

๘๖ พ. ๖

ห้องกรมพระจันทบุรีนฤนาถ

๒๗ ๕๑ ๗๐

วินยปฎิเก
มหาวิภังคสูตร
ทุติโย ภาค

294-311
๗ ๑๗ ๙
ค.ล.ค.๓

สุยามรฎุขสุต เตมีฎุยกั

วินยบปีฎุเก มหาวีฎุคสุต

ทุตียไย ภาโค

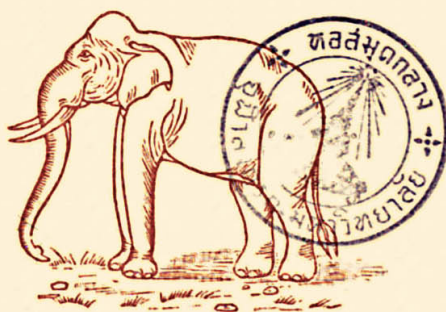
นิตุสตุคคิยกณฺทปาจิตุคคิยกณฺทปาฎิเทตฺนึยกณฺทเสชียกณฺททา

วชิรณาณน มหาสมณน ฮาโท โสธิตา

ฉาณวตฺตเตเรน ส่าสนโสภนน

.ปฺน โสธิตา

ราชปฺปมฺเชน สุยามรฎุขสุตนา มหาชนน มุฑุทาบิตา

สุยามรฎุขสุต ราชธานี

มหามกุฎราชวิทยาลัยเขน ปกาลิตา

พุทธปรินิพพานา ๒๔๗๐

34468

มีกกรรมตีทิตามพระราชบัญญัติ

กรุงเทพ ฯ

โรงพิมพ์พาณิชย์กุล ถนนสามเพ็ง

กิตฺตฺนปตฺตํ

นิสฺสํคฺคิยกณฺหา	องฺเก ๓
จิวฺวคฺคํสฺส ปจฺมสํกฺขาปทํ ฉพฺพคฺคิยภิกฺขุขุขุคฺค	,, ,,
ปจฺมปฺปณฺณตฺติ อหุปฺปณฺณตฺติ	,, ๒
สํกฺขาปทวิภงฺโก	,, ๓
ปทภาชนํ	,, ๔
อนาปตฺติวาโร	,, ๕
ทฺตฺติยสํกฺขาปทํ สํพฺพหุตฺติภิกฺขุขุขุคฺค	,, ๗
ปจฺมปฺปณฺณตฺติ	,, ๘
คิจฺจเรณ อวิปฺปวาตฺตํมมฺติ อหุปฺปณฺณตฺติ สํกฺขาปทวิภงฺโก	,, ๙
ปทภาชนํ	,, ๑๐
อนาปตฺติวาโร	,, ๑๖
ตฺตฺติยสํกฺขาปทํ อณฺณตฺตรภิกฺขุขุขุคฺค	,, ๑๗
ปณฺณตฺติ สํกฺขาปทวิภงฺโก	,, ๑๘
ปจฺจาสํจิวํ	,, ๒๐
ปทภาชนํ อนาปตฺติวาโร	,, ๒๑
จตุตฺถสํกฺขาปทํ อุกฺกายภิกฺขุขุขุคฺค	,, ๒๓
ปณฺณตฺติ	,, ๒๔
สํกฺขาปทวิภงฺโก ปทภาชนํ	,, ๒๕

อนาปตฺติวาโร	อังกุ ๒๗
ปณฺจมสฺสึขาปทํ อุนฺนปตฺตวณฺณากิฏฺฐนํวตฺตํ	” ๒๘
ปจฺมปฺปณฺณตฺติ	” ๓๐
อนุนฺนปณฺณตฺติ สฺสึขาปทวิภงฺโก	” ๓๓
ปทภาชนํยํ อนาปตฺติวาโร	” ๓๒
อฏฺฐสฺสึขาปทํ อุนฺนนทสฺสํยปฺตฺตวตฺตํ	” ๓๔
ปจฺมปฺปณฺณตฺติ	” ๓๖
อนุนฺนปณฺณตฺติ สฺสึขาปทวิภงฺโก	” ๓๘
ปทภาชนํยํ อนาปตฺติวาโร	” ๓๙
สฺตฺตมสฺสึขาปทํ อพฺพคฺคิยภิกฺขุวตฺตํ	” ๔๐
ปณฺณตฺติ สฺสึขาปทวิภงฺโก	” ๔๓
ปทภาชนํยํ อนาปตฺติวาโร	” ๔๒
อฏฺฐมสฺสึขาปทํ อุนฺนนทสฺสํยปฺตฺตวตฺตํ	” ๔๔
ปณฺณตฺติ	” ๔๕
สฺสึขาปทวิภงฺโก	” ๔๖
ปทภาชนํยํ	” ๔๗
อนาปตฺติวาโร	” ๔๘
นวมสฺสึขาปทํ อุนฺนนทสฺสํยปฺตฺตวตฺตํ	” ๔๙
ปณฺณตฺติ	” ๕๐
สฺสึขาปทวิภงฺโก	” ๕๓

กิตฺตนปฺตํ

ค

ปทภาษณํ	องฺเก ๕๒
อนาปตฺติวาโร	” ๕๓
ทสฺมสฺสึฏฺขาปทํ อุนฺนทสฺสึฏฺขุจฺจตุฏฺฏ	” ๕๔
ปณฺณตฺติ	” ๕๗
สฺสึฏฺขาปทวิภงฺโก	” ๕๘
ปทภาษณํ อนาปตฺติวาโร	” ๖๓
โกถฺยวคฺคสฺส ปจฺมสฺสึฏฺขาปทํ ฉพฺพคฺคิยภิกฺขุจฺจตุฏฺฏ	” ๖๓
ปณฺณตฺติ สฺสึฏฺขาปทวิภงฺโก ปทภาษณํ	” ๖๔
อนาปตฺติวาโร	” ๖๕
ทฺฐิตฺยสฺสึฏฺขาปทํ ฉพฺพคฺคิยภิกฺขุจฺจตุฏฺฏ ปณฺณตฺติ สฺสึฏฺขาปทวิภงฺโก	” ๖๖
ปทภาษณํ อนาปตฺติวาโร	” ๖๗
คตฺยสฺสึฏฺขาปทํ ฉพฺพคฺคิยภิกฺขุจฺจตุฏฺฏ ปณฺณตฺติ	” ๖๘
สฺสึฏฺขาปทวิภงฺโก ปทภาษณํ	” ๖๘
อนาปตฺติวาโร	” ๗๐
จตุฏฺถสฺสึฏฺขาปทํ สฺมพฺพหุจฺจตุฏฺฏ	” ๗๓
ปจฺมปฺปณฺณตฺติ	” ๗๒
สฺนถตสฺมมฺติ อนฺุปฺปณฺณตฺติ	” ๗๓
สฺสึฏฺขาปทวิภงฺโก ปทภาษณํ อนาปตฺติวาโร	” ๗๔
ปณฺจมสฺสึฏฺขาปทํ อุนฺนทสฺสึฏฺขุจฺจตุฏฺฏ	” ๗๖
ปณฺณตฺติ สฺสึฏฺขาปทวิภงฺโก	” ๘๐

ปทภาชนียํ อเนาปตฺติวาโร	อังก ๘๓
อฏฺฐสํกฺขาปทํ อณฺณตฺตวณฺณิกชฺวตฺตํ	" ๘๒
ปณฺณตฺติ สิกฺขาปทวิงฺโก	" ๘๓
ปทภาชนียํ อเนาปตฺติวาโร	" ๘๔
สํคฺคตมสํกฺขาปทํ อพฺพคฺคิยภิกฺขุชฺวตฺตํ	" ๘๕
ปณฺณตฺติ สิกฺขาปทวิงฺโก	" ๘๖
ปทภาชนียํ	" ๘๗
อเนาปตฺติวาโร	" ๘๘
อฏฺฐสํกฺขาปทํ อุนนทสํกฺขปฺคฺตวตฺตํ	" ๘๙
ปณฺณตฺติ สิกฺขาปทวิงฺโก	" ๙๐
วุบฺบิยจฺนทฺตทกฺสํมุตติ ปทภาชนียํ อเนาปตฺติวาโร	" ๙๑
นวมสํกฺขาปทํ	" ๙๔
อพฺพคฺคิยภิกฺขุชฺวตฺตํ ปณฺณตฺติ สิกฺขาปทวิงฺโก	" "
ปทภาชนียํ	" ๙๖
อเนาปตฺติวาโร	" ๙๗
ทสํสํกฺขาปทํ อุนนทสํกฺขปฺคฺตวตฺตํ	" ๙๘
ปณฺณตฺติ สิกฺขาปทวิงฺโก	" ๙๙
ปทภาชนียํ อเนาปตฺติวาโร	" ๑๐๓
ปตฺตวคฺคคฺคสฺส ปจฺมสํกฺขาปทํ	" ๑๐๒
อพฺพคฺคิยภิกฺขุชฺวตฺตํ ปจฺมปณฺณตฺติ	" "

กิตฺตฺนปฺตฺตํ

ง

อนุปฺปนฺนตฺตํ สิกฺขาปทวิภงฺโก	องฺเก ๓๐๓
ปทภาษณํ	” ๓๐๔
อนาปตฺติวาโร	” ๓๐๖
ทุคฺยสิกฺขาปทํ สํพหุตฺตํ	” ๓๐๗
ปณฺณตฺตํ สิกฺขาปทวิภงฺโก	” ๓๑๐
ปตฺตคฺคาหาปกสํมตฺติ	” ๓๑๓
ปทภาษณํ	” ๓๑๒
อนาปตฺติวาโร	” ๓๑๖
คฺคยสิกฺขาปทํ ปิณฺฑิตฺตํ	” ๓๑๗
อภยวณฺณํ	” ๓๑๘
ปณฺณตฺตํ สิกฺขาปทวิภงฺโก	” ๓๒๒
ปทภาษณํ	” ๓๒๓
อนาปตฺติวาโร	” ๓๒๔
จตุตฺตํ สิกฺขาปทํ อพฺพคฺคยภิกฺขุตฺตํ ปณฺณตฺตํ	” ๓๒๕
สิกฺขาปทวิภงฺโก	” ๓๒๖
ปทภาษณํ อนาปตฺติวาโร	” ๓๒๗
ปณฺณตฺตํ สิกฺขาปทวิภงฺโก	” ๓๒๘
ปทภาษณํ อนาปตฺติวาโร	” ๓๓๐
อนาปตฺติวาโร	” ๓๓๑
อฏฺฐํ สิกฺขาปทํ อพฺพคฺคยภิกฺขุตฺตํ	” ๓๓๒

ปณฺณคฺคิ สิกฺขาปทวิภงฺโก ปทภาชนํ	อํกุ ๓๓๓
อณาปคฺคิวาโร	,, ๓๓๔
สํคฺคฺมสิกฺขาปทํ อุนนทสํกฺขยปฺคฺคฺวตฺตํ	,, ๓๓๕
ปณฺณคฺคิ สิกฺขาปทวิภงฺโก	,, ๓๓๘
ปทภาชนํ	,, ๓๓๙
อณาปคฺคิวาโร	,, ๓๔๐
อฏฺฐํสมสิกฺขาปทํ อณฺณตฺรรมหามคฺคฺวตฺตํ	,, ๓๔๓
ปณฺณคฺคิ สิกฺขาปทวิภงฺโก	,, ๓๔๒
ปทภาชนํ	,, ๓๔๓
อณาปคฺคิวาโร	,, ๓๔๔
นวมสิกฺขาปทํ สมนุพฺพคฺคิยภิกฺขุวตฺตํ	,, ๓๔๕
ปณฺณคฺคิ สิกฺขาปทวิภงฺโก	,, ๓๔๖
ปทภาชนํ	,, ๓๔๗
อณาปคฺคิวาโร	,, ๓๔๘
ทสํมสิกฺขาปทํ นนุพฺพคฺคิยภิกฺขุวตฺตํ	,, ๓๔๙
ปณฺณคฺคิ สิกฺขาปทวิภงฺโก	,, ๓๕๐
ปทภาชนํ อณาปคฺคิวาโร	,, ๓๕๓
ปาจิคฺคิยกณฺฑํ	,, ๓๕๓
มุตฺตาวาทคฺคฺสํสํ ปจฺจํสมสิกฺขาปทํ ทคฺคฺกสํกฺขยปฺคฺคฺวตฺตํ	,, ,,
ปณฺณคฺคิ สิกฺขาปทวิภงฺโก	,, ๓๕๔

กิตฺตนปคฺตํ

ณ

ปทภาษณํ สํปฺขานมฺสาณนสฺส อาการว	องฺเก ๓๕๕
อนาปคฺติวโร	” ๓๖๓
ทฺติยสํกฺขาปทํ ฉพฺพคฺคิยภิกฺขุจฺจตุ	” ๓๖๒
นนฺทิวิสํสํตพฺพิททวคฺค	” ๓๖๓
ปญฺจตฺติ สํกฺขาปทวิงฺโก ปทภาษณํ	” ๓๖๔
อนาปคฺติวโร	” ๓๗๒
ตฺติยสํกฺขาปทํ ฉพฺพคฺคิยภิกฺขุจฺจตุ	” ๓๗๓
ปญฺจตฺติ สํกฺขาปทวิงฺโก ปทภาษณํ	” ๓๗๔
อนาปคฺติวโร	” ๓๗๐
จตุตฺถสํกฺขาปทํ	” ๓๗๓
ฉพฺพคฺคิยภิกฺขุจฺจตุ ปญฺจตฺติ สํกฺขาปทวิงฺโก	” ”
ปทภาษณํ อนาปคฺติวโร	” ๓๗๒
ปญฺจมสํกฺขาปทํ นวภิกฺขุจฺจตุ ปจฺจมปญฺจตฺติ	” ๓๗๔
วาทุจฺจตุ อนุปฺปญฺจตฺติ สํกฺขาปทวิงฺโก	” ๓๗๕
ปทภาษณํ อนาปคฺติวโร	” ๓๗๖
ฉฏฺฐสํกฺขาปทํ อนุรทฺทคฺคเณวคฺค	” ๓๗๗
ปญฺจตฺติ สํกฺขาปทวิงฺโก	” ๒๐๓
ปทภาษณํ อนาปคฺติวโร	” ๒๐๒
สํตฺถมสํกฺขาปทํ อุกฺกยภิกฺขุจฺจตุ	” ๒๐๓
ปจฺจมปญฺจตฺติ	” ๒๐๔

ปจฺจมานุปฺปณฺณตฺตํ	สงฺเก ๒๐๕
ทุคฺคิยานุปฺปณฺณตฺตํ สํกฺขาปทวิภงฺโก ปทภาชนํ	„ ๒๐๖
อนาปตฺติวาโร	„ ๒๐๗
อฏฺฐสํสํกฺขาปทํ วคฺคฺคฺคฺคฺทํวทิตฺตวิภงฺกชฺชวคฺคฺคฺ	„ ๒๐๘
ปณฺณตฺตํ สํกฺขาปทวิภงฺโก อุกฺคฺตวิมนุสฺสชฺชโม	„ ๒๑๓
ปทภาชนํ	„ ๒๑๒
อนาปตฺติวาโร	„ ๒๑๔
นวมสํกฺขาปทํ อฺปนฺนทตฺถกฺยปฺคตฺตวคฺคฺคฺ	„ ๒๑๕
ปณฺณตฺตํ สํกฺขาปทวิภงฺโก ปทภาชนํ	„ ๒๑๖
อนาปตฺติวาโร	„ ๒๑๘
ทตฺถสํกฺขาปทํ ออาฬวกวิภงฺกชฺชวคฺคฺคฺ ปณฺณตฺตํ สํกฺขาปทวิภงฺโก	„ ๒๑๘
อนาปตฺติวาโร	„ ๒๑๓
ภูตคามวคฺ	„ ๒๑๒
ปณฺณตฺตํ สํกฺขาปทวิภงฺโก	„ ๒๑๓
ปทภาชนํ อนาปตฺติวาโร	„ ๒๑๔
ทุคฺคิยสํกฺขาปทํ ฉนฺนวิภงฺกชฺชวคฺคฺคฺ	„ ๒๑๕
อณฺณวาทกคฺ	„ ๒๑๖
วิเสถกคฺ	„ ๒๑๗
อนุปฺปณฺณตฺตํ สํกฺขาปทวิภงฺโก ปทภาชนํ	„ ๒๑๘
อนาปตฺติวาโร	„ ๒๑๘

กิตฺตนปคฺคํ

ณ

ตติยสํกฺขาปทํ ทพฺพมถฺตปคฺคตวคฺคํ ปจฺมปฺปณฺณคฺคํ	อํงฺเก	๒๔๐
อนุปฺปณฺณคฺคํ สํกฺขาปทวํภุจฺจโค ปทภาชนํ	”	๒๔๑
อนาปคฺคิตฺวาโร	”	๒๔๒
จตุตฺถสํกฺขาปทํ สํพหุสคฺคิยภิกฺขุวคฺคํ ปจฺมปฺปณฺณคฺคํ	”	๒๔๓
อนุปฺปณฺณคฺคํ สํกฺขาปทวํภุจฺจโค	”	๒๔๔
ปทภาชนํ	”	๒๔๕
อนาปคฺคิตฺวาโร	”	๒๔๖
ปณฺจมสํกฺขาปทํ สคฺคตฺรสคฺคิยภิกฺขุวคฺคํ	”	๒๔๗
ปณฺณคฺคํ สํกฺขาปทวํภุจฺจโค ปทภาชนํ	”	๒๔๘
อนาปคฺคิตฺวาโร	”	๒๔๘
ฉกฺขสํกฺขาปทํ ฉพฺพคฺคิยภิกฺขุวคฺคํ	”	๒๕๐
ปณฺณคฺคํ สํกฺขาปทวํภุจฺจโค	”	”
ปทภาชนํ	”	๒๕๑
อนาปคฺคิตฺวาโร	”	๒๕๒
สคฺคตฺมสํกฺขาปทํ สคฺคตฺรสคฺคิยภิกฺขุวคฺคํ	”	๒๕๓
ปณฺณคฺคํ สํกฺขาปทวํภุจฺจโค	”	๒๕๔
ปทภาชนํ อนาปคฺคิตฺวาโร	”	๒๕๕
อฏฺฐมสํกฺขาปทํ เทวภิกฺขุวคฺคํ ปณฺณคฺคํ	”	๒๕๗
สํกฺขาปทวํภุจฺจโค ปทภาชนํ อนาปคฺคิตฺวาโร	”	๒๕๘
นวมสํกฺขาปทํ ฉนฺนภิกฺขุวคฺคํ	”	๒๖๐

ณ

กิตฺติคนปตฺตํ

ปณฺณตฺตํ สิกฺขาปทวิภงฺโก	ฉงฺเก ๒๖๓
ปทภาชนํ อณาปตฺติวาโร	,, ๒๖๒
ทสฺมสฺสิกฺขาปทํ อพฺพคฺคฺยภิกฺขุจฺจตฺถุ ปณฺณตฺตํ สิกฺขาปทวิภงฺโก	,, ๒๖๓
ปทภาชนํ อณาปตฺติวาโร	,, ๒๖๔
โอวาททศฺศสฺส ปจฺมสฺสิกฺขาปทํ นพฺพคฺคฺยภิกฺขุจฺจตฺถุ	,, ๒๖๕
ภิกฺขุโนวาททศฺศมฺมตฺติ	,, ๒๖๖
ปณฺณตฺตํ	,, ๒๖๗
ภิกฺขุโนวาททศฺศสฺส อฏฺฐจฺงฺคานิ	,, ๒๖๘
สิกฺขาปทวิภงฺโก	,, ๒๖๙
อฏฺฐจฺ ครุฑมฺมา	,, ๒๗๐
ปทภาชนํ	,, ๒๗๑
อณาปตฺติวาโร	,, ๒๗๒
ทุคฺคิยสิกฺขาปทํ จุฬปนฺนตฺถกฺเครจฺจตฺถุ	,, ๒๗๔
ปณฺณตฺตํ สิกฺขาปทวิภงฺโก ปทภาชนํ อณาปตฺติวาโร	,, ๒๗๖
คฺคิยสิกฺขาปทํ นพฺพคฺคฺยภิกฺขุจฺจตฺถุ ปจฺมปฺปณฺณตฺตํ	,, ๒๗๗
มหาปชาปตฺติโคตมํจฺจตฺถุ อณฺุปฺปณฺณตฺตํ	,, ๒๗๘
สิกฺขาปทวิภงฺโก ปทภาชนํ อณาปตฺติวาโร	,, ๒๗๙
จตุคฺคฺยสิกฺขาปทํ นพฺพคฺคฺยภิกฺขุจฺจตฺถุ ปณฺณตฺตํ	,, ๒๘๑
สิกฺขาปทวิภงฺโก ปทภาชนํ	,, ๒๘๒
อณาปตฺติวาโร	,, ๒๘๓

กิตฺตฺนปตฺติ

๒

ปณฺจมสํกฺขาปทํ อณฺฺณตฺตวทฺทํ	อํงเก	๒๘๔
ปจฺมปฺปณฺตฺติ อณฺฺณตฺตวทฺทํ สํกฺขาปทวทฺทํ	„	๒๘๕
ปทภาชนํ อณาปตฺติวาโร	„	๒๘๖
ฉฺชสํกฺขาปทํ อุกฺกยวทฺทํ	„	๒๘๗
ปณฺตฺติ สํกฺขาปทวทฺทํ	„	๒๘๘
ปทภาชนํ อณาปตฺติวาโร	„	๒๘๙
สํตฺตมสํกฺขาปทํ ฉพฺพคฺคยวทฺทํ ปจฺมปฺปณฺตฺติ	„	๒๙๐
อณฺฺณตฺตวทฺทํ สํกฺขาปทวทฺทํ	„	๒๙๑
ปทภาชนํ อณาปตฺติวาโร	„	๒๙๒
อจฺจสํกฺขาปทํ ฉพฺพคฺคยวทฺทํ ปจฺมปฺปณฺตฺติ	„	๒๙๓
อณฺฺณตฺตวทฺทํ สํกฺขาปทวทฺทํ	„	๒๙๔
ปทภาชนํ อณาปตฺติวาโร	„	๒๙๕
นวมสํกฺขาปทํ กุตฺตนนฺทวทฺทํ	„	๒๙๖
ปจฺมปฺปณฺตฺติ	„	๒๙๗
อณฺฺณตฺตวทฺทํ สํกฺขาปทวทฺทํ ปทภาชนํ	„	๓๐๐
อณาปตฺติวาโร	„	๓๐๑
ทสฺมสํกฺขาปทํ อุกฺกยวทฺทํ	„	๓๐๒
ปณฺตฺติ สํกฺขาปทวทฺทํ	„	„
ปทภาชนํ อณาปตฺติวาโร	„	๓๐๓
โกชนวคฺคสฺส ปจฺมสํกฺขาปทํ ฉพฺพคฺคยวทฺทํ	„	๓๐๔

ปจฺมปฺปณฺณคฺคํ สํวรัปฺคฺคเกววคฺคํ	อังกเ ๓๐๒
อนุปฺปณฺณคฺคํ สิกฺขาปทวิภงฺโก	” ๓๐๗
ปทภาษณัณฺโณ อนาปคฺคิวาโร	” ”
ทุคฺคิยสิกฺขาปทํ เทวทคฺคภิกฺขุชวคฺคํ ปจฺมปฺปณฺณคฺคํ	” ๓๐๘
ปจฺมานุปฺปณฺณคฺคํ ทุคฺคิยานุปฺปณฺณคฺคํ	” ๓๑๐
คคฺคิยานุปฺปณฺณคฺคํ จคฺคคฺคณานุปฺปณฺณคฺคํ	” ๓๑๓
ปณฺณจมานุปฺปณฺณคฺคํ ฉนฺนุจฺจํมานุปฺปณฺณคฺคํ	” ๓๑๒
สคฺคคฺคมานุปฺปณฺณคฺคํ	” ๓๑๓
สิกฺขาปทวิภงฺโก ปทภาษณัณฺโณ	” ๓๑๔
อนาปคฺคิวาโร	” ๓๑๕
คคฺคิยสิกฺขาปทํ อณฺณคคฺคทททิตฺทวคฺคํ	” ๓๑๖
ปจฺมปฺปณฺณคฺคํ กิตฺถานภิกฺขุชวคฺคํ	” ๓๑๘
ปจฺมานุปฺปณฺณคฺคํ ทุคฺคิยานุปฺปณฺณคฺคํ คคฺคิยานุปฺปณฺณคฺคํ	” ๓๑๘
ภคฺคคฺคปจฺจาสคฺคิภงฺโกปโป สิกฺขาปทวิภงฺโก	” ๓๒๐
ปทภาษณัณฺโณ อนาปคฺคิวาโร	” ๓๒๑
จคฺคคฺคสิกฺขาปทํ กานฺณมาตาอุปาสิกาจคฺคํ	” ๓๒๒
ปณฺณคฺคํ สิกฺขาปทวิภงฺโก	” ๓๒๕
ปทภาษณัณฺโณ อนาปคฺคิวาโร	” ๓๒๖
ปณฺณจมสิกฺขาปทํ สมนุพฺพหุสภิกฺขุชวคฺคํ	” ๓๒๗
ปจฺมปฺปณฺณคฺคํ อนุปฺปณฺณคฺคํ สิกฺขาปทวิภงฺโก	” ๓๒๘

กิตฺตนปคฺคํ

๗

ปทภาษนียํ	อํงุเก ๓๒๘
อนาปคฺคิตฺวาโร	” ๓๓๐
อญฺจํสํกฺขาปทํ เทวญฺญิกฺขุวตฺตํ	” ๓๓๓
ปณฺณคฺคิตฺ สํกฺขาปทวิภงฺโก	” ๓๓๒
ปทภาษนียํ อนาปคฺคิตฺวาโร	” ๓๓๓
สํคฺคตฺมสํกฺขาปทํ สํคฺคตฺรสํวคฺคิยญฺญิกฺขุวตฺตํ ปณฺณคฺคิตฺ	” ๓๓๕
สํกฺขาปทวิภงฺโก ปทภาษนียํ อนาปคฺคิตฺวาโร	” ๓๓๖
อญฺจํสํกฺขาปทํ เวพฺพญฺสํสํคฺคเตรวตฺตํ ปณฺณคฺคิตฺ	” ๓๓๗
สํกฺขาปทวิภงฺโก ปทภาษนียํ อนาปคฺคิตฺวาโร	” ๓๓๘
นวมสํกฺขาปทํ กพฺพคฺคิยญฺญิกฺขุวตฺตํ ปจํมปฺปณฺณคฺคิตฺ	” ๓๔๐
อนุปฺปณฺณคฺคิตฺ สํกฺขาปทวิภงฺโก	” ๓๔๓
ปทภาษนียํ	” ๓๔๒
อนาปคฺคิตฺวาโร	” ๓๔๓
ทสํมสํกฺขาปทํ อณฺณคฺคตฺรญฺญิกฺขุวตฺตํ ปจํมปฺปณฺณคฺคิตฺ	” ๓๔๔
อนุปฺปณฺณคฺคิตฺ สํกฺขาปทวิภงฺโก ปทภาษนียํ	” ๓๔๕
อนาปคฺคิตฺวาโร	” ๓๔๖
อเจตถวคฺคตฺสํสํ ปจํมสํกฺขาปทํ อานนฺทคฺคเตรวตฺตํ	” ๓๔๗
ปณฺณคฺคิตฺ	” ๓๔๘
สํกฺขาปทวิภงฺโก ปทภาษนียํ อนาปคฺคิตฺวาโร	” ๓๔๘
ทุคฺคิยสํกฺขาปทํ อุนนฺททสํกฺกยปฺคฺคตฺวตฺตํ	” ๓๕๐

ปณฺณคฺคิ สิกฺขาปทวิภงฺโก ปทภาชนํ	องฺเก ๓๕๓
อณาปคฺคิวาโร	” ๓๕๒
ตฺติยสิกฺขาปทํ อุนฺนทสํกฺขปคฺคตฺตฺตฺตฺ	” ๓๕๓
ปณฺณคฺคิ สิกฺขาปทวิภงฺโก ปทภาชนํ	” ๓๕๔
อณาปคฺคิวาโร	” ๓๕๕
จตุตฺถสิกฺขาปทํ อุนฺนทสํกฺขปคฺคตฺตฺตฺตฺ ปณฺณคฺคิ	” ๓๕๖
สิกฺขาปทวิภงฺโก ปทภาชนํ	” ๓๕๗
อณาปคฺคิวาโร	” ๓๕๘
ปณฺจมสิกฺขาปทํ อุนฺนทสํกฺขปคฺคตฺตฺตฺตฺ	” ๓๕๙
ปณฺณคฺคิ สิกฺขาปทวิภงฺโก	” ”
ปทภาชนํ	” ๓๖๐
อณาปคฺคิวาโร	” ๓๖๑
ฉฏฺฐสิกฺขาปทํ อุนฺนทสํกฺขปคฺคตฺตฺตฺตฺ	” ๓๖๒
ปจฺมปณฺณคฺคิ	” ๓๖๓
ปจฺมานุปณฺณคฺคิ ทฺตฺติยานุปณฺณคฺคิ	” ๓๖๔
ตฺติยานุปณฺณคฺคิ จตุตฺถานุปณฺณคฺคิ สิกฺขาปทวิภงฺโก	” ๓๖๕
ปทภาชนํ	” ๓๖๖
อณาปคฺคิวาโร	” ๓๖๗
สคฺคตฺตมสิกฺขาปทํ มหานามสํกฺกตฺตฺตฺ	” ๓๖๘
ปณฺณคฺคิ สิกฺขาปทวิภงฺโก จตฺสโส ปวารณา	” ๓๗๑

กิตฺตฺนปตฺตํ

ณ

ปทภาชนียํ อณาปตฺติวาโร	ขงฺเก	๓๗๒
อฏฺฐมฺสํสํสาปทํ ฌพฺพคฺคิยภิกฺขุขุคฺคฺ	”	๓๗๔
ปจฺมปฺปณฺณคฺคิ อหฺนฺปฺปณฺณคฺคิ สํสํสาปทวิมฺงฺโก	”	๓๗๕
ปทภาชนียํ อณาปตฺติวาโร	”	๓๗๖
นวมสํสํสาปทํ ฌพฺพคฺคิยภิกฺขุขุคฺคฺ ปณฺณคฺคิ สํสํสาปทวิมฺงฺโก	”	๓๗๗
ปทภาชนียํ อณาปตฺติวาโร	”	๓๗๘
ทสฺมสํสํสาปทํ ฌพฺพคฺคิยภิกฺขุขุคฺคฺ	”	๓๗๙
ปณฺณคฺคิ สํสํสาปทวิมฺงฺโก ปทภาชนียํ อณาปตฺติวาโร	”	๓๘๐
สุรฺาปานวคฺคฺสฺสํ ปจฺมสํสํสาปทํ สํคตภิกฺขุขุคฺคฺ	”	๓๘๒
ปณฺณคฺคิ สํสํสาปทวิมฺงฺโก ปทภาชนียํ อณาปตฺติวาโร	”	๓๘๕
ทุคฺคิยสํสํสาปทํ ฌพฺพคฺคิยภิกฺขุขุคฺคฺ ปณฺณคฺคิ	”	๓๘๖
สํสํสาปทวิมฺงฺโก ปทภาชนียํ	”	”
อณาปตฺติวาโร	”	๓๘๗
คฺคิยสํสํสาปทํ สํคตฺรตฺวคฺคิยภิกฺขุขุคฺคฺ	”	๓๘๘
ปณฺณคฺคิ สํสํสาปทวิมฺงฺโก ปทภาชนียํ อณาปตฺติวาโร	”	๓๘๙
จตุคฺคฺสํสํสาปทํ ฌนฺนภิกฺขุขุคฺคฺ ปณฺณคฺคิ สํสํสาปทวิมฺงฺโก	”	๓๙๑
ปทภาชนียํ อณาปตฺติวาโร	”	๓๙๒
ปณฺจมสํสํสาปทํ ฌพฺพคฺคิยภิกฺขุขุคฺคฺ ปณฺณคฺคิ สํสํสาปทวิมฺงฺโก	”	๓๙๓
ปทภาชนียํ อณาปตฺติวาโร	”	๓๙๔
อฏฺฐสํสํสาปทํ สฺมฺพหุตภิกฺขุขุคฺคฺ ปจฺมปฺปณฺณคฺคิ	”	๓๙๕

ค

กิตฺตฺนปคฺคํ

ปจฺจมานุปฺปณฺณคฺคํ ทฺทฺยิยานุปฺปณฺณคฺคํ สิกฺขาปทวิภงฺโก อังเก	๓๘๖
ปทภาชนํ อเนาปคฺคิวาโร	๓๘๗
สํคฺคตฺมสิกฺขาปทํ พิมฺพิสํวราชวตฺตํ	๓๘๘
ปจฺจมานุปฺปณฺณคฺคํ ปจฺจมานุปฺปณฺณคฺคํ	๓๘๘
ทฺทฺยิยานุปฺปณฺณคฺคํ คตฺติยานุปฺปณฺณคฺคํ	๔๐๐
จคฺคตฺถานุปฺปณฺณคฺคํ ปณฺณจมานุปฺปณฺณคฺคํ	๔๐๓
สิกฺขาปทวิภงฺโก ปทภาชนํ	๔๐๒
อเนาปคฺคิวาโร	๔๐๓
อฏฺฐจฺมสิกฺขาปทํ สํมฺพหุตฺถกฺคิยวตฺตํ ปณฺณคฺคํ	๔๐๔
สิกฺขาปทวิภงฺโก ปทภาชนํ อเนาปคฺคิวาโร	๔๐๕
นวมสิกฺขาปทํ อฺปนฺนทสํกฺคยปคฺคตฺถวตฺตํ ปณฺณคฺคํ	๔๐๖
สิกฺขาปทวิภงฺโก ปทภาชนํ	๔๐๗
อเนาปคฺคิวาโร	๔๐๘
ทสํสิกฺขาปทํ สํคฺคตฺรสํวคฺคิยวตฺตํ ปณฺณคฺคํ	๔๐๘
สิกฺขาปทวิภงฺโก ปทภาชนํ	๔๑๐
อเนาปคฺคิวาโร	๔๑๓
สํปฺปาณกวกคฺคสํสํ ปจฺจมานุปฺปณฺณคฺคํ อฺทฺทายิกฺคิยวตฺตํ	๔๑๒
ปณฺณคฺคํ สิกฺขาปทวิภงฺโก	๔๑๒
ปทภาชนํ อเนาปคฺคิวาโร	๔๑๓
ทฺทฺยิสิกฺขาปทํ นพฺพคฺคิยวตฺตํ	๔๑๔

กิตฺตฺนปตฺตํ

ถ

ปณฺณตฺตํ สิกฺขาปทวิภงฺโก ปทภาชนํ	องฺเก ๔๓๔
อนาปตฺติวาโร	,, ๔๓๕
ตติยสิกฺขาปทํ ทพฺพคฺคิยภิกฺขุชฺวตฺตํ ปณฺณตฺตํ สิกฺขาปทวิภงฺโก	,, ๔๓๖
ปทภาชนํ จตฺตารี อธิกรณานิ อนาปตฺติวาโร	,, ๔๓๗
จตุตฺถสิกฺขาปทํ อฺปนนฺทสํกฺยปฺตฺตวตฺตํ	,, ๔๓๘
ปณฺณตฺตํ สิกฺขาปทวิภงฺโก ปทภาชนํ	,, ๔๓๘
อนาปตฺติวาโร	,, ๔๓๙
ปณฺณตฺตํ สิกฺขาปทํ อฺปาติหารกวตฺตํ	,, ๔๓๙
ปณฺณตฺตํ	,, ๔๓๙
สิกฺขาปทวิภงฺโก ปทภาชนํ อนาปตฺติวาโร	,, ๔๔๐
อญฺจสิกฺขาปทํ อณฺณตฺตวิภงฺโก ปณฺณตฺตํ	,, ๔๔๐
สิกฺขาปทวิภงฺโก ปทภาชนํ	,, ๔๔๑
อนาปตฺติวาโร	,, ๔๔๑
สตุตฺตมสิกฺขาปทํ อณฺณตฺตวิภงฺโก	,, ๔๔๑
ปณฺณตฺตํ สิกฺขาปทวิภงฺโก ปทภาชนํ	,, ๔๔๑
อนาปตฺติวาโร	,, ๔๔๑
อญฺจมสิกฺขาปทํ อวิญฺจภิกฺขุชฺวตฺตํ มิจฺจภาทวิญฺจํ	,, ๔๔๑
ปณฺณตฺตํ สิกฺขาปทวิภงฺโก	,, ๔๔๑
สํมฺภาตฺตนา	,, ๔๔๑
ปทภาชนํ อนาปตฺติวาโร	,, ๔๔๑

ท	กิตฺตนปคฺคํ	
นวมสํกฺขาปทํ ฉพฺพคฺคิยภิกฺขุขุจฺจตุ	ปญฺจนคฺคิ	อํงเก ๔๓๘
สํกฺขาปทวิภงฺโก	เทว สมนฺโภคา	„ ๔๓๘
ปทภาชนํ	อนาปคฺคิวาโร	„ ๔๔๐
ทสฺมสํกฺขาปทํ กณฺทกถสฺมณฺฑเทสฺวจฺจตุ	มิจฺฉนาทิจฺฉิ	„ ๔๔๓
ปญฺจนคฺคิ	สํกฺขาปทวิภงฺโก	„ ๔๔๕
ปทภาชนํ		„ ๔๔๗
อนาปคฺคิวาโร		„ ๔๔๘
สฺหรมฺภิกฺกวคฺคสฺส ปจฺมสํกฺขาปทํ ฉนฺนภิกฺขุขุจฺจตุ	ปญฺจนคฺคิ	„ ๔๔๘
สํกฺขาปทวิภงฺโก	ปทภาชนํ	„ ๔๕๐
อนาปคฺคิวาโร		„ ๔๕๓
ทุคฺคิยสํกฺขาปทํ ฉพฺพคฺคิยภิกฺขุขุจฺจตุ		„ ๔๕๒
ปญฺจนคฺคิ	สํกฺขาปทวิภงฺโก	„ ๔๕๓
ปทภาชนํ		„ ๔๕๔
อนาปคฺคิวาโร		„ ๔๕๕
คคิยสํกฺขาปทํ ฉพฺพคฺคิยภิกฺขุขุจฺจตุ	ปญฺจนคฺคิ	„ ๔๕๕
สํกฺขาปทวิภงฺโก		„ ๔๕๖
โมหาโรปนา	ปทภาชนํ	„ ๔๕๗
อนาปคฺคิวาโร		„ ๔๕๘
จตุจฺจตุสํกฺขาปทํ ฉพฺพคฺคิยภิกฺขุขุจฺจตุ		„ ๔๕๘
ปญฺจนคฺคิ	สํกฺขาปทวิภงฺโก	„ „
ปทภาชนํ	อนาปคฺคิวาโร	„ ๔๖๐

กิตฺตนปฺตํ

๒

ปณฺจมสํกฺขาปทํ ฉพฺพคฺคิยภิกฺขุขุจฺจตุ	อํกุเถ ๔๖๓
ปณฺณตฺตํ สํกฺขาปทวิภงฺโก	” ”
ปทภาชนํยํ อณาปตฺติวาโร	” ๔๖๒
ฉฺชฺจสํกฺขาปทํ ฉพฺพคฺคิยภิกฺขุขุจฺจตุ	” ๔๖๓
ปณฺณตฺตํ สํกฺขาปทวิภงฺโก ปทภาชนํยํ	” ”
อณาปตฺติวาโร	” ๔๖๔
สฺตตฺตมสํกฺขาปทํ ฉพฺพคฺคิยภิกฺขุขุจฺจตุ	” ๔๖๕
ปณฺณตฺตํ สํกฺขาปทวิภงฺโก	” ”
ปทภาชนํยํ อณาปตฺติวาโร	” ๔๖๖
อญฺจสํกฺขาปทํ ฉพฺพคฺคิยภิกฺขุขุจฺจตุ ปณฺณตฺตํ	” ๔๖๗
สํกฺขาปทวิภงฺโก ปทภาชนํยํ	” ๔๖๘
อณาปตฺติวาโร	” ๔๖๘
นวมสํกฺขาปทํ ฉพฺพคฺคิยภิกฺขุขุจฺจตุ	” ๔๗๐
ปณฺณตฺตํ สํกฺขาปทวิภงฺโก ปทภาชนํยํ อณาปตฺติวาโร	” ๔๗๓
ทสฺมสํกฺขาปทํ ฉพฺพคฺคิยภิกฺขุขุจฺจตุ ปณฺณตฺตํ	” ๔๗๒
สํกฺขาปทวิภงฺโก ปทภาชนํยํ อณาปตฺติวาโร	” ๔๗๓
เฮกาทสฺมสํกฺขาปทํ ฉพฺพคฺคิยภิกฺขุขุจฺจตุ ปณฺณตฺตํ	” ๔๗๕
สํกฺขาปทวิภงฺโก ปทภาชนํยํ	” ๔๗๖
อณาปตฺติวาโร	” ๔๗๗
ทฺวาทสฺมสํกฺขาปทํ ฉพฺพคฺคิยภิกฺขุขุจฺจตุ	” ๔๗๘

น

กิตฺติคนปคฺคํ

ลึฏฺฐาปทวิภงฺโก ปทภาชนียํ	องฺเก ๕๗๘
อนาปคฺคิวาโร	" ๕๗๐
รตนวคฺคสฺสํ ปจฺมลึฏฺฐาปทํ ปเสนทโกสฺถวราชวตฺถุ	" ๕๗๓
ราชนุเคปรุปรุเวสฺสเน ทสฺ อาทึนฺวา	" ๕๗๕
ปณฺณคฺคิ ลึฏฺฐาปทวิภงฺโก	" ๕๗๖
ปทภาชนียํ อนาปคฺคิวาโร	" ๕๗๗
ทุคฺคิยลึฏฺฐาปทํ อณฺณคฺคิภิกฺขุวตฺถุ	" ๕๗๘
ปจฺมปุปณฺณคฺคิ วิธํชามิการมาตาวตฺถุ	" ๕๗๘
ปจฺมานุปุปณฺณคฺคิ อนาถปฺปณฺณิกนฺนุเตวาลึฏฺฐวตฺถุ	" ๕๘๐
ทุคฺคิยานุปุปณฺณคฺคิ ลึฏฺฐาปทวิภงฺโก	" ๕๘๓
ปทภาชนียํ อนาปคฺคิวาโร	" ๕๘๒
คฺคิยลึฏฺฐาปทํ อพฺพคฺคิยภิกฺขุวตฺถุ ติริจฺจฺฉานกถา	" ๕๘๓
ปจฺมปุปณฺณคฺคิ สํพหุภิกฺขุวตฺถุ	" ๕๘๕
ปจฺมานุปุปณฺณคฺคิ ทุคฺคิยานุปุปณฺณคฺคิ	" ๕๘๕
คฺคิยานุปุปณฺณคฺคิ ลึฏฺฐาปทวิภงฺโก ปทภาชนียํ	" ๕๘๖
อนาปคฺคิวาโร	" ๕๘๗
จตุตฺถลึฏฺฐาปทํ สํพหุภิกฺขุวตฺถุ	" ๕๘๘
ปณฺณคฺคิ ลึฏฺฐาปทวิภงฺโก ปทภาชนียํ อนาปคฺคิวาโร	" ๕๘๘
ปณฺณจฺมลึฏฺฐาปทํ อุนนฺนทสฺสกฺขปคฺควตฺถุ	" ๕๐๐
ปณฺณคฺคิ ลึฏฺฐาปทวิภงฺโก	" "

กิตฺตนปคฺคํ

ป

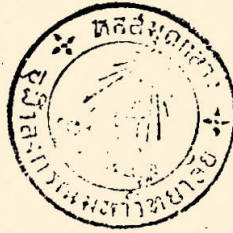
ปทภาชนํ ยํ อนาปคฺคฺติวาโร	องฺเก ๕๐๓
ณฺฐํ สํสํสาปทํ นพฺพคฺคฺยภิกฺขุชฺวตฺตํ ปณฺณคฺคฺติ สํสํสาปทวิภงฺโก	๕๐๒
ปทภาชนํ ยํ อนาปคฺคฺติวาโร	๕๐๓
ตฺตํ สํสํสาปทํ นพฺพคฺคฺยภิกฺขุชฺวตฺตํ ปจฺจํ ปณฺณคฺคฺติ	๕๐๔
อนุปฺปณฺณคฺคฺติ สํสํสาปทวิภงฺโก ปทภาชนํ ยํ	๕๐๕
อนาปคฺคฺติวาโร	๕๐๖
ณฺฐํ สํสํสาปทํ นพฺพคฺคฺยภิกฺขุชฺวตฺตํ	๕๐๗
ปณฺณคฺคฺติ สํสํสาปทวิภงฺโก	๕๐๗
ปทภาชนํ ยํ อนาปคฺคฺติวาโร	๕๐๘
นวมํ สํสํสาปทํ นพฺพคฺคฺยภิกฺขุชฺวตฺตํ ปณฺณคฺคฺติ สํสํสาปทวิภงฺโก	๕๐๙
ปทภาชนํ ยํ อนาปคฺคฺติวาโร	๕๑๐
ทสฺมํ สํสํสาปทํ นนฺทภิกฺขุชฺวตฺตํ ปณฺณคฺคฺติ สํสํสาปทวิภงฺโก	๕๑๑
ปทภาชนํ ยํ อนาปคฺคฺติวาโร	๕๑๒
ปาวฺฐิเทสํ นํ ยกณฺทํ	๕๑๔
ปจฺจํ สํสํสาปทํ อนฺนตฺตวิภงฺกํ	๕๑๕
ปณฺณคฺคฺติ สํสํสาปทวิภงฺโก	๕๑๕
ปทภาชนํ ยํ	๕๑๖
อนาปคฺคฺติวาโร	๕๑๗
ทฺติยํ สํสํสาปทํ นพฺพคฺคฺยภิกฺขุชฺวตฺตํ ปณฺณคฺคฺติ	๕๑๘
สํสํสาปทวิภงฺโก ปทภาชนํ ยํ	๕๑๘

อณาปตฺติวาโร	อังกุ ๕๒๐
ตติยสํกฺขาปทํ อณฺเณตฺรภฺกฺชวตฺถุ เสฏฺฐสํมุตฺติ	,, ๕๒๓
ปจฺจิมปฺปณฺณตฺตํ สํพฺพหุตฺตภฺกฺชวตฺถุ	,, ๕๒๒
ปจฺจิมานุปฺปณฺณตฺตํ อณฺเณตฺรภฺกฺชวตฺถุ	,, ๕๒๓
ทฺตฺติยานุปฺปณฺณตฺตํ สํกฺขาปทวิภฺงโค	,, ๕๒๔
ปทภาชนํ อณาปตฺติวาโร	,, ๕๒๕
จตุตฺถสํกฺขาปทํ สํกฺขิทาสกฺวตฺถุ ปจฺจิมปฺปณฺณตฺตํ	,, ๕๒๖
อณฺเณตฺรภฺกฺชวตฺถุ อณฺุปฺปณฺณตฺตํ	,, ๕๒๗
สํกฺขาปทวิภฺงโค	,, ๕๒๘
ปทภาชนํ	,, ๕๒๘
อณาปตฺติวาโร	,, ๕๓๐
เสชฺชิกณฺฑํ	,, ๕๓๓
ฉพฺพีสํติ สํรฺุปฺปา	,, ,,
ปวิมนฺุทตฺถุโค	,, ,,
อฺุชฺชคฺชิกวตฺถุโค	,, ๕๓๖
ทฺมภกตฺถุโค	,, ๕๔๐
สํมตฺตีสํ โภชนปฺปฏฺิธํยฺคฺคตา	,, ๕๔๒
สํกฺกจฺจวตฺถุโค	,, ๕๔๔
กพพวตฺถุโค	,, ๕๕๐
สฺรฺุสฺรวตฺถุโค	,, ๕๕๓

กิตฺติพนปคฺคํ

พ

น รตนคฺคยํ อารพภ ทโว กาคพฺโพ	อํงเก ๕๕๔
โสฬสํ ชุมมเทสนาปฏิสํยคฺคา	„ ๕๕๘
ปาทุทาวคฺโค	„ ๕๖๓
อณฺณตรจฺจนวทปชาปคฺคิตฺตํ	„ ๕๖๕
ตโย ปกฺกิตฺตนา	„ ๕๖๘
อชฺชกรณสํมทา ชุมมา	„ ๕๗๓

วินัยปิฎก มหาวิภังค์
ทุติโย ภาค

นโม ศุสฺส ภควโต อรหโต สมฺมาสมฺพุทฺธสฺส ฯ

นิตฺตํคฺคิยกณฺฑํ

อิม โข ปนายสมฺมุโต คีตํ นิตฺตํคฺคิยา ปาจิตฺติยา ธมฺมา
อฺกุเทสํ อากฺขณฺติ ฯ

จิวรวคฺคสฺส ปจิมสํกฺขาปทํ

[๑] เตน สมฺเยน พุทฺโธ ภควา เวสํติยํ วิหริติ โคตมเก
เจติเย ฯ เตน โข ปน สมฺเยน ภควตา ภิกฺขุณฺโณ คิจฺจวํ อนฺุณฺณาตํ
โหติ ฯ นพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ ภควตา คิจฺจวํ อนฺุณฺณาตนฺุติ อณฺุณฺเ
เนว คิจฺจเวเนว คามํ ปวิตฺตนฺุติ อณฺุณฺเเนว คิจฺจเวเนว อวราเม อจฺจนฺุติ
อณฺุณฺเเนว คิจฺจเวเนว นหํ โโฮตฺรนฺุติ ฯ เข เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺจดา
สนฺุตฺตฺจํ ตชฺชฺชิโน กุกฺกฺจฺจกา สํกฺขาการา เต อชฺชฺฌายนฺุติ ชฺชฺชนฺุติ
วิปาเจนฺุติ กถํ หิ นาม นพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ อติเรกจฺจวํ ชาเรสฺ-
สนฺุตฺตํ ฯ อถ โข เต ภิกฺขุ ภควโต เขตมตฺถกํ อารโจะสฺสุ ฯ อถ โข
ภควา เขตสฺสมิ นิทาเน เขตสฺสมิ ปกรเณ ภิกฺขุสงฺฆมฺปิ สมนฺิปาตาเปตฺวา
นพฺพคฺคิเย ภิกฺขุ ปฏฺิปปฺจฺจนิ สจฺจํ กิร ตฺมุเห ภิกฺขเว อติเรกจฺจวํ

ชาเวตาคิ ฯ ๙ จุจํ ภควาคิ ฯ ๑๑ วโรหิ พุทฺโธ ภควา อนนุจฺฉวิกํ
 โมชปุริสา อนนุโถมิกํ อปฺปฏฺฐิรูปํ อสฺสสามณกํ อกปฺปิยํ อกรณฺยํ
 กถํ หิ นาม ตฺเมห โมชปุริสา อติเรกจฺจวโร ชาเวตฺสถ เนตํ
 โมชปุริสา อปฺปสฺสนนํ วา ปสาทาย ปสฺสนนํ วา ภิชฺโยภาวาย
 ฯ เป ฯ เหวณฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สีกฺขาปทํ อุกฺกฺกิเสยฺยถ โย ปน
 ภิกฺขุ อติเรกจฺจวโร ชาเวชฺช นิสฺสํคฺคิยํ ปาจิตฺตियนฺติ ฯ เหวณฺจิทํ
 ภควตา ภิกฺขุณฺโณ สีกฺขาปทํ ปณฺณตฺตํ โหติ ฯ

[๒] เตน โข ปน สฺมเยน อายสฺมโต อานนฺทสฺส อติเรกจฺจวโร
 อปฺปนฺนํ โหติ ฯ อายสฺมา จ อานนฺโท ตํ จฺจวโร อายสฺมโต
 สํวริปฺตฺตสฺส ทาคฺคาโม โหติ ฯ อายสฺมา จ สํวริปฺตฺโต สํเกเต
 วิหริติ ฯ อถ โข อายสฺมโต อานนฺทสฺส เอตทโหสิ ภควตา
 สีกฺขาปทํ ปณฺณตฺตํ น อติเรกจฺจวโร ชาเวตฺตพฺพนฺติ อิทญฺจ เม
 อติเรกจฺจวโร อปฺปนฺนํ อหณฺจิมํ จฺจวโร อายสฺมโต สํวริปฺตฺตสฺส
 ทาคฺคาโม อายสฺมา จ สํวริปฺตฺโต สํเกเต วิหริติ กถํ น
 โข มยา ปฏิปชฺชิตพฺพนฺติ ฯ อถ โข อายสฺมา อานนฺโท ภควโต
 เอตมตฺตํ อวโรเจสิ ฯ กัจจโร ปนํนนฺท สํวริปฺตฺโต อากฺขณฺนิตฺตํ ๑
 นวมํ วา ภควา ทิวสํ ทสฺมํ วาติ ฯ อถ โข ภควา เอตสฺมิ
 นิทาเน เอตสฺมิ ปกรณฺเน ชฺมมํ กถํ กตฺวา ภิกฺขุ อามนฺเตสิ
 อนุชานามิ ภิกฺขเว ทสาหปรมํ อติเรกจฺจวโร ชาเวตฺตํ เหวณฺจ ปน
 ภิกฺขเว อิมํ สีกฺขาปทํ อุกฺกฺกิเสยฺยถ นิฏฺฐิตจฺจวรสฺมิ ภิกฺขุณา

๕] นิสฺสํคฺคิยกณฺเฑ จีวรจฺกคฺคํ ปจฺมสํกฺขาปทํ สํกฺขาปทวិภวฺโก ๓

อูปุภคฺคํ กชฺเณ ทสฺสาหปรมํ อติเรกจีวรํ ชาเรตพุพฺพ์ํ ตํ อติฏฺ-
กามยโต นิสฺสํคฺคิยํ ปาจิตฺตียนฺติ ๑

[๓] นิฏฺฐิตจีวรสมฺนิหฺติ ภิกฺขุโน จีวรํ กตํ วา โหติ นฏฺฐํ
วา วินฏฺฐํ วา ททฺหมํ วา จีวรสา วา อูปุภคฺคินฺนา ๑ อูปุภคฺคํ
กชฺเณติ อฏฺฐนฺนํ มาติกานํ อณฺเฏทราย มาติกา ย อูปุภคํ โหติ
สงฺเขน วา อนุตฺรา อูปุภคํ โหติ ๑ ทสฺสาหปรมนฺติ ทสฺสาหปรมตา
ชาเรตพุพฺพ์ํ ๑ อติเรกจีวรํ นาม อนนฺนิฏฺฐิตํ อวิกปฺปนํ ๑ จีวรํ นาม
คณฺ्हํ จีวรานํ อณฺเฏตฺรํ จีวรํ วิกปฺปนํ ปจฺจิมํ ๑ ตํ อติฏฺกามยโต
นิสฺสํคฺคิยํ โหตฺติ^๓ เอกาทเส อรุณฺคฺคเม นิสฺสํคฺคิยํ โหติ นิสฺสํคฺคิยํ
สงฺฆสฺสํ วา คณฺ्हสฺสํ วา ปุคฺคสฺสํ วา ๑ เหวณฺจ ปน ภิกฺขเว
นิสฺสํคฺคิยํ ๑

[๔] เตน ภิกฺขุณา สงฺฆํ อูปสงฺกมิทฺวา เอกํ อุตฺตราสงฺกํ
กิริทฺวา อุกฺกมฺนํ ภิกฺขุณฺํ ปาเท วเนทิตฺวา อุกฺกฏฺฐิเก นิสฺสํคฺคิยํ
อณฺขตํ ปคฺคเหตฺวา เหวมสฺสํ วจฺนีโย อิทํ เม ภาณเต จีวรํ
ทสฺสาหาคิกฺกนฺตํ นิสฺสํคฺคิยํ อิมานํ สงฺฆสฺสํ นิสฺสํคฺคิยํ
นิสฺสํคฺคิยํ อาปคฺติ เตเสตพุพฺพา ๑ พฺยคฺเตน ภิกฺขุณา ปฏฺิพเตน

๓ ย. วิกปฺปนํ ปจฺจิมํ ๑ ๔ นิสฺสํคฺคิยํ โหตฺติ เอกฺตฺร โหติสํทฺโ
อติเรกปาไซ ภาเวยฺย สํคฺคเต อนาคตคฺคตา ๑ ยิตฺรตา สํคฺคํ อุนฺ
ตียา เหวํ นิสฺสํคฺคิยํ โหติ ปาจิตฺตียนฺติ ภาเวยฺย ๑ วิชาเรตฺวา
คเหตพุพฺพ์ํ ๑

อาปคฺติ ปฏิกุคฺคเหตุพฺพา นิสฺสํชฺฐจฺฉัรวรํ ทาทพฺพํ สฺสุนาตุ เม
 ฆนฺเต สฺงโฆ อิทํ จฺฉัรวรํ อิตฺตณฺนามสฺสํ ภิกฺขุโน นิสฺสํคฺคิยํ สฺงฆสฺสํ
 นิสฺสํชฺฐจฺฉํ ฯ ยถิ สฺงฆสฺสํ ปตฺตคกฺกตฺตํ สฺงโฆ อิมํ จฺฉัรวรํ อิตฺตณ-
 นามสฺสํ ภิกฺขุโน ททฺดยยาติ ฯ

[๕] เตน ภิกฺขุณา สฺมพฺพุเต ภิกฺขุ อฺปสฺงกฺมิคฺฉวา เอกํตํ
 อฺคฺตฺตราสฺงคํ กิริคฺฉวา อฺคฺตฺตณฺนํ ภิกฺขุณํ ปาเท ฆนฺทิกฺฉวา อฺคฺกฏฺฐิกํ
 นิสฺสํทิกฺฉวา อฆฺชตฺถํ ปคฺคเหตุวา เอวมสฺสํ วจนํโย อิทํ เม ฆนฺเต
 จฺฉัรวรํ ทสฺสาหาคิกฺกนฺตํ นิสฺสํคฺคิยํ อิมานํ อายสฺมฺนฺตานํ นิสฺสํชฺชา-
 มํติ ฯ นิสฺสํชฺชิตฺฉวา อาปคฺติ เทเสตพฺพา ฯ พฺยตฺเตน ภิกฺขุณา
 ปฏฺิพเตน อาปคฺตฺ ปฏิกุคฺคเหตุพฺพา นิสฺสํชฺฐจฺฉัรวรํ ทาทพฺพํ สฺสุนนฺตุ
 เม อายสฺมฺนฺตา อิทํ จฺฉัรวรํ อิตฺตณฺนามสฺสํ ภิกฺขุโน นิสฺสํคฺคิยํ
 อายสฺมฺนฺตานํ นิสฺสํชฺฐจฺฉํ ฯ ยทฺายสฺมฺนฺตานํ ปตฺตคกฺกตฺตํ อายสฺมฺนฺตา
 อิมํ จฺฉัรวรํ อิตฺตณฺนามสฺสํ ภิกฺขุโน ททฺดยฺยติ ฯ

[๖] เตน ภิกฺขุณา เอกํ ภิกฺขุ อฺปสฺงกฺมิคฺฉวา เอกํตํ อฺคฺตฺตราสฺงคํ
 กิริคฺฉวา อฺคฺกฏฺฐิกํ นิสฺสํทิกฺฉวา อฆฺชตฺถํ ปคฺคเหตุวา เอวมสฺสํ วจนํโย
 อิทํ เม อาวุโส จฺฉัรวรํ ทสฺสาหาคิกฺกนฺตํ นิสฺสํคฺคิยํ อิมานํ อายสฺมฺโต
 นิสฺสํชฺชามํติ ฯ นิสฺสํชฺชิตฺฉวา อาปคฺติ เทเสตพฺพา ฯ เตน ภิกฺขุณา
 อาปคฺติ ปฏิกุคฺคเหตุพฺพา นิสฺสํชฺฐจฺฉัรวรํ ทาทพฺพํ อิมํ จฺฉัรวรํ
 อายสฺมฺโต ทมมํติ ฯ

[๗] ทสฺสาหาคิกฺกนฺเต อตฺติกนฺตสฺสณฺณํ นิสฺสํคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ฯ

๘] นิสฺสํคฺคิยกณฺเฑ จีวรฺวคฺคสฺส ปจฺมสํกฺขาปทํ อนาปคฺติวาโร ๕

ทสฺสาทิกฺกนฺเฑ เวมตฺติโก นิสฺสํคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ๑ ทสฺสาทิกฺกนฺเฑ
อนตฺติกนฺตสฺสณฺณํ นิสฺสํคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ๑ อนตฺติจฺเจเต อตฺติจฺเจต-
สฺสณฺณํ นิสฺสํคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ๑ อวิกปฺเปเต วิกปฺเปตสฺสณฺณํ นิสฺสํคฺคิยํ
ปาจิตฺติยํ ๑ อวิสฺสชฺชิตฺเต วิสฺสชฺชิตสฺสณฺณํ นิสฺสํคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ๑
อนนฺนุเจ นนฺนุจสฺสณฺณํ นิสฺสํคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ๑ อวินนฺนุเจ วินนฺนุจ-
สฺสณฺณํ นิสฺสํคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ๑ อททฺทเม ททฺทเมสฺสณฺณํ นิสฺสํคฺคิยํ
ปาจิตฺติยํ ๑ อวิตฺตฺเต วิตฺตฺตสฺสณฺณํ นิสฺสํคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ๑
นิสฺสํคฺคิยํ จีวรํ อนิสฺสชฺชิตฺวา ปริภุญฺชติ อापคฺติ ทุกฺกนฺตสฺส ๑
ทสฺสาทิกฺกนฺเฑ อตฺติกนฺตสฺสณฺณํ อापคฺติ ทุกฺกนฺตสฺส ๑ ทสฺสา-
หानตฺติกนฺเฑ เวมตฺติโก อापคฺติ ทุกฺกนฺตสฺส ๑ ทสฺสาทิกฺกนฺเฑ
อนตฺติกนฺตสฺสณฺณํ อนาปคฺติ ๑

[๘] อนาปคฺติ อนฺโตทสฺสาทํ อตฺติจฺเจติ วิกปฺเปติ วิสฺสชฺชติ
นตฺสฺสติ วินตฺสฺสติ ทฺยหติ อจฺฉินฺทิตฺวา คณฺหาติ วิสฺสํสํ คณฺหาติ^๒
อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสํสํสํ ๑

[๘] เตน โข ปน สฺมเยน ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ นิสฺสํจฺจจฺวรํ
น เทนฺติ ๑ เข เต ภิกฺขุ อปฺเปจฺฉา ๑เป ๑ เต อชฺชณฺยานตฺติ
ชฺชนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ นิสฺสํจฺจจฺวรํ
น ทสฺสํนฺตฺติ ๑ ภควโต เอตมฺคถํ อารโจะสฺสุ ๑ อถ โข ภควา
ฉพฺพคฺคิเย ภิกฺขุ ปฏฺฐิจฺฉติ สจฺจํ กิร ตฺเมเห ภิกฺขเว นิสฺสํจฺจจฺวรํ

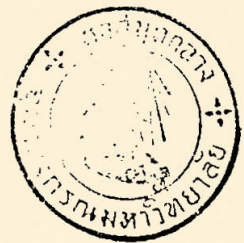
๓-๒ ย. ม. คณฺหฺนฺติ ๑

น เทถาคิ ๖ สจจํ ภคจาคิ ๖ จิคฺรหิ พุทฺโธ ภคจว ๖ เป ๖
 ฆมฺมิ กถํ กตฺจว ภิกฺขุ อามนฺเตสํ น ภิกฺขเว นิสฺสํชฺชจฺจํวํ น
 ทาคพฺพิ โย น ทเทยฺย อปฺตติ ทุกฺกฏสฺสํสํตี ๖
 ปรจํมตีกฺขาปทํ นิฏฺจตี ๖

ทศตยสัทธาปท

[๓๐] เตน สัมเขน พุทฺโธ ภควา สาวคฺคิยํ วิหริติ เขตฺวเน
อนาถปฺปิตฺตํ หิตํ อวราเม ๑ เตน โช ปน สัมเขน ภิกฺขุ ภิกฺขุณฺโ
หตฺถเต จีวรํ^๑ นิกฺขิปปิตฺวา สันตฺรตฺตฺเรน ชนปทจาวริกํ ปกุกฺกมฺหติ ๑
ตานิ จีวรานิ จิรํ^๒ นิกฺขิตฺตานิ กณฺณกิตฺตานิ โหนฺติ ๑ ตานิ จีวรานิ^๓
ภิกฺขุ โยคาเปหฺติ ๑ อทฺททว โช อายสฺมา อานนฺโท เตหาสนจาวริกํ
อาหิณฺตฺนฺโต เต ภิกฺขุ ตานิ จีวรานิ โยคาเปหฺเต ทิสฺวาน
เขน เต ภิกฺขุ เตนุปลงฺกมิ อฺปลงฺกมิตฺวา เต ภิกฺขุ เอกทโวจ
กตฺถิมานิ อวฺโส จีวรานิ กณฺณกิตฺตานิ ๑ อถ โช เต ภิกฺขุ
อายสฺมา อานนฺโท เอกมคฺคํ อวโรเจสฺสุ ๑ อายสฺมา อานนฺโท
อชฺฌายติ ชยฺติ วิปาเจติ กถํ หิ นาม ภิกฺขุ ภิกฺขุณฺโ หตฺถเต
จีวรํ นิกฺขิปปิตฺวา สันตฺรตฺตฺเรน ชนปทจาวริกํ ปกุกฺกมฺหิตฺติ ๑ อถ โช
อายสฺมา อานนฺโท ภควโต เอกมคฺคํ อวโรเจสฺสิ ๑ อถ โช ภควา
เต ภิกฺขุ ปฏฺฐิปุจฺฉิ สจฺจํ กิร ภิกฺขเว ภิกฺขุ ภิกฺขุณฺโ หตฺถเต จีวรํ
นิกฺขิปปิตฺวา สันตฺรตฺตฺเรน ชนปทจาวริกํ ปกุกฺกมฺหิตฺติ ๑ สจฺจํ ภควาติ ๑
วิคฺรหิ พุทฺโธ ภควา กถํ หิ นาม เต ภิกฺขเว โมชฺสปริสา
ภิกฺขุณฺโ หตฺถเต จีวรํ นิกฺขิปปิตฺวา สันตฺรตฺตฺเรน ชนปทจาวริกํ ปกุก-

๑ จีวรจฺลศฺติมี ปาไซ ๑ ๒ ยฺโรบิยมรมฺมไปตฺถเตสฺสุ น โหติ ๑

มิดฺสฺสนฺติ เนตฺติ ภิกฺขเว อปฺปสฺสนานํ วา ปสฺสาทาย ปสฺสนานํ
 วา ภิกฺขโสภาวาย ฯ เป ฯ เอตฺตญฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ
 อุกฺกฺกเสยฺยถ นินฺนุจฺจิจฺจวรฺสฺมิมิ ภิกฺขุณา อุกฺกตฺสฺมิมิ กจฺเเน เอตฺตคฺคตฺตมฺปิ
 เจ ภิกฺขุ ติจฺจเวเน วิปฺปวเสยฺย นิสฺสํคฺคิยํ ปาจิตฺตियนฺติ ฯ เอตฺตญฺจิทฺถํ
 ภควตา ภิกฺขุณฺโณ สิกฺขาปทํ ปณฺณตฺตํ โหติ ฯ

[๑๑] เตน โข ปน สฺมเยเน อณฺเฏตโร ภิกฺขุ โกสฺมฺพิยํ คิตฺตานิ
 โหติ ฯ ฌาตกา ตสฺสํ ภิกฺขุโน สฺนฺติเก ทฺตํ ปาหฺเลสุ อากฺขณฺตุ
 ภาทฺทนฺโต มยฺยํ อุกฺกฺกฺกฺกํ หิสฺสํสมาติ ฯ ภิกฺขุณฺปิ เอตฺตมาหฺสิ คจฺน
 อวฺกุโส ฌาตกา ตํ อุกฺกฺกฺกํ หิสฺสํสฺนฺตํติ ฯ โส เอตฺตมาห ภควตา
 อวฺกุโส ภิกฺขุณฺโณ สิกฺขาปทํ ปณฺณตฺตํ น ติจฺจเว วิปฺปวเสตฺตพฺพนฺติ
 อหฺมฺจมุหิ คิตฺตานิ น สกฺโกมิ ติจฺจวรฺมาทาย ปกฺกมิตฺตุ นานํ
 คมิสฺสํสํมํติ ฯ ภควโต เอตฺตมตฺถํ อวโรเจสุ ฯ อถ โข ภควา
 เอตฺสํมิ นิตฺทาเน เอตฺสํมิ ปกฺกเวเน ชฺมมํ กถํ กตฺวา ภิกฺขุ อามนฺเตสิ
 อนฺุชานามิ ภิกฺขเว คิตฺตานสฺสํ ภิกฺขุโน ติจฺจเวเน อวิปฺปวสฺสํมมตฺติ
 ทาทฺตุ ฯ เอตฺตญฺจ ปน ภิกฺขเว ทาตพฺพวา ฯ เตน คิตฺตานเน ภิกฺขุณา
 สํจฺฆํ อุกฺกฺกํ กมิตฺตวา เอกํสํ อุกฺกฺกฺกฺกํ สํจฺฆํ กมิตฺตวา อุกฺกฺกฺกํ ปาเท
 วนฺทิตฺตวา อุกฺกฺกฺกํ นิสฺสํทิตฺตวา อณฺุชตํ ปกฺกเวเนตฺตวา เอตฺตมสฺสํ วจฺนํโย
 อหํ ภาเน คิตฺตานิ น สกฺโกมิ ติจฺจวรฺมาทาย ปกฺกมิตฺตุ โสหํ
 ภาเน สํจฺฆํ ติจฺจเวเน อวิปฺปวสฺสํมมตฺติ ยาจามํติ ฯ ทฺตฺติยมฺปิ
 ยาจิตฺตพฺพวา ตฺตฺติยมฺปิ ยาจิตฺตพฺพวา ฯ พฺยตฺเตเน ภิกฺขุณา ปฏฺิพฺเพเน

๓๒] นิษฐ์ศุภคิยกณฺเฑ จั้วรวคฺคสฺส ทฺตฺยสิทฺฐาปทํ อวิปฺปวาสสํมุตฺติ ๘

สงฺโฆ ฌาเปตพฺโพ สฺสนาคู เม ฆนฺเต สงฺโฆ อโย อิตฺถนฺนาโม
ภิกฺขุ คิตาโน น สกฺโกติ ติจั้วรมาทาย ปกฺกมิตฺตุ ๑ โส สงฺฆํ
ติจั้วเรน อวิปฺปวาสสํมุตฺติ ยาจติ ๑ ยถิ สงฺฆสฺส ปคฺคกถถํ
สงฺโฆ อิตฺถนฺนามสฺส ภิกฺขุโน ติจั้วเรน อวิปฺปวาสสํมุตฺติ ทเทยฺย ๑
เอสา ฌคฺติ ๑ สฺสนาคู เม ฆนฺเต สงฺโฆ อโย อิตฺถนฺนาโม
ภิกฺขุ คิตาโน น สกฺโกติ ติจั้วรมาทาย ปกฺกมิตฺตุ ๑ โส สงฺฆํ
ติจั้วเรน อวิปฺปวาสสํมุตฺติ ยาจติ ๑ สงฺโฆ อิตฺถนฺนามสฺส ภิกฺขุโน
ติจั้วเรน อวิปฺปวาสสํมุตฺติ เทติ ๑ ยสฺสสํยสํมโต ฆมฺติ อิตฺถนฺนามสฺส
ภิกฺขุโน ติจั้วเรน อวิปฺปวาสสํมุตฺติยา ทานํ โส ตฺถนฺสสฺส ยสฺส
นทฺฆมฺติ โส ภาเสยฺย ๑ กิณฺหา สงฺฆเณ อิตฺถนฺนามสฺส ภิกฺขุโน
ติจั้วเรน อวิปฺปวาสสํมุตฺติ ๑ ฆมฺติ สงฺฆสฺส ตสฺมา ตฺถนฺหิ ๑
เอวเมตํ ฆารยามีติ ๑ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิทฺฐาปทํ
อฺภุทฺธิเสยฺยถา นิฏฺฐิตจั้วรสมฺมิตฺติ ภิกฺขุณา อฺพฺภทฺตสมฺมิตฺติ กจิเน เอกฺรตฺตมฺมบี
เจ ภิกฺขุ ติจั้วเรน วิปฺปวเสยฺย อณฺเฑตฺร ภิกฺขุสํมุตฺติยา นิษฐ์ศุภคิย
ปฺวาจิตฺติยนฺติ ๑

[๓๒] นิฏฺฐิตจั้วรสมฺมิตฺติ ภิกฺขุโน จั้วรํ กตํ วา โหติ นฺนุจฺจิ
วา วินฺนุจฺจิ วา ททฺฆมฺมิ วา จั้วรธา วา อฺปฺจฺฉินฺนา ๑ อฺพฺภทฺตสมฺมิตฺติ
กจิเนติ อญฺจํนํ มาติกานํ อณฺเฑตฺราย มาติกาย อฺพฺภทฺตํ โหติ
สงฺฆเณ วา อนฺตฺรธา อฺพฺภทฺตํ โหติ ๑ เอกฺรตฺตมฺมบี เจ ภิกฺขุ
ติจั้วเรน วิปฺปวเสยฺยธาติ สงฺฆาญฺชิตฺตา วา อฺภุทฺตฺรธาสงฺเคน วา อนฺตฺร-

วาสะเกน วา เอกรตุตมบี เจ วิปฺปวฺตุถํ โหติ^๑ ฯ อณฺณตฺร
 ภิกฺขุสฺสมฺมตฺติยาติ จเปตฺวา ภิกฺขุสฺสมฺมตฺติ^๒ ฯ นิสฺสํกฺคิยํ โหตฺติ สห
 อรฺุณฺคฺคฺมเนน นิสฺสํกฺคิยํ โหติ นิสฺสํชฺชิตฺทพฺพิ^๓ สงฺฆสฺส วา คณฺสฺส
 วา ปุคฺคสฺส วา ฯ เอวณฺจ ปน ภิกฺขเว นิสฺสํชฺชิตฺทพฺพิ^๓ ฯ เตน
 ภิกฺขุณา สงฺฆํ อปฺสงฺกมิตฺวา ฯเปฯ เอวมสฺส วจฺนีโย อิทํ เม
 ภนฺเต จีวริ^๒ รคฺติวิปฺปวฺตุถํ^๓ อณฺณตฺร ภิกฺขุสฺสมฺมตฺติยา นิสฺสํกฺคิยํ
 อิมานํ สงฺฆสฺส นิสฺสํชฺชามตฺติ^๓ ฯเปฯ ทเทยฺยาติ ฯเปฯ ทเทยฺยุนฺติ
 ฯเปฯ อายสฺมโต ทมฺมตฺติ^๓ ฯ

[๑๓] คาโม เอกุปฺจาวโร นานุปฺจาวโร นิเวสฺนํ เอกุปฺจาวริ
 นานุปฺจาวริ อุกฺโขทิสฺสโต เอกุปฺจาวโร นานุปฺจาวโร อฏฺฏโฏ เอกุปฺจาวโร
 นานุปฺจาวโร มาโต เอกุปฺจาวโร นานุปฺจาวโร ปาสาโท เอกุปฺจาวโร
 นานุปฺจาวโร หมุมิยํ เอกุปฺจาวริ นานุปฺจาวริ นาวา เอกุปฺจาวรา
 นานุปฺจาวรา สฺตฺโต เอกุปฺจาวโร นานุปฺจาวโร เขตฺตํ เอกุปฺจาวริ
 นานุปฺจาวริ ฌณฺณกรณํ เอกุปฺจาวริ นานุปฺจาวริ อาราโม เอกุปฺจาวโร
 นานุปฺจาวโร วิหารโร เอกุปฺจาวโร นานุปฺจาวโร รุกฺขมฺมุตํ เอกุปฺจาวริ
 นานุปฺจาวริ อชฺโฌกาไส เอกุปฺจาวโร นานุปฺจาวโร ฯ

[๑๔] คาโม เอกุปฺจาวโร นาม เอกกุตฺตสฺส คาโม โหติ ปรีกฺขิตฺโต

๑ เอกรตุตมบี เจ วิปฺปวฺตุถํ โหตฺติคฺคฺยาติ ยฺุโรปฺปิยมฺรมมโปตฺถเกสฺสุ
 น ทิสฺสํตฺติ^๑ ฯ ๒ ยฺุ. วา. ติจีวริ^๑ ฯ ๓ ยฺุ. รคฺติ วิปฺปวฺตุถํ^๑
 วา. เอกรตุตฺตํ วิปฺปวฺตุถํ^๑ ฯ

๑๕] นิษฐ์ศุภกิจกณฺเฑ จีวรํวคฺคตฺถํ ทุคฺยสิฏฺฐาปทํ ปทภาษณียํ ๑๑

๑ อนุโตคาเม จีวรํ นิฏฺฐิเปตฺวา อนุโตคาเม วตฺตพฺพํ ๑ อปฺริกฺขิตฺโต
โหติ ยสฺมึ ฆเร จีวรํ นิฏฺฐิตฺตํ โหติ ตสฺมึ ฆเร วตฺตพฺพํ
หตฺตปาสา วา น วิชฺหิตพฺพํ ๑ นานูปจาโร นามิ นานากุตฺตตฺถ
คาโม โหติ ปฺริกฺขิตฺโต ๑ ยสฺมึ ฆเร จีวรํ นิฏฺฐิตฺตํ โหติ
ตสฺมึ ฆเร วตฺตพฺพํ สภาเย วา ทวารมฺมุเต วา หตฺตปาสา
วา น วิชฺหิตพฺพํ ๑ สภายํ กจฺจนฺเต หตฺตปาเส จีวรํ นิฏฺฐิเปตฺวา
สภาเย วตฺตพฺพํ ทวารมฺมุเต วา หตฺตปาสา วา น วิชฺหิตพฺพํ ๑
สภาเย จีวรํ นิฏฺฐิเปตฺวา สภาเย วตฺตพฺพํ ทวารมฺมุเต วา หตฺต-
ปาสา วา น วิชฺหิตพฺพํ ๑ อปฺริกฺขิตฺโต โหติ ยสฺมึ ฆเร
จีวรํ นิฏฺฐิตฺตํ โหติ ตสฺมึ ฆเร วตฺตพฺพํ หตฺตปาสา วา น
วิชฺหิตพฺพํ ๑

[๑๕] เอกกุตฺตตฺถํ นิเวสนํ โหติ ปฺริกฺขิตฺตญฺจ นานากพฺภา
นานาโอวรกา อนุโตนิเวสเน จีวรํ นิฏฺฐิเปตฺวา อนุโตนิเวสเน
วตฺตพฺพํ ๑ อปฺริกฺขิตฺตํ โหติ ยสฺมึ คพฺเภา จีวรํ นิฏฺฐิตฺตํ โหติ
ตสฺมึ คพฺเภา วตฺตพฺพํ หตฺตปาสา วา น วิชฺหิตพฺพํ ๑ นานา-
กุตฺตตฺถํ นิเวสนํ โหติ ปฺริกฺขิตฺตญฺจ นานากพฺภา นานาโอวรกา
ยสฺมึ คพฺเภา จีวรํ นิฏฺฐิตฺตํ โหติ ตสฺมึ คพฺเภา วตฺตพฺพํ ทวารมฺมุเต
วา หตฺตปาสา วา น วิชฺหิตพฺพํ ๑ อปฺริกฺขิตฺตํ โหติ ยสฺมึ
คพฺเภา จีวรํ นิฏฺฐิตฺตํ โหติ ตสฺมึ คพฺเภา วตฺตพฺพํ หตฺตปาสา

๑ ยุโรปียมรมุมโปตฺถเกตฺถุ อิทํ ปาฐทวณฺ น โหติ ๑

วา น วิชหิตพฺพํ ฯ

[๑๖] เอกกุตตฺสฺส อฺตุโทสฺสโต โหติ ปริกฺขิตฺโต จ นานาคพฺภา
 นานาโอรกกา อนฺโตอฺตุโทสฺสเด จิวฺรํ นิภฺขิตฺตฺวา อนฺโตอฺตุโทสฺสเด
 วตฺถพฺพํ ฯ อปริกฺขิตฺโต โหติ ยสฺมึํ คพฺเภ จิวฺรํ นิภฺขิตฺตํ โหติ
 ตสฺมึํ คพฺเภ วตฺถพฺพํ หตฺถปาสา วา น วิชหิตพฺพํ ฯ นานากุตตฺสฺส
 อฺตุโทสฺสโต โหติ ปริกฺขิตฺโต จ นานาคพฺภา นานาโอรกกา
 ยสฺมึํ คพฺเภ จิวฺรํ นิภฺขิตฺตํ โหติ ตสฺมึํ คพฺเภ วตฺถพฺพํ ทฺวารมฺมุเต
 วา หตฺถปาสา วา น วิชหิตพฺพํ ฯ อปริกฺขิตฺโต โหติ ยสฺมึํ
 คพฺเภ จิวฺรํ นิภฺขิตฺตํ โหติ ตสฺมึํ คพฺเภ วตฺถพฺพํ หตฺถปาสา
 วา น วิชหิตพฺพํ ฯ

[๑๗] เอกกุตตฺสฺส อฏฺฏโฏ โหติ อนฺโตอฏฺฏเฐ จิวฺรํ นิภฺขิตฺตฺวา
 อนฺโตอฏฺฏเฐ วตฺถพฺพํ ฯ นานากุตตฺสฺส อฏฺฏโฏ โหติ นานาคพฺภา
 นานาโอรกกา ยสฺมึํ คพฺเภ จิวฺรํ นิภฺขิตฺตํ โหติ ตสฺมึํ คพฺเภ
 วตฺถพฺพํ ทฺวารมฺมุเต วา หตฺถปาสา วา น วิชหิตพฺพํ ฯ

[๑๘] เอกกุตตฺสฺส มาโต โหติ อนฺโตมาเต จิวฺรํ นิภฺขิตฺตฺวา
 อนฺโตมาเต วตฺถพฺพํ ฯ นานากุตตฺสฺส มาโต โหติ นานาคพฺภา
 นานาโอรกกา ยสฺมึํ คพฺเภ จิวฺรํ นิภฺขิตฺตํ โหติ ตสฺมึํ คพฺเภ
 วตฺถพฺพํ ทฺวารมฺมุเต วา หตฺถปาสา วา น วิชหิตพฺพํ ฯ

[๑๙] เอกกุตตฺสฺส ปาสาโท โหติ อนฺโตปาสาเท จิวฺรํ นิภฺขิตฺ-
 ตฺตฺวา อนฺโตปาสาเท วตฺถพฺพํ ฯ นานากุตตฺสฺส ปาสาโท โหติ

๒๓] นิษฐ์ศุภิกษณฺเฑ จีวรวคฺคฺสฺสํ ทุติยสํกฺขาปทํ ปทภาชนํ ๑๓

นानาคพฺภา นานาโอรฺวกา ยสฺมํ คพฺเภ จีวรํ นิฏฺฐิตุคฺคํ โหติ
คฺคฺสฺมํ คพฺเภ วคฺคฺคพฺพํ ทวารมฺมุเต วา หคฺคฺคปาสํ วา น
วิฆหิตพฺพํ ฯ

[๒๐] เอกกฺคฺคฺสฺสํ หมฺมิมํ โหติ อนฺโตหมฺมิมเย จีวรํ นิฏฺฐิมิตฺตวา
อนฺโตหมฺมิมเย วคฺคฺคพฺพํ ฯ นานากฺคฺคฺสฺสํ หมฺมิมํ โหติ นานาคพฺภา
นานาโอรฺวกา ยสฺมํ คพฺเภ จีวรํ นิฏฺฐิตุคฺคํ โหติ คฺคฺคฺสฺมํ คพฺเภ
วคฺคฺคพฺพํ ทวารมฺมุเต วา หคฺคฺคปาสํ วา น วิฆหิตพฺพํ ฯ

[๒๑] เอกกฺคฺคฺสฺสํ นาวา โหติ อนฺโตนาเวย จีวรํ นิฏฺฐิมิตฺตวา
อนฺโตนาเวย วคฺคฺคพฺพํ ฯ นานากฺคฺคฺสฺสํ นาวา โหติ นานาคพฺภา
นานาโอรฺวกา ยสฺมํ โอรฺวเก จีวรํ นิฏฺฐิตุคฺคํ โหติ คฺคฺคฺสฺมํ โอรฺวเก
วคฺคฺคพฺพํ ทวารมฺมุเต วา หคฺคฺคปาสํ วา น วิฆหิตพฺพํ ฯ

[๒๒] เอกกฺคฺคฺสฺสํ สฺตฺตฺโต โหติ สฺตฺตฺเต จีวรํ นิฏฺฐิมิตฺตวา ปฺรโต
วา ปจฺจนโต วา สฺตฺตฺตพฺภนฺนฺตรา น วิฆหิตพฺพวา ปสฺสํโต อพฺภนฺนฺตรํ
น วิฆหิตพฺพํ ฯ นานากฺคฺคฺสฺสํ สฺตฺตฺโต โหติ สฺตฺตฺเต จีวรํ นิฏฺฐิ-
มิตฺตวา หคฺคฺคปาสํ น วิฆหิตพฺพํ ฯ

[๒๓] เอกกฺคฺคฺสฺสํ เขตฺตํ โหติ ปริกฺคฺคิตฺตคฺคฺจฺจ อนฺโตเขตฺเต จีวรํ
นิฏฺฐิมิตฺตวา อนฺโตเขตฺเต วคฺคฺคพฺพํ ฯ อปริกฺคฺคิตฺตํ โหติ หคฺคฺคปาสํ
น วิฆหิตพฺพํ ฯ นานากฺคฺคฺสฺสํ เขตฺตํ โหติ ปริกฺคฺคิตฺตคฺคฺจฺจ อนฺโตเขตฺเต
จีวรํ นิฏฺฐิมิตฺตวา อนฺโตเขตฺเต วคฺคฺคพฺพํ ทวารมฺมุเต วา หคฺคฺค-

๓ ย. ม. โปคฺคฺคเกสุ อิทํ ปาจฺทวณํ น โหติ ฯ

ปาส่า วา น วิชหิตพัพพะ ๗ อปรักขิตฺตํ โหติ หตุถปาส่า น
 วิชหิตพัพพะ ๗

[๒๔] เอกกุตตฺถสฺส ฌณณกรณํ โหติ ปรักขิตฺตมฺเจ อนฺโต-
 ฌณณกรणे จีวรํ นิกฺขิเปตฺวา อนฺโตฌณณกรणे วตฺถพัพพะ ๗
 อปรักขิตฺตํ โหติ หตุถปาส่า น วิชหิตพัพพะ ๗ นานากุตตฺถสฺส
 ฌณณกรณํ โหติ ปรักขิตฺตมฺเจ อนฺโตฌณณกรणे จีวรํ นิกฺขิ-
 เปตฺวา ทวารมฺมุเต วา วตฺถพัพพะ หตุถปาส่า วา น วิชหิตพัพพะ ๗
 อปรักขิตฺตํ โหติ หตุถปาส่า น วิชหิตพัพพะ ๗

[๒๕] เอกกุตตฺถสฺส อวราโม โหติ ปรักขิตฺโต จ อนฺโตอาราเม
 จีวรํ นิกฺขิเปตฺวา อนฺโตอาราเม วตฺถพัพพะ ๗ อปรักขิตฺโต โหติ
 หตุถปาส่า น วิชหิตพัพพะ ๗ นานากุตตฺถสฺส อวราโม โหติ ปรักขิตฺโต
 จ อนฺโตอาราเม จีวรํ นิกฺขิเปตฺวา ทวารมฺมุเต วา วตฺถพัพพะ
 หตุถปาส่า วา น วิชหิตพัพพะ ๗ อปรักขิตฺโต โหติ หตุถปาส่า
 น วิชหิตพัพพะ ๗

[๒๖] เอกกุตตฺถสฺส วิหาโร โหติ ปรักขิตฺโต จ อนฺโตวิหาเร
 จีวรํ นิกฺขิเปตฺวา อนฺโตวิหาเร วตฺถพัพพะ ๗ อปรักขิตฺโต โหติ ยถัมมี
 วิหาเร จีวรํ นิกฺขิตฺตํ โหติ ตถัมมี วิหาเร วตฺถพัพพะ หตุถปาส่า
 วา น วิชหิตพัพพะ ๗ นานากุตตฺถสฺส วิหาโร โหติ ปรักขิตฺโต จ
 ยถัมมี วิหาเร จีวรํ นิกฺขิตฺตํ โหติ ตถัมมี วิหาเร วตฺถพัพพะ
 ทวารมฺมุเต วา หตุถปาส่า วา น วิชหิตพัพพะ ๗ อปรักขิตฺโต

๓๐] นิสฺสํคฺคิยกณฺเฑ จีวรํวคฺคตฺสํ ทฺขิตฺยตฺถิภาวํ ปทภาชนํ ยํ ๓๕

โหติ ยถํ วิหารเว จีวรํ นิกฺขิตํ โหติ ตสฺมํ วิหารเว วตฺตพฺพํ
หตฺตปาสา วา น วิชหิตพฺพํ ฯ

[๒๗] เอกกุตฺตสฺสํ รุกฺขมุตฺตํ โหติ ยํ มชฺฌนฺตฺเถ กาเต สมนฺตา
นยา ฌรติ อนฺโตนยา ย จีวรํ นิกฺขิตํ ภาว อนฺโตนยา ย วตฺตพฺพํ ฯ
นानากุตฺตสฺสํ รุกฺขมุตฺตํ โหติ หตฺตปาสา น วิชหิตพฺพํ ฯ

[๒๘] อชฺโฌกาโส เอกุปฺจาโร นานุปฺจาโร นามํ อคฺคาเม
อรณฺเเว สมนฺตา สคฺคพฺภนฺตฺรา เอกุปฺจาโร ตฺโต ปรี นานุปฺจาโร ฯ

[๒๙] วิปฺปวฺตุเถ วิปฺปวฺตุตฺถสฺสณฺณํ อณฺเวยตฺตํ ภิกฺขุสฺสมฺมตฺติยา
นิสฺสํคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ฯ วิปฺปวฺตุเถ เวมตฺติโก อณฺเวยตฺตํ ภิกฺขุ-
สฺสมฺมตฺติยา นิสฺสํคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ฯ วิปฺปวฺตุเถ อวิปฺปวฺตุตฺถสฺสณฺณํ
อณฺเวยตฺตํ ภิกฺขุสฺสมฺมตฺติยา นิสฺสํคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ฯ อปฺจจฺจุทฺตฺเถ
อปฺจจฺจุทฺตฺถสฺสณฺณํ อณฺเวยตฺตํ ภิกฺขุสฺสมฺมตฺติยา นิสฺสํคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ฯ
อวิตฺตฺตฺตฺเถ วิตฺตฺตฺตฺสณฺณํ อณฺเวยตฺตํ ภิกฺขุสฺสมฺมตฺติยา นิสฺสํคฺคิยํ
ปาจิตฺติยํ ฯ อนนฺนุเจ นนฺนุสฺสณฺณํ อณฺเวยตฺตํ ภิกฺขุสฺสมฺมตฺติยา นิสฺสํคฺคิยํ
ปาจิตฺติยํ ฯ อวินนฺนุเจ วินนฺนุสฺสณฺณํ อณฺเวยตฺตํ ภิกฺขุสฺสมฺมตฺติยา
นิสฺสํคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ฯ อททฺทฺทฺเถ ททฺทฺทฺสณฺณํ อณฺเวยตฺตํ ภิกฺขุ-
สฺสมฺมตฺติยา นิสฺสํคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ฯ อวิตฺตฺตฺเถ วิตฺตฺตฺสณฺณํ อณฺเวยตฺตํ
ภิกฺขุสฺสมฺมตฺติยา นิสฺสํคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ฯ

[๓๐] นิสฺสํคฺคิยํ จีวรํ อนิสฺสํคฺคิตฺวา ปริภุญฺชติ อปคฺคิ

๓ บ. น. ไปตฺตเกสุ อิทํ ปาสาหุวยํ น โหติ ฯ

ทุกกฏฐัส ๑ อวิปฺปวฺตุเถ วิปฺปวฺตุถฺสณฺณํ อวปฺตฺติ ทุกกฏฐัส ๑
 อวิปฺปวฺตุเถ เวมตฺติโก อวปฺตฺติ ทุกกฏฐัส ๑ อวิปฺปวฺตุเถ อวิปฺป-
 วฺตุถฺสณฺณํ อนวปฺตฺติ ๑

[๓๓] อนวปฺตฺติ อนฺโตอรุเณ ปจฺจุทฺทวฺรติ วิสฺสํชฺเชติ นสฺสํติ
 วินสฺสํติ ทยฺหติ อจฺฉินฺนํติตฺวา คณฺหาติ วิสฺสํสํ คณฺหาติ^๒
 ภิกฺขุสฺสมมฺคิยา อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสํสํติ ๑
 ทฺติยสฺสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิจิตํ ๑

ตถียสิกขาปทํ

[๓๒] เตน สัมเขน พุกุโข ภควา สํวคฺคิยํ วิหริติ เขตวเน
 อนาคตีตํกัถํ อารามे ๑ เตน โข ปน สัมเขน อญฺญตรสฺส
 ภิกฺขุโน อกาทจํวํ อุปลนฺนํ โหติ ตสฺส ตํ จํวํ กยิรมาํ
 นปฺปโหติ ๑ อถโห โส ภิกฺขุ ตํ จํวํ อุตฺถํเปตฺวา ปุณฺณํ
 วิมฺขชฺติ ๑ อทฺทสา โข ภควา เสนาสนจาริกํ อาหิณฺนทฺโต ตํ
 ภิกฺขุํ ตํ จํวํ อุตฺถํเปตฺวา ปุณฺณํ วิมฺขชฺนฺตํ ทิสฺวาน เขน
 โส ภิกฺขุ เตนุปลงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา ตํ ภิกฺขุํ เอตทโวจ
 กิสฺส ตวํ ภิกฺขุ อิมํ จํวํ อุตฺถํเปตฺวา ปุณฺณํ วิมฺขชฺสฺติ ๑ อิทํ
 เม ภนฺเต อกาทจํวํ อุปลนฺนํ กยิรมาํ นปฺปโหติ เตนาหํ
 อิมํ จํวํ อุตฺถํเปตฺวา ปุณฺณํ วิมฺขชามํติ ๑ อตฺถิ ปน เต
 ภิกฺขุ จํวรปจฺจาสํติ ๑ อตฺถิ ภควาติ ๑ อถโห ภควา เอตฺถมํ
 นิทาเน เอตฺถมํ ปกรณํ ชมมํ กถํ กตฺวา ภิกฺขุ อามนฺเตสิ
 อุนฺชานามิ ภิกฺขเว อกาทจํวํ ปฏิกฺคเหตฺวา จํวรปจฺจาสํยํ
 นิฏฺฐิเปตฺุนฺติ ๑

[๓๓] เตน โข ปน สัมเขน ภิกฺขุ ภควตา อญฺญาตํ
 อกาทจํวํ ปฏิกฺคเหตฺวา จํวรปจฺจาสํยํ นิฏฺฐิเปตฺุนฺติ^๓ อกาทจํวํ^๔

๓-๒ ย. ม. จํวรปจฺจาสํ ๑ ๓ อิติ ปรํ ย. ม. ไปตฺถเกสุ
 เตสฺสทฺโถ ทิสฺสติ ๑ ๔ ย. ม. อกาทจํวราหิ ๑

ปฏิศุคเหตุวา อติเรกมาถํ นิกฺขิปนฺนํติ ๑ ตานิ จัรวรานิ จัรววํเส
 ภาณฺทิกภาพทฺธานิ ติญฺจฺนํติ ๑ อทฺทสา โช อายสฺมา อานนฺโท
 เสนาสนจาวริกํ อาหิณฺทนฺโต ตานิ จัรวรานิ จัรววํเส ภาณฺทิกภาพทฺธานิ
 จิตานิ^๑ ทิสฺวาน ภาณฺทฺ อามนฺเตสํ กถฺสํมานิ อาวุโส จัรวรานิ
 จัรววํเส ภาณฺทิกภาพทฺธานิ ติญฺจฺนํคํติ ๑ อมฺหากํ อาวุโส อิมานิ
 อภาตจัรวรานิ จัรวปจฺจาสาย^๒ นิกฺขิตฺตํคํติ ๑ กัวจิวิ ปนาวุโส อิมานิ
 จัรวรานิ นิกฺขิตฺตํคํติ ๑ อติเรกมาถํ อาวุโสติ ๑ อายสฺมา อานนฺโท
 อฺชฺฌายติ ชยฺยติ วิปาเจติ กถํ หิ นาม ภาณฺทฺ อภาตจัรวํ ปฏฺศุคเหตุวา
 อติเรกมาถํ นิกฺขิปีสฺสํคํติ ๑ อถโช อายสฺมา อานนฺโท ภควโต
 เอตมคฺคํ อาโรเจติ ๑ อถโช ภควา เอตสฺมํ นิทาเน เอตสฺมํ
 ปกรเณ ภาณฺทฺสํคํ สนนฺิปาตาเปตฺวา ภาณฺทฺ ปฏิปฺจฺนํติ สจฺจํ กิร
 ภาณฺทฺเว ภาณฺทฺ อภาตจัรวํ ปฏิศุคเหตุวา อติเรกมาถํ นิกฺขิปนฺนํคํติ ๑
 สจฺจํ ภควาติ ๑ วิครหิ พุทฺโธ ภควา กถํ หิ นาม เค
 ภาณฺทฺเว โมฆปฺริสา อภาตจัรวํ ปฏิศุคเหตุวา อติเรกมาถํ นิกฺขิปีสฺสํคํ
 เนตํ ภาณฺทฺเว อปฺปสํนฺนํ วา ปสาทาย ปสํนฺนํ วา ภาณฺทฺโย-
 ภาวาย ๑ เป ๑ เหวณฺจ ปน ภาณฺทฺเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุกฺกิเสยฺยถ
 นิฏฺฐิตจัรวสฺมํ ภาณฺทฺนา อฺพภตฺสฺมํ กจฺฉิเน ภาณฺทฺโน ปเนว อภาต-
 จัรวํ อฺปฺปชฺเชยฺย อากงฺขมาเนน ภาณฺทฺนา ปฏิศุคเหตุพฺพิ ปฏิศุ-
 คเหตุวา อฺปฺปเมว กาเรตพฺพิ โน จสฺส ปาวีปฺริ มาสปรมนฺเตน

๑ ย. ม. ติญฺจฺนํเต ๑ ๒ ย. ม. จัรวปจฺจาสาย ๑

๓๗] นิธัสกุกิยภณเต จัรวรคคัสส ตติยสิทฺฐาปทํ สิทฺฐาปทวิภงฺโก ๓๘
ภิกฺขุณา ตํ จัรวํ นิกฺขิเปตพฺพํ อุนสฺสํ ปาริปุริยา สติยา ปจฺจาสาย
ตโต เจ อุตฺตวี นิกฺขิเปยฺย สติยาปํ ปจฺจาสาย นิธัสกุกิยํ
ปาจิตฺติยนฺติ ฯ

[๓๔] นิฏฺฐิตจัรวรสมํ ภิกฺขุณาติ ภิกฺขุโน จัรวํ กตํ วา โหติ
นฏฺฐิ วา วินฏฺฐิ วา ททฺธมํ วา จัรวราสา วา อฺปฺจฺฉินฺนา ฯ
อฺพฺภตฺตสมํ กจิเนติ อฏฺฐนฺนํ มาติกานํ อณฺณตฺราย มาติกาย อฺพฺภตฺ
โหติ สงฺเขน วา อนฺตฺรอา อฺพฺภตฺ โหติ ฯ อภตฺจัรวํ นาม
อนตฺตเต กจิเน เอกาทสฺมาเส อฺปฺปนฺนํ อตฺตเต กจิเน สตฺตมาเส
อฺปฺปนฺนํ กาเสปํ อาทิสฺสํ ทินฺนํ เขตํ อภตฺจัรวํ นาม ฯ
อฺปฺปชฺเชยฺยติ อฺปฺปชฺเชยฺย สงฺฆโต วา คณโต วา ฆาติโต วา
มิตฺตโต วา ปัสฺสูกฺตโต วา อตฺตโน วา ฆเนน ฯ

[๓๕] อากฺขมาเนนาติ อิจฺฉมาเนน ปฏิกฺคเหตุพฺพํ ฯ ปฏิกฺค-
คเหตุวา ธิปฺปเมว การตฺตพฺพนฺติ ทสฺสาหา การตฺตพฺพํ ฯ

[๓๖] โน จสฺสํ ปาริปุริตี กยิรมาณํ นปฺปโหติ ฯ มาสฺปรมนฺเตน
ภิกฺขุณา ตํ จัรวํ นิกฺขิเปตพฺพนฺติ มาสฺปรมตา นิกฺขิเปตพฺพํ ฯ อุนสฺสํ
ปาริปุริยาติ อุนสฺสํ ปาริปุริตฺตฺถาย ฯ สติยา ปจฺจาสายาติ ปจฺจาสา
โหติ สงฺฆโต วา คณโต วา ฆาติโต วา มิตฺตโต วา ปัสฺสูกฺตโต
วา อตฺตโน วา ฆเนน ฯ

[๓๗] ตโต เจ อุตฺตวี นิกฺขิเปยฺย สติยาปํ ปจฺจาสายาติ

ตทหุปฺปนฺเน มุตฺตัจฺฉเว ปจฺจาสํสัจฺฉวํ อฺปฺปชฺชติ ทสฺสหา กาวเร-
 ตพฺพิ ๑ ทฺวํหุปฺปนฺเน มุตฺตัจฺฉเว... ตํหุปฺปนฺเน มุตฺตัจฺฉเว... จตุ-
 หุปฺปนฺเน มุตฺตัจฺฉเว... ปณฺจาทฺหุปฺปนฺเน มุตฺตัจฺฉเว... ฉาทฺหุปฺปนฺเน
 มุตฺตัจฺฉเว... สคฺคตาทฺหุปฺปนฺเน มุตฺตัจฺฉเว... อฏฺฐาทฺหุปฺปนฺเน มุตฺตัจฺฉเว...
 นวาทฺหุปฺปนฺเน มุตฺตัจฺฉเว... ทสฺสาทฺหุปฺปนฺเน มุตฺตัจฺฉเว... ปจฺจาสํสัจฺฉวํ
 อฺปฺปชฺชติ ทสฺสหา กาวเรตพฺพิ ๑ เอกาทสฺเส อฺปฺปนฺเน มุตฺตัจฺฉเว...
 ทฺวาทสฺเส อฺปฺปนฺเน มุตฺตัจฺฉเว... เตวสฺเส อฺปฺปนฺเน มุตฺตัจฺฉเว... จุกฺทสฺเส
 อฺปฺปนฺเน มุตฺตัจฺฉเว... ปณฺณรสฺเส อฺปฺปนฺเน มุตฺตัจฺฉเว... โสฬสฺเส
 อฺปฺปนฺเน มุตฺตัจฺฉเว... สคฺคทสฺเส อฺปฺปนฺเน มุตฺตัจฺฉเว... อฏฺฐาทสฺเส
 อฺปฺปนฺเน มุตฺตัจฺฉเว... เอกนฺนฺวสฺเส อฺปฺปนฺเน มุตฺตัจฺฉเว... วสฺเส อฺปฺปนฺเน
 มุตฺตัจฺฉเว ปจฺจาสํสัจฺฉวํ อฺปฺปชฺชติ ทสฺสหา กาวเรตพฺพิ ๑ เอกวิสฺเส
 อฺปฺปนฺเน มุตฺตัจฺฉเว ปจฺจาสํสัจฺฉวํ อฺปฺปชฺชติ นวาทฺหุปฺปนฺเน กาวเรตพฺพิ ๑
 ทฺวาวสฺเส อฺปฺปนฺเน มุตฺตัจฺฉเว ปจฺจาสํสัจฺฉวํ อฺปฺปชฺชติ อฏฺฐาทฺหุปฺปนฺเน
 กาวเรตพฺพิ ๑ เตวสฺเส อฺปฺปนฺเน มุตฺตัจฺฉเว... สคฺคตาทฺหุปฺปนฺเน กาวเรตพฺพิ ๑
 จุกฺทวิสฺเส อฺปฺปนฺเน มุตฺตัจฺฉเว... ฉาทฺหุปฺปนฺเน กาวเรตพฺพิ ๑ ปณฺจวิสฺเส
 อฺปฺปนฺเน มุตฺตัจฺฉเว... ปณฺจาทฺหุปฺปนฺเน กาวเรตพฺพิ ๑ ฉพฺพิสฺเส อฺปฺปนฺเน
 มุตฺตัจฺฉเว... จตุทฺหุปฺปนฺเน กาวเรตพฺพิ ๑ สคฺคตวิสฺเส อฺปฺปนฺเน มุตฺตัจฺฉเว...
 ตํทฺหุปฺปนฺเน กาวเรตพฺพิ ๑ อฏฺฐวิสฺเส อฺปฺปนฺเน มุตฺตัจฺฉเว... ทฺวาทฺหุปฺปนฺเน กาวเร-
 ตพฺพิ ๑ เอกนฺนฺตวิสฺเส อฺปฺปนฺเน มุตฺตัจฺฉเว ปจฺจาสํสัจฺฉวํ อฺปฺปชฺชติ
 เอกาทสฺส กาวเรตพฺพิ ๑ ตวิสฺเส อฺปฺปนฺเน มุตฺตัจฺฉเว ปจฺจาสํสัจฺฉวํ

๔๑] นิสฺสํคฺคิยกณฺเฑ จีวรฺวคฺคตฺสํ คคฺคิยสํกฺขาปทํ อนาปคฺคิวาโร ๒๑

อุปฺปชฺชติ ตทเหว อธิฏฺฐาตพฺพํ วิภฺปฺเปตพฺพํ วิสฺสํชฺชเชตพฺพํ ฯ
โน เจ อธิฏฺฐเจหฺยฺย วา วิภฺปฺเปยฺย วา วิสฺสํชฺชเชยฺย วา เอกคฺคิเต
อรุณฺคฺคฺคเม นิสฺสํคฺคิยํ โหติ นิสฺสํชฺชิตพฺพํ สงฺฆตฺสํ วา คณตฺสํ วา
ปฺกฺกตตฺสํ วา ฯ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว นิสฺสํชฺชิตพฺพํ ฯเป ฯ อิทํ
เม ภนฺเต อกาตจิวฺรํ มาสํติภฺกนฺตํ นิสฺสํคฺคิยํ อิมาทํ สงฺฆตฺสํ
นิสฺสํชฺชามํติ ฯเป ฯ ทเทยฺยชาติ ฯเป ฯ ทเทยฺยญฺจติ ฯเป ฯ อายตฺมโต
ทมมํติ ฯ

[๓๗] วิสฺสํคฺคิยํ อุปฺปนฺเน มุตฺตจิวฺเร ปจฺจาสํจิวฺรํ อุปฺปชฺชติ
รตฺติโย จ เตสํ โหนฺติ น อกามา กาเรตพฺพํ ฯ

[๓๘] มาสํติภฺกนฺเต อติภฺกนฺตตฺสณฺเณ นิสฺสํคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ฯ
มาสํติภฺกนฺเต เวมฺติโก นิสฺสํคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ฯ มาสํติภฺกนฺเต
อนติภฺกนฺตตฺสณฺเณ นิสฺสํคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ฯ อนธิฏฺฐิเต อธิฏฺฐิต-
ตฺสณฺเณ อวิภฺกนฺตํวิเต วิภฺกนฺตตฺสณฺเณ อวิสฺสํชฺชิตเต วิสฺสํชฺชิตตฺสณฺเณ
อนญฺเจ นญฺจตฺสณฺเณ อวิญฺญฺเจ วิญฺญฺจตฺสณฺเณ อททฺฆเม ททฺฆตฺสณฺเณ
อวิตฺตเต วิตฺตตฺสณฺเณ นิสฺสํคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ฯ

[๔๐] นิสฺสํคฺคิยํ จิวฺรํ อนิสฺสํชฺชิตฺวา ปริภุชฺชติ อापคฺคิ
ทฺกฺกฏฺตฺสํ ฯ มาสํนติภฺกนฺเต อติภฺกนฺตตฺสณฺเณ อापคฺคิ ทฺกฺกฏฺตฺสํ ฯ
มาสํนติภฺกนฺเต เวมฺติโก อापคฺคิ ทฺกฺกฏฺตฺสํ ฯ มาสํนติภฺกนฺเต
อนติภฺกนฺตตฺสณฺเณ อนापคฺคิ ฯ

[๔๑] อนापคฺคิ อนฺโตมาเส อธิฏฺฐเจติ วิภฺปฺเปติ วิสฺสํชฺชติ

นสฺสติ วินสฺสติ ทยุหติ อจฺฉินฺหิตฺวา คณฺหาติ^๑ วิสฺสํสํ คณฺหาติ^๒
 อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสํสํติ ฯ

ตติยสํกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

๑-๒ ย. ม. คณฺหนฺติ ฯ

จตุตถสีกุชาปที

[๔๒] เตน ส้มเยน พุทฺโธ ภควา ส้าวคฺคิยํ วิหริติ เขตฺตวเน
อนาถปิณฺฑิกัสส อารามे ๑ เตน โข ปน ส้มเยน อายสุมโต
อุทายิสฺส ปุราณทฺตียิกา ภิกฺขุณฺณํ ปุพฺพชิตา โหติ ๑ ส่า ภิกฺขุณฺณํ
อายสุมโต อุทายิสฺส สันตฺติเก อภิกฺขุณฺณํ อากจฺจติ ๑ อายสุมามิ
อุทายิ ตสฺสํสา ภิกฺขุณฺนิยา สันตฺติเก อภิกฺขุณฺณํ คจฺจติ ๑ เตน โข
ปน ส้มเยน อายสุมมา อุทายิ ตสฺสํสา ภิกฺขุณฺนิยา สันตฺติเก ภตฺตวิสฺสํคฺคํ
กโรติ ๑ อถโฆ อายสุมมา อุทายิ ปุพฺพพฺพนุหฺสํมยํ นิวาเสตฺวา ปตฺต-
จฺฉรมาทาย เยน ส่า ภิกฺขุณฺณํ เตนุปลงฺกมิ อุปฺปลงฺกมิตฺวา
ตสฺสํสา ภิกฺขุณฺนิยา ปุโรโต องฺกชาตํ วิวริตฺวา อาสเน นิสฺสํทิ ๑
ส่าปิ โข ภิกฺขุณฺณํ อายสุมโต อุทายิสฺส ปุโรโต องฺกชาตํ วิวริตฺวา
อาสเน นิสฺสํทิ ๑ อถโฆ อายสุมมา อุทายิ สํวตฺตโต ๒ ตสฺสํสา
ภิกฺขุณฺนิยา องฺกชาตํ อุปนิชฺฌายิ ๑ ตสฺสํ องฺกชาตโต ๓ อสฺสํจํ มุจฺจํ ๑
อถโฆ อายสุมมา อุทายิ ตํ ภิกฺขุณฺณํ เอตทโวจ คจฺจน ภคินิ อุทกํ
อาหฺร อนุตรวาสกํ ไชวิสฺสํสํมํติ ๑ อาหฺรยฺย อหเมว ไชวิสฺสํสํ-
มํติ ๑ อถโฆ ส่า ๕ ภิกฺขุณฺณํ ๖ ตสฺสํ ๗ ตํ อสฺสํจํ เอกเทสํ มุเขน
อคฺคเหสํติ เอกเทสํ องฺกชาเต ปกฺขิยํ ๑ ส่า เตน คพฺภํ คณฺหิ ๑

๑ ย. ม. ไปตฺตเกสฺส น ทิสฺสํตติ ๑ ๒ ย. ม. สํวตฺตโต ๑
๓ เตสฺสํ น ปณฺณายติ ๑ ๔-๕-๖-๗ เตสฺสํ น ทิสฺสํสันตฺติ ๑

ภิกขุณีโย เอวมาหังสุ อัย ภิกขุณี อพฺรหฺมจารินี อัย คพฺภินฺตี^๑ ฯ
 นานํ อยฺเย อพฺรหฺมจารินีติ ฯ อถโธ^๒ สํ ภิกขุณี ภิกขุณฺนี
 เอตมตฺถํ อารโจะติ ฯ ภิกขุณีโย อชฺชฌายนฺติ ชัยนฺติ วิปาเจนฺติ
 กถํ หิ นาม. อยฺโย อชฺชฌายิ ภิกขุณฺนิยา ปุราณจํวํ โชวาเปสฺสํตฺติ ฯ
 อถโธ ตา ภิกขุณีโย ภิกขุณฺนี เอตมตฺถํ อารโจะสุ ฯ เย เต ภิกขุ
 อปฺปิจฺจนา ฯ เป ฯ เต อชฺชฌายนฺติ ชัยนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม
 อายสฺมา อชฺชฌายิ ภิกขุณฺนิยา ปุราณจํวํ โชวาเปสฺสํตฺติ ฯ อถโธ
 เต ภิกขุ ภควโต เอตมตฺถํ อารโจะสุ ฯ อถโธ ภควา ฯ เป ฯ
 อายสฺมนตํ อชฺชฌายิ ปฏิจฺจนิ สจฺจํ กิร ตวํ อชฺชฌายิ ภิกขุณฺนิยา
 ปุราณจํวํ โชวาเปสฺสํติ ฯ สจฺจํ ภควาติ ฯ ฃาติกา เต อชฺชฌายิ
 อณฺเฑาติกาติ ฯ อณฺเฑาติกา ภควาติ ฯ อณฺเฑาตโก โมชปฺริส
 อณฺเฑาติกาย น ฃานาติ ปฏิจฺจํ วา อปฺปฏิจฺจํ วา ปาสาติกํ
 วา อปฺปาสาติกํ วา ตตฺถ หิ นาม ตวํ โมชปฺริส อณฺเฑาติกาย
 ภิกขุณฺนิยา ปุราณจํวํ โชวาเปสฺสํติ เนตํ โมชปฺริส อปฺปสฺนฺนํ
 วา ปสฺสาทาย ปสฺนฺนํ วา ภิชฺชโยภาวาย ฯ เป ฯ เอวญฺจ ปน
 ภิกขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อชฺชฌายยถ โย ปน ภิกขุ อณฺเฑาติกาย
 ภิกขุณฺนิยา ปุราณจํวํ โชวาเปยฺย วา ร๓าเปยฺย วา อากโฆาเปยฺย
 วา นิสฺสํคฺคิยํ ปาจิตฺตียนฺติ ฯ

๑ ยฺ. อพฺรหฺมจารินี อัย ภิกขุณี คพฺภินฺตี ฯ ๒-๓-๔ เตสุ น
 ปณฺณายนฺติ ฯ

๔๔] นิสฺสํกฺขิยกณฺเฑ จีวรฺวคฺคสฺส จตฺตตฺถสํกฺขาปทํ สํกฺขาปทวิภงฺโก ๒๕

[๔๓] โย ปนาติ โย ยาติโส ๑เป๑ ภิภฺชฺฐติ ๑เป๑ อยํ
อิมสฺมึ อตฺเต อธิปฺเปโต ภิภฺชฺฐติ ๑ อณฺณาติกา นาม มาติโค
วา ปิตฺติโต วา ยาว สํตฺตมา ปิตฺตามหฺยคา อสฺมพฺพทฺธา ๑ ภิภฺชฺฐนํ
นาม อุกฺโกโต สงฺฆเ อปฺสํมฺปนฺนา ๑ ปุราณจํวโร นาม สํกํ นีวตฺตํปึ
สํกํ ปารุคฺคํ ๑ โชวาติ^๑ อาปคฺติ ทุกฺกฏสฺส ๑ โชคฺ^๒ นิสฺสํกฺขิยํ
โหติ ๑ รชาติ อาณาเปติ^๓ อาปคฺติ ทุกฺกฏสฺส ๑ รคฺค^๔ นิสฺสํกฺขิยํ
โหติ ๑ อาโกฏฺเฐหฺติ อาณาเปติ^๕ อาปคฺติ ทุกฺกฏสฺส ๑ สํกํ
ปานิปฺปหาร^๖ วา มุคฺคฺรปฺปหาร^๗ วา ทินฺเน นิสฺสํกฺขิยํ โหติ
นิสฺสํชฺชิตฺพํ สงฺฆสฺส วา คณฺสฺส วา ปุคฺคตฺสฺส วา ๑ เหวฉ
ปน ภิภฺชฺฐเว นิสฺสํชฺชิตฺพํ ๑เป๑ อิทํ เม ภนฺเต ปุราณจํวโร
อณฺณาติกาเย ภิภฺชฺฐนียา โชวาปิตํ นิสฺสํกฺขิยํ อิมานํ สงฺฆสฺส
นิสฺสํชฺชามํติ ๑เป๑ ทฺทฺเยยฺยาติ ๑เป๑ ทฺทฺเยยฺยุนฺติ ๑เป๑ อายสฺมโค
ทมฺมํติ ๑

[๔๔] อณฺณาติกาเย อณฺณาติกสฺสณฺณํ ปุราณจํวโร โชวาเปติ
นิสฺสํกฺขิยํ ปาจิตฺติยํ ๑ อณฺณาติกาเย อณฺณาติกสฺสณฺณํ ปุราณ-
จํวโร โชวาเปติ รชาเปติ นิสฺสํกฺขิเยน อาปคฺติ ทุกฺกฏสฺส ๑

๑ วา. โชวาเปยฺยาติ โชวาหฺติ อาณาเปติ ๑ ๒ วา. โชวาปิตํ ๑
๓ วา. รชาเปยฺยาติ รชาหฺติ อาณาเปติ ๑ ๔ วา. รชฺชิตํ ๑ ๕ วา.
อาโกฏฺเฐเปยฺยาติ อาโกฏฺเฐหฺติ อาณาเปติ ๑ ๖ ปานิปฺปหารเวตี
ปาไซ ๑ ๗ มุคฺคฺรปฺปหารเวตี ปาไซ ๑

อัญญาติกาย อัญญาติกัสสญญัม ปุราณัจฉัรวโร โชวาเปติ - อาโกฏฐาเปติ
 นิสฺสัคคฺคิเยน อาปตฺติ ทุกฺกฏฐุสฺส ๑ อัญญาติกาย อัญญาติก-
 สสญญัม ปุราณัจฉัรวโร โชวาเปติ รัชชาเปติ อาโกฏฐาเปติ นิสฺสัคคฺคิเยน
 อาปตฺติ ทฺวิหฺนํ ทุกฺกฏฺฐานํ ๑ อัญญาติกาย อัญญาติกัสสญญัม
 ปุราณัจฉัรวโร รัชชาเปติ นิสฺสัคคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ๑ อัญญาติกาย
 อัญญาติกัสสญญัม ปุราณัจฉัรวโร รัชชาเปติ อาโกฏฐาเปติ นิสฺสัคคฺคิเยน
 อาปตฺติ ทุกฺกฏฐุสฺส ๑ อัญญาติกาย อัญญาติกัสสญญัม ปุราณัจฉัรวโร
 รัชชาเปติ โชวาเปติ นิสฺสัคคฺคิเยน อาปตฺติ ทุกฺกฏฐุสฺส ๑ อัญญาติกาย
 อัญญาติกัสสญญัม ปุราณัจฉัรวโร รัชชาเปติ อาโกฏฐาเปติ โชวาเปติ
 นิสฺสัคคฺคิเยน อาปตฺติ ทฺวิหฺนํ ทุกฺกฏฺฐานํ ๑ อัญญาติกาย อัญญา-
 ติกัสสญญัม ปุราณัจฉัรวโร อาโกฏฐาเปติ นิสฺสัคคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ๑
 อัญญาติกาย อัญญาติกัสสญญัม ปุราณัจฉัรวโร อาโกฏฐาเปติ โชวาเปติ
 นิสฺสัคคฺคิเยน อาปตฺติ ทุกฺกฏฐุสฺส ๑ อัญญาติกาย อัญญาติกัสสญญัม
 ปุราณัจฉัรวโร อาโกฏฐาเปติ รัชชาเปติ นิสฺสัคคฺคิเยน อาปตฺติ ทุกฺกฏฐุสฺส ๑
 อัญญาติกาย อัญญาติกัสสญญัม ปุราณัจฉัรวโร อาโกฏฐาเปติ โชวาเปติ
 รัชชาเปติ นิสฺสัคคฺคิเยน อาปตฺติ ทฺวิหฺนํ ทุกฺกฏฺฐานํ ๑ อัญญาติกาย
 เวมตฺติโก ๑ เป ๑ อัญญาติกาย ญาติกัสสญญัม ๑ เป ๑ อญฺญสฺส
 ปุราณัจฉัรวโร โชวาเปติ อาปตฺติ ทุกฺกฏฐุสฺส ๑ นิสฺสัคคฺคิเยน
 โชวาเปติ อาปตฺติ ทุกฺกฏฐุสฺส ๑ เอกโต อฺปฺสํมฺปนฺนํ นาย โชวาเปติ
 อาปตฺติ ทุกฺกฏฐุสฺส ๑ ญาติกาย อัญญาติกัสสญญัม อาปตฺติ

๔๕] นิสฺสํวคฺคิยกณฺเฑ จีวรํวคฺคสฺสํ จตฺตถสฺสํชานํ อนาปตฺติวาโร ๒๗
ทุกฺกขฺยสฺสํ ฯ ฌาติกาย เวมตฺติโก อานปตฺติ ทุกฺกขฺยสฺสํ ฯ ฌาติกาย
ฌาตีกสฺสณฺณํ อานปตฺติ ฯ

[๔๕] อานปตฺติ ฌาติกาย โขวณฺตฺติยา อณฺณฌาติกา ทฺตฺติยา โหติ
อจฺจตฺตา โขวติ อปฺริทฺตํ โขวาเปติ จีวรํ จเปตฺวา อณฺณ
ปฺริทฺตารํ โขวาเปติ สิกฺขมานาย สํมณฺเฐว อุมฺมตฺตกสฺสํ
อาทิกมฺมิกสฺสํติ ฯ

จตฺตถสฺสํชานํ นิฏฺฐิตํ ฯ

ปณฺจมสติกาปทํ

[๔๖] เตน สมฺเยน พุทฺโธ ภคฺวา ราชคฺเห วิหฺรติ เวพฺพเน
กตฺนุทกนิวาเป ๑ เตน โช ปน สมฺเยน อุปฺปตฺตวณฺณา ภิกฺขุณฺโ
สํวตฺถิณิ วิหฺรติ ๑ อถ โช อุปฺปตฺตวณฺณา ภิกฺขุณฺโ ปุพฺพณฺนสํมยํ
นิวาเสตฺวา ปตฺตจํจฺวรมาทาย สํวตฺถิ ปิณฺฑทาย ปาวิสี สํวตฺถิณิ
ปิณฺฑทาย จริตฺวา ปจฺจนาภคฺตํ ปิณฺฑทปาทปฏิกฺกนฺทา เยน อนุชฺฉนํ
เตนุปลสงฺกมิ ทิวาวิหาราย อนุชฺฉนํ อชฺโฌคฺคาเหตฺุวา อณฺเวยตรสํมิ
รฺกฺขมฺมุเต ทิวาวิหารํ นิสีทึ ๑ เตน โช ปน สมฺเยน โจรา กตฺกมฺมา คาวิ
วริตฺตฺวา มํสํ คเหตฺุวา อนุชฺฉนํ ปวิสีสุ ๑ อทฺทสา โช โจรคามณิโก
อุปฺปตฺตวณฺณํ ภิกฺขุณฺโ อณฺเวยตรสํมิ รฺกฺขมฺมุเต ทิวาวิหารํ นิสีนฺนํ ๑
ทิสฺสูวณฺสฺสํ เอตฺทโหสี สฺเจ เม ปตฺตภาตฺตกา^๑ ปสฺสตีสุตฺตนิ
วิหฺเรยฺยิสฺสฺสนฺติ อิมํ ภิกฺขุณฺนฺติ อณฺเวยเนน มคฺคเณ อคฺมาสี ๑
อถ โช สฺโส โจรคามณิโก มํเส ปกฺกเก วรมํสํนิ คเหตฺุวา ปณฺเณน
ปฺปฏฺ^๒ พนฺธิตฺวา อุปฺปตฺตวณฺณาย ภิกฺขุณฺนียา อวิทฺฐเว รฺกฺขเช อาสคฺเคตฺตฺวา
โย ปสฺสตี สมฺโณ วา พุราหฺมโณ วา ทินฺนํเยว หฺรตฺตฺติ วตฺตฺวา
ปกฺกามิ ๑ อตฺถิสฺสึ โช อุปฺปตฺตวณฺณา ภิกฺขุณฺโ สฺมาชิมา วุชฺช-
หิตฺตฺวา ตสฺส โจรคามณิเกตฺส อิมํ วาจํ ภาสฺमानฺตฺส ๑ อถ โช

๑ ย. ม. ปตฺตภาตฺตกา ๑ ๒ ย. ม. ปณฺเณปฏฺ ๑

๔๗] นิสฺสํสํคฺคิยกณฺเฑ จีวรฺวคฺคสฺส ปณฺจมสฺสิกฺขาปทํ ปจฺจิมปฺปณฺณตฺติ ๒๘

อุปฺปตฺตวณฺณนา ภิกฺขุณฺโณ ตํ มํถํ คเหตฺวา อุปฺปสฺสยฺมํ อคฺมาสี ๑
อถ โช อุปฺปตฺตวณฺณนา ภิกฺขุณฺโณ ตสฺสํสา ปรตฺติยา อจฺจเยน ตํ มํถํ
สํมุปาเทตฺวา อุตฺตรวาสกฺเณ ภณฺฑิโก พนฺชิตฺวา เวหาสํ อพฺภุกฺกนฺตฺวา
เวพฺพเน ปจฺจุจฺจาสี ๑

[๔๗] เตน โช ปน สํมเยน ภควา คามํ ปิณฺฑุทาย ปวิจฺจโง
โหติ ๑ อายสฺมา อุกฺทายิ โอหฺยโก โหติ วิหารปาโต ๑ อถ โช
อุปฺปตฺตวณฺณนา ภิกฺขุณฺโณ เยนายสฺมา อุกฺทายิ เตนฺอุปฺสงฺกมิ อุป-
สงฺกมิตฺวา อายสฺมณฺตํ อุกฺทายี เอตทโวจ กถํ ภนฺเต ภควาติ ๑
ปวิจฺจโง ภคินิ ภควา คามํ ปิณฺฑุทายาติ ๑ อิมํ ภนฺเต มํถํ ภควโต
เทหํติ ๑ สฺนตฺตปฺปิตฺโต เต ภคินิ ภควา มํถํ สเจ เม ตฺวํ
อนฺตรวาสกํ ทเหยยาตี เอวมหฺมปฺปิตฺโต ภเวยฺมํ อนฺตร-
วาสกเณนาติ ๑ มยํ โช ภนฺเต มาตฺตคามา นาม กิจฺจตฺตาภา อิทฺตฺตจ
เม อนฺติมํ ปณฺจมํ จีวรํ นาทํ ทสฺสํสํคฺคิ ๑ เสยฺยถาปปี ภคินิ
ปฺริโส หตฺถํ ทตฺวา กจฺเจ วิสฺสํชฺชเยยฺมํ เอวเมว โช ตฺวํ ภคินิ
ภควโต มํถํ ทตฺวา มยฺหํ อนฺตรวาสกํ วิสฺสํชฺชเหํติ ๑ อถ โช
อุปฺปตฺตวณฺณนา ภิกฺขุณฺโณ อายสฺมตฺตา อุกฺทายินา นิปฺปิตฺตฺตมานา อนฺตรวาสกํ
ทตฺวา อุปฺปสฺสยฺมํ อคฺมาสี ๑ ภิกฺขุณฺโณ อุปฺปตฺตวณฺณนาย ภิกฺขุณฺณิยา

๓ ย. ม. ตยา. รามณฺณโยปคฺตเก ปน น ทิสฺสํคฺคิ ๑ ๒ เอวณฺจาทปฺปิตฺตํ
ปาโง ๑ ๓ ย. ม. สชฺชเยย ๑ ๔ ย. ม. มยิ ๑ ๕ ย. ม. น
สชฺชสฺสํคฺคิ ๑

ปคฺคจิวฺร ปฏิกฺคณฺหฺนฺติโย อฺปฺปตฺตวณฺณํ ภิกฺขุํ เอตทฺวโจ ักฺหนฺเต
 อฺยฺเย อฺนฺตรวาทโกติ ๑ อฺปฺปตฺตวณฺณา ภิกฺขุํ ภิกฺขุํ เอตมคฺคํ
 อารโจะสิ ๑ ภิกฺขุํโย อฺชฺชฺฌายนฺติ ชฺชฺนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ
 นาม อฺยโย อฺุทฺทายิ ภิกฺขุํนฺิยา หคฺคโต ีจิวฺร ปฏิกฺคเหตฺตฺติ
 กิจฺจตาโก มาตฺคาโมติ ๑ อถไซ ตา ภิกฺขุํโย ภิกฺขุํ เอตมคฺคํ
 อารโจะสิ ๑ เย เต ภิกฺขุ อปฺปํจฺฉา ๑เป ๑ เต อฺชฺชฺฌายนฺติ
 ชฺชฺนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม อายสฺมา อฺุทฺทายิ ภิกฺขุํนฺิยา หคฺคโต
 ีจิวฺร ปฏิกฺคเหตฺตฺติ ๑ อถไซ เต ภิกฺขุ ภควโต เอตมคฺคํ
 อารโจะสิ ๑เป ๑ สจฺจํ กิร ทฺวํ อฺุทฺทายิ ภิกฺขุํนฺิยา หคฺคโต ีจิวฺร
 ปฏิกฺคเหตฺตฺติ ๑ สจฺจํ ภควาติ ๑ ฌาติกา เต อฺุทฺทายิ อณฺเฑวาทิกาทิ ๑
 อณฺเฑวาทิกา ภควาติ ๑ อณฺเฑวาทโก โมชฺปรีส อณฺเฑวาทิกาย น
 ษานาติ ปฏิวฺรํ วา อปฺปฏิวฺรํ วา สฺนํ วา อสนํ วา ตตฺถ
 นาม ทฺวํ โมชฺปรีส อณฺเฑวาทิกาย ภิกฺขุํนฺิยา หคฺคโต ีจิวฺร ปฏิกฺค
 เหตฺตฺติ เนตํ โมชฺปรีส อปฺปสฺนฺานํ วา ปสาทาย ปสฺนฺานํ
 วา ภฺยโยภาวาย ๑เป ๑ เอวณฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ
 อฺุทฺทิสฺเสยฺยถ โย ปน ภิกฺขุ อณฺเฑวาทิกาย ภิกฺขุํนฺิยา หคฺคโต
 ีจิวฺร ปฏิกฺคณฺเอยฺย นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺตฺยนฺติ ๑ เอวณฺจิทํ ภควตา
 ภิกฺขุํ สิกฺขาปทํ ปณฺณตฺตํ โหติ ๑

[๔๘] เตน ไซ ปน สมนฺเณ ภิกฺขุ กุกฺกุจฺจายนฺตา ภิกฺขุํนํ

๑-๒-๓ ย. ม. ไปตฺถเกสฺ น โหติ ๑

๔๘] นิสฺสัคคิยคณฺเฑ จีวรคคฺคฺสฺส ปณฺจมตฺติกาปทํ สิกฺขาปทวิภงฺโก ๓๓

ปาริวฺจฺจกจฺจวรี^๑ นปฺปฏิคฺคณฺหนฺติ ๑ ภิกฺขุณีโย อชฺชฌายนฺติ ชัยนฺติ
วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม ชยฺยา อมฺหากํ ปาริวฺจฺจกจฺจวรี^๒
นปฺปฏิคฺคณฺเหตฺตํ^๓ ๑ อตฺถสฺส
อชฺชฌายนฺตํ ชัยนฺตํ วิปาเจนฺตํ ๑ อตฺถสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺส
เอตมคฺคํ อวโรเจสฺสฺส ๑ อตฺถสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺส นีทาเน เอตสฺมึ
ปกรณฺเ ชมฺมึ กถํ กถฺวา ภิกฺขุ อามนฺเตสฺส อนุชานามิ ภิกฺขเว
ปณฺจนฺนํ ปาริวฺจฺจกํ^๔ ปฏิคฺคเหตฺุ ภิกฺขุสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺส สิกฺข-
มานาย สํมณฺเระสฺสฺส สํมณฺเระวฺยา อนุชานามิ ภิกฺขเว อิมํ
ปณฺจนฺนํ ปาริวฺจฺจกํ^๕ ปฏิคฺคเหตฺุ เอวณฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ
สิกฺขาปทํ อุกฺกิสฺเสยฺยถ โย ปน ภิกฺขุ อณฺเฑวาทิกาย ภิกฺขุณียา
หตฺถโต จีวรํ ปฏิคฺคเจฺหฺยฺย อณฺเฑวปฺปวโร ปาริวฺจฺจกํ นิสฺสัคคิยํ
ปาจิตฺติยนฺติ ๑

[๔๘] โย ปนาติ โย ยาทิสฺส ๑เป๑ ภิกฺขุติ ๑เป๑ อัย
อิมสฺมึ อตฺถเอ อธิปฺเปโต ภิกฺขุติ ๑ อณฺเฑวาทิกา นาม มาติโต
วา ปีติโต วา ยาว สคฺคตฺมา ปีตฺตามหฺยฺคา อตฺมพฺพชฺชา ๑ ภิกฺขุ
นาม อุกฺกิสฺสฺสฺส อปฺสํปฺปนา ๑ จีวรํ นาม ฉนฺนํ จีวรานํ

๑-๒ ย. ม. ปาริวคตกจจวรี ๑ ๓ ย. น ปฏิคคเหตตํ ๑
ม. นปปฏิคคณเหตตํ ๑ ๔-๕ ย. ม. ปาริวคตกํ ๑ ปาริวจจก-
จจวรีนตี ปาไซ ๑ ๖ ย. ม. ปาริวคตกา ๑ เอวํ สพฺพตฺถ
ฉาตพฺพิ ๑

อณฺเฑตฺร จัรวร วิภปฺปนุปกํ ปจฺฉนิมฺ ๑ อณฺเฑตฺร ปาริวฺจฺจกาติ
 จเปตฺวา ปาริวฺจฺจกํ ๑ ปฏิกุคฺคณาติ ปโยเค ทุกฺกฏํ ปฏิตาเณ
 นิสฺสํคฺคิยํ โหติ นิสฺสํชฺชิตพฺพํ สงฺฆสฺส วา คณฺเฑสฺส วา ปุคฺคสฺส
 วา ๑ เอรณฺเจ ปน ภิกฺขเว นิสฺสํชฺชิตพฺพํ ๑เป ๑ อิทํ เม ภาณฺเต
 จัรวร อณฺเฑตฺริกาย ภิกฺขุณฺเฑยา หตฺถโต ปฏิกุคฺคิหิตํ อณฺเฑตฺร ปาริ-
 วฺจฺจกา นิสฺสํคฺคิยํ อิมานํ สงฺฆสฺส นิสฺสํชฺชามํติ ๑เป ๑ ททฺเหยยาติ
 ๑เป ๑ ททฺเหยยฺนฺติ ๑เป ๑ อายสฺมโต ทมฺมํติ ๑

[๕๐] อณฺเฑตฺริกาย อณฺเฑตฺริกสฺสณฺเฑนํ หตฺถโต^๒ จัรวร ปฏิกุ-
 คฺคณาติ อณฺเฑตฺร ปาริวฺจฺจกา นิสฺสํคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ๑ อณฺเฑตฺริ-
 กาย เวมติโก หตฺถโต^๓ จัรวร ปฏิกุคฺคณาติ อณฺเฑตฺร ปาริ-
 วฺจฺจกา นิสฺสํคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ๑ อณฺเฑตฺริกาย ฌาติกสฺสณฺเฑนํ
 หตฺถโต^๔ จัรวร ปฏิกุคฺคณาติ อณฺเฑตฺร ปาริวฺจฺจกา นิสฺสํคฺคิยํ
 ปาจิตฺติยํ ๑

[๕๑] เอกโตอุปสฺสมฺพฺนฺนํ หตฺถโต จัรวร ปฏิกุคฺคณาติ
 อณฺเฑตฺร ปาริวฺจฺจกา อापตฺติ ทุกฺกฏสฺส ๑ ฌาติกาย อณฺเฑตฺริ-
 กสฺสณฺเฑนํ อापตฺติ ทุกฺกฏสฺส ๑ ฌาติกาย เวมติโก อापตฺติ
 ทุกฺกฏสฺส ๑ ฌาติกาย ฌาติกสฺสณฺเฑนํ อนापตฺติ ๑

[๕๒] อนापตฺติ ฌาติกาย ปาริวฺจฺจกํ ปรีตฺเตน วา วิปฺตุํ
 วิปฺเตน วา ปรีตฺตํ ภิกฺขุ วิสฺสาธํ คณฺเฑนาติ ตาวกาติกํ

๑ ย. วิภปฺปนุปกปจฺฉนิมฺ ๑ ๒-๓-๔ ย. ม. ไปตฺถเกสฺ น โหติ ๑

๕๒] นิสัสคฺคิยกณฺเฑ จัรวรคฺคตฺสํ ปณฺจมตฺถิชาปทํ อณาปตฺติวาโร ๓๓
คณฺหาติ จัรวํ สเปตฺวา อณฺเณํ ปริกฺขารํ คณฺหาติ ตฺถิขมานาย
ตฺตามเนวียา อุมฺมตฺตกตฺสํ อาทิกมฺมิทฺสํสาติ ๑
ปณฺจมตฺถิชาปทํ นิฏฺฐิตํ ๑

ฉฏฺฐสํกขาปทํ

[๕๓] เตน สมนฺเยน พุทฺโธ ภคฺวา สํวคฺคิยํ วิหริติ เชตฺวเน
อนาถปิตฺตํทิกสฺส อารามे ๑ เตน โช ปน สมนฺเยน อายสฺมา
อุปนฺนุโท สกฺขยฺปุคฺคโต ปฏฺฐโจ โหติ ฌมฺมํ กถํ กาคุํ ๑ อถโช
อณฺเฑตโร เสฏฺฐจิปฺคฺคโต เยนายสฺมา อุปนฺนุโท สกฺขยฺปุคฺคโต เตนุ-
ปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา อายสฺมฺนคฺคํ อุปนฺนุทํ สกฺขยฺปุคฺคํ อภิวาทิตฺวา
เอกมฺนคฺคํ นิสฺสีทิ ๑ เอกมฺนคฺคํ นิสฺสินฺนํ โช คํ เสฏฺฐจิปฺคฺคํ อายสฺมา
อุปนฺนุโท สกฺขยฺปุคฺคโต ฌมฺมิมฺยา กถาย สฺนุทฺธสฺสเถสิ สฺมาทเปสิ
สฺมฺตฺเตเชสิ สฺมฺบหฺสฺสเถสิ ๑ อถโช โส เสฏฺฐจิปฺคฺคโต อายสฺมฺตา
อุปนฺนุเทน สกฺขยฺปุคฺคเตน ฌมฺมิมฺยา กถาย สฺนุทฺธสฺสเถสิโต สฺมาทปฺปีโต
สฺมฺตฺเตเชสิโต สฺมฺบหฺสฺสเถสิโต อายสฺมฺนคฺคํ อุปนฺนุทํ สกฺขยฺปุคฺคํ เอตทโวจ
วเทยฺยถ ฆนฺเต เยน อคฺคโถ ปฏฺฐิตา มยํ อยฺยสฺสํ ทาคุํ
ยทิตํ จัรวปิตฺตํชปาตเสนาสนคิตานปจฺจยภเสชฺชปริกฺขารานฺหิติ ๑ สเจ
เม คฺควํ อากุโส ทาคฺคาโมสิ อีโต เอกํ สํวฏฺกํ เทหิติ ๑ อมฺหากํ
โช ฆนฺเต กุตฺตฺตฺตานํ กิสฺมํ วิย เอกสํวฏฺกํ คนฺตุํ อากเมถิ
ฆนฺเต ยาว ฆริํ คจฺฉณามิ ฆริํ คโต อีโต วา เอกํ สํวฏฺกํ

๑ ย. จัรว...ปริกฺขารานฺหิติ ๑ ๒ ทฺวํสํ ปฺริเมสฺส วาเรสฺส อยฺมคฺคโถ
ย. ม. โปคฺคฺเกสฺส น ปณฺณายติ คคฺคิยวาเรเยว ทิสฺสํคฺคิ ๑ ๓ ย. ม.
อากเมหิ ๑

๕๓] นิธัสคคิกยกณฺเห จีวรจกคัสส ญฺฐจตีฏฐาปทํ สীগฺฆาปทนิทานํ ๓๕

ปหิณิสฺสามิ อีโต วา สุนฺทรตฺรนฺติ ๑ ทุคฺคิยมฺปึ โช อายสฺมา
อุปนฺนุโท สกฺยปฺคุโต ตํ เสฏฺฐจิปฺคุตํ เอตทโวจ สฺเจ เม คุวํ
อาวุโส ทาทฺตุกาโมสิ อีโต เอกํ สํวฏฺกํ เทหฺติ ๑ อมฺหากํ โช
ภนฺเต กุตฺตปฺคุตฺตานํ กิสฺมึ วีย เอกสํวฏฺกํ คนฺตุํ อากเมถ ภนฺเต
ยาว ฆวํ คจฺฉามิ ฆวํ คโต อีโต วา เอกํ สํวฏฺกํ ปหิณิสฺสามิ
อีโต วา สุนฺทรตฺรนฺติ ๑ ตคฺคิยมฺปึ โช อายสฺมา อุปนฺนุโท สกฺยปฺคุโต
ตํ เสฏฺฐจิปฺคุตํ เอตทโวจ สฺเจ เม คุวํ อาวุโส ทาทฺตุกาโมสิ
อีโต เอกํ สํวฏฺกํ เทหฺติ ๑ อมฺหากํ โช ภนฺเต กุตฺตปฺคุตฺตานํ กิสฺมึ
วีย เอกสํวฏฺกํ คนฺตุํ อากเมถ ภนฺเต ยาว ฆวํ คจฺฉามิ ฆวํ
คโต อีโต วา เอกํ สํวฏฺกํ ปหิณิสฺสามิ อีโต วา สุนฺทรตฺรนฺติ ๑
กั ปน ตยา อาวุโส อทาทฺตุกาเมน ปวาริตฺน ยํ คุวํ ปวาเรตุวา
น เทหฺติ ๑ อถโช โส เสฏฺฐจิปฺคุโต อายสฺมตา อุปนฺนุเทน
สกฺยปฺคุเตน นิปฺปึพฺปิยมาโน เอกํ สํวฏฺกํ ทตุวา อคมาสิ ๑ มนุสฺสา
ตํ เสฏฺฐจิปฺคุตํ ปัสสิตฺวา เอตทโวจ กิสฺส คุวํ อยฺยํ เอกสํวฏฺโก
อาคจฺฉลฺลิตฺติ ๑ อถโช โส เสฏฺฐจิปฺคุโต เคสฺส มนุสฺसानํ เอตมคฺคํ
อาโรเจสิ ๑ มนุสฺสา อฺพชฺฉายนฺติ ฆยฺนฺติ วิปาเจนฺติ มหิจฺฉา
อิมเ สมนฺนา สกฺยปฺคุตฺติยา อสฺนฺตุญฺจา นยิเม^๒ สุกฺวา ฆมฺม-
นิมนฺตนาयी กาทฺถํ กถํ หิ นาม เสฏฺฐจิปฺคุเตน ฆมฺมนิมนฺตนาถ

๑ ย. ม. อโยโย ๑ ๒ ย. ม. นยิเมว ๑ ๓ ย. ม. ฆมฺม
นิมนฺตนาयी ๑

กยิรมานาย ฐาฏกั คณหัสถ์นุคัตติ ๑ อสฺโสสุ ไซ ภิภูชฺฐ เตสํ
 มนุสฺสานัน อชฺชฌายนุคานัน ฐิชนุคานัน วิปาเจนุคานัน ๑ เย เต ภิภูชฺฐ
 อปฺปิจฺจดา สนุคฺชฺชา ๑ เป ๑ เต อชฺชฌายนุคิ ฐิชนุคิ วิปาเจนุคิ
 กถิ หิ นาม อายสฺมา อฺปนนุโท สกฺขปฺปุตฺโต เสฏฺฐิปปุคฺคํ จีวรํ
 วิณฺณวาเปสฺสคัตติ ๑ อถไซ เต ภิภูชฺฐ ภควโต เอตมตฺถํ อารโจะสุ ๑
 สจฺจํ กิร ตฺวํ อฺปนนุท เสฏฺฐิปปุคฺคํ จีวรํ วิณฺณวาเปสฺสคิ ๑ สจฺจํ
 ภควาติ ๑ ฌาตโก เต อฺปนนุท อณฺเฑาตโกติ ๑ อณฺเฑาตโก
 ภควาติ ๑ อณฺเฑาตโก โมชฺชปฺริส อณฺเฑาตกสฺส น ชานาติ ปฏฺวิรูปี
 วา อปฺปฏฺวิรูปี วา สนุคํ วา อสนุคํ วา ตตฺถ นาม ตฺวํ
 โมชฺชปฺริส อณฺเฑาตกํ เสฏฺฐิปปุคฺคํ จีวรํ วิณฺณวาเปสฺสคิ เนคํ
 โมชฺชปฺริส อปฺปสฺนุชานัน วา ปสฺสาทาย ปสฺนุชานัน วา ภิชฺชโยภาวาย
 ๑ เป ๑ เหวณฺจ ปน ภิภูชฺชเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุตฺทิสฺเสยฺยาถ โย
 ปน ภิภูชฺฐ อณฺเฑาตกํ คหปตฺติ วา คหปตานัน วา จีวรํ วิณฺณวาเปยฺย
 นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยนุคิ ๑ เหวณฺจิทํ ภควตา ภิภูชฺชนัน สิกฺขาปทํ
 ปณฺเฑคฺคํ โหติ ๑

[๕๕] เตน ไซ ปน สมฺเยน สมนุคฺคา ภิภูชฺฐ ส่าเกตา ส่าวคฺคิ
 อทฺธานมคฺคปฏฺวิปฺนนา โหนติ ๑ อนฺตรามคฺเค โจรา นิกฺขมิตฺวา
 เต ภิภูชฺฐ อจฺฉนุคฺคํ ๑ อถไซ เต ภิภูชฺฐ ภควตา ปฏฺวิจฺจคฺคํ
 อณฺเฑาตก คหปตฺติ วา คหปตานัน วา จีวรํ วิณฺณวาเปคฺคนุคิ กุกฺกุจฺจา-

๑ ย. ม. คเหตุสนุคัตติ ๑

๕๔] นิสฺสํกฺขิกยภณฺเฑ จีวรฺวคฺคฺสฺสํ นนฺทฺสํถิกฺขาปทํ อนุปฺปณฺณคฺคิ ๓๗

ยนฺตนา น วิณฺณยาเปตฺตํ ยถานคฺคฺคา ว ตํวคฺคิ คนฺตฺตวา ภิกฺขุ
อภิวาเทนฺติ ๑ ภิกฺขุ เหวมาหํสฺสํ สฺนฺทฺรวา ไช อิเม ชาดูโส
อาชํวกา เย อิเม ภิกฺขุ อภิวาเทนฺตฺติ ๑ เต เหวมาหํสฺสํ น มยํ
ชาดูโส อาชํวกา ภิกฺขุ มยฺนฺติ ๑ ภิกฺขุ อายสฺมฺนฺตํ อฺปาตํ
เอตทโวจฺจํ อิงฺฆ ชาดูโส อฺปาติ อิเม อนฺนุยฺยชฺชาหํติ ๑ อถไช เต
ภิกฺขุ อายสฺมฺตา อฺปาตินา อนฺนุยฺยชฺชียมานา เอตมคฺคํ อารโจะสฺสํ ๑
อถไช อายสฺมา อฺปาติ เต ภิกฺขุ อนฺนุยฺยชฺชิตฺตฺวา ภิกฺขุ เอตทโวจ
ภิกฺขุ อิเม ชาดูโส เทถ เตสํ^๒ จีวรานํติ ๑ เย เต ภิกฺขุ
อปฺปบีจฺจนา ๑ เป ๑ เต อฺชฺชณฺยณฺติ ชฺชยณฺติ วิปาเจณฺติ กถํ หิ
นาม ภิกฺขุ นคฺคา อากจฺฉนฺตฺสฺนฺติ นนฺ นาม ติเณน วา ปฏิจฺจนา
เทตฺตฺวา อํคณฺตพฺพนฺติ ๑ อถไช เต ภิกฺขุ ภควโต เอตมคฺคํ
อารโจะสฺสํ ๑ อถไช ภควา เอตสฺมํ นิทานเ เอตสฺมํ ปกรเณ
ชฺมมํ กถํ กตฺวา ภิกฺขุ อามนฺเตสฺสิ อนฺนชานามิ ภิกฺขเว อจฺฉนฺน-
จีวรฺสฺสํ วา นนฺทฺสํจีวรฺสฺสํ วา อณฺเฑวาทกํ คหปตํ วา คหปตานิ วา
จีวรํ วิณฺณยาเปตฺตํ ยํ อวาทํ ปจฺจํ อฺปคจฺฉนฺติ สฺเส ตคฺคฺท โหติ
สงฺฆสฺสํ วิหารจฺจํ วา อฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตํ วา ญฺมมฺตฺตฺตฺตํ วา ภิสฺสิจฺฉนฺติ
วา ตํ คเหตฺตฺวา ปาวุสฺสํ ตณฺจํ^๓ ไช สภิตฺตฺวา โยทหิสฺสํตํมํติ
โน เจ โหติ สงฺฆสฺสํ วิหารจฺจํ วา อฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตํ วา ญฺมมฺตฺตฺตฺตํ

๑ ยฺโรวบียโปตฺตเกก อยฺมคฺคโถ น ทิสฺสํติ ๑ ๒ ยฺ. ม. เหน้ ๑
๓-๔ ยฺ. ม. โปตฺตเกสฺ น โหนฺติ ๑

วา ภิสัจฉา วา ติณเณ วา ปณฺเณ วา ปฏิจฺฉาเหตุวา
 อากนฺตพฺพํ น เตว นคฺเคน อากนฺตพฺพํ โย อากจฺเญย
 อापคฺติ ทุกฺกฏสฺส ๑ เหวณฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุกฺติ-
 เสยฺยาถ โย ปน ภิกฺขุ อณฺณาตกํ คหปตํ วา คหปตานํ วา
 จีวรํ วิณฺญาเปยฺย อณฺเฏศฺร สมฺยา นิสฺสํคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ๑
 ตตฺถายํ สมฺโย อจฺฉินฺนจีวโร วา โหติ ภิกฺขุ นนฺทจีวโร วา
 อयํ ตตฺถ สมฺโยติ ๑

[๕๕] โย ปนาติ โย ยาทิสํ ๑ เป ๑ ภิกฺขุติ ๑ เป ๑ อยํ
 อิมสฺมํ อตฺถ อธิปฺเปโต ภิกฺขุติ ๑ อณฺณาตโก นาม มาติโต
 วา มีติโต วา ยาว สตฺตมา มีตามหฺยคา อสฺมพฺพุโ ๑ คหปติ
 นาม โย โภจิ อคารํ อชฺฌาวสฺติ ๑ คหปตานํ นาม ยา กาจิ
 อคารํ อชฺฌาวสฺติ ๑ จีวรํ นาม ฉนฺนํ จีวรานํ อณฺเฏศฺรํ จีวรํ
 วิภฺปนฺนํ ปจฺฉิมํ ๑ อณฺเฏศฺร สมฺยาติ จเปตฺวา สมฺยํ ๑ อจฺฉินฺน-
 จีวโร นาม ภิกฺขุสฺส จีวรํ อจฺฉินฺนํ โหติ ราชฺฐิ วา โจเรหิ
 วา ชฺคฺเตหิ วา เยหิ เกหิ วา อจฺฉินฺนํ โหติ ๑ นนฺทจีวโร
 นาม ภิกฺขุสฺส จีวรํ อคฺคินา วา ททฺธํ โหติ อุกฺเทน วา อุกฺทํ
 โหติ อุกฺทเรหิ วา อุกฺกาหิ วา ขายิตํ โหติ ปรีโภคชฺฉินฺนํ
 วา โหติ ๑ อณฺเฏศฺร สมฺยา วิณฺญาเปติ ปโยเค ทุกฺกฏ
 ปฏิจาเกน นิสฺสํคฺคิยํ โหติ นิสฺสํชฺชิตพฺพํ สจฺจสฺส วา คณฺสฺส

๑ ย. วิภฺปนฺนํ ปจฺฉิมํ ๑

๕๗] นิสฺสํคฺคิยกณฺเฑ จีวรํวคฺคตฺสํ ฌฏฺฐํลิกฺขาปทํ อณาปตฺติวาโร ๓๘

วา ปุคฺคตฺสํ วา ฯ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว นิสฺสํชฺชิตพฺพิ ๑เป ๑
อิทํ เม ภาณเต จีวรํ อณฺเฑตกํ กหปตฺกํ อณฺเฑตฺร สํมยา
วิณฺเฑวาเปติ นิสฺสํคฺคิยํ อิมาทํ สงฺฆตฺสํ นิสฺสํชฺชารมตี ๑เป ๑
ทเทยฺยาติ ๑เป ๑ ทเทยฺยุนฺติ ๑เป ๑ อายสฺมโต ทมฺมตี ๑

[๕๖] อณฺเฑตเก อณฺเฑตกตฺสณฺเฑ อณฺเฑตฺร สํมยา จีวรํ
วิณฺเฑวาเปติ นิสฺสํคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ อณฺเฑตเก เวมตีโก อณฺเฑตฺร
สํมยา จีวรํ วิณฺเฑวาเปติ นิสฺสํคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ๑ อณฺเฑตเก
อณฺเฑตกตฺสณฺเฑ อณฺเฑตฺร สํมยา จีวรํ วิณฺเฑวาเปติ นิสฺสํคฺคิยํ
ปาจิตฺติยํ ๑ ฌาตเก อณฺเฑตกตฺสณฺเฑ อปาตฺติ ทุกกฺขตฺสํ ๑
ฌาตเก เวมตีโก อปาตฺติ ทุกกฺขตฺสํ ๑ ฌาตเก ฌาตกตฺสณฺเฑ
อณาปตฺติ ๑

[๕๗] อณาปตฺติ สํมเย ฌาตกาณํ ปวาวิตานํ อณฺเฑตฺ-
ตฺตฺถาย อตฺตโน ฐเนน อุมฺมตฺตตฺสํ อาทิกมฺมิกตฺสํตฺติ ๑
ฌฏฺฐํลิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ๑

ศตมตสิกขาปทํ

[๕๘] เคน สมนเยน พุทฺโธ ภควา สํวคฺคิยํ วิหริติ เขตฺวเน
 อนาคตีณํทิกตํ อารามे ๑ เคน โช ปน สมนเยน นพฺพคฺคิยา
 ภิกฺขุ อจฺฉินฺนจํวรเก ภิกฺขุ อปฺสํงกมิตฺวา เขวํ วทนฺติ^๑ ภควตา
 อากุโส อญฺญาตํ อจฺฉินฺนจํวรตํ วา นนฺจจํวรตํ วา อญฺญาตํ
 คหปตี วา คหปตานํ วา จํวรํ วิญฺญาเปตฺตุํ วิญฺญาเปถ อากุโส
 จํวรนฺติ ๑ ธตํ อากุโส ตทฺธํ อมฺเหติ จํวรนฺติ ๑ มยํ อากุโส^๒
 อายสฺมนฺตานํ อตฺถายํ วิญฺญาเปมาติ ๑ วิญฺญาเปถ อากุโสติ ๑
 ธตฺโช นพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ อญฺญาตเก^๓ คหปติเก อปฺสํงกมิตฺวา
 เขตฺทโวจํ อจฺฉินฺนจํวรกา อากุโส ภิกฺขุ อากตา เทถ เนตํ
 จํวรนฺติ^๔ พหุํ จํวรํ วิญฺญาเปตฺตุํ ๑ เคน โช ปน สมนเยน อญฺญาตโร
 ปฺริโส สํภายํ นิสินฺโน อญฺญาตโร ปฺริสํ เขตฺทโวจ อจฺฉินฺนจํวรกา
 อญฺญา อากตา เนตํ^๕ มยา จํวรํ ทินฺนฺนฺติ ๑ โสมี เหวมาห
 มยา^๖ ทินฺนฺนฺติ ๑ อปโรมี เหวมาห มยา^๗ ทินฺนฺนฺติ ๑ เค

๑ ยฺ. ม. วทนฺติ ๑ ๒ สํพฺพตฺถ น ทิสฺสตี ๑ ๓-๕ ยฺ. ม.
 ไปตฺถเกตฺตุ น ทิสฺสตี ๑ ๕ ยฺ. ม. วา. จํวรานํตี ๑ ๖ ยฺ.
 อโยโย ๑ อโธ ปฺริ สํพฺพตฺถ ภิกฺขุติ ปาไซ ทิสฺสตี ๑ ๗ ยฺ.
 ม. เตสํ ๑

๕๘] นิสฺสัคคิยกณฺเฑ จีวรคคฺคฺสฺส สฺสคฺคตมตฺถิกฺขาปทํ ตฺถิกฺขาปทวิภงฺโก ๕๑

อฺชฺชฌายนฺติ ชียนฺติ วิปาเจนฺติ ถถฺ หิ นาม สฺมณฺวา สกฺยปฺคฺติยา
น มคฺคํ ชานิตฺวา พหุํ จีวรํ วิณฺญาเปตฺถนฺติ ทฺถสฺสวณฺชฺชํ วา
สฺมณฺวา สกฺยปฺคฺติยา กวีตฺถนฺติ ปคฺคาหิกสฺสํ วา ปสฺสาวเรตฺถนฺตฺติ ๑
อตฺถสฺสํ ๒ ภิภฺชฺชฺช เคตฺถ มนฺุสฺสํ อฺชฺชฌายนฺตํ ชียนฺตํ
วิปาเจนฺตํ ๑ เย เค ภิภฺชฺชฺช อปฺปิเจตฺถา สฺนคฺคฺชฺช ๑ เป ๑ เค
อฺชฺชฌายนฺติ ชียนฺติ วิปาเจนฺติ ถถฺ หิ นาม นพฺพคฺคิยา ภิภฺชฺช
น มคฺคํ ชานิตฺวา พหุํ จีวรํ วิณฺญาเปตฺถนฺตฺติ ๑ อตฺถ ๒ เค
ภิภฺชฺช ภาวโต เอตมคฺคํ ชาโรเจตฺถํ สจฺจํ กิรฺ ตฺตฺเมห ภิภฺชเว น
มคฺคํ ชานิตฺวา พหุํ จีวรํ วิณฺญาเปตฺถนฺติ ๑ สจฺจํ ภาวตฺติ ๑
วិครหิ พุทฺโธ ภาวตา ถถฺ หิ นาม ตฺตฺเมห โมชฺชปฺริสฺสา น มคฺคํ
ชานิตฺวา พหุํ จีวรํ วิณฺญาเปตฺถนฺตฺติ เคตฺถ โมชฺชปฺริสฺสา อปฺปสฺนฺนํ
วา ปสฺสาทาย ปสฺนฺนํ วา ภิภฺชโยภาวาย ๑ เป ๑ เอวณฺจ ปน
ภิภฺชเว อิมํ ตฺถิกฺขาปทํ อฺชฺชทฺธิเสยฺยถ คณฺเจ อณฺณาตโก คหปติ
วา คหปตํ วา พหุํ จีวรํ อภิหฺชฺชํ ปวาเรยฺย สฺนคฺคฺชฺช
ปรมนฺเตน ภิภฺชฺชนา ตโต จีวรํ สํทิตฺพหุํ ตโต เจ อฺชฺชทฺธิ
สํทิตฺเยยฺย นิสฺสัคคิยํ ปาจิตฺตียนฺติ ๑

[๕๘] คณฺเจติ อจฺฉินฺนจีวรํ ภิภฺชํ ๑ อณฺณาตโก นาม มาติโต
วา ปิตฺติโต วา ยาว สฺสคฺคมา ปิตฺตามหฺยคฺคา อตฺถมพฺพโธ ๑ คหปติ นาม
โย โภจิ อคฺวารํ อชฺชฌาวสฺติ ๑ คหปตํ นาม ยา กาจิ อคฺวารํ
อชฺชฌาวสฺติ ๑ พหุํ จีวรํ อภิหฺชฺชํ พหุํ เกหิ จีวรํ ๑ อภิหฺชฺชํ

ปวาเรชยาติ ยาวตัง อิจฺฉสึ ตาวตัง คณหาหิติ ฯ สมนุตรุตร-
 ปรมนุเตน ภิกฺขุณา ตโต จีวรํ สํทิตฺตพฺพนฺติ สเจ ตัณฺนิ นฺนุชานี
 โหนฺติ เทวํ สํทิตฺตพฺพานิ เทวํ นฺนุชานี เอกํ สํทิตฺตพฺพํ
 เอกํ นฺนุชํ นี สํทิตฺตพฺพํ ฯ ตโต เจ อุตฺตริ สํทิตฺตพฺพยาติ
 ตทฺตฺตริ วิณฺญาเปติ ปโยเค ทุกฺกฏํ ปฏฺฐาเกน นิสฺสํคฺคิยํ
 โหติ นิสฺสํชฺชิตฺตพฺพํ สฺงฆสฺสํ วา คณสฺสํ วา ปุคฺคสฺสํ วา ฯ
 เอยฺยจ ปน ภิกฺขเว นิสฺสํชฺชิตฺตพฺพํ ฯ เป ฯ อิทํ เม ภนฺเต จีวรํ
 อณฺเวยาคกํ คหปติกํ^๒ ตทฺตฺตริ วิณฺญาเปติ นิสฺสํคฺคิยํ อิมานํ สฺงฆสฺสํ
 นิสฺสํชฺชามํติ ฯ เป ฯ ทเทชฺชยาติ ฯ เป ฯ ทเทชฺชยฺนฺติ ฯ เป ฯ อายสฺมโต
 ทมมํติ ฯ

[๒๐] อณฺเวยาทเก อณฺเวยาทกถฺสณฺณํ ตทฺตฺตริ จีวรํ วิณฺญาเปติ
 นิสฺสํคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ฯ อณฺเวยาทเก เวมตีโก ตทฺตฺตริ จีวรํ วิณฺญาเปติ
 นิสฺสํคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ฯ อณฺเวยาทเก ฃาทกถฺสณฺณํ ตทฺตฺตริ จีวรํ
 วิณฺญาเปติ นิสฺสํคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ฯ ฃาทเก อณฺเวยาทกถฺสณฺณํ
 อापคฺติ ทุกฺกฏสฺสํ ฯ ฃาทเก เวมตีโก อापคฺติ ทุกฺกฏสฺสํ ฯ
 ฃาทเก ฃาทกถฺสณฺณํ อเนาปคฺติ ฯ

[๒๑] อเนาปคฺติ เสงฺกํ อหริสฺสํมํติ หรฺนฺโต คจฺฉนฺติ เสงฺกํ
 ตฺยฺเหว โหตฺติ เทนฺติ น อจฺฉนฺนการณฺวา เทนฺติ น นฺนุช-

๑ ย. ม. น กิณฺจิ ฯ ๒ อิตฺ ปวํ ย. ม. โปคฺตเกตุ อฺปสงฺกมิตฺวาติ
 ปาไซฺ ทิสฺสํติ ฯ

๒๑] นิสฺสํคฺคิยกณฺเฑ จํวรวคฺคสฺสํ สํคฺคตมสํกฺขาปทํ อณาปคฺติวาโร ๔๓
การณา เทนุติ ฌาตกานํ ปวาริตานํ อคฺคตโน ชเนน อุมฺมคฺค-
กสฺสํ อาทิกมฺมิกสฺสํสาติ ฯ

สํคฺคตมสํกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

อัญจนสติกาปท

[๖๒] เตน สมนเณ พุทฺโธ ภคฺวา สํวตฺตํ วิหริติ เขตฺตเน
อนาถบิณฑิกตฺส อารามे ฯ เตน โช ปน สมนเณ อญฺญตโร
ปฺริโส ปชาปตี เขตฺตโวจ อญฺญํ อฺปนนฺทํ จีวเรน อจฺฉาเทตฺสํมํติ ฯ
อตฺถโสสิ โช อญฺญตโร บิณฑจฺวาริโก ภิกฺขุ ตตฺสํ ปฺริตฺสํ อิมํ
วาจํ ภาตฺมานตฺสํ ฯ อถโช โส ภิกฺขุ เยนายตฺมา อฺปนนฺโท
ตฺถยปฺตฺโต เตนฺตฺสํกมิ อฺปนตฺสํกมิทฺวา อายตฺมณฺทํ อฺปนนฺทํ ตฺถย-
ปฺตฺตํ เขตฺตโวจ มหาปฺญฺโยสิ ทฺวํ อวฺตุโส อฺปนนฺทํ อมฺกตฺมํ
โองาเส อญฺญตโร ปฺริโส ปชาปตี เขตฺตโวจ อญฺญํ อฺปนนฺทํ
จีวเรน อจฺฉาเทตฺสํมํติ ฯ อตฺถวฺตุโส มํ โส อฺปนฺนุจํโกติ ฯ อถโช
อายตฺมา อฺปนนฺโท ตฺถยปฺตฺโต เยน โส ปฺริโส เตนฺตฺสํกมิ
อฺปนตฺสํกมิทฺวา ตํ ปฺริตฺสํ เขตฺตโวจ ตจฺจํ กิร มํ ทฺวํ อวฺตุโส
จีวเรน อจฺฉาเทตฺสํกมิ ฯ อมฺมํ มยฺยํ เหวํ โหติ อญฺญํ อฺปนนฺทํ
จีวเรน อจฺฉาเทตฺสํมํติ ฯ ตจฺเจ โช มํ ทฺวํ อวฺตุโส จีวเรน
อจฺฉาเทตฺสํกมิ เหววฺรฺเพน จีวเรน อจฺฉาเทหิ กฺยาหํ^๒ เตน
อจฺฉนฺนํมํ กิรตฺสํมํ ยาทํ^๓ น ปฺริทฺตฺสํมํติ ฯ อถโช โส
ปฺริโส อฺปนฺนุจํโกติ อธิจํ วิปาเจติ มหิจฺฉา อิมํ สมนฺนา ตฺถย-
ปฺตฺติยา อตฺนฺตฺตฺวา นยิมํ ตฺถวฺรา จีวเรน อจฺฉาเทตฺสํ กถํ

๑ ย. ม. เมยฺย ฯ เม อญฺญอติ ทฺวํตฺสํมํ วิกฺขุเปตฺสํ ปทฺจฺเฉโต ฯ
๒ กิ อหนฺติ ปทฺจฺเฉโต ฯ ๓ ยํ อหนฺติ ปทฺจฺเฉโต ฯ

๖๒] นิสฺสคฺคิยกณฺเฑ จีวรฺวคฺคตฺส อฏฺฐสมสฺสิกฺขาปทํ ปณฺณคฺคิตฺติ ๔๕

หิ นาม อโยโย อุนนุโท มยา ปุพฺเพ อปฺปวารีโต อุตฺตงฺกมิตฺตวา
จิวเร วิกปฺปํ อปฺปชฺชิสฺสตีติ ๑ อตฺตสฺสํ ๒ ภูทฺตฺส ตตฺส ปฺริสฺสตฺส
อฺชฺชณฺณตฺส ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๑๐ ๑๑ ๑๒ ๑๓ ๑๔ ๑๕ ๑๖ ๑๗ ๑๘ ๑๙ ๒๐
๒๑ ๒๒ ๒๓ ๒๔ ๒๕ ๒๖ ๒๗ ๒๘ ๒๙ ๓๐ ๓๑ ๓๒ ๓๓ ๓๔ ๓๕ ๓๖ ๓๗ ๓๘ ๓๙ ๔๐
๔๑ ๔๒ ๔๓ ๔๔ ๔๕ ๔๖ ๔๗ ๔๘ ๔๙ ๕๐ ๕๑ ๕๒ ๕๓ ๕๔ ๕๕ ๕๖ ๕๗ ๕๘ ๕๙ ๖๐
๖๑ ๖๒ ๖๓ ๖๔ ๖๕ ๖๖ ๖๗ ๖๘ ๖๙ ๗๐ ๗๑ ๗๒ ๗๓ ๗๔ ๗๕ ๗๖ ๗๗ ๗๘ ๗๙ ๘๐
๘๑ ๘๒ ๘๓ ๘๔ ๘๕ ๘๖ ๘๗ ๘๘ ๘๙ ๙๐ ๙๑ ๙๒ ๙๓ ๙๔ ๙๕ ๙๖ ๙๗ ๙๘ ๙๙ ๑๐๐

๑ จีวรํ เจตาเปเนติ ปวิวคฺคเตเนติ เอเตน จีวรฺมฺเตนาติ จีวรเจตา-
ปนฺนํ ๑ ยทาทีนา สุตฺเตน นาคโมติ คณฺณิยํ อุตฺตํ ๑ ตตฺตมา
เยภฺยเยน จีวรเจตาปนฺนํ ปชฺชนฺติ ๑ ตํ ปมาณํ น โหติ
เทวภาวตฺส การณาภาวโต ๑

อิมินา จัฎเวเตตปะเนน จัฎเว เจเตปะเตตปะวา อิตฺตุนุณามํ ภิกฺขุํ จัฎเวเน
 อจฺจนาเทสฺสํสํมัตฺติ ๑ ตตฺตว เจ โส ภิกฺขุํ ปุพฺเพ อปะปะวารีโต
 อุดฺสงฺกมิตฺตวา จัฎเว วิกปะปํ อปะปะชฺเชยฺย สํจฺจ วต มํ อายสฺมา
 อิมินา จัฎเวเตตปะเนน เอวรูปํ วา เอวรูปํ วา จัฎเว เจเตปะเตตปะวา
 อจฺจนาเทหิตฺติ กตฺตยาณกมฺยตํ อุดฺปาทาย นิสฺสํสํคฺคิยํ ปาจิตฺตियนฺติ ๑

[๖๓] ภิกฺขุํ ปเนน อุตฺติสฺสํสํตํติ ภิกฺขุํสฺสํสํตํตํตํย ภิกฺขุํ อารมฺมณํ
 กริตฺตวา ภิกฺขุํ อจฺจนาเทคฺคาโม ๑ อณฺเวยตโก นาม มาติโต วา
 ปีติโต วา ยาว สํตฺตมา ปีตํตามหฺยคฺคา อสํมฺพทฺโธ ๑ คหปะติ
 นาม โย โกจิ อคฺวารํ อจฺจนาวัสตี ๑ คหปะตํนํ นาม ยา
 กาจิ อคฺวารํ อจฺจนาวัสตี ๑ จัฎเวเตตปะนํ นาม หิริณฺณํ วา
 สฺจฺจณฺณํ วา มณิ วา มุคฺตฺตา วา มสํวารคตฺตํ วา ผตฺติโก วา
 ปฏฺโฏ วา สฺจฺจตํ วา กปะปะปาสฺ โว ๑ อิมินา จัฎเวเตตปะเนนาคิ
 ปจฺจปะฎฺฐจิตฺเทน ๑ เจเตปะเตตปะวาติ ปวิจฺจฺจฺเจเตตฺวา ๒ ๑ อจฺจนาเทสฺสํสํมัตฺติ
 ทสฺสํสํมิ ๑ ตตฺตว เจ โส ภิกฺขุํติ ยํ ภิกฺขุํ อุตฺติสฺสํสํ จัฎเวเตตปะนํ
 อุดฺปะกฺขจฺจํ โหติ โส ภิกฺขุํ ๑ ปุพฺเพ อปะปะวารีโตติ ปุพฺเพ อุดฺคฺโต
 โหติ กัถิเสฺน เต ภนฺเต จัฎเวเน อคฺคฺโถ กัถิสฺ เต จัฎเว
 เจเตปะเตสฺสํสํมัตฺติ ๑ อุดฺปะกฺมิตฺตวาติ สฺวี คนฺตฺตวา ยคฺคฺถ กตฺตจิ

๑ ย. ม. จัฎเวเตตปะนํ นาม หิริณฺณํ วา สฺจฺจณฺณํ วา มุคฺตฺตา วา
 มณิ วา ปวาโพ วา ผาโต วา ปฏฺโฏ วา สฺจฺจตฺตา วา กปะปะปาสฺ
 วา ๑ ๒ ย. ม. วา. ปวิจฺจฺจฺเจเตตฺวา ๑ ๓ ย. ม. เจเตปะเมตฺติ ๑

๖๔] นิสฺสํกฺกียกณฺเฑ จีวรฺวคฺคตฺส อฏฺฐมตฺถิกขาปทํ ตฺถิกขาปทวิภงฺโก ๔๗

อุปสงฺกมิตฺวา ๑ จีวเร วิภปฺปํ อापชฺชชยฺยาติ อายคํ วา โหตุ
วิตถคํ วา อปฺปิตํ วา สณฺหํ วา ๑ อิมินา จีวรเจตาปเนนาติ
ปจฺจุปฏฺฐิเตน ๑ เหวรฺวปํ วา เหวรฺวปํ วาติ อายคํ วา วิตถคํ
วา อปฺปิตํ วา สณฺหํ วา ๑ เจตาเปตฺวาติ ปวิฏฺฐเฐตฺวา ๑
อจฺจนาทฺหิตฺติ ทชฺเชหิ ๑ กตฺถยาณกมฺยคํ อุปาทายาติ สํสฺสคฺคิโก
มหคฺคคฺคิโก ๑ ตตฺส วจเนน อายคํ วา วิตถคํ วา อปฺปิตํ
วา สณฺหํ วา เจตาเปติ ปโยเก ทุกฺกฏฺฏํ ปฏฺฐิตาเกน นิสฺสํกฺกียํ
โหติ นิสฺสํชฺชิตพฺพํ สํมตฺสํ วา คณตฺสํ วา ปคฺคตตฺสํ วา ๑
เอวฺมจฺ ปน ภิกฺขเว นิสฺสํชฺชิตพฺพํ ๑เป ๑ อิทํ เม ภนฺเต จีวรํ
ปฺพุเพ อปฺปวาริโต อณฺเฑตฺถกํ คหปคฺคิํ อุปสงฺกมิตฺวา จีวเร
วิกปฺปํ อापนฺนํ นิสฺสํกฺกียํ อิมานํ สํมตฺสํ นิสฺสํชฺชามํติ ๑เป ๑
ทเทยฺยาติ ๑เป ๑ ทเทยฺยุนฺติ ๑เป ๑ อายสฺมโต ทมมํติ ๑

[๖๔] อณฺเฑตฺถเก อณฺเฑตฺถกตฺถณฺณํ ปฺพุเพ อปฺปวาริโต คหปคฺคิํ
อุปสงฺกมิตฺวา จีวเร วิภปฺปํ อापชฺชชติ นิสฺสํกฺกียํ ปาจิตฺติยํ ๑
อณฺเฑตฺถเก เวมตฺติโก ปฺพุเพ อปฺปวาริโต คหปคฺคิํ อุปสงฺกมิตฺวา
จีวเร วิภปฺปํ อापชฺชชติ นิสฺสํกฺกียํ ปาจิตฺติยํ ๑ อณฺเฑตฺถเก
ตฺถกตฺถณฺณํ ปฺพุเพ อปฺปวาริโต คหปคฺคิํ อุปสงฺกมิตฺวา จีวเร
วิกปฺปํ อापชฺชชติ นิสฺสํกฺกียํ ปาจิตฺติยํ ๑ ฆาตเก อณฺเฑตฺถกตฺถณฺณํ
อापคฺคิํ ทุกฺกฏฺฏตฺสํ ๑ ฆาตเก เวมตฺติโก อापคฺคิํ ทุกฺกฏฺฏตฺสํ ๑
ฆาตเก ตฺถกตฺถณฺณํ อเนาปคฺคิํ ๑

[๖๕] อนาปตฺติ ฌาตกานํ ปวาริตานํ อณฺเฑสฺสตุถาย
 อตุคฺโน ฐเนน มหคฺฆํ เจตาเปตฺตคามสฺส อปฺปคฺฆํ เจตาเปติ
 อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิทฺสสํสาติ ฯ
 อญฺจมตฺติทฺวาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

นวมสติกาปท

[๖๖] เตน สัมเขน พุกุไซ ภควา ศาวตฺถิยํ วิหริติ เขตฺตวเน
อนาถมีเยกิสฺส อารามे ๑ เตน โข ปน สัมเขน อญฺเจตโร
ปฺริโส อญฺเจตโร ปฺริโส เอตทโวจ อญฺญํ อุนฺนุทํ จิวฺเรน
อจฺฉาเทสฺสํมิตฺติ ๑ โสมี เหวมาห อหฺมฺมึ อญฺญํ อุนฺนุทํ จิวฺเรน
อจฺฉาเทสฺสํมิตฺติ ๑ อสฺโสสิ โข อญฺเจตโร ปีนฺนทจวโร ภิภุช
เตสฺสํ ปฺริสํ อิมํ กถาสฺสตาปํ ๑ อตฺโธ โส ภิภุชฺ เยนายสฺมา
อุนฺนุทํ สกฺขปฺกุโธ เตนฺปสงฺกมิ อฺปสงฺกมิตฺวา อายสฺมฺนุทํ
อุนฺนุทํ สกฺขปฺกุโธ เอตทโวจ มหาปฺญฺโยสิ ตฺวํ อวฺโส อุนฺนุท
อญฺญํมฺมํ โสกาเส อญฺเจตโร ปฺริโส อญฺเจตโร ปฺริโส เอตทโวจ
อญฺญํ อุนฺนุทํ จิวฺเรน อจฺฉาเทสฺสํมิตฺติ โสมี เหวมาห อหฺมฺมึ
อญฺญํ อุนฺนุทํ จิวฺเรน อจฺฉาเทสฺสํมิตฺติ ๑ อตฺตวฺโส มํ เต
อฺปฏฺฐจํกาติ ๑ อตฺโธ อายสฺมา อุนฺนุทํ สกฺขปฺกุโธ เยน
เต ปฺริสํ เตนฺปสงฺกมิ อฺปสงฺกมิตฺวา เต ปฺริเส เอตทโวจ
สจฺจํ ภิร มํ ตฺเมห อวฺโส จิวฺเรหิ อจฺฉาเทคฺคกามคฺคกาทิ ๑ อมฺมึ
นญฺญํ เหวํ โหติ อญฺญํ อุนฺนุทํ จิวฺเรหิ อจฺฉาเทสฺสํมาติ ๑ สเจ
โธ มํ ตฺเมห อวฺโส จิวฺเรหิ อจฺฉาเทคฺคกามคฺค เหวรฺุเปน จิวฺเรน
อจฺฉาเทท กฺยาหํ เตหิ อจฺฉนฺโนปํ ภิรฺิสฺสํมิตฺติ ยานาหํ น

๑ โน อญฺญํ อิติ ปทฺจฺเจโต ๑

ปริภุญชิตฺตํมัตติ ๗ อถโธ เต ปุริสา อชฺชฌายนฺตติ ชฺชยฺนฺตติ วิปาเจนฺตติ
 มหิจฺฉนา อิมเ สมนฺนา สกฺขยปฺตฺตติยา อตฺตนฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺต
 จีวรเหหิ อจฺฉนาเทคฺคํ กถํ หิ นาม อโยโย อฺปนฺนุโท อเมหฺหิ
 ปุพฺเพ อปฺปวารีโต อฺปฺปสํกมิตฺตวา จีวรเห วิภปฺปํ อปฺปชฺชิตฺตํมัตติ ๗
 อตฺตํสํสํ โธ ภิกฺขุ เตสํ ปุริสํ อชฺชฌายนฺตํ ชฺชยฺนฺตํ
 วิปาเจนฺตํ ๗ เย เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺฉนา ๗เป๗ เต อชฺชฌายนฺตติ
 ชฺชยฺนฺตติ วิปาเจนฺตติ กถํ หิ นาม อายสฺมา อฺปนฺนุโท สกฺขยปฺตฺตโต
 ปุพฺเพ อปฺปวารีโต คหปฺตติเก อฺปฺปสํกมิตฺตวา จีวรเห วิภปฺปํ อปฺปชฺช-
 ิตฺตํมัตติ ๗ อถโธ เต ภิกฺขุ ภควโต เอตมตฺถํ อวโรเจสฺส ๗ สจฺจํ
 กิร ตฺวํ อฺปนฺนุท ปุพฺเพ อปฺปวารีโต คหปฺตติเก อฺปฺปสํกมิตฺตวา
 จีวรเห วิภปฺปํ อปฺปชฺชิตฺตํ ๗ สจฺจํ ภควตติ ๗ เขตกา เต อฺปนฺนุท
 อญฺเฆตกาติ ๗ อญฺเฆตกา ภควตติ ๗ อญฺเฆตโก โมชฺชปฺปริส
 อญฺเฆตกานํ น ชานาติ ปฏฺฐิรฺรํ วา อปฺปฏฺฐิรฺรํ วา สนฺตํ วา อตฺตํ วา
 คตฺถ นาม ตฺวํ โมชฺชปฺปริส ปุพฺเพ อปฺปวารีโต อญฺเฆตเก คหปฺตติเก
 อฺปฺปสํกมิตฺตวา จีวรเห วิภปฺปํ อปฺปชฺชิตฺตํมัตติ เหนํ โมชฺชปฺปริส อปฺป-
 สนฺนํ วา ปสํทาย ปสํนฺนํ วา ภิชฺชโยภาวาย ๗เป๗ เอวญฺจ
 ปนฺน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุกฺกัสมฺมยฺยาถ ภิกฺขุ ปเนว อุกฺกัสมฺม
 อุกฺกัสมฺม อญฺเฆตกานํ คหปฺตํ วา คหปฺตํ วา ปจฺเจกจฺจว-
 เจตาปนา อฺปฺปชฺชิตฺตํ โหนฺตติ อิมเหหิ มยํ ปจฺเจกจฺจวเจตาปเนหิ
 ปจฺเจกจฺจวราหิ เจตาเปตฺตวา อิตฺถนฺนํ ภิกฺขุ จีวรเหหิ อจฺฉนา-

๖๗] นิสฺสํคฺคิยกณฺเฑ จีวรจกฺคณฺสํ นวมตฺถิชาปทํ ตฺถิชาปทวิภงฺโก ๕๓

เทสฺสํมาติ ๑ ตตฺร เจ โส ภูทฺช ปุพฺเพ อปฺปวารีโต อฺปสงฺกมิตฺวา
จีวเร วิภนฺตี อปฺปชฺเชยฺย สํชฺ ฆต มํ อายสฺสมนฺโต อิมฺหิ
ปจฺเจกจีวรเจตาปเนหิ เอวรฺมํ วา เอวรฺมํ วา จีวรํ เจตาเปตฺวา
อจฺฉาเทถ อฺโภ ว สฺนุตา เอเกนาติ กตฺถาณกมฺยตฺถิ อฺปาทาย
นิสฺสํคฺคิยํ ปาจิตฺติยนฺติ ๑

[๖๗] ภูทฺชํ ปเนว อฺทฺทิสฺสํสาติ ภูทฺชสฺสํตฺถาย ภูทฺชํ อารมฺมณฺ
กวิตฺวา ภูทฺชํ อจฺฉาเทตฺถกามา ๑ อฺภินฺนฺนฺติ ทฺวินฺนํ ๑ อณฺเฎตกา
นาม มาติโต วา ปิตฺติโต วา ยาว สฺตตฺตมา ปิตฺตามหฺยฺคา อสฺมฺพทฺธา ๑
คหฺปตฺถิ นาม^๑ เย เกจฺจ อคารํ อชฺฉณาวสฺนฺติ ๑ คหฺปตฺถานํ นาม^๒
ยา ทาจฺจ อคารํ อชฺฉณาวสฺนฺติ ๑ จีวรเจตาปนา นาม หิริณฺเฎ
วา สฺวณฺณนา วา มณฺเฑ วา มุตฺตา วา มสฺสํรคฺคฺตา วา สติกา
วา ปฏฺกา วา สฺตฺตา วา กปฺปาสํ วา^๓ ๑ อิมฺหิ จีวรเจตา-
ปเนหิตฺถิ ปจฺจปฏฺจิตฺถิ ๑ เจตาเปตฺวาติ ปรีวณฺเฎตฺวา ๑ อจฺฉา-
เทสฺสํมาติ ทสฺสํมา ๑ ตตฺร เจ โส ภูทฺชฺติ ยํ ภูทฺชํ อฺทฺทิสฺสํ
จีวรเจตาปนา อฺปทฺชฺยา โหณฺติ โส ภูทฺช ๑ ปุพฺเพ อปฺปวารีโตติ
ปุพฺเพ อวฺคฺโต โหติ กิตฺถิเสณฺ เต ฆนฺเต จีวเรน อตฺโต กิตฺถิ

๑ ยฺ. ม. คหฺปตฺถิ นาม ๑ ๒ ยฺ. ม. คหฺปตฺถานํโย นาม ๑
๓ ยฺ. ม. จีวรเจตาปนา นาม หิริณฺเฎ วา สฺวณฺณนา วา มุตฺตา
วา มณฺเฑ วา ปวพา วา ผาธา วา ปฏฺกา วา สฺตฺตา วา
กปฺปาสํ วา ๑

๖๘] นิษฐ์ศุภคิยภณฺฑเ จั้วรรวสุกัถุสฺส นวมสิฏฺฐาปทํ อเนาปตฺติวาโร ๕.๓

จิกปุเป อเนาชฺชติ นิษฐ์ศุภคิยํ ปาจิตฺติยํ ๑ ฃาตเถ ฃณฺเฃตทก-
สฺสณฺเฃ อเนาปตฺติ ทุกุกฺกฺกัถุสฺส ๑ ฃาตเถ เวมตฺติโก อเนาปตฺติ
ทุกุกฺกฺกัถุสฺส ๑ ฃาตเถ ฃาตทกสฺสณฺเฃ อเนาปตฺติ ๑

[๖๘] อเนาปตฺติ ฃาตทานํ ปวาริตานํ ฃณฺเฃสฺสัถุสฺสทฺถาย
อตุตฺตโน ฃเนน มหคฺคัถุสฺส เจตทาเปตฺตูกาฆานํ อปุปคฺคัถุสฺส เจตทาเปตฺติ
ตฺตุมตฺตทกัถุสฺส อาทิกมฺมุทิสฺสัถุสฺสัถุสฺส ๑

นวมสิฏฺฐาปทํ นิฏฺฐิจิตํ ๑

ทศมสติกาปทํ

[๗๐] เตน สัมเขน พุทฺโธ ภควา สํวตฺถิยํ วิหริติ เขตตวเน
อนาถปิณฑิกตฺถํ อารามํ ๑ เตน โช ปน สัมเขน อายสฺมโต
อุปนนฺทตฺถํ สกฺขปฺตฺถํ อุนฺนุจํโก มหามตฺโต อายสฺมโต อุ-
ปนนฺทตฺถํ สกฺขปฺตฺถํ ทฺวเตน จีวรเจตاپนํ ปาเหสี อิมินา จีวร-
เจตاپเนน จีวรํ เจตاپेतฺวา อญฺญํ อุปนนฺทํ จีวเรณ อจฺจุฉาทหิตี ๑
อถโช โส ทฺวโต เยนายสฺมา อุปนนฺโท สกฺขปฺตฺโต เตนฺปสงฺกมิ
อุปสงฺกมิตฺวา อายสฺมนตํ อุปนนฺทํ สกฺขปฺตฺตํ เขตฺทโวจ อิทํ โช
ภนฺเต อายสฺมนตํ อุกฺกิสฺสํ จีวรเจตاپนํ อภทํ ปฏิคฺคณฺหาตุ
อายสฺมา จีวรเจตاپนนฺติ ๑ เอวํ วุตฺเต อายสฺมา อุปนนฺโท
สกฺขปฺตฺโต ตํ ทฺวตํ เขตฺทโวจ น โช มยํ อาวุสํ จีวรเจตاپนํ
ปฏิคฺคณฺหาม จีวรณฺจ โช มยํ ปฏิคฺคณฺหาม กาทเนน กปฺปมฺยฺนติ ๑
เอวํ วุตฺเต โส ทฺวโต อายสฺมนตํ อุปนนฺทํ สกฺขปฺตฺตํ เขตฺทโวจ
อตฺถิ ปนายสฺมโต โภจิ เวชฺยาวจฺจกโรติ ๑ เตน โช ปน สัมเขน
อณฺเฑตโร อุปาสโก อารามํ อคฺมาสี เกณฺจิทฺเวท กรรณฺเขน ๑
อถโช อายสฺมา อุปนนฺโท สกฺขปฺตฺโต ตํ ทฺวตํ เขตฺทโวจ เอโส
โช อาวุสํ อุปาสโก ภิกฺขุณฺโง เวชฺยาวจฺจกโรติ ๑ อถโช โส
ทฺวโต ตํ อุปาสกํ สณฺเฑทาเปตฺวา เยนายสฺมา อุปนนฺโท สกฺขปฺตฺโต

๗๐] นิสฺสํกฺขิยกณฺเฑ จีวรฺวคฺคตฺสฺส ทสฺมสฺสิทฺฐาปทํ สฺสิทฺฐาปทนิทานํ ๕๕

เตนุปลงฺกมิ อุปฺปลงฺกมิตฺวา อายสฺมฺนํ ตํ อุปนฺนทํ สกฺขยฺปฺตฺตํ เอตทโวจ
ยํ โข ภนฺเต อายสฺมา เวชฺยาวจฺจกรํ นิตฺทิสฺสิ สฺสณฺณตฺโต โส
มยา อุปฺปลงฺกมตฺถ อายสฺมา กาเถน จีวเรณ ตํ อจฺจนาทสฺสตฺตํ ๑
เตน โข ปน สฺมเยน^๒ อายสฺมา อุปนฺนทฺโถ สกฺขยฺปฺตฺโต ตํ อุปาสกํ น
กิลฺลจฺจ อวจาสิ ๑ ทฺตฺติยมฺบิ โข โส มหามตฺโต อายสฺมโต อุป-
นฺนทตฺสฺส สกฺขยฺปฺตฺตตฺสฺส สฺนฺตฺติเก ทฺตํ ปาเหสิ ปริภุชตฺถ อโย
ตํ จีวรํ อิจฺฉาม มยํ อโยเยน ตํ จีวรํ ปริภุชตฺถ ๑ ทฺตฺติยมฺบิ
โข อายสฺมา อุปนฺนทฺโถ สกฺขยฺปฺตฺโต ตํ อุปาสกํ น กิลฺลจฺจ อวจาสิ ๑
ตฺตฺติยมฺบิ โข โส มหามตฺโต อายสฺมโต อุปนฺนทตฺสฺส สกฺขยฺปฺตฺตตฺสฺส
สฺนฺตฺติเก ทฺตํ ปาเหสิ ปริภุชตฺถ อโย ตํ จีวรํ อิจฺฉาม มยํ
อโยเยน ตํ จีวรํ ปริภุชตฺถ ๑ เตน โข ปน สฺมเยน นิกมตฺสฺสิ
สฺมโย โหติ ๑ นิคเมเน^๓ จ กตฺติกา กตา โหติ โย ปจฺจน
ธาคจฺฉตฺติ ปณฺณาสฺนพฺทฺโขติ ๑ ธถโข อายสฺมา อุปนฺนทฺโถ
สกฺขยฺปฺตฺโต เยน โส อุปาสโก เตนุปลงฺกมิ อุปฺปลงฺกมิตฺวา
ตํ อุปาสกํ เอตทโวจ ธตฺถอ เม อวฺสุโส จีวเรนาติ ๑ อชฺชฺโณ

๑ อิตฺถ ปริ ยฺโรปฺปียโยตฺถเต เตน โข ปน สฺมเยน โส มหามตฺโต
อายสฺมโต อุปนฺนทตฺสฺส สกฺขยฺปฺตฺตตฺสฺส สฺนฺตฺติเก ทฺตํ ปาเหสิ ปริ-
ภุชตฺถ อโย ตํ จีวรํ อิจฺฉาม มยํ อโยเยน ตํ จีวรํ ปริภุชตฺถ
ปาดิ ปณฺณายติ ๑ สฺพพฺทฺถ ปน น ทิสฺสฺสติ ๑ ๒ ยฺ. ธถโข ๑
๓ ยฺ. ม. เนคมตฺสฺส ๑ ๔ ยฺ. ม. เนคเมเน ๑

ภนุเต อากเมหิ อชฺช นิคมุตฺตํ สมนโย นิคเมน จ กติกา
 กตา โหติ โย ปจฺญา อากจฺจติ ปณฺณาสํมฺพทฺชโรติ ๑ อชฺชเชว
 เม อากุโส จีวรํ เทหํติ โยวฏฺฐิกาย ปรามสี ๑ อถโฆ โส
 อูปาสโก อายสุมตา อุนนุเทเน สกฺขปฺคฺเตเน นิปฺปิตฺติยาโน
 อายสุมโต อุนนุทสฺสํ สกฺขปฺคฺตสฺสํ จีวรํ เจตาเปตฺวา ปจฺญา
 อคมาสี ๑ มนุสฺสํ คํ อูปาสกํ เอตทวโจจํ กิสฺสํ ทฺวํ อยฺยํ
 ปจฺญา อากโต ปณฺณาสํ ชิโนสํติ ๑ อถโฆ โส อูปาสโก
 เตสํ มนุสฺสํ อุตมคฺคํ อารโจะสี ๑ มนุสฺสํ อชฺชฌายนฺติ ชฺชยนฺติ
 วิปาเจนฺติ มหิจฺฉา อิเม สมนฺนา สกฺขปฺคฺติยา อสฺนคฺคฺจํ นยิเมสํ
 สฺกฺรํ เวยฺยาวจฺจํ กาคฺคํ กถํ หิ นาม อุนนุโท สกฺขปฺคฺโต
 อูปาสเกเน อชฺชฺโณห ภนุเต อากเมหํติ อจฺจมาโน นาคเมสฺส-
 ตํติ^๒ ๑ อสฺโสสฺสุ โฆ ภิกฺขุ เตสํ มนุสฺสํ อชฺชฌายนฺตานํ ชฺชยนฺตานํ
 วิปาเจนฺตานํ ๑ เอ เต ภิกฺขุ อปฺปํจฺฉา ๑ เป ๑ เต อชฺชฌายนฺติ
 ชฺชยนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม อายสฺมา อุนนุโท สกฺขปฺคฺโต
 อูปาสเกเน อชฺชฺโณห ภนุเต อากเมหํติ อจฺจมาโน นาคเมสฺส-
 ตํติ^๓ ๑ อถโฆ เต ภิกฺขุ ภควโต เอตมคฺคํ อารโจะสฺสุ ๑ สจฺจํ กิร
 ทฺวํ อุนนุท อูปาสเกเน อชฺชฺโณห ภนุเต อากเมหํติ อจฺจมาโน

๑ ย. ม. อโยโย ๑ ๒ กถํ หิ นาม อูปาสเกเน... อจฺจมานา
 นาคมิสฺสํตํติ ย. ม. โปตฺถเกสฺ อากคํ ๑ ๓ ย. ม. นาค-
 มิสฺสํตํติ ๑

๗๓] นิสัศคฺคิยกณฺเฑ จั๋วรจคฺคตฺส ทตฺมสิกฺขาปทํ สิกฺขาปทวิภงฺโก ๕๘
 กริตฺวา ภิกฺขุ อจฺฉาเตตฺตกาโม ๑ ราชา นาม โย โภจฺจิ รชฺชํ
 การเวติ ๑ ราชโภคฺโค นาม โย โภจฺจิ รณฺโณ ฆตฺตเวตฺตนาโรหิ ๑
 พุราหุมนฺโณ นาม ชาตฺยา พุราหุมนฺโณ ๑ คหปติโก นาม จฺเปตฺตวา
 ราชานํ ราชโภคฺคํ พุราหุมนํ อวเสโส คหปติโก นาม ๑ จั๋วร-
 เจตاپนํ นาม หิริณฺณํ วา สุตฺตณฺณํ วา มณฺนิ วา มุตฺตวา วา
 มธฺารคตฺตํ วา ฆตฺติโก วา ๑ อิมินา จั๋วรเจตاپเนนาติ ปจฺจ-
 ปญฺจิจิเตน ๑ เจตاپเนตฺตวาติ ปวิจฺจฺจเวตฺตวา ๑ อจฺฉาเทหํติ ทชฺเชหิ ๑
 โส เจ ทฺุโต ตํ ภิกฺขุ อฺุปลงฺกมิตฺตวา เหวํ วเทยฺย อิทํ ไช
 กณฺเฑ อายสฺมมฺหํตํ ชฺุทฺทิสฺสํ จั๋วรเจตاپนํ อากตํ ปฏฺิคฺคณฺเฑ
 อายสฺมา จั๋วรเจตاپเนนฺติ ๑ เตน ภิกฺขุณา โส ทฺุโต เหวมสฺส
 วจฺนํโย น ไช มยํ อวฺุโส จั๋วรเจตاپนํ ปฏฺิคฺคณฺเฑนาม จั๋วรณฺจ
 ไช มยํ ปฏฺิคฺคณฺเฑนาม กาดน กปฺบิยฺนฺติ ๑ โส เจ ทฺุโต ตํ
 ภิกฺขุ เหวํ วเทยฺย อตฺติ ปนายสฺมโต โภจฺจิ เวยฺยวจฺจกโรติ ๑
 จั๋วรคฺคิเกน ภิกฺขเว ภิกฺขุณา เวยฺยวจฺจกโร นิตฺทิสฺสิตฺทฺุโป อารามิโก
 วา อฺุปาสโก วา เหวโส ไช อวฺุโส ภิกฺขุณํ เวยฺยวจฺจกโรติ ๑
 น วตฺตทฺุโป ตสฺส เทหํติ วา โส วา นิกฺขิปฺปสฺสตี โส
 วา ปวิจฺจฺจวฺุสฺสตี ๑ โส วา เจตاپเนสฺสตีติ ๑ โส เจ ทฺุโต ตํ

๑ สัพพตฺต ฆตฺตเวตฺตนาหาโรติ ทิสฺสตี ๑ ๒ ย. ม. จั๋วร-
 เจตاپนํ นาม หิริณฺณํ วา สุตฺตณฺณํ วา มุตฺตวา วา มณฺนิ วา ๑
 ๓ สัพพตฺต ปวิจฺจฺจวฺุสฺสตีติ ทิสฺสตี ๑

เวยยาวจรุจกริ สณฺญาเปตฺวา ตํ ภิกฺขุํ อุปสงฺกมิตฺวา เหวํ วทฺเขย
 ยํ โช ฆนฺเต อายสฺมา เวยยาวจรุจกริ นิกฺขิตฺสี สณฺเขตฺโต โส
 มยา อุปสงฺกมตฺ อายสฺมา กวเตน จีวเรน ตํ อจฺฉาเทสฺสคฺคิ ๑
 จีวรตฺติเกน ภิกฺขเว ภิกฺขนา เวยยาวจรุจโร อุปสงฺกมิตฺวา ทฺวิตฺ-
 ติกฺขตฺตํ ใจฺเทศฺพุโพ สํเวตฺพุโพ อตฺถโก เม อวฺสุโส จีวเรนาติ ๑
 น วตฺตฺพุโพ เทหิ เม จีวรํ อหฺร เม จีวรํ ปฺริวญฺญเอหิ
 เม จีวรํ เจตาเปหิ เม จีวรนฺติ ๑ ทฺติยมฺมี วตฺตฺพุโพ ตฺติยมฺมี
 วตฺตฺพุโพ ๑ สฺเจ อภินิพฺพาเทติ อิจฺเจตํ กุสฺสํ โน เจ อภิ-
 นิพฺพาเทติ ตตฺถ กนฺตฺวา ตฺถนฺทฺเตน อุกฺกิสฺสํ จํตฺพุพฺพํ น
 อาสเน นิสฺสํทิตฺพุพฺพํ น อามิสฺสํ ปฏฺยิกฺคเหตฺพุพฺพํ น ฆมฺโม ภาสิตฺพุโพ ๑
 กิการฺณา อวคฺคิสฺสํ ปุจฺจนมาโน ๕ ชานาหิ อวฺสุโสติ วตฺตฺพุโพ ๑
 สฺเจ อาสเน วา นิสฺสํทิตฺ อามิสฺสํ วา ปฏฺยิกฺคภฺหาติ ฆมฺมํ วา
 ภาสํติ จํนํ ภณฺชติ ๑ ทฺติยมฺมี จํตฺพุพฺพํ ตฺติยมฺมี จํตฺพุพฺพํ
 จตฺตฺพุพฺพํ ใจฺเทศฺวา จตฺตฺพุพฺพํ จํตฺพุพฺพํ ปญฺจกฺขตฺตํ ใจฺเทศฺวา
 ทฺวิกฺขตฺตํ จํตฺพุพฺพํ ฉกฺขตฺตํ ใจฺเทศฺวา น จํตฺพุพฺพํ ๑ ตโต เจ
 อุตฺตรํ วายมมาโน ตํ จีวรํ อภินิพฺพาเทติ ปโยเค ทฺถกฺกญฺํ ปฏฺยิ-
 ตาเกน นิสฺสํคฺคิยํ โหติ นิสฺสํชฺชิตฺพุพฺพํ สฺงฆสฺสํ วา กณฺสสํ วา
 ปุคฺคสสํ วา ๑ เหวณฺจ ปน ภิกฺขเว นิสฺสํชฺชิตฺพุพฺพํ ๑เป ๑ อิทํ

๑ สฺพุพฺพตฺถ ปฺริวตฺเตหิตี ทิสฺสํติ ๑ ๒ สฺพุพฺพตฺถ ปุจฺณิยมาโนติ
 ทิสฺสํติ ๑

๗๓] นิสัสสคฺคิยภณฺเต จีวรฺวคฺคสฺส ทสฺมสํกฺขาปทํ อนาปคฺติวาโร ๖๓

เม ภนฺเต จีวรํ ยติเรกตฺถคฺคํ โจทนาย อติเรกคฺคคฺคํ จ्ञาเนน
อภินิปุณาทิตํ นิสัสสคฺคิยํ อิมานํ สํมสฺส นิสัสสขรามาตฺติ ๑ เป ๑
ทเทยฺยาติ ๑ เป ๑ ทเทยฺยุนฺนติ ๑ เป ๑ อายสฺสมโต ทมฺมิตฺติ ๑ โน
เจ อภินิปุณาเทยฺย ยตสฺส จีวรเจตาปนํ อากตํ ตตฺถ สํม
วา คนฺตพฺพํ ทฺวโต วา ปาเหตพฺโพ ยํ โข ตฺวเมห อายสฺสมนฺโต
ภิกฺขุ อุกฺกิสฺส จีวรเจตาปนํ ปหิณฺนิตฺถ น ตํ ตสฺส ภิกฺขุโน
ภิกฺขุจฺจิ ยตฺถ อุนฺนโกติ ยฺยเมชฺชคฺคคฺคํ สกํ มา โว สกํ
วินสฺสํสาติ ๑ อยํ ตตฺถ สํมจฺจติ อยํ ตตฺถ อุนฺนมฺมคฺคา ๑

[๗๕] อติเรกตฺถคฺคํ โจทนาย ยติเรกคฺคคฺคํ จ्ञาเน อติเรก-
สณฺเฑ อภินิปุณาเทติ นิสัสสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ๑ อติเรกตฺถคฺคํ
โจทนาย อติเรกคฺคคฺคํ จ्ञาเน เวเมติโก อภินิปุณาเทติ นิสัสสคฺคิยํ
ปาจิตฺติยํ ๑ อติเรกตฺถคฺคํ โจทนาย อติเรกคฺคคฺคํ จ्ञาเน อุนก-
สณฺเฑ อภินิปุณาเทติ นิสัสสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ๑ อุนกตฺถคฺคํ โจทนาย
อุนกคฺคคฺคํ จ्ञาเน อติเรกสณฺเฑ อนาปคฺติ ทฺถกฺกฐสฺส ๑ อุนก-
ตฺถคฺคํ โจทนาย อุนกคฺคคฺคํ จ्ञาเน เวเมติโก อนาปคฺติ
ทฺถกฺกฐสฺส ๑ อุนกตฺถคฺคํ โจทนาย อุนกคฺคคฺคํ จ्ञาเน อุนก-
สณฺเฑ อนาปคฺติ ๑

[๗๖] อนาปคฺติ ตฺถคฺคํ โจทนาย คฺคคฺคํ จ्ञาเนน อุนก-
ตฺถคฺคํ โจทนาย อุนกคฺคคฺคํ จ्ञาเนน ยโจทฺถิยาโน เทติ

๑ สํพฺพตฺถ จ्ञาเนนาติ ทิสฺสํติ ๑

สามิโก โจเตควา เทติ^๑ อุมุตตกตัสส อาทิกมฺมิกตัสสาติ ๑
 ทตฺมสสิกาปทํ นิฏฺฐิตํ ๑
 จัวรรคฺโค^๒ ปจฺจโม ๑

ตตฺตฺทุกทานํ

ทเสถกรตฺติ มาโส จ โชวาปนํ^๓ ปฏิกฺคโห
 อญฺเฆตคณฺจ อุกฺกิสฺส^๔ อุกฺกนฺนํ ทุตเทณ จาติ ๑

๑ ตตฺเตวายํ ปโยโค พหุจจนวเสน กโต ๑ ๒ ย. ม. กจฺจิน-
 วคฺโค ๑ ๓ ย. ม. โชวณฺจ ๑ ๔ ย. อญฺเฆตกานี
 ตึเณว ๑

ส่นถคํ กาคุนฺติ ฯ สจฺจํ ภควาติ ฯ วิคฺรหิ พุทฺโธ ภควา กถํ หิ
 นาม ตฺเมห โมชปฺริสา โทสียการเก อฺปสงฺกมิตฺวา เอวํ วกฺซถ
 พหุ อากุโส โทสฺการเก ปจถ อมฺหากํมี ทสฺสถ มยฺมี อิจฺฉาม
 โทสฺยมิสฺสํกํ ส่นถคํ กาคุนฺติ เนคํ โมชปฺริสา อปฺปสฺนฺนํ วา
 ปสาทาย ปสฺนฺนํ วา ภฺยฺโยภาวาย ฯ เป ฯ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว
 อิมํ ลิกฺขาปทํ อุกฺกิเสยฺยถ โย ปน ภิกฺขุ โทสฺยมิสฺสํกํ ส่นถคํ
 การวเปยฺย นิสฺสํคฺคิยํ ปาจิตฺตियฺนฺติ ฯ

[๗๕] โย ปนาติ โย ยาทิโส ฯ เป ฯ ภิกฺขุติ ฯ เป ฯ อยํ
 อิมสฺมํ อตฺเต อธิปฺเปโต ภิกฺขุติ ฯ ส่นถคํ นาม ส่นถวิตฺวา กถํ
 โหติ อวายิมํ ฯ การวเปยฺยชาติ เอเกเนมี โทสฺยิสฺสุนา มิสฺสํคฺคา
 กโรติ วา การวเปติ วา ปโยเค ทุกฺกญฺํ ปฏฺฐิตาเกน นิสฺสํคฺคิยํ
 โหติ นิสฺสํชฺชิตพฺพํ สงฺฆสฺสํ วา คณสฺสํ วา ปุคฺคตสฺสํ วา ฯ
 เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว นิสฺสํชฺชิตพฺพํ ฯ เป ฯ อิทํ เม ภนฺเต โทสฺย-
 มิสฺสํกํ ส่นถคํ การวปีคํ นิสฺสํคฺคิยํ อิมาทํ สงฺฆสฺสํ นิสฺสํชฺชามิตฺติ
 ฯ เป ฯ ททฺชฺยชาติ ฯ เป ฯ ททฺชฺยฺนฺติ ฯ เป ฯ อายสฺมโต ทมฺมิตฺติ ฯ

[๗๖] อตฺตนา วิปฺปกคํ อตฺตนา ปรีโยสาเปติ นิสฺสํคฺคิยํ
 ปาจิตฺตियํ ฯ อตฺตนา วิปฺปกคํ ปเรหิ ปรีโยสาเปติ นิสฺสํคฺคิยํ
 ปาจิตฺตियํ ฯ ปเรหิ วิปฺปกคํ อตฺตนา ปรีโยสาเปติ นิสฺสํคฺคิยํ
 ปาจิตฺตियํ ฯ ปเรหิ วิปฺปกคํ ปเรหิ ปรีโยสาเปติ นิสฺสํคฺคิยํ
 ปาจิตฺตियํ ฯ อณฺณสฺสํคฺคาถ กโรติ วา การวเปติ วา อวปคฺติ

๗๗] นิสิตศุภกิจกณฺเฑ โทสียวคฺคสุตฺต ปจฺมสติกฺขาปทํ อณาปคฺติวาโร ๖๕
ทุกฺกฏสุตฺต ๑ อณฺเฑน กตํ ปฏฺธิตภิกฺขวา ปริภุญฺชติ อณาปคฺติ
ทุกฺกฏสุตฺต ๑

[๗๗] อณาปคฺติ วิदानํ วา ภูมฺมตฺตฺตฺรณํ วา ตํณิปาการํ
วา ภิสฺสํ วา พินฺนุโพหนํ วา กโรติ อุมฺมตฺตฺกสุตฺต อาทิกมฺมิ-
กสุตฺตํ ๑

ปจฺมสติกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ๑

หุติยสัททกขาปทํ

[๗๘] เตน สมนเณ พุทฺโธ ภควา เวสาลีโย วิหริติ มหาเวเน
กฐาการสาตายํ ๑ เตน โช ปน สมนเณ นพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ
สฺสทฺธกาพกานํ เอพฺกโตมานํ สฺนถตฺถํ กาวาเปนฺติ ๑ มนุสฺสํ วิหาร-
จาริกํ อาหิณฺฑนฺตนา ปสฺสตีตฺวา อฺชฺชฌายนฺติ ชฺชยนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ
หิ นาม อิมํ สมนฺนา สกฺขยปฺตฺติยา สฺสทฺธกาพกานํ เอพฺกโตมานํ
สนฺถตฺถํ กาวาเปสฺสํนฺติ เสชฺชยถาปํ คิหํ กามโกตฺติโนติ ๑ อสฺสสํ
โช ภิกฺขุ เคสํ มนุสฺสํ อฺชฺชฌายนฺตานํ ชฺชยนฺตานํ วิปาเจนฺตานํ ๑
เย เต ภิกฺขุ อปฺปมฺปิชา ๑ เป ๑ เต อฺชฺชฌายนฺติ ชฺชยนฺติ วิปาเจนฺติ
กถํ หิ นาม นพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ สฺสทฺธกาพกานํ เอพฺกโตมานํ สฺนถตฺถํ
กาวาเปสฺสํนฺตํ ๑ อถโช เต ภิกฺขุ ภควโต เอตมตฺถํ อารโจะสฺสํ ๑
สจฺจํ กิร ตฺตฺเมห ภิกฺขเว สฺสทฺธกาพกานํ เอพฺกโตมานํ สฺนถตฺถํ
กาวาเปถาติ ๑ สจฺจํ ภควาติ ๑ วิครหิ พุทฺโธ ภควา กถํ หิ
นาม ตฺตฺเมห โมชปฺริสา สฺสทฺธกาพกานํ เอพฺกโตมานํ สฺนถตฺถํ
กาวาเปสฺสํนฺตํ เหนตํ โมชปฺริสา อปฺปสฺนฺนํ ๑วา ปสาทาย ปสฺนฺนํ
๑วา ภิชฺชโยภาวาย ๑ เป ๑ เอวณฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สัททกขาปทํ
อฺทฺทฺธิเสชฺชยถาโย ปน ภิกฺขุ สฺสทฺธกาพกานํ เอพฺกโตมานํ สฺนถตฺถํ
กาวาเปชฺชย นิสฺสํคฺคิโย ปาจิคฺคิยนฺติ ๑

[๗๙] โย ปนาติ โย ยาทิสํ ๑ เป ๑ ภิกฺขุติ ๑ เป ๑ อยํ

๘๙] นิสฺสํกฺขียกณฺเฑ โกลิยวคฺคํสฺสํ ทฺทียสํกฺขาปทํ อณาปตฺติวาโร ๖๘
 อิมสฺมึ อตฺเต อธิปฺเปโต ภิกฺขุติ ๑ กาทกํ นาม เทว กาทกานิ
 ชาติยา กาทกํ วา รชนกาทกํ วา ๑ สํนุคฺคํ นาม สํนุคฺคิตฺวา
 กตํ โหติ อวายิมํ ๑ การวเปยฺยชาติ กโรติ วา การวเปติ วา
 ปโยเค ทฺทกฺกํ ปฏฺฐาเนน นิสฺสํกฺขียํ โหติ นิสฺสํกฺขิตฺทพฺพํ สํฆสฺสํ
 วา คณฺสฺสํ วา ปุคฺคสฺสํ วา ๑ เหวณฺจ ปน ภิกฺขเว นิสฺสํกฺขิตฺ
 ทพฺพํ ๑ เป ๑ อิทํ เม ภาณเต สํกฺขกาทกานํ เอพฺกโถมานํ สํนุคฺคํ
 การวเปตํ นิสฺสํกฺขียํ อิมานํ สํฆสฺสํ นิสฺสํกฺขามํติ ๑ เป ๑
 ทเทยฺยชาติ ๑ เป ๑ ทเทยฺยญฺหิตี ๑ เป ๑ อายสฺมโต ทมฺมํติ ๑

[๘๐] อตฺตนา วิปฺปกตํ อตฺตนา ปรีโยสาเปติ นิสฺสํกฺขียํ
 ปาจิตฺติยํ ๑ อตฺตนา วิปฺปกตํ ปเรหิ ปรีโยสาเปติ นิสฺสํกฺขียํ
 ปาจิตฺติยํ ๑ ปเรหิ วิปฺปกตํ อตฺตนา ปรีโยสาเปติ นิสฺสํกฺขียํ
 ปาจิตฺติยํ ๑ ปเรหิ วิปฺปกตํ ปเรหิ ปรีโยสาเปติ นิสฺสํกฺขียํ
 ปาจิตฺติยํ ๑ อณฺเณสฺสํตฺถาย กโรติ วา การวเปติ วา อปาตฺติ
 ทฺทกฺกํ ๑ อณฺเณน กตํ ปฏฺฐิตฺวา ปรีภุชฺชติ อปาตฺติ
 ทฺทกฺกํ ๑

[๘๑] อณาปตฺติ วิตานํ วา ภูมฺมตฺถวณํ วา สํณิปาการํ วา
 ภิสฺสํ วา พิมฺโพหนํ วา กโรติ อุมฺมตฺถกํสฺสํ อาทิกมฺมิกสฺสํธาติ ๑
 ทฺทียสํกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ๑

๘๕] นิสฺสํคฺคิยกณฺเท โกสียวคฺคสฺส ตติยสิกฺขาปทํ สิกฺขาปทวิภงฺโก ๖๘
 โคจฺรียานํ ๑ อนาทา เจ ภิกฺขุ เทว ภาเค สฺสทฺฐกาพกานํ
 เอพฺกโตมานํ ตติยํ โอทาทานํ จตุตฺถํ โคจฺรียานํ นวํ สฺนฺหตํ
 การราเปยฺย นิสฺสํคฺคิยํ ปาจิตฺติยนฺติ ๑

[๘๓] นวํ นาม ภรณํ อุปาทาย วุจฺจติ ๑ สฺนฺหตํ นาม
 สฺนฺหตริตฺตวา กตํ โหติ อวายิมํ ๑ การรมาเนนาติ กโรนฺโต วา
 การราเปนฺโต วา ๑ เทว ภาคา สฺสทฺฐกาพกานํ เอพฺกโตมานํ
 อาทาตพฺพาติ ธารยิตฺตวา เทว ตฺตฺตา สฺสทฺฐกาพกานํ เอพฺกโตมานํ
 อาทาตพฺพา ๑ ตติยํ โอทาทานนฺติ ตฺถํ โอทาทานํ ๑ จตุตฺถํ
 โคจฺรียานนฺติ ตฺถํ โคจฺรียานํ ๑ อนาธา เจ ภิกฺขุ เทว ภาเค
 สฺสทฺฐกาพกานํ เอพฺกโตมานํ ตติยํ โอทาทานํ จตุตฺถํ โคจฺรียานนฺติ
 อนาถียิตฺตวา ตฺถํ โอทาทานํ ตฺถํ โคจฺรียานํ นวํ สฺนฺหตํ กโรติ
 วา การราเปติ วา ปโยเค ทฺถกฺกํ ปฏฺฐาเกน นิสฺสํคฺคิยํ โหติ
 นิสฺสํชฺชิตพฺพํ สฺงฺฆสฺส วา คณสฺส วา ปุคฺคสฺส วา ๑ เหวณฺจ
 ปน ภิกฺขเว นิสฺสํชฺชิตพฺพํ ๑ เป ๑ อิทํ เม ภนฺเต สฺนฺหตํ
 อนาถียิตฺตวา ตฺถํ โอทาทานํ ตฺถํ โคจฺรียานํ การราเปติ นิสฺสํคฺคิยํ
 อิมานํ สฺงฺฆสฺส นิสฺสํชฺชามํติ ๑ เป ๑ ทเทยฺยาติ ๑ เป ๑ ทเทยฺยุนฺติ
 ๑ เป ๑ อายสฺมโต ทมมํติ ๑

[๘๔] อตฺตนา วิปฺปกตํ อตฺตนา ปริโยสาเปติ นิสฺสํคฺคิยํ
 ปาจิตฺติยํ ๑ อตฺตนา วิปฺปกตํ ปเรหิ ปริโยสาเปติ นิสฺสํคฺคิยํ
 ปาจิตฺติยํ ๑ ปเรหิ วิปฺปกตํ อตฺตนา ปริโยสาเปติ นิสฺสํคฺคิยํ

ปจฺจติยํ ๑ ปเวหิ วิบุปกตํ ปเวหิ ปริโยสาเปติ นิสฺสํคฺคิยํ
 ปจฺจติยํ ๑ อณฺเวยสฺสํตฺถาย กโรติ วา กาวาเปติ วา อापฺตฺติ
 ทฺถกฺกฺขสฺสํ ๑ อณฺเวยน กตํ ปฏฺิจภิตฺตฺวา ปรีกฺขชฺติ อापฺตฺติ
 ทฺถกฺกฺขสฺสํ ๑

[๘๕] อนาปฺตฺติ ตฺถํ โธทาทานํ ตฺถํ โคจฺริยานํ อาทิยิตฺตฺวา
 กโรติ พฺหุทฺรํ โธทาทานํ พฺหุทฺรํ โคจฺริยานํ อาทิยิตฺตฺวา กโรติ
 สฺสํทฺธํ โธทาทานํ สฺสํทฺธํ โคจฺริยานํ อาทิยิตฺตฺวา กโรติ วิตานํ วา
 กฺขมฺมตฺถกฺกฺขสฺสํ วา สํณิปกาการํ วา ภิสฺสํ วา พิมฺโพหนํ วา กโรติ
 อฺกฺขมฺมตฺถกฺกฺขสฺสํ อาทิกมฺมิทฺถสํสํติ ๑

ตฺติยสฺสํทฺธํ นิฏฺฐิตํ ๑

จตุตถสิกขาบท

[๘๖] เตน สัมเขน พุทฺโธ ภควา สāvคณิยํ วิหริติ เขตฺวเน
อนาถมีณฺทิกสฺส อารามे ๑ เตน โห ปน สัมเขน ภิกฺขุ อนฺวสฺสํ
สฺนถคํ การวเปณฺติ ๑ เต ยาจณพฺหุตา วิญญคฺติพฺหุตา วิหฺรณฺติ
เอพฺกโตมานิ เทถ เอพฺกโตเมหิ อคฺโคติ ๑ มนุสฺसानํ อชฺชฌายณฺติ
ชฺชียนฺติ วิปาเจณฺติ กถํ หิ นาม สฺมณว สกฺยปฺตฺติยา อนฺวสฺสํ
สฺนถคํ การวเปสฺสณฺติ ยาจณพฺหุตา วิญญคฺติพฺหุตา วิหฺริสฺสณฺติ
เอพฺกโตมานิ เทถ เอพฺกโตเมหิ อคฺโคติ อมฺหากํ ปน สกฺ
กทานิ สฺนถทานิ ปณฺจมี ฌมี วสฺสํนิ โหนฺติ เยสํ โน ทารกา
อฺพทณฺติมี อุมฺมิหนฺติมี อฺนุทฺเรหิมี อชฺชณฺติ อิมे ปน สฺมณว
สกฺยปฺตฺติยา อนฺวสฺสํ สฺนถคํ การวเปสฺสณฺติ ยาจณพฺหุตา วิญญคฺติ-
พฺหุตา วิหฺริสฺสณฺติ เอพฺกโตมานิ เทถ เอพฺกโตเมหิ อคฺโคติ ๑
อสฺโสสฺสํ โห ภิกฺขุ เตสํ มนุสฺसानํ อชฺชฌายณฺตานํ ชฺชียนฺตานํ
วิปาเจณฺตานํ ๑ เข เต ภิกฺขุ อปฺปีจฺจนา ๑ เป ๑ เต อชฺชฌายณฺติ
ชฺชียนฺติ วิปาเจณฺติ กถํ หิ นาม ภิกฺขุ อนฺวสฺสํ สฺนถคํ การว-
เปสฺสณฺติ ยาจณพฺหุตา วิญญคฺติพฺหุตา วิหฺริสฺสณฺติ เอพฺกโตมานิ
เทถ เอพฺกโตเมหิ อคฺโคติ ๑ อถโห เต ภิกฺขุ ภควโต เอตมคฺคํ
อาโรเจสฺสํ ๑ สจฺจํ กิร ภิกฺขเว ภิกฺขุ อนฺวสฺสํ สฺนถคํ การวเปณฺติ
ยาจณพฺหุตา วิญญคฺติพฺหุตา วิหฺรณฺติ เอพฺกโตมานิ เทถ เอพฺก-

โถเมหิ อตุโถติ ฯ สจฺจํ ภควาติ ฯ วิครหิ พุทฺโธ ภควา กถํ
 หิ นาม เต ภิกฺขเว โมชปฺริสา อนฺวตฺตํ สฺนฺหตํ กาวาเปตฺตฺสนฺติ
 ยาจนพฺหุตา วิณฺณตฺติพฺหุตา วิหริสฺสฺนฺติ เอพฺกโถมานิ เทถ
 เอพฺกโถเมหิ อตุโถติ เนตํ ภิกฺขเว อปฺปสฺนฺนํ วา ปสฺสาทาย
 ปสฺนฺนํ วา ภิยฺโยภาวาย ฯ เป ฯ เหวณฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ
 สิกฺขาปทํ อุกฺกฺกเสยฺยถ นวํ ปน ภิกฺขฺนา สฺนฺหตํ กาวาเปตฺวา
 นพฺพตฺตํนิ ชาเวตพฺพํ ฯ โอเรน เจ นนฺนํ วตฺตํนิ ตํ สฺนฺหตํ
 วิสฺสชฺเชตฺวา วา อวิสฺสชฺเชตฺวา วา อณฺณํ นวํ สฺนฺหตํ กาวาเปยฺย
 นิสฺสชฺคฺคิยํ ปาจิคฺคิยฺนฺติ ฯ เหวณฺจิทํ ภควตา ภิกฺขฺนํ สิกฺขาปทํ
 ปณฺณตฺตํ โหติ ฯ

[๘๗] เตน โห ปน สมนฺเยน อณฺณตโร ภิกฺขุ โกสฺมฺพิยํ
 คิตาโน โหติ ฯ ฆาตกา ตตฺตํ ภิกฺขุโน สฺนฺติเก ทฺฐตํ ปาเหตฺตุ
 อากฺขณฺตฺตํ ภาทฺทนฺโต มยํ อฺปฺปฏฺฐหิ สฺสํมาติ ฯ ภิกฺขุบี เหวมาหิ สฺ
 คจฺจนาตุโส ฆาตกา ตํ อฺปฺปฏฺฐหิ สฺสํมาติ ฯ โส เหวมาห ภควตา
 อากฺขุโส สิกฺขาปทํ ปณฺณตฺตํ นวํ ปน ภิกฺขฺนา สฺนฺหตํ กาวาเปตฺวา
 นพฺพตฺตํนิ ชาเวตพฺพนฺติ อหณฺจมฺหิ คิตาโน น สกฺโกมิ สฺนฺหตํ
 อาทาย ปกฺกมิตฺตุ มยฺหณฺจ วินา สฺนฺหตฺตา น ฆาตฺตุ โหติ นวํ
 คมิตฺตํมาติ ฯ ภควโต เขตมตฺตํ อโรเจสฺสุ ฯ อถ โห ภควา
 เขตตฺตํนิ นิทาเน เขตตฺตํนิ ปกฺรเณ ชมฺมํ กถํ กตฺวา ภิกฺขุ อามนฺเตสฺสิ
 อนฺุชานามิ ภิกฺขเว คิตาณตฺตํ ภิกฺขุโน สฺนฺหตตฺตํมตฺติ ทาทํ เหวณฺจ

๘๗] นิสัศคฺคิกยถเน โภถยวคฺคสัศ จตฺตถสึฏฐาปทึ สัณฺถตสัสมฺมตึ ๘๗

ปน ภิกฺขเว ทาทพฺพา เตน คิตฺถาเนน ภิกฺขุณา สัฆฺมิ อฺปสัณฺณมิตฺวา
เอกัถึ อุตฺตวราสัณฺคิ กวิตฺวา อุตฺตมานั ภิกฺขุณั ปาทเว วนฺทิตฺวา
อฺกฺกฏิกั นิสัทิตฺวา อณฺชติ ปคฺคเหตฺวา เอวมสัถึ วจันฺนโย อหึ
ภนฺเต คิตฺถาโน น สกฺโกมิ สัณฺถตึ อาทาย ปกฺกมิตฺุ โสหึ
ภนฺเต สัฆฺมิ สัณฺถตสัสมฺมตึ ยาจามัตึ ฯ ๑ ทุตฺติยมฺบึ ยาจิตพฺพา
คตฺติยมฺบึ ยาจิตพฺพา ๑ พฺยตฺเตน ภิกฺขุณา ปฏฺิพฺเตน สัฆฺไม
ฉวาเปตพฺโไพ สัณฺนาตุ เม ภนฺเต สัฆฺไม อຍိ อิตฺถนฺนาโม ภิกฺขุ
คิตฺถาโน น สกฺโกติ สัณฺถตึ อาทาย ปกฺกมิตฺุ ๑ โส สัฆฺมิ สัณฺถต-
สัสมฺมตึ ยาจติ ๑ ยถิ สัฆฺมสัถึ ปคฺคตฺถตึ สัฆฺไม อิตฺถนฺนามสัถึ
ภิกฺขุโน สัณฺถตสัสมฺมตึ ทเทยฺย ๑ เอสา ฉตฺติ ๑ สัณฺนาตุ เม
ภนฺเต สัฆฺไม อຍိ อิตฺถนฺนาโม ภิกฺขุ คิตฺถาโน น สกฺโกติ
สัณฺถตึ อาทาย ปกฺกมิตฺุ ๑ โส สัฆฺมิ สัณฺถตสัสมฺมตึ ยาจติ ๑
สัฆฺไม อิตฺถนฺนามสัถึ ภิกฺขุโน สัณฺถตสัสมฺมตึ เทติ ๑ ยสัถึสัยสัมฺโต
ฉมตึ อิตฺถนฺนามสัถึ ภิกฺขุโน สัณฺถตสัสมฺมตึยา ทานั โส ตฺถนฺหสัถึ
ยสัถึ นกฺฉมตึ โส ภาสัຍฺย ๑ ทินฺนา สัฆฺเมน อิตฺถนฺนามสัถึ
ภิกฺขุโน สัณฺถตสัสมฺมตึ ๑ ฉมตึ สัฆฺมสัถึ ตสัมา ตฺถนฺหึ ๑
เอวเมตึ ชารยามัตึ ๑ เอวณฺจ ปน ภิกฺขเว อิมึ สึฏฐาปทึ
อฺกฺกฏิสัຍฺยยาถ นวํ ปน ภิกฺขุณา สัณฺถตึ กอาราเปตฺวา ฉพฺพสัถึสัณ-
ชารเวตพฺพิ ๑ โอเรน เจ ฉนฺนั วสัถึสัณฺ ๑ สัณฺถตึ วิสัถึสัชฺเชตฺวา
วา อวิสัถึสัชฺเชตฺวา ๑ ฉณฺณํ นวํ สัณฺถตึ กอาราเปยฺย ฉณฺณตฺร

ภิกขุสงฺฆมุตยา นิสฺสํคฺคิยํ ปาจิตฺตियฺนฺติ ฯ

[๗๘] นวํ นาม กรณํ อุปาทาย อฺจุจฺติ ฯ สฺนฺถคํ นาม
สฺนฺถวิตุวา กคํ โหติ อวายิมํ ฯ กอาราเปตุวาติ กริตฺวา วา
กอาราเปตุวา วา ฯ ฉพฺพสฺสํสาณิ ชาเรตพฺพนฺติ ฉพฺพสฺสํปรวมตา
ชาเรตพฺพํ ฯ โอเรน เจ ฉนฺนํ วสฺสํสาณนฺติ อุนกฉพฺพสฺสํสาณิ ฯ
คํ สฺนฺถคํ วิสฺสํชฺชเรตฺวา วาติ อณฺเวยสํ ทตฺวา ฯ อวิสฺสํชฺชเรตฺวา
วาติ น กสฺสํจฺจิ ทตฺวา ฯ อณฺเวยตฺร ภิกขุสงฺฆมุตียาติ ชฺเปตุวา
ภิกขุสงฺฆมุตี ฯ อณฺเวยํ นวํ สฺนฺถคํ กโรติ วา กอาราเปติ วา
ปโยเค ทุกฺกฏํ ปฏิทาเกน นิสฺสํคฺคิยํ โหติ นิสฺสํชฺชิตพฺพํ สงฺฆสฺสํ
วา คณสฺสํ วา ปุคฺคตสฺสํ วา ฯ เขวณฺจ ปน ภิกฺขเว นิสฺสํชฺชิต
ตพฺพํ ฯ เป ฯ อิทํ เม ฆนฺเต สฺนฺถคํ อุนกฉพฺพสฺสํสาณิ กอาราเปติ
อณฺเวยตฺร ภิกขุสงฺฆมุตียา นิสฺสํคฺคิยํ อิมานํ สงฺฆสฺสํ นิสฺสํชฺชามตี
ฯ เป ฯ ทเทยฺยาติ ฯ เป ฯ ทเทยฺยฺนฺติ ฯ เป ฯ อายสฺมโต ทมฺมตี ฯ

[๗๙] อตฺตนา วิปฺปกคํ อตฺตนา ปรีโยสาเปติ นิสฺสํคฺคิยํ
ปาจิตฺตियํ ฯ อตฺตนา วิปฺปกคํ ปเรหิ ปรีโยสาเปติ นิสฺสํคฺคิยํ
ปาจิตฺตियํ ฯ ปเรหิ วิปฺปกคํ อตฺตนา ปรีโยสาเปติ นิสฺสํคฺคิยํ
ปาจิตฺตियํ ฯ ปเรหิ วิปฺปกคํ ปเรหิ ปรีโยสาเปติ นิสฺสํคฺคิยํ
ปาจิตฺตियํ ฯ

[๘๐] อนาปตฺติ ฉพฺพสฺสํสาณิ กโรติ อติเรกฉพฺพสฺสํสาณิ กโรติ
อณฺเวยสฺสํตฺถาย กโรติ วา กอาราเปติ วา อณฺเวยน กคํ ปฏิภิตฺวา

๘๐] นิสฺสํคฺคิยกณฺเฑ โภถียวคฺคสฺส จตฺตตฺถิฏฺฐาปทํ อนาปตฺติวาโร ๗๕
ปริภุญฺชติ วิตานํ วา ญฺมมตฺตฺถรณํ วา สํณิปาการํ วา ภิสฺสํ
วา พิมฺโพหนํ วา กโรติ ภิฏฺฐสฺสํมตฺติยา ญฺมมตฺตกสฺส อาทิ-
กมฺมิกสฺสํสํติ ฯ

จตฺตตฺถิฏฺฐาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

ปณฺจมสํกฺขาปทํ

[๘๑] เตน สมนฺเณ พุทฺโธ ภควา สํวตฺถิยํ วิหริติ เขตฺวเน
อนาถปณฺฑิตกฺลฺลํ อารามํ ๑ อถโธ ภควา ภิกฺขุ อามนฺเตสึ
อิจฺจามทํ ภิกฺขเว เตมาสํ ปฏิสํถิตฺติคฺคํ นมฺหิ เกณฺจึ อฺปสํกฺमितฺพุโ
อณฺณตฺรฺ เณเณ ปณฺฑิตฺตปาทนํหารเกนาติ ๑ เอวํ กนฺนฺเตติ โธ เค
ภิกฺขุ ภควโต ปฏิสํสฺสนิตฺตฺวา นาสํสฺซ กโณจึ ภควนฺตํ อฺปสํกฺมิต
อณฺณตฺรฺ เณเณ ปณฺฑิตฺตปาทนํหารเกน ๑ เตน โธ ปน สมนฺเณ
สํวตฺถิยํ สํเขน กตฺถา กตา โหติ อิจฺจตฺตาวุโส ภควา เตมาสํ
ปฏิสํถิตฺติคฺคํ น ภควา เกณฺจึ อฺปสํกฺमितฺพุโ อณฺณตฺรฺ เณเณ
ปณฺฑิตฺตปาทนํหารเกน โย ภควนฺตํ อฺปสํกฺมิตํ ปาจิตุตฺติยํ เทสา-
เปตฺพุโพิติ ๑

[๘๒] อถโธ อายสฺมา อฺปเสโน วฺจฺจนฺตฺปฺตฺโต สปริโส
เณน ภควา เตนฺปสํกฺมิ อฺปสํกฺมิตฺตฺวา ภควนฺตํ อภิวาเทตฺตฺวา
เอกมฺนฺตํ นิสฺสํติ ๑ อจฺฉินฺณํ โธ ปเนตํ พุทฺธานํ ภควนฺตฺวานํ
อากนฺตฺตฺเกหิ ภิกฺขุหิ สทฺถํ ปฏิสํมฺโมทิตฺคํ ๑ อถโธ ภควา อายสฺมฺนฺตํ
อฺปเสนํ วฺจฺจนฺตฺปฺตฺตํ เอตทโวจํ^๑ กจฺจึ โว อฺปเสน ชมนํยํ
กจฺจึ ยานํยํ กจฺจิตฺถ อปฺปกิตฺตมฺเณน อทฺธานํ อากตฺตาติ ๑

๑ อิติ ปวํ ย. ม. โปตฺถกฺเสสุ โสติ ปาไซ ทิสฺสํติ ๑ ๒ ย. ม.
รา. เอกมฺนฺตํ นิสฺสนํ โธ อายสฺมฺนฺตํ อฺปเสนํ วฺจฺจนฺตฺปฺตฺตํ ภควา
เอตทโวจ ๑

๘๒] นิสฺสํคฺคิยกณฺเฑ โทศิยวคฺคสฺส ปณฺจมสํกฺขาปทํ อฺปฺเสณวตฺถุ ๘๘
 ๗มฺนํ ยํ ภควา ยํปณฺมํ ภควา อฺปฺปทิตมฺเณ ๑ มํ ภนฺเต
 อทฺธานํ อากตฺตํ ๑ เตน โข ปน สฺมเยน อายสฺมโต อฺปฺเสณสฺส
 วุคฺคณฺตปฺตํ สทฺธิวทฺทวโร ภิกฺขุ ภควโต อวิทฺฐเว นิสฺสํโน
 โทติ ๑ อถ โข ภควา ทํ ภิกฺขุํ เอตทโวจ มนฺวาปานิ เต ภิกฺขุ
 ปิํสฺสฺสฺสฺสํ ๑ น โข เม ภนฺเต มนฺวาปานิ ปิํสฺสฺสฺสํ ๑ กิํสฺส
 ปน ตฺวํ ภิกฺขุ ปิํสฺสฺสฺสํ ๑ อฺปฺชฺชวํโย เม ภนฺเต ปิํสฺสฺสํโก
 เหวํ อหํ ปิํสฺสฺสํโก ๑ อถ โข ภควา อายสฺมมฺหํ อฺปฺเสณ
 วุคฺคณฺตปฺตํ เอตทโวจ ปาสาทิกา โข ตฺวยํ อฺปฺเสณ ปริสา
 กถํ ตฺวํ อฺปฺเสณ ปริสํ วิเนสฺสํ ๑ โย มํ ภนฺเต อฺปฺสํมฺพทํ
 ยาจติ ตมํ^๑ เหวํ วทามิ อหํ โข อวฺสุสํ อารณฺณโก
 ปิํนฺทปาทิโก ปิํสฺสฺสํโก สเจ ตฺวํ อารณฺณโก ภวิสฺสํสํ ปิํนฺท-
 ปาทิโก ปิํสฺสฺสํโก เหวาหํ ทํ อฺปฺสํมฺพาทสฺสํมํติ สเจ เม
 ปฺฏิสฺสฺสํนาติ อฺปฺสํมฺพาทมิ โน เจ เม ปฺฏิสฺสฺสํนาติ น
 อฺปฺสํมฺพาทมิ โย มํ นิสฺสํยํ ยาจติ ตมํ^๒ เหวํ วทามิ
 อหํ โข อวฺสุสํ อารณฺณโก ปิํนฺทปาทิโก ปิํสฺสฺสํโก สเจ
 ตฺวํ อารณฺณโก ภวิสฺสํสํ ปิํนฺทปาทิโก ปิํสฺสฺสํโก เหวาหํ เต
 นิสฺสํยํ ทสฺสํมํติ สเจ เม ปฺฏิสฺสฺสํนาติ นิสฺสํยํ เทมิ โน
 เจ เม ปฺฏิสฺสฺสํนาติ น เทมิ^๓ เหวํ โข อหํ ภนฺเต ปริสํ
 วิเนสฺสํ ๑ สํชฺชํ สํชฺชํ อฺปฺเสณ สํชฺชํ โข ตฺวํ อฺปฺเสณ ปริสํ

๑ ย. ม. ตาหํ ๑ ๒ ย. ม. ตาหํ ๑ ๓ ย. ม. น นิสฺสํยํ เทมิ ๑

วิเนสี ชานาสิ ปน คุโว อุปเสน สาวตฺถิโย^๑ สงฺฆสฺส กตฺติกนฺติ ๑
 น ไช อหิ ภนฺเต ชานามิ สาวตฺถิโย สงฺฆสฺส กตฺติกนฺติ ๑ สาวตฺถิโย
 ไช อุปเสน สงฺฆเณ กตฺติกา กตา อิจฺจตาอุโส ภควา เตมาสํ
 ปฏิสตฺถิยิตฺถุํ น ภควา เกนจิ อุปสงฺกमितฺพุโห ขณฺณคฺคร เอเกน
 มินฺนุชฺชปาตนิหารเณ โย ภควนฺตํ อุปสงฺกมตฺติ ปาจิคฺคิโย เทสา-
 เปตฺพุโพิติ ๑ ปณฺณายิสฺสตี ภนฺเต สาวตฺถิโย สงฺโฆ สํกาย กตฺติกาย
 น มยํ อปฺปณฺณคฺคํ ปณฺณาเปสฺสํสาม ปณฺณคฺคํ วา น สํมุจฺฉิน-
 ทิสฺสํสาม ยถापณฺณคฺคเตสฺส สิกฺขาปเทสฺส สํมาทาย วตฺติสฺสํสามาติ ๑
 สํจฺจ สํจฺจ อุปเสน น อปฺปณฺณคฺคํ ปณฺณาเปตฺพุพฺพิ ปณฺณคฺคํ
 วา น สํมุจฺฉินฺทิตฺพุพฺพิ ยถापณฺณคฺคเตสฺส สิกฺขาปเทสฺส สํมาทาย
 วตฺติคิตฺพุพฺพิ ชนฺชานามิ อุปเสน เข เต ภิกฺขุ อารณฺณกา
 มินฺนุชฺชปาตিকা มิสฺสุตฺติกา ยถาสฺสํ มํ ทสฺสํนาย อุปสงฺกมณฺนคฺคิ ๑
 เทน ไช ปน สมนฺเยน สมนฺพหุตา ภิกฺขุ พหิทฺถวารโกฏฺฐสฺสเก จิตา
 โหนฺติ มยํ อายสฺสมนฺตํ อุปเสนํ วรฺกนฺตปฺปคฺคํ ปาจิคฺคิโย เทสา-
 เปสฺสํสามาติ ๑ อถไช อายสฺสมา อุปเสนโน วรฺกนฺตปฺปคฺโค สปริโส
 อฏฺฐายาสฺนา ภควนฺตํ อภิวาเทตฺวา ปทกฺขิณฺํ กตฺวา ปกุกามิ ๑
 อถไช เต ภิกฺขุ อายสฺสมนฺตํ อุปเสนํ วรฺกนฺตปฺปคฺคํ เขตทโวจุ
 ชานาสิ คุโว อากุโส อุปเสน สาวตฺถิโย สงฺฆสฺส กตฺติกนฺติ ๑ ภควาปิ
 มํ อากุโส เขวมาห ชานาสิ ปน คุโว อุปเสน สาวตฺถิโย

๑ ย. ม. สาวตฺถิยา ๑

๘๓] นิสฺสํกฺขิยภณฺเฑ โภถียวคฺคํสฺส ปณฺจมสฺสิทฺธาปทํ สฺสิทฺธาปทนิทานํ ๑๘
 สํฆสฺส กตฺติภนฺติ น โช อหํ ภนฺเต ชานามิ สํวตฺถิยํ สํฆสฺส
 กตฺติภนฺติ สํวตฺถิยํ โช อุปเสน สํฆเณ กตฺติกา กตา อิจฺจตาตุโส
 ภควา เตมาสํ ปฏฺฐิสฺสํสํสํ น ภควา เกณฺจิ อุปสงฺกมิตฺพุโพ
 อณฺเฑตฺร เอเกณ ปิณฺฑุชปาตนิหารเกณ โย ภควนฺตํ อุปสงฺกมิตฺ
 ปาจิตฺติยํ เทสาเปตฺพุโพติ ปณฺณายิสฺสํสํติ ภนฺเต สํวตฺถิยํ สํโฆ
 สํกาย กตฺติกาย น มยํ อปฺปณฺเฑตฺตํ ปณฺณายเสฺสํสาม ปณฺเฑตฺตํ
 วา น สํมุจฺฉินฺทิสฺสํสาม ยถาปณฺเฑตฺเตสฺส สฺสิทฺธาปเทสฺส สํมาทาย
 วคฺคิสฺสํสามาติ อณฺเฎตฺตาตุโส ภควตา เย เต ภิกฺขุ อารญฺเฎกา
 ปิณฺฑุชปาติกา ปัสฺสํกุติกา ยถาสฺขํ มํ ทสฺสํนาย อุปสงฺกมณฺหฺตฺติ ๑
 อถโช เต ภิกฺขุ สจฺจํ โช อายสฺมา อุปเสโน วรฺกนฺตปฺปฺโตโต ยาท
 น อปฺปณฺเฑตฺตํ ปณฺณายเปตฺพุพฺพิ ปณฺเฑตฺตํ วา น สํมุจฺฉินฺทิตฺพุพฺพิ
 ยถาปณฺเฑตฺเตสฺส สฺสิทฺธาปเทสฺส สํมาทาย วคฺคิตฺพุพฺพนฺติ ๑

[๘๓] อสฺสํสํสํ โช ภิกฺขุ อณฺเฎตฺตา กิร ภควตา เย
 เต ภิกฺขุ อารญฺเฎกา ปิณฺฑุชปาติกา ปัสฺสํกุติกา ยถาสฺขํ มํ
 ทสฺสํนาย อุปสงฺกมณฺหฺตฺติ ๑ เต ภควนฺตํ ทสฺสํนาย^๒ ปิณฺฑุชปา
 สํนฺตานิ อฺชฺฉณฺตฺวา อารญฺเฎกํ ปิณฺฑุชปาติกํ ปัสฺสํกุติกํ
 สํมาทียิสฺสํ ๑ อถโช ภควา สํมุพฺพุเตหิ ภิกฺขุหิ สํทฺธิ^๓ เสนาสํนจาวิกํ
 อาหิณฺฑนฺโต อทฺทสฺ สํนฺตานิ ตหิ^๔ ตหิ^๕ อฺชฺฉณฺตานิ ปสฺสํสฺสิทฺตฺวาน^๖

๑ ย. ม. ทสฺสํนํ ๑ ๒ ย. ม. ปิณฺฑุชปา ๑ ๓ ย. ม. ตหิ ตหิ ๑
 ๔ ย. ม. ปสฺสํสฺสิทฺตฺวา ๑

ภิกขุ อามนุเตสี กสฺสัสมานิ ภิกขเว สฺนถตานิ คหิ คหิ อชฺฐณิตา-
 นัติ ฯ อถโฆ เต ภิกขุ ภควโต เขตมคฺคิ อวโรเจสุ ฯ อถโฆ
 ภควา เขตสุมฺมิ นิกานเ เขตสุมฺมิ ปกรณเ ชมฺมิ กถิ กตฺวา ภิกขุ
 อามนุเตสี เตนหิ ภิกขเว ภิกขุณฺโณ สิกฺขาปทํ ปเบเยพาเปตฺถสํมิ
 ทสฺ อตฺถวเส ปฏิจฺจ สฺงฆสฺสจฺจํตาย สฺงฆฉาสฺสํตาย ทุมฺมงฺกุณฺ
 ปุคฺคตานิ นิกฺคทาย เปตฺถานิ ภิกขุณฺโณ ฉาสฺสํหาราย ทิจฺจชฺมมิกานํ
 อาสฺวานํ สํวราย สฺมปฺรยิกานํ อาสฺวานํ ปฏิจฺจาทาย อปฺปสฺนฺหานํ
 ปสฺสาทาย ปสฺนฺหานํ ภิชฺโยภาวาย สฺทชฺมมฺมจฺจิตฺยา วินยานุคฺคทาย
 เหวณฺจ ปน ภิกขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุกฺกิสฺเสยฺยถ นิสฺสํทนฺสฺนถคํ
 ปน ภิกฺขุณา การยมาเนน ปุราณสฺนถคสฺส สํมฺนตา สฺคตฺวิทฺตฺติ
 อาทาทพฺพา ทุพฺพณฺณกรณาย ฯ อนาทา เจ ภิกขุ ปุราณสฺนถคสฺส
 สํมฺนตา สฺคตฺวิทฺตฺติ นวํ นิสฺสํทนฺสฺนถคํ กอาราเปยฺย นิสฺสํคฺคิย
 ปาจิตฺตियนฺติ ฯ

[๘๕] นิสฺสํทนํ นาม สฺทสฺสํ วุจฺจติ ฯ สฺนถคํ นาม สฺนถวิทฺตฺวา
 กถํ โหติ อวายิมํ ฯ กอารยมาเนนาติ กโรนฺโต วา กอาราเปนฺโต
 วา ฯ ปุราณสฺนถคํ นาม สฺกํ นินฺตฺตํปี้ สฺกํ ปารุตฺตํปี้ ฯ สํมฺนตา
 สฺคตฺวิทฺตฺติ อาทาทพฺพา ทุพฺพณฺณกรณายาติ ธิรภาวาย วุจฺจํ
 วา จตฺรสฺสํ วา นินฺทิตฺตฺวา เอกเทเส วา สฺนถวิทฺตฺพํ วิชฺเชตฺตฺวา
 วา สฺนถวิทฺตฺพํ ฯ อนาทา เจ ภิกขุ ปุราณสฺนถคสฺส สํมฺนตา
 สฺคตฺวิทฺตฺตินฺติ อนาทิตฺตฺวา ปุราณสฺนถคสฺส สํมฺนตา สฺคตฺวิทฺตฺติ

๘๖] นิสัสกุกิยกณฺเฑ โทสียวคฺคตฺส ปณฺจมตฺติกาปทํ อณาปตฺติ ๘๖
 นวํ นิสัสกุกิยํ กโรติ วา กาวาเปติ วา ปโยเค ทุกฺกฏํ
 ปฏฺฐิตาเกณ นิสัสกุกิยํ โหติ นิสัสกุกิยํ ๘๖ ๘๖ ๘๖ ๘๖ ๘๖
 วา ปุคฺคตตฺส วา ๗ เอวณฺจ ปน ภิกฺขเว นิสัสกุกิยํ ๗ เป ๗
 อิทํ เม ภนฺเต นิสัสกุกิยํ อณาทียิตฺวา ปุราณตฺส ๘๖ ๘๖ ๘๖
 สุกตฺติวคฺคตฺส กาวาเปติ นิสัสกุกิยํ อิมานํ ๘๖ ๘๖ ๘๖
 ๗ เป ๗ ททฺธยาติ ๗ เป ๗ ททฺธยฺยฺนฺติ ๗ เป ๗ อายสฺมโต ทมฺมํติ ๗

[๘๕] อตฺตนา วิปฺปกตํ อตฺตนา ปริโยสาเปติ นิสัสกุกิยํ
 ปาจิตฺติยํ ๗ อตฺตนา วิปฺปกตํ ปเวหิ ปริโยสาเปติ นิสัสกุกิยํ
 ปาจิตฺติยํ ๗ ปเวหิ วิปฺปกตํ อตฺตนา ปริโยสาเปติ นิสัสกุกิยํ
 ปาจิตฺติยํ ๗ ปเวหิ วิปฺปกตํ ปเวหิ ปริโยสาเปติ นิสัสกุกิยํ
 ปาจิตฺติยํ ๗ อณฺเณตฺสคฺคตฺส กโรติ วา กาวาเปติ วา อาปตฺติ
 ทุกฺกฏตฺส ๗

[๘๖] อณาปตฺติ ปุราณตฺส ๘๖ ๘๖ ๘๖ สุกตฺติวคฺคตฺส อาทิ-
 ยิตฺวา กโรติ อตฺตนา โลกตฺส อาทียิตฺวา กโรติ อตฺตนา โลก-
 ตฺส อาทียิตฺวา กโรติ อตฺตนา โลกตฺส ปฏฺฐิตาเกณ ปริญฺชติ วิตานํ
 วา ๘๖ ๘๖ ๘๖ ๘๖ ๘๖ ๘๖ ๘๖ ๘๖ ๘๖ ๘๖ ๘๖ ๘๖ ๘๖ ๘๖ ๘๖ ๘๖
 กโรติ อตฺตนา โลกตฺส อาทียิตฺวา กโรติ อตฺตนา โลก-
 ตฺส อาทียิตฺวา กโรติ อตฺตนา โลกตฺส ปฏฺฐิตาเกณ ปริญฺชติ วิตานํ

ปณฺจมตฺติกาปทํ นิฏฺฐิตํ ๗

ฉกฺฉกฺฉกฺฉกฺ

[๔๖] เตน ส่มเยน พุทฺโธ ภควา ส่วตฺถิยํ วิหริติ เขตฺตเว
อนาถปิตฺตํ กตฺตํ อารามํ ๑ เตน โข ปน ส่มเยน อนนฺตฺตํ
ภิกฺขุโน โกสฺสํ สมนฺตํ ส่วตฺถิยํ กจฺจนฺตํ อนนฺตฺตํ
เอเพกโถมานิ อปฺปชฺชํ ๑ อถ โข โส ภิกฺขุ ตานิ เอเพกโถมานิ
อตุคฺคราตฺตํ เตน ภคฺคิ กํ พนฺธิตฺวา อคฺคมาสี ๑ มนุสฺสํ ตํ ภิกฺขุ
ปตฺตํ ส่วตฺถิยํ อปฺปชฺชํ กตฺตํ เตน ภคฺคิ กํ ตานิ กตฺตํ
อตุคฺคโย ภวิสฺสํ ๑ โส ภิกฺขุ เตน มนุสฺสํ อปฺปชฺชํ
มจฺจํ อโหสี ๑ อถ โข โส ภิกฺขุ ส่วตฺถิยํ กจฺจนฺตํ ตานิ เอเพกโถมานิ
จิตฺโก ๑ อสฺมํ ๑ ภิกฺขุ ตํ ภิกฺขุ เอวมาหํ ส่วตฺถิยํ
อตุคฺคโย อิมานิ เอเพกโถมานิ จิตฺโก ๑ อสฺมํ ๑ ตถา हि ปนํ
อตุคฺคโย อิมานิ เอเพกโถมานิ กจฺจนฺตํ อปฺปชฺชํ
กจฺจนฺตํ ปนํ อตุคฺคโย อิมานิ เอเพกโถมานิ อหริสฺสํ ๑
อติเรกฺติโยชนํ อตุคฺคโย ๑ เตน เตน ภิกฺขุ อปฺปชฺชํ ๑ เป ๑ เตน
อตุคฺคโยชนํ อิมานิ เอเพกโถมานิ อหริสฺสํ ๑
เอเพกโถมานิ อหริสฺสํ ๑ อถ โข เตน ภิกฺขุ ภควโต เอตมฺคฺคํ
อโรจํ ๑ สจฺจํ กิร อตุคฺคโยชนํ เอเพกโถมานิ
อหริสฺสํ ๑ สจฺจํ ภควาติ ๑ อจฺจํ พุทฺโธ ภควา กถํ हि

๑ ย. ม. เขตทโวจํ ๑

คณสฺส วา ปุคฺคตสฺส วา ฯ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว นิสฺสชฺชิตพฺพานิ
 ๖ เป ๖ อิมานิ เม ภนฺเต เอพฺกโตมานิ ติโยชนํ อติฏฺคามิตานิ
 นิสฺสคฺคิยานิ อิมานาหํ สงฺฆสฺส นิสฺสชฺชามํติ ฯ เป ๖ ทเทยฺยาติ
 ๖ เป ๖ ทเทยฺยุนฺติ ๖ เป ๖ อายสฺมโต ทมฺมํติ ๖

[๘๘] อติเรกติโยชเน อติเรกสณฺณํ ติโยชนํ อติฏฺคาเมติ
 นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ๖ อติเรกติโยชเน เวมตีโก ติโยชนํ อติฏฺคาเมติ
 นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ๖ อติเรกติโยชเน อุนกสณฺณํ ติโยชนํ
 อติฏฺคาเมติ นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ๖ อุนกติโยชเน อติเรกสณฺณํ
 อาปคฺติ ทุกฺกฏสฺส ๖ อุนกติโยชเน เวมตีโก อาปคฺติ ทุกฺกฏสฺส ๖
 อุนกติโยชเน อุนกสณฺณํ อาปคฺติ ๖

[๙๐๐] อาปคฺติ ติโยชนํ หรติ อุนกติโยชนํ หรติ ติโยชนํ
 หรติมี ปจฺจําหฺรติมี ติโยชนํ วาสาธิปฺปาโย ลนฺตุวา ตโต ปรั
 หรติ อจฺฉินฺนํ ปฏฺฐภิกฺขวา หรติ นิสฺสชฺชํ ปฏฺฐภิกฺขวา หรติ อณฺเณ
 หฺรวาเปติ กตภณฺทํ หรติ อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมํกสฺสํธาติ ๖
 ฉนฺนํจสิทฺธาปทํ นิฏฺฐิตํ ๖

๑ ย. ม. ไปตุถเกสุ อยํ ปาโง น โหติ ๖

สตฺตมตฺถิกขาปทํ

[๓๖๓] เตน สํมเยน พุทฺโธ ภควา สํกฺกตฺส วิหริติ กปฺปีถวคฺคตฺสุมํ
นํโอรุชารามे ฯ เตน โฉ ปน สํมเยน ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ ภิกฺขุณฺ्हี
เอพฺพโตมานิ โฉวาเปนฺตึบิ รชาเปนฺตึบิ วิชฺฐาเปนฺตึบิ ฯ ภิกฺขุณฺ्हโย
เอพฺพโตมานิ โฉวนฺตึโย รชนฺตึโย วิชฺเณนฺตึโย วิณฺจนฺตึ อุกฺกเทสํ
ปฺริปฺจณํ อธิสฺสํ อธิจิตฺตํ อธิปญฺณํ ฯ อถโฉ มหาปชาปตํ โคตมํ
เยน ภควา เตนปสงฺกมํ อฺปสงฺกมิตฺวา ภควนฺตํ อภิวาเทตฺวา
เอกมนฺตํ อฏฺฐาสิ ฯ เอกมนฺตํ จิตฺตํ โฉ มหาปชาปตํ โคตมํ
ภควา เอตทโวจ กจฺจ โคตมํ ภิกฺขุณฺ्हโย อฺปฺปมาตฺตา อาตานิณฺ्हโย
ปหิตตฺตา วิหฺรนฺตํติ ฯ กุโธ กนฺเต ภิกฺขุณฺ्हํ อฺปฺปมาโท อຍ္ယ
ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุณฺ्हี เอพฺพโตมานิ โฉวาเปนฺตึบิ รชาเปนฺตึบิ วิชฺฐา-
เปนฺตึบิ ภิกฺขุณฺ्हโย เอพฺพโตมานิ โฉวนฺตึโย รชนฺตึโย วิชฺเณนฺตึโย
วิณฺจนฺตึ อุกฺกเทสํ ปฺริปฺจณํ อธิสฺสํ อธิจิตฺตํ อธิปญฺณนฺตึ ฯ อถโฉ
ภควา มหาปชาปตํ โคตมํ ชมฺมิยา กถาย สํหตฺสฺเสสิ สํมาทเปสิ
สํมุคฺเคเชสิ สํมุပံหေสิ ฯ อถโฉ มหาปชาปตํ โคตมํ ภควตา
ชมฺมิยา กถาย สํหตฺสฺสีคา สํมาทปီคา สํมุคฺเคชิตฺตา สํมุပံหีสีคา
ภควนฺตํ อภิวาเทตฺวา ปทกฺกฺขิณํ กตฺวา ปกฺกามิ ฯ อถโฉ ภควา
๑ อโธ ปริ สํพฺพตฺถ ภิกฺขุติ ปาไซฺหฺหิตฺติ ฯ โส อติเรโกติ
ทฏฺฐพฺโพ ฯ

เอกธัมมิ นิตาเน เอกธัมมิ ปกฺรณเณ ภิกฺขุสงฺฆมฺหิ สมนิปาตาเปตฺวา
 อพฺพคฺคิเย ภิกฺขุ ปฏฺธิปฺจฺจนฺติ สจฺจํ กิรฺร คฺมุเมหฺ ภิกฺขเว ภิกฺขุขุณฺ्हิ
 เอเวกโตมานิ โชวาเปถมฺปิ รชสาเปถมฺปิ วิชฺฐาเปถมฺปิติ ฯ สจฺจํ ภคฺวาติ ฯ
 ฌาติกาโย คฺมุหํกํ ภิกฺขเว อญฺญาติกาโยติ ฯ อญฺญาติกาโย
 ภคฺวาติ ฯ อญฺญาตกา โมฆปฺริสฺสา อญฺญาติกานํ น ชานนฺติ
 ปฏฺธิรูเป ฺวา อปฺปฏฺธิรูเป ฺวา ปาสาทิกํ ฺวา อปาสาทิกํ ฺวา ศคฺค
 นาม คฺมุเมหฺ โมฆปฺริสฺสา อญฺญาติกานํ ภิกฺขุขุณฺ्हิ เอเวกโตมานิ
 โชวาเปสฺสธมฺปิ รชสาเปสฺสธมฺปิ วิชฺฐาเปสฺสธมฺปิ เถตฺมํ โมฆปฺริสฺสา
 อปฺปสฺสหนานํ ฺวา ปสฺสากาย ปสฺสหนานํ ฺวา ภิกฺขุโยภาวาย ฯ เป ฯ
 เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุกฺกฺติเสยฺยถล โย ปน ภิกฺขุ
 อญฺญาติกาย ภิกฺขุขุณฺ्हิยา เอเวกโตมานิ โชวาเปยฺย ฺวา รชสาเปยฺย ฺวา
 วิชฺฐาเปยฺย ฺวา นิสฺสํคฺคิยํ ปาจิคฺคิยนฺติ ฯ

[๓๐๒] โย ปนาคิ โย ยาทิสฺโส ฯ เป ฯ ภิกฺขุติ ฯ เป ฯ อยํ
 อิมธัมมิ อคฺคเต อธิปฺเปโต ภิกฺขุติ ฯ อญฺญาติกา นาม มาติโต
 ฺวา ปิตีโต ฺวา ยาว สคฺคตฺมา มีตามหฺยคา อสฺมมฺพทฺธา ฯ ภิกฺขุขุณฺ्हิ
 นาม อุกฺกโตสงฺฆเฆ อปฺปสฺมมฺปนฺนา ฯ โชวาติ อาณนาเปติ อาปคฺคิ
 ทฺกฺกฏสฺสํ โชตานิ นิสฺสํคฺคิยานิ โหนฺติ ฯ รชชาติ อาณนาเปติ
 อาปคฺคิ ทฺกฺกฏสฺสํ รคฺคตานิ นิสฺสํคฺคิยานิ โหนฺติ ฯ วิชฺฐเอทฺติ
 อาณนาเปติ อาปคฺคิ ทฺกฺกฏสฺสํ วิชฺฐิตานิ นิสฺสํคฺคิยานิ โหนฺติ
 นิสฺสํชฺชิตพฺพานิ สจฺจสฺสํ ฺวา คณฺสฺสํ ฺวา ปุคฺคตสฺสํ ฺวา ฯ

๑๐๓] นิสฺสํกฺขิยกณฺเฑ โทถึยวคฺคกฺขฺสฺสํ สํคฺคตมสฺสึกฺขาปทํ ปทภาชนึยํ ๘๗

เอวณฺจ ปน ภิกฺขเว นิสฺสํชฺชิตพฺพทานิ ๑ เป ๑ อิมานิ เม ภนฺเต
เอเพกโถมานิ อณฺเฎนาคิกาย ภิกฺขุณฺเฎนินฺยา โชวาเปตานิ นิสฺสํกฺขิยานิ
อิมานาหํ สํวชฺสํ นิสฺสํชฺชามํมิตฺติ ๑ เป ๑ ทเทยฺยชาติ ๑ เป ๑
ทเทยฺยญฺหิตฺติ ๑ เป ๑ อายสฺมโต ทมมํมิตฺติ ๑

[๑๐๓] อณฺเฎนาคิกาย อณฺเฎนาคิกกฺขณฺณํ เอเพกโถมานิ โชวาเปติ
นิสฺสํกฺขิยํ ปาจิตฺติยํ ๑ อณฺเฎนาคิกาย อณฺเฎนาคิกกฺขณฺณํ เอเพกโถมานิ
โชวาเปติ รัชชาเปติ นิสฺสํกฺขิเยน อापคฺติ ทุกฺกฏฺสฺสํ ๑ อณฺเฎนาคิกาย
อณฺเฎนาคิกกฺขณฺณํ เอเพกโถมานิ โชวาเปติ วิชฺฐาเปติ นิสฺสํกฺขิเยน
อापคฺติ ทุกฺกฏฺสฺสํ ๑ อณฺเฎนาคิกาย อณฺเฎนาคิกกฺขณฺณํ เอเพกโถมานิ
โชวาเปติ รัชชาเปติ วิชฺฐาเปติ นิสฺสํกฺขิเยน อापคฺติ ทฺวจินนํ
ทุกฺกฏฺญานํ ๑ อณฺเฎนาคิกาย อณฺเฎนาคิกกฺขณฺณํ เอเพกโถมานิ รัชชาเปติ
นิสฺสํกฺขิยํ ปาจิตฺติยํ ๑ อณฺเฎนาคิกาย อณฺเฎนาคิกกฺขณฺณํ เอเพกโถมานิ
รัชชาเปติ วิชฺฐาเปติ นิสฺสํกฺขิเยน อापคฺติ ทุกฺกฏฺสฺสํ ๑ อณฺเฎนาคิกาย
อณฺเฎนาคิกกฺขณฺณํ เอเพกโถมานิ รัชชาเปติ โชวาเปติ นิสฺสํกฺขิเยน
อापคฺติ ทุกฺกฏฺสฺสํ ๑ อณฺเฎนาคิกาย อณฺเฎนาคิกกฺขณฺณํ เอเพกโถมานิ
รัชชาเปติ วิชฺฐาเปติ โชวาเปติ นิสฺสํกฺขิเยน อापคฺติ ทฺวจินนํ
ทุกฺกฏฺญานํ ๑ อณฺเฎนาคิกาย อณฺเฎนาคิกกฺขณฺณํ เอเพกโถมานิ วิชฺฐาเปติ
นิสฺสํกฺขิยํ ปาจิตฺติยํ ๑ อณฺเฎนาคิกาย อณฺเฎนาคิกกฺขณฺณํ เอเพกโถมานิ
วิชฺฐาเปติ โชวาเปติ นิสฺสํกฺขิเยน อापคฺติ ทุกฺกฏฺสฺสํ ๑ อณฺเฎนาคิกาย
อณฺเฎนาคิกกฺขณฺณํ เอเพกโถมานิ วิชฺฐาเปติ รัชชาเปติ นิสฺสํกฺขิเยน

อาปคฺติ ทุกฺกฏสฺส ๑ อณฺเวยาทิกาย อณฺเวยาทิกสฺสณฺเณ เอหฺกโตมานิ
 วิชฺฐาเปติ โชวาเปติ รชาเปติ นิสฺสคฺคิเยน อาปคฺติ ทุจฺฉินฺ
 ทุกฺกฏานํ ๑ อณฺเวยาทิกาย เวมฺติโก ๑ เป ๑ อณฺเวยาทิกาย ฌาติกสฺสณฺเณ
 ๑ เป ๑ อณฺเวยสฺส เอหฺกโตมานิ โชวาเปติ อาปคฺติ ทุกฺกฏสฺส ๑
 เอกโต อฺปสฺมมฺพนาย โชวาเปติ อาปคฺติ ทุกฺกฏสฺส ๑ ฌาติกกาย
 อณฺเวยาทิกสฺสณฺเณ อาปคฺติ ทุกฺกฏสฺส ๑ ฌาติกกาย เวมฺติโก
 อาปคฺติ ทุกฺกฏสฺส ๑ ฌาติกกาย ฌาติกสฺสณฺเณ อณาปคฺติ ๑

[๓๐๕] อณาปคฺติ ฌาติกกาย โชวนฺติยา อณฺเวยาทิกา ทุติยา
 โหติ อวฺตุตา โชวติ อปริฏฺศํ กตฺถนํ โชวาเปติ สิกฺขมานาย
 สํมณเเวรีย อุมฺมคฺคกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสํสาติ ๑

สํคฺคฺมสิกฺขาปํ นิฏฺฐิตํ ๑

อฏฺฐจํมสํกขาปทํ

[๓๐๕] เตน สํมเยน พุทฺโธ ภควา วาซลเห วิหรัตี เวหฺมุเน
 กถนทกนินฺวาเป ๑ เตน โธ ปน สํมเยน อายสฺมา อุปนฺนุโท
 สํกฺขปฺคฺโต อณฺณตฺรสฺสํ กุสฺสํสํ กุตฺตโปโก โหติ นิจฺจภคฺคิโก ๑
 ยํ คสฺมํ กุเต อุปฺปชฺชติ ชาทณฺญํ วา โภชณฺญํ วา คโต อายสฺมโต
 อุปนฺนุทสฺสํ สํกฺขปฺคฺตสฺสํ ปฏฺวิโส จมฺปีโต โหติ ๑ เตน โธ ปน
 สํมเยน สํยํ คสฺมํ กุเต มํสํ อุปฺปนฺนํ โหติ ๑ คโต อายสฺมโต
 อุปนฺนุทสฺสํ สํกฺขปฺคฺตสฺสํ ปฏฺวิโส จมฺปีโต โหติ ๑ คสฺสํ กุสฺสํ
 ทารโก วคฺติยา ปจฺจสฺสํมยํ ปจฺจจฺจุจาย โวทติ มํสํ เม เทถาคิ ๑
 อถ โธ โส ปุริโส ปชฺาปตํ เอกทโวจ อยฺยสฺสํ ปฏฺวิสํ ทารกสฺสํ
 เทหิ อณฺณํ เจตาเปตฺวา อยฺยสฺสํ ทสฺสํมาคิ ๑ อถ โธ อายสฺมา
 อุปนฺนุโท สํกฺขปฺคฺโต ปุพฺพณฺุหสฺมยํ นินฺวาเสตฺวา ปคฺตจํจฺวรมาทาย
 เยน ตํ กุตํ เตนฺุปสฺงกมิ อุปสฺงกมิตฺวา ปณฺณตฺเต อาสํเน
 นิสฺสํติ ๑ อถ โธ โส ปุริโส เยนํายสฺมา อุปนฺนุโท สํกฺขปฺคฺโต
 เตนฺุปสฺงกมิ อุปสฺงกมิตฺวา อายสฺมมฺหุคํ อุปนฺนุทํ สํกฺขปฺคฺตํ
 อภินฺวาเทตฺวา เอกมฺหุคํ นิสฺสํติ ๑ เอกมฺหุคํ นิสฺสินฺโหน โธ โส
 ปุริโส อายสฺมมฺหุคํ อุปนฺนุทํ สํกฺขปฺคฺตํ เอกทโวจ หิโย โธ
 ภาเนเต สํยํ มํสํ อุปฺปนฺนํ^{๑๗} คโต อยฺยสฺสํ ปฏฺวิโส จมฺปีโต

๑ ย. ม. จมฺปียติ ๑ ๒ ย. ม. อุปฺปนฺนํ อโหสิ ๑

๓๐๖] นิสฺสํกฺกียกณฺเฑ โทสฺยวคฺคํสฺส อฏฺฐํมตฺติกฺขาปทํ สํมมุติ ๘๓

วฺจฺจติ ๑ รชตํ นาม กหาปโณ โฉหมาสโก ทารุมาสโก ชตุมาสโก
เย โฉหารํ คจฺจนฺติ ๑ อุกฺกณฺเฑหฺยยาติ สยํ คณฺหาติ นิสฺสํกฺกียํ
โหติ ๑ อุกฺกณฺหาเปยฺยาติ อณฺเฑํ คณฺหาเปติ นิสฺสํกฺกียํ โหติ ๑
อฺปนฺนิกฺขิตฺตํ วา สํทฺธิเยยฺยาติ อิทํ อยฺยสฺสํ โหตุติ อฺปนฺนิกฺขิตฺตํ
วา สํทฺธิยติ นิสฺสํกฺกียํ โหติ ๑ สํวฏฺมชฺเชน นิสฺสํชฺชิตฺตพฺพํ ๑
เอวณฺจ ปน ภาิกฺขเว นิสฺสํชฺชิตฺตพฺพํ ๑ เตน ภาิกฺขนา สํวฏฺ
อฺปสํกฺกณฺนิคฺวา เอกํสํ อุตฺตราสํกํ กวิตฺวา อฺกฺขมาณํ ภาิกฺขณฺํ ปาเท
วณฺทิตฺวา อุกฺกฏฺฏิกํ นิสฺสํกิตฺวา อณฺชตฺถิ ปคฺคฺกเหตฺวา เอวมสฺสํ วณฺนีโย
อหํ ภาเย รุเบยฺยํ ปฏิกฺกฺกเหตฺถิ อิทํ เม นิสฺสํกฺกียํ อิมานํ สํวฏฺสํ
นิสฺสํชฺชามตฺติ ๑ นิสฺสํชฺชิตฺตฺวา อาปคฺติ เทเสตฺตพฺพา ๑ พฺยคฺเตน
ภาิกฺขนา ปฏิพฺเพเนน อาปคฺติ ปฏิกฺกฺกเทตฺตพฺพา ๑ สจฺเจ ตคฺคฺก อากจฺจนฺติ
อาวามิโก วา อฺปาสโก วา โส วคฺคฺตพฺโพ อาวุโส อิมํ
ชานาหํติ ๑ สจฺเจ โส ภาเถ อิมินา กิ อารฺหิยคฺคฺติ ๑ น
วคฺคฺตพฺโพ อิมํ วา อิมํ วา อาวราติ ๑ กปฺเปยฺยํ อัจฉิกฺขิตฺตพฺพํ
สํปฺเปยฺยํ วา เตลํ วา มจฺจํ วา ฆาณิตฺตํ วา ๑ สจฺเจ โส เตน
ปฺริวฏฺฏเวตฺตฺวา กปฺเปยฺยํ อาวราติ รุเบยฺยํปฏิกฺกฺกาหํ จเปตฺวา สํพฺเพเหว
ปฺริกฺกณฺชิตฺตพฺพํ เอวณฺเจตํ ลเภถ อิจฺเจตํ กุสฺสํ โน เจ ลเภถ
โส วคฺคฺตพฺโพ อาวุโส อิมํ ลภฺเตหํติ ๑ สจฺเจ โส ลภฺเตหํติ
อิจฺเจตํ กุสฺสํ โน เจ ลภฺเตหํติ ปณฺจหฺงฺเกหิ สํมณฺณาโค

๓-๒ นิสฺสํกฺกียํ ปาจิตฺตียนฺติ สํพฺพคฺคฺก อากคํ ๑

ภิกขุ รุขิยฉพุทโท สัมมุนนิตพุโพ โย น ฉนทาคตี คจฺเฉยฺย
 น โทสาคตี คจฺเฉยฺย น โมนทาคตี คจฺเฉยฺย น ฃยาคตี คจฺเฉยฺย
 ฉพุททิศาฉพุททิศนุจ ชาเนยฺย ฯ เอวณฺจ ปน ภิกขเว สัมมุนนิต-
 พุโพ ฯ ปจฺฉมฺ ภิกขุ ยาจิตพุโพ ฯ ยาจิตฺวา พุคฺคเตน ภิกขุณา
 ปฎิพเตน สงฺโฆ นวาเปตพุโพ สุตฺเตน เม ฆนฺเต สงฺโฆ ยถิ
 สงฺฆสฺส ปตฺตกถสฺส สงฺโฆ อิตฺถนฺนามํ ภิกขุํ รุขิยฉพุทฺทกํ
 สัมมุนนเยยฺย ฯ เอสํ ฃตฺติ ฯ สุตฺเตน เม ฆนฺเต สงฺโฆ
 สงฺโฆ อิตฺถนฺนามํ ภิกขุํ รุขิยฉพุทฺทกํ สัมมุนนติ ฯ ยตฺถายสฺมโต
 ฆมติ อิตฺถนฺนามสฺส ภิกขุโน รุขิยฉพุทฺทกสฺส สัมมตฺติ โส
 คจฺเฉตฺถสฺส ยสฺส นฆฆมติ โส ภาเสยฺย ฯ สัมมโต สงฺเขน
 อิตฺถนฺนาโม ภิกขุ รุขิยฉพุทฺทโก ฯ ฆมติ สงฺฆสฺส คสฺมา
 คุณฺหํ ฯ เอวเมตํ ฃารยามีตฺติ ฯ เตน สัมมเตน ภิกขุณา อนิมิตฺตํ
 กตฺวา ปาเตคพุพํ ฯ สจฺเจ นิมิตฺตํ กตฺวา ปาเตติ อापตฺติ
 ทุกฺกฏสฺส ฯ

[๓๐๗] รุขิเย รุขิยสฺสณฺณํ รุขิยํ ปฎิคฺคณฺหาติ นิสฺสํคฺคิยํ
 ปาจิตฺติยํ ฯ รุขิเย เวมตฺติโก รุขิยํ ปฎิคฺคณฺหาติ นิสฺสํคฺคิยํ
 ปาจิตฺติยํ ฯ รุขิเย อรุขิยสฺสณฺณํ รุขิยํ ปฎิคฺคณฺหาติ นิสฺสํคฺคิยํ
 ปาจิตฺติยํ ฯ อรุขิเย รุขิยสฺสณฺณํ อापตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อรุขิเย
 เวมตฺติโก อापตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อรุขิเย อรุขิยสฺสณฺณํ อนापตฺติ ฯ

[๓๐๘] อนापตฺติ อชฺฐณารามे वा अचฺฐणावสฺเส वा अुकฺคเหตุวา

๓๖๘] นิสฺสํกฺขิยถนฺเต โภถียวคฺคสฺส อฏฺฐมสํกฺขาปทํ อนาปคฺติ ๘๓
วา อุกฺกหาเปคฺวา วา นิกฺขิปปติ ยสฺส ภวิสฺสติ โส หริสฺสํคํติ
อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสํคํติ ฯ

อฏฺฐมสํกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

นวมสิกขาปท

[๓๐๘] เตน สัมเขน พุทฺโธ ภคฺวา สํวคฺคิยํ วิหริติ เขตฺวเน
อนาถมีณฺทิกถุสฺส อารามเ ๖ เตน โห ปน สัมเขน ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ
นानปฺปการกํ ฐึบิยสํโหวหารํ สฺมาปชฺชนฺตติ ๖ มนุสฺสํ อชฺชณายนฺตติ
ชฺชึนฺตติ วิปาเจนฺตติ กถํ หิ นาม สฺมณฺา สกฺขยปฺคฺคิยา นานปฺปการกํ
ฐึบิยสํโหวหารํ สฺมาปชฺชิสฺสํนฺตติ เสยฺยถาปิ ทิหิ กามโภกฺกิโนติ ๖
อสฺสํโส สฺสํ โห ภิกฺขุ เตนํ มนุสฺสํ อชฺชณายนฺตนาํ ชฺชึนฺตนาํ
วิปาเจนฺตนาํ ๖ เย เต ภิกฺขุ อปฺปมิจฺฉนา ๖ เป ๖ เต อชฺชณายนฺตติ
ชฺชึนฺตติ วิปาเจนฺตติ กถํ หิ นาม ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ นานปฺปการกํ
ฐึบิยสํโหวหารํ สฺมาปชฺชิสฺสํนฺตติ ๖ ธตฺโห เต ภิกฺขุ ภคฺวโต
เขตฺมคฺคํ อารโจะสฺสํ ๖ สจฺจํ กิร คฺมุเห ภิกฺขเว นานปฺปการกํ
ฐึบิยสํโหวหารํ สฺมาปชฺชถาติ ๖ สจฺจํ ภคฺวาติ ๖ วิครหิ พุทฺโธ
ภคฺวา กถํ หิ นาม คฺมุเห โมชฺสปริสํ นานปฺปการกํ ฐึบิย-
สํโหวหารํ สฺมาปชฺชิสฺสํนฺตติ เตนํ โมชฺสปริสํ อปฺปสฺนฺนาณิ วา
ปสํทาทย ปสฺนฺนาณิ วา ภิชฺชโยภาวาย ๖ เป ๖ เขตฺตจฺจ ปน ภิกฺขเว
อิมํ สิกฺขาปทํ อชฺชติเสยฺยถา โย ปน ภิกฺขุ นานปฺปการกํ ฐึบิย-
สํโหวหารํ สฺมาปชฺชเชยฺย นิสฺสํคฺคิยํ ปาจิตฺติยนฺตติ ๖

[๓๑๐] โย ปนาติ โย ยาทิโส ๖ เป ๖ ภิกฺขุติ ๖ เป ๖ อยํ
อิมสฺมํ อคฺคเต อชฺชปฺเปโต ภิกฺขุติ ๖ นานปฺปการกํ นาม กถํป

๓๓๖] นิสฺสํกฺขิยกถาเท โทสียวฺกฺลสฺส นวมสังฺกฺขาปทํ ตสฺส วิภงฺโก ๕๕

อกคฺปิ กตาคคฺปิ ฯ กตํ นาม สีสฺสปคฺ คํวฺปคฺ หคฺคฺวปคฺ ปาหฺวปคฺ
กฏฺวปคฺ ฯ ออกคํ นาม ฆนทํ วุจฺจติ ฯ กตาคคํ นาม ตทฺทญฺญํ ฯ
วุปฺปํ นาม สํคฺคฺวณฺโณ กหาปโณ โธหมาสโก ทารุมาสโก
ชคฺคฺมาสโก เข โวหารํ ฅจฺจนฺตํ ฯ สํมาปชฺเชยฺยาติ กเตน กตํ
เจตาเปติ นิสฺสํกฺขิยํ โหติ^๑ ฯ กเตน ออกคํ เจตาเปติ นิสฺสํกฺขิยํ
โหติ^๒ ฯ กเตน กตาคคํ เจตาเปติ นิสฺสํกฺขิยํ โหติ^๓ ฯ ออกเตน กตํ
เจตาเปติ นิสฺสํกฺขิยํ โหติ^๔ ฯ ออกเตน ออกคํ เจตาเปติ นิสฺสํกฺขิยํ
โหติ^๕ ฯ ออกเตน กตาคคํ เจตาเปติ นิสฺสํกฺขิยํ โหติ^๖ ฯ กตาคเตน
กตํ เจตาเปติ นิสฺสํกฺขิยํ โหติ^๗ ฯ กตาคเตน ออกคํ เจตาเปติ
นิสฺสํกฺขิยํ โหติ^๘ ฯ กตาคเตน กตาคคํ เจตาเปติ นิสฺสํกฺขิยํ โหติ^๙ ฯ
สงฺฆสมชฺชเณ นิสฺสํชฺชิตฺทพฺพํ ฯ เหวณฺจ ปน ภิกฺขเว นิสฺสํชฺชิตฺทพฺพํ ฯ
เตน ภิกฺขุณา สงฺฆํ อุปสงฺกมิทฺวา เอกัง อคฺคฺตราสงฺกํ กวิตฺวา
วุทฺธมานํ ภิกฺขุณฺํ ปาเท วนฺทิตฺวา อุกฺกฏฺทิํ นิสฺสํกิตฺวา อณฺชติ
ปคฺคฺลเหตฺวา เหวมสฺส วจฺนํโย อหํ ภนฺเต นานปฺปการทํ วุปฺปย-
สํโวหารํ สํมาปชฺชํ อิทํ เม นิสฺสํกฺขิยํ อิมานํ สงฺฆสฺส
นิสฺสํชฺชามํติ ฯ นิสฺสํชฺชิตฺวา อาปคฺติ เทเสตฺทพฺพา ฯ พฺยคฺเตน
ภิกฺขุณา ปฏฺิพฺเตน อาปคฺติ ปฏฺิคฺคฺลเหตฺทพฺพา ฯ สํเจ ตคฺคฺคฺ อากจฺฉติ
อารามิโก วา อุปาสโก วา โส วคฺคฺทพฺโพ อาวุโส อิมํ
ชานาหํติ ฯ สํเจ โส ภณฺติ อิมินา กิ อานฺวิยคฺติ ฯ น วคฺคฺทพฺโพ

๓...๕ นิสฺสํกฺขิยํ ปาจิตฺตียนฺตํ สํพฺพคฺคฺคฺ อากคํ ฯ

อิมิ วา อิมิ วา ออาหาราติ ฯ กบฏียิ ชาจิจิตัพพิ สบฺปิ วา เตลฺ วา
 มขฺุ วา ฌาณิตํ วา ฯ สฺเจ ใสฺ เตน ปวิฏฺฐิตฺวา กบฏียิ อหารติ
 ฐึบิยเจตาปกํ จเปตฺวา สฺพเพเหว ปริกฺขชิตัพพิ ฯ เอวญฺเจตํ
 ตเถถ อิจฺเจตํ กุสฺลํ โน เจ ตเถถ ใสฺ วตฺตัพพะ อากุสฺ
 อิมิ ฉฯเทหฺติ ฯ สฺเจ ใสฺ ฉฯเทติ อิจฺเจตํ กุสฺลํ โน เจ
 ฉฯเทติ ปณฺจหฺงเกหิ สมนฺนาคโต ภิกฺขุ ฐึบิยฉฯทโก สมนฺนนิ
 ตัพพะ โย น ฉนฺทาคตํ กฺจฺเจยฺย น โทสํกตํ กฺจฺเจยฺย น
 โมหาคตํ กฺจฺเจยฺย น ภยาคตํ กฺจฺเจยฺย ฉฯทิตาฉฯทิตตฺต
 ชาเนยฺย ฯ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว สมนฺนนิตัพพะ ฯ ปจฺมํ ภิกฺข
 ยาจิตัพพะ ฯ ยาจิตฺวา พยตฺเตน ภิกฺขฺนา ปฏฺิพฺเตน สฺงฺโฆ
 ฌาเปตัพพะ สฺุณาตุ เม ภนฺเต สฺงฺโฆ ยถิ สฺงฺฆสฺส ปตฺตกตฺตํ
 สฺงฺโฆ อิตฺถนฺนามํ ภิกฺขุ ฐึบิยฉฯทกํ สมนฺนเนยฺย ฯ เอสํ ฌตฺติ ฯ
 สฺุณาตุ เม ภนฺเต สฺงฺโฆ สฺงฺโฆ อิตฺถนฺนามํ ภิกฺขุ ฐึบิยฉฯทกํ
 สมนฺนนิ ฯ ยสฺสํยสฺมโต ขมติ อิตฺถนฺนามสฺสํ ภิกฺขุโน ฐึบิย
 ฉฯทกสฺสํ สมนฺติ ใสฺ ตฺถนฺสฺสํ ยสฺสํ นกฺขมติ ใสฺ ภาเสยฺย ฯ
 สมนฺโต สฺงฺเขน อิตฺถนฺนาโม ภิกฺขุ ฐึบิยฉฯทโก ฯ ขมติ สฺงฺฆสฺสํ
 ตสฺมา ตฺถนฺหิ ฯ เอวเมตํ ชาวยามํติ ฯ เตน สมนฺเตน ภิกฺขฺนา
 อนิมิตฺตํ กตฺวา ปาเตตัพพํ ฯ สฺเจ นิมิตฺตํ กตฺวา ปาเตติ อापตฺติ
 ทุกฺกฏสฺสํ ฯ

[๓๓๑] ฐึบิเย ฐึบิยสฺถณฺณิ ฐึบิยิ เจตาเปติ นิสฺสํคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ฯ

๓๓๒] นิสฺสํคฺคิยกณฺเฑ โทสียวคฺคตฺถํ นวมลฺลิกฺขาปทํ อเนาปคฺติ ๘๘

รฐึเเย เวมตฺติโก รฐึยํ เจตทาเปตฺติ นิสฺสํคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ฯ รฐึเเย
อรฐึยัสสณฺณํ รฐึยํ เจตทาเปตฺติ นิสฺสํคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ฯ อรฐึเเย
รฐึยัสสณฺณํ รฐึยํ เจตทาเปตฺติ นิสฺสํคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ฯ อรฐึเเย
เวมตฺติโก รฐึยํ เจตทาเปตฺติ นิสฺสํคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ฯ อรฐึเเย อรฐึย-
สณฺณํ รฐึยํ เจตทาเปตฺติ นิสฺสํคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ฯ อรฐึเเย รฐึยัสสณฺณํ
อเนาปคฺติ ทุกฺกฏตฺถํ ฯ อรฐึเเย เวมตฺติโก อเนาปคฺติ ทุกฺกฏตฺถํ ฯ
อรฐึเเย อรฐึยัสสณฺณํ อเนาปคฺติ ฯ

[๓๓๒] อเนาปคฺติ อุมฺมคฺคตฺถํ อาทิกมฺมิกตฺถํ ฯ

นวมลฺลิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

ทศมสีกุขาปทํ

[๓๓๓] เตน สมนเณ พุทฺโธ ภควา สํวคฺคิณํ วิหริติ เขตตเว
อนาทปีนุทิกัสส อารามे ๑ เตน โข ปน สมนเณ อายสฺมา
อุปนนฺโท สกฺขปฺคฺโต ปญฺโจ โหติ จีวรกมฺมํ กาคุํ ๑ โส ปญ-
บีไลตีกานํ สงฺฆาญฺญํ กวิตฺวา สฺรคฺคํ สฺปริกมฺมกคํ กตฺวา ปารุบี ๑
อถโธ อณฺเฑตโร ปริพฺพชโก มหคฺชนํ ปญฺญํ ปารุบีตฺวา เยนายสฺมา
อุปนนฺโท สกฺขปฺคฺโต เตนฺปสงฺกมิ อุปลงฺกमितฺวา อายสฺมณคํ
อุปนนฺทํ สกฺขปฺคฺตํ เอตทโวจ สฺนุทฺรา โข คฺขายํ อากุโส
สงฺฆาญฺญํ เทหิ เม ปญฺเณนาคิ ๑ ชานาหิ อากุโสติ ๑ อามาคุโส
ชานามํติ ๑ หนฺทากุโสติ อทาสิ ๑ อถโธ โส ปริพฺพชโก คํ
สงฺฆาญฺญํ ปารุบีตฺวา ปริพฺพชการามํ อคฺมาสิ ๑ ปริพฺพชกา คํ
ปริพฺพชกํ เอตทโวจํ สฺนุทฺรา โข คฺขายํ อากุโส สงฺฆาญฺญํ กุโต
คฺขยา ตทฺฐาติ ๑ เตน เม อากุโส ปญฺเณ ปวิวฺชฺชิตาคีติ ๑ กคฺคิหิปี
คฺขายํ อากุโส สงฺฆาญฺญํ ภวิสฺสตี โสเขว เต ปญฺญํ จโรติ ๑
อถโธ โส ปริพฺพชโก สจฺจํ โข ปริพฺพชกา อหํสํ กคฺคิหิปี
มฺขายํ สงฺฆาญฺญํ ภวิสฺสตี โสเขว เม ปญฺญํ จโรติ เยนายสฺมา
อุปนนฺโท สกฺขปฺคฺโต เตนฺปสงฺกมิ อุปลงฺกमितฺวา อายสฺมณคํ
อุปนนฺทํ สกฺขปฺคฺตํ เอตทโวจ หนฺท เต อากุโส สงฺฆาญฺญํ
เทหิ เม ปญฺญนฺติ ๑ หนฺทํ คฺควํ อากุโส มฺยา วุคฺโต ชานาหิ

๓ ๒. สงฺฆาญฺญํ ๑ ๒ สฺพพคฺถ ปวิวคฺคิตาคีติ ทิสฺสตี ๑

๓๓๔] นิสฺสํกฺขิยกณฺเฑ โทสียวคฺคสฺส ทสฺมตฺถิฏฺฐาปทํ วิภงฺโก ๘๘

ชาวุโสติ นานํ ทสฺสํมํติ ๑ อถโฆ โส ปริพฺพชโก อชฺชฌายติ
ชฺชัยติ วิปาเจติ คิหิปี^๑ นํ คิหิสฺส วิปฺปฏิสํวริสฺส เทตี^๒ ก็ ปน
ปพฺพชิตโต ปพฺพชิตสฺส น ทสฺสํตฺติ ๑ อสฺสสฺสํ โฆ ภิกฺขุ คสฺส
ปริพฺพชกสฺส อชฺชฌายนคฺสสฺส ชฺชัยนคฺสสฺส วิปาเจนคฺสสฺส ๑ เย เต
ภิกฺขุ อปฺปํจฺฉนา ๑ เป ๑ เต อชฺชฌายนนฺติ ชฺชัยนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ
หิ นาม อายสฺมา อฺปนฺนุโท สํกฺขยปฺคฺโต ปริพฺพชเกน สทฺธิ
กยวิกุกฺกํ สํมาปชฺชิสฺสํตฺติ ๑ อถโฆ เต ภิกฺขุ ภควโต เอตมคฺคํ
อาโรเจสฺส ๑ สจฺจํ กิร คฺवं อฺปนฺนุท ปริพฺพชเกน สทฺธิ กยวิกุกฺกํ
สํมาปชฺชิสฺสํตฺติ ๑ สจฺจํ ภควาติ ๑ วิภริหิ พุทฺโฆ ภควา กถํ หิ นาม
คฺवं โมฆปฺริสฺ ปริพฺพชเกน สทฺธิ กยวิกุกฺกํ สํมาปชฺชิสฺสํสฺสิ เนตํ
โมฆปฺริสฺ อปฺปสฺนฺนํ วา ปสํททาย ปสฺนฺนํ วา ภิชฺชโยภาวาย
๑ เป ๑ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อชฺชทิสฺเสชฺชยาถ โย
ปน ภิกฺขุ นานปฺปการกํ กยวิกุกฺกํ สํมาปชฺชเยชฺช นิสฺสํกฺขิย
ปาจิตฺติยนฺติ ๑

[๓๓๕] โย ปภาติ โย ยาทิสฺ ๑ เป ๑ ภิกฺขุติ ๑ เป ๑ อชฺ
อิมสฺมํ อตฺเต อชฺชปฺเปโต ภิกฺขุติ ๑ นานปฺปการกํ นาม จิวร-
บีณฺเฑปาทเสนาสํเสถิตานปฺจฺฉยภาสฺชชฺชปริฏฺฐาวา อนุคฺมโส จุณฺณ-
บีณฺเฑโกบี ทนฺนคฺกฺขุจฺมี ทสฺสํกฺคฺคฺมี ๑ กยวิกุกฺกํ- สํมาปชฺชเยชฺชยาติ

๑ คิหิปี นํ คิหิสฺสํตฺติ เอตฺถ นนฺติ นามคฺเต นิปาโต ๑ คิหิปี
นาม คิหิสฺสํตฺติ วุคฺคํ โทคฺตฺติ คพฺพณฺณเว ๑ ๒ ย. ม. เทนฺติ ๑

อิมินา อิมิ เทหิ อิมินา อิมิ ออาหาร อิมินา อิมิ ปวิจฺฐาฏเฐหิ^๑
 อิมินา อิมิ เจตาเปหิติ อชฺฐมาจรติ อापตฺติ ทุกฺกฏฺฐสฺส ยโต
 กยิตฺตญฺจ โหติ วิภุกฺกตฺตญฺจ^๒ อตฺตโน ภาณํ พรหตฺตคคํ พรภาณํ
 อตฺตโน หตฺตคคํ นิสฺสํคฺคิยํ โหติ นิสฺสํชฺชิตฺตพฺพํ สํฆสฺส วา
 คณสฺส วา ปุคฺคสฺส วา ฯ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว นิสฺสํชฺชิตฺตพฺพํ
 ฯ เป ฯ อหิ ภาณเต นานปฺปการกํ กยวิภุกยํ สฺมาปชฺฐิ อิทํ เม
 นิสฺสํคฺคิยํ อิมานํ สํฆสฺส นิสฺสํชฺชามํติ ฯ เป ฯ ทเทยยาติ ฯ เป ฯ
 ทเทยฺยุนฺติ ฯ เป ฯ อายสฺมโต ทมฺมํติ ฯ

[๓๓๕] กยวิภุกเย กยวิภุกยสฺสณฺเณ นิสฺสํคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ฯ
 กยวิภุกเย เวมตีโก นิสฺสํคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ฯ กยวิภุกเย นกย-
 วิภุกยสฺสณฺเณ นิสฺสํคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ฯ นกยวิภุกเย กยวิภุกยสฺสณฺเณ
 อापตฺติ ทุกฺกฏฺฐสฺส ฯ นกยวิภุกเย เวมตีโก อापตฺติ ทุกฺกฏฺฐสฺส ฯ
 นกยวิภุกเย นกยวิภุกยสฺสณฺเณ อเนาปตฺติ ฯ

[๓๓๖] อเนาปตฺติ อคฺขมํ ปุจฺจนฺติ กบฺปิยการกสฺส อัจฉริยติ
 อิทํ อมฺหากํ อตฺถิ อมฺหากญฺจ อิมินา จ อิมินา จ อตฺถโกติ
 ภาณติ อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสํสํติ ฯ
 ทสฺมสฺสิกาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ
 โกลียวฺคฺโค ทฺติโย ฯ

๑ สฺพพฺพตฺถ ปวิจฺฐเตหิติ ทิสฺสํติ ฯ ๒ ยฺ. ม. ยโต กยิตฺตญฺจ
 โหติ วิภุกยิตฺตญฺจ ฯ

๓๗๖] นิสฺสํคฺคิยภณฺเห โทสียวคฺคสฺสํ ทสฺมตฺติฏฺฐาปทํ อุตฺถาทนํ ๓๖๓

ตสฺสํอุตฺถาทนํ

โทสียา สุตฺตเขตฺตภาคา อพฺพสฺสํธาณิ นิสฺสํทนํ

เขตฺต จ โธมานิ อุกฺคเจเนห อุกฺโก นานปฺปการภาติ ฯ

ปตฺตวคฺคสุตฺต ปจฺจิมสํกฺขาปทํ

[๑๓๖] เตน สมนฺเยน พุทฺโธ ภคฺวา สํวตฺถิณํ วิหฺรติ เขตฺตเว
อนาถปิตฺตํ กุสฺสํ อารามํ ๑ เตน โช ปน สมนฺเยน อพฺพชฺชํ
ภิกฺขุ พหุ ปคฺเค สมนฺจยํ ภโรนฺติ ๑ มนุสฺสํ วิหารจาริกํ
อาหิณฺตฺตนา ปสฺสํตฺวา อชฺชฌายนฺติ ชฺชนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ
นาม สมนฺวา สกฺขปฺคฺติยา พหุ ปคฺเค สมนฺจยํ ภริสฺสํนฺติ ปคฺค-
วณฺชิณํ วา สมนฺวา สกฺขปฺคฺติยา ภริสฺสํนฺติ อามคฺติกาปณํ วา
ปสาเวสฺสํนฺตํ ๑ อสฺสํสํ โช ภิกฺขุ เคสํ มนุสฺสํ อชฺชฌายนฺตํ
ชฺชนฺตํ วิปาเจนฺตํ ๑ เข เต ภิกฺขุ อปฺปํจฺฉา ๑ เป ๑ เต
อชฺชฌายนฺติ ชฺชนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม อพฺพชฺชํ ภิกฺขุ
อติเรกปคฺคํ ชาเวสฺสํนฺตํ ๑ อถ โช เต ภิกฺขุ ภคฺวาโต เอตมคฺคํ
ยาโรเจสฺสํ ๑ สจฺจํ ภิกฺขุ อติเรกปคฺคํ ชาเวธติ ๑
สจฺจํ ภคฺวาติ ๑ วิภฺรหิ พุทฺโธ ภคฺวา กถํ หิ นาม ตฺเมห
โมชฺชปฺริสา อติเรกปคฺคํ ชาเวสฺสํนฺตํ เนตํ โมชฺชปฺริสา อปฺปสฺนํนํ
วา ปสาทาย ปสฺนํนํ วา ภิชฺชโยภาวาย ๑ เป ๑ เอวญฺจ ปน
ภิกฺขเว อิมํ สํกฺขาปทํ อทุกฺกัสมํชฺชํ โย ปน ภิกฺขุ อติเรกปคฺคํ
ชาเวธย นิสฺสํคฺคิยํ ปาจิตฺตียนฺติ ๑ เอวญฺจิทํ ภคฺวาติ ภิกฺขุ
สํกฺขาปทํ ปณฺณตฺตํ โหติ ๑

[๑๓๗] เตน โช ปน สมนฺเยน อายสฺมโต อานนฺตํ อติเรก-

๑๓๕] นิสัสกคฺคิยกณฺเฑ ปตฺตวคฺคสฺส ปจฺมสํกฺขาปทํ วิภงฺโก ๑๐๓

ปตฺโต อุปฺปนฺโน โหติ ฯ อายสฺมา จ อานนฺโท ตํ ปตฺตํ อายสฺมโต
สํวริปตฺตสฺส ทาทุกาโม โหติ ฯ อายสฺมา จ สํวริปตฺโต สํเกตเต
วิหริติ ฯ อถ โช อายสฺมโต อานนฺทสฺส เอตทโหสี ภกฺวตา
สํกฺขาปทํ ปณฺณตฺตํ น อติเรกปตฺโต ชาเรตฺทพุโติ อชฺฉจ เม
อติเรกปตฺโต อุปฺปนฺโน อหฺฉจิมํ ปตฺตํ อายสฺมโต สํวริปตฺตสฺส
ทาทุกาโม อายสฺมา จ สํวริปตฺโต สํเกตเต วิหริติ กถํ นุ
โช มยา ปฏฺิปรชฺชิตฺทพฺพหฺมุติ ฯ อถ โช อายสฺมา อานนฺโท ภกฺวโต
เอตมตฺถํ อารุเจสี ฯ กัฏฺจิริ ปนฺนํ นท สํวริปตฺโต อากฺขจิสฺสํสํคฺคิ ฯ
นวมํ วา ภกฺวา ทิวสํ ทสฺมํ วาติ ฯ อถ โช ภกฺวา เอตสฺมํ นิทาเน
เอตสฺมํ ปกรฺเณ ชมฺมํ กถํ กตฺวา ภิกฺขุ อามนฺเตสี อนุชานามิ
ภิกฺขเว ทสฺสาหปรมํ อติเรกปตฺตํ ชาเรตฺุ เอชฺฉจ ปน ภิกฺขเว
อิมํ สํกฺขาปทํ อุกฺกุทิสฺเสยฺยถ ทสฺสาหปรมํ อติเรกปตฺโต ชาเรตฺทพุโ
ตํ อตฺถิกามยโต นิสัสกคฺคิยํ ปาจิตฺตियนฺติ ฯ

[๑๓๕] ทสฺสาหปรมนฺติ ทสฺสาหปรมตา ชาเรตฺทพุโ ๑ อติเรก-
ปตฺโต นาม อนชฺชจฺจโค อจฺจิบฺบิโค ฯ ปตฺโต นาม เทจ ปตฺตา
อโยปตฺโต มตฺตिकाปตฺโต ฯ ตโย ปตฺตสฺส วรฺเณ อุกฺกฏฺุจํ
ปตฺโต มชฺฉนิโม ปตฺโต โอมโก ปตฺโต ฯ อุกฺกฏฺุจํ นาม ปตฺโต
อทฺทมาพฺพโกทหนํ คณฺหาติ จตฺตุภาคํ ชาทหนิ^๑ ตทฺุบิยํ พุชฺชนํ ฯ
มชฺฉนิโม นาม ปตฺโต นาพฺโกทหนํ คณฺหาติ จตฺตุภาคํ ชาทหนิ^๑

๑ ย. ม. ชาทหนิ ฯ

คฑุบิยั พุยณฺชนั ฯ โอมโก นาม ปตฺโต ปตฺโตทณั กณฺหาติ
จตุรภาคั ชาทณัยั คฑุบิยั พุยณฺชนั ฯ ตโต อุกฺกฏุโจ อปตฺโต
โอมโก อปตฺโต ฯ

[๑๒๐] ตั อติฏกามยโต นิสฺสํคฺคิโย โหติ เอกาทเส อรุณฺคุ-
คมเน นิสฺสํคฺคิโย โหติ นิสฺสํชฺชิตฺพุโ พงฺฆสฺส วา กณฺเสสฺส วา
ปฺกคตฺสฺส วา ฯ เหวณฺจ ปน ภิกฺขเว นิสฺสํชฺชิตฺพุโ ฯ

[๑๒๑] เตน ภิกฺขุณา สงฺฆั อปสงฺกมิตฺวา เอกัง อุตฺตราสงฺกั
กวิตฺวา อุกฺกฏานั ภิกฺขุณั ปาทเว วนฺทิตฺวา อุกฺกฏิกั นิสฺสํคฺคิยา
อณฺชตี ปคฺคเหตฺวา เหวณฺสฺส วจันเอยิ อัย เม ภนฺเต ปตฺโต
ทสฺสาหาติฏกนฺโต นิสฺสํคฺคิโย อิมานั สงฺฆสฺส นิสฺสํชฺชามตี ฯ
นิสฺสํชฺชิตฺวา อาปตฺติ เทเสตฺพุพา ฯ พุยคฺเตน ภิกฺขุณา ปฏฺิพฺเตน
อาปตฺติ ปฏฺิภคฺคเหตฺพุพา ฯ นิสฺสํชฺชุปตฺโต ทาตฺพุโ สฺสณาคฺ
เม ภนฺเต สงฺโฆ อัย ปตฺโต อิตฺถนฺนามสฺส ภิกฺขุโน นิสฺสํคฺคิโย
สงฺฆสฺส นิสฺสํชฺชุโจ ฯ ยถิ สงฺฆสฺส ปตฺตคตฺถั สงฺโฆ อิมั ปตฺติ
อิตฺถนฺนามสฺส ภิกฺขุโน ทเทยฺยาติ ฯ

[๑๒๒] เตน ภิกฺขุณา สมนฺพหุเต ภิกฺขุ อปสงฺกมิตฺวา เอกัง
อุตฺตราสงฺกั กวิตฺวา อุกฺกฏานั ภิกฺขุณั ปาทเว วนฺทิตฺวา อุกฺกฏิกั

๑ อิตโต ปริ สัพฺพคฺค อิตฺถิสฺสทฺโต ทิสฺสตี ฯ โส อติเรโกติ
เวทิตฺพุโ ฯ ตสฺส อติเรกตา ปจฺมกจีนฺสิฏฺฐาปเท อุกฺกฏนฺเยน
เวทิตฺพุพา ฯ

๑๒๔] นิสัสกุกิยกณฺเฑ ปคฺควคฺคสฺส ปจฺมสํกฺขาปทํ ปทภาชนํ ๑๐๕

นิสัสกุกิยา อณฺชติ ปคฺคเหตฺวา เอวมสฺส วจฺนํยา อยํ เม
ภนฺเต ปคฺโค ทสฺสาทิกฺกนฺโตะ นิสัสกุกิโย อิมานํ อายสฺมนฺตานิ
นิสัสสชฺชามํติ ฯ นิสัสสชฺชิตฺวา อาปคฺติ เทเสตฺตพฺพา ฯ พุยฺยคฺเตน
ภิกฺขุณา ปฏฺิพฺเพเน อาปคฺติ ปฏฺิภุคฺคเหตฺตพฺพา ฯ นิสัสสจฺจปคฺโค
ทาทพฺโพ สฺสเนตฺต เม อายสฺมนฺตา อยํ ปคฺโค อิตฺถนฺนามสฺส
ภิกฺขุโน นิสัสกุกิโย อายสฺมนฺตานิ นิสัสสจฺจโ ๑ ฯ ยทฺทายสฺมนฺตานิ
ปคฺคกตฺถํ อายสฺมนฺตา อิมํ ปคฺคํ อิตฺถนฺนามสฺส ภิกฺขุโน
ทเทยฺยญฺนติ ฯ

[๑๒๓] เตน ภิกฺขุณา เอกํ ภิกฺขุํ อุปสงฺกมิตฺวา เอกํ อุตฺตวราสงฺกํ
กวิตฺวา อุกฺกฏฺิภํ นิสัสกุกิยา อณฺชติ ปคฺคเหตฺวา เอวมสฺส วจฺนํโย
อยํ เม อาวุโส ปคฺโค ทสฺสาทิกฺกนฺโตะ นิสัสกุกิโย อิมานํ
อายสฺมโตะ นิสัสสชฺชามํติ ฯ นิสัสสชฺชิตฺวา อาปคฺติ เทเสตฺตพฺพา ฯ
เตน ภิกฺขุณา อาปคฺติ ปฏฺิภุคฺคเหตฺตพฺพา ฯ นิสัสสจฺจปคฺโค ทาทพฺโพ
อิมํ ปคฺคํ อายสฺมโตะ ทมมํติ ฯ

[๑๒๔] ทสฺสาทิกฺกนฺเฑ อติภฺนคฺคสฺสณฺเฑ นิสัสกุกิยํ ปาจิตฺตियํ ฯ
ทสฺสาทิกฺกนฺเฑ เวมตฺติโก นิสัสกุกิยํ ปาจิตฺตियํ ฯ ทสฺสาทิกฺกนฺเฑ
อนติภฺนคฺคสฺสณฺเฑ นิสัสกุกิยํ ปาจิตฺตियํ ฯ อนนฺธิจฺเจเต อธิจฺเจตฺสณฺเฑ
นิสัสกุกิยํ ปาจิตฺตियํ ฯ อวิกฺกปฺปิเต วิกฺกปฺปิตฺสณฺเฑ นิสัสกุกิยํ
ปาจิตฺตियํ ฯ อวิสฺสชฺชิตฺเต วิสฺสชฺชิตฺสณฺเฑ นิสัสกุกิยํ ปาจิตฺตियํ ฯ
อนนฺนุเจ นนฺนุจฺสณฺเฑ นิสัสกุกิยํ ปาจิตฺตियํ ฯ อวินนฺนุเจ วินนฺนุจฺสณฺเฑ

นิตฺถํคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ฯ อภินฺเน ภินฺนํสณฺณํ นิตฺถํคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ฯ
 อวิตุตฺเต วิตุตฺตํสณฺณํ นิตฺถํคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ฯ

[๑๒๕] นิตฺถํคฺคิยํ ปตฺตํ อนิตฺถํชฺชิตฺวา ปริภุชฺชติ อापตฺติ ทุก-
 กฏสฺส ฯ ทสฺสาทนตฺติกฺกนฺเต อตฺติกนฺตํสณฺณํ อापตฺติ ทุกกฏสฺส ฯ
 ทสฺสาทนตฺติกฺกนฺเต เวมตฺติโก อापตฺติ ทุกกฏสฺส ฯ ทสฺสาทนตฺติกฺกนฺเต
 อนตฺติกนฺตํสณฺณํ อนापตฺติ ฯ

[๑๒๖] อนापตฺติ อนโตทสฺสาทํ อธิฏฺเฐติ วิกปฺเปติ วิสฺสํชฺเชติ
 นสฺสํติ วินสฺสํติ ภิชฺชติ อจฺฉินฺนํทิตฺวา คณฺหาติ^๑ วิสฺสํสํ คณฺหาติ^๒
 อุมมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิภิสฺสํสํติ ฯ

[๑๒๗] เคน โช ปน สฺมเยน ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ นิตฺถํชฺชปตฺตํ น
 เทนฺติ ฯ ภิกฺขุ ภควโต เอตมตฺถํ อโรเจสฺสุ ฯ น ภิกฺขเว นิตฺถํชฺช-
 ปตฺโต น ทาทพฺโพ โย น ทเทยฺย อापตฺติ ทุกกฏสฺสํสํติ ฯ
 ปจฺมสํกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

ทฤษฎีสัญญาบัตร

[๓๒๘] เตน ส้มเขน พุทฺโธ ภควา สกฺเกสุ จิหฺรติ กมฺมิตฺตวตฺตํมฺมํ
นิโครธารามํ ๖ เตน โช ปน ส้มเขน อญฺญตฺเรน กุมฺภกาเรน
ภิกฺขุ ปวาริตา โหนฺติ เขลํ อญฺยานํ ปตฺเตน อตฺถโก อหํ
ปตฺเตนาคี ๖ เตน โช ปน ส้มเขน ภิกฺขุ น มตฺตํ ชานิตฺวา
พหุ ปตฺเต วิญญาเปเนติ ๖ เขลํ ชุทฺทกา ปตฺเตน เต มหนฺเต
ปตฺเต วิญญาเปเนติ ๖ เขลํ มหนฺตา ปตฺเตน เต ชุทฺทเก ปตฺเต
วิญญาเปเนติ ๖ อถ โช โส กุมฺภกาโร ภิกฺขุณฺํ พหุ ปตฺเต กโรนฺโต
น สกฺโกติ อญฺญํ วิจฺจายิกํ ภณฺทํ กาคุํ อตฺตนาบี น ยาเปติ
ปตฺตทวารามีสฺสํ กิตฺตมฺมํ ๖ มนุสฺสา อชฺฌายนฺติ ชฺชัยนฺติ วิปาเจเนติ
กถํ หิ นาม ส้มเขน สกฺขปตฺตคิยา น มตฺตํ ชานิตฺวา พหุ ปตฺเต
วิญญาเปสฺสํนฺติ อญฺ อิมสฺสํ พหุ ปตฺเต กโรนฺโต น สกฺโกติ
อญฺญํ วิจฺจายิกํ ภณฺทํ กาคุํ อตฺตนาบี น ยาเปติ ปตฺตทวารามีสฺสํ
กิตฺตมฺมํ ๖ อสฺโสสุ โช ภิกฺขุ เตลํ มนุสฺसानํ อชฺฌายนฺตานํ
ชฺชัยนฺตานํ วิปาเจนฺตานํ ๖ เข เต ภิกฺขุ อปฺปมฺจฺจา ๖ เป ๖ เต
อชฺฌายนฺติ ชฺชัยนฺติ วิปาเจเนติ กถํ หิ นาม ภิกฺขุ น มตฺตํ
ชานิตฺวา พหุ ปตฺเต วิญญาเปสฺสํนฺตํ ๖ อถ โช เต ภิกฺขุ ภควโต
เอตมตฺตํ อาโรเจสุ ๖ สจฺจํ กิร ภิกฺขเว ภิกฺขุ น มตฺตํ ชานิตฺวา

๑๓๐] นิสสัยกคฺคิยกถา ปตฺตวคฺคสฺส ทุคฺคิสสิทฺธาปทํ ปณฺณตฺติ ๑๐๖

วิญฺเฒาเปเนติ^๑ ๑ อถโฆ โส กุมฺภกาโร ภิกฺขุณฺโณ ตเถว พหุ ปตฺเต
กโรนุโต น สกฺโกติ อณฺเฏ จิกฺกายิกํ ภณฺฑํ กาคฺ์ อตฺตนาบี น
ยาเปติ ปตฺตทวารามิสฺส กิตฺตมฺหติ ๑ มนุสฺสํ ตเถว อชฺชฌายนฺติ
ชฺชนฺติ วิปาเจเนติ กถํ หิ นาม สมนฺนา สกฺยปตฺติยา น มคฺคํ
ชานิตฺวา พหุ ปตฺเต วิญฺเฒาเปสฺสฺนฺติ อยํ อิมํ พหุ ปตฺเต
กโรนุโต น สกฺโกติ อณฺเฏ จิกฺกายิกํ ภณฺฑํ กาคฺ์ อตฺตนาบี น
ยาเปติ ปตฺตทวารามิสฺส กิตฺตมฺหติ ๑ อสฺสโส สฺส โฆ ภิกฺขุ เตสํ
มนุสฺสํ อชฺชฌายนฺตํ ชฺชนฺตํ วิปาเจนฺตํ ๑ เข เต ภิกฺขุ
อปรฺยจฺฉา ๑เป ๑ เต อชฺชฌายนฺติ ชฺชนฺติ วิปาเจเนติ กถํ หิ
นาม อพฺพลกฺคิยา ภิกฺขุ อปรฺมตฺตเกณฺบี ภินฺเนน อปรฺมตฺตเกณฺบี
ฉิทฺเทน อปรฺมตฺตเกณฺบี ชณฺเฑน อปรฺมตฺตเกณฺบี วิติชฺชิตเกณ น
มคฺคํ ชานิตฺวา พหุ ปตฺเต วิญฺเฒาเปสฺสฺนฺตฺติ ๑ อถโฆ เต
ภิกฺขุ ภควโต เอตมคฺคํ อโรเจสฺ ๑ สจฺจํ กิร คฺมุเห ภิกฺขเว
อปรฺมตฺตเกณฺบี ภินฺเนน อปรฺมตฺตเกณฺบี ฉิทฺเทน อปรฺมตฺตเกณฺบี
ชณฺเฑน อปรฺมตฺตเกณฺบี วิติชฺชิตเกณ น มคฺคํ ชานิตฺวา พหุ ปตฺเต
วิญฺเฒาเปเนติ ๑ สจฺจํ ภควาติ ๑ จิรหิ พุทฺโธ ภควา กถํ หิ
นาม คฺมุเห โมฆปริณิสฺสา อปรฺมตฺตเกณฺบี ภินฺเนน อปรฺมตฺตเกณฺบี
ฉิทฺเทน อปรฺมตฺตเกณฺบี ชณฺเฑน อปรฺมตฺตเกณฺบี วิติชฺชิตเกณ น

๑ ย. ม. เต อปรฺมตฺตเกณฺบี ภินฺเนน อปรฺมตฺตเกณฺบี ชณฺเฑน
วติชฺชิตมตฺตเกณฺบี พหุ ปตฺเต วิญฺเฒาเปเนติ ๑

มคฺคํ ชาณิตฺวา พหุ ปคฺเค วิณฺณาเปสฺสํ เหน้ โมฆปฺริสา
 อปฺปสฺนฺนํ วา ปสฺทาทย ปสฺนฺนํ วา ภฺยโยภาวาย ฯ เป ฯ
 เอวฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สีกฺขาปทํ อุกฺทิสฺเสยฺยถ โย ปน
 ภิกฺขุ อุนฺปนฺจพฺนฺนเนน ปคฺเคน อณฺเฏ นวํ ปคฺคํ เจตาเปยฺย
 นิสฺสํคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ฯ เตน ภิกฺขุมา โส ปคฺโค ภิกฺขุปริสา
 นิสฺสํชฺชิตฺพุโ ๑ โย ๑ คสฺสํ ภิกฺขุปริสา ปคฺคปริยฺนุโ โส
 ๑ คสฺสํ ภิกฺขุโน ปภาตฺพุโ อยฺนเต ภิกฺขุ ปคฺโค ยว เกทนาย
 ชาเวตฺพุโติ ๑ อํ คคฺค สํมํจฺติ ๑

[๓๓๓] โย ปนาติ โย ยาทิสํ ๑ เป ๑ ภิกฺขุติ ๑ เป ๑ อํ
 อิมสฺมํ อคฺเต อธิปฺเปโติ ภิกฺขุติ ๑ อุนฺปนฺจพฺนฺนโน นาม ปคฺโค
 อพฺนฺนโน วา เอกพฺนฺนโน วา ทฺวิพฺนฺนโน วา ติพฺนฺนโน วา
 จคฺพพฺนฺนโน วา ๑ อพฺนฺนโนกาโส นาม ปคฺโค ยสฺสํ ทฺวํคฺคา
 ราชิ น โหติ ๑ พฺนฺนโนกาโส นาม ปคฺโค ยสฺสํ ทฺวํคฺคา
 ราชิ โหติ ๑ นโว นาม ปคฺโค วิณฺณคฺคํ อฺปาทาย อฺจฺจติ ๑
 เจตาเปยฺยาติ วิณฺณาเปติ ปโยเค ทฺกฺกฏํ ปฏฺฐาเกน นิสฺสํคฺคิโย
 โหติ สํฆมชฺเฒ นิสฺสํชฺชิตฺพุโ ๑ สพฺเพเหว อธิฏฺฐิตปคฺคํ คเหตฺวา
 สฺนฺนปิตฺตพฺพิ ๑ น ตามโก ปคฺโค อธิฏฺฐิตฺพุโ มหคฺฆํ ปคฺคํ
 คเหตฺสํมํจฺติ ๑ สเจ ตามกํ ปคฺคํ อธิฏฺฐิตฺติ มหคฺฆํ ปคฺคํ
 คเหตฺสํมํจฺติ อापคฺติ ทฺกฺกฏสฺสํ ๑ เอวฺจ ปน ภิกฺขเว
 นิสฺสํชฺชิตฺพุโ ๑

๑๓๒] นิสฺสํกฺกียกณฺเฑ ปตฺตวคฺคสฺสํ ทฺตฺตฺยสิกฺขาทํ ปตฺตคาหาปโก ๑๓๑

[๑๓๒] เตน ภิกฺขุณา สงฺฆํ อุปสงฺกมิตฺวา เอกัง อุตฺตราสงฺกํ
กวิตฺวา อุกฺกฆานํ ภิกฺขุณฺํ ปาเท วนฺทิตฺวา อุกฺกฏิกํ นิสฺสํกฺกิตฺวา
อณฺชติ ปกฺกเหตฺวา เอวมสฺสํ วจฺนีโย อัย เม ฆนฺเต ปตฺโต
อุนฺปนฺนจฺจนฺนเนน ปตฺเตน เจตাবีโต นิสฺสํกฺกियो อิมานํ สงฺฆสฺสํ
นิสฺสํชฆามํติ ฯ นิสฺสํชฆิตฺวา อาปตฺติ เทเสตฺตพฺพา ฯ พฺยตฺเตน
ภิกฺขุณา ปฏฺิพฺเตน อาปตฺติ ปฏฺิภุคฺคเหตฺตพฺพา ฯ ปณฺญหฺงฺเกหิ
สํมฺมุนฺนาคโต ภิกฺขุ ปตฺตคาหาปโก สํมฺมุนฺนิตฺตพฺโพ โย น ญฺนฺทาคคิ
คจฺเจยฺย น โทสํลคคิ คจฺเจยฺย น โมหาลคคิ คจฺเจยฺย น ภายาลคคิ
คจฺเจยฺย คหิสิคคิหิตฺตญฺจ ชาเนยฺย ฯ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว สํมฺมุนฺนิตฺต
พฺโพ ฯ ปจฺจํ ภิกฺขุ ยาจิตฺตพฺโพ ฯ ยาจิตฺวา พฺยตฺเตน ภิกฺขุณา
ปฏฺิพฺเตน สงฺฆโม ฉาเปตฺตพฺโพ สฺสฺนาคฺ เม ฆนฺเต สงฺฆโม ยถิ
สงฺฆสฺสํ ปตฺตคตฺถํ สงฺฆโม อิตฺถนฺนามํ ภิกฺขุํ ปตฺตคาหาปกํ
สํมฺมุนฺนเนยฺย ฯ เอสํ ฅตฺติ ฯ สฺสฺนาคฺ เม ฆนฺเต สงฺฆโม สงฺฆโม
อิตฺถนฺนามํ ภิกฺขุํ ปตฺตคาหาปกํ สํมฺมุนฺนติ ฯ ยสฺสํยสํมโต ชมฺติ
อิตฺถนฺนามสฺสํ ภิกฺขุโน ปตฺตคาหาปกสฺสํ สํมฺมติ โสฺ ฅนฺนฺหสฺสํ
ยสฺสํ นกฺชมฺติ โสฺ ภาเสยฺย ฯ สํมฺมโต สงฺฆเมน อิตฺถนฺนาโม
ภิกฺขุ ปตฺตคาหาปโก ฯ ชมฺติ สงฺฆสฺสํ ฯ คตฺตฺมา ฅนฺนฺหิ เอวเมตํ
ชารยํมํติ ฯ เตน สํมฺมเตน ภิกฺขุณา ปตฺโต คาเหตฺตพฺโพ ฯ เถโร
วตฺตพฺโพ คณฺหาคฺ ฆนฺเต เถโร ปตฺตคฺคฺติ ฯ สฺเจ เถโร คณฺหาคฺ
เถรสฺสํ ปตฺโต ทฺตฺตฺยสฺสํ คาเหตฺตพฺโพ น จ คตฺสํ อนฺนุทฺทยตฺตย

น คเหตุพุโฬ โย น คเหตุหุย อापคฺติ ทุกฺกฏฐฺสฺส ๑ อปคฺต-
 กฐฺสฺส น คเหตุพุโฬ ๑ เอเตเนว อูปาเยน ยาว สงฺฆนวกา
 คเหตุพุโฬ ๑ โย จ คฐฺสา ภิกฺขุปริสําย ปคฺตบรียนฺโต โส จ
 คฐฺสฺส ภิกฺขุโน ปทาคพุโฬ อยนฺเต ภิกฺขุ ปคฺโต ยาว เกทนาย
 ชาเรคพุโฬติ ๑ เตน ภิกฺขุณา โส ปคฺโต น อเทเส นิกฺขิเปคฺพุโฬ น
 อโกเลน ปริภุณฺชิตพุโฬ น วิสฺสฺสชฺเชคพุโฬ กถายํ ปคฺโต นสฺสฺเสยฺย
 วา วินสฺสฺเสยฺย วา ภิชฺเชยฺย วาติ สงฺเจ อเทเส วา นิกฺขิเปติ อโกเลน
 วา ปริภุณฺชติ วิสฺสฺสชฺเชติ วา อापคฺติ ทุกฺกฏฐฺสฺส ๑ อยํ คคฺต
 สํามํจฺติ อยํ คคฺต อนุชฺมมตา ๑

[๑๓๓] อพฺนุชฺเนน ปคฺเตน อพฺนุชฺนํ ปคฺตํ เจตาเปติ นิสฺสฺสคฺคฺยํ
 ปาจิคฺคฺยํ ๑ อพฺนุชฺเนน ปคฺเตน เอกพฺนุชฺนํ ปคฺตํ เจตาเปติ
 นิสฺสฺสคฺคฺยํ ปาจิคฺคฺยํ ๑ อพฺนุชฺเนน ปคฺเตน ทฺวิพฺนุชฺนํ ปคฺตํ
 เจตาเปติ นิสฺสฺสคฺคฺยํ ปาจิคฺคฺยํ ๑ อพฺนุชฺเนน ปคฺเตน ติพฺนุชฺนํ
 ปคฺตํ เจตาเปติ นิสฺสฺสคฺคฺยํ ปาจิคฺคฺยํ ๑ อพฺนุชฺเนน ปคฺเตน
 จคฺพฺพฺนุชฺนํ ปคฺตํ เจตาเปติ นิสฺสฺสคฺคฺยํ ปาจิคฺคฺยํ ๑ เอกพฺนุชฺเนน
 ปคฺเตน อพฺนุชฺนํ ปคฺตํ เจตาเปติ นิสฺสฺสคฺคฺยํ ปาจิคฺคฺยํ ๑
 เอกพฺนุชฺเนน ปคฺเตน เอกพฺนุชฺนํ ปคฺตํ เจตาเปติ นิสฺสฺสคฺคฺยํ
 ปาจิคฺคฺยํ ๑ เอกพฺนุชฺเนน ปคฺเตน ทฺวิพฺนุชฺนํ ปคฺตํ เจตาเปติ
 นิสฺสฺสคฺคฺยํ ปาจิคฺคฺยํ ๑ เอกพฺนุชฺเนน ปคฺเตน ติพฺนุชฺนํ ปคฺตํ
 เจตาเปติ นิสฺสฺสคฺคฺยํ ปาจิคฺคฺยํ ๑ เอกพฺนุชฺเนน ปคฺเตน จคฺพฺพฺนุชฺนํ

[๓๓๗] อณาปคฺติ นฏฺฐปคฺตสฺส ภินฺนปคฺตสฺส ฌาตกาณํ
 ปวาริตานํ อญฺเฐสฺสํตฺถาย อคฺตโน ชเนน อุมฺมคฺตสฺสํ
 อาทิกมฺมิกสฺสํสํติ ฯ

ทุคฺคิยสิกกฺขาปทํ นิฏฺฐิจิตํ ฯ

ศตยัสถิโกชาปท

[๓๓๘] เตน ส่มเยน พุทฺโธ ภควา ส่วตฺถิยํ วิหริติ เขตฺตวเน
ยนาถบิณฑฺยิกสฺส อารามे ๑ เตน โช ปน ส่มเยน อายสฺมา
บีตฺติทฺวจฺฉโล ราชคฺเห ปพฺพการํ โสธาเปติ เถนํ กตฺตฺกามาโม ๑
อถโช ราชสา มากฺโช เถนฺนโย พิมฺพิส่าโร เยนายสฺมา บิณฑฺยิก
เตนุปลงฺกมิ อฺปลงฺกมิตฺวา อายสฺมนฺตํ บิณฑฺยิกํ อภิวาเทตฺวา
เอกมนฺตํ นิสฺสํติ ๑ เอกมนฺตํ นิสฺสํโน โช ราชสา มากฺโช เถนฺนโย
พิมฺพิส่าโร อายสฺมนฺตํ บิณฑฺยิกํ เอกทฺวจฺฉํ กิ ฃนฺเต เถโร
การาเปตฺติ ๑ ปพฺพการํ มหาราช โสธาเปมิ เถนํ กตฺตฺกามาโมติ ๑
อตุโถ ฃนฺเต อยฺยสฺส อารามิเกนาติ ๑ น โช มหาราช ภควตา
อารามิโก อญฺญาโตติ ๑ เตนฺนํ ฃนฺเต ภควนฺตํ ปฏฺิปุจฺฉิตฺวา
มม อวิโรเจยฺยาถาติ ๑ เอวํ มหาราชาคิ โช อายสฺมา บิณฑฺยิก
รณฺโณ มากฺชสฺส เถนฺนยสฺส พิมฺพิส่ารสฺส ปจฺจสฺสํสํสํ ๑ อถโช
อายสฺมา บิณฑฺยิกฉโล ราชานํ มากฺชํ เถนฺนํ พิมฺพิส่ารํ ฃมฺมียา
กถาย สฺนฺทสฺสํสํสํ สฺมาทเปสํ สฺมฺตฺเตเชสํ สฺมฺปหํสํสํ ๑ อถโช
ราชสา มากฺโช เถนฺนโย พิมฺพิส่าโร อายสฺมตา บิณฑฺยิกฉเนน ฃมฺมียา
กถาย สฺนฺทสฺสํสํสํ สฺมาทบิโต สฺมฺตฺเตชิตฺโต สฺมฺปหํสํสํสํ อญฺญาสาถฺนา
อายสฺมนฺตํ บิณฑฺยิกํ อภิวาเทตฺวา ปทกฺขิณํ กตฺวา ปกฺกามิ ๑
อถโช อายสฺมา บิณฑฺยิกฉโล ภควโต สฺนฺตฺติเก ทฺตํ ปาเหสํ ราชสา

ฃนเค มาคโธ เสนิโย พิมพิสาโร อวรามิกัง ทาคกาโม กถัง นุ
 โช ฃนเค ปฏิปชชิตพพนติ ๑ อถโช ภควา เขตตัมมิ นีทานเ
 เขตตัมมิ ปกรณ ฃกขุสงฆัม สันนิปาตาเปตฺวา ฃมมัม กถัง กตฺวา
 ฃกขุ อามนุเตสิ อนุชานามิ ฃกขเว อวรามิกนติ ๑ ทุติยมมบี
 โช ราชา มาคโธ เสนิโย พิมพิสาโร เยนายตฺมา ปัตินทวจฺโค
 เตนุปลงฺกมิ อปลงฺกมิตฺวา อายตฺมมุตํ ปัตินทวจฺจํ อภิวาทตฺวา
 เอกมมุตํ นิสฺสทิ ๑ เอกมมุตํ นิสฺสโน โช ราชา มาคโธ เสนิโย
 พิมพิสาโร อายตฺมมุตํ ปัตินทวจฺจํ เขตทโวจ อนุญญาโต ฃนเค
 ภควา อวรามิกนติ ๑ เอวํ มหาราชาติ ๑ เตนหิ ฃนเค อยฺยตฺต
 อวรามิกัง ทมมํติ ๑ อถโช ราชา มาคโธ เสนิโย พิมพิสาโร
 อายตฺมโต ปัตินทวจฺจตฺต อวรามิกัง ปฏิตฺตฺตฺวา วิสฺสริตฺวา จิเรน
 ตฺตํ ปฏิตฺตภาตฺวา อมฺมตฺรํ สพฺพตฺถกํ มหามตฺตํ อามนุเตสิ โย
 มยา ภณ อยฺยตฺต อวรามิกอ ปฏิตฺตฺโต ทินฺโน โส อวรามิกนติ ๑
 น โช เทว อยฺยตฺต อวรามิกอ ทินฺนินติ ๑ กัวจิรํ นุ โช ภณ
 อิตอ รตฺติ^๑ โหตฺตติ ๑ อถโช โส มหามตฺโต รตฺติโย คณเตวา^๒
 ราชานํ มาคธํ เสนิยํ พิมพิสารํ เขตทโวจ ปณฺจ เทว รตฺติ-
 ตฺตานนฺติ ๑ เตนหิ ภณ อยฺยตฺต ปณฺจ อวรามิกตฺตานิ เทหํ^๓ ๑
 เอวํ เทวาทิ โช โส มหามตฺโต รณฺโวย มาคธตฺตํ เสนิยตฺตํ
 พิมพิสารตฺตํ ปฏิตฺตฺตฺวา อายตฺมโต ปัตินทวจฺจตฺตํ ปณฺจ อวรามิก-

๑ ยฺ. ม. หิตํ ๑ ๒ ยฺ. ม. วิคณเตวา ๑ ๓ ยฺ. ม. เทวาทิ ๑

๓๓๘] นิสฺสัคคิยกณฺเฑ ปคฺคตวคฺคตฺส คตฺติยสฺสึทฺธาปทํ นิทานํ ๓๓๘
สฺตทานิ อทาสี^๑ ฯ ปาฏฺิเยกฺโก คาโม นินฺวีสึ^๒ ฯ อวรามิกคามโกตฺติบี^๓ นํ
อาหํสุ^๑ ๒ นิสฺสึทฺทวจฺจนคามโกตฺติบี^๒ นํ อาหํสุ^๑ ฯ

[๓๓๘] เตน โข ปน สฺมเยน อายสฺสุมา นิสฺสึทฺทวจฺจน คตฺสุมิ
คามเก กุสฺสปโก โหติ^๑ ฯ อถโฆ อายสฺสุมา นิสฺสึทฺทวจฺจน ปุพฺพณฺุห-
สฺมยํ นินฺวาเสตฺวา ปคฺคตจิวฺรมาทาย นิสฺสึทฺทวจฺจนคามกํ ๒ นิสฺสึทฺทาย
ปาวิสึ^๑ ฯ เตน โข ปน สฺมเยน คตฺสุมิ คามเก อุตฺตํว โหติ^๑ ฯ
ทวรกา อตฺตงฺกตา มาตฺถกิตฺตา กัพฺพติ^๑ ฯ อถโฆ อายสฺสุมา นิสฺสึทฺท-
วจฺจน นิสฺสึทฺทวจฺจนคามเก สฺปทานํ ๒ นิสฺสึทฺทาย จรฺมานิ เยน
อญฺเฏตฺรตฺสฺส อวรามิกตฺสฺส นินฺเวสนํ เตนฺอุปสฺงกมิ อฺอุปสฺงกมิตฺวา
ปญฺเฏตฺเต อาสเน นิสฺสึทฺติ^๑ ฯ เตน โข ปน สฺมเยน คตฺสฺสา
อวรามิกนินฺยา ชฺชิตฺตา อญฺเฏ ทวรกเก อตฺตงฺกเต มาตฺถกิตฺเต ปสฺสึสฺสึทฺวา
โรทฺติ มาถํ เม เทถ อตฺตงฺการํ เม เทถาติ^๑ ฯ อถโฆ อายสฺสุมา
นิสฺสึทฺทวจฺจน คํ อวรามิกนินฺ อेतฺทวโจ กิสฺสฺสาຍํ ทวริกกา โรทฺตฺติ^๑ ฯ
อຍံ ฆนฺุเต ทวริกกา อญฺเฏ ทวรกเก อตฺตงฺกเต มาตฺถกิตฺเต ปสฺสึสฺสึทฺวา
โรทฺติ มาถํ เม เทถ อตฺตงฺการํ เม เทถาติ กุโต อมฺุหากํ
นุคฺคตฺทานํ มาตฺถา กุโต อตฺตงฺกาโรติ^๑ ฯ อถโฆ อายสฺสุมา นิสฺสึทฺท-
วจฺจน อญฺเฏตฺรํ ตินฺนฺุชฺชูปกํ คເเหตุว คํ อวรามิกนินฺ อेतฺทวโจ
นฺุทฺทิมํ ตินฺนฺุชฺชูปกํ คตฺสฺสา ทวริกทาย สฺสึเส ปฏฺิມุจฺจาหํตี^๓ ฯ อถโฆ

๑ ย. ม. ปาทาสี^๑ ๒ ย. ม. นิสฺสึทฺทคามโกตฺติบี^๑ ๓ ย. ม.
ปฏฺิມุจฺจาติ^๑ ฯ

๓๕๐] นิสฺสํคฺคิยกณฺเฑ ปตฺตวคฺคตฺสํ ตคฺคิยตฺถิขฺวาปทํ นิตานํ ๓๒๑

อวรามิกกุตํ พนฺชวปิตนฺติ ฯ ตสฺสํ ฆนฺเต อวรามิกตฺสํ ชเว สฺวณฺณ
มาตา อภิรฺฐปา ทสฺสํนฺธิยา ปาสํตทิกา นคฺคิ ตาทิสฺสา อมฺหากํมี
อนฺเตปฺเร สฺวณฺณมาตา กุโตะ ตสฺสํ ทคฺคตสฺสํ นิสฺสํสยํ โฉริกาย
อาภตาคิ ฯ อถโธ อายสฺมา บิณฑฺนทวฺจฺโณ รณฺโณ มาคตสฺสํ
เสณิยสฺสํ พิมฺพิสํวสฺสํ ปาสํทํ สฺวณฺณนฺติ อธิมฺจุจิ ฯ โส
อโหสิ สฺพสฺสวณฺณมโย ฯ อิทํ ปน เต มหาราช ตวพฺหุ
สฺวณฺณํ กุโตะติ ฯ อนฺณวาทํ ฆนฺเต อยฺยสฺสเวโส อิทฺธานฺภาโวติ
ทํ อวรามิกกุตํ มุญฺจาเปตี ฯ

[๓๕๐] มนุสฺสา อยฺเยน กิร บิณฑฺนทวฺจฺเณน สฺวชิกาย ปริสํย
อตุตฺริมนุสฺสํชมฺมํ อิทฺธิปฺยาฏฺฐิหาริยํ^๒ ทสฺสํตนฺติ อตฺตมฺนา อภิปฺปลนฺนา
อายสฺมโต บิณฑฺนทวฺจฺตสฺสํ ปญฺจ เกสฺสชฺชานิ อภิหฺริสฺสุ เสยฺยถํทํ
สฺปฺปํ นวณฺตํ เตถํ มจฺจุ ฌาณิตํ ฯ ปกตฺติยาบิํจายสฺมา บิณฑฺนทวฺจฺโณ
ดากํ โหติ ปญฺจนฺนํ เกสฺสชฺชานํ ตทฺธํ ตทฺธํ ปริสํย วิสฺสํชฺเชติ ฯ
ปริสํสา จสฺสํ โหติ พวฺหุตฺตทิกา ตทฺธํ ตทฺธํ โกลมฺเพมี ชฺชเวมี
ปฺุเรตฺวา ปฏฺฐิสํเมติ ปริสํสํวณานิมี ถวิกายิมี ปฺุเรตฺวา วาตปาเนสฺ
ตคฺเคติ ฯ ตานิ โธถนฺวิถนฺนานิ ตฺวิจฺจนฺติ ฯ อุนฺทฺเรหิมี วิหารา
โอภิณฺณวิกิณฺณา โหนฺติ ฯ มนุสฺสา วิหารจาริกํ อาหิณฺชฺชนฺตา
ปสฺสํตฺวา อชฺชฌายนฺติ ชฺชยฺนฺติ วิปาเจนฺติ อนฺโตโกฏฺฐจฺวาริกกา
อิเม สฺมเนนา สฺกยฺปฺตคฺคิยา เสยฺยถามี ราชา มากโธ เสณิโย

๑ ย. ม. อยฺยสฺสํ ฯ ๒ อิทฺธิปฺยาฏฺฐิหาริยนฺติ อมฺหากํ มติ ฯ

พิมพิสาโรติ ฯ อสัสสัส โฆ ภิกขุ เตสั มนุสสานั อชฌายนุคานั
 ชัยนุคานั วิปาเจนุคานั ฯ เย เต ภิกขุ อปฺปิจฺจา ฯ เป ฯ เต
 อชฌายนุติ ชัยนุติ วิปาเจนุติ กถั หิ นาม ภิกขุ เอวรูปาย
 พาทุตฺตาย เจเตสฺสณฺฑิตฺติ ฯ อถ โฆ เต ภิกขุ ภควโต เอตมตฺถั
 อารโจะสฺสุ ฯ สจฺจํ กิร ภิกขเว ภิกขุ เอวรูปาย พาทุตฺตาย
 เจเตนฺฑิตฺติ ฯ สจฺจํ ภควาติ ฯ วิครหิ พุทฺโธ ภควา กถั หิ
 นาม เต ภิกขเว โมฆปริสา เอวรูปาย พาทุตฺตาย เจเตสฺสณฺฑิตฺติ
 เนตฺถิ ภิกขเว อปฺปสฺสนานันฺ วา ปสาทาย ปสฺสนานันฺ วา ภิชฺโยภาวาย
 ฯ เป ฯ เอวญฺจ ปน ภิกขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุตฺถิสฺเสยฺยถ ยานิ
 โฆ ปน ตานิ คิตานานันฺ ภิกขุณฺ ปฏิสายนฺยานิ เกสฺสขานินิ เสยฺยถทํ
 สบฺบิ นวณฺฑิตฺเต เตสั มชฺุ ฉาณิตฺติ ฯ ตานิ ปฏิกฺคเหตฺวา สคฺคาห-
 ปรมํ สันฺนิชการกํ ปรีกฺขชิตฺตพฺพานิ ตํ อตฺติกฺกามยโต นิสฺสคฺคิยฺ
 ปาจิตฺติยนุติ ฯ

[๑๔๓] ยานิ โฆ ปน ตานิ คิตานานันฺ ภิกขุณฺ ปฏิสายนฺยานิ
 เกสฺสขานินิ สบฺบิ นาม โคสฺบฺบิ วา อชฺิกาสฺบฺบิ วา มหิสฺสฺบฺบิ
 วา ฯ เยสั มถั กปฺปติ เตสั สบฺบิ ฯ นวณฺฑิตฺติ นาม เตสัเยว
 นวณฺฑิตฺติ ฯ เตสั นาม คิตเตสั สาสฺปเตสั มชฺุเตสั เอวญฺจเตสั
 วสาเตสั ฯ มชฺุ นาม มกฺชิกามชฺุ ฯ ฉาณิตฺติ นาม อชฺุณฺมหา
 นิพฺพตฺตํ ฯ ตานิ ปฏิกฺคเหตฺวา สคฺคาหปรมํ สันฺนิชการกํ ปรีกฺขชิตฺต-
 พฺพานินิ สคฺคาหปรมตา ปรีกฺขชิตฺตพฺพานิ ฯ ตํ อตฺติกฺกามยโต

๑๔๓] นิสฺสํคฺคิยกณฺเฑ ปตฺตวคฺคตฺส จตฺตตฺถิฏฺฐาปทํ ปทภาชนํ ๑๒๓

นิสฺสํคฺคิยํ โหติ^๑ อฏฺฐํเม อรฺกณฺคฺคฺมเน นิสฺสํคฺคิยํ โหติ นิสฺสํชฺชิตฺตพฺพํ สํฆสฺสํ วา คณฺเสสฺสํ วา ปุคฺคตฺสํ วา ๑ เหวณฺจ ปน ภิฏฺฐเว นิสฺสํชฺชิตฺตพฺพํ ๑ เป ๑ อิทํ เม ฆนฺเต ฆสฺสํ สํคฺคาหาติกฺกนฺตํ นิสฺสํคฺคิยํ อิมานํ สํฆสฺสํ นิสฺสํชฺชารมํติ ๑ เป ๑ ทเทยฺยชาติ ๑ เป ๑ ทเทยฺยญฺติ ๑ เป ๑ อายสฺมโต ทมฺมํติ ๑

[๑๔๒] สํคฺคาหาติกฺกนฺเต อตฺติกฺกนฺตสฺสณฺณํ นิสฺสํคฺคิยํ ปาจิตฺตियํ ๑ สํคฺคาหาติกฺกนฺเต เวมตีโก นิสฺสํคฺคิยํ ปาจิตฺตियํ ๑ สํคฺคาหาติกฺกนฺเต อนตฺติกฺกนฺตสฺสณฺณํ นิสฺสํคฺคิยํ ปาจิตฺตियํ ๑ อนนฺธิจฺเจเต อนนฺธิจฺจิตฺสณฺณํ นิสฺสํคฺคิยํ ปาจิตฺตियํ ๑ อวิสฺสํชฺชิตฺเต วิสฺสํชฺชิตฺสณฺณํ นิสฺสํคฺคิยํ ปาจิตฺตियํ ๑ อนนฺนุเจ นนฺนุสฺสณฺณํ นิสฺสํคฺคิยํ ปาจิตฺตियํ ๑ อวินนฺนุเจ วินนฺนุสฺสณฺณํ นิสฺสํคฺคิยํ ปาจิตฺตियํ ๑ อททฺฆเม ททฺฆสฺสณฺณํ นิสฺสํคฺคิยํ ปาจิตฺตियํ ๑ อวิจฺจเต วิจฺจตฺสณฺณํ นิสฺสํคฺคิยํ ปาจิตฺตियํ ๑

[๑๔๓] นิสฺสํชฺชํ ปฏฺฐิถภิตฺวา น กายิเกน ปริโฆเคน ปริภุญฺชิตฺตพฺพํ น อชฺโฆหริตฺตพฺพํ ๑ ปทํเป วา กาวณฺณเณ วา อฺปนเนตฺตพฺพํ ๑ อณฺเณน ภิฏฺฐนา กายิเกน ปริโฆเคน ปริภุญฺชิตฺตพฺพํ น อชฺโฆหริตฺตพฺพํ ๑ สํคฺคาหานตฺติกฺกนฺเต อตฺติกฺกนฺตสฺสณฺณํ อापตฺติ ทฺกฏฺฐสฺสํ ๑ สํคฺคาหานตฺติกฺกนฺเต เวมตีโก อापตฺติ ทฺกฏฺฐสฺสํ ๑ สํคฺคาหานตฺติกฺกนฺเต อนตฺติกฺกนฺตสฺสณฺณํ อนापตฺติ ๑

๑ อีโต ปวํ สํพฺพคฺคตฺส อิตฺสํทฺโท ทิสฺสํติ ๑ โส อตฺติเวโกติ เวทิตฺตพฺพํ ๑ ตสฺส อตฺติเวกคา ปจํมกจันตฺติฏฺฐาปเท อุตฺตณฺเยน เวทิตฺตพฺพํ ๑

[๑๔๔] อนาปัตติ อนุโตตตตาทํ อธิฏเจติ วิสฺสชฺเชติ นตฺสฺติ
 วินตฺสฺติ ทยฺหติ อจฺฉินฺทิตฺตฺวา คณฺหาติ^๑ วิสฺสํสาํ คณฺหาติ^๒ ออนุ-
 สฺมฺปนฺนตฺสฺส จตฺเตน วณฺเตน มุตฺเตน อนเปกฺโข ทตฺตฺวา ปฏฺติภิตฺตฺวา
 ปรีภุญฺชติ อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสํสาติ ฯ
 ตตฺติยสฺสีกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

๑-๒ ย. ม. คณฺหนฺติ ฯ

จตุตถสติปัฏฐาน

[๑๔๕] เตน สมนเยน พุทฺโธ ภควา สāvตฺถิยํ วิหริติ เขตฺตวเน
อนนถมฺปิณฺฑิติกสฺส อารามे ๑ เตน โส ปน สมนเยน ภควตา ภิกฺขุณฺโ
วสฺสติกสāvฺงิภา อนนฺถวตฺตาทิ โหติ ๑ ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ ภควตา
วสฺสติกสāvฺงิภา อนนฺถวตฺตาทิ ปฏิกฺขเจว วสฺสติกสāvฺงิกจฺจวํ ปริเยสฺสนฺติ
ปฏิกฺขเจว กตฺวา นิวาเสสฺสนฺติ ชินฺนณาย วสฺสติกสāvฺงิกาย นคฺคา กายํ
โอบวสฺสสาเปนฺติ ๑ เย เต ภิกฺขุ อปฺมึจฺจนา ๑ เป ๑ เต อชฺชณายนฺติ
ชฺยฺนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ ปฏิกฺขเจว
วสฺสติกสāvฺงิกจฺจวํ ปริเยสฺสิสฺสนฺติ ปฏิกฺขเจว กตฺวา นิวาเสสฺสฺสนฺติ
ชินฺนณาย วสฺสติกสāvฺงิกาย นคฺคา กายํ โอบวสฺสสาเปสฺสฺสนฺตฺติ ๑
อถ โส เต ภิกฺขุ ภควโต เอตมตฺถํ อวโรเจสฺสุ ๑ สจฺจํ กิร ตฺมฺเห
ภิกฺขเว ปฏิกฺขเจว วสฺสติกสāvฺงิกจฺจวํ ปริเยสฺส ปฏิกฺขเจว กตฺวา
นิวาเสถ ชินฺนณาย วสฺสติกสāvฺงิกาย นคฺคา กายํ โอบวสฺสสาเปธฺวติ ๑
สจฺจํ ภควาติ ๑ วิครหิ พุทฺโธ ภควา กถํ หิ นาม ตฺมฺเห
โมฆปฺริสา ปฏิกฺขเจว วสฺสติกสāvฺงิกจฺจวํ ปริเยสฺสิสฺส ปฏิกฺขเจว
กตฺวา นิวาเสสฺสิสฺส ชินฺนณาย วสฺสติกสāvฺงิกาย นคฺคา กายํ โอบวสฺสสา-
เปสฺสิสฺส เหนํ โมฆปฺริสา อปฺปสฺสนฺนํ วา ปสฺสาทาย ปสฺสนฺนํ
วา ภิชฺชโยภาวาย ๑ เป ๑ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สติปัฏฺฐานํ
อฺตุทฺธิเตยฺยยาถ มาสฺสึ สฺสึสฺสึ คิมฺหฺนณฺติ ภิกฺขุณา วสฺสติกสāvฺงิกจฺจวํ

ปริเยตัพพัง อฑฺฒมาโส เตโส คิมุหानนฺติ กตฺวา นิวาเสตัพพัง ฯ
 โอเรน เจ มาโส เตโส คิมุหานนฺติ วสฺสติกสํวฏฺฐิกจฺจวํ ปริเยเสยฺย
 โอเรนอฑฺฒมาโส เตโส คิมุหานนฺติ กตฺวา นิวาเสยฺย นิสฺสํคฺคิยํ
 ปาจิตฺตียนฺติ ฯ

[๑๔๖] มาโส เตโส คิมุหานนฺติ ภิกฺขุณา วสฺสติกสํวฏฺฐิกจฺจวํ
 ปริเยตัพพนฺติ เย มนุสฺสํ ปุพฺพเพมี วสฺสติกสํวฏฺฐิกจฺจวํ เทนฺติ เค
 อฺปสงฺกมิตฺวา เอวมสฺสํ วจฺนียา กาโต วสฺสติกสํวฏฺฐิกาย สมฺโย
 วสฺสติกสํวฏฺฐิกาย อณฺเฌมี มนุสฺสํ วสฺสติกสํวฏฺฐิกจฺจวํ เทนฺตฺติ ฯ
 น วตฺตัพพา เทถ เม วสฺสติกสํวฏฺฐิกจฺจวํ อหารถ เม วสฺสติก-
 สํวฏฺฐิกจฺจวํ ปรีวฏฺฐเถมี เม วสฺสติกสํวฏฺฐิกจฺจวํ เจตาเปถ เม วสฺสติก-
 สํวฏฺฐิกจฺจวรนฺติ ฯ อฑฺฒมาโส เตโส คิมุหานนฺติ กตฺวา นิวาเส-
 ตัพพนฺติ อฑฺฒมาเส เตเส คิมุหानนฺ กตฺวา นิวาเสตัพพัง ฯ
 โอเรน เจ มาโส เตโส คิมุหานนฺติ อติเรกมาเส เตเส คิมุหานน
 วสฺสติกสํวฏฺฐิกจฺจวํ ปริเยตฺติ นิสฺสํคฺคิยํ โหติ^๑ ฯ โอเรนอฑฺฒมาโส
 เตโส คิมุหานนฺติ อติเรกอฑฺฒมาเส เตเส คิมุหานน กตฺวา นิวาเสตฺติ
 นิสฺสํคฺคิยํ โหติ นิสฺสํชฺชิตัพพํ สงฺฆสฺสํ วา คณฺเธสฺสํ วา ปุคฺคตฺสํ
 วา ฯ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว นิสฺสํชฺชิตัพพํ ฯเป ฯ อิทํ เม ภนฺเต
 วสฺสติกสํวฏฺฐิกจฺจวํ อติเรกมาเส เตเส คิมุหานน ปริยฺยจฺจํ อติเรกอฑฺฒ-

๑ สัพพตฺถ ปรีวตฺเตถาติ ทิสฺสํตฺติ ฯ ๒ สัพพตฺถ นิสฺสํคฺคิยํ
 ปาจิตฺตียนฺติ ทิสฺสํตฺติ ฯ

๑๔๗] นิสฺสัคคิยกณฺเฑ ปตฺตวคฺคธฺสํ จตฺตตฺถิกฺขาปทํ ปทภาชนํ ๑๒๗
 มาเต เตเต คิมฺหาเน กตฺวา นินฺนํ นิสฺสัคคิยํ อิมานํ สงฺฆธฺสํ
 นิสฺสัคคิยํ ๑ เป ๑ ทเทยฺยวาทิ ๑ เป ๑ ทเทยฺยนฺนํ ๑ เป ๑
 อายสฺสมโต ทมฺมํ ๑

[๑๔๗] อติเรกมาเต เตเต คิมฺหาเน อติเรกธฺนุญํ วสฺสติกฺสาฎฺฐิก-
 จํวํ ปริเยสฺติ นิสฺสัคคิยํ ปาจิตฺติยํ ๑ อติเรกมาเต เตเต คิมฺหาเน
 เวมตีโก วสฺสติกฺสาฎฺฐิกจํวํ ปริเยสฺติ นิสฺสัคคิยํ ปาจิตฺติยํ ๑
 อติเรกมาเต เตเต คิมฺหาเน อุนกธฺนุญํ วสฺสติกฺสาฎฺฐิกจํวํ ปริเยสฺติ
 นิสฺสัคคิยํ ปาจิตฺติยํ ๑ อติเรกทฺฆมาเต เตเต คิมฺหาเน อติเรก-
 ธฺนุญํ กตฺวา นินฺนํ นิสฺสัคคิยํ ปาจิตฺติยํ ๑ อติเรกทฺฆมาเต
 เตเต คิมฺหาเน เวมตีโก กตฺวา นินฺนํ นิสฺสัคคิยํ ปาจิตฺติยํ ๑
 อติเรกทฺฆมาเต เตเต คิมฺหาเน อุนกธฺนุญํ กตฺวา นินฺนํ
 นิสฺสัคคิยํ ปาจิตฺติยํ ๑ สติยา วสฺสติกฺสาฎฺฐิกาย นคฺโค กายํ โยวสฺสตา-
 เปติ อापตฺติ ทฺฆฏฺฐธฺสํ ๑ อุนกมาเต เตเต คิมฺหาเน อติเรก-
 ธฺนุญํ อापตฺติ ทฺฆฏฺฐธฺสํ ๑ อุนกมาเต เตเต คิมฺหาเน เวมตีโก
 อापตฺติ ทฺฆฏฺฐธฺสํ ๑ อุนกมาเต เตเต คิมฺหาเน อุนกธฺนุญํ
 อุนนํ ๑ อุนกทฺฆมาเต เตเต คิมฺหาเน อติเรกธฺนุญํ อापตฺติ
 ทฺฆฏฺฐธฺสํ ๑ อุนกทฺฆมาเต เตเต คิมฺหาเน เวมตีโก อापตฺติ
 ทฺฆฏฺฐธฺสํ ๑ อุนกทฺฆมาเต เตเต คิมฺหาเน อุนกธฺนุญํ อุนนํ ๑

[๑๔๘] อุนนํ มาโส เตโส คิมฺหานนฺติ วสฺสติกฺสาฎฺฐิกจํวํ

๑ ย. ม. ปรีทิตํ ๑

ปณฺจมนสํกฺขาปทํ

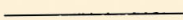
[๑๕๘] เตน สมนฺเณ พุทฺโธ ภควา สํวคฺคิณํ วิหริติ เขตฺตวเน
อนาถปี่ณฺฑกิสฺส อารามे ฯ เตน โช ปน สมนฺเณ อายสฺมา
อุปนฺนุโธ สกฺยปฺตฺโต ภาตฺตโน สทฺธิวิหริกํ ภิกฺขุํ เขตฺตวโจ
เอหาตุโส ชนปทจวริกํ ปกฺกมิสฺสํมาติ ฯ นาทิ ฆนฺเต คมิสฺสํมา
ทฺพฺพตจํวโรมฺหิติ ฯ เอหาตุโส อหนฺเต จํวํ ทสฺสํมาติ ตสฺส
จํวํ อทาสิ ฯ อสฺสํสํ โช สํ ภิกฺขุ ภควา กิร ชนปทจวริกํ
ปกฺกมิสฺสํตํติ ฯ อถโช ตสฺส ภิกฺขุโน เขตฺตวโหสิ นทานาทิ
อายสฺมาตา อุปนฺนุเทเน สกฺยปฺตฺเตเน สทฺธิ ชนปทจวริกํ ปกฺกมิสฺสํมา
ภควตา สทฺธิ ชนปทจวริกํ ปกฺกมิสฺสํมาติ ฯ อถโช อายสฺมา
อุปนฺนุโธ สกฺยปฺตฺโต ตํ ภิกฺขุํ เขตฺตวโจ เอหิทานิ อวาตุโส
ชนปทจวริกํ ปกฺกมิสฺสํมาติ ฯ นาทิ ฆนฺเต ตยา สทฺธิ ชนปทจวริกํ
ปกฺกมิสฺสํมาติ ภควตา สทฺธิ ชนปทจวริกํ ปกฺกมิสฺสํมาติ ฯ ยํปี
ตฺยาหํ อวาตุโส จํวํ อทาสิ มยา สทฺธิ ชนปทจวริกํ ปกฺกมิสฺสํตํติ
กฺุปีโต อนตฺตมโน จํวํ อจฺฉินฺนํติ ฯ อถโช สํ ภิกฺขุ ภิกฺขุณํ
เขตฺตมตฺถํ อวโรเจสิ ฯ ये เต ภิกฺขุ อปฺมิจฺฉนา ฯ เป ฯ เต
อุชฺฌายนฺนํติ ชฺชนํติ วิปาเจนฺนํติ กถํ หิ นาม อายสฺมา อุปนฺนุโธ
สกฺยปฺตฺโต ภิกฺขุสฺส สํมา จํวํ ทตฺวา กฺุปีโต อนตฺตมโน
อจฺฉินฺนํตํตํติ ฯ อถโช เต ภิกฺขุ ภควโต เขตฺตมตฺถํ อวโรเจสุ ฯ

๑๕๒] นิสฺสํคฺคิยกณฺเฑ ปตฺตวคฺคสฺส ปณฺจมสฺสึทฺธาปทํ อเนาปฺตฺติ ๑๓๓

๑เป ๑ ทเทยฺยาติ ๑เป ๑ ทเทยฺยุนฺติ ๑เป ๑ อายสฺมโต ทมฺมํติ ๑

[๑๕๓] อฺปสฺมฺปนฺเน อฺปสฺมฺปนฺนสฺสณฺณํ สํมํ จํวํ ทตฺวา กุปฺปีโต
อนตฺตมโน อจฺฉินฺทติ วา อจฺฉินฺทาเปติ วา นิสฺสํคฺคิยํ ปาจิ ตฺติยํ ๑
อฺปสฺมฺปนฺเน เวมตีโก สํมํ จํวํ ทตฺวา กุปฺปีโต อนตฺตมโน
อจฺฉินฺทติ วา อจฺฉินฺทาเปติ วา นิสฺสํคฺคิยํ ปาจิ ตฺติยํ ๑ อฺป-
สฺมฺปนฺเน อนฺปสฺมฺปนฺนสฺสณฺณํ สํมํ จํวํ ทตฺวา กุปฺปีโต อนตฺต-
มโน อจฺฉินฺทติ วา อจฺฉินฺทาเปติ วา นิสฺสํคฺคิยํ ปาจิ ตฺติยํ ๑
อณฺเณํ ปรีกฺขารํ ทตฺวา กุปฺปีโต อนตฺตมโน อจฺฉินฺทติ วา
อจฺฉินฺทาเปติ วา อเนาปฺตฺติ ทฺตฺกฏฺสฺส ๑ อนฺปสฺมฺปนฺนสฺส จํวํ
วา อณฺเณํ วา ปรีกฺขารํ ทตฺวา กุปฺปีโต อนตฺตมโน อจฺฉินฺทติ
วา อจฺฉินฺทาเปติ วา อเนาปฺตฺติ ทฺตฺกฏฺสฺส ๑ อนฺปสฺมฺปนฺเน อฺป-
สฺมฺปนฺนสฺสณฺณํ อเนาปฺตฺติ ทฺตฺกฏฺสฺส ๑ อนฺปสฺมฺปนฺเน เวมตีโก
อเนาปฺตฺติ ทฺตฺกฏฺสฺส ๑ อนฺปสฺมฺปนฺเน อนฺปสฺมฺปนฺนสฺสณฺณํ อเนาปฺตฺติ
ทฺตฺกฏฺสฺส ๑

[๑๕๔] อเนาปฺตฺติ โส วา เทติ ตสฺส วา วิสฺสาสฺสนุโต
คณฺหาติ อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสํติ ๑
ปณฺจมสฺสึทฺธาปทํ นิฏฺฐิตํ ๑

ฉกฺขสํกฺขาปทํ

[๑๕๓] เตน สํเยน พุทฺโธ ภควา ราชคฺเห วิหริติ เวพฺพเน
กถนุทกนิวาเป ๑ เตน โช ปน สํเยน นพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ
จํวารการสํเย พหุํ สํคฺคํ วิญฺญาเปสฺสํ ๑ กเตมี จํเวเร พหุ
สํคฺคํ อวสํขจํ โหติ ๑ อถโช นพฺพคฺคิยานํ ภิกฺขุณํ เขตทโหสิ
หนท มยํ อวฺโส อณฺณมี สํคฺคํ วิญฺญาเปตฺวา ตนฺตวาเยหิ
จํวารํ วายาเปมาติ ๑ อถโช นพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ อณฺณมี สํคฺคํ
วิญฺญาเปตฺวา ตนฺตวาเยหิ จํวารํ วายาเปสฺสํ ๑ จํเตมี จํเวเร พหุ
สํคฺคํ อวสํขจํ โหติ ๑ ทฺติยมฺมี โช นพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ อณฺณมี
สํคฺคํ วิญฺญาเปตฺวา ตนฺตวาเยหิ จํวารํ วายาเปสฺสํ ๑ จํเตมี จํเว
พหุ สํคฺคํ อวสํขจํ โหติ ๑ ตฺติยมฺมี โช นพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ
อณฺณมี สํคฺคํ วิญฺญาเปตฺวา ตนฺตวาเยหิ จํวารํ วายาเปสฺสํ ๑
มนุสฺสํ อฺขฺฌายนฺติ ชยฺนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม สํมณ
สํกฺขปฺคฺคิยา สํมํ สํคฺคํ วิญฺญาเปตฺวา ตนฺตวาเยหิ จํวารํ วายา
เปสฺสํ สํคฺคํ ๑ อสํโส สํ โช ภิกฺขุ เตสํ มนุสฺसानํ อฺขฺฌายนฺตานํ
ชยฺนฺตานํ วิปาเจนฺตานํ ๑ เย เต ภิกฺขุ อปฺปํ จุณา ๑ เป ๑ เต
อฺขฺฌายนฺติ ชยฺนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม นพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ
สํมํ สํคฺคํ วิญฺญาเปตฺวา ตนฺตวาเยหิ จํวารํ วายาเปสฺสํ สํคฺคํ ๑
อถโช เต ภิกฺขุ ภควโต เขตฺมคฺคํ อวโรเจสฺสํ ๑ สจฺจํ กิร ตฺมุเมห

๑๕๕] นิสฺสํคฺคิยกณฺเฑ ปตฺตวคฺคตฺสํ สํคฺคตฺมํสํกฺขาปทํ ปณฺณตฺติ ๓๓๓
 ภิกฺขเว สํมํ สํคฺคํ วิญฺญาเปตฺวา ตนฺตวาทฺเยหิ จีวรํ วายาเปถาติ ฯ
 สจฺจํ ภคฺวาติ ฯ วิคฺรหิ พุทฺโธ ภคฺวา กถํ หิ นาม ตฺเมห
 โมฆปฺริธา สํมํ สํคฺคํ วิญฺญาเปตฺวา ตนฺตวาทฺเยหิ จีวรํ วายาเปตฺสถ
 เหนํ โมฆปฺริธา อปฺปสฺนฺหานํ วา ปสฺสาทาย ปสฺนฺหานํ วา ภฺยโย-
 ภาวาย ฯ เป ฯ เหวณฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สํกฺขาปทํ อุกฺกฺกเสยฺยถ
 โย ปน ภิกฺขุ สํมํ สํคฺคํ วิญฺญาเปตฺวา ตนฺตวาทฺเยหิ จีวรํ
 วายาเปยฺย นิสฺสํคฺคิยํ ปาจิ ตฺติยํนฺติ ฯ

[๑๕๕] โย ปนาติ โย ยาทิโส ฯ เป ฯ ภิกฺขุติ ฯ เป ฯ อยํ
 อิมํสํมํ อตฺถเถ อธิปฺเปโต ภิกฺขุติ ฯ สํมํนฺติ สยํ วิญฺญาเปตฺวา ฯ
 สํคฺคํ นาม ฉ สํคฺคตฺวานิ โขมํ กปฺปาสํกํ โกเสยฺยํ กมฺพลํ สํณํ
 ภงฺกํ ฯ ตนฺตวาทฺเยหํติ เปสฺสการเกหิ วายาเปติ ปโยเค ทุกฺกฏํ ฯ
 ปฏฺฐิตาเนน นิสฺสํคฺคิยํ โหติ นิสฺสํชฺชิตพฺพํ สงฺฆสฺสํ วา คณฺสสฺสํ วา
 ปุคฺคตฺสสฺสํ วา ฯ เหวณฺจ ปน ภิกฺขเว นิสฺสํชฺชิตพฺพํ ฯ เป ฯ อิทํ
 เม ภนฺเต จีวรํ สํมํ สํคฺคํ วิญฺญาเปตฺวา ตนฺตวาทฺเยหิ วายามํติ
 นิสฺสํคฺคิยํ อิมานํ สงฺฆสฺสํ นิสฺสํชฺชามํติ ฯ เป ฯ ททฺดยาติ ฯ เป ฯ
 ททฺดยนฺติ ฯ เป ฯ อายสฺมโต ทมฺมํติ ฯ

[๑๕๕] วายามํเต วายามํตสฺสณฺณํ นิสฺสํคฺคิยํ ปาจิ ตฺติยํ ฯ
 วายามํเต เวมตฺติโก นิสฺสํคฺคิยํ ปาจิ ตฺติยํ ฯ วายามํเต อวายา-
 มํตสฺสณฺณํ นิสฺสํคฺคิยํ ปาจิ ตฺติยํ ฯ อวายามํเต วายามํตสฺสณฺณํ
 อวปฺตฺติ ทุกฺกฏสฺสํ ฯ อวายามํเต เวมตฺติโก อวปฺตฺติ ทุกฺกฏสฺสํ ฯ

อวยายบิเเต อวยายบิเเตสณณิ อณาปคฺติ ฯ

[๓๕๖] อณาปคฺติ จิวั สัพพิคฺคํ อายเเค กายพนุชเน
 อังพนุชเก ปคฺคคฺคฺคิกาย ปริสฺสงานเน ฆาตกานํ ปวาริตานํ
 อณฺเณสฺสฺสฺสฺสฺสฺส อคฺคฺคโน ชเนน อุมฺมคฺคคฺคคฺคคฺค อาทิกมฺมิกคฺคคฺคคฺคคฺค ฯ
 ฉนฺนํสฺสฺสฺสฺสฺส นินฺนํจิกคฺคํ ฯ

สุกฺขิตฺตมฺหา สุกฺขิตฺตมฺหา กโรหิตฺติ ฯ เอเต โห เม ภาณเต สุกฺขิตฺ
 ธารยิตฺตวา อทฺถํ อิมินา สุกฺขเตน จีวรํ วินาหิตฺติ น ภาณเต สกฺกา
 ฌายคํ วา วิตุถคํ วา อปฺปิตคํ วา กาคํ สกฺกา จ โห ภาณเต
 สุกฺขิตฺตมฺหา สุกฺขิตฺตมฺหา สุกฺขิตฺตมฺหา สุกฺขิตฺตมฺหา กาคุนฺหิตฺติ ฯ
 อิงฺฆ ทฺวํ อากุโส ฌายคมฺหา กโรหิ วิตุถคมฺหา อปฺปิตคมฺหา น
 เตน สุกฺขเตน ปฏิพทฺธํ ภวิสฺสคฺคิตฺติ ฯ อถโห โส ทนฺตวาโย
 ยถาอาภคํ สุกฺคํ ทนฺเต อฺปนฺเตวา เยน สํ อิตฺถํ เตนฺปสงฺกมิ
 อฺปนฺสงฺกมิตฺตวา คํ อิตฺถํ เอตทโวจ สุกฺขเตน อยฺเย อตุโถติ ฯ
 นนฺ ทฺวํ อยฺยํ มยา วุตฺโต อิมินา สุกฺขเตน จีวรํ วินาหิตฺติ ฯ
 สจฺจาหํ อยฺเย ตยา วุตฺโต อิมินา สุกฺขเตน จีวรํ วินาหิตฺติ อปฺป
 มํ อยฺโย อฺปนฺนุโห เอวมาห อิงฺฆ ทฺวํ อากุโส ฌายคมฺหา กโรหิ
 วิตุถคมฺหา อปฺปิตคมฺหา น เตน สุกฺขเตน ปฏิพทฺธํ ภวิสฺสคฺคิตฺติ ฯ
 อถโห สํ อิตฺถํ ยตฺตกณฺเณว สุกฺคํ ปจฺมํ อทาสี ตตฺตกํ
 ปจฺณา อทาสี ฯ อสฺโสสิ โห ฌายสฺมา อฺปนฺนุโห สกฺกยปฺตุโต โส
 กิร ปฺริโส ปวาสโต อากโตติ ฯ อถโห ฌายสฺมา อฺปนฺนุโห สกฺกย-
 ปฺตุโต เยน ตสฺส ปฺริสฺสฺส นีเวสนํ เตนฺปสงฺกมิ อฺปนฺสงฺกมิตฺตวา
 ปณฺณตฺเต อาสเน นิสฺสีติ ฯ อถโห โส ปฺริโส เยนายสฺมา
 อฺปนฺนุโห สกฺกยปฺตุโต เตนฺปสงฺกมิ อฺปนฺสงฺกมิตฺตวา ฌายสฺมนฺตํ
 อฺปนฺนุหํ สกฺกยปฺตุคํ อภิวาเทตฺตวา เอกมนฺตํ นิสฺสีติ ฯ เอกมนฺตํ

๑ ย. ม. อยโย ฯ

๓๕๗] นิษฐ์ศุภยิกณฺเฑ ปตฺตวคฺคสฺส สตฺตมตฺถิกขาปทํ นิทานํ ๓๓๗

นิษฐ์สิหฺโน โข โส ปุริโส ปชาปตี เอตทโวจ วายามิตี จีวรนฺติ ฯ
อาม อยฺย วายามิตี จีวรนฺติ ฯ อหฺร อยฺยํ อุปนนฺทํ จีวเรณ
อจฺจนาเทสฺสํมิตี ฯ อถโฆ สํ อิตฺถิํ คํ จีวรํ นีหริตฺวา สํมิกสฺส
ทตฺวา เอตมคฺคํ อารโจะสิ ฯ อถโฆ โส ปุริโส อายสฺมโค
อุปนนฺทสฺส สกฺยปฺตฺตสฺส ตํ จีวรํ ทตฺวา อฺขฺขณายติ ชฺยติ วิปาเจติ
มฺหิจฺจนา อิมํ สมนฺนา สกฺยปฺตฺตียา อสฺนคฺคฺชฺชา นยิมํ สุกฺรา
จีวเรณ อจฺจนาเทคฺคํ กถํ หิ นาม อยฺโย อุปนนฺโท มยา ปุพฺเพ
อปฺปวารีโต คนฺตวาเย อฺปสฺสงฺกมิตฺวา จีวเร วิกปฺปํ อปฺปชฺชิสฺสตีติ ฯ
อถโสสฺสุ โข ภิกฺขุ ตสฺส ปุริสฺสสฺส อฺขฺขณายนฺตสฺส ชฺยนฺตสฺส
วิปาเจนตสฺส ฯ เย เต ภิกฺขุ อปฺปมิจฺจนา ฯ เป ฯ เต อฺขฺขณายนฺติ
ชฺยนฺติ วิปาเจนติ กถํ หิ นาม อายสฺมา อุปนนฺโท สกฺยปฺตฺโต
ปุพฺเพ อปฺปวารีโต คหฺปตฺติกสฺส คนฺตวาเย อฺปสฺสงฺกมิตฺวา จีวเร
วิกปฺปํ อปฺปชฺชิสฺสตีติ ฯ อถโฆ เต ภิกฺขุ ภคฺวโต เอตมคฺคํ
อารโจะสิ ฯ สจฺจํ กิรฺ ตวํ อุปนนฺทํ ปุพฺเพ อปฺปวารีโต คหฺปตฺติกสฺส
คนฺตวาเย อฺปสฺสงฺกมิตฺวา จีวเร วิกปฺปํ อปฺปชฺชิสฺสตีติ ฯ สจฺจํ ภคฺวาทิ ฯ
ฌาตโก เต อุปนนฺทํ อณฺเฑคคโกติ ฯ อณฺเฑคคโก ภคฺวาทิ ฯ
อณฺเฑคคโก โมชฺปฺริสฺ อณฺเฑคคกสฺส น ชานาติ ปฏฺฐิมํ วา อปฺปฏฺฐิ-
รุมํ วา สนฺทํ วา อสฺนทํ วา ตตฺถ นาม ตวํ โมชฺปฺริสฺ ปุพฺเพ

๓-๒ ยฺ. ม. วีตํ ฯ ๓ ยฺ. ม. คหฺปตฺติกสฺส คนฺตวาเย ฯ
๔ ยฺ. ม. อปฺปชฺชิตี ฯ

๑๕๘] นิสฺสํคฺคิยกณฺเฑ ปตฺตวคฺคตฺตํ สํคตฺมตฺติกฺขาปทํ วิภงฺโก ๑๓๘

โส ภิกฺขุ ๑ ปุพฺเพ อปฺปวารีโตติ ปุพฺเพ อวฺตุโต โหติ กัถิเสฺน
เต ฆนฺเต จัจฺเวเน อตฺโต กัถิสฺส เต จัจฺวี วายาเปมฺมติ ๑
ตฺนตฺวาเย อฺปสงฺกมิตฺตฺวาติ ฆวี คนฺตฺวา ยตฺถ กตฺถจฺจ อฺปสงฺกมิตฺตฺวา ๑
จัจฺเวเร วิภฺปฺปํ อปฺปชฺชเยยฺยาติ อิทํ โช อวฺตุโส จัจฺวี มํ อุกฺกิสฺส
วียติ อายตฺตญฺจ กโรถ วิตฺถตฺตญฺจ อปฺปมิตฺตญฺจ สฺสวตฺตญฺจ สฺสฺ-
ปวายิตฺตญฺจ สฺสฺวิเตชิตฺตญฺจ สฺสฺวิตฺตจฺจิตฺตญฺจ กโรถ อปฺปเวณาม มํยมฺมึ
อายตฺตมฺนฺตฺวานํ กิณฺจิมคฺคํ อฺนุปทชฺชเยยฺยามาติ ๑ เหวณฺจ โส ภิกฺขุ
วตฺตวา กิณฺจิมคฺคํ อฺนุปทชฺชเยยฺย อฺนตฺมโส มีณฺเฑปาทมตฺตมฺมึติ
มีณฺเฑปาท โนาม ยาคฺคฺมึ ภคฺคฺมึ ฆาทนฺนียฺมึ จฺจนฺณมีณฺโชนฺนียฺมึ ทนฺต-
กฏฺจฺมึ ทสฺสิกฺสฺสฺคฺคฺมึ อฺนตฺมโส ฆมฺมึ ฆณฺติ ๑ ตสฺส วจฺเนน
อายตฺตํ วา วิตฺถตฺตํ วา อปฺปมิตฺตํ วา กโรติ ปโยเค ทุกฺกฏฺ ๑
ปฏฺฐิตาเณ นิสฺสํคฺคิยํ โหติ นิสฺสํชฺชิตฺตพฺพํ สงฺฆสฺส วา คณฺสฺส
วา ปุคฺคตฺตํ วา ๑ เหวณฺจ ปน ภิกฺขเว นิสฺสํชฺชิตฺตพฺพํ ๑เป ๑
อิทํ เม ฆนฺเต จัจฺวี ปุพฺเพ อปฺปวารีโต อณฺเฑตกตฺตํ คหฺปติ-
กตฺตํ ตฺนตฺวาเย อฺปสงฺกมิตฺตฺวา จัจฺเวเร วิภฺปฺปํ อปฺปนฺนํ นิสฺสํคฺคิยํ
อิมานํ สงฺฆสฺส นิสฺสํชฺชามฺมิตฺติ ๑เป ๑ ทเทยฺยาติ ๑เป ๑ ทเทยฺยุนฺติ
๑เป ๑ อายตฺตมโต ทมฺมิตฺติ ๑

[๑๕๘] อณฺเฑตเก อณฺเฑตกตฺตมฺมึ ปุพฺเพ อปฺปวารีโต คหฺปติ-
กตฺตํ ตฺนตฺวาเย อฺปสงฺกมิตฺตฺวา จัจฺเวเร วิภฺปฺปํ อปฺปชฺชติ นิสฺสํคฺคิยํ
ปารัจตฺตियํ ๑ อณฺเฑตเก เวมฺติโก ปุพฺเพ อปฺปวารีโต คหฺปติกตฺตํ

อฏฺฐสมตฺถิกขาปทํ

[๑๖๑] เตน สมฺเยน พุทฺโธ ภควา สํวตฺถิยํ วิหริติ เขตฺตวเน
อนาถมีณฺฑิกิสฺส อารามे ๑ เตน โข ปน สมฺเยน อลฺลสฺสโร
มหามคฺคโต ปวาสํ คจฺจนฺโต ภิกฺขุณฺโณ สฺนฺติเก ทฺวํ ปาเหสิ อากจฺจนฺตุ
ภทฺทนฺตา วสฺสํวาสิกํ ทสฺสํมํติ ๑ ภิกฺขุ วสฺสํ วุคฺคณํ ภควตา
วสฺสํวาสิกํ อนุญฺญาตฺตฺติ กุฏฺฏจฺจายนฺตา นาคมํสุ ๑ อถ โข โส
มหามคฺคโต อชฺชฌายติ ชัยติ วิปาเจติ กถํ หิ นาม ภทฺทนฺตา
มยา ปหิเต ทฺวเต นาคจฺฉินฺตฺตฺตฺติ อหํ หิ เสนาย คจฺจนามิ ทฺวชฺชานํ
ชฺวีตํ ทฺวชฺชานํ มรณฺตฺติ ๑ อสฺสํสฺสํ โข ภิกฺขุ ทสฺสํ มหา
มคฺคตสฺสํ อชฺชฌายนฺตสฺสํ ชัยนฺตสฺสํ วิปาเจนฺตสฺสํ ๑ อถ โข เต ภิกฺขุ
ภควโต เอตมคฺคํ อารุเจสฺสํ ๑ อถ โข ภควา เอตสฺมํ นิทาเน
เอตสฺมํ ปกฺรเณ ชมฺมํ กถํ กตฺวา ภิกฺขุ อามนฺเตสิ อนุชานามิ
ภิกฺขเว อจฺเจกจฺจิวํ ปฏฺิคฺคเหตฺวา นิกฺขิบบิคฺคฺตฺตฺติ ๑ เตน โข ปน
สมฺเยน ภิกฺขุ ภควตา อนุญฺญาตํ อจฺเจกจฺจิวํ ปฏฺิคฺคเหตฺวา
นิกฺขิบบิคฺคฺตฺติ ๑ เต อจฺเจกจฺจิวํ ปฏฺิคฺคเหตฺวา จฺจวฺกาทสฺมยํ อติฏฺฏา
เมนฺตฺติ ๑ ตานิ จฺจวฺกานิ จฺจวฺวํเส ภณฺฑิกภาพทฺชานิ ตฺวิจฺฉนฺตฺติ ๑
อทฺทสา โข อายสฺมา ยานนฺโท เสนาถนฺจวฺกํ อหิณฺฑนฺโต
ตานิ จฺจวฺกานิ จฺจวฺวํเส ภณฺฑิกภาพทฺชานิ จิตานิ^๒ ทิสฺวาน ภิกฺขุ

๑ ย. ม. อจฺเจกจฺจิวฺกานิ ๑ ๒ ย. ม. ตฺวิจฺฉนฺเต ๑

อามนเตสึ กัสสิมานิ อากุโส จัรวานิ จัรววเส ภาณุกิภาพทธานิ
 ติฏฐันตึติ ๑ อมุหากั อากุโส อจุเจกัจจิวานึติ ๑ กัวจิวิ ปนาคุโส
 อิมานิ จัรวานิ นิกุชิตุคานึติ ๑ อถโฆ เต ภิกขุ อายสุมาโต
 อานนุหัสสุ ยถานิกุชิตุคั อารโจะสุ ๑ อายสุมา อานนุโท อชฺชฌายติ
 ชัยติ วิปาเจติ กถึ หิ นาม ภิกขุ อจุเจกัจจิวานิ ปฏิคฺคเหตฺวา
 จัรวภาตสมมึ อติคฺคาเมตฺสฺสนึติ ๑ อถโฆ อายสุมา อานนุโท
 ภควโต เขตมคฺถึ อารโจะสุ ๑ สจฺจํ กิร ภิกฺขเว ภิกขุ อจุเจก-
 จัรวปฏิคฺคเหตฺวา จัรวภาตสมมึ อติคฺคาเมตฺสฺสนึติ ๑ สจฺจํ ภควาติ ๑
 วิครหิ พุทฺโฆ ภควา กถึ หิ นาม เต ภิกฺขเว โมชปริสา
 อจุเจกัจจิวปฏิคฺคเหตฺวา จัรวภาตสมมึ อติคฺคาเมตฺสฺสนึติ เนตฺติ
 ภิกฺขเว อปฺปสฺสนฺนํ วา ปสฺสาทาย ปสฺสนฺนํ วา ภิชฺชโยภาวาย
 ๑ เป ๑ เอตฺตญฺ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุตฺตฺติเสยฺยาล
 ทสฺสํหํนาคตฺถ กตฺติกเตมาสิปฺปนฺณมํ ภิกฺขุโน ปเนว อจุเจกัจจิว
 อปฺปชฺชเชยฺย อจุเจกํ มณฺเฒมาเนน ภิกฺขุณา ปฏิคฺคเหตฺพพิ
 ปฏิคฺคเหตฺวา ยาวจัรวภาตสมมึ นิกุชิตฺตพฺพิ ตโต เจ อุตฺตรึ
 นิกุชเปยฺย นิสฺสคฺคิยํ ปาจิคฺคิตฺตนิหิตึ ๑

[๑๖๒] ทสฺสํหํนาคคฺคณฺติ ทสฺสํหํนาคคฺคาย ปวารณาย ๑ กตฺติก-
 เตมาสิปฺปนฺณมณฺติ ปวารณา กตฺติกา วุจฺจติ ๑ อจุเจกัจจิว
 นาม เสนาย วา คณฺตุกาโม โหติ ปวาสุ วา คณฺตุกาโม โหติ

๑ สพฺพตฺถ เอตฺตโวจาทิ ทิสฺสตี ๑

๓๖๓] นิสฺสํคฺคิยกณฺเฑ ปตฺตวคฺคตฺส อฏฺฐมตฺถิชาปทํ วิภงฺโก ๓๕๓

คิตาโน วา โหติ คพฺภินิ วา โหติ อตฺตํทฺธตฺส วา สทฺธา
อุปฺปนฺนา โหติ อปฺปตฺนฺนตฺส วา ปสาโท อุปฺปนฺโน โหติ ฯ
โส เจ ภิกฺขุณฺโณ สฺนฺตฺติเก ทฺตํ ปหิเนยฺย อากฺขณฺนํ ภาทฺทฺนํ
วตฺตํวาลิํ ทสฺสํมํติ ฯ เอตํ อจฺเจกจิวฺรํ นาม ฯ อจฺเจกํ
มณฺเฑมาเนน ภิกฺขุณา ปฏฺิคฺคเหตฺพุพฺพิ ปฏฺิคฺคเหตฺวา ยาวจิวฺร-
ภาตฺสมํ นิภฺธิปิตฺพุพฺพติ สณฺเฑวณฺโณ กตฺวา นิภฺธิปิตฺพุพฺพิ อิทํ
อจฺเจกจิวฺรณฺติ ฯ จิวฺรภาตฺสมโย นาม อนตฺตเต กจฺเิเน วตฺตํนตฺส
ปจฺฉินฺโม มาโส อตฺตเต กจฺเิเน ปณฺจ มาสา ฯ ตโต เจ
อุตฺตริ นิภฺธิเปยฺยาติ อนตฺตเต กจฺเิเน วตฺตํนตฺส ปจฺฉิมํ ทิวตฺส
อติฏฺกาเมติ นิสฺสํคฺคิยํ โหติ ฯ อตฺตเต กจฺเิเน กจฺเิณทฺธวาทิวตฺส
อติฏฺกาเมติ นิสฺสํคฺคิยํ โหติ นิสฺสํชฺชิตฺพุพฺพิ ตฺงฆตฺส วา คณตฺส
วา ปุคฺคตฺส วา ฯ เหวณฺจ ปน ภิกฺขเว นิสฺสํชฺชิตฺพุพฺพิ ฯ เป ฯ
อิทํ เม ภาณเต อจฺเจกจิวฺรํ จิวฺรภาตฺสมํ อติฏฺกามิตํ นิสฺสํคฺคิยํ
อิมานํ ตฺงฆตฺส นิสฺสํชฺชามํติ ฯ เป ฯ ทเทยฺยาติ ฯ เป ฯ ทเทยฺยุนฺติ
ฯ เป ฯ อายสฺมโต ทมํมํติ ฯ

[๓๖๓] อจฺเจกจิวฺเร อจฺเจกจิวฺรตฺตณฺเฑ จิวฺรภาตฺสมํ อติฏฺกา-
เมติ นิสฺสํคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ฯ อจฺเจกจิวฺเร เวมตฺติโก จิวฺรภาตฺสมํ
อติฏฺกาเมติ นิสฺสํคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ฯ อจฺเจกจิวฺเร อนจฺเจกจิวฺรตฺตณฺเฑ
จิวฺรภาตฺสมํ อติฏฺกาเมติ นิสฺสํคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ฯ อนนฺธิจฺเิเต

๓ สพุพฺพตฺถ นิสฺสํคฺคิยํ ปาจิตฺติยณฺติ ทิสฺสํติ ฯ

อริยจิตต์ตณฺณี... อวิกปฎิเท วิกปฎิตตณฺณี... อวิตฺตชฺชิตเต วิตฺตชฺชิต-
 ตตณฺณี... อนนฺนุเจ นนฺนุสตตณฺณี... อวินนฺนุเจ วินนฺนุสตตณฺณี... อททฺทเม
 ททฺทตตณฺณี... อวิตุตฺเต วิตุตฺตตตณฺณี จัฏฐกาตตมยํ อติฏฐาเมติ
 นิสฺตํคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ฯ นิสฺตํคฺคิยํ จัฏฐํ อนิสฺตํชฺชิตฺตวา ปริภุชฺชติ
 อปาตฺติ ทุกฺกฏตฺตํ ฯ อนนฺนุเจจจัฏฐเว นนฺนุเจจจัฏฐเวตตณฺณี อปาตฺติ
 ทุกฺกฏตฺตํ ฯ อนนฺนุเจจจัฏฐเว เวตติโก อปาตฺติ ทุกฺกฏตฺตํ ฯ
 อนนฺนุเจจจัฏฐเว อนนฺนุเจจจัฏฐเวตตณฺณี อนาปาตฺติ ฯ

[๑๖๕] อนาปาตฺติ อนโตตตมยํ อริยเจตติ วิกปฎิเปติ วิตฺตํชฺชิตติ
 นิสฺตํคฺคิ วิตฺตํคฺคิ ทยฺหํ อจฺฉินฺนิตฺตวา คณฺหาติ^๑ วิตฺตํคฺคิ คณฺหาติ^๒
 อุมมตฺตตตตํ อาทิกมฺมิกตฺตํคฺคิ ฯ

อฏฺฐมสํกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

๑-๒ ย. ม. คณฺหนฺติ ฯ

นวมสิกขาปทํ

[๓๖๕] เตน สัมเยน พุกุโธ ภควา สํวตฺถิยํ วิหริติ เขตฺวเน
อนาถบิณฑิกิสฺส อารามे ฯ เตน โข ปน สัมเยน ภิกฺขุ วุคฺควสฺสํ
อารมฺมเกสฺส เสนาสฺสเนสฺส วิหริหฺนติ ฯ กตฺติกโจรกา ภิกฺขุ ตทฺช-
ตาภาติ ปรีปาเตนฺติ ฯ ภควโต เขตฺมคฺคํ อารโหเจสฺสํ ฯ อถ โข
ภควา เขตฺสํมี นีทานเ เขตฺสํมี ปกฺรณเ ชมฺมี กถํ กถฺวา ภิกฺขุ
อามนฺเตสฺสิ อนุชานามิ ภิกฺขเว อารมฺมเกสฺส เสนาสฺสเนสฺส วิหริหฺนเตน
ติณฺณํ จีวรํ อณฺเฏตฺรํ จีวรํ อนฺตรมเว นิกฺขิเปตฺตุนฺติ ฯ เตน
โฆ ปน สัมเยน ภิกฺขุ ภควตา อนฺเฏณคํ อารมฺมเกสฺส
เสนาสฺสเนสฺส วิหริหฺนเตน ติณฺณํ จีวรํ อณฺเฏตฺรํ จีวรํ อนฺตรมเว
นิกฺขิเปตฺตุนฺติ ฯ เเต ติณฺณํ จีวรํ อณฺเฏตฺรํ จีวรํ อนฺตรมเว
นิกฺขิเปตฺตฺวา อติเรกณารคฺคํ วิปฺปวสฺสํนฺติ ฯ ตานิ จีวรานิ นสฺสํนฺติปิ
วินสฺสํนฺติปิ ทฺยหฺนฺติปิ อุนฺทฺเรหิเป ชฺชฺชนฺติ ฯ ภิกฺขุ ทฺจฺจโงตา
โหนฺติ สฺชจฺจิวรา ฯ ภิกฺขุ เอวมาหํสฺสํ กิสฺสํ คฺคฺเมห อาดุสฺสํ
ทฺจฺจโงตา สฺชจฺจิวราติ ฯ อถ โข เเต ภิกฺขุ ภิกฺขุณํ เขตฺมคฺคํ
อารโหเจสฺสํ ฯ เย เเต ภิกฺขุ อปฺเปจฺจนา ฯ เป ฯ เเต อฺชฺชณายนฺติ
ชฺชฺชนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม ภิกฺขุ ติณฺณํ จีวรํ อณฺเฏตฺรํ
จีวรํ อนฺตรมเว นิกฺขิเปตฺตฺวา อติเรกณารคฺคํ วิปฺปวสฺสํนฺตํนฺติ ฯ
อถ โข เเต ภิกฺขุ ภควโต เขตฺมคฺคํ อารโหเจสฺสํ ฯ สจฺจํ กิร

ภิกฺขเว ภิกฺขุ ตินฺนุณฺ จีวรานํ อณฺเฏศฺวํ จีวรํ อนุตรขเว นิกฺขิเปตฺวา
 อติเรกณารตฺตํ วิปฺปวสฺสํตฺติ ๑ สจฺจํ ภควาติ ๑ วิคฺรหิ พุทฺโธ
 ภควา กถํ หิ นาม เต ภิกฺขเว โมฆปริณฺดา ตินฺนุณฺ จีวรานํ
 อณฺเฏศฺวํ จีวรํ อนุตรขเว นิกฺขิเปตฺวา อติเรกณารตฺตํ วิปฺปวสฺสํตฺติ
 เนตํ ภิกฺขเว อปฺปสฺสนานํ วา ปสาทาย ปสฺสนานํ วา ภิชฺโยภาวาย
 ๑ เป ๑ เหวณฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุกฺกิเสยฺยถา อฺปวสฺสํ
 โช ปน กคฺคิกปฺนุณฺมํ ๑ ยานิ โช ปน ตานิ อารณฺเณทานิ
 เสนาสนานิ สาสงฺกมฺมทานิ สบฺบปฏิภยานิ ตถารูเปสฺสุ ภิกฺขุ เสนา-
 สเนสฺสุ วิหรนฺโต อากงฺขมาโน ตินฺนุณฺ จีวรานํ อณฺเฏศฺวํ จีวรํ
 อนุตรขเว นิกฺขิเปยฺย ๑ สียา จ ตสฺสํ ภิกฺขุโน โภจิทฺเว
 ปจฺจโย เตน จีวเรณ วิปฺปวสาาย นารตฺตปรมนฺเตน ภิกฺขุณา
 เตน จีวเรณ วิปฺปวสฺสิตพฺพํ ๑ ตโต เจ อุกฺกเร วิปฺปวเสยฺย
 อณฺเฏศฺวํ ภิกฺขุสฺมมฺตียา นิสฺสํคฺคิยํ ปาจิตฺตียนฺติ ๑

[๑๖๖] อฺปวสฺสํ โช ปนาติ อุกฺกวสฺสํ ๑ กคฺคิกปฺนุณฺมมฺตติ
 กคฺคิกจาทุมํสฺสํ อจฺจติ ๑ ยานิ โช ปน ตานิ อารณฺเณทานิ
 เสนาสนานนฺติ อารณฺเณกํ นาม เสนาสนํ ปณฺจขณฺตฺติกํ ปจฺจนิมฺ ๑
 สาสงฺกํ นาม อารามे อารามฺปจาเร โจรานํ นินฺนุโสภาสํ ทิสฺสํติ
 กฺกฺโตกาสํ ทิสฺสํติ จิตฺกาสํ ทิสฺสํติ นิสฺสินฺโนกาสํ ทิสฺสํติ
 นินฺนุโนกาสํ ทิสฺสํติ ๑ สบฺบปฏิภยํ นาม อารามे อารามฺปจาเร
 โจเรหิ มนุสฺสา หตา ทิสฺสํนฺติ วิตุคฺตา ทิสฺสํนฺติ อากฺกิตฺตา

๑๖๗] นิสฺสัคคิยภณฺเฑ ปตฺตวคฺคสฺส นวมสฺกฺขาปทํ ปทภาชนํ ๑๔๗
 ทิสฺสํนุติ ๑ ตถารุเปสฺสุ ภิกฺขุ เสนาสฺเนสฺสุ วิหฺรณฺโตติ เหววรูเปสฺสุ
 ภิกฺขุ เสนาสฺเนสฺสุ วิหฺรณฺโต ๑ อากงฺขมาโนติ อิจฺจมาโน ๑
 คินฺเณ จํวราณํ อณฺเณทวํ จํวรนุติ สงฺฆาฐิ วา อุตฺตวราสฺสํ วา
 อนฺตรวาสํ วา ๑ อนฺตรสมเว นิกฺขิเปยฺยาติ สมนฺตา โคจรคามे
 นิกฺขิเปยฺย ๑ สียา จ ตสฺส ภิกฺขุโน โภจิทเว ปจฺจโย เตน
 จํวเรน วิปฺปวาสายาติ สียา ปจฺจโย สียา ภณฺณํ ๑ นารตฺต-
 ปรมนฺเตน ภิกฺขุณา เตน จํวเรน วิปฺปวสฺสิตพฺพนุติ นารตฺตปรมตา
 วิปฺปวสฺสิตพฺพํ ๑ อณฺเณทวํ ภิกฺขุสฺสมมฺตียาติ จเปเตวา ภิกฺขุสฺสมมฺตํ ๑
 ตโต เจ อุตฺตวํ วิปฺปวเสยฺยาติ สฺตตฺตเม อรฺกฺคฺคเม นิสฺสัคคิยํ
 โหติ นิสฺสัคฺชิตพฺพํ สงฺฆสฺส วา คณฺสฺส วา ปุคฺคตสฺส วา ๑
 เหววเจ ปน ภิกฺขเว นิสฺสัคฺชิตพฺพํ ๑ เป ๑ อิทํ เม ภนฺเต จํวํ
 อติเรกนารตฺตํ วิปฺปวตฺตํ อณฺเณทวํ ภิกฺขุสฺสมมฺตียา นิสฺสัคคิยํ อิมาทํ
 สงฺฆสฺส นิสฺสัคฺชามํติ ๑ เป ๑ ททฺดยาติ ๑ เป ๑ ททฺดยนฺนุติ ๑ เป ๑
 อายสฺมโต ทมฺมํติ ๑

[๑๖๗] อติเรกนารตฺเต อติเรกสฺสณฺณํ วิปฺปวสฺสํ อณฺเณทวํ
 ภิกฺขุสฺสมมฺตียา นิสฺสัคคิยํ ปาจิตฺติยํ ๑ อติเรกนารตฺเต เวมตีโก
 วิปฺปวสฺสํ อณฺเณทวํ ภิกฺขุสฺสมมฺตียา นิสฺสัคคิยํ ปาจิตฺติยํ ๑ อติเรก-
 นารตฺเต อณฺเณทวํ วิปฺปวสฺสํ อณฺเณทวํ ภิกฺขุสฺสมมฺตียา นิสฺสัคคิยํ
 ปาจิตฺติยํ ๑ อปฺปจฺจทฺทฺชฺชเฏ ปจฺจทฺทฺชฺชสฺสณฺณํ... อวิสฺสัคฺชิตเว วิสฺสัคฺชิต-
 สฺสณฺณํ... อนนฺนุเจ นนฺนุสฺสณฺณํ... อวินฺนุเจ วินฺนุสฺสณฺณํ... อทกฺกเม

ททฺขุสฺสณฺณํ... อวิตุตฺเต วิตุตฺตณฺณํ วิปฺปวสฺสตี อณฺเณตฺร ภิกฺขุ-
 สฺมมุตฺติยา นิสฺสํคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ฯ นิสฺสํคฺคิยํ จีวรํ อนิสฺสํชฺชิตฺวา
 ปริภุชฺชตี อापตฺติ ตุฏฺถสฺสํ ๑ อุนกณารตฺเต อติเรกณฺณํ
 อापตฺติ ตุฏฺถสฺสํ ๑ อุนกณารตฺเต เวมตีโก อापตฺติ ตุฏฺถสฺสํ ๑
 อุนกณารตฺเต อุนกณณฺณํ อเนาปตฺติ ๑

[๑๖๘] อเนาปตฺติ ฌารตฺตํ วิปฺปวสฺสตี อุนกณารตฺตํ วิปฺปวสฺสตี
 ฌารตฺตํ วิปฺปวสฺสิตฺวา ปุณฺ คามสฺมํ โยกฺกมิตฺวา วสฺสิตฺวา ปกฺกมตี
 อเนโตฌารตฺตํ ปจฺจุทฺทฺรตี วิสฺสํชฺเชตี นสฺสํตี วินสฺสํตี ทยฺหตี
 อจฺฉินฺนิตฺวา คณฺหาตี^๑ วิสฺสํสํ คณฺหาตี^๒ ภิกฺขุสฺสมมุตฺติยา อุมฺมตฺต-
 กสฺสํ อาทิกมฺมิกสฺสํสํตี ๑

นวมตฺติฏฺฐาปทํ นิฏฺฐิตํ ๑

ทศมศึกษาปท

[๑๖๘] เตน สมนเณ พุกุโธ ภควา สวคฺคิณํ วิหริติ เขตวเน
อนาถปิณฺฑิกิสฺส อารามे ฯ เตน โข ปน สมนเณ สวคฺคิณํ
ชณฺเวยตริสฺส ปุคฺคิสฺส สงฺฆิสฺส สจฺจวรภคฺคํ ปฏฺยคฺคํ โหติ โภเชตฺวา
จฺจวเรน อจฺจุฉาเทสฺสํมาติ ฯ อถโธ นพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ เณ
โส ปุโค เตนุปลสงฺกมฺมิสฺสุ อฺปลสงฺกमितฺวา ตํ ปุคฺคํ เอตทโวจฺ
เทถาตุโส อมฺหากํ อิมานิ จจฺจวรนํติ ฯ น มยฺ ภนฺเต ทสฺสํ
อมฺหากํ สงฺฆิสฺส อหฺนุสฺสํ สจฺจวรภิกฺขา ปณฺณคฺคตาติ ฯ พหุ อาตุโส
สงฺฆิสฺส ทายกา พหุ สงฺฆิสฺส ภคฺคา มยฺ คฺคฺเมห นิสฺสําย คฺคฺเมห
สฺมปลสฺสํนฺดา อึช วิหฺวาม คฺคฺเมห เจ อมฺหากํ น ทสฺสํถ อถ
โกจฺรหิ อมฺหากํ ทสฺสํติ เทถาตุโส อมฺหากํ อิมานิ จจฺจวรนํติ ฯ
อถโธ โส ปุโค นพฺพคฺคิเยหิ ภิกฺขุหิ นิปฺปิพฺยมาโน ยถापฏฺยคฺคํ
จจฺจวํ นพฺพคฺคิยานํ ภิกฺขุณํ ทคฺวา สงฺฆํ ภคฺเคน ปรีวีสิ ฯ ये ते
ภิกฺขุ ชานนฺติ สงฺฆิสฺส สจฺจวรภคฺคํ ปฏฺยคฺคํ น จ ชานนฺติ
นพฺพคฺคิยานํ ภิกฺขุณํ ทินฺนนฺติ เต เอวมาหํสุ โอโณเชถ อาตุโส
สงฺฆิสฺส จจฺจวรนํติ ฯ นคฺคิ ภนฺเต ยถापฏฺยคฺคํ จจฺจวํ อຍฺยา
นพฺพคฺคิยา อคฺคฺตโน ปรีณเวเมสฺสํนฺติ ฯ ये ते ภิกฺขุ อပ္ပိเจฉา
ฯ เป ฯ เต อฺชฺชฌายนฺติ ชยฺนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม
นพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ ชานํ สงฺฆิกํ ตาภํ ปรีณคํ อคฺคฺตโน ปรี-

ฉนาเมตฺตํนุตฺติ ๑ อถโฆ เค ภิกฺขุ ภควโต เขตมตฺถํ อารโจะตฺถํ ๑
 สจฺจํ กิร ตุมฺเห ภิกฺขเว ชานํ สงฺฆิกํ ตาภํ ปริณตํ อตฺตโน
 ปริณาเมถาติ ๑ สจฺจํ ภควาติ ๑ วิคฺรหิ พุทฺโฆ ภควา กถํ
 หิ นาม ตุมฺเห โมฆปริณตํ ชานํ สงฺฆิกํ ตาภํ ปริณตํ อตฺตโน
 ปริณาเมตฺตํ เนตํ โมฆปริณตํ อปฺปตฺตํนุชานํ วา ปสฺสาทาย
 ปสฺสํนุชานํ วา ภิชฺโยภาย ๑ เป ๑ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ
 สิกฺขาปทํ อุตฺถิสฺสยฺยาถ โย ปน ภิกฺขุ ชานํ สงฺฆิกํ ตาภํ ปริณตํ
 อตฺตโน ปริณาเมยฺย นิสฺสํคฺคิยํ ปาจิตฺตियนฺติ ๑

[๓๗๐] โย ปนาติ โย ยาทิสฺส ๑ เป ๑ ภิกฺขุติ ๑ เป ๑ อยํ
 อิมํสุมํ อตฺเถ อธิปฺเปโต ภิกฺขุติ ๑ ชานาติ นาม สามํ วา
 ชานาติ อญฺเฆ วา ตสฺส อารโจะนฺติ สฺสํ วา อารโจะติ ๑
 สงฺฆิกํ นาม สงฺฆสฺสํ ทินฺนํ โหติ ปริจฺจตฺตํ ๑ ตาภํ นาม จีวร-
 ปิณฺฑปาทเสนาสนนิกิตานปจฺจยภเสชฺชปวิภวาวา อนุตฺมสฺสํ จุณฺณ-
 ปิณฺฑโทมี ทนฺตกฏฺฐํมี ทลฺลิสฺสํคฺคิยํ ๑ ปริณตํ นาม ทสฺสํตาม
 กวิตฺตํมาติ วาจา ภินฺนา โหติ ๑ อตฺตโน ปริณาเมติ ปโยเค
 ทุกฺกฏฺ ๑ ปฏฺฐิตาเกน นิสฺสํคฺคิยํ โหติ นิสฺสํชฺชิตพฺพํ สงฺฆสฺสํ วา
 คณสฺสํ วา ปุคฺคคณสฺสํ วา ๑ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว นิสฺสํชฺชิตพฺพํ
 ๑ เป ๑ อิทํ เม ภนฺเต ชานํ สงฺฆิกํ ตาภํ ปริณตํ อตฺตโน
 ปริณามิตํ นิสฺสํคฺคิยํ อิมานํ สงฺฆสฺสํ นิสฺสํชฺชามิติ ๑ เป ๑
 ทเทยฺยาติ ๑ เป ๑ ทเทยฺยนฺติ ๑ เป ๑ อายตฺมโต ทมฺมํติ ๑

๑๗๑] นิษฐ์ศุภกิจกณฺเฑ ปตฺตวคฺคสฺส ทสฺมสฺสึทฺทวาทํ อเนาปคฺติ ๑๕๓
 ปรินฺเต ปรินฺตสฺสณฺณํ อตฺตโน ปรินฺนามเอติ นิษฐ์ศุภคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ๑
 ปรินฺเต เวมฺติโก อตฺตโน ปรินฺนามเอติ อเนาปคฺติ ทุกฺกฏสฺส ๑
 ปรินฺเต อปรินฺตสฺสณฺณํ อตฺตโน ปรินฺนามเอติ อเนาปคฺติ ๑ สฺงฆสฺส
 ปรินฺตํ อณฺเวยสฺงฆสฺส วา เจตฺตยสฺส วา ปรินฺนามเอติ อเนาปคฺติ
 ทุกฺกฏสฺส ๑ เจตฺตยสฺส ปรินฺตํ อณฺเวยเจตฺตยสฺส วา สฺงฆสฺส วา
 คณฺสฺส วา ปุคฺคสฺส วา ปรินฺนามเอติ อเนาปคฺติ ทุกฺกฏสฺส ๑
 ปุคฺคสฺส ปรินฺตํ อณฺเวยปุคฺคสฺส วา สฺงฆสฺส วา คณฺสฺส วา
 เจตฺตยสฺส วา ปรินฺนามเอติ อเนาปคฺติ ทุกฺกฏสฺส ๑ อปรินฺเต
 ปรินฺตสฺสณฺณํ อเนาปคฺติ ทุกฺกฏสฺส ๑ อปรินฺเต เวมฺติโก อเนาปคฺติ
 ทุกฺกฏสฺส ๑ อปรินฺเต อปรินฺตสฺสณฺณํ อเนาปคฺติ ๑

[๑๗๑] อเนาปคฺติ กตฺถ เทมาติ ปุจฺจนฺนมาโน ยตฺถ ตุมฺหากํ
 เทยฺยทฺมโม ปริโถคํ วา ตเถยฺย ปฺภิสฺงฆาวํ วา ตเถยฺย จิรฺภูจฺติโก
 วา อสฺส ยตฺถ วา ปน ตุมฺหากํ จิตฺตํ ปสฺสํทฺติ ตตฺถ เทถาติ
 ภาณฺติ อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสํธาติ ๑

ทสฺมสฺสึทฺทวาทํ นิฏฺฐิตํ ๑
 ปตฺตวคฺโค ตติโย ๑

ตสฺสํทฺทานํ

เทว จ ปตฺตานิ เภสฺสขฺขํ วสฺสํธิกา ทานปณฺจจํ
 สํมํ วายาปนาจฺเจโก สํสํงกํ สฺงฆิเกน จาติ ๑

[๑๗๒] อุกุทธิฐา โธ อายตฺมฺนฺโต คีตํ นิสฺสํคฺคิยา ปาจิตฺตฺติยา
 ฆมฺมา ฯ ตตฺถายตฺมฺนฺเต ปุจฺจนามิ กจฺจิตฺถ ปรีสุทฺธา ทุคฺคิยมฺมึ
 ปุจฺจนามิ กจฺจิตฺถ ปรีสุทฺธา ตฺติยมฺมึ ปุจฺจนามิ กจฺจิตฺถ ปรีสุทฺธา
 ปรีสุทฺเธตฺถายตฺมฺนฺโต ตตฺถมา ตฺถุหึ เหวเมตฺถํ ฆารยามฺมึติ ฯ
 นิสฺสํคฺคิยกณฺโฑ นินฺนฺจิตฺถํ ฯ

ปาจิตติกกณฺฑํ

อิมเ โข ปนายสฺมนุโต เทวณฺวติ ปาจิตฺติยา ฐมา อุกฺกเทสํ อากฺขณฺนติ ฯ
มุตฺตาวาทวคฺคสฺส ปจฺจิมสํกฺขาปทํ

[๓๗๓] เตน สมนฺเยน พุกฺโข ภควา สํวตฺถิยํ วิหริติ เขตฺตวเน
อนาถปฺปณฺฑิตกฺกสฺส อาราเม ฯ เตน โข ปน สมนฺเยน หตฺถโก
สํกฺขปฺปฺโต วาทกฺกชฺชิตฺโต โหติ ฯ โส ติตฺถิเยหิ สํกฺขิ สํลฺล-
ปนฺโต อวชานิตฺวา ปฏฺชีนาตี ปฏฺชีนาตีว อวชานาตี อณฺเณนณฺณํ
ปฏฺชีรตี สมนฺปะชานมุตฺตา ภาสตี สํเกตํ กตฺวา วิสํวาเทตี ฯ ติตฺถิยา
อฺชฺชณฺยานนฺตี ชฺชยนฺตี วิปาเจนฺตี กถํ หิ นาม หตฺถโก สํกฺขปฺปฺโต
อเมหฺหิ สํกฺขิ สํลฺลปนฺโต อวชานิตฺวา ปฏฺชีนาตี สํกฺขิ ปฏฺชีนาตีว
อวชานีสํกฺขิ อณฺเณนณฺณํ ปฏฺชีรตี สมนฺปะชานมุตฺตา ภาสีสํกฺขิ
สํเกตํ กตฺวา วิสํวาเทสฺสตีติ ฯ อสฺสสํสํ โข ภิกฺขุ เตสํ ติตฺถิยานํ
อฺชฺชณฺยานนฺตานํ ชฺชยนฺตานํ วิปาเจนฺตานํ ฯ อถ โข เต ภิกฺขุ เยน
หตฺถโก สํกฺขปฺปฺโต เตนฺปสงฺกมิตฺถุ อฺปสงฺกมิตฺตฺวา หตฺถกํ สํกฺข-
ปฺปฺตํ เขตฺตวโจจฺจํ สจฺจํ กิร ตวํ อากฺโข หตฺถก ติตฺถิเยหิ สํกฺขิ
สํลฺลปนฺโต อวชานิตฺวา ปฏฺชีนาตี ปฏฺชีนาตีว อวชานาตี อณฺเณ-
นณฺณํ ปฏฺชีรตี สมนฺปะชานมุตฺตา ภาสี สํเกตํ กตฺวา วิสํวาเทสฺสตีติ ฯ
เอเต โข อากฺโข ติตฺถิยา นาม เยน เกนจฺจิ เขตฺตพฺพา น เตสํ

ชโย ทาทพุโพติ ฯ เย เต ภิกขุ อปปีจณา ฯ เป ฯ เต อชฺฐณายนุติ
 ชยฺนุติ วิปาเจนุติ กถํ หิ นาม หตุถโก สกฺขปฺคฺโต ติตฺติเยหิ
 สทฺธิํ สตฺตปฺนฺโต อวชานิตฺวา ปฏิชานิสฺสตี ปฏิชานิตฺวา อวชานิสฺสตี
 อณฺเณณณณํ ปฏิจวิสฺสตี สมฺปชานมฺสา ภาสิสฺสตี สงฺเกตํ กตฺวา
 วิสฺวาเทสฺสตีติ ฯ อถ โข เต ภิกขุ ภควโต เอตมตฺถํ อารุเจสฺสุ ฯ
 อถ โข ภควา เอตสฺมึ นิทาเน เอตสฺมึ ปกฺรเณ ภิกขุสงฺฆํ
 สมนฺิปาตาเปตฺวา หตุถกํ สกฺขปฺคฺตํ ปฏิปฺจฺนิ สจฺจํ กิร คฺวํ
 หตุถก ติตฺติเยหิ สทฺธิํ สตฺตปฺนฺโต อวชานิตฺวา ปฏิชานาสี ปฏิ
 ชานิตฺวา อวชานาสี อณฺเณณณณํ ปฏิจวสี สมฺปชานมฺสา ภาสตี
 สงฺเกตํ กตฺวา วิสฺวาเทสฺตีติ ฯ สจฺจํ ภควาติ ฯ วิคฺรหิ พุทฺโธ
 ภควา กถํ หิ นาม คฺวํ โมชปฺริสฺ ติตฺติเยหิ สทฺธิํ สตฺตปฺนฺโต
 อวชานิตฺวา ปฏิชานิสฺสตี ปฏิชานิตฺวา อวชานิสฺสตี อณฺเณณณณํ
 ปฏิจวิสฺสตี สมฺปชานมฺสา ภาสิสฺสตี สงฺเกตํ กตฺวา วิสฺวาเทสฺสตี
 เนตํ โมชปฺริสฺ อปฺปสฺนฺนํ วา ปสฺสาทาย ปสฺนฺนํ วา ภิชฺโย
 ภาวาย ฯ เป ฯ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ ลิกฺขาปทํ อุกฺกิสฺเสยฺยถ
 สมฺปชานมฺสา วาเท ปาจิตฺติยนุติ ฯ

[๑๗๔] สมฺปชานมฺสา วาโท นาม วิสฺวาทนปฺเรกฺขารสฺส วาจา
 คีรา พุยฺปโต วจฺเภาโท วาจลิกา วิณฺเณตฺติ อฏฺฐจฺ อนฺริยโหวหารา
 อทฺธิจฺ ทฺธิจฺ เมติ อสฺสสฺสํ สฺสํ เมติ อมฺคํ มฺคํ เมติ
 อวิณฺเณตํ วิณฺเณตํ เมติ ทฺธิจฺ อทฺธิจฺ เมติ สฺสํ อสฺสสฺสํ

๑๗๖] ปาจิตฺตियกณฺเฑ มุสา วาทวคฺคสฺส ปจฺมสฺสึทฺธาปทํ ปทภาชนํ ๑๕๕

เมติ มุคฺ อมุคฺ เมติ วิญฺญาตํ อวิญฺญาตํ เมติ ฯ

[๑๗๕] อทฺธิจฺจํ นาม น จกฺขุณา ทฺธิจฺจํ ฯ อสฺสํสํคํ นาม น
โสเตน สฺคํ ฯ อมุคฺ นาม น ขาเนน ขายิตฺ น ชิวฺหายน
สํยิตฺ น กาเยน ฉฺชจฺจํ ฯ อวิญฺญาตํ นาม น มนสา วิญฺญาตํ ฯ
ทฺธิจฺจํ นาม จกฺขุณา ทฺธิจฺจํ ฯ สฺคํ นาม โสเตน สฺคํ ฯ มุคฺ
นาม ขาเนน ขายิตฺ ชิวฺหายน สํยิตฺ กาเยน ฉฺชจฺจํ ฯ วิญฺญาตํ
นาม มนสา วิญฺญาตํ ฯ

[๑๗๖] ตํหากาเวหิ อทฺธิจฺจํ ทฺธิจฺจํ เมติ สํมุขานมุสา ภณฺนุ-
ตฺสฺส อปคฺติ ปาจิตฺตियสฺสํ ปุพฺเพวสฺสํ โหติ มุสา ภณฺิสฺสํนฺติ
ภณฺนุตฺสฺสํ โหติ มุสา ภณามํติ ภณิตฺสฺสํ โหติ มุสา มยา
ภณิตนฺติ ฯ จตุหากาเวหิ อทฺธิจฺจํ ทฺธิจฺจํ เมติ สํมุขานมุสา
ภณฺนุตฺสฺสํ อปคฺติ ปาจิตฺตियสฺสํ ปุพฺเพ วสฺสํ โหติ มุสา
ภณฺิสฺสํนฺติ ภณฺนุตฺสฺสํ โหติ มุสา ภณามํติ ภณิตฺสฺสํ โหติ
มุสา มยา ภณิตนฺติ วินิชายน ทฺธิจฺจํ ฯ ปญฺหากาเวหิ อทฺธิจฺจํ
ทฺธิจฺจํ เมติ สํมุขานมุสา ภณฺนุตฺสฺสํ อปคฺติ ปาจิตฺตियสฺสํ ปุพฺเพ
วสฺสํ โหติ มุสา ภณฺิสฺสํนฺติ ภณฺนุตฺสฺสํ โหติ มุสา ภณามํติ
ภณิตฺสฺสํ โหติ มุสา มยา ภณิตนฺติ วินิชายน ทฺธิจฺจํ วินิชายน
ชนฺตํ ฯ ฉหากาเวหิ อทฺธิจฺจํ ทฺธิจฺจํ เมติ สํมุขานมุสา ภณฺนุตฺสฺสํ
อปคฺติ ปาจิตฺตियสฺสํ ปุพฺเพ วสฺสํ โหติ มุสา ภณฺิสฺสํนฺติ
ภณฺนุตฺสฺสํ โหติ มุสา ภณามํติ ภณิตฺสฺสํ โหติ มุสา มยา

ภณิตนุติ วินิชาย ทิฏฐัจฉิ วินิชาย ฆนัตติ วินิชาย ฐุจฉิ ฯ สत्ตค-
 หากาเวหิ อทิฏฐัจฉิ ทิฏฐัจฉิ เมติ สัมปะชานมุสา ภณนุตตัสสะ อापตฺติ
 ปาจิตฺตียสฺส ปุพฺเพ วสฺส โหติ มุสา ภณิสฺสัณฺหิติ ภณนุตตัสสะ
 โหติ มุสา ภณามัตติ ภณิตตัสสะ โหติ มุสา มยา ภณิตนุติ
 วินิชาย ทิฏฐัจฉิ วินิชาย ฆนัตติ วินิชาย ฐุจฉิ วินิชาย ภาวํ ฯ ตํหากาเวหิ
 อสฺสัสสะ สฺสั เมติ ฯ เป ฯ อมุตํ มุตํ เมติ ฯ เป ฯ อวิญญาตํ
 วิญญาตํ เมติ สัมปะชานมุสา ภณนุตตัสสะ อापตฺติ ปาจิตฺตียสฺส
 ปุพฺเพ วสฺส โหติ มุสา ภณิสฺสัณฺหิติ ภณนุตตัสสะ โหติ มุสา
 ภณามัตติ ภณิตตัสสะ โหติ มุสา มยา ภณิตนุติ ฯ จตุหากาเวหิ
 ฯ เป ฯ ปญฺจหากาเวหิ ฯ เป ฯ ฉหากาเวหิ ฯ เป ฯ สत्ตคหากาเวหิ
 อวิญญาตํ วิญญาตํ เมติ สัมปะชานมุสา ภณนุตตัสสะ อापตฺติ
 ปาจิตฺตียสฺส ปุพฺเพ วสฺส โหติ มุสา ภณิสฺสัณฺหิติ ภณนุตตัสสะ
 โหติ มุสา ภณามัตติ ภณิตตัสสะ โหติ มุสา มยา ภณิตนุติ
 วินิชาย ทิฏฐัจฉิ วินิชาย ฆนัตติ วินิชาย ฐุจฉิ วินิชาย ภาวํ ฯ

[๑๗๗] ตํหากาเวหิ อทิฏฐัจฉิ ทิฏฐัจฉญฺจ เม สุตตญฺจาติ สัมปะชาน-
 มุสา ภณนุตตัสสะ อापตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ เป ฯ ตํหากาเวหิ
 อทิฏฐัจฉิ ทิฏฐัจฉญฺจ เม มุตตญฺจาติ ฯ เป ฯ ตํหากาเวหิ อทิฏฐัจฉิ
 ทิฏฐัจฉญฺจ เม วิญญาตญฺจาติ สัมปะชานมุสา ภณนุตตัสสะ อापตฺติ
 ปาจิตฺตียสฺส ฯ เป ฯ ตํหากาเวหิ อทิฏฐัจฉิ ทิฏฐัจฉญฺจ เม สุตตญฺจ
 มุตตญฺจาติ ฯ เป ฯ ตํหากาเวหิ อทิฏฐัจฉิ ทิฏฐัจฉญฺจ เม สุตตญฺจ

๑๗๗] ปาจิตฺติยกถ มุสาวาทวคฺคสุตฺตํ ปจฺจิมสํกฺขาปทํ ปททาสนียํ ๑๕๗

วิญญาตญฺจาทิ ๑ เป ๑ ตํหากาเวหิ อทฺธิจฺจํ ทิฏฺฐญฺจ เม สุตฺตญฺจ
มุตฺตญฺจ วิญญาตญฺจาทิ สํปฺปชานมุสา ภาณนุคฺคสุตฺตํ อาปตฺติ ปาจิตฺติ-
ยสุตฺตํ ๑ เป ๑ ตํหากาเวหิ อสุตฺตํ สุตฺตญฺจ เม มุตฺตญฺจาทิ ๑ เป ๑
ตํหากาเวหิ อสุตฺตํ สุตฺตญฺจ เม วิญญาตญฺจาทิ ๑ เป ๑ ตํหากาเวหิ
อสุตฺตํ สุตฺตญฺจ เม ทิฏฺฐญฺจาทิ ๑ เป ๑ ตํหากาเวหิ อสุตฺตํ
สุตฺตญฺจ เม มุตฺตญฺจ วิญญาตญฺจาทิ ๑ เป ๑ ตํหากาเวหิ อสุตฺตํ
สุตฺตญฺจ เม มุตฺตญฺจ ทิฏฺฐญฺจาทิ ๑ เป ๑ ตํหากาเวหิ อสุตฺตํ
สุตฺตญฺจ เม มุตฺตญฺจ วิญญาตญฺจ ทิฏฺฐญฺจาทิ ๑ เป ๑ ตํหากาเวหิ
อมุตฺตํ มุตฺตญฺจ เม วิญญาตญฺจาทิ ๑ เป ๑ ตํหากาเวหิ อมุตฺตํ
มุตฺตญฺจ เม ทิฏฺฐญฺจาทิ ๑ เป ๑ ตํหากาเวหิ อมุตฺตํ มุตฺตญฺจ
เม สุตฺตญฺจาทิ ๑ เป ๑ ตํหากาเวหิ อมุตฺตํ มุตฺตญฺจ เม วิญญาตญฺจ
ทิฏฺฐญฺจาทิ ๑ เป ๑ ตํหากาเวหิ อมุตฺตํ มุตฺตญฺจ เม วิญญาตญฺจ
สุตฺตญฺจาทิ ๑ เป ๑ ตํหากาเวหิ อมุตฺตํ มุตฺตญฺจ เม วิญญาตญฺจ
ทิฏฺฐญฺจ สุตฺตญฺจาทิ ๑ เป ๑ ตํหากาเวหิ อวิญญาตํ วิญญาตญฺจ
เม ทิฏฺฐญฺจาทิ ๑ เป ๑ ตํหากาเวหิ อวิญญาตํ วิญญาตญฺจ
เม สุตฺตญฺจาทิ ๑ เป ๑ ตํหากาเวหิ อวิญญาตํ วิญญาตญฺจ
เม มุตฺตญฺจาทิ ๑ เป ๑ ตํหากาเวหิ อวิญญาตํ วิญญาตญฺจ เม
ทิฏฺฐญฺจ สุตฺตญฺจาทิ ๑ เป ๑ ตํหากาเวหิ อวิญญาตํ วิญญาตญฺจ
เม ทิฏฺฐญฺจ มุตฺตญฺจาทิ ๑ เป ๑ ตํหากาเวหิ อวิญญาตํ วิญญา-
ตญฺจ เม ทิฏฺฐญฺจ สุตฺตญฺจ มุตฺตญฺจาทิ สํปฺปชานมุสา ภาณนุคฺคสุตฺตํ

อาปตติ ปาจิตฺตียุตฺต ๑ เป ๑

[๑๗๘] ตั้หากาเวหิ ทิฏฺฐัจฉิ อทิฏฺฐัจฉิ เมติ สํมฺปชานมฺุสา ภณฺนุ-
 ตฺตฺส อาปตฺติ ปาจิตฺตียุตฺต ปุพฺเพ วุตฺต โหติ มฺุสา ภณฺนิตฺตฺสนฺติ
 ภณฺนุตฺตฺส โหติ มฺุสา ภณามํติ ภณฺนิตฺตฺส โหติ มฺุสา มยา
 ภณฺนิตฺตฺสนฺติ ๑ จตุหากาเวหิ ๑ เป ๑ ปญฺจหากาเวหิ ๑ เป ๑ ฉหา-
 กาเวหิ ๑ เป ๑ สํตฺตฺหากาเวหิ ทิฏฺฐัจฉิ อทิฏฺฐัจฉิ เมติ สํมฺปชาน-
 มฺุสา ภณฺนุตฺตฺส อาปตฺติ ปาจิตฺตียุตฺต ปุพฺเพ วุตฺต โหติ มฺุสา
 ภณฺนิตฺตฺสนฺติ ภณฺนุตฺตฺส โหติ มฺุสา ภณามํติ ภณฺนิตฺตฺส โหติ
 มฺุสา มยา ภณฺนิตฺตฺสนฺติ วิณฺชาย ทิฏฺฐัจฉิ วิณฺชาย ฆนฺตํ วิณฺชาย รุจํ
 วิณฺชาย ภาวํ ๑ ตั้หากาเวหิ สุตํ อุตฺตฺสุตํ เมติ ๑ เป ๑ มุตํ อมุตํ
 เมติ ๑ เป ๑ วิญฺญาตํ อวิญฺญาตํ เมติ สํมฺปชานมฺุสา ภณฺนุตฺตฺส
 อาปตฺติ ปาจิตฺตียุตฺต ปุพฺเพ วุตฺต โหติ มฺุสา ภณฺนิตฺตฺสนฺติ
 ภณฺนุตฺตฺส โหติ มฺุสา ภณามํติ ภณฺนิตฺตฺส โหติ มฺุสา มยา
 ภณฺนิตฺตฺสนฺติ ๑ จตุหากาเวหิ ๑ เป ๑ ปญฺจหากาเวหิ ๑ เป ๑ ฉหากาเวหิ
 ๑ เป ๑ สํตฺตฺหากาเวหิ วิญฺญาตํ อวิญฺญาตํ เมติ สํมฺปชานมฺุสา
 ภณฺนุตฺตฺส อาปตฺติ ปาจิตฺตียุตฺต ปุพฺเพ วุตฺต โหติ มฺุสา
 ภณฺนิตฺตฺสนฺติ ภณฺนุตฺตฺส โหติ มฺุสา ภณามํติ ภณฺนิตฺตฺส โหติ
 มฺุสา มยา ภณฺนิตฺตฺสนฺติ วิณฺชาย ทิฏฺฐัจฉิ วิณฺชาย ฆนฺตํ วิณฺชาย รุจํ
 วิณฺชาย ภาวํ ๑

[๑๗๘] ตั้หากาเวหิ ทิฏฺฐัจฉิ สุตํ เมติ ๑ เป ๑ ตั้หากาเวหิ

นตฺถรติ ทิฏฐํ ปมฺมุจฺโจะ โหติ ทิฏฐจฺญจ เม สุตฺตญฺจาติ สํปะชาน-
 มุสา ภณฺนตฺถตฺถ อापคฺติ ปาจิตฺตियตฺถ ๑ เป ๑ ทิฏฐจฺญจ เม
 สุตฺตญฺจ มุตฺตญฺจ วิญญาตญฺจาติ สํปะชานมุสา ภณฺนตฺถตฺถ อापคฺติ
 ปาจิตฺตियตฺถ ๑ เป ๑ สุตฺเต เวมตฺติโก สุตฺตํ โนกปุเปติ สุตฺตํ นตฺถรติ
 สุตฺตํ ปมฺมุจฺโจะ โหติ ๑ เป ๑ มุตฺเต เวมตฺติโก มุตฺตํ โนกปุเปติ
 มุตฺตํ นตฺถรติ มุตฺตํ ปมฺมุจฺโจะ โหติ ๑ เป ๑ คฺหฬากาเรหิ วิญญาเต
 เวมตฺติโก วิญญาตํ โนกปุเปติ วิญญาตํ นตฺถรติ วิญญาตํ ปมฺมุจฺโจะ
 โหติ วิญญาตญฺจ เม ทิฏฐจฺญจาติ ๑ เป ๑ วิญญาตญฺจ เม
 สุตฺตญฺจาติ ๑ เป ๑ วิญญาตญฺจ เม มุตฺตญฺจาติ ๑ เป ๑ วิญญา-
 ตญฺจ เม ทิฏฐจฺญจ สุตฺตญฺจาติ ๑ เป ๑ วิญญาตญฺจ เม ทิฏฐจฺญจ
 มุตฺตญฺจาติ ๑ เป ๑ วิญญาตญฺจ เม ทิฏฐจฺญจ สุตฺตญฺจ มุตฺตญฺจาติ
 สํปะชานมุสา ภณฺนตฺถตฺถ อापคฺติ ปาจิตฺตियตฺถ ปุพฺเพ วตฺถสฺส โหติ
 มุสา ภณฺนตฺถตฺถตฺถ โหติ มุสา ภณฺนตฺถตฺถตฺถ โหติ มุสา ภณฺนตฺถตฺถ
 โหติ มุสา มยา ภณฺนตฺถตฺถ ๑ จตุทฺถากาเรหิ ๑ เป ๑ ปญฺจหา-
 กาเรหิ ๑ เป ๑ ฉทฺถากาเรหิ ๑ เป ๑ สตฺตทฺถากาเรหิ วิญญาเต
 เวมตฺติโก วิญญาเต โนกปุเปติ วิญญาตํ นตฺถรติ วิญญาตํ ปมฺมุจฺโจะ
 โหติ วิญญาตญฺจ เม ทิฏฐจฺญจ สุตฺตญฺจ มุตฺตญฺจาติ สํปะชาน-
 มุสา ภณฺนตฺถตฺถ อापคฺติ ปาจิตฺตियตฺถ ปุพฺเพ วตฺถสฺส โหติ มุสา
 ภณฺนตฺถตฺถตฺถตฺถ โหติ มุสา ภณฺนตฺถตฺถตฺถตฺถ โหติ

๑ ย. ม. สํมุจฺโจะ ๑

๓๘๓] ปาจิตฺตียกณฺเฑ มุตาจาทวคฺคสุตฺตํ ปจฺมสํกฺขาปทํ อณาปตฺติ ๓๖๓
มุตา มยา ภณิตฺตฺติ วินฺชาย ทิฏฺฐิจิ วินฺชาย ขนฺตี วินฺชาย รุจิ
วินฺชาย ภาวํ ฯ

[๓๘๓] อณาปตฺติ ทวาย ภณติ รวาย ภณติ (ทวาย ภณติ
นาม สหสา ภณติ ฯ รวาย ภณติ นาม อณฺเณ ภณิสฺสามิติ
อณฺเณ ภณติ ฯ) อุมฺมตฺตคฺคสุตฺตํ อาทิกมฺมิกสุตฺตํ ฯ
ปจฺมสํกฺขาปทํ นิฏฺฐิจิํ ฯ

ทุติยสิกขาปทํ

[๑๘๒] เตน สัมเยน พุทฺโธ ภควา สํวตฺถิยํ วิหริติ เขตฺตวเน
 อนาคตีเยตฺถิ กตฺถํ สํวราเม ๑ เตน โห ปน สัมเยน ฉพฺพคฺคิยา
 ภิกฺขุ เปสฺสเดหิ ภิกฺขุหิ สํทฺธิํ ภณฺฑนฺตํ เปสฺสเด ภิกฺขุ โอมสํสฺส
 ซาติยาบี นามะเนบี โคคฺคเตนบี กมฺมะเนบี สิปฺเปเนบี อาพาเรนบี
 ดิจฺจเคนบี กิเตสฺสเนบี อาปคฺคิยาบี หีเนเนบี อกฺโกเสณ ชุสฺสเนติ
 วมฺภเนติ ๑ เย เต ภิกฺขุ อยมฺปิ จฺจ ๑ เป ๑ เต อชฺชณฺยานุติ
 ชฺชเนติ วิปาเจเนติ กถํ หิ นาม ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ เปสฺสเดหิ ภิกฺขุหิ
 สํทฺธิํ ภณฺฑนฺตํ เปสฺสเด ภิกฺขุ โอมสํสํสฺสเนติ ซาติยาบี นามะเนบี
 โคคฺคเตนบี กมฺมะเนบี สิปฺเปเนบี อาพาเรนบี ดิจฺจเคนบี กิเตสฺสเนบี
 อาปคฺคิยาบี หีเนเนบี อกฺโกเสณ ชุสฺสเนติ วมฺภเนติ ๑
 อดโห เต ภิกฺขุ ภควโต เอตมคฺคํ อาโรเจสฺสุ ๑ สจฺจํ กิร ตฺตฺตฺต
 ภิกฺขเว เปสฺสเดหิ ภิกฺขุหิ สํทฺธิํ ภณฺฑนฺตํ เปสฺสเด ภิกฺขุ โอมสํ
 ซาติยาบี นามะเนบี โคคฺคเตนบี กมฺมะเนบี สิปฺเปเนบี อาพาเรนบี
 ดิจฺจเคนบี กิเตสฺสเนบี อาปคฺคิยาบี หีเนเนบี อกฺโกเสณ ชุสฺสเนติ วมฺภ
 ภาติ ๑ สจฺจํ ภควาติ ๑ วิคฺรหิ พุทฺโธ ภควา กถํ หิ นาม
 ตฺตฺตฺต โมชฺสปริสา เปสฺสเดหิ ภิกฺขุหิ สํทฺธิํ ภณฺฑนฺตํ เปสฺสเด
 ภิกฺขุ โอมสํสํสํสํ ซาติยาบี ๑ เป ๑ หีเนเนบี อกฺโกเสณ ชุสฺสเนติ

๑ ย. ม. ภณฺฑนฺตํ ๑

๑๘๓] ปาจิตฺตียกณฺเฑ มุสาวาทวคฺคฺสฺส นนฺทิวีสํวคฺคฺคฺ ๑๖๓

วมุภสฺสํถ กนฺทํ โมฆปฺปวีสํ อปฺปสฺสนฺนํ วา ปสฺสํทาย ปสฺสนฺนํ
วา ภิชฺชโยภาวาย ฯ เป ฯ วิคฺรหิตฺตฺวา ฐมฺมํ กถํ กตฺตฺวา ภิกฺขุ
อามนฺเตสฺสิ ฯ

[๑๘๓] ภูตฺตฺพฺพํ ภิกฺขเว คคฺคฺสฺสิตายํ อณฺเฑตฺรสฺสํ พุราหฺมณสฺสํ
นนฺทิวีสํวคฺคฺ นาม พฺทิตฺตฺวาท อโหสิ ฯ อถ โช ภิกฺขเว นนฺทิวีสํวคฺคฺ
พฺทิตฺตฺวาทํ คํ พุราหฺมณํ เอคตฺตฺวโจจ คจฺจนํ คฺวํ พุราหฺมณ
เสฏฺฐจฺฉินา สํทฺธิํ สหฺสฺสํ อพฺภุทํ กโรหิ มยฺหํ พฺทิตฺตฺวาท
สํกฺขยสฺสํ อติพฺทฺธิํ ปวณฺณฺเยสฺสํคฺคฺติ ฯ อถ โช ภิกฺขเว โส พุราหฺมณ
เสฏฺฐจฺฉินา สํทฺธิํ สหฺสฺสํ อพฺภุทํ อกาสิ มยฺหํ พฺทิตฺตฺวาท
สํกฺขยสฺสํ อติพฺทฺธิํ ปวณฺณฺเยสฺสํคฺคฺติ ฯ อถ โช ภิกฺขเว โส พุราหฺมณ
สํกฺขยสฺสํ อติพฺทฺธิํ ปวณฺณฺเยสฺสํคฺคฺติ นนฺทิวีสํวคฺคฺ พฺทิตฺตฺวาทํ ยฺญฺชิตฺตฺวา เอคตฺตฺวโจจ
อณฺเฑ กฺขุ วหฺสฺสํ กฺขุวาติ ฯ อถ โช ภิกฺขเว นนฺทิวีสํวคฺคฺ
พฺทิตฺตฺวาทํ คคฺคฺเดว อฏฺฐจฺฉาสิ ฯ อถ โช ภิกฺขเว โส พุราหฺมณ
สหฺสฺสํ ปราชฺชิตฺตํ ปชฺชฌายิ ฯ อถ โช ภิกฺขเว นนฺทิวีสํวคฺคฺ
พฺทิตฺตฺวาทํ คํ พุราหฺมณํ เอคตฺตฺวโจจ กิถฺสฺสํ คฺวํ พุราหฺมณ
ปชฺชฌายสฺสํคฺติ ฯ คทา หิ ปนํ โภ คยา สหฺสฺสํ ปราชฺชิตฺตํ ฯ
กิถฺสฺสํ ปน มํ คฺวํ พุราหฺมณ อฏฺฐํ กฺขุวาเทน ปาเปสฺสิ คจฺจน
คฺวํ พุราหฺมณ เสฏฺฐจฺฉินา สํทฺธิํ ทฺวํหิ สหฺสฺสํ อพฺภุทํ กโรหิ
มยฺหํ พฺทิตฺตฺวาท สํกฺขยสฺสํ อติพฺทฺธิํ ปวณฺณฺเยสฺสํคฺคฺติ มา จ มํ
อฏฺฐํ กฺขุวาเทน ปาเปสฺสํคฺติ ฯ อถ โช ภิกฺขเว โส พุราหฺมณ

เสฏฐิณา สทฐิ ทูวิหิ สหสเสหิ อพุกุทํ อกาสิ มยหํ พติพทโท
 สกฏสคํ อติพทฐํ ปวฏฐเฐสคคิ ๑ อถไซ ภิกขเว โส พุราหุมนเณ
 สกฏสคํ อติพนุชิตวา นนทิวิสถํ พติพททํ ยุนุชิตวา เอตทโวจ
 อณฺณ ภทฺร วหสฺสุ ภทฺรเวติ ๑ อถไซ ภิกขเว นนทิวิสถาโต
 พติพทโท สกฏสคํ อติพทฐํ ปวฏฐเฐสิ ๑

[๑๘๕] มนาปเมว ภาเสยฺย นามนาปํ กุทาจนํ
 มนาปํ ภาสฺมานสฺส ครุภาวํ อุกพพหิ
 ธนญฺจ นํ อถพุเกสิ เตน จตฺตมโน อหุติ ๑

[๑๘๖] ตทาปํ เม ภิกขเว อมนาปา ชุสฺสนา วมฺภนา กิมฺจคํ
 ปเนตฺรหิ มนาปา ภวิสฺสคิ ชุสฺสนา วมฺภนา เตนํ ภิกขเว อปฺป-
 สฺสนานํ วา ปสาทาย ๑ เป ๑ เอวญฺจ ปน ภิกขเว อิมํ สิกฺขาปทํ
 อุกุทิสฺเสยฺยถา ออมสฺวาเท ปาจิตฺตियนุติ ๑

[๑๘๗] โอมสฺวาโท นาม ทสฺหิ อากาเวหิ โอมสฺคิ ชาตियานํ
 นามเณนํ โคคฺเคนนํ กมฺเมนนํ สิปฺเปนนํ อาพาเชนนํ ดิจฺเคนนํ
 กิเตเสนนํ อาปคฺตियานํ อุกโกเสนนํ ๑

[๑๘๘] ชาติ นาม เทว ชาติโย หีนา จ ชาติ อุกกฏฐา
 จ ชาติ ๑ หีนา นาม ชาติ จณฺทาทชาติ เวณชาติ เเนสาทชาติ
 รตการชาติ ปุกุกุสฺชาติ เอสา หีนา นาม ชาติ ๑ อุกกฏฐา นาม
 ชาติ ขคฺตियชาติ พุราหุมนชาติ เอสา อุกกฏฐา นาม ชาติ ๑

[๑๘๙] นามํ นาม เทว นามานิ หีนญฺจ นามํ อุกกฏฐญฺจ

๓๘๓] ปาจิตฺตียกณฺเฑ มุສํวาทวคฺคสฺสํ ทุคฺคิยສិກฺขาປတံ ปທກາຣນິຍໍ ๓๖๕
 ນາມໍ ຯ ພິນໍ ນາມ ນາມໍ ອວກຣເນກໍ ສວກຣເນກໍ ຣນີງຸຈັກໍ ສັວີງຸຈັກໍ
 ກຸລວກຸມກໍ ເຕສຸ ເຕສຸ ວາ ປນ ສນປເທສຸ ໂອເນເວາຕໍ ອວເນເວາຕໍ
 ພິພິຕໍ ປຣິກູຕໍ ອຈິຕໍກຕໍ ເອຕໍ ພິນໍ ນາມ ນາມໍ ຯ ອຸກຸກຸງຸຈໍ ນາມ
 ນາມໍ ພຸທຣປຣິສັຍຸຕຕໍ ຣມຸມປຣິສັຍຸຕຕໍ ສັງຟປຣິສັຍຸຕຕໍ ເຕສຸ ເຕສຸ ວາ
 ປນ ສນປເທສຸ ອໂນເນເວາຕໍ ອນວເນເວາຕໍ ອພິພິຕໍ ອປຣິກູຕໍ ຈິຕໍກຕໍ
 ເອຕໍ ອຸກຸກຸງຸຈໍ ນາມ ນາມໍ ຯ

[๓๘๔] ໂຄຕຸຕໍ ນາມ ເທວ ໂຄຕຸຕານີ ພິນເນຈ ໂຄຕຸຕໍ ອຸກຸກຸງຸຈເນຈ
 ໂຄຕຸຕໍ ຯ ພິນໍ ນາມ ກາຣທຸວາຊໂຄຕຸຕໍ ເຕສຸ ເຕສຸ ວາ ປນ ສນປເທສຸ
 ໂອເນເວາຕໍ ອວເນເວາຕໍ ພິພິຕໍ ປຣິກູຕໍ ອຈິຕໍກຕໍ ເອຕໍ ພິນໍ ນາມ
 ໂຄຕຸຕໍ ຯ ອຸກຸກຸງຸຈໍ ນາມ ໂຄຕຸຕໍ ໂຄຕມໂຄຕຸຕໍ ໂມຄຸຄຸດານໂຄຕຸຕໍ
 ກຈຸຈາຍນໂຄຕຸຕໍ ວາເສງຸຈໂຄຕຸຕໍ ເຕສຸ ເຕສຸ ວາ ປນ ສນປເທສຸ
 ອໂນເນເວາຕໍ ອນວເນເວາຕໍ ອພິພິຕໍ ອປຣິກູຕໍ ຈິຕໍກຕໍ ເອຕໍ ອຸກຸກຸງຸຈໍ
 ນາມ ໂຄຕຸຕໍ ຯ

[๓๘๕] ກມຸມໍ ນາມ ເທວ ກມຸມານີ ພິນເນຈ ກມຸມໍ ອຸກຸກຸງຸຈເນຈ
 ກມຸມໍ ຯ ພິນໍ ນາມ ກມຸມໍ ໂກງຸຈັກກມຸມໍ ປຸປຸຜລຊາທກກມຸມໍ ເຕສຸ
 ເຕສຸ ວາ ປນ ສນປເທສຸ ໂອເນເວາຕໍ ອວເນເວາຕໍ ພິພິຕໍ ປຣິກູຕໍ
 ອຈິຕໍກຕໍ ເອຕໍ ພິນໍ ນາມ ກມຸມໍ ຯ ອຸກຸກຸງຸຈໍ ນາມ ກມຸມໍ ກສີ
 ວຣືຊາ ໂກຣກຸຊາ ເຕສຸ ເຕສຸ ວາ ປນ ສນປເທສຸ ອໂນເນເວາຕໍ
 ອນວເນເວາຕໍ ອພິພິຕໍ ອປຣິກູຕໍ ຈິຕໍກຕໍ ເອຕໍ ອຸກຸກຸງຸຈໍ ນາມ ກມຸມໍ ຯ

[๓๘๖] ສີປຸປໍ ນາມ ເທວ ສີປຸປານີ ພິນເນຈ ສີປຸປໍ ອຸກຸກຸງຸຈເນຈ

ตีบปี่ ๑ หีนํ นาม ตีบปี่ นพการตีบปี่ กุมภการตีบปี่ เปสการตีบปี่
 จมุกการตีบปี่ นหามิตตีบปี่ เตสฺ เตสฺ วา ปน ชนปเทสฺ โอนุณาคํ
 อวณุณาคํ หีฬิตํ ปริภูคํ อจิตักคํ เอคํ หีนํ นาม ตีบปี่ ๑
 อุกกฏจํ นาม ตีบปี่ มุฑุชา คณนา เตชา เตสฺ เตสฺ วา ปน
 ชนปเทสฺ โอนุณาคํ อนวณุณาคํ อหีฬิตํ อปริภูคํ จิตักคํ เอคํ
 อุกกฏจํ นาม ตีบปี่ ๑

[๑๘๒] สัพเพมี อาพาธา หีนา นาม อมีจ มรุมเอโ อาพาธา
 อุกกฏโจ ๑

[๑๘๓] ถึงคํ นาม เทว ถึงคานี หีนญจ ถึงคํ อุกกฏจญจ
 ถึงคํ ๑ หีนํ นาม ถึงคํ อติหิมํ อติรสํ อติภณํ อจฺโจทาคํ
 เอคํ หีนํ นาม ถึงคํ ๑ อุกกฏจํ นาม ถึงคํ นาคีหิมํ นาคีรสํ
 นาคีภณํ นาคฺโจทาคํ เอคํ อุกกฏจํ นาม ถึงคํ ๑

[๑๘๔] สัพเพมี กิเตสา หีนา ๑

[๑๘๕] สัพพابی อาปคฺติโย หีนา อมีจ โสคาปคฺติ สฺมาปคฺติ
 อุกกฏจํ ๑

[๑๘๖] อุกโกโส นาม เทว อุกโกสา หีนโน จ อุกโกโส
 อุกกฏโจ จ อุกโกโส ๑ หีนโน นาม อุกโกโส โอยฺโจสิ
 เมณฺโทสิ โคณฺสิ คทฺรโกสิ ทิรฺจฺฉานคฺโตสิ เนรยฺโกสิ
 นคฺติ คฺยหํ สฺคฺติ ทฺคฺคฺติเยว คฺยหํ ปาฏิกฺขธาติ ยกาเรน วา
 ภากาเรน วา กาวฺโฏจิกาย วา เอโส หีนโน นาม อุกโกโส ๑

๒๐๐] ปาจิตฺตियกณฺเฑ มุสาวาทวคฺคสฺส ทฺตฺตฺยสฺกฺขาปทํ ปทภาชนํ ๑๔๗
อุกฺกฏฺโจ นาม อุกฺโกโส ปณฺทิตฺตฺยํ พุยฺยคฺคิตฺตฺยํ เมชาวฺสํ
พหุสฺสคฺคิตฺตฺยํ ชมฺมกถิตฺตฺยํ นตฺตฺยํ คฺคฺคิตฺตฺยํ สํคฺคิตฺตฺยํ คฺคฺคิตฺตฺยํ
ปฏิกงฺขาติ เอโส อุกฺกฏฺโจ นาม อุกฺโกโส ฯ

[๑๔๗] อุปฺสํมฺปนฺโน อุปฺสํมฺปนฺนํ ชุสฺเสตฺตฺกฺกาโม วมฺเภตฺตฺกฺกาโม
มงฺกุกตฺตฺกฺกาโม หีนฺเนน หีนํ วเทติ จณฺหาตํ เวณํ เสนํทํ
รตฺทาวํ ปุกฺกุกฺสํ จณฺหาตฺตฺยํ เวณฺเสติ เสนํทสฺยํ รตฺทาวโรสํ
ปุกฺกุกฺสํสํตฺตฺยํ ภณฺตฺยํ อापคฺคิตฺตฺยํ วาจาย วาจาย ปาจิตฺตฺยสฺส ฯ

[๑๔๘] อุปฺสํมฺปนฺโน อุปฺสํมฺปนฺนํ ชุสฺเสตฺตฺกฺกาโม วมฺเภตฺตฺกฺกาโม มงฺกุก-
กตฺตฺกฺกาโม หีนฺเนน อุกฺกฏฺโจ วเทติ ชคฺคิตฺตฺยํ พุราหฺมณํ จณฺหาตฺตฺยํ
เวณฺเสติ เสนํทสฺยํ รตฺทาวโรสํ ปุกฺกุกฺสํสํตฺตฺยํ ภณฺตฺยํ อापคฺคิตฺตฺยํ
วาจาย วาจาย ปาจิตฺตฺยสฺส ฯ

[๑๔๙] อุปฺสํมฺปนฺโน อุปฺสํมฺปนฺนํ ชุสฺเสตฺตฺกฺกาโม วมฺเภตฺตฺกฺกาโม
มงฺกุกตฺตฺกฺกาโม อุกฺกฏฺเจณ หีนํ วเทติ จณฺหาตํ เวณํ เสนํทํ
รตฺทาวํ ปุกฺกุกฺสํ ชคฺคิตฺตฺยํ พุราหฺมณฺเสตฺตฺยํ ภณฺตฺยํ อापคฺคิตฺตฺยํ วาจาย
วาจาย ปาจิตฺตฺยสฺส ฯ

[๒๐๐] อุปฺสํมฺปนฺโน อุปฺสํมฺปนฺนํ ชุสฺเสตฺตฺกฺกาโม วมฺเภตฺตฺกฺกาโม
มงฺกุกตฺตฺกฺกาโม อุกฺกฏฺเจณ อุกฺกฏฺโจ วเทติ ชคฺคิตฺตฺยํ พุราหฺมณํ
ชคฺคิตฺตฺยํ พุราหฺมณฺเสตฺตฺยํ ภณฺตฺยํ อापคฺคิตฺตฺยํ วาจาย วาจาย
ปาจิตฺตฺยสฺส ฯ

๓ ย. ม. มงฺกุกฺ กตฺตฺกฺกาโม ฯ

[๒๐๓] อุปสัมปนฺโน อุปสัมปนฺนํ ชุ้เสตุกาโม วมุภตฺตกาโม มงฺกุกตฺตกาโม หีนฺน หีนํ วเทติ อวณฺณกํ ชวณฺณกํ ฌนฺนุจํกํ สฺวิจฺจํกํ กุตฺตวทฺธกํ อวณฺณโกสฺสี ชวณฺณโกสฺสี ฌนฺนุจโกสฺสี สฺวิจฺจโกสฺสี กุตฺตวทฺธโกสฺสี ภาณติ อปฺตฺติ วาจา ย วาจา ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๒๐๔] อุปสัมปนฺโน อุปสัมปนฺนํ ชุ้เสตุกาโม วมุภตฺตกาโม มงฺกุกตฺตกาโม หีนฺน อุกฺกฏฺจํ วเทติ พุทฺธรฺกฺขิตฺตํ ฌมฺมรฺกฺขิตฺตํ สํฆรฺกฺขิตฺตํ อวณฺณโกสฺสี ชวณฺณโกสฺสี ฌนฺนุจโกสฺสี สฺวิจฺจโกสฺสี กุตฺตวทฺธโกสฺสี ภาณติ อปฺตฺติ วาจา ย วาจา ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๒๐๕] อุปสัมปนฺโน อุปสัมปนฺนํ ชุ้เสตุกาโม วมุภตฺตกาโม มงฺกุกตฺตกาโม อุกฺกฏฺเจน หีนํ วเทติ อวณฺณกํ ชวณฺณกํ ฌนฺนุจํกํ สฺวิจฺจํกํ กุตฺตวทฺธกํ พุทฺธรฺกฺขิตฺโตสฺสี ฌมฺมรฺกฺขิตฺโตสฺสี สํฆรฺกฺขิตฺโตสฺสี ภาณติ อปฺตฺติ วาจา ย วาจา ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๒๐๖] อุปสัมปนฺโน อุปสัมปนฺนํ ชุ้เสตุกาโม วมุภตฺตกาโม มงฺกุกตฺตกาโม อุกฺกฏฺเจน อุกฺกฏฺจํ วเทติ พุทฺธรฺกฺขิตฺตํ ฌมฺมรฺกฺขิตฺตํ สํฆรฺกฺขิตฺตํ พุทฺธรฺกฺขิตฺโตสฺสี ฌมฺมรฺกฺขิตฺโตสฺสี สํฆรฺกฺขิตฺโตสฺสี ภาณติ อปฺตฺติ วาจา ย วาจา ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๒๐๗] อุปสัมปนฺโน อุปสัมปนฺนํ ชุ้เสตุกาโม วมุภตฺตกาโม มงฺกุกตฺตกาโม หีนฺน หีนํ วเทติ โกสฺสียํ ภารทฺตวาทํ โกสฺสียสฺสี ภารทฺตวาทสฺสตี ภาณติ อปฺตฺติ วาจา ย วาจา ปาจิตฺตียสฺส ฯ

๒๑๓] ปาจิตฺตियกณฺเฑ มุสาวาทวคฺคสฺส ทฺติยสฺสิกฺขาปทํ ปทภาชนํ ๑๖๘

[๒๐๖] อุปลมฺปนฺโน อุปลมฺปนฺนํ ชุ้เสตฺตกาโม วมฺเภตฺตกาโม มงฺกุกตฺตกาโม หีนฺเนน อุกฺกฏฺจํ วเทติ โคตมํ โมคฺคตฺตทานํ กจฺจายนํ วาเสฏฺจํ โกสิโยสฺสี ภาวทฺวาไซสฺสํติ ภาณติ อापตฺติ วาจาย วาจาย ปาจิตฺตियสฺส ๑

[๒๐๗] อุปลมฺปนฺโน อุปลมฺปนฺนํ ชุ้เสตฺตกาโม วมฺเภตฺตกาโม มงฺกุกตฺตกาโม อุกฺกฏฺเจเนน หีนํ วเทติ โกสิยํ ภาวทฺวาชํ โคตโมสฺสี โมคฺคตฺตทานอสฺสี กจฺจายโนสฺสี วาเสฏฺจิสฺสํติ ภาณติ อापตฺติ วาจาย วาจาย ปาจิตฺตियสฺส ๑

[๒๐๘] อุปลมฺปนฺโน อุปลมฺปนฺนํ ชุ้เสตฺตกาโม วมฺเภตฺตกาโม มงฺกุกตฺตกาโม อุกฺกฏฺเจเนน อุกฺกฏฺจํ วเทติ โคตมํ โมคฺคตฺตทานํ กจฺจายนํ วาเสฏฺจํ โคตโมสฺสี โมคฺคตฺตทานอสฺสี กจฺจายโนสฺสี วาเสฏฺจิสฺสํติ ภาณติ อापตฺติ วาจาย วาจาย ปาจิตฺตियสฺส ๑

[๒๐๙] อุปลมฺปนฺโน อุปลมฺปนฺนํ ชุ้เสตฺตกาโม วมฺเภตฺตกาโม มงฺกุกตฺตกาโม หีนฺเนน หีนํ วเทติ โกฏฺจกํ ปุปฺผณฺทฺทกํ โกฏฺจโกสฺสี ปุปฺผณฺทฺทโกสฺสํติ ภาณติ อापตฺติ วาจาย วาจาย ปาจิตฺตियสฺส ๑

[๒๑๐] อุปลมฺปนฺโน อุปลมฺปนฺนํ ชุ้เสตฺตกาโม วมฺเภตฺตกาโม มงฺกุกตฺตกาโม หีนฺเนน อุกฺกฏฺจํ วเทติ กถกํ วาณิเชํ โครกฺขํ โกฏฺจโกสฺสี ปุปฺผณฺทฺทโกสฺสํติ ภาณติ อापตฺติ วาจาย วาจาย ปาจิตฺตियสฺส ๑

[๒๑๑] อุปลมฺปนฺโน อุปลมฺปนฺนํ ชุ้เสตฺตกาโม วมฺเภตฺตกาโม

มฺงฺกุกตฺตฺกาโม อุกฺกฏฺเจณ หีนํ วเทติ โทฏฺจกํ ปฺุปฺผลฺลฺกํ
กสฺโกถิ วาณิไซฺสิ โครกฺโขสฺสฺติ ภาณติ อापฺตฺติ วาจาย
วาจาย ปาจิคฺติยฺสฺส ๑

[๒๑๒] อุปฺสฺมฺปนฺโน อุปฺสฺมฺปนฺนํ ชฺุเสตฺตฺกาโม วฺมฺเภตฺตฺกาโม
มฺงฺกุกตฺตฺกาโม อุกฺกฏฺเจณ อุกฺกฏฺจํ วเทติ กสฺกํ วาณิขํ โครกฺโข
กสฺโกถิ วาณิไซฺสิ โครกฺโขสฺสฺติ ภาณติ อापฺตฺติ วาจาย วาจาย
ปาจิคฺติยฺสฺส ๑

[๒๑๓] อุปฺสฺมฺปนฺโน อุปฺสฺมฺปนฺนํ ชฺุเสตฺตฺกาโม วฺมฺเภตฺตฺกาโม
มฺงฺกุกตฺตฺกาโม หีนฺน หีนํ วเทติ นพฺกาวํ กุมฺภกาวํ เปสฺกาวํ
จฺมฺมกาวํ นหาบิํ นพฺกาวโรถิ กุมฺภกาวโรถิ เปสฺกาวโรถิ จฺมฺม-
กาวโรถิ นหาบิํโตสฺสฺติ ภาณติ อापฺตฺติ วาจาย วาจาย ปาจิคฺติยฺสฺส ๑

[๒๑๔] อุปฺสฺมฺปนฺโน อุปฺสฺมฺปนฺนํ ชฺุเสตฺตฺกาโม วฺมฺเภตฺตฺกาโม
มฺงฺกุกตฺตฺกาโม หีนฺน อุกฺกฏฺจํ วเทติ มฺุทฺธิกํ คณฺกํ เตชกํ
นพฺกาวโรถิ กุมฺภกาวโรถิ เปสฺกาวโรถิ จฺมฺมกาวโรถิ นหา-
บิํโตสฺสฺติ ภาณติ อापฺตฺติ วาจาย วาจาย ปาจิคฺติยฺสฺส ๑

[๒๑๕] อุปฺสฺมฺปนฺโน อุปฺสฺมฺปนฺนํ ชฺุเสตฺตฺกาโม วฺมฺเภตฺตฺกาโม
มฺงฺกุกตฺตฺกาโม อุกฺกฏฺเจณ หีนํ วเทติ นพฺกาวํ กุมฺภกาวํ เปสฺกาวํ
จฺมฺมกาวํ นหาบิํ มฺุทฺธิโกถิ คณฺโกถิ เตชโกสฺสฺติ ภาณติ
อฺวปฺตฺติ วาจาย วาจาย ปาจิคฺติยฺสฺส ๑

[๒๑๖] อุปฺสฺมฺปนฺโน อุปฺสฺมฺปนฺนํ ชฺุเสตฺตฺกาโม วฺมฺเภตฺตฺกาโม

๒๒๑] ปาจิตฺตियกณฺเฑ มุสาวาทวคฺคสุตฺถํ ทุคฺคยลฺลิกฺขาปทํ ปทภาชนํ ๑๗๑

มฺงฺกุกคฺคฺคาโม อุกฺกฏฺเจน อุกฺกฏฺจํ วเทติ มฺทฺทฺทํ คณกํ เตะกํ
มฺทฺทฺทโกสฺสี คณโกสฺสี เตะโกสฺสีติ ภาณติ อปาตฺติ วาจา วาจา
ปาจิตฺตियสุตฺถํ ฯ

[๒๒๒] อฺปฺสํมฺปนฺโน อฺปฺสํมฺปนฺนํ ชฺุเสตฺคาโม วมฺเภตฺคาโม
มฺงฺกุกคฺคฺคาโม หีนฺนํ หีนํ วเทติ กฺุฏฺจิกํ คณฺทฺทิกํ กิลาสิกํ
โสสิกํ อปฺมาริกํ กฺุฏฺจิกอสฺสี คณฺทฺทิกอสฺสี กิลาสิกอสฺสี โสสิกอสฺสี
อปฺมาริกอสฺสีติ ภาณติ อปาตฺติ วาจา วาจา ปาจิตฺตियสุตฺถํ ฯ

[๒๒๓] อฺปฺสํมฺปนฺโน อฺปฺสํมฺปนฺนํ ชฺุเสตฺคาโม วมฺเภตฺคาโม
มฺงฺกุกคฺคฺคาโม หีนฺนํ อุกฺกฏฺจํ วเทติ มฺชฺเมหิกํ กฺุฏฺจิกอสฺสี
คณฺทฺทิกอสฺสี กิลาสิกอสฺสี โสสิกอสฺสี อปฺมาริกอสฺสีติ ภาณติ อปาตฺติ
วาจา วาจา ปาจิตฺตियสุตฺถํ ฯ

[๒๒๔] อฺปฺสํมฺปนฺโน อฺปฺสํมฺปนฺนํ ชฺุเสตฺคาโม วมฺเภตฺคาโม
มฺงฺกุกคฺคฺคาโม อุกฺกฏฺเจน หีนํ วเทติ กฺุฏฺจิกํ คณฺทฺทิกํ กิลาสิกํ
โสสิกํ อปฺมาริกํ มฺชฺเมหิกอสฺสีติ ภาณติ อปาตฺติ วาจา วาจา
ปาจิตฺตियสุตฺถํ ฯ

[๒๒๕] อฺปฺสํมฺปนฺโน อฺปฺสํมฺปนฺนํ ชฺุเสตฺคาโม วมฺเภตฺคาโม
มฺงฺกุกคฺคฺคาโม อุกฺกฏฺเจน อุกฺกฏฺจํ วเทติ มฺชฺเมหิกํ มฺชฺ-
เมหิกอสฺสีติ ภาณติ อปาตฺติ วาจา วาจา ปาจิตฺตियสุตฺถํ ฯ

[๒๒๖] อฺปฺสํมฺปนฺโน อฺปฺสํมฺปนฺนํ ชฺุเสตฺคาโม วมฺเภตฺคาโม
มฺงฺกุกคฺคฺคาโม หีนฺนํ หีนํ วเทติ อติทํฬํ อติรสุตฺถํ อติกณฺเฬํ

อจุโรทาตํ อติทังโสสิ อติรสโสสิ อติกโณหสิ อจุโรทาโต-
 ส์ติ ภณติ อาปตฺติ วาจาย วาจาย ปาจิตฺตियสฺส ฯ

[๒๒๒] อุปสํปนฺโน อุปสํปนฺนํ ชุ้เสตุกาโม วมุเกตุกาโม
 มงฺกุกตฺตุกาโม หีนฺนํ อุกฺกฏฺจํ วเทติ นาทิทังมิ นาทิรสฺสํ นาทิ-
 กณฺหํ นาจฺโรทาตํ อติทังโสสิ อติรสโสสิ อติกโณหสิ อจุโร-
 ทาโตสฺสติ ภณติ อาปตฺติ วาจาย วาจาย ปาจิตฺตियสฺส ฯ

[๒๒๓] อุปสํปนฺโน อุปสํปนฺนํ ชุ้เสตุกาโม วมุเกตุกาโม
 มงฺกุกตฺตุกาโม อุกฺกฏฺเจน หีนํ วเทติ อติทังมิ อติรสฺสํ อติกณฺหํ
 อจุโรทาตํ นาทิทังโสสิ นาทิรสโสสิ นาทิกโณหสิ นาจฺโร-
 ทาโตสฺสติ ภณติ อาปตฺติ วาจาย วาจาย ปาจิตฺตियสฺส ฯ

[๒๒๔] อุปสํปนฺโน อุปสํปนฺนํ ชุ้เสตุกาโม วมุเกตุกาโม
 มงฺกุกตฺตุกาโม อุกฺกฏฺเจน อุกฺกฏฺจํ วเทติ นาทิทังมิ นาทิรสฺสํ
 นาทิกณฺหํ นาจฺโรทาตํ นาทิทังโสสิ นาทิรสโสสิ นาทิกโณหสิ
 นาจฺโรทาโตสฺสติ ภณติ อาปตฺติ วาจาย วาจาย ปาจิตฺตियสฺส ฯ

[๒๒๕] อุปสํปนฺโน อุปสํปนฺนํ ชุ้เสตุกาโม วมุเกตุกาโม
 มงฺกุกตฺตุกาโม หีนฺนํ หีนํ วเทติ รากปรียฺยฺจิตฺํ โทสปรียฺยฺจิตฺํ
 โมหปรียฺยฺจิตฺํ รากปรียฺยฺจิตฺโอสฺสิ โทสปรียฺยฺจิตฺโอสฺสิ โมหปรีย-
 ยฺยฺจิตฺโอสฺสติ ภณติ อาปตฺติ วาจาย วาจาย ปาจิตฺตियสฺส ฯ

[๒๒๖] อุปสํปนฺโน อุปสํปนฺนํ ชุ้เสตุกาโมติ วมุเกตุกาโม
 มงฺกุกตฺตุกาโม หีนฺนํ อุกฺกฏฺจํ วเทติ วิตฺรเวทํ วิตฺโทสํ วิตฺโมหํ

๒๓๐] ปาจิตฺตียกณฺเฑ มุสาวาทวคฺคสฺส ทฺตฺตฺยสํกฺขาปทํ ปทภาชนํ ๑๗๓
รคปริยญฺจํโคสํ โทสปริยญฺจํโคสํ โมหปริยญฺจํโคสํติ ภาณติ
อาปคฺติ วาจา วาจา ปาจิตฺตฺยสฺส ฯ

[๒๒๗] อุปสํมฺปนฺโน อุปสํมฺปนฺนํ ชุสฺเสตฺตกาโม วมฺเภตฺตกาโม
มฺงฺกคฺคตฺตกาโม อุกฺกญฺเจเน หีนํ วเทติ รคปริยญฺจํโคสํ โทสปริยญฺจํโคสํ
โมหปริยญฺจํโคสํ วิตฺตราโคสํ วิตฺโตสํโคสํ วิตฺโตโมหสํโคสํติ ภาณติ
อาปคฺติ วาจา วาจา ปาจิตฺตฺยสฺส ฯ

[๒๒๘] อุปสํมฺปนฺโน อุปสํมฺปนฺนํ ชุสฺเสตฺตกาโม วมฺเภตฺตกาโม
มฺงฺกคฺคตฺตกาโม อุกฺกญฺเจเน อุกฺกญฺจํ วเทติ วิตฺตราโคสํ วิตฺโตสํโคสํ
วิตฺโตโมหํ วิตฺตราโคสํ วิตฺโตสํโคสํ วิตฺโตโมหสํโคสํติ ภาณติ อาปคฺติ
วาจา วาจา ปาจิตฺตฺยสฺส ฯ

[๒๒๙] อุปสํมฺปนฺโน อุปสํมฺปนฺนํ ชุสฺเสตฺตกาโม วมฺเภตฺตกาโม
มฺงฺกคฺคตฺตกาโม หีนเนน หีนํ วเทติ ปาราชิกํ อชฺชฌาปนํ สํฆมาทิสํเสถ
อชฺชฌาปนํ กุตฺตจฺจํ อชฺชฌาปนํ ปาจิตฺตฺยํ อชฺชฌาปนํ ปาฏฺฐิเทสํหํ
อชฺชฌาปนํ ทฺกฺกญฺจํ อชฺชฌาปนํ ทฺพฺภาสํคํ อชฺชฌาปนํ ปาราชิกํ
อชฺชฌาปนโนสํ สํฆมาทิสํเสถ อชฺชฌาปนโนสํ กุตฺตจฺจํ อชฺชฌา-
ปนโนสํ ปาจิตฺตฺยํ อชฺชฌาปนโนสํ ปาฏฺฐิเทสํหํ อชฺชฌาปนโนสํ
ทฺกฺกญฺจํ อชฺชฌาปนโนสํ ทฺพฺภาสํคํ อชฺชฌาปนโนสํติ ภาณติ อาปคฺติ
วาจา วาจา ปาจิตฺตฺยสฺส ฯ

[๒๓๐] อุปสํมฺปนฺโน อุปสํมฺปนฺนํ ชุสฺเสตฺตกาโม วมฺเภตฺตกาโม
มฺงฺกคฺคตฺตกาโม หีนเนน อุกฺกญฺจํ วเทติ สํตฺตฺตฺตฺตฺตํ ปาราชิกํ

อชฺฌาปนฺโนสฺสึ ๑เป ๑ ทุพฺภาสิตํ อชฺฌาปนฺโนสฺสึติ ภณฺเต อापตฺติ
วาจาย วาจาย ปาจิตฺตียสฺส ๑

[๒๓๓] อุปสฺมฺปนฺโน อุปสฺมฺปนฺนํ ชุสฺเสตฺตกาโม วมฺเภตฺตกาโม
มฺงฺกุกตฺตกาโม อุกฺกฏฺเจน หีนํ วเทติ ปาวาชิกํ อชฺฌาปนฺนํ ๑เป ๑
ทุพฺภาสิตํ อชฺฌาปนฺนํ โสฺตฺวาปนฺโนสฺสึติ ภณฺเต อापตฺติ วาจาย
วาจาย ปาจิตฺตียสฺส ๑

[๒๓๒] อุปสฺมฺปนฺโน อุปสฺมฺปนฺนํ ชุสฺเสตฺตกาโม วมฺเภตฺตกาโม
มฺงฺกุกตฺตกาโม อุกฺกฏฺเจน อุกฺกฏฺจํ วเทติ โสฺตฺวาปนฺนํ โสฺตฺวา-
ปนฺโนสฺสึติ ภณฺเต อापตฺติ วาจาย วาจาย ปาจิตฺตียสฺส ๑

[๒๓๓] อุปสฺมฺปนฺโน อุปสฺมฺปนฺนํ ชุสฺเสตฺตกาโม วมฺเภตฺตกาโม
มฺงฺกุกตฺตกาโม หีนฺน หีนํ วเทติ โยฏฺฐํ เมณฺฑํ โคณํ คทฺฐภํ
ติรฺจฺฉานคตํ เหนฺยิกํ โยฏฺฐโสฺสึ เมณฺฑโสฺสึ โคณโสฺสึ คทฺฐภโสฺสึ
ติรฺจฺฉานคโตสฺสึ เหนฺยิกโสฺสึ นคฺติ ตฺยหํ สฺสคฺติ ทฺตฺคฺติเยว ตฺยหํ
ปฺยาฏิกงฺขาติ ภณฺเต อापตฺติ วาจาย วาจาย ปาจิตฺตียสฺส ๑

[๒๓๔] อุปสฺมฺปนฺโน อุปสฺมฺปนฺนํ ชุสฺเสตฺตกาโม วมฺเภตฺตกาโม
มฺงฺกุกตฺตกาโม หีนฺน อุกฺกฏฺจํ วเทติ ปณฺฑิตํ พฺยตฺตํ เมธาวี
พหุสฺสฺสฺสํ ชมฺมกฺกิกํ โยฏฺฐโสฺสึ เมณฺฑโสฺสึ โคณโสฺสึ คทฺฐภโสฺสึ
ติรฺจฺฉานคโตสฺสึ เหนฺยิกโสฺสึ นคฺติ ตฺยหํ สฺสคฺติ ทฺตฺคฺติเยว ตฺยหํ
ปฺยาฏิกงฺขาติ ภณฺเต อापตฺติ วาจาย วาจาย ปาจิตฺตียสฺส ๑

[๒๓๕] อุปสฺมฺปนฺโน อุปสฺมฺปนฺนํ ชุสฺเสตฺตกาโม วมฺเภตฺตกาโม

๒๓๘] ปาจิตฺตियกณฺเฑ มุสาวาทวคฺคสุตฺตํ ทฺยตฺยสิทฺถาปทํ ปททาสฺนํ ๑๗๕
มํกุทตฺตกาโม อุกฺกฏฺเฐน หิณํ วเทติ โยวฺจฺจ เมณฺฑํ โคณํ
คทฺรภํ ติวฺจฺจณคคํ เนรยิกํ ปณฺฑิตฺตํ พุคฺคโตสฺส เมธาวฺสฺส
พหุสฺสโตสฺส ชฺมมกถิโกสฺส นคฺคิ คฺคฺหํ ทฺยคฺคิ สฺสคฺคิเยว คฺคฺหํ
ปายฺยิกงฺขาติ ฆณฺเฑ อายคฺคิ วาจาย วาจาย ปาจิตฺตियสุตฺตํ ๑

[๒๓๖] อุปสํปฺนโน อุปสํปฺนํ ชฺสํคฺคกาโม วมฺภคฺคกาโม
มํกุทตฺตกาโม อุกฺกฏฺเฐน อุกฺกฏฺจํ วเทติ ปณฺฑิตํ พุคฺคํ
เมธาวํ พหุสฺสคํ ชฺมมกถิกํ ปณฺฑิตฺตํ พุคฺคโตสฺส เมธาวฺสฺส
พหุสฺสโตสฺส ชฺมมกถิโกสฺส นคฺคิ คฺคฺหํ ทฺยคฺคิ สฺสคฺคิเยว คฺคฺหํ
ปายฺยิกงฺขาติ ฆณฺเฑ อายคฺคิ วาจาย วาจาย ปาจิตฺตियสุตฺตํ ๑

[๒๓๗] อุปสํปฺนโน อุปสํปฺนํ ชฺสํคฺคกาโม วมฺภคฺคกาโม
มํกุทตฺตกาโม เอวํ วเทติ สฺนฺติ อิชฺเชกฺจฺเจ จณฺฑาธา เวณา
เนสาทา รตทารา ปุคฺคสุตฺตํ ฆณฺเฑ อายคฺคิ วาจาย วาจาย
ทฺยคฺคสุตฺตํ ๑

[๒๓๘] อุปสํปฺนโน อุปสํปฺนํ ชฺสํคฺคกาโม วมฺภคฺคกาโม
มํกุทตฺตกาโม เอวํ วเทติ สฺนฺติ อิชฺเชกฺจฺเจ ชคฺคิยา พฺรหฺมณฺณคิ
ฆณฺเฑ อายคฺคิ วาจาย วาจาย ทฺยคฺคสุตฺตํ ๑

[๒๓๙] อุปสํปฺนโน อุปสํปฺนํ ชฺสํคฺคกาโม วมฺภคฺคกาโม
มํกุทตฺตกาโม เอวํ วเทติ สฺนฺติ อิชฺเชกฺจฺเจ อวณฺณณกา
ชวณฺณณกา ฐนฺนิจฺจกา สฺวิจฺจกา กุทวทฺทณฺณคิ ฆณฺเฑ อายคฺคิ
วาจาย วาจาย ทฺยคฺคสุตฺตํ ๑ เป ๑ สฺนฺติ อิชฺเชกฺจฺเจ พุทฺทรวทฺทิตา

ฌมฺมรทฺธิตา สงฺฆรทฺธิตาติ ภณฺติ อาปตฺติ วาจา ย วาจา
 ทฺกฺกฏฺสฺส ๑ เป ๑ สฺนฺติ อธิเรกฺขเจ โทสฺยา ภารทฺวาธาติ ภณฺติ
 ๑ เป ๑ สฺนฺติ อธิเรกฺขเจ โคตมา โมคฺคตฺตนา กจฺจา ยนา วาเสฏฺฐจฺาติ
 ภณฺติ ๑ เป ๑ สฺนฺติ อธิเรกฺขเจ โภฏฺจกา ปุปฺผณฺทฺทกาติ ภณฺติ
 ๑ เป ๑ สฺนฺติ อธิเรกฺขเจ กสฺสกา วาณิเชา โครทฺธาติ ภณฺติ ๑ เป ๑
 สฺนฺติ อธิเรกฺขเจ นพากวรา กุมฺภการวรา เปสฺสการวรา จมฺมการวรา
 นหาบิฎาติ ๑ เป ๑ สฺนฺติ อธิเรกฺขเจ มุทฺธิกา คณฺกา เตชกาติ
 ภณฺติ ๑ เป ๑ สฺนฺติ อธิเรกฺขเจ กุฏฺจิกา คณฺทิกา กิตฺตาสฺสกา
 สฺสสฺสกา อปมาวิกาติ ภณฺติ ๑ เป ๑ สฺนฺติ อธิเรกฺขเจ มชฺฐเมหิกาติ
 ภณฺติ ๑ เป ๑ สฺนฺติ อธิเรกฺขเจ อคิถฺมา อติรสฺสา อคิกณฺหา
 อจฺโจทาตาติ ภณฺติ ๑ เป ๑ สฺนฺติ อธิเรกฺขเจ นาคิถฺมา นาคิรสฺสา
 นาคิกณฺหา นาคฺโจทาตาติ ภณฺติ ๑ เป ๑ สฺนฺติ อธิเรกฺขเจ วา-
 ปริยฺยจฺิตา โทสฺปริยฺยจฺิตา โมหปริยฺยจฺิตาติ ภณฺติ ๑ เป ๑ สฺนฺติ
 อธิเรกฺขเจ วิตฺวาธา วิตฺโทสา วิตฺโมหาติ ภณฺติ ๑ เป ๑ สฺนฺติ
 อธิเรกฺขเจ ปาธาธิกํ อชฺฐมาปฺนนา ๑ เป ๑ ทฺพฺภาสฺสํ อชฺฐมาปฺนนาติ
 ภณฺติ ๑ เป ๑ สฺนฺติ อธิเรกฺขเจ สฺสตาปฺนนาติ ภณฺติ ๑ เป ๑
 สฺนฺติ อธิเรกฺขเจ โอฏฺจา เมณฺธา โคณา คทฺฐภา ติวจฺานคตา
 เนรยิกา นตฺติ เคสฺ สฺสคฺติ ทฺคฺคฺติเยว เคสฺ ปาฏิกงฺธาติ ภณฺติ
 อาปตฺติ วาจา ย วาจา ทฺกฺกฏฺสฺส ๑

[๒๕๐] อฺปสฺมฺปนฺโน อฺปสฺมฺปนฺนํ อฺสฺสคฺคาโม วมฺเภตฺคาโม

๒๔๓] ปาจิตฺตियกณฺเฑ มุสาธาทวคฺคตฺสํ ทุคฺคยลฺลิกฺขาปทํ ปทภาชนํ ๑๗๗

มฺงฺกุกตฺตฺกาโม เอวํ วเทติ สฺนฺติ อีเรกฺขเจ ปณฺชิตา พฺยตฺตา
เมธาวิโน พหุสฺสฺตา ชมฺมกถิกา นตฺถิ เตสํ ทฺคฺคตฺติ สฺกฺคตฺติเยว
เตสํ ปาฏิกงฺขาทิ ภณฺติ อापตฺติ วาจาย วาจาย ทฺกฺกฏตฺสํ ๑

[๒๔๓] อุปลมฺปนฺโน อุปลมฺปนฺนํ ชฺุเสตฺตฺกาโม วมฺเภตฺตฺกาโม
มฺงฺกุกตฺตฺกาโม เอวํ วเทติ เย นฺน จณฺฐาทา เวณา เนสํทา
รทการา ปฺกุกตฺตฺกาโม ภณฺติ อापตฺติ วาจาย วาจาย ทฺกฺกฏตฺสํ ๑ เป ๑
อุปลมฺปนฺโน อุปลมฺปนฺนํ ชฺุเสตฺตฺกาโม วมฺเภตฺตฺกาโม มฺงฺกุกตฺตฺกาโม
เอวํ วเทติ เย นฺน ปณฺชิตา พฺยตฺตา เมธาวิโน พหุสฺสฺตา
شمฺมกถิกา นตฺถิ เตสํ ทฺคฺคตฺติ สฺกฺคตฺติเยว เตสํ ปาฏิกงฺขาทิ
ภณฺติ อापตฺติ วาจาย วาจาย ทฺกฺกฏตฺสํ ๑

[๒๔๔] อุปลมฺปนฺโน อุปลมฺปนฺนํ ชฺุเสตฺตฺกาโม วมฺเภตฺตฺกาโม
มฺงฺกุกตฺตฺกาโม เอวํ วเทติ น มยํ จณฺฐาทา เวณา เนสํทา
รทการา ปฺกุกตฺตฺกาโม ภณฺติ ๑ เป ๑ น มยํ ปณฺชิตา พฺยตฺตา
เมธาวิโน พหุสฺสฺตา ชมฺมกถิกา นตฺถิ อมฺหากํ ทฺคฺคตฺติ สฺกฺคตฺติเยว
อมฺหากํ ปาฏิกงฺขาทิ ภณฺติ อापตฺติ วาจาย วาจาย ทฺกฺกฏตฺสํ ๑

[๒๔๕] อุปลมฺปนฺโน อนฺุปลมฺปนฺนํ ชฺุเสตฺตฺกาโม วมฺเภตฺตฺกาโม
มฺงฺกุกตฺตฺกาโม หีนฺเนน หีนํ วเทติ ๑ เป ๑ หีนฺเนน อุกฺกฏจํ วเทติ ๑ เป ๑
อุกฺกฏเจเนน หีนํ วเทติ ๑ เป ๑ อุกฺกฏเจเนน อุกฺกฏจํ วเทติ ปณฺชิตํ
พฺยตฺตํ เมธาวิ พหุสฺสฺตํ ชมฺมกถิกํ ปณฺชิตโถสฺสิ พฺยตฺตโถสฺสิ เมธาวิสฺสิ
พหุสฺสฺตโถสฺสิ ชมฺมกถิกโถสฺสิ นตฺถิ ตฺยหํ ทฺคฺคตฺติ สฺกฺคตฺติเยว ตฺยหํ

ปาวกัณฑาติ ภณติ อापตติ วาจาญ วาจาญ ทุกกฏฐัสส ๑

[๒๕๕] อุปตัมปนโน อุนุปตัมปนโน ชุเสตฺตกาโม วมฺเภตฺตกาโม มงฺกุกตฺตกาโม เอวํ วเทติ สฺนฺติ อีเชกฺขเจ จณฺฑาทา เวณา เนสาทา รถการา ปุกฺกุสฺส่าติ ภณติ ๑เป๑ สฺนฺติ อีเชกฺขเจ ปณฺฑิตา พุยฺตฺตา เมชาวินโน พหุสฺสฺสฺตา ชมฺมกถิกา นตฺถิ เตสํ ทุคฺคติ สฺคฺคิเยว เตสํ ปาวกัณฑาติ ภณติ อापตติ วาจาญ วาจาญ ทุกกฏฐัสส ๑

[๒๕๕] อุปตัมปนโน อุนุปตัมปนโน ชุเสตฺตกาโม วมฺเภตฺตกาโม มงฺกุกตฺตกาโม เอวํ วเทติ เย นฺน จณฺฑาทา เวณา เนสาทา รถการา ปุกฺกุสฺส่าติ ภณติ อापตติ วาจาญ วาจาญ ทุกกฏฐัสส ๑เป๑ เย นฺน ปณฺฑิตา พุยฺตฺตา เมชาวินโน พหุสฺสฺสฺตา ชมฺมกถิกาทิ ภณติ อापตติ วาจาญ วาจาญ ทุกกฏฐัสส ๑ อุนุปตัมปนโน อุนุปตัมปนโน ชุเสตฺตกาโม วมฺเภตฺตกาโม มงฺกุกตฺตกาโม เอวํ วเทติ น มยฺย จณฺฑาทา เวณา เนสาทา รถการา ปุกฺกุสฺส่าติ ภณติ ๑เป๑ น มยฺย ปณฺฑิตา พุยฺตฺตา เมชาวินโน พหุสฺสฺสฺตา ชมฺมกถิกานตฺถิ อมฺหากํ ทุคฺคติ สฺคฺคิเยว อมฺหากํ ปาวกัณฑาติ ภณติ อापตติ วาจาญ วาจาญ ทุกกฏฐัสส ๑

[๒๕๖] อุนุปตัมปนโน อุนุปตัมปนโน น ชุเสตฺตกาโม น วมฺเภตฺตกาโม น มงฺกุกตฺตกาโม ทวณฺมุยฺตา หีนฺน หีนํ วเทติ จณฺฑาตํ เวณํ เนสาทํ รถการํ ปุกฺกุสฺสํ จณฺฑาโตสฺสิ เวโณสฺสิ เนสาทอสฺสิ รถ-

๒๔๗] ปาจิตฺตियกณฺเฑ มุสาวาทวคฺคตฺสํ ทฺตฺตฺยสํกฺขาปทํ ปทภาชนํ ๑๗๘

กาโรสี ปุฏฺกุโสสีติ ภณฺติ อปฺตฺติ วาจาย วาจาย ทฺพฺภาสํ
ตฺสํ ๑ อฺปฺสํมฺปนฺโน อฺปฺสํมฺปนฺนํ น อฺสํตฺตฺกาโม น วมฺเภตฺตฺกาโม
น มงฺกุกตฺตฺกาโม ทวกฺมฺยตา ที่เนน อุกฺกฏฺจํ วเทติ อตฺตฺตฺยํ
พฺรหฺมณํ จณฺฐาโตสี เวณฺสี เนสาโทสี รตฺกาโรสี
ปุฏฺกุโสสีติ ภณฺติ อปฺตฺติ วาจาย วาจาย ทฺพฺภาสํตฺสํ ๑
อฺปฺสํมฺปนฺโน อฺปฺสํมฺปนฺนํ น อฺสํตฺตฺกาโม น วมฺเภตฺตฺกาโม น
มงฺกุกตฺตฺกาโม ทวกฺมฺยตา อุกฺกฏฺเจน หนํ วเทติ จณฺฐาตํ
เวณํ เนสาทํ รตฺกาโร ปุฏฺกุสํ อตฺตฺตฺโยสี พฺรหฺมณฺโณสํติ ภณฺติ
อปฺตฺติ วาจาย วาจาย ทฺพฺภาสํตฺสํ ๑ อฺปฺสํมฺปนฺโน อฺปฺสํมฺปนฺนํ
น อฺสํตฺตฺกาโม น วมฺเภตฺตฺกาโม น มงฺกุกตฺตฺกาโม ทวกฺมฺยตา
อุกฺกฏฺเจน อุกฺกฏฺจํ วเทติ อตฺตฺตฺยํ พฺรหฺมณํ อตฺตฺตฺโยสี
พฺรหฺมณฺโณสํติ ภณฺติ อปฺตฺติ วาจาย วาจาย ทฺพฺภาสํตฺสํ
๑เป ๑ อฺปฺสํมฺปนฺโน อฺปฺสํมฺปนฺนํ น อฺสํตฺตฺกาโม น วมฺเภตฺตฺกาโม
น มงฺกุกตฺตฺกาโม ทวกฺมฺยตา ที่เนน หนํ วเทติ ๑ เป ๑ ที่เนน
อุกฺกฏฺจํ วเทติ ๑ เป ๑ อุกฺกฏฺเจน หนํ วเทติ ๑ เป ๑ อุกฺกฏฺเจน
อุกฺกฏฺจํ วเทติ ปณฺทิตํ พฺยตฺตํ เมชาวี พฺหุสฺสํตํ ฆมฺมกถิกํ
ปณฺทิตฺโตสี พฺยตฺตฺโตสี เมชาวีสี พฺหุสฺสํตฺโตสี ฆมฺมกถิกฺโกสี
นตฺถิ ตฺยํ ทฺตฺตฺติ สํคตฺตฺยเวอ ตฺยํ ปาฏิกงฺขาติ ภณฺติ อปฺตฺติ
วาจาย วาจาย ทฺพฺภาสํตฺสํ ๑

[๒๔๗] อฺปฺสํมฺปนฺโน อฺปฺสํมฺปนฺนํ น อฺสํตฺตฺกาโม น วมฺเภตฺตฺกาโม

น มงฺกุกตฺตกาโม ทวณฺมุยตา เหวํ วเทติ สฺนฺติ อีเรกฺกุเจ
 จณฺทาดา เวณา เนสํทา รตถารว ปุฏฺกุสํติ ภาณติ ๑ เป ๑
 สฺนฺติ อีเรกฺกุเจ ปณฺทิตา พุยฺตฺตา เมธาวิโน พหุสฺสฺตฺตา ชมฺมกถิกา
 นคฺติ เตสํ ทฺคฺคฺติ สฺคฺคฺติเยว เตสํ ปาฏิกงฺขาทิ ภาณติ อापตฺติ
 วาจาย วาจาย ทฺพฺภาสิตฺตฺสฺ ๑

[๒๔๘] อฺปสฺมฺปนฺโน อฺปสฺมฺปนฺนํ น ชฺุสฺตฺกาโม น วณฺเภตฺกาโม
 น มงฺกุกตฺตกาโม ทวณฺมุยตา เหวํ วเทติ เย นฺน จณฺทาดา
 เวณา เนสํทา รตถารว ปุฏฺกุสํติ ภาณติ ๑ เป ๑ เย นฺน
 ปณฺทิตา พุยฺตฺตา เมธาวิโน พหุสฺสฺตฺตา ชมฺมกถิกาทิ ภาณติ
 อापตฺติ วาจาย วาจาย ทฺพฺภาสิตฺตฺสฺ ๑

[๒๔๙] อฺปสฺมฺปนฺโน อฺปสฺมฺปนฺนํ น ชฺุสฺตฺกาโม น วณฺเภตฺกาโม
 น มงฺกุกตฺตกาโม ทวณฺมุยตา เหวํ วเทติ น มยํ จณฺทาดา
 เวณา เนสํทา รตถารว ปุฏฺกุสํติ ภาณติ ๑ เป ๑ น มยํ ปณฺทิตา
 พุยฺตฺตา เมธาวิโน พหุสฺสฺตฺตา ชมฺมกถิกา นคฺติ อมฺหากํ ทฺคฺคฺติ
 สฺคฺคฺติเยว อมฺหากํ ปาฏิกงฺขาทิ ภาณติ อापตฺติ วาจาย วาจาย
 ทฺพฺภาสิตฺตฺสฺ ๑

[๒๕๐] อฺปสฺมฺปนฺโน อฺนฺปสฺมฺปนฺนํ น ชฺุสฺตฺกาโม น วณฺเภตฺกาโม
 น มงฺกุกตฺตกาโม ทวณฺมุยตา หีนฺน หีนํ วเทติ ๑ เป ๑ หีนฺน
 อุกฺกฏฺจํ วเทติ ๑ เป ๑ อุกฺกฏฺเจน หีนํ วเทติ ๑ เป ๑ อุกฺกฏฺเจน
 อุกฺกฏฺจํ วเทติ ปณฺทิตํ พุยฺตฺตํ เมธาวิ พหุสฺสฺตํ ชมฺมกถิกํ

๒๕๓] ปาจิตฺตียกณฺเฑ มุสาวาทวคฺคตฺสํ ทฺตฺยตฺถิฏฺฐาปทํ ปทภาชนํ ๑๘๑
ปณฺฑิตโตสิ พฺยตฺตโตสิ เมธาวีสิ พหุสฺสโตสิ ชมฺมกถิกอสิ
นตฺถิ ตฺยหํ ทฺคฺคตฺติ สฺคฺคตฺติเยว ตฺยหํ ปาฏิกงฺขาทิ ภาณตฺติ อปตฺตฺติ
วาจาย วาจาย ทฺพฺภาสิตฺตฺสํ ๑

[๒๕๑] อฺปตฺมปฺนโน อฺนปตฺมปฺนโน น ชฺุเสตฺตกาโม น วมฺเภตฺตกาโม
น มงฺกุกตฺตกาโม ทวกมฺยตา เหวํ วเทติ สฺนฺติ อฺิเรกจฺเจ
จณฺฺทาทา เวณา เนสํทา รกการา ปุกฺกุสํติ ภาณตฺติ ๑ เป ๑
สนฺติ อฺิเรกจฺเจ ปณฺฑิตา พฺยตฺตา เมธาวีโน พหุสฺสตา ชมฺมกถิกาน
นตฺถิ เตสํ ทฺคฺคตฺติ สฺคฺคตฺติเยว เตสํ ปาฏิกงฺขาทิ ภาณตฺติ อปตฺตฺติ
วาจาย วาจาย ทฺพฺภาสิตฺตฺสํ ๑

[๒๕๒] อฺปตฺมปฺนโน อฺนปตฺมปฺนโน น ชฺุเสตฺตกาโม น วมฺเภตฺตกาโม
น มงฺกุกตฺตกาโม ทวกมฺยตา เหวํ วเทติ เย นฺน จณฺฺทาทา
เวณา เนสํทา รกการา ปุกฺกุสํติ ภาณตฺติ ๑ เป ๑ เย นฺน
ปณฺฑิตา พฺยตฺตา เมธาวีโน พหุสฺสตา ชมฺมกถิกาทิ ภาณตฺติ อปตฺตฺติ
วาจาย วาจาย ทฺพฺภาสิตฺตฺสํ ๑

[๒๕๓] อฺปตฺมปฺนโน อฺนปตฺมปฺนโน น ชฺุเสตฺตกาโม น วมฺเภตฺตกาโม
น มงฺกุกตฺตกาโม ทวกมฺยตา เหวํ วเทติ น มยํ จณฺฺทาทา
เวณา เนสํทา รกการา ปุกฺกุสํติ ภาณตฺติ ๑ เป ๑ น มยํ ปณฺฑิตา
พฺยตฺตา เมธาวีโน พหุสฺสตา ชมฺมกถิกาน นตฺถิ อมฺหากํ ทฺคฺคตฺติ
สฺคฺคตฺติเยว อมฺหากํ ปาฏิกงฺขาทิ ภาณตฺติ อปตฺตฺติ วาจาย วาจาย
ทฺพฺภาสิตฺตฺสํ ๑

[๒๕๔] ชนาศกฺติ อตุลปฺรเวทฺวารตฺถํ ชมฺมปฺรเวทฺวารตฺถํ อญ-
 ฐาตํปฺรเวทฺวารตฺถํ อุมฺมตฺตกตฺถํ ชิตฺตจิตฺตตฺถํ เวทนฺนฺตฺถตฺถํ
 อาทิกมฺมิกตฺถตฺถํ ฯ

ทฺติยสํกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

ตติยสิกขาปทํ

[๒๕๕] เตน สัมเขน พุทฺโธ ภควา สํวตฺถิยํ วิหริติ เขตฺตวเน
อนาลบีณฺทิกถฺสฺส อวราเม ๑ เตน โช ปน สัมเขน ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ
ภิกฺขุณฺโณ ภณฺทชนชาติานํ กถฺทชาติานํ วิวาทาปนฺนํ เปสฺสณฺณํ อฺป-
สฺสํหริณฺทิติ อิมสฺส
สฺส
สฺส
สฺส
สฺส
สฺส
สฺส
สฺส
สฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺส
สฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺส
สฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺส
สฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺส
สฺสฺส
ส

ตจจํ ภคชาติ ๑ จิตฺวหิ พุทฺโธ ภคชา กถํ หิ นาม ตุเมห
 โมฆปริสา ภิกฺขุณฺโณ ภณฺฑนชาตานิ กถชาตานิ วิวาทาปนฺนานิ
 เปสฺสณฺณํ อุตฺตํหริสฺสถ อิมสฺส สุตฺวา อมุตฺส อกฺขายิสฺสถ อิมสฺส
 เกทาย อมุตฺส สุตฺวา อิมสฺส อกฺขายิสฺสถ อมุตฺส เกทาย
 เตน อนุปนฺนานิ เจว ภณฺฑนานิ อุนฺนชฺชนฺติ อุนฺนชฺชนฺติ ๑
 ภณฺฑนานิ ภิชฺชโยภาวาย เวปฺตฺตตาย สํวตฺตนฺติ เนตํ โมฆปริสา
 อุนฺนชฺชนฺนํ วา ปสาทาย ๑เป๑ เหวณฺ ๑ ปน ภิกฺขเว อิมํ
 สิกฺขาปทํ อุตฺทิสฺเสยฺยถ ภิกฺขุเปสฺสณฺณเว ปาจิตฺตियนฺติ ๑

[๒๕๖] เปสฺสณฺณํ นาม ทูฬหากาเวหิ เปสฺสณฺณํ โหติ นียกมฺยสฺส
 วา เกทาชิปฺปายสฺส วา ๑ ทสฺหิ อากาเวหิ เปสฺสณฺณํ อุตฺตํหริ
 ชาติโตมี นามโตมี โคตฺตโตมี กมฺมโตมี สิปฺปโตมี อาพาชโตมี
 ติจฺจโตมี กิเลสฺโตมี อาปตฺติโตมี อุกฺโกสฺโตมี ๑ ชาติ นาม
 เทว ชาติโย หีนา ๑ ชาติ อุกฺกฏฺชา ๑ ชาติ ๑ หีนา นาม
 ชาติ จณฺฑาทชาติ เวณชาติ เนสาทชาติ รกการชาติ ปุกฺกุสฺชาติ
 เเฮสา หีนา นาม ชาติ ๑ อุกฺกฏฺชา นาม ชาติ ๑ ชาติ
 พุราหฺมณชาติ เเฮสา อุกฺกฏฺชา นาม ชาติ ๑เป๑ อุกฺโกสฺ
 นาม เทว อุกฺโกสฺ หีโน ๑ อุกฺโกสฺ อุกฺกฏฺไซ ๑ อุกฺโกสฺ ๑
 หีโน นาม อุกฺโกสฺ โอยฺโยไซสิ เมณฺโหสิ โคณฺสิ คทฺรภสิ
 ติจฺจณฺคโตสิ เนรยฺโกสิ นตฺติ ตฺยหํ สุกฺติ ทฺยคฺติเยว ตฺยหํ
 ปาฏิทฺยชาติ ยกาเรน วา ภกาเรน วา กายฺโกฏฺจิกาย วา

๒๖๓] ปาจิตฺตियกณฺเฑ มุสาวาทวคฺคสุตฺตํ ตตฺตियสิทฺถวาปทํ ปทภาชนํ ๑๘๕
 เอลฺลํ หีนํ นาม อฏฺโฏโส ๑ อฏฺฏจฺโจ นาม อฏฺโฏโส
 ปณฺทิตฺตํ พุชฺชิตฺตํ เมธาวีสิ พหุสฺสุตฺตํ ชมฺมกถิโกสิ
 นตฺติ ตฺยหํ ทฺยคฺคิตฺติ สฺยคฺคิตฺติเยว ตฺยหํ ปาฏิกงฺขาติ เอลฺลํ อฏฺฏจฺโจ
 นาม อฏฺโฏโส ๑

[๒๕๗] อฺปสฺสมฺปนฺโน อฺปสฺสมฺปนฺนสฺสํ สฺยคฺควา อฺปสฺสมฺปนฺนสฺสํ
 เปสฺสญฺญํ อฺปสฺสํหริติ อิตฺถนฺนาโม ตํ จณฺฐาโต เวโณ เหนฺสาโท
 รกกาโร ปฏฺกฺกฺโสติ ภณฺตํติ อापตฺติ วาจาย วาจาย ปาจิตฺตियสฺสํ ๑

[๒๕๘] อฺปสฺสมฺปนฺโน อฺปสฺสมฺปนฺนสฺสํ สฺยคฺควา อฺปสฺสมฺปนฺนสฺสํ
 เปสฺสญฺญํ อฺปสฺสํหริติ อิตฺถนฺนาโม ตํ ชตฺติโย พฺรหฺมาโณติ
 ภณฺตํติ อापตฺติ วาจาย วาจาย ปาจิตฺตियสฺสํ ๑

[๒๕๙] อฺปสฺสมฺปนฺโน อฺปสฺสมฺปนฺนสฺสํ สฺยคฺควา อฺปสฺสมฺปนฺนสฺสํ
 เปสฺสญฺญํ อฺปสฺสํหริติ อิตฺถนฺนาโม ตํ อวกณฺณโก ชวกณฺณโก
 ธนฺธิจฺจโก สฺยจฺจโก กฺกฺวชฺชโกติ ภณฺตํติ อापตฺติ วาจาย
 วาจาย ปาจิตฺตियสฺสํ ๑

[๒๖๐] อฺปสฺสมฺปนฺโน อฺปสฺสมฺปนฺนสฺสํ สฺยคฺควา อฺปสฺสมฺปนฺนสฺสํ
 เปสฺสญฺญํ อฺปสฺสํหริติ อิตฺถนฺนาโม ตํ พุทฺธรฺกฺขิตฺโต ชมฺมรฺกฺขิตฺโต
 สฺยรฺกฺขิตฺติ ภณฺตํติ อापตฺติ วาจาย วาจาย ปาจิตฺตियสฺสํ ๑

[๒๖๑] อฺปสฺสมฺปนฺโน อฺปสฺสมฺปนฺนสฺสํ สฺยคฺควา อฺปสฺสมฺปนฺนสฺสํ
 เปสฺสญฺญํ อฺปสฺสํหริติ อิตฺถนฺนาโม ตํ โกสิโย ภารทฺวาไซติ
 ภณฺตํติ อापตฺติ วาจาย วาจาย ปาจิตฺตियสฺสํ ๑

[๒๖๒] อุปถัมปนุโน อุปถัมปนุณุตฺถ สุตฺตวา อุปถัมปนุณุตฺถ
เปตฺตญฺญํ อุปถัมฺหริติ อิตฺตุนฺนาโม ตํ โคตโม โมคคฺคตฺตนา
กจฺจายโน วาเสฏฺฐโจติ ภาณตฺตติ อปฺตติ วาจาย วาจาย
ปาจิตฺตियสฺส ฯ

[๒๖๓] อุปถัมปนุโน อุปถัมปนุณุตฺถ สุตฺตวา อุปถัมปนุณุตฺถ
เปตฺตญฺญํ อุปถัมฺหริติ อิตฺตุนฺนาโม ตํ โกฏฺฐโก ปุพฺผณฺทฺทโกติ
ภาณตฺตติ อปฺตติ วาจาย วาจาย ปาจิตฺตियสฺส ฯ

[๒๖๔] อุปถัมปนุโน อุปถัมปนุณุตฺถ สุตฺตวา อุปถัมปนุณุตฺถ
เปตฺตญฺญํ อุปถัมฺหริติ อิตฺตุนฺนาโม ตํ กสฺสโก วาณิไซ โครกฺโขติ
ภาณตฺตติ อปฺตติ วาจาย วาจาย ปาจิตฺตियสฺส ฯ

[๒๖๕] อุปถัมปนุโน อุปถัมปนุณุตฺถ สุตฺตวา อุปถัมปนุณุตฺถ
เปตฺตญฺญํ อุปถัมฺหริติ อิตฺตุนฺนาโม ตํ นพฺภาโร กุมฺภภาโร
เปตฺตภาโร จมฺภภาโร นหาบีโตติ ภาณตฺตติ อปฺตติ วาจาย
วาจาย ปาจิตฺตियสฺส ฯ

[๒๖๖] อุปถัมปนุโน อุปถัมปนุณุตฺถ สุตฺตวา อุปถัมปนุณุตฺถ
เปตฺตญฺญํ อุปถัมฺหริติ อิตฺตุนฺนาโม ตํ มุฑฺธิโก คณโก เตชโกติ
ภาณตฺตติ อปฺตติ วาจาย วาจาย ปาจิตฺตियสฺส ฯ

[๒๖๗] อุปถัมปนุโน อุปถัมปนุณุตฺถ สุตฺตวา อุปถัมปนุณุตฺถ
เปตฺตญฺญํ อุปถัมฺหริติ อิตฺตุนฺนาโม ตํ กุฏฺฐิโก คณฺทฺธิโก กิตฺตาสิโก
โสสิโก อปฺมาริโกติ ภาณตฺตติ อปฺตติ วาจาย วาจาย ปาจิตฺตियสฺส ฯ

๒๗๓] ปาจิตฺตियกณฺเฑ มุตา วาทวคฺคสุตฺถํ ตติยสิกฺขาบทํ ปทภาชนียํ ๓๘๗

[๒๖๘] อฺปสฺสมฺปนฺโน อฺปสฺสมฺปนฺนสุตฺถํ สุตฺตวา อฺปสฺสมฺปนฺนสุตฺถํ
เปสฺสุณฺณํ อฺปสฺสํหฺรติ อิตฺถนฺนาโม ตํ มจฺจเมหิโกติ ภาณตฺตติ
อาปคฺคฺติ วาจาย วาจาย ปาจิตฺตियสุตฺถํ ฯ

[๒๖๙] อฺปสฺสมฺปนฺโน อฺปสฺสมฺปนฺนสุตฺถํ สุตฺตวา อฺปสฺสมฺปนฺนสุตฺถํ
เปสฺสุณฺณํ อฺปสฺสํหฺรติ อิตฺถนฺนาโม ตํ อติทฺธิมฺ อติรสฺสุโส อติโกโณห
นจฺจโฆทาโตติ ภาณตฺตติ อาปคฺคฺติ วาจาย วาจาย ปาจิตฺตियสุตฺถํ ฯ

[๒๗๐] อฺปสฺสมฺปนฺโน อฺปสฺสมฺปนฺนสุตฺถํ สุตฺตวา อฺปสฺสมฺปนฺนสุตฺถํ
เปสฺสุณฺณํ อฺปสฺสํหฺรติ อิตฺถนฺนาโม ตํ นาทิทฺธิมฺ นาทิรสฺสุโส
นาคิกโกโณห นจฺจโฆทาโตติ ภาณตฺตติ อาปคฺคฺติ วาจาย วาจาย
ปาจิตฺตियสุตฺถํ ฯ

[๒๗๑] อฺปสฺสมฺปนฺโน อฺปสฺสมฺปนฺนสุตฺถํ สุตฺตวา อฺปสฺสมฺปนฺนสุตฺถํ
เปสฺสุณฺณํ อฺปสฺสํหฺรติ อิตฺถนฺนาโม ตํ วาคปรียญฺจิจฺฉิตโต โทส-
ปรียญฺจิจฺฉิตโต โมหปรียญฺจิจฺฉิตติ ภาณตฺตติ อาปคฺคฺติ วาจาย วาจาย
ปาจิตฺตियสุตฺถํ ฯ

[๒๗๒] อฺปสฺสมฺปนฺโน อฺปสฺสมฺปนฺนสุตฺถํ สุตฺตวา อฺปสฺสมฺปนฺนสุตฺถํ
เปสฺสุณฺณํ อฺปสฺสํหฺรติ อิตฺถนฺนาโม ตํ วิตฺตราโค วิตฺโทโส วิตฺโมโหติ
ภาณตฺตติ อาปคฺคฺติ วาจาย วาจาย ปาจิตฺตियสุตฺถํ ฯ

[๒๗๓] อฺปสฺสมฺปนฺโน อฺปสฺสมฺปนฺนสุตฺถํ สุตฺตวา อฺปสฺสมฺปนฺนสุตฺถํ
เปสฺสุณฺณํ อฺปสฺสํหฺรติ อิตฺถนฺนาโม ตํ ปาวาธาภิ อชฺชฎาปนฺโน
สงฺฆาภิเสตฺถํ อชฺชฎาปนฺโน ภูตฺตจฺจยํ อชฺชฎาปนฺโน ปาจิตฺตियํ อชฺชฎา-

ปนุโน ปาฏิเทสณียํ อชฎาปนุโน ทุกุกฏํ อชฎาปนุโน ทุพภาสิตํ
อชฎาปนุโนติ ภาณตํติ อापคฺติ วาจาย วาจาย ปาจิตฺตियสฺส ๑

[๒๗๕] อุปสํมฺปนุโน อุปสํมฺปนฺนสฺส สฺสฺสฺวา อุปสํมฺปนฺนสฺส
เปสฺสฺสฺณํ อุปสํหฺรติ อิตฺถนฺนาโม ตํ โสตาปนุโนติ ภาณตํติ
อาปคฺติ วาจาย วาจาย ปาจิตฺตियสฺส ๑

[๒๗๕] อุปสํมฺปนุโน อุปสํมฺปนฺนสฺส สฺสฺสฺวา อุปสํมฺปนฺนสฺส
เปสฺสฺสฺณํ อุปสํหฺรติ อิตฺถนฺนาโม ตํ โอฏฺโฐ โฆ เมณฺโฑ โคโลณ
คหฺรโก ทิรฺจฺฉานคฺโต เนรฺยโก นคฺติ ตสฺส สฺสฺสฺติ ทุคฺคฺติเยว
ตสฺส ปาฏิภฺงฺขาติ ภาณตํติ อापคฺติ วาจาย วาจาย ปาจิตฺตियสฺส ๑

[๒๗๖] อุปสํมฺปนุโน อุปสํมฺปนฺนสฺส สฺสฺสฺวา อุปสํมฺปนฺนสฺส
เปสฺสฺสฺณํ อุปสํหฺรติ อิตฺถนฺนาโม ตํ ปณฺทฺธิโต พุยฺตฺโต เมธาวํ
พหุสฺสฺสฺโต ชมฺมกฺคิโก นคฺติ ตสฺส ทุคฺคฺติ สฺสฺสฺติเยว ตสฺส
ปาฏิภฺงฺขาติ ภาณตํติ อापคฺติ วาจาย วาจาย ปาจิตฺตियสฺส ๑

[๒๗๗] อุปสํมฺปนุโน อุปสํมฺปนฺนสฺส สฺสฺสฺวา อุปสํมฺปนฺนสฺส
เปสฺสฺสฺณํ อุปสํหฺรติ อิตฺถนฺนาโม สฺนฺติ อิชฺเชกฺจฺเจ จณฺฑาธา
เวณา เนสาทา รตฺถารา ปุคฺคฺตฺตาติ ภาณติ น โส อณฺณํ ภาณติ
คณฺเวย ภาณตํติ อापคฺติ วาจาย วาจาย ทุกุกฏฺสฺส ๑

[๒๗๘] อุปสํมฺปนุโน อุปสํมฺปนฺนสฺส สฺสฺสฺวา อุปสํมฺปนฺนสฺส
เปสฺสฺสฺณํ อุปสํหฺรติ อิตฺถนฺนาโม สฺนฺติ อิชฺเชกฺจฺเจ ชคฺคฺติยา
พฺรหฺมณาติ ภาณติ น โส อณฺณํ ภาณติ คณฺเวย ภาณตํติ

๒๘๓] ปาจิตฺตियกณฺเฑ มุสาํวาทวคฺคสุตฺตํ ตติยสิกฺขาปทํ ปทภาชนียํ ๓๘๘
อาปตฺติ วาจาย วาจาย ทฺถกฺขสุตฺตํ ๑ เป ๑

[๒๘๔] อุปสํมฺปนฺโน อุปสํมฺปนฺนสุตฺตํ สุตฺตวา อุปสํมฺปนฺนสุตฺตํ
เปสฺสญฺญํ อุปสํหฺรติ อิตฺตุนฺนาโม สฺนฺติ อิชฺเภจฺเจ ปณฺฑิตา
พฺยตฺตา เมชาวโน พหุสฺสุตา ฆมฺมกถิกา นตฺติ เตสํ ทฺถคฺคิ
สุคฺคิเยว เตสํ ปาฏิกงฺขาติ ภาณติ น โส อญฺญํ ภาณติ ตณฺเฑว
ภาณตฺติ อาปตฺติ วาจาย วาจาย ทฺถกฺขสุตฺตํ ๑

[๒๘๕] อุปสํมฺปนฺโน อุปสํมฺปนฺนสุตฺตํ สุตฺตวา อุปสํมฺปนฺนสุตฺตํ
เปสฺสญฺญํ อุปสํหฺรติ อิตฺตุนฺนาโม เย นฺน จณฺฑาธา เวณา
เนสาทา รถการา ปุกฺกุสาติ ภาณติ น โส อญฺญํ ภาณติ ตณฺเฑว
ภาณตฺติ อาปตฺติ วาจาย วาจาย ทฺถกฺขสุตฺตํ ๑ เป ๑ อุป-
สํมฺปนฺโน อุปสํมฺปนฺนสุตฺตํ สุตฺตวา อุปสํมฺปนฺนสุตฺตํ เปสฺสญฺญํ อุปสํหฺรติ
อิตฺตุนฺนาโม เย นฺน ปณฺฑิตา พฺยตฺตา เมชาวโน พหุสฺสุตา
ฆมฺมกถิกา นตฺติ เตสํ ทฺถคฺคิ สุคฺคิเยว เตสํ ปาฏิกงฺขาติ
ภาณติ น โส อญฺญํ ภาณติ ตณฺเฑว ภาณตฺติ อาปตฺติ
วาจาย วาจาย ทฺถกฺขสุตฺตํ ๑

[๒๘๖] อุปสํมฺปนฺโน อุปสํมฺปนฺนสุตฺตํ สุตฺตวา อุปสํมฺปนฺนสุตฺตํ
เปสฺสญฺญํ อุปสํหฺรติ อิตฺตุนฺนาโม น มยฺ จณฺฑาธา เวณา
เนสาทา รถการา ปุกฺกุสาติ ภาณติ น โส อญฺญํ ภาณติ
ตณฺเฑว ภาณตฺติ อาปตฺติ วาจาย วาจาย ทฺถกฺขสุตฺตํ ๑ เป ๑
อุปสํมฺปนฺโน อุปสํมฺปนฺนสุตฺตํ สุตฺตวา อุปสํมฺปนฺนสุตฺตํ เปสฺสญฺญํ

อุปลัหฺรติ อิตฺถนฺนาโม น มยํ ปณฺทิตา พุยฺหฺตา เมธาวิโน
พหุสฺสฺตา ชมฺมกถิกา นคฺติ อมฺหากํ ทุคฺคฺติ สฺกฺตฺติเยว อมฺหากํ
ปาวฺกิงฺขาติ ภาณติ น โส อณฺณํ ภาณติ ตณฺณเวว ภาณตฺตฺติ
อาปคฺติ วาจา ย วาจา ย ทุกฺกฏสฺส ๑

[๒๘๒] อุปลมฺปนฺโน อุปลมฺปนฺนสฺส สฺสฺวา อุปลมฺปนฺนสฺส
เปสฺสฺณํ อุปลัหฺรติ อาปคฺติ วาจา ย วาจา ย ปาจิตฺตฺยสฺส ๑
อุปลมฺปนฺโน อุปลมฺปนฺนสฺส สฺสฺวา อณุปลมฺปนฺนสฺส เปสฺสฺณํ
อุปลัหฺรติ อาปคฺติ ทุกฺกฏสฺส ๑ อุปลมฺปนฺโน อณุปลมฺปนฺนสฺส
สฺสฺวา อุปลมฺปนฺนสฺส เปสฺสฺณํ อุปลัหฺรติ อาปคฺติ ทุกฺกฏสฺส ๑
อุปลมฺปนฺโน อณุปลมฺปนฺนสฺส สฺสฺวา อณุปลมฺปนฺนสฺส เปสฺสฺณํ
อุปลัหฺรติ อาปคฺติ ทุกฺกฏสฺส ๑

[๒๘๓] อนาปคฺติ นมฺยกมฺยสฺส นภทาทิปฺปายสฺส อุมฺมคฺต-
กสฺส อาทิกมฺมิกสฺสํ ๑

ตติยสํกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ๑

จตุตถสิกขาบท

[๒๔๔] เตน สัมเขน พุทฺโธ ภควา สāvคฺฉิยํ วิหรติ เขตฺวเน
อนาคปฺปิณฺฑิตฺถสฺส อารามे ๑ เตน โช ปน สัมเขน นพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ อฺปาสเก ปทโส ฌมฺมํ วาเจนฺติ ๑ อฺปาสกา ภิกฺขุสฺส อคฺวารวา
อฺปฺปติสฺสํ อสฺสภาควฺตุตฺติกา วิหรนฺติ ๑ เย เต ภิกฺขุ อฺปฺปิจฺฉา
๑ เป ๑ เต อฺชฺฉณายนฺติ ฌยฺนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม นพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ อฺปาสเก ปทโส ฌมฺมํ วาเจสฺสํนฺติ อฺปาสกา ภิกฺขุสฺส
อคฺวารวา อฺปฺปติสฺสํ อสฺสภาควฺตุตฺติกา วิหรนฺตฺติ ๑ อถ โช เต
ภิกฺขุ ภควโต เอตมตฺถํ อวโรเจสฺสํ ๑ เป ๑ สจฺจํ กิร ตฺมุเห
ภิกฺขเว อฺปาสเก ปทโส ฌมฺมํ วาเจต อฺปาสกา ภิกฺขุสฺส อคฺวารวา
อฺปฺปติสฺสํ อสฺสภาควฺตุตฺติกา วิหรนฺตฺติ ๑ สจฺจํ ภควาติ ๑ วิคฺรหิ
พุทฺโธ ภควา กถํ หิ นาม ตฺมุเห โมฆปฺริสฺสา อฺปาสเก ปทโส
ฌมฺมํ วาเจสฺสํ อฺปาสกา ภิกฺขุสฺส อคฺวารวา อฺปฺปติสฺสํ อสฺสภาค-
วฺตุตฺติกา วิหรนฺติ เนตํ โมฆปฺริสฺสา อฺปฺปสํนฺนํ วา ปสาทาย
๑ เป ๑ เหวณฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาบทํ อฺทฺทฺธิเสยฺยถ โย
ปน ภิกฺขุ อนฺุสํมฺปนฺนํ ปทโส ฌมฺมํ วาเจยฺย ปาจิตฺติยนฺติ ๑

[๒๔๕] โย ปนาติ โย ยาทิโส ๑ เป ๑ ภิกฺขุติ ๑ เป ๑ อຍ
อิมสฺมံ อตฺถေ อชฺปิเปโต ภิกฺขุติ ๑ อนฺุสํมฺปนฺโน นาม ภิกฺขุญฺจ
ภิกฺขุณีญฺจ สฺเปตฺวา อวเสโส อนฺุสํมฺปนฺโน นาม ๑

[๒๘๖] ปทโส นาม^๑ ปท^๑ อนุปท^๑ อนุวฏฐ^๑ อนุพยุณชน^๑ ๑ ปท^๑
 นาม เอกโต ปฏฐเปตฺวา เอกโต โอสสาเปเนติ ๑ อนุปท^๑ นาม
 ปาเวฏก^๑ ปฏฐเปตฺวา เอกโต โอสสาเปเนติ ๑ อนุวฏฐ^๑ นาม
 ฐป^๑ อนิจฺจนุติ วุจฺจมาโน ฐติ โอปาเตติ ๑ อนุพยุณชน^๑ นาม
 ฐป^๑ อนิจฺจนุติ วุจฺจมาโน เวทนา อนิจฺจาติ สทท^๑ นิจฺจนาเวติ ๑
 ยณฺจ ปท^๑ ยณฺจ อนุปท^๑ ยณฺจ อนุวฏฐ^๑ ยณฺจ อนุพยุณชน^๑
 สัพพะเมต^๑ ปทโส ฐมโม^๒ นาม ๑ ฐมโม นาม พุทฺธภาสโติ
 สวากภาสโติ อีสสิภาสโติ เทวตาภาสโติ อตฺตณฺสณฺหิโต ฐมฺมุ-
 สณฺหิโต ๑ วาเจยยาติ ปเทน วาเจติ ปเท ปเท อาปคฺติ
 ปาจิตฺตियสฺส^๑ ๑ อกฺขราย วาเจติ อกฺขรอกฺขราย อาปคฺติ
 ปาจิตฺตियสฺส^๑ ๑

[๒๘๗] อนุปสฺมฺปนฺเน อนุปสฺมฺปนฺนสฺสณฺณ^๑ ปทโส ฐมฺม^๑ วาเจติ
 อาปคฺติ ปาจิตฺตियสฺส^๑ ๑ อนุปสฺมฺปนฺเน เวเมติโก ปทโส ฐมฺม^๑
 วาเจติ อาปคฺติ ปาจิตฺตियสฺส^๑ ๑ อนุปสฺมฺปนฺเน อฺปสฺมฺปนฺนสฺสณฺณ^๑
 ปทโส ฐมฺม^๑ วาเจติ อาปคฺติ ปาจิตฺตियสฺส^๑ ๑ อฺปสฺมฺปนฺเน
 อนุปสฺมฺปนฺนสฺสณฺณ^๑ อาปคฺติ ทุกกฺกฏสฺส^๑ ๑ อฺปสฺมฺปนฺเน เวเมติโก
 อาปคฺติ ทุกกฺกฏสฺส^๑ ๑ อฺปสฺมฺปนฺเน อฺปสฺมฺปนฺนสฺสณฺณ^๑ อนุอาปคฺติ ๑

[๒๘๘] อนุอาปคฺติ เอกโต อุกฺกิสสาเปเนโต เอกโต สชฺฌาย^๑

๑ ยูโรบิยไปตฺตเเก อิทํ ปาฐทฺถวยํ น ทิสฺสตี ๑ ๒ อติเรกปาเชน
 ภาวิตพฺพํ ๑

๒๘๘] ปาจิตฺตียกณฺเห มุสาจาทวคฺคสฺส จตุตฺถสํกฺขาปทํ อนาปตฺติ ๓๘๓
กโรนฺโต เขภฺยุเยน ปคฺคณํ คณฺถํ ภาณนฺตํ โอปาเตติ โอสฺสาเรนฺตํ
โอปาเตติ อุมฺมตฺตคฺคสฺส อาทิกมฺมิกสฺสํสํติ ฯ
จตุตฺถสํกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

ปณฺจมสํกฺขาปทํ

[๒๘๘] เตน สํมเยน พุทฺโธ ภควา อาพวียํ วิหริติ อคฺคาพเว
เจติเย ฯ เตน โธ ปน สํมเยน อุปาสกา อารามํ อากฺขณฺหิติ
ชมฺมสํสฺวานาย ฯ ชมฺเม ภาสํเต เถวา ภิกฺขุ ยถาวิหารํ คจฺจนฺหิติ ฯ
นวกา ภิกฺขุ ตตฺถเวท อุปฏฺฐานสํถายํ อุปาสเกหิ สทฺธิ มุฏฺฐสํสฺสํ
อสมฺปนฺชานา นคฺคา วิกฺขุชฺชมานา กากจฺจนฺมานา เสยฺยํ กปฺเปเนติ ฯ
อุปาสกา อฺขุณฺณายนฺหิติ ชฺชียนฺหิติ วิปฺวาเจนฺหิติ กถํ หิ นาม ภทฺทนฺหิตา
มุฏฺฐสํสฺสํ อสมฺปนฺชานา นคฺคา วิกฺขุชฺชมานา กากจฺจนฺมานา เสยฺยํ
กปฺเปสฺสํสํสฺสํ ฯ อสฺสํสฺสํ โธ ภิกฺขุ เตสํ อุปาสกานํ อฺขุณฺณายนฺทานํ
ชฺชียนฺทานํ วิปฺวาเจนฺทานํ ฯ ये เต ภิกฺขุ อปฺปบีจฺจนา ฯ เป ฯ เต
อฺขุณฺณายนฺหิติ ชฺชียนฺหิติ วิปฺวาเจนฺหิติ กถํ หิ นาม ภิกฺขุ อนุสํมฺปนฺนเนน
สทฺ เสยฺยํ กปฺเปสฺสํสํสฺสํ ฯ อถ โธ เต ภิกฺขุ ภควโต เอตมคฺคํ
อาโรเจสฺสํ ฯ เป ฯ สจฺจํ กิร ภิกฺขเว ภิกฺขุ อนุสํมฺปนฺนเนน สทฺ
เสยฺยํ กปฺเปเนติ ฯ สจฺจํ ภควาติ ฯ วิครหิ พุทฺโธ ภควา
กถํ หิ นาม เต ภิกฺขเว โมชฺชปฺริสา อนุสํมฺปนฺนเนน สทฺ เสยฺยํ
กปฺเปสฺสํสํสฺสํ เนตํ ภิกฺขเว อปฺปสํนฺนํ วา ปสํทาย ฯ เป ฯ
เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สํกฺขาปทํ อุตฺถิเสยฺยยาถ โย ปน
ภิกฺขุ อนุสํมฺปนฺนเนน สทฺ เสยฺยํ กปฺเปยฺย ปาจิตฺตียนฺหิติ ฯ
เอวญฺจิทํ ภควตา ภิกฺขุณํ สํกฺขาปทํ ปณฺณคฺคํ โหติ ฯ

๒๕๑] ปาจิตฺตियกณฺเฑ มุสาหวาทวคฺคสฺส ปณฺจมตฺถิชาปทํ ปณฺณคฺคิ ๑๕

[๒๕๐] อถ โช ภควา อापวียํ ยถาภินนตํ วิหริตฺวา เยน
โกสฺมพฺทํ เตน จาริกํ ปกฺกามิ อนฺุพฺพเพน จาริกํ จรมาโน
เยน โกสฺมพฺทํ ตทวสฺสริ ๑ ตตฺร สฺทํ ภควา โกสฺมพฺทํ วิหริตฺ
พทริการาเม ๑ ภิกฺขุ อายสฺสมนฺตํ ราหุตฺตํ เอตทโวจฺจุ ภควตา
อาวุโส ราหุตฺตํ สิกฺขาปทํ ปณฺณคฺคํ น อนฺุปลสฺมปฺนฺเนน สห
เสยฺยยา กปฺเปตฺทพฺพาติ เสยฺยํ อาวุโส ราหุตฺตํ ชานาหํติ ๑ อถ โช
อายสฺสมา ราหุโต เสยฺยํ อตภมาโน วจฺจุกฺกฺขิยา เสยฺยํ กปฺเปตฺติ ๑
อถ โช ภควา วรรตฺติยา ปจฺจุจฺจุสฺสมยํ ปจฺจุจฺจุจฺจา ย เยน วจฺจุกฺกฺ
เตนฺุปลสฺงกฺมิ อฺุปลสฺงกฺมิตฺวา อฺุฏกาสิ ๑ อายสฺสมาปึ ราหุโต อฺุฏกาสิ ๑
โก เอตฺถาติ ๑ อหํ ภควา ราหุโตติ ๑ กิสฺส ตฺวํ ราหุตฺตํ อี
นินฺุโนสฺสํติ ๑ อถ โช อายสฺสมา ราหุโต ภควโต เอตมตฺถํ อโร
เจสิ ๑ อถ โช ภควา เอตสฺมํ นินฺุทาเน เอตสฺมํ ปกฺรณฺเณ ชมฺมํ กถํ
กตฺวา ภิกฺขุ อามนฺุเตสิ อนฺุชานามิ ภิกฺขเว อนฺุปลสฺมปฺนฺเนน ทฺุ
วรรตฺตติรรตฺตํ สห เสยฺยํ กปฺเปตฺตุ ๑ เอวณฺุจ ปนฺ ภิกฺขเว อิมํ
สิกฺขาปทํ อฺุทฺธิเสยฺยยาถ โย ปนฺ ภิกฺขุ อนฺุปลสฺมปฺนฺเนน อฺุคฺคริ
ทฺุวรรตฺตติรรตฺตํ สห เสยฺยํ กปฺเปยฺยเย ปาจิตฺตियนฺุติ ๑

[๒๕๑] โย ปนาติ โย ยาทิโส ๑ เป ๑ ภิกฺขุติ ๑ เป ๑
อํ อิมสฺมํ อตฺเถ อธิปฺเปโต ภิกฺขุติ ๑ อนฺุปลสฺมปฺนฺโน นาม
ภิกฺขุ จเปตฺวา อวเสโส อนฺุปลสฺมปฺนฺโน นาม ๑ อฺุคฺคริทฺุวรรตฺต-

๑ ย. ม. นินฺุโนสฺสํติ ๑

ติรตุตฺตุนฺติ อติเรกทฺวิรตุตฺติรตุตฺ ๑ สหาคี เอกโต ๑ เสยฺยา
 นาม สัพพจฺจนฺนา สัพพปวิจฺจนฺนา เขภฺยุเขนจฺจนฺนา เขภฺยุเขน
 ปวิจฺจนฺนา ๑ เสยฺยํ กปฺเปยฺยาติ จตุตฺเต ทิวเส อตฺตงฺกเต สฺริเย
 อนุปสฺมปฺนฺเน นิปฺนฺเน ภิกฺขุ นิปฺชฺชติ อापตฺติ ปาจิตฺตियสฺส ๑
 ภิกฺขุ นิปฺนฺเน อนุปสฺมปฺนฺโน นิปฺชฺชติ อापตฺติ ปาจิตฺตियสฺส ๑
 อุโภ วา นิปฺชฺชนฺติ อापตฺติ ปาจิตฺตियสฺส ๑ อฏฺฐหิตฺวา ปฺนปฺนํ
 นิปฺชฺชนฺติ อापตฺติ ปาจิตฺตियสฺส ๑

[๒๘๒] อนุปสฺมปฺนฺเน อนุปสฺมปฺนฺนสฺสณฺณํ อุตฺตฺริทฺวิรตุตฺติรตุตฺ
 สห เสยฺยํ กปฺเปติ อापตฺติ ปาจิตฺตियสฺส ๑ อนุปสฺมปฺนฺเน
 เวมตฺติโก อุตฺตฺริทฺวิรตุตฺติรตุตฺ สห เสยฺยํ กปฺเปติ อापตฺติ
 ปาจิตฺตियสฺส ๑ อนุปสฺมปฺนฺเน อุปสฺมปฺนฺนสฺสณฺณํ อุตฺตฺริทฺวิรตุตฺ-
 ติรตุตฺ สห เสยฺยํ กปฺเปติ อापตฺติ ปาจิตฺตियสฺส ๑ อุปทฺตฺมจฺจนฺเน
 อุปทฺตฺมปวิจฺจนฺเน อापตฺติ ทฺกกฏสฺส ๑ อุปสฺมปฺนฺเน อนุปสฺมปฺนฺน-
 สฺสณฺณํ อापตฺติ ทฺกกฏสฺส ๑ อุปสฺมปฺนฺเน เวมตฺติโก อापตฺติ
 ทฺกกฏสฺส ๑ อุปสฺมปฺนฺเน อุปสฺมปฺนฺนสฺสณฺณํ อนापตฺติ ๑

[๒๘๓] อนापตฺติ เทว คิสฺโส รตฺติโย วสฺติ อุนกเทวคิสฺโส
 รตฺติโย วสฺติ เทว รตฺติโย วสฺติวาค คติยาย รตฺติยา ปฺวารุณา
 นิภฺชมิทฺวา ปฺน วสฺติ สัพพจฺจนฺเน สัพพอปวิจฺจนฺเน สัพพปวิจฺ-
 จนฺเน สัพพอจฺจนฺเน เขภฺยุเขน อจฺจนฺเน เขภฺยุเขน อปวิจฺจนฺเน
 อนุปสฺมปฺนฺเน นิปฺนฺเน ภิกฺขุ นิสฺสทฺติ ภิกฺขุ นิปฺนฺเน อนุป-

๒๘๓] ปาจิตฺตียกณฺเฑ มุສํวาททวคฺคํสฺส ปญฺจมตฺถิชาปทံ อเนาปคฺคิ ๑๘๗
ສມຸປນໂນ ນິສັທຕິ ອຸໂກ ວາ ນິສັທນຸຕິ ອຸມຸມຕຸຕກສຸສ ອາທິ-
ກມຸມິກສຸສາຕິ າ

ປຽມສັກຊາປທໍ ນິງຈິຕໍ າ

ฉกฺขจัสสิกาปทํ

[๒๘๔] เตน สํเยน พุทฺโธ ภควา สํวตฺถิยํ วิหริติ เขตฺตวเน
อนาถมีณฺทิกถุสฺส อารามे ๑ เตน โช ปน สํเยน อายสฺมา
อนุรฺพุทฺโธ โกสฺเสตฺถุ ชนฺปะเทตฺถุ สํวตฺถิ คจฺฉนฺนฺโต สํยํ อญฺญตฺร
คามํ อุปฺคจฺฉนฺนํ ๑ เตน โช ปน สํเยน ตสฺมึ คามे อญฺญตฺริสฺส
อิตฺติยา อวสฺสธาคาเร ปญฺญตฺตํ โหติ ๑ อถ โช อายสฺมา อนุรฺพุทฺโธ
เยน สํ อิตฺถิ เตนฺอุปฺสงฺกมิ อุปฺสงฺกมิตฺวา ตํ อิตฺถิ เขตฺทโวจ
สฺเจ เต ภคินิ อคฺร วเสยฺยามี เขกรตฺถิ อวสฺสธาคาเรติ ๑
วเสยฺยถ ภนฺเตติ ๑ อญฺญเปยฺยํ อทฺธิกา เยน สํ อิตฺถิ เตนฺ-
อุปฺสงฺกมิตฺถุ อุปฺสงฺกมิตฺวา ตํ อิตฺถิ เขตฺทโวจ สฺเจ เต อญฺเย
อคฺร วเสยฺยาม เขกรตฺถิ อวสฺสธาคาเรติ ๑ เอโส โช อญฺโย
สํโนน ปจฺฉมํ อุปฺคโต สฺเจ โส อญฺชานาติ วเสยฺยถาติ ๑
อถ โช เต อทฺธิกา เยนายสฺมา อนุรฺพุทฺโธ เตนฺอุปฺสงฺกมิตฺถุ อุป-
สงฺกมิตฺวา อายสฺมนฺตํ อนุรฺพุทฺธํ เขตฺทโวจ สฺเจ เต ภนฺเต อคฺร
วเสยฺยาม เขกรตฺถิ อวสฺสธาคาเรติ ๑ วเสยฺยถ อวฺจฺฉติ ๑
อถ โช สํ อิตฺถิ อายสฺมนฺเต อนุรฺพุทฺธํ สห ทสฺสฺสเนน ปฏฺิพฺพุทฺธจิจฺฉตา
อโหสิ ๑ อถ โช สํ อิตฺถิ เยนายสฺมา อนุรฺพุทฺโธ เตนฺอุปฺสงฺกมิ
อุปฺสงฺกมิตฺวา อายสฺมนฺตํ อนุรฺพุทฺธํ เขตฺทโวจ อญฺโย ภนฺเต
อิมหิ มนุสฺสเสหิ อากินฺโนน น ฉาสฺสุ วิหริสฺสติ สํชาหํ ภนฺเต

๒๘๕] ปาจิตฺตยกณฺเฑ มุสาวาทวคฺคฺสฺส ฌฏฺฐํสํกฺขาปทํ นิทานํ ๑๘๘

อฺยฺยสฺส มณฺจกํ อพฺภนฺตรํ ปณฺณปาเปยฺยนฺติ ๑ อธิวาเสสิ โช
อฺยสฺมา อนฺรทฺโช ตฺนุหํภาเวน ๑ อถโช สํ อิตฺถํ อฺยสฺมโต
อนฺรทฺชสฺส สํมํ มณฺจกํ อพฺภนฺตรํ ปณฺณปาเปตฺวา อตฺตงฺกตปฏฺยิตฺตา
คณฺชคณฺชํ เยนายสฺมา อนฺรทฺโช เตนฺปสฺงกมิ อฺปสฺงกมิตฺวา
อฺยสฺมณฺตํ อนฺรทฺชํ เขตฺทวโจ อฺยโย ฆนฺเต อภิรฺูป โทสฺสนํโย
ปาสํทิกโก อหฺณจฺมฺหิ อภิรฺูปา ทสฺสนํยา ปาสํทิกา สํราหํ
ฆนฺเต อฺยฺยสฺส ปชํปตํ ฆเวยฺยนฺติ ๑ เอวํ วุคฺเต อฺยสฺมา
อนฺรทฺโช ตฺนุหํ อโหสิ ๑ ทฺติยมฺบิ โช ๑ เป ๑ ตฺติยมฺบิ โช
สํ อิตฺถํ อฺยสฺมณฺตํ อนฺรทฺชํ เขตฺทวโจ อฺยโย ฆนฺเต อภิรฺูโป
ทสฺสนํโย ปาสํทิกโก อหฺณจฺมฺหิ อภิรฺูปา ทสฺสนํยา ปาสํทิกา
สํรํ ฆนฺเต อฺยโย มณฺเจว สํปฏฺิจฺฉิตฺตํ สํพฺพณฺจ สํปเตยฺยนฺติ ๑
ตฺติยมฺบิ โช อฺยสฺมา อนฺรทฺโช ตฺนุหํ อโหสิ ๑ อถโช สํ
อิตฺถํ สํวฏฺกํ นิกฺขมิตฺวา อฺยสฺมโต อนฺรทฺชสฺส ปฺรโต จงฺกมฺตฺมि
คฺยฺยจฺฉิมิ นิสฺสํคฺมิมิ เสยฺยิมิ กปฺเปติ ๑ อถโช อฺยสฺมา อนฺรทฺโช
อินฺทฺริยานิ โอกฺขมิตฺวา ตํ อิตฺถํ เหนว อโถเกสิ นมฺิ อตฺมิมิ ๑
อถโช สํ อิตฺถํ อจฺฉนฺริยํ วต โภ อพฺภุคํ วต โภ พฺหุ
เม มนฺุสฺสา สฺเตนํมฺิ สฺหสฺเสนํมฺิ ปทฺนฺนฺติ อฺยํ ปน สํมโณ
มยา สํมํ ยาจฺยมาโน น อิจฺฉติ มณฺเจว สํปฏฺิจฺฉิตฺตํ สํพฺพณฺจ
สํปเตยฺยนฺติ สํวฏฺกํ นินฺวาเสตฺวา อฺยสฺมโต อนฺรทฺชสฺส ปาเทสฺ

๑ ย. ม. ปฏฺิจฺฉิตฺตํ ๑ ๒ ย. ม. ปฏฺิจฺฉิตฺตํ ๑

สิริสา นิปตติวา อายสุมนุคฺ อนุรุทฺธํ เอตทโวจ อจฺจโย มํ
 ฆนฺเต อจฺจคฺมา ยถาพาดํ ยถามุพฺหํ ยถาอกุสฺสํ ยาทํ เอวรฺพ-
 มกาสํ คฺคฺสฺสา เม ฆนฺเต อโยโย อจฺจยํ อจฺจยโต ปฏฺิกคฺคฺนหาตุ
 อายตํ สํวรายาติ ๑ อิงฺฆ คํ ภคินิ อจฺจโย อจฺจคฺมา ยถาพาดํ
 ยถามุพฺหํ ยถาอกุสฺสํ ยา ตฺวํ เอวมกาสิ ยโต จ โช ตฺวํ
 ภคินิ อจฺจยํ อจฺจยโต ทิสฺสา ยถาฆมฺมํ ปฏฺิกโรติ ตนฺเต มยํ
 ปฏฺิกคฺคฺนหาม วุฑฺฒิ เหนฺสา ภคินิ อริยสฺสํ วินเย โย อจฺจยํ
 อจฺจยโต ทิสฺสา ยถาฆมฺมํ ปฏฺิกโรติ อายตํ^๑ สํวริ อายชฺชตฺติ ๑
 อถโช สา อิตฺถํ คฺคฺสฺสา รัตฺติยา อจฺจเยน อายสุมนุคฺ อนุรุทฺธํ
 ปณฺเฑน ชาทนีเยน โภชนีเยน สหคฺคา สมนฺตปฺเปตฺวา สมนฺวาเรตฺวา
 อายสุมนุคฺ อนุรุทฺธํ ภูคฺคาจิ โอนฺตปตฺตปาณํ^๒ เอกมฺนุคฺ นิสฺสีติ ๑
 เอกมฺนุคฺ นิสฺสินฺ โช คํ อิตฺถํ อายสฺมา อนุรุทฺโธ ฆมฺมिया กถาย
 สมนฺตสฺเสตี สฺมาทเปตี สฺมคฺคฺเตเชตี สฺมปฺหํเสตี ๑ อถโช สา
 อิตฺถํ อายสฺมา อนุรุทฺเธน ฆมฺมिया กถาย สมนฺตสฺสีตา สฺมาทปฺปีตา
 สฺมคฺคฺเตชิตา สฺมปฺหํสีตา อายสุมนุคฺ อนุรุทฺธํ เอตทโวจ อภิกฺกนฺตํ
 ฆนฺเต อภิกฺกนฺตํ ฆนฺเต เสยฺยถาปํ ฆนฺเต นิภฺกฺชฺชิตํ วา
 อุกฺกฺชฺชเยยฺย ปฏฺิจฺจนฺนํ วา วิวเรยฺย มุพฺหสฺสํ วา มคฺคํ
 อากฺกฺชฺชเยยฺย อนฺนกาเร วา เตตปฺปชฺชโรตํ ชาเรยฺย จกฺขฺมฺนุโต

๑ ย. ม. อายตํ ๑ ๑ ๒ อิตโต ปวิ ย. ม. ไปคฺคฺเกสุ อภิวาเทตฺวาติ
 ปาไซ ทิสฺสตี ๑

๒๘๕] ปาจิตฺตियกณฺเฑ มุสาวาทวคฺคสฺส ฉฺชฺชฺสํสํสํ ปณฺณตฺติ ๒๐๑

รฺรฺพานิ ทกฺขณฺตํติ เอวเมวํ อยฺเยน อนุรฺรทฺเรน อเนกปริยาเยน ชมฺโม
ปกาตีโต เอสาหิ ภาเนเต ตํ ภควนฺตํ สฺรณํ คจฺจนามิ ชมฺมมณฺจ
ภิกฺขุสงฺฆมณฺจ อุปาสิทํ มํ อยฺโย ชาเรตุ อชฺชตฺตคฺเค ปาณฺนเปตํ
สฺรณํ คตฺตุนฺติ ๑ อถโฆ อายสฺสุมา อนุรฺรทฺโฆ สํวตฺถิ คนฺตฺวา
ภิกฺขุณฺมฺ อตฺตมคฺคํ อารโจะสี ๑ เย เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺจนา ๑ เป ๑
เต อชฺชณฺนายนฺติ ชฺชยนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม อายสฺสุมา
อนุรฺรทฺโฆ มาตฺตคาเมน สห เสยฺยํ กปฺเปสฺสํตํติ ๑ อถโฆ เต
ภิกฺขุ ภควโต อตฺตมคฺคํ อารโจะสฺสุ ๑ เป ๑ สจฺจํ กิร ตฺวํ อนุรฺรทฺธ
มาตฺตคาเมน สห เสยฺยํ กปฺเปสฺสํติ ๑ สจฺจํ ภควาติ ๑ วิคฺรฺหิ
พฺพุโฆ ภควา กถํ หิ นาม ตฺวํ อนุรฺรทฺธ มาตฺตคาเมน สห
เสยฺยํ กปฺเปสฺสํสํติ เนตํ อนุรฺรทฺธ อปฺปสฺนฺนํ นํ วา ปสาทาย
๑ เป ๑ เอวณฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สํกฺขาปทํ อุตฺทิสฺเสยฺยถ โย
ปน ภิกฺขุ มาตฺตคาเมน สห เสยฺยํ กปฺเปยฺย ปาจิตฺตियนฺติ ๑

[๒๘๕] โย ปานาติ โย ยาติโส ๑ เป ๑ ภิกฺขุติ ๑ เป ๑
อยํ อิมสฺมิมํ อตฺถเอ อธิปฺเปโต ภิกฺขุติ ๑ มาตฺตคาโม นาม มนุสฺสํสํตํ
น ยกฺขี น เปตํ น ติวฺจฺจนคตา อนุตฺมโส ตทฺทฺชาตาปี ทาริกา
ปเคว มหนฺตคฺค^๒ ๑ สหาคิ เอกโต ๑ เสยฺยยา นาม สหฺพฺพจฺจนฺนา
สหฺพฺพปริจฺจนฺนา เขภฺยฺเยนจฺจนฺนา เขภฺยฺเยน ปริจฺจนฺนา ๑ เสยฺยํ
กปฺเปยฺยยาติ อตฺถนฺคเต สฺริเย มาตฺตคาเม นิปฺนฺเน ภิกฺขุ นิปฺชฺชติ

๑ สหฺพฺพคฺค เอวเมวาคิ ปาโง ปณฺณายติ ๑ ๒ ยฺ. ม. มหคฺค ๑

อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ๑ ภิกฺขุ นิปนฺเน มาตุคามเ นิปฺชฺชติ อาปตฺติ
ปาจิตฺตียสฺส ๑ อุกฺโก วา นิปฺชฺชนฺติ อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ๑
อฏฺฐจฺหิตฺวา ปุณฺปนฺนํ นิปฺชฺชนฺติ อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ๑

[๒๕๖] มาตุคามเ มาตุคามสฺสณฺณํ สห เสยฺยํ กปฺเปติ อาปตฺติ
ปาจิตฺตียสฺส ๑ มาตุคามเ เวมฺติโก สห เสยฺยํ กปฺเปติ อาปตฺติ
ปาจิตฺตียสฺส ๑ มาตุคามเ อมาตุคามสฺสณฺณํ สห เสยฺยํ กปฺเปติ
อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ๑ อฺปนฺนํ อฺปนฺนํ อฺปนฺนํ อฺปนฺนํ อาปตฺติ
ทุกฺกฏสฺส ๑ ยถฺชฺชา วา เปตฺติยา วา ปณฺนํ เกน วา ตฺริจฺจน-
คตฺติจฺยา วา สห เสยฺยํ กปฺเปติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ๑ อมาตุ-
คามเ มาตุคามสฺสณฺณํ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ๑ อมาตุคามเ เวมฺติโก
อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ๑ อมาตุคามเ อมาตุคามสฺสณฺณํ อนาปตฺติ ๑

[๒๕๗] อนาปตฺติ สฺพฺพจฺจนฺเน สฺพฺพอปริจฺจนฺเน สฺพฺพปริจ-
จนฺเน สฺพฺพอจฺจนฺเน เขภฺยฺเยน อจฺจนฺเน เขภฺยฺเยน อปริจฺจนฺเน
มาตุคามเ นิปนฺเน ภิกฺขุ นิสฺสํทติ ภิกฺขุ นิปนฺเน มาตุคามเ
นิสฺสํทติ อุกฺโก วา นิสฺสํทนฺติ อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสํธาติ ๑
อฏฺฐจฺหิตฺวา นิจฺจํ ๑

ศตมตสิกขาปทํ

[๒๘๘] เตน สมนเณ พุทฺโธ ภควา สํวตฺถิยํ วิหริติ เขตฺตวเน
อนาถบิณฑิกสฺส อารามे ฯ เตน โช ปน สมนเณ อายสฺมา
อฺททายิ สํวตฺถิยํ กุตฺตปโก โหติ พหุทานิ กุตฺตานิ อฺปสํกมฺติ ฯ
อถโช อายสฺมา อฺททายิ ปุพฺพพณฺ्हสมํ นิเวเสตฺวา ปตฺตจํจฺวรมาทาย
เณ อณฺฺณตฺรํ กุตฺตํ เตนฺปสํกมฺิ ฯ เตน โช ปน สมนเณ
ขรณฺ์ นิเวสนทฺวาเร นิสินฺหา โหติ ฯ ขรสฺสฺนหา อวสฺสทฺวาเร
นิสินฺหา โหติ ฯ อถโช อายสฺมา อฺททายิ เณ ขรณฺ์ เตนฺ-
ปสํกมฺิ อฺปสํกมิตฺวา ขรณฺิยา อฺปกณฺฺณเก รมํ เทเสถิ ฯ
อถโช ขรสฺสฺนหาเย เอตทโหสิ กิณฺฺนุ โช โส สมนเณ สสฺสฺยา
ชาโร อฺททาหุ โยภาสํตฺติ ฯ อถโช อายสฺมา อฺททายิ ขรณฺิยา
อฺปกณฺฺณเก รมํ เทเสตฺวา เณ ขรสฺสฺนหา เตนฺปสํกมฺิ
อฺปสํกมิตฺวา ขรสฺสฺนหาเย อฺปกณฺฺณเก รมํ เทเสถิ ฯ อถโช
ขรณฺิยา เอตทโหสิ กิณฺฺนุ โช โส สมนเณ ขรสฺสฺนหาเย ชาโร
อฺททาหุ โยภาสํตฺติ ฯ อถโช อายสฺมา อฺททายิ ขรสฺสฺนหาเย อฺป-
กณฺฺณเก รมํ เทเสตฺวา ปกฺกามิ ฯ อถโช ขรณฺ์ ขรสฺสฺนหํ
เอตทโวจฺ हे शे किं ते सोऽस्मिन् ओजातिः ॥ รมं मे
अय्ये तेऽस्मिन् अय्यय पन किं ओजातिः ॥ मयहिं รมं तेऽस्मिन् ॥

๑ ย. เอโส ฯ

ตา อุตฺตมายนฺติ ชัยฺยนฺติ วิปาเจนนฺติ กถํ หิ นาม อโยโย อุตฺตยา
 มาตฺตคามสฺสํ อูปกณฺณเเก ชมฺมํ เทเสสฺสํติ นนุ นาม วิสฺสํฐฺเจน
 วิจฺเชน ชมฺโม เทเสตฺตพฺโพติ ฯ อสฺสํโสสฺสํ โช ภิกฺขุ ตาสํ อิตฺถํ
 อุตฺตมายนฺตํ ชัยฺยนฺตํ วิปาเจนนฺตํ ฯ เย เต ภิกฺขุ อปฺปํจฺฉา ฯ เป ฯ
 เต อุตฺตมายนฺติ ชัยฺยนฺติ วิปาเจนนฺติ กถํ หิ นาม อายสฺมา อุตฺตยา
 มาตฺตคามสฺสํ ชมฺมํ เทเสสฺสํตฺติ ฯ อถ โช เต ภิกฺขุ ภควโต
 เขตฺตมคฺคํ อารโจะสฺสํ ฯ เป ฯ สจฺจํ กิร ตวํ อุตฺตยา มาตฺตคามสฺสํ
 ชมฺมํ เทเสสฺสํติ ฯ สจฺจํ ภควาติ ฯ วิคฺวหิ พุทฺโธ ภควา กถํ หิ
 นาม ตวํ โมชปฺริสฺสํ มาตฺตคามสฺสํ ชมฺมํ เทเสสฺสํติ เนตํ โมชปฺริสฺสํ
 อปฺปสฺนฺนํ วา ปสฺสํทาย ฯ เป ฯ เขวณฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ
 สิกฺขาปทํ อุตฺตยฺเยยฺยตโย โย ปน ภิกฺขุ มาตฺตคามสฺสํ ชมฺมํ
 เทเสยฺย ปาจิตฺตियฺนฺติ ฯ เขวณฺจิทํ ภควตา ภิกฺขุณฺสํ สิกฺขาปทํ
 ปณฺณตฺตํ โหติ ฯ

[๒๘๘] เตน โช ปน สฺมเยน อฺปาสิกา ภิกฺขุ ปสฺสํติตฺวา
 เขตฺทโวจฺจํ อิงฺฆ อโยยา ชมฺมํ เทเสถาติ ฯ น ภคินี กปฺปติ
 มาตฺตคามสฺสํ ชมฺมํ เทเสตฺตุนฺติ ฯ อิงฺฆ อโยยา อปฺปณฺจวฺจาหิ ชมฺมํ
 เทเสถ สกฺกา เขตฺตเคนนํ ชมฺโม อณฺณาตฺตุนฺติ ฯ น ภคินี กปฺปติ
 มาตฺตคามสฺสํ ชมฺมํ เทเสตฺตุนฺติ กุกฺกุสฺสจายนฺตา น เทเสสฺสํ ฯ อฺปาสิกา
 อุตฺตมายนฺติ ชัยฺยนฺติ วิปาเจนนฺติ กถํ หิ นาม อโยยา อเมฺหหิ
 ยาจियฺมานา ชมฺมํ น เทเสสฺสํนฺตฺติ ฯ อสฺสํโสสฺสํ โช ภิกฺขุ ตาสํ

๓๐๐] ปาจิตฺตียกณฺเฑ มุสาจวาทวคฺคสฺส สํตมสสิทฺทชาปทํ ปณฺณตฺติ ๒๐๕

อุปาสิทานิ อฺชฺชฌายนฺตํ ชัยนฺตํ วิปาเจนฺตํ ฯ อถ โช เต
ภิกฺขุ ภควโต เอตมตฺถํ อารโจะสฺสุ ฯ อถ โช ภควา เอตสฺมึ
นิตาเน เอตสฺมึ ปกฺรเณ ชมฺมึ กถํ กตฺวา ภิกฺขุ อามนฺเตสิ
อนฺชานามิ ภิกฺขเว มาตฺตุคามสฺสํ ฉปฺปญฺจวาจาทิ ชมฺมึ เทเสตฺถุ
เฮวญฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิทฺทชาปทํ อฺทฺทิสฺเสยฺยถ โย ปน ภิกฺขุ
มาตฺตุคามสฺสํ อุตฺตรนิปฺปญฺจวาจาทิ ชมฺมึ เทเสยฺย ปาจิตฺตียนฺติ ฯ
เฮวญฺจิทํ ภควตา ภิกฺขุณฺํ สิทฺทชาปทํ ปณฺณตฺติ โหติ ฯ

[๓๐๐] เตน โช ปน สฺมเยน ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ ภควตา
อนฺชณฺวาทิ มาตฺตุคามสฺสํ ฉปฺปญฺจวาจาทิ ชมฺมึ เทเสตฺถุนฺติ ฯ เต
อวิญฺญํ ปฺริสฺตฺวิคฺคหิ อฺปนิสฺสํทาเปตฺวา มาตฺตุคามสฺสํ อุตฺตรนิปฺปญฺจ-
วาจาทิ ชมฺมึ เทเสตฺถุนฺติ ฯ ये เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺฉนา ฯ เป ฯ เต
อฺชฺชฌายนฺติ ชัยนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ
อวิญฺญํ ปฺริสฺตฺวิคฺคหิ อฺปนิสฺสํทาเปตฺวา มาตฺตุคามสฺสํ อุตฺตรนิปฺปญฺจ-
วาจาทิ ชมฺมึ เทเสตฺถุณฺตํติ ฯ อถ โช เต ภิกฺขุ ภควโต เอตมตฺถํ
อารโจะสฺสุ ฯ เป ฯ สจฺจํ กิร ตฺถเมห ภิกฺขเว อวิญฺญํ ปฺริสฺตฺวิคฺคหิ อฺปน-
นิสฺสํทาเปตฺวา มาตฺตุคามสฺสํ อุตฺตรนิปฺปญฺจวาจาทิ ชมฺมึ เทเสตฺถาติ ฯ
สจฺจํ ภควาติ ฯ วิทฺวหิ พฺทฺโช ภควา กถํ หิ นาม ตฺถเมห
โมชฺชปฺริสา อวิญฺญํ ปฺริสฺตฺวิคฺคหิ อฺปนิสฺสํทาเปตฺวา มาตฺตุคามสฺสํ
อุตฺตรนิปฺปญฺจวาจาทิ ชมฺมึ เทเสตฺถุณฺตํ เนตฺถิ โมชฺชปฺริสา อปฺป-
สฺนฺนํ วา ปสฺสาทาย ฯ เป ฯ เฮวญฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิทฺทชาปทํ

อุทฺทิสฺเสยฺยาถ โย ปน ภิกฺขุ มาตุคามสฺสํ อุทฺทริณฺนปฺปญฺจวจาหา
ฌมฺมํ เทเสยฺย อณฺเณตฺร วิณฺณนา ปุริสฺวิคฺคเหน ปาจิตฺตियนฺติ ฯ

[๓๐๓] โย ปนาติ โย ยาทิสํ ฯ เป ฯ ภิกฺขุติ ฯ เป ฯ อัย
อิมสฺมึ อตฺเต อธิปฺเปโต ภิกฺขุติ ฯ มาตุคาโม นาม มนุสฺสํสฺสํ
น ยกฺขํ น เปตํ น ติริจฺฉานคตา วิณฺณู ปฏฺิพฺตา สฺภาสิตฺตพฺพาสิตํ
ทฺฐํสฺสํตาทฺฐํสฺสํ อาชาเนตฺุ ฯ อุทฺทริณฺนปฺปญฺจวจาหํติ อติเรก-
ณฺปฺปญฺจวจาหา ฯ ฌมฺโม นาม พุทฺธภาสํโต สํวณภาสํโต อิติ-
ภาสํโต เทวตาภาสํโต อตฺถปฺสณฺหิโต ฌมฺมปฺสณฺหิโต ฯ เทเสยฺยาติ
ปเทน เทเสติ ปเท ปเท อापตฺติ ปาจิตฺตियสฺสํ ฯ อกฺขราย
เทเสติ อกฺขรอกฺขราย อापตฺติ ปาจิตฺตियสฺสํ ฯ อณฺเณตฺร วิณฺณนา
ปุริสฺวิคฺคเหนาติ ฯ เปตฺวา วิณฺณํ ปุริสฺวิคฺคหํ ฯ วิณฺณู นาม
ปุริสฺวิคฺคโห ปฏฺิพฺโต โหติ สฺภาสิตฺตพฺพาสิตํ ทฺฐํสฺสํตาทฺฐํสฺสํ
อาชาเนตฺุ ฯ

[๓๐๔] มาตุคามเม มาตุคามสฺสณฺณํ อุทฺทริณฺนปฺปญฺจวจาหา ฌมฺมํ
เทเสติ อณฺเณตฺร วิณฺณนา ปุริสฺวิคฺคเหน อापตฺติ ปาจิตฺตियสฺสํ ฯ
มาตุคามเ เวมตฺติโก อุทฺทริณฺนปฺปญฺจวจาหา ฌมฺมํ เทเสติ อณฺเณตฺร
วิณฺณนา ปุริสฺวิคฺคเหน อापตฺติ ปาจิตฺตियสฺสํ ฯ มาตุคามเ
อมาตุคามสฺสณฺณํ อุทฺทริณฺนปฺปญฺจวจาหา ฌมฺมํ เทเสติ อณฺเณตฺร
วิณฺณนา ปุริสฺวิคฺคเหน อापตฺติ ปาจิตฺตियสฺสํ ฯ ยกฺขิยา วา
เปตฺติยา วา ปณฺทกสฺสํ วา ติริจฺฉานคตมฺนุสฺสํวิคฺคหิตฺตฺติยา วา

๓๐๓] ปาจิตฺตียกณฺเฑ มุสาฺวาทวคฺคสฺส สํตฺตมสฺสึทฺทชาปทํ อเนาปคฺติ ๒๐๗
อตุตฺตริลปฺปญฺจวาจาหิ ชมฺมํ เทเสฺติ อญฺเจตฺตว วิญฺญนา ปุริส-
วิคฺคเหเน อเนาคฺติ ทุกฺกฏสฺส ๑ อมาตุคฺคาเม มาตุคฺคามสฺสณฺณิ
อเนาคฺติ ทุกฺกฏสฺส ๑ อมาตุคฺคาเม เวมตีโก อเนาคฺติ ทุกฺกฏสฺส ๑
อมาตุคฺคาเม อมาตุคฺคามสฺสณฺณิ อเนาคฺติ ๑

[๓๐๓] อเนาปคฺติ วิญฺญนา ปุริสวิคฺคเหเน ฌปฺปญฺจวาจาหิ
ชมฺมํ เทเสฺติ อุนกณฺปฺปญฺจวาจาหิ ชมฺมํ เทเสฺติ อญฺจหิตฺตวา
ปนฺน นิสฺสํหิตฺตวา ชมฺมํ เทเสฺติ มาตุคฺคาโม อญฺจหิตฺตวา ปนฺน นิสฺสํหิตฺ
ตฺตมฺมิ เทเสฺติ อญฺเจตฺตสฺส มาตุคฺคามสฺส เทเสฺติ ปณฺหํ ปุจฺเจตฺติ
ปณฺหํ ปุจฺจโส กเถติ อญฺเจตฺตสฺสทฺถาย ภาณนฺคํ มาตุคฺคาโม สฺสณฺณาคิ
อุนฺนํตฺตทกฺกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสํสํสํ ๑

สํตฺตมสฺสึทฺทชาปทํ นิฏฺฐิตํ ๑

อัญจนสิกขาปท

[๓๐๕] เตน สมนเณ พุทโธ ภควา เวสาลียั วิหริติ มหาวเน
กุฎาคารธาตายั ๑ เตน โข ปน สมนเณ สมนพหุตา สมนทิจจา สมนภคตา
ภิกขุ วคฺคฺมุทาย นทียา คัเว วสุตฺตํ อปคฺจถึตฺตํ ๑ เตน โข ปน
สมนเณ วชฺชํ ทฺพภิกขา โหติ ทฺวจัหิตฺติกา เสตฺถุจิกา สตถากาวคฺคฺตา
น สุกฺวา อญฺเณน ปคฺคฺเหน ยยาเปตฺตุ ๑ อถ โข เตสํ ภิกขุณฺ
เฮตทโหสิ เฮตฺรหิ โข วชฺชํ ทฺพภิกขา ทฺวจัหิตฺติกา เสตฺถุจิกา
สตถากาวคฺคฺตา น สุกฺวา อญฺเณน ปคฺคฺเหน ยยาเปตฺตุ เณ นุ โข
มยํ อฺปาเยน สมนคฺคา สมนโมทมานา อวิจทมานา ฆาตฺถํ วสุตฺตํ
วเสยฺยาม น ๑ ปิณฺฑทเกน กิตฺติมุตฺตํสมาติ ๑ เอกจฺเจ เอวมาหฺตฺ
หนฺท มยํ อวฺสุโต คิหิณํ กมฺมนฺตํ อธิจฺเจม เอวฺนเต อมฺหากํ
ทาทฺตุ มณฺณิสุตฺตํ เหวํ มยํ สมนคฺคา สมนโมทมานา อวิจทมานา
ฆาตฺถํ วสุตฺตํ วเสยฺยาม น ๑ ปิณฺฑทเกน กิตฺติมุตฺตํสมาติ ๑ เอกจฺเจ
เอวมาหฺตฺ อถ อวฺสุโต ก็ คิหิณํ กมฺมนฺตํ อธิจฺเจเตน หนฺท มยํ
อวฺสุโต คิหิณํ ทฺุเตยฺยํ หราม เอวฺนเต อมฺหากํ ทาทฺตุ มณฺณิสุตฺตํ
เอวํ มยํ สมนคฺคา สมนโมทมานา อวิจทมานา ฆาตฺถํ วสุตฺตํ วเสยฺยาม
น ๑ ปิณฺฑทเกน กิตฺติมุตฺตํสมาติ ๑ เอกจฺเจ เอวมาหฺตฺ อถ อวฺสุโต
ก็ คิหิณํ กมฺมนฺตํ อธิจฺเจเตน ก็ คิหิณํ ทฺุเตยฺยํ หฺเณน หนฺท
มยํ อวฺสุโต คิหิณํ อณฺณมณฺณิสุตฺตํ อุตฺตฺวิมนฺตฺตมฺมุตฺตํ วณฺณํ

๓๐๕] ปาจิตฺตียกณฺเฑ มุสฺสํวาทวคฺคสฺสํ อฏฺฐมสํกฺขาปทํ นิทานํ ๒๐๘

ภาสีสุตฺตาม อสุโก ภิกฺขุ ปจฺมสฺสํ ฌานสฺสํ ตาภี อสุโก ภิกฺขุ
ทุคฺคยสฺสํ ฌานสฺสํ ตาภี อสุโก ภิกฺขุ ตตฺถยสฺสํ ฌานสฺสํ ตาภี
อสุโก ภิกฺขุ จตุตฺถสฺสํ ฌานสฺสํ ตาภี อสุโก ภิกฺขุ โสตาปนฺโน
อสุโก ภิกฺขุ สกทาคามี อสุโก ภิกฺขุ อนาคามี อสุโก ภิกฺขุ
อรรหา อสุโก ภิกฺขุ เทวฺชฺชโร อสุโก ภิกฺขุ นพภินฺนุโยติ
เฮวฺนเต อมฺหากํ ทาทํ มณฺณิสฺสํนฺนํ เหวํ มยํ สฺมคฺคา สฺมโมท-
มานา อวิวทมานา ฌาสฺสํ วสฺสํ วเสยฺยยาม น จ ปีนฺนุทเทน
กิตฺติสฺสํสมาติ เหวโสเขว โช อวฺโสเสยฺโย โย อมฺหากํ
คิหฺนํ อณฺณมณฺณสฺสํ อุตฺตริมฺนุสฺสํธมฺมสฺสํ วนฺนโน ภาสีโตติ ฯ
อถโช เต ภิกฺขุ คิหฺนํ อณฺณมณฺณสฺสํ อุตฺตริมฺนุสฺสํธมฺมสฺสํ
วนฺนํ ภาสีสุ อสุโก ภิกฺขุ ปจฺมสฺสํ ฌานสฺสํ ตาภี ฯ เป ฯ
อสุโก ภิกฺขุ นพภินฺนุโยติ ฯ อถโช เต มนุสฺสา ตาภา วต
โน สุตฺทหฺมํ วต โน เยสํ โน เหววฺรฺพา ภิกฺขุ วสฺสํ อฺปคตา
น วต โน อิตฺโต ปุพฺเพ เหววฺรฺพา ภิกฺขุ วสฺสํ อฺปคตา ยถายิเม
ภิกฺขุ สีสฺสวฺนโต กตฺถยาณธมฺมาติ ฯ เต น ตาภีสํนิ โภชนานิ
อคฺคณา ภูณฺชนนฺติ มาตานิคฺคณํ เทนฺติ ปุคฺคทวารสฺสํ เทนฺติ ทาส-
กมฺมกรโปริสฺสํ เทนฺติ มิตฺตามจฺจํนํ เทนฺติ ฌาติสํโถหิตานํ
เทนฺติ ยาภีสํนิ ภิกฺขุณฺํ เทนฺติ น ตาภีสํนิ ชาทฺนํยานิ สํยํนํยานิ
ปานานิ อคฺคณา ปีนฺนุติ มาตานิคฺคณํ เทนฺติ ปุคฺคทวารสฺสํ เทนฺติ
ทาสกมฺมกรโปริสฺสํ เทนฺติ มิตฺตามจฺจํนํ เทนฺติ ฌาติสํโถหิตานํ

เทนฺติ ยาทิสานิ ภิกฺขุณฺโณ เทนฺติ ฯ อถโฆ เต ภิกฺขุ วนฺณวนฺโต
อหฺลํ ปีนฺนทฺริยา ปสฺนุนฺนุชฺชวณฺณา วิปฺปสฺนุนฺนุชฺชวณฺณา ฯ

[๓๐๕] อัจฉินฺโณ โฆ ปเนตํ วสฺสํ วุคฺคานํ ภิกฺขุณฺโณ ภควนฺตํ
ทสฺสํนาย อฺปฺปสฺงกมิตฺตุํ ฯ อถโฆ เต ภิกฺขุ วสฺสํ วุคฺคา เตมาสจฺจเยน
เสนาสํนํ สํสาเมตฺวา ปตฺตจฺจวรมาทาย เยน เวสํสํ เตนฺปสฺงกมิตฺตุํ
อนฺุปฺพุเพน เยน เวสํสํ มหาอนํ กฺุฎาการสํสาตา เยน ภควา
เตนฺปสฺงกมิตฺตุํ อฺปฺปสฺงกมิตฺวา ภควนฺตํ อภิวาเทตฺวา เอกมฺนฺตํ
นิสฺสํกิตฺตุํ ฯ เตน โฆ ปน สมฺเยน ทิสํสํ วสฺสํ วุคฺคา ภิกฺขุ กิสํ
โหนติ อฺฐา ทฺพุพฺพณฺณา อฺปฺปณฺุทฺพุปฺปณฺุทฺพุทฺชวตา ชมนิสฺสนฺก-
คตฺตา ฯ วคฺคุมฺพาทํริยา ปน ภิกฺขุ วนฺณวนฺโต โหนติ ปีนฺนทฺริยา
ปสฺนุนฺนุชฺชวณฺณา วิปฺปสฺนุนฺนุชฺชวณฺณา ฯ อัจฉินฺโณ โฆ ปเนตํ
พฺพุทฺธานํ ภควนฺตานํ อากนฺตุเกหิ ภิกฺขุหิ สทฺธิํ ปฺฏิสฺมฺโมทิตฺตุํ ฯ
อถโฆ ภควา วคฺคุมฺพาทํริเย ภิกฺขุ เอตทโวจ กจฺจิ ภิกฺขเว
ชมนฺนํยํ กจฺจิ ยาบํนํยํ กจฺจิ สมฺคฺคา สมฺโมทมานา อวิวทมานา
ผาสฺสํกํ วสฺสํ วสฺสิตฺถ น จ ปีนฺนทฺเกน กิตฺติมฺคฺคาติ ฯ ชมนฺนํยํ ภควา
ยาบํนํยํ ภควา สมฺคฺคา จ มยํ ภนฺเต สมฺโมทมานา อวิวทมานา
ผาสฺสํกํ วสฺสํ วสฺสมฺหา น จ ปีนฺนทฺเกน กิตฺติมฺมหาติ ฯ ชานนฺคาบี
ตถาคตา ปฺจุณฺนติ ชานนฺคาบี น ปฺจุณฺนติ กาทํ วิทิตฺวา ปฺจุณฺนติ
กาทํ วิทิตฺวา น ปฺจุณฺนติ อนตฺถสฺสณฺ्हิตํ ตถาคตา ปฺจุณฺนติ โน
อนตฺถสฺสณฺ्हิตํ อนตฺถสฺสณฺ्हิตเเต เสตฺฐมาโต ตถาคตานํ ฯ ทฺวํหา-

๓๐๘] ปาจิตฺตียกณฺเฑ มุสาวาทวคฺคสุตฺถ อฏฺฐมสํกฺขาปทํ ปณฺณคฺคฺติ ๒๑๑

กาเวหิ พุทฺธา ภควนฺโต ภิกฺขุ ปฏฺฐปฺจฺจนฺติ ชมมํ วา เทเสสุตฺตาม
สาวกานํ วา สิกฺขาปทํ ปณฺณมาเปสุตฺตมาตฺติ ฯ อถโฆ ภควา วคฺค-
มุทาคฺร์วียะ ภิกฺขุ เอตทโวจ ยถากถํ ปน ตฺมุเห ภิกฺขเว สมนฺคฺคา
สมฺโมทมานา อวิทมานา ฉาสฺกํ วสุตฺถํ วสฺสิตฺถ น จ ปีนฺนทเกน
กิตฺตมิตฺถาตฺติ ฯ อถโฆ เต ภิกฺขุ ภควโต เอตมตฺถํ อาโรเจสุ ฯ
กจฺจึ ปน โว ภิกฺขเว ภูตฺตฺติ ฯ ภูตํ ภควาตฺติ ฯ วิคฺรหิ พุทฺโฆ
ภควา กถํ หิ นาม ตฺมุเห ภิกฺขเว อุตฺรสุตฺตกาเวณา คิหิํ อณฺเฏ-
มณฺเฏสุตฺต อุตฺตริมฺหุสฺสชฺมมฺสุตฺต วณฺณํ ภาสิสุตฺตถ เหนตํ ภิกฺขเว
อปฺปสฺสนานํ วา ปสาทาย ฯ เป ฯ เหวณฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ
สิกฺขาปทํ อุตฺทิสฺเสยฺยถา โย ปน ภิกฺขุ อนฺุสฺมมฺปนฺนสุตฺต อุตฺตริ-
มฺหุสฺสชฺมมํ อาโรเจยฺย ภูตฺตฺมํ ปาจิตฺตียนฺติ ฯ

[๓๐๖] โย ปนาตฺติ โย ยาทิสฺโส ฯ เป ฯ ภิกฺขุตฺติ ฯ เป ฯ อຍ
อิมฺหุสฺมํ อตฺถเอ อธิปฺเปโต ภิกฺขุตฺติ ฯ อนฺุสฺมมฺปนฺโน นาม ภิกฺขุญฺจ
ภิกฺขุขุณฺเฑจ สฺเปตฺวา อวเสสิธฺ อนฺุสฺมมฺปนฺโน นาม ฯ

[๓๐๗] อุตฺตริมฺหุสฺสชฺมมฺโม นาม ฌานํ วิโมกฺโข สฺมาธิ
สฺมาปฺตฺติ ฌานทสุตฺตํ มคฺคภาวณา ผตฺตจฺฉินฺนิกิริยา กิเตสฺสปฺปหานํ
วินฺวรณฺตา จิตฺตสุตฺตํ สฺญญาภาเว อภิวตฺติ ฯ

[๓๐๘] ฌานนฺติ ปจฺจํ ฌานํ ทฺตฺติยํ ฌานํ ตฺตฺติยํ ฌานํ จตฺตฺถํ
ฌานํ ฯ วิโมกฺโขตฺติ สฺญญาโต วิโมกฺโข อนิมนฺโต วิโมกฺโข
อปฺปณฺนิตฺโต วิโมกฺโข ฯ สฺมาธฺตฺติ สฺญญาโต สฺมาธิ อนิมนฺโต สฺมาธิ

อปฺปณฺหิตโต สฺมาชิ ๑ สฺมาปคฺคํติ สฺมฺมตฺตา สฺมาปคฺคํติ อนิมิตฺตํ
 สฺมาปคฺคํติ อปฺปณฺหิตํ สฺมาปคฺคํติ ๑ ฌาณนฺติ ติสฺโส วิชฺชา ๑
 มคฺคภาวณํติ จคฺคํโร สฺติปฏฺฐํณา จคฺคํโร สฺมฺมปฺปชานา
 จคฺคํโร อิทฺธิปาทา ปณฺจอินฺทฺริยานิ ปณฺจ พถานิ สฺตฺต โปชฺฌณฺคา
 อริโย อฏฺฐงฺกฺโก มคฺโค ๑ ผตฺตจฺฉนฺทิกิริยาติ โสฺตํปคฺคํผตฺตํ
 สฺจจฺฉนฺทิกิริยา สฺกทาคามิผตฺตํ สฺจจฺฉนฺทิกิริยา อนาคามิผตฺตํ สฺจจฺฉนฺทิกิริยา
 อรหคฺคผตฺตํ สฺจจฺฉนฺทิกิริยา ๑ กิเลตฺตปฺปหํณนฺติ วากสฺสํ ปหํณํ
 โทสฺสํ ปหํณํ โมหสฺสํ ปหํณํ ๑ วิณฺวณฺตา จิตฺตสฺสํติ วากา
 จิตฺตสฺสํ วิณฺวณฺตา โทสา จิตฺตสฺสํ วิณฺวณฺตา โมหา จิตฺตสฺสํ
 วิณฺวณฺตา ๑ สฺมฺมวคฺคาเร อภิวรฺตํติ ปจฺเมเน ฌาเนเน สฺมฺมวคฺคาเร
 อภิวรฺติ ทฺติเยเน ฌาเนเน สฺมฺมวคฺคาเร อภิวรฺติ ตฺติเยเน ฌาเนเน
 สฺมฺมวคฺคาเร อภิวรฺติ จคฺคํเถเน ฌาเนเน สฺมฺมวคฺคาเร อภิวรฺติ ๑

[๓๐๘] อารุเจยฺยาติ อนุปสฺมฺปนฺนสฺสํ ปจฺมํ ฌานํ สฺมาปชฺชินฺติ
 ภาณนฺตสฺสํ อวปคฺคํติ ปาจิตฺตियสฺสํ ๑ อารุเจยฺยาติ อนุปสฺมฺปนฺนสฺสํ
 ปจฺมํ ฌานํ สฺมาปชฺชามํติ ภาณนฺตสฺสํ อวปคฺคํติ ปาจิตฺตियสฺสํ ๑
 อารุเจยฺยาติ อนุปสฺมฺปนฺนสฺสํ ปจฺมํ ฌานํ สฺมาปนฺโนติ ภาณนฺ-
 ตสฺสํ อวปคฺคํติ ปาจิตฺตियสฺสํ ๑ อารุเจยฺยาติ อนุปสฺมฺปนฺนสฺสํ
 ปจฺมสฺสํ ฌานสฺสํ ตาภิมุหํติ ภาณนฺตสฺสํ อวปคฺคํติ ปาจิตฺตियสฺสํ ๑
 อารุเจยฺยาติ อนุปสฺมฺปนฺนสฺสํ ปจฺมสฺสํ ฌานสฺสํ วสฺสิมุหํติ ภาณนฺ-
 ตสฺสํ อวปคฺคํติ ปาจิตฺตियสฺสํ ๑ อารุเจยฺยาติ อนุปสฺมฺปนฺนสฺสํ

๓๑๔] ปาจิตฺตियกณฺเฑ มุสาวาทวคฺคสุตฺตํ อฏฺฐมสังฺกขาปทํ วิภงฺโก ๒๑๓

ปชฺมี ฌานํ สจฺฉนิกคํ มยาคิ ภาณนุคฺคสุตฺตํ อาปคฺติ ปาจิตฺตियสุตฺตํ ๑

[๓๑๐] อารโหเจยฺยาคิ อหุสฺสมฺปนฺนสุตฺตํ ทุคฺคิยํ ฌานํ คคฺคิยํ
ฌานํ จคฺคกฺกํ ฌานํ สฺมาปชฺชชฺชี สฺมาปชฺชชฺชามิ สฺมาปนฺโน จคฺคกฺกสุตฺตํ
ฌานสุตฺตํ ตาภิมฺหิ วสฺสมฺหิ จคฺคกฺกํ ฌานํ สจฺฉนิกคํ มยาคิ ภาณนุคฺคสุตฺตํ
อาปคฺติ ปาจิตฺตियสุตฺตํ ๑

[๓๑๑] อารโหเจยฺยาคิ อหุสฺสมฺปนฺนสุตฺตํ สฺสญฺญคํ วิโมกฺขํ
อนิมิตฺตํ วิโมกฺขํ อปฺปณฺนิหิตํ วิโมกฺขํ สฺสญฺญคํ สฺมารชฺชี อนิมิตฺตํ
สฺมารชฺชี อปฺปณฺนิหิตํ สฺมารชฺชี สฺมาปชฺชชฺชี สฺมาปชฺชชฺชามิ สฺมาปนฺโน
อปฺปณฺนิหิตสุตฺตํ สฺมารชฺชสุตฺตํ ตาภิมฺหิ วสฺสมฺหิ อปฺปณฺนิหิตโต สฺมารชฺชี
สจฺฉนิกคโต มยาคิ ภาณนุคฺคสุตฺตํ อาปคฺติ ปาจิตฺตियสุตฺตํ ๑

[๓๑๒] อารโหเจยฺยาคิ อหุสฺสมฺปนฺนสุตฺตํ สฺสญฺญคํ สฺมาปคฺติ
อนิมิตฺตํ สฺมาปคฺติ อปฺปณฺนิหิตํ สฺมาปคฺติ สฺมาปชฺชชฺชี สฺมาปชฺชชฺชามิ
สฺมาปนฺโน อปฺปณฺนิหิตาย สฺมาปคฺติยา ตาภิมฺหิ วสฺสมฺหิ อปฺปณฺนิ-
หิตา สฺมาปคฺติ สจฺฉนิกคตา มยาคิ ภาณนุคฺคสุตฺตํ อาปคฺติ ปาจิตฺตियสุตฺตํ ๑

[๓๑๓] อารโหเจยฺยาคิ อหุสฺสมฺปนฺนสุตฺตํ คิสุสฺสํ วิชฺชชา สฺมา-
ปชฺชชฺชี สฺมาปชฺชชฺชามิ สฺมาปนฺโน คิสุสฺสนํ วิชฺชชานํ ตาภิมฺหิ วสฺสมฺหิ
คิสุสฺสํ วิชฺชชา สจฺฉนิกคตา มยาคิ ภาณนุคฺคสุตฺตํ อาปคฺติ ปาจิตฺตियสุตฺตํ ๑

[๓๑๔] อารโหเจยฺยาคิ อหุสฺสมฺปนฺนสุตฺตํ จคฺคตาโร สคฺติปฏฺฐจฺานเ
จคฺคตาโร สมฺมปฺปฺรชานเ จคฺคตาโร อิทฺธิปาเท สฺมาปชฺชชฺชี สฺมาปชฺชชฺชามิ
สฺมาปนฺโน จคฺคนํ อิทฺธิปาทานํ ตาภิมฺหิ วสฺสมฺหิ จคฺคตาโร

อิทธิปาทา สัจฉิกตา มยาติ ภณนตตฺตฺ อापคฺติ ปาจิตฺตियตฺตฺ ๑

[๓๑๕] อารโเจยยาติ อนุปตฺมปฺนฺนตฺตฺ ปณฺจจินฺทฺริยานิ ปณฺจ
พทานิ สฺมาปชฺชํ สฺมาปชฺชามิ สฺมาปนฺโน ปณฺจณฺ्हํ พทานํ
ตาทิมฺหิ วตฺติมฺหิ ปณฺจ พทานิ สัจฉิกตานิ มยาติ ภณนตตฺตฺ
อापคฺติ ปาจิตฺตियตฺตฺ ๑

[๓๑๖] อารโเจยยาติ อนุปตฺมปฺนฺนตฺตฺ สตฺต โปชฺฌณฺุเค
สฺมาปชฺชํ สฺมาปชฺชามิ สฺมาปนฺโน สตฺตคฺนฺหนํ โปชฺฌณฺุคานํ ตาทิมฺหิ
วตฺติมฺหิ สตฺต โปชฺฌณฺุคา สัจฉิกตา มยาติ ภณนตตฺตฺ อापคฺติ
ปาจิตฺตियตฺตฺ ๑

[๓๑๗] อารโเจยยาติ อนุปตฺมปฺนฺนตฺตฺ อวิยํ อฏฺฐจฺังคิกํ มคฺคํ
สฺมาปชฺชํ สฺมาปชฺชามิ สฺมาปนฺโน อวิยตฺตํ อฏฺฐจฺังคิกตฺตํ มคฺคตฺตํ
ตาทิมฺหิ วตฺติมฺหิ อวิโย อฏฺฐจฺังคิกโก มคฺคโค สัจฉิกโต มยาติ
ภณนตตฺตฺ อापคฺติ ปาจิตฺตियตฺตฺ ๑

[๓๑๘] อารโเจยยาติ อนุปตฺมปฺนฺนตฺตฺ โสฺตฺตฺปาปคฺติผลํ สกฺทาทคามิ-
ผลํ อนาทคามิผลํ อรหตฺตผลํ สฺมาปชฺชํ สฺมาปชฺชามิ สฺมาปนฺโน
อรหตฺตผลตฺตํ ตาทิมฺหิ วตฺติมฺหิ อรหตฺตผลํ สัจฉิกตํ มยาติ
ภณนตตฺตฺ อापคฺติ ปาจิตฺตियตฺตฺ ๑

[๓๑๙] อารโเจยยาติ อนุปตฺมปฺนฺนตฺตฺ ราโค เม จคฺโต โทโส
เม จคฺโต โมโห เม จคฺโต วนฺโต มุคฺโต ปหฺโน ปฏฺฐินฺตฺตฺฏจฺ

๑ ย. ม. อรหตฺตํ ๑ เหวํ สพฺพคฺตฺถ ฃาตพฺพํ ๑

๓๒๓] ปาจิตฺตียกณฺเฑ มุถํวาทวคฺคสฺส อฏฺฐมสฺสึทฺทวปทํ วิภงฺโก ๒๓๕

อุกฺเขฏฺโธ สํมุกฺเขฏฺโธติ ภาณนุคฺคสฺส อวปคฺติ ปาจิตฺตียสฺส ๑

[๓๒๐] อวโรเจยฺยติ อหุปสฺสมฺปนฺนสฺส ราคํ เม จิตฺตํ วัณฺโณ
โทสา เม จิตฺตํ วัณฺโณ โมหา เม จิตฺตํ วัณฺณนุคฺติ ภาณนุคฺคสฺส
อวปคฺติ ปาจิตฺตียสฺส ๑

[๓๒๑] อวโรเจยฺยติ อหุปสฺสมฺปนฺนสฺส สฺสญฺเฌคฺคาเร ปจฺมํ ฌานํ
ทฺทियํ ฌานํ คตฺติยํ ฌานํ จตฺตุถํ ฌานํ สํมาปชฺชํ สํมาปชฺชามิ
สํมาปนฺโน สฺสญฺเฌคฺคาเร จตฺตุถสฺส ฌานสฺส ตาภิมฺหิ วัสฺสมฺหิ
สฺสญฺเฌคฺคาเร จตฺตุถํ ฌานํ สจฺจฉิกคํ มยฺยาติ ภาณนุคฺคสฺส อวปคฺติ
ปาจิตฺตียสฺส ๑

[๓๒๒] อวโรเจยฺยติ อหุปสฺสมฺปนฺนสฺส ปจฺมญฺจ ฌานํ ทฺทियญฺจ
ฌานํ สํมาปชฺชํ สํมาปชฺชามิ สํมาปนฺโน ปจฺมสฺส จ ฌานสฺส
ทฺทियสฺส จ ฌานสฺส ตาภิมฺหิ วัสฺสมฺหิ ปจฺมญฺจ ฌานํ ทฺทियญฺจ
ฌานํ สจฺจฉิกคํ มยฺยาติ ภาณนุคฺคสฺส อวปคฺติ ปาจิตฺตียสฺส ๑

อวโรเจยฺยติ อหุปสฺสมฺปนฺนสฺส ปจฺมญฺจ ฌานํ คตฺติยญฺจ ฌานํ
๑ เป ๑ ปจฺมญฺจ ฌานํ จตฺตุถญฺจ ฌานํ สํมาปชฺชํ สํมาปชฺชามิ
สํมาปนฺโน ปจฺมสฺส จ ฌานสฺส จตฺตุถสฺส จ ฌานสฺส ตาภิมฺหิ
วัสฺสมฺหิ ปจฺมญฺจ ฌานํ จตฺตุถญฺจ ฌานํ สจฺจฉิกคํ มยฺยาติ
ภาณนุคฺคสฺส อวปคฺติ ปาจิตฺตียสฺส ๑

[๓๒๓] อวโรเจยฺยติ อหุปสฺสมฺปนฺนสฺส ปจฺมญฺจ ฌานํ
สฺสญฺเฌคฺคาเร วิโมกฺขํ อนิมิตฺตญฺจ วิโมกฺขํ อปฺปณฺนิตฺตญฺจ วิโมกฺขํ

สุกฺกตคณฺจ สฺมาชํ อนิมิตฺตคณฺจ สฺมาชํ อปฺปณฺหิตคณฺจ สฺมาชํ
 สฺมาปชฺชํ สฺมาปชฺชามิ สฺมาปนฺโน ปจฺมสฺส จ ฉานสฺส
 อปฺปณฺหิตสฺส จ สฺมาชิสฺส ตาภิมฺหิ วสฺมฺหิ ปจฺมณฺจ ฉานํ
 อปฺปณฺหิตโก จ สฺมาชิ สจฺฉิกโก มยาติ ภณฺนุสฺส อापคฺติ
 ปาจิตฺตियสฺส ฯ

[๓๒๔] อารโหเจยฺยาติ อนฺุสฺมปฺนฺนสฺส ปจฺมณฺจ ฉานํ
 สุกฺกตคณฺจ สฺมาปคฺตํ อนิมิตฺตคณฺจ สฺมาปคฺตํ อปฺปณฺหิตคณฺจ
 สฺมาปคฺตํ สฺมาปชฺชํ สฺมาปชฺชามิ สฺมาปนฺโน ปจฺมสฺส จ
 ฉานสฺส อปฺปณฺหิตาย จ สฺมาปคฺติยา ตาภิมฺหิ วสฺมฺหิ ปจฺมณฺจ
 ฉานํ อปฺปณฺหิตา จ สฺมาปคฺติ สจฺฉิกกา มยาติ ภณฺนุสฺส
 อापคฺติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ

[๓๒๕] อารโหเจยฺยาติ อนฺุสฺมปฺนฺนสฺส ปจฺมณฺจ ฉานํ ทิสฺโส
 จ วิชฺชา สฺมาปชฺชํ สฺมาปชฺชามิ สฺมาปนฺโน ปจฺมสฺส จ ฉานสฺส
 ทิสฺสฺนฺนณฺจ วิชฺชานํ ตาภิมฺหิ วสฺมฺหิ ปจฺมณฺจ ฉานํ ทิสฺโส
 จ วิชฺชา สจฺฉิกกา มยาติ ภณฺนุสฺส อापคฺติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ

[๓๒๖] อารโหเจยฺยาติ อนฺุสฺมปฺนฺนสฺส ปจฺมณฺจ ฉานํ
 จตฺตารโ จ สติปฏฺฐาเน จตฺตารโ จ สฺมมปฺปชานเน จตฺตารโ จ
 อิทฺธิปาเท สฺมาปชฺชํ สฺมาปชฺชามิ สฺมาปนฺโน ปจฺมสฺส จ ฉานสฺส
 จคฺคฺนฺนณฺจ อิทฺธิปาทานํ ตาภิมฺหิ วสฺมฺหิ ปจฺมณฺจ ฉานํ จตฺตารโ
 จ อิทฺธิปาทา สจฺฉิกกา มยาติ ภณฺนุสฺส อापคฺติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ

๓๓๐] ปาจิตฺตียกณฺเฑ มุสาวาทวคฺคตฺถ อฏฺฐมตฺถิกขาปทํ วิภงฺโก ๒๓๗

[๓๒๗] อารโหเจยฺยาติ อนุปตฺมปฺนฺนตฺถ ปจฺมฉฺย ฌานํ ปฉฺย ๑ อินฺทฺริยานิ ปฉฺย ๑ พตฺตานิ สฺมาปชฺฐี สฺมาปชฺฐามิ สฺมาปนฺโน ปจฺมตฺถ ๑ ฌานตฺถ ปฉฺยจฺนฺนฉฺย พตฺตานํ ตาภิมฺหิ วตฺติมฺหิ ปจฺมฉฺย ฌานํ ปฉฺย ๑ พตฺตานิ สจฺฉิกตฺตานิ มยฺยาติ ภณฺนตฺถตฺถ อปคฺคฺติ ปาจิตฺตียตฺถ ๑

[๓๒๘] อารโหเจยฺยาติ อนุปตฺมปฺนฺนตฺถ ปจฺมฉฺย ฌานํ ตคฺค ๑ โปชฺฌณฺเจ สฺมาปชฺฐี สฺมาปชฺฐามิ สฺมาปนฺโน ปจฺมตฺถ ๑ ฌานตฺถ ตคฺคตฺถนฺนฉฺย โปชฺฌณฺจฺกานํ ตาภิมฺหิ วตฺติมฺหิ ปจฺมฉฺย ฌานํ ตคฺค ๑ โปชฺฌณฺจฺกา สจฺฉิกตฺตา มยฺยาติ ภณฺนตฺถตฺถ อปคฺคฺติ ปาจิตฺตียตฺถ ๑

[๓๒๙] อารโหเจยฺยาติ อนุปตฺมปฺนฺนตฺถ ปจฺมฉฺย ฌานํ อริยฉฺย อฏฺฐจฺงฺคิกํ มคฺคํ สฺมาปชฺฐี สฺมาปชฺฐามิ สฺมาปนฺโน ปจฺมตฺถ ๑ ฌานตฺถ อริยตฺถ ๑ อฏฺฐจฺงฺคิกตฺถ มคฺคตฺถ ตาภิมฺหิ วตฺติมฺหิ ปจฺมฉฺย ฌานํ อริโย ๑ อฏฺฐจฺงฺคิกโก มคฺคโก สจฺฉิกตฺโต มยฺยาติ ภณฺนตฺถตฺถ อปคฺคฺติ ปาจิตฺตียตฺถ ๑

[๓๓๐] อารโหเจยฺยาติ อนุปตฺมปฺนฺนตฺถ ปจฺมฉฺย ฌานํ โสตา- ปคฺคฺติผลฉฺย สกฺทาคามิผลฉฺย อนาคามิผลฉฺย อรหตฺตผลฉฺย สฺมาปชฺฐี สฺมาปชฺฐามิ สฺมาปนฺโน ปจฺมตฺถ ๑ ฌานตฺถ อรหตฺต- ผลตฺถ ๑ ตาภิมฺหิ วตฺติมฺหิ ปจฺมฉฺย ฌานํ อรหตฺตผลฉฺย สจฺฉิกตฺตํ มยฺยาติ ภณฺนตฺถตฺถ อปคฺคฺติ ปาจิตฺตียตฺถ ๑

[๓๓๑] อารโหเจยยาติ อนุปัสสมปนฺนสฺส ปจฺมฉฺช ฉานํ สฺมา-
 ปชฺชํ สฺมาปชฺชามิ สฺมาปนฺโน ราโค จ เม จตุโต โทโส จ เม
 จตุโต โมโห จ เม จตุโต วนฺโต มุคฺโต ปทฺโน ปฏฺนิสฺสฏฺโง
 อุกฺเขฏฺโต สฺมุกฺเขฏฺโตติ ภาณนฺตสฺส อापคฺติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ

[๓๓๒] อารโหเจยยาติ อนุปัสสมปนฺนสฺส ปจฺมฉฺช ฉานํ สฺมา-
 ปชฺชํ สฺมาปชฺชามิ สฺมาปนฺโน รากา จ เม จิตฺตํ วิตฺตวณฺณํ
 โทสา จ เม จิตฺตํ วิตฺตวณฺณํ โมหา จ เม จิตฺตํ วิตฺตวณฺนุติ
 ภาณนฺตสฺส อापคฺติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ

[๓๓๓] อารโหเจยยาติ อนุปัสสมปนฺนสฺส ทฺตियฉฺช ฉานํ ตตฺตियฉฺช
 ฉานํ ฯ เป ฯ ทฺตियฉฺช ฉานํ จตุตฺตฉฺช ฉานํ สฺมาปชฺชํ
 สฺมาปชฺชามิ สฺมาปนฺโน ทฺตियสฺส จ ฉานสฺส จตุตฺตสฺส จ
 ฉานสฺส ตาภิมฺหิ วสฺมิมฺหิ ทฺตियฉฺช ฉานํ จตุตฺตฉฺช ฉานํ
 สจฺจฉิกคํ มยาติ ภาณนฺตสฺส อापคฺติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ อารโหเจยยาติ
 อนุปัสสมปนฺนสฺส ทฺตियฉฺช ฉานํ ฯ เป ฯ โมหา จ เม จิตฺตํ
 วิตฺตวณฺนุติ ภาณนฺตสฺส อापคฺติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ อารโหเจยยาติ
 อนุปัสสมปนฺนสฺส ทฺตियฉฺช ฉานํ ปจฺมฉฺช ฉานํ สฺมาปชฺชํ
 สฺมาปชฺชามิ สฺมาปนฺโน ทฺตियสฺส จ ฉานสฺส ปจฺมสฺส จ
 ฉานสฺส ตาภิมฺหิ วสฺมิมฺหิ ทฺตियฉฺช ฉานํ ปจฺมฉฺช ฉานํ
 สจฺจฉิกคํ มยาติ ภาณนฺตสฺส อापคฺติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ เป ฯ อารโ-
 เจยยาติ อนุปัสสมปนฺนสฺส โมหา จ เม จิตฺตํ วิตฺตวณฺณํ ปจฺมฉฺช

๓๓๕] ปาจิตฺตियกณฺเฑ มุสาวาทวคฺคสุตฺถ อฏฺฐสมตฺถิชาปทํ วิภงฺโก ๒๓๘
 ฌานํ สฺมาปชฺฐี สฺมาปชฺชามิ สฺมาปนฺโน โมหา จ เม จิตฺตํ
 ฌินฺวณฺณํ ปจฺจมตฺถ จ ฌานตฺถ ตาภิมฺหิ วสฺสมฺหิ โมหา จ
 เม จิตฺตํ ฌินฺวณฺณํ ปจฺจมญฺจ ฌานํ สจฺจณิกตํ มยฺยาติ ภณฺนตฺถสุตฺถ
 อาปคฺติ ปาจิตฺตियสุตฺถ ฯ เป ฯ อาโรเจยฺยาติ อนุปลมฺปนฺนตฺถ
 โมหา จ เม จิตฺตํ ฌินฺวณฺณํ โทสา จ เม จิตฺตํ ฌินฺวณฺณนฺติ
 ภณฺนตฺถสุตฺถ อาปคฺติ ปาจิตฺตियสุตฺถ ฯ

[๓๓๕] อาโรเจยฺยาติ อนุปลมฺปนฺนตฺถ ปจฺจมญฺจ ฌานํ
 ทฺตฺตฺตฺตฺตฺต ฌานํ ตฺตฺตฺตฺต ฌานํ จตฺตฺตฺต ฌานํ สฺตฺตฺตตฺต
 วิโมกฺขํ อนิมิตฺตตฺต วิโมกฺขํ อปฺปณฺนิตฺตตฺต วิโมกฺขํ สฺตฺตฺตตฺต
 สฺมาธึ อนิมิตฺตตฺต สฺมาธึ อปฺปณฺนิตฺตตฺต สฺมาธึ สฺตฺตฺตตฺต
 สฺมาปคฺติ อนิมิตฺตตฺต สฺมาปคฺติ อปฺปณฺนิตฺตตฺต สฺมาปคฺติ ติสฺโส
 จ วิชฺชา จตฺตาโร จ สฺตฺติปฏฺฐาเน จตฺตาโร จ สฺมมฺปฺปชฺชาน
 จตฺตาโร จ อิทฺธิปาเท ปญฺจ จ อินฺทฺริยานิ ปญฺจ จ พตฺตานิ
 สฺตฺต จ โพชฺฌนฺเก อริยญฺจ อฏฺฐจฺงฺกิกํ มคฺคํ สฺตฺตาปคฺติผลตฺต
 สฺกทาคามิผลตฺต อนาคามิผลตฺต อรหตฺตผลตฺต สฺมาปชฺฐี ฯ เป ฯ
 ราโค จ เม จตฺโต โทโส จ เม จตฺโต โมโห จ เม จตฺโต
 วนฺโต มุตฺโต ปทฺโน ปฏฺฐินฺตฺตฺตฺต อกฺกฺกฺกฺกฺก อกฺกฺกฺกฺก อกฺกฺกฺก
 จ เม จิตฺตํ ฌินฺวณฺณํ โทสา จ เม จิตฺตํ ฌินฺวณฺณํ โมหา จ
 เม จิตฺตํ ฌินฺวณฺณนฺติ ภณฺนตฺถสุตฺถ อาปคฺติ ปาจิตฺตियสุตฺถ ฯ

[๓๓๕] อาโรเจยฺยาติ อนุปลมฺปนฺนตฺถ ปจฺจมฺ ฌานํ สฺมา-

ปชชินฺติ วตฺตกาโม ทฺติยํ ฌานํ สฺมาปชชินฺติ ภณฺนตฺตํ ปฏฺิ-
 วิชาณฺตฺตํ อปตฺติ ปาจิตฺตียตฺตํ นปฺปฏฺิวิชาณฺตฺตํ อปตฺติ
 ทุกกฺขตฺตํ ฯ อารโหเยยฺยาติ อนุปตฺมฺปนฺนตฺตํ ปจฺมํ ฌานํ สฺมา-
 ปชชินฺติ วตฺตกาโม . ตฺติยํ ฌานํ จตฺตํ ฌานํ สฺลฺลฺลํ
 วิโมกฺขํ อนิมิตฺตํ วิโมกฺขํ อปฺปนฺนิตฺตํ วิโมกฺขํ สฺลฺลฺลํ สฺมาธิ
 อนิมิตฺตํ สฺมาธิ อปฺปนฺนิตฺตํ สฺมาธิ สฺลฺลฺลํ สฺมาปตฺติ อนิมิตฺตํ
 สฺมาปตฺติ อปฺปนฺนิตฺตํ สฺมาปตฺติ ติสฺโส วิชฺชา จตฺตารโ สติ-
 ปฏฺุจฺาเน จตฺตารโ สฺมมฺปฺปชาเน จตฺตารโ อิทฺธิปาเท ปณฺจจินฺทฺริยานิ
 ปณฺจ พถานิ สตฺต โพรหฺมงฺเค อริยํ อฏฺุสงฺกิกํ มคฺคํ โสตา-
 ปตฺติผลํ สกฺทาคามิผลํ อนาคตามิผลํ อรหฺตฺตผลํ สฺมาปชฺชิ ราค
 เม จตฺโต โทโส เม จตฺโต โมโห เม จตฺโต วนฺโต
 มุตฺโต ปทฺโน ปฏฺินิสฺสฏฺุจฺ โขกฺเขยฺยิตฺโต สฺมกฺเขยฺยิตฺโต ราค เม
 จิตฺตํ วัณฺโณ โทสา เม จิตฺตํ วัณฺโณ โมหา เม จิตฺตํ
 วัณฺโณ ภาณฺนตฺตํ ปฏฺิวิชาณฺตฺตํ อปตฺติ ปาจิตฺตียตฺตํ
 นปฺปฏฺิวิชาณฺตฺตํ อปตฺติ ทุกกฺขตฺตํ ฯ

[๓๓๖] อารโหเยยฺยาติ อนุปตฺมฺปนฺนตฺตํ ทฺติยํ ฌานํ สฺมา-
 ปชชินฺติ วตฺตกาโม ฯ เป ฯ โมหา เม จิตฺตํ วัณฺโณ
 ภาณฺนตฺตํ ปฏฺิวิชาณฺตฺตํ อปตฺติ ปาจิตฺตียตฺตํ นปฺปฏฺิ-
 วิชาณฺตฺตํ อปตฺติ ทุกกฺขตฺตํ ฯ อารโหเยยฺยาติ อนุปตฺมฺปนฺนตฺตํ
 ทฺติยํ ฌานํ สฺมาปชชินฺติ วตฺตกาโม ปจฺมํ ฌานํ สฺมาปชชินฺติ

๓๓๘] ปาจิตฺตียกณฺเฑ มุสํวาทวคฺคสฺส อฏฺฐมฺสํลิกฺขาปทํ วิภงฺโก ๒๒๑
 ภาณนุคฺคสฺส ปฏฺิวิชานนุคฺคสฺส อापตฺติ ปาจิตฺตียสฺส นปฺปฏิ-
 วิชานนุคฺคสฺส อापตฺติ ทฺกฺกฏสฺส ๑ เป ๑ อารโจะยฺยาติ อหฺนุ-
 สฺมฺปนฺนสฺส โมหา เม จิตฺตํ วจฺฉนฺนํ วจฺฉกาโม ปจฺมํ ฌานํ
 สฺมาปชฺชํนํ ภาณนุคฺคสฺส ปฏฺิวิชานนุคฺคสฺส อापตฺติ ปาจิตฺตียสฺส
 นปฺปฏิวิชานนุคฺคสฺส อापตฺติ ทฺกฺกฏสฺส ๑ เป ๑ อารโจะยฺยาติ
 อหฺนุสฺมฺปนฺนสฺส โมหา เม จิตฺตํ วจฺฉนฺนํ วจฺฉกาโม โทสา
 เม จิตฺตํ วจฺฉนฺนํ ภาณนุคฺคสฺส ปฏฺิวิชานนุคฺคสฺส อापตฺติ
 ปาจิตฺตียสฺส นปฺปฏิวิชานนุคฺคสฺส อापตฺติ ทฺกฺกฏสฺส ๑ อาร-
 โจะยฺยาติ อหฺนุสฺมฺปนฺนสฺส ปจฺมญฺจ ฌานํ ทฺคฺคญฺจ ฌานํ ตฺคฺคญฺจ
 ฌานํ จตฺตญฺจ ฌานํ ๑ เป ๑ โทสา เม จิตฺตํ วจฺฉนฺนํ
 วจฺฉกาโม โมหา เม จิตฺตํ วจฺฉนฺนํ ภาณนุคฺคสฺส ปฏฺิ-
 วิชานนุคฺคสฺส อापตฺติ ปาจิตฺตียสฺส นปฺปฏิวิชานนุคฺคสฺส อापตฺติ
 ทฺกฺกฏสฺส ๑

[๓๓๘] อารโจะยฺยาติ อหฺนุสฺมฺปนฺนสฺส ทฺคฺคญฺจ ฌานํ ตฺคฺคญฺจ
 ฌานํ จตฺตญฺจ ฌานํ ๑ เป ๑ โมหา จ เม จิตฺตํ วจฺ-
 ฉนฺนํ วจฺฉกาโม ปจฺมํ ฌานํ สฺมาปชฺชํนํ ภาณนุคฺคสฺส
 ปฏฺิวิชานนุคฺคสฺส อापตฺติ ปาจิตฺตียสฺส นปฺปฏิวิชานนุคฺคสฺส อापตฺติ
 ทฺกฺกฏสฺส ๑

[๓๓๘] อารโจะยฺยาติ อหฺนุสฺมฺปนฺนสฺส โย เท ติหาเร วจฺฉ
 ไส ภิภฺช ปจฺมํ ฌานํ สฺมาปชฺชํ สฺมาปชฺชํ สฺมาปชฺชํ ไส

ภิกขุ ปจิมสฺสฺส ฉานสฺสฺส ตาภี วสฺสฺส เตน ภิกขุณา ปจิมํ ฉานํ
 สจฺฉนิกคณฺหิตํ ภาณนฺตสฺสฺส อापคฺคิตํ ทุคฺคกฺขสฺสฺส ฯ อารโหเจยฺยาคี
 อหุสฺสํมฺพหฺนสฺสฺส โย เต วิหารเว วสฺสฺส โส ภิกขุ ทุคฺคิยํ ฉานํ
 คคฺคิยํ ฉานํ จคฺคคฺคํ ฉานํ สฺมาปชฺชชิตํ สฺมาปชฺชชิตํ สฺมาปหฺนโน โส
 ภิกขุ จคฺคคฺคสฺสฺส ฉานสฺสฺส ตาภี วสฺสฺส เตน ภิกขุณา จคฺคคฺคํ
 ฉานํ สจฺฉนิกคณฺหิตํ ภาณนฺตสฺสฺส อापคฺคิตํ ทุคฺคกฺขสฺสฺส ฯ อารโหเจยฺยาคี
 อหุสฺสํมฺพหฺนสฺสฺส โย เต วิหารเว วสฺสฺส โส ภิกขุ สฺสฺสฺสคฺคํ
 วิโมกฺขํ อนิมิตฺตํ วิโมกฺขํ อปฺปณฺหิตํ วิโมกฺขํ สฺสฺสฺสคฺคํ สฺมาธิ
 อนิมิตฺตํ สฺมาธิ อปฺปณฺหิตํ สฺมาธิ สฺมาปชฺชชิตํ สฺมาปชฺชชิตํ สฺมาปหฺนโน
 โส ภิกขุ อปฺปณฺหิตสฺสฺส สฺมาธิสฺสฺส ตาภี วสฺสฺส เตน ภิกขุณา
 อปฺปณฺหิตอ สฺมาธิ สจฺฉนิกคคิตํ ภาณนฺตสฺสฺส อापคฺคิตํ ทุคฺคกฺขสฺสฺส ฯ
 อารโหเจยฺยาคี อหุสฺสํมฺพหฺนสฺสฺส โย เต วิหารเว วสฺสฺส โส ภิกขุ
 สฺสฺสฺสคฺคํ สฺมาปคฺคิตํ อนิมิตฺตํ สฺมาปคฺคิตํ อปฺปณฺหิตํ สฺมาปคฺคิตํ
 ทิสฺสฺส วิชฺชา จคฺคตาโร สฺติปญฺจฺจาเน จคฺคตาโร สฺมฺมปฺปชฺชานเ
 จคฺคตาโร อิทฺธิปาเท ปณฺจจินฺทฺริยานิ ปณฺจ พถานิ สฺคคฺค โพรหฺมงฺเก
 อริยํ อฏฺฐงฺกคิกํ มคฺคํ โสคาปคฺคิตสฺสฺส สกฺทาคามิสฺสฺส อนาคามิสฺสฺส
 อรหฺตคฺคสฺสฺส สฺมาปชฺชชิตํ ฯ เป ฯ คสฺสฺส ภิกขุโน วาโค จคฺคโต โทโส
 จคฺคโต โมโห จคฺคโต วหฺนฺโต มุคฺคโต ปหฺนโน ปญฺนิสฺสฺสฏฺฐโง อุกฺกเขจฺจโต
 สฺมฺมุกฺกเขจฺจโต คสฺสฺส ภิกขุโน วาคา จิตฺตํ วินิฉฺวรณํ โทสา จิตฺตํ
 วินิฉฺวรณํ โมหา จิตฺตํ วินิฉฺวรณนฺหิตํ ภาณนฺตสฺสฺส อापคฺคิตํ ทุคฺคกฺขสฺสฺส ฯ

ปวิภูชาวั อทาสี โส ภิกขุ สัจฉนาคาเว จตุตถัง ฉานัง สมาปชชช
 ๑ เป ๑ เตน ภิกขุชา สัจฉนาคาเว จตุตถัง ฉานัง สัจฉนาคาเว
 ภณนตตัส อापคตติ ทุกกขตตัส ๑

[๓๔๓] อนापคตติ อุปสมมุตตตัส ภูตัง อารโจะตติ อาทิ-
 กมมิกตตตตติ ๑

อฏฐสมตติทวาทัง นิฏฐจติ ๑

นวมสติกาปท

[๓๔๒] เตน สัมเขน พุกุโธ ภควา สāvคฺคิยํ วิหริติ เขตวเน
 อนาถบีณฺฑิกสฺส อารามे ๑ เตน โข ปน สัมเขน อายสฺมา
 อุนนโท สกฺยปฺคฺโต ฉพฺพคฺคิเยหิ ภิกฺขุหิ สทฺธิ ภณฺทนโกโต
 โหติ ๑ โส สณฺเจตนิกํ สุกฺกวิสฺฐจฺจํ อापคฺคํ^๑ อापชฺชิตฺวา สงฺฆํ
 คตฺถสา อापคฺคิยา ปริวารํ ยาจิ ๑ คตฺถ สงฺโฆ คตฺถสา อापคฺคิยา
 ปริวารํ อทาสิ ๑ เตน โข ปน สัมเขน สāvคฺคิยํ อณฺเฏตฺรคฺคํ
 ปุคฺคํ สงฺฆภคฺคํ โหติ ๑ โส ปริวตฺนุโต ภคฺคคฺเค อาสฺน-
 ปฺริยนเต นิสฺสํ ๑ ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ เต อฺปาสฺสเก เขตทโวจุ
 เอโส อวฺโส อายสฺมา อุนนโท สกฺยปฺคฺโต คุมฺหากํ สัมภาวิตฺโต
 กุตฺตปโก เยเนว หคฺคเณน สทฺธาเทยยํ ภุชฺชติ เตเนว หคฺคเณ
 อฺปภกฺกมิตฺวา อสฺสจฺจํ โมเจสิ โส สณฺเจตนิกํ สุกฺกวิสฺฐจฺจํ อापคฺคํ
 อापชฺชิตฺวา สงฺฆํ คตฺถสา อापคฺคิยา ปริวารํ ยาจิ คตฺถ สงฺโฆ
 คตฺถสา อापคฺคิยา ปริวารํ อทาสิ โส ปริวตฺนุโต อาสฺนปฺริยนเต
 นิสฺสินฺโหนติ ๑ เย เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺจนา ๑ เป ๑ เต อฺชฺชณฺยานุติ
 ชฺชยนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ ภิกฺขุสฺส
 ทฺฐจฺจํ อापคฺคํ อนฺุปลํมฺปนฺนสฺส อารโจะตฺถนฺคฺคิ ๑ อถโฆ เต
 ภิกฺขุ ภควโต เขตมคฺคํ อารโจะตฺถ ๑ เป ๑ สจฺจํ กิร คฺมุเห
 ภิกฺขเว ภิกฺขุสฺส ทฺฐจฺจํ อापคฺคํ อนฺุปลํมฺปนฺนสฺส อารโจะถาติ ๑

๑ ย. ม. สุกฺกวิสฺฐจฺจํ อापคฺคํ ๑

ตจจํ ภควาติ ๑ วิคฺรหิ พุทฺโธ ภควา ถถํ หิ นาม ตฺเมห
 โมฆปริสา ภิกฺขุสฺสํ ทฺฐุสฺสํ อปฺตํ อนุปสํปนฺนํ อโรเจสฺสํ
 เนตํ โมฆปริสา อปฺสํปนฺนํ วา ปสาทาย ๑ เป ๑ เอยฺย ปน
 ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุตฺติเสยฺยถ โย ปน ภิกฺขุ ภิกฺขุสฺสํ
 ทฺฐุสฺสํ อปฺตํ อนุปสํปนฺนํ อโรเจยฺย อญฺเฐว ภิกฺขุ
 สํมุตฺติยา ปาจิตฺติยนฺติ ๑

[๓๔๓] โย ปนาติ โย ยาทิสํ ๑ เป ๑ ภิกฺขุติ ๑ เป ๑ อยํ
 อิมํมํ อตฺถ อธิเปโต ภิกฺขุติ ๑ ภิกฺขุสฺสํติ อญฺเฐสฺสํ ภิกฺขุสฺสํ ๑
 ทฺฐุสฺสํตา นาม อปฺตํ จตฺตาวี ๑ ปาวาชิกานิ เทรส ๑ สจฺจมา
 ทิสสา ๑ อนุปสํปนฺโน นาม ภิกฺขุญฺจ ภิกฺขุณิญฺจ จเปตฺวา
 อวเสสํ อนุปสํปนฺโน นาม ๑ อโรเจยฺยติ อโรเจติ อิตฺติยา
 วา ปริสฺสํ วา คหฺมุสฺสํ วา ปพฺพิตฺสํ วา ๑ อญฺเฐว
 ภิกฺขุสํมุตฺติยาติ จเปตฺวา ภิกฺขุสํมุตฺติ ๑

[๓๔๔] อตฺถิ ภิกฺขุสํมุตฺติ อปฺตํปริยฺนตา น กุสฺสปริยฺนตา
 อตฺถิ ภิกฺขุสํมุตฺติ กุสฺสปริยฺนตา น อปฺตํปริยฺนตา อตฺถิ ภิกฺขุ
 สํมุตฺติ อปฺตํปริยฺนตา ๑ กุสฺสปริยฺนตา ๑ อตฺถิ ภิกฺขุสํมุตฺติ
 เหนว อปฺตํปริยฺนตา น กุสฺสปริยฺนตา ๑ อปฺตํปริยฺนตา นาม
 อปฺตํโย ปริคฺคหิตาโย โหนฺติ เอยฺยตฺถาหิ อปฺตํติ อโรเจ
 ตฺพฺโพติ ๑ กุสฺสปริยฺนตา นาม กุสฺสานิ ปริคฺคหิตานิ โหนฺติ เอยฺยตฺถ
 กุสฺสํ อโรเจตฺพฺโพติ ๑ อปฺตํปริยฺนตา ๑ กุสฺสปริยฺนตา ๑ นาม

๓๕๖] ปาจิตฺตियกณฺเฑ มุสํวาทวคฺคสุตฺถํ นวมสฺสิกุชาปทํ ปทภาชนํ ๒๒๗
อาปตฺติโย ๑ ปริคฺคหิตาโย โหนฺติ กุฏานิ ๑ ปริคฺคหิตานิ โหนฺติ
เอตฺตกาหิ อาปตฺตํหิ เอตฺตเกสุ กุเตสุ อารโจะตฺตพฺโพติ ๗ เหน
อาปตฺติปริยฺนเต น กุฏปริยฺนเต นาม อาปตฺติโย ๑ อปริคฺคหิตาโย
โหนฺติ กุฏานิ ๑ อปริคฺคหิตานิ โหนฺติ เอตฺตกาหิ อาปตฺตํหิ
เอตฺตเกสุ กุเตสุ อารโจะตฺตพฺโพติ ๗

[๓๕๕] อาปตฺติปริยฺนเต ยถา อาปตฺติโย ปริคฺคหิตาโย โหนฺติ
ตา อาปตฺติโย จเปตฺวา อญฺเฆาหิ อาปตฺตํหิ อารโจะติ อาปตฺติ
ปาจิตฺตियสุตฺถํ ๗ กุฏปริยฺนเต ยานิ กุฏานิ ปริคฺคหิตานิ โหนฺติ
ตานิ กุฏานิ จเปตฺวา อญฺเฆสุ กุเตสุ อารโจะติ อาปตฺติ
ปาจิตฺตियสุตฺถํ ๗ อาปตฺติปริยฺนเต ๑ กุฏปริยฺนเต ๑ ยถา อาปตฺติโย
ปริคฺคหิตาโย โหนฺติ ตา อาปตฺติโย จเปตฺวา ยานิ กุฏานิ
ปริคฺคหิตานิ โหนฺติ ตานิ กุฏานิ จเปตฺวา อญฺเฆาหิ อาปตฺตํหิ
อญฺเฆสุ กุเตสุ อารโจะติ อาปตฺติ ปาจิตฺตियสุตฺถํ ๗ เหน อาปตฺติ-
ปริยฺนเต น กุฏปริยฺนเต อนาปตฺติ ๗

[๓๕๖] ทฺวํจฺจตฺตาย อาปตฺติยา ทฺวํจฺจตฺตاپตฺติตฺตณฺเฑ อนุปตฺตมฺปนฺ-
นตฺถํ อารโจะติ อญฺเฆตฺตํ ภิกฺขุสฺสํมมฺตฺติยา อาปตฺติ ปาจิตฺตियสุตฺถํ ๗
ทฺวํจฺจตฺตาย อาปตฺติยา เวมฺติโก อนุปตฺตมฺปนฺนตฺถํ อารโจะติ อญฺเฆตฺตํ
ภิกฺขุสฺสํมมฺตฺติยา อาปตฺติ ปาจิตฺตियสุตฺถํ ๗ ทฺวํจฺจตฺตาย อาปตฺติยา
อทฺวํจฺจตฺตاپตฺติตฺตณฺเฑ อนุปตฺตมฺปนฺนตฺถํ อารโจะติ อญฺเฆตฺตํ ภิกฺขุ-
สฺสํมมฺตฺติยา อาปตฺติ ปาจิตฺตियสุตฺถํ ๗

[๓๕๗] อทฺฐจฺจุตฺถิ อปฺตฺติ อโรเจติ อปฺตฺติ ทฺกฺกฏฺฐตฺถิ ฯ
 อนฺุปฺตฺมฺปฺนฺนตฺถิ ทฺกฺกฏฺฐตฺถิ วา อทฺฐจฺจุตฺถิ วา อชฺฐมาจาร์ อโรเจติ
 อปฺตฺติ ทฺกฺกฏฺฐตฺถิ ฯ อทฺฐจฺจุตฺถาย อปฺตฺติยา ทฺกฺกฏฺฐตฺถาย อปฺตฺติสฺสณฺณํ
 อปฺตฺติ ทฺกฺกฏฺฐตฺถิ ฯ อทฺฐจฺจุตฺถาย อปฺตฺติยา เวมตีโก อปฺตฺติ
 ทฺกฺกฏฺฐตฺถิ ฯ อทฺฐจฺจุตฺถาย อปฺตฺติยา อทฺฐจฺจุตฺถาย อปฺตฺติสฺสณฺณํ อปฺตฺติ
 ทฺกฺกฏฺฐตฺถิ ฯ

[๓๕๘] อนฺุปฺตฺติ จตฺถุ อโรเจติ โน อปฺตฺติ อปฺตฺติ
 อโรเจติ โน จตฺถุ ภิกฺขุสฺสณฺณมฺมตฺติยา อุมฺมตฺตฺกตฺถิ อาทิกมฺมิ-
 กตฺถิ ฯ

นวมตฺติขาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

ทศมสติกุชาปทํ

[๓๔๘] เตน สํมเยน พุทฺโธ ภควา อพวิจํ วิหริติ อคฺคาพะเว
เจติเย ฯ เตน โส ปน สํมเยน อพวิกา ภิกฺขุ นวกมฺมํ กโรนฺตา
ปจฺจิวํ ฆณฺณคฺคิยํ ฆณาเปณฺณคฺคิยํ ฯ มนุสฺสํสา อชฺชฌายนฺนคฺคิยํ ฆยฺนคฺคิยํ วิปาเจนฺนคฺคิยํ
กถํ หิ นาม สํมณฺณา สํกฺขยปฺปคฺคิยํ ปจฺจิวํ ฆณฺณคฺคิยํ ฆณาเปณฺณคฺคิยํ
เอภินฺทฺหริยํ สํมณฺณา สํกฺขยปฺปคฺคิยํ ฆยฺนคฺคิยํ วิเหเจณฺณคฺคิยํ ฯ อสฺสํโส สํ โส
ภิกฺขุ เตสํ มนุสฺสํสํสา อชฺชฌายนฺนคฺคิยํ ฆยฺนคฺคิยํ วิปาเจนฺนคฺคิยํ
เย เต ภิกฺขุ อปฺปํจฺจนา ฯ เป ฯ เต อชฺชฌายนฺนคฺคิยํ ฆยฺนคฺคิยํ วิปาเจนฺนคฺคิยํ
กถํ หิ นาม อพวิกา ภิกฺขุ ปจฺจิวํ ฆณฺณคฺคิยํ ฆณาเปณฺณคฺคิยํ
อถ โส เต ภิกฺขุ ภควโต เอตมคฺคํ อวิโรจํ ๑ เป ๑ สจฺจํ
กิริยํ คฺคเมห ภิกฺขเว ปจฺจิวํ ฆณฺณคฺคิยํ ฆณาเปณฺณคฺคิยํ ๑ สจฺจํ ภควาติ ๑
วิคฺครหิ พุทฺโธ ภควา กถํ หิ นาม คฺคเมห โมชฺชปฺปริสํสา ปจฺจิวํ
ฆณฺณคฺคิยํ ฆณาเปณฺณคฺคิยํ ฆยฺนคฺคิยํ วิปาเจนฺนคฺคิยํ หิ โมชฺชปฺปริสํสา มนุสฺสํสา
ปจฺจิวํ ฆณฺณคฺคิยํ ฆณาเปณฺณคฺคิยํ อปฺปํจฺจนํ วา ปสาทาย ปสํนํ
วา ภิกฺขเว ภิกฺขเว ๑ เป ๑ เอวํจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ
อภฺทิตฺเตยฺยํ โย ปน ภิกฺขุ ปจฺจิวํ ฆณฺณคฺคิยํ วา ฆณาเปณฺณคฺคิยํ วา
ปาจิตฺตคฺคิยํ ๑

[๓๕๐] โย ปนาคิ โย ยาทิสํ ๑ เป ๑ ภิกฺขุติ ๑ เป ๑
อภฺทิตฺเตยฺยํ อภฺทิตฺเตยฺยํ อภฺทิตฺเตยฺยํ ๑ เป ๑ ปจฺจิวํ นาม เทว

ปจฺจวียอ ชาตา ๑ ปจฺจวอ อชาตา ๑ ปจฺจวอ ๑ ชาตา นาม ปจฺจวอ
 สฺกฺทฺธมฺมํ สฺกฺทฺธมคฺคตีกา อปฺปปาสํถาณา อปฺปปสฺกฺทฺธวรา อปฺปปกจฺจตา
 อปฺปปมรุมฺพวา อปฺปปพาทีกา เขภฺยฺเยน ปิํสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺส
 อททฺธมฺมามิํ ดุจฺจติ ชาตา ปจฺจวอ ๑ โยมิํ ปิํสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺส
 ปุณฺนโส วา อติเรกจาทุมํถํ โอิวฺจฺจโส อยมฺมิมิํ ดุจฺจติ ชาตา
 ปจฺจวอ ๑ อชาตา นาม ปจฺจวอ สฺกฺทฺธปสํถาณา สฺกฺทฺธสฺกฺทฺธวรา สฺกฺทฺธ-
 กจฺจตา สฺกฺทฺธมรุมฺพวา สฺกฺทฺธพาทีกา อปฺปปมิํสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺส
 ปาสํถาณา เขภฺยฺเยน สกฺทฺธวรา เขภฺยฺเยน กจฺจตา เขภฺยฺเยน มรุมฺพวา
 เขภฺยฺเยน พาทีกา ททฺธมฺมามิํ ดุจฺจติ อชาตา ปจฺจวอ ๑ โยมิํ ปิํสฺส-
 ปุณฺนโส วา มคฺคตีกापุณฺนโส วา อุนกจาทุมํถํ โอิวฺจฺจโส อยมฺมิมิํ
 ดุจฺจติ อชาตา ปจฺจวอ ๑

[๓๕๓] ขณฺเญยฺยติ สยํ ขณฺติ อปคฺคฺติ ปาจิตฺติยสฺสฺส ๑
 ขณฺาเปยฺยติ อณฺณํ ขณฺาเปติ อปคฺคฺติ ปาจิตฺติยสฺสฺส ๑ สกฺ
 อานคฺคฺโต พหุํกมฺมิํ ขณฺติ อปคฺคฺติ ปาจิตฺติยสฺสฺส ๑

[๓๕๔] ปจฺจวียา ปจฺจวอสณฺณํ ขณฺติ วา ขณฺาเปติ วา ภินฺทติ
 วา เกทาเปติ วา ทหฺติ วา ทหาเปติ วา อปคฺคฺติ ปาจิตฺติยสฺสฺส ๑
 ปจฺจวียา เวมฺตีกอ ขณฺติ วา ขณฺาเปติ วา ภินฺทติ วา เกทาเปติ
 วา ทหฺติ วา ทหาเปติ วา อปคฺคฺติ ทุกฺกฏสฺสฺส ๑ ปจฺจวียา
 อปจฺจวอสณฺณํ ขณฺติ วา ขณฺาเปติ วา ภินฺทติ วา เกทาเปติ วา

๓ ย. ม. โอมกจาทุมํถํ ๑

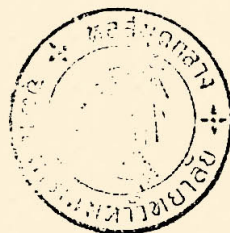
๓๕๓] ปาจิตฺตียกณฺเฑ มุสาวาทวคฺคฺสฺส ทสฺมสํกฺขาปทํ อนาปตฺติ ๕๓๓
ทหฺติ วา ทหาเปติ วา อนาปตฺติ ๑ อปจฺวียา ปจฺวีสฺสณฺณํ
อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ๑ อปจฺวียา เวมฺติโก อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ๑
อปจฺวียา อปจฺวีสฺสณฺณํ อนาปตฺติ ๑

[๓๕๓] อนาปตฺติ อิมํ ชาน อิมํ เทหิ อิมํ อหาร
อิมินา อตุโล อิมํ กปฺปียํ กโรหฺติ ภาณติ อสฺสณฺจิจฺจ อสฺสติยา
อชานนุคฺคฺสฺส อุมฺมตฺตคฺคฺสฺส อาทิกมฺมิกฺคฺสฺสํ ๑

คฺคฺสฺสํทฺทานํ ๑

มุสาโอมสฺเบสฺสณฺณํ ปทเสยฺยาย เว ทฺเว
อณฺณคฺคฺร วิณฺณนา ภูตา ทฺวฺจฺจฺสฺสตาปตฺติ ชณฺนาติ ๑
ทสฺมสํกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ๑
มุสาวาทวคฺคฺโค ปจฺโม ๑

๓ ย. ม. ปจฺโม วคฺคฺโค ๑

๓๕๕] ปาจิตฺตียกณฺเห ภูตคามวคฺคสฺส ปจฺมสํกฺขาปทํ ปณฺณตฺติ ๒๓๓

เอภินุทฺริยํ สมนฺนา สกฺขปฺปตฺติยา ชฺวี วิเหเจนนฺตฺติ ๑ อสฺสสํสํ โส
ภิกฺขุ เตสํ มนุสฺสํ นํ อชฺชฌายนฺตานํ ชฺชยนฺตานํ วิปาเจนฺตานํ ๑
เย เต ภิกฺขุ อปฺปํ จุณา ๑ เป ๑ เต อชฺชฌายนฺติ ชฺชยนฺติ วิปาเจนฺติ
กถํ หิ นาม อापวิกา ภิกฺขุ รุกฺขํ ฉินฺทิสฺสณฺทิมิ เตหาเปสฺสณฺทิมิ ๑
อถ โส เต ภิกฺขุ ภควโต เอตมคฺคํ อารโจะสฺสุ ๑ เป ๑ สจฺจํ กิร
ตุเมห ภิกฺขเว รุกฺขํ ฉินฺทณฺทิมิ เตหาเปสฺสณฺทิมิ ๑ สจฺจํ ภควาติ ๑
วิกฺรหิ พุทฺโธ ภควา กถํ หิ นาม ตุเมห โมชฺสปริสา รุกฺขํ
ฉินฺทิสฺสณฺทิมิ เตหาเปสฺสณฺทิมิ ชฺวสณฺณินฺโน หิ โมชฺสปริสา มนุสฺสา
รุกฺขสฺสํ เหนํ โมชฺสปริสา อปฺปสฺสณฺนํ วา ปสฺสาทาย ปสฺสณฺนํ
วา ภิยฺโยภาวาย ๑ เป ๑ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สํกฺขาปทํ
อฺตุทฺธิเสยฺยถ ภูตคามปาทพฺยตฺตาย ปาจิตฺตียนฺตฺติ ๑

[๓๕๕] ภูตคามโม นาม ปณฺจ พฺชชาตานิ มุตฺตํ ชฺชพนฺทํ
ฉพนฺทํ อคฺคพนฺทํ พฺชพนฺทเมว ปณฺจมนํ ๑ มุตฺตํ นาม หพิทฺท^๒
สิงฺกเวรํ วจํ วจคฺคํ อคฺคิวิสํ กฏฺกโรหิณฺณํ อสฺสํ ภาทฺทมคฺคกํ ยานิ
วา ปนณฺณานิมี อคฺคิ มุเต ชายนฺติ มุเต สณฺชายนฺติ เอตํ
มุทฺตํ นาม ๑ ชฺชพนฺทํ นาม อสฺสสฺสจฺจํ นิโครฺโธ ปิตฺทโก
อฺตุทฺทพฺโร กจฺจโก กปฺปิจฺจโน ยานิ วา ปนณฺณานิมี อคฺคิ ชฺชเช
ชายนฺติ ชฺชเช สณฺชายนฺติ เอตํ ชฺชพนฺทํ นาม ๑ ฉพนฺทํ นาม
อฺจุจฺจุ เวพุ โนโพ ยานิ วา ปนณฺณานิมี อคฺคิ ปพฺเพ ชายนฺติ

๑ ย. ม. พฺชพนฺทญฺเจว ๑ ๒ ย. ม. พิตฺททิ ๑

ปพฺเพ สณฺชายนฺติ เอตํ ผุพฺพชฺชํ นาม ๑ อคฺคพฺพชฺชํ นาม อชฺชชุกํ
 ผณฺชชุกํ ทิริเวรํ ยานิ วา ปนณฺณานิมี อคฺคิ อคฺเค ชายนฺติ
 อคฺเค สณฺชายนฺติ เอตํ อคฺคพฺพชฺชํ นาม ๑ พฺพชฺชํ นาม ปุพฺพพณฺณํ
 อปรณฺณํ ยานิ วา ปนณฺณานิมี อคฺคิ พฺพเช ชายนฺติ พฺพเช
 สณฺชายนฺติ เอตํ พฺพชฺชํ นาม ปณฺณํ ๑

[๓๕๖] พฺพเช พฺพชฺชณฺณํ ฉินฺทติ วา เณทาเปติ วา ภินฺทติ วา
 เกทาเปติ วา ปจติ วา ปจาเปติ วา อापคฺติ ปาจิตฺตियสฺส ๑
 พฺพเช เวมตฺติโก ฉินฺทติ วา เณทาเปติ วา ภินฺทติ วา เกทาเปติ
 วา ปจติ วา ปจาเปติ วา อापคฺติ ทุกฺกฏสฺส ๑ พฺพเช อพฺพช-
 ชณฺณํ ฉินฺทติ วา เณทาเปติ วา ภินฺทติ วา เกทาเปติ วา
 ปจติ วา ปจาเปติ วา อนापคฺติ ๑ อพฺพเช พฺพชฺชณฺณํ อापคฺติ
 ทุกฺกฏสฺส ๑ อพฺพเช เวมตฺติโก อापคฺติ ทุกฺกฏสฺส ๑ อพฺพเช
 อพฺพชฺชณฺณํ อนापคฺติ ๑

[๓๕๗] อนापคฺติ อิมํ ชาน อิมํ เทหิ อิมํ อاهر อิมินา
 อคฺโถ อิมํ กปฺปียํ กโรหฺติ ภณฺติ อสณฺณิจฺจุ อสฺติยา
 อชานนฺตุสฺส อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสธาติ ๑

ปจฺมสฺติกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ๑

ทศยสีกุชาปทํ

[๓๕๘] เตน ส้มเยน พุทฺโธ ภควา โทสมุพิยํ วิหริติ โฆสิตารามे ๑
เตน โข ปน ส้มเยน อายสฺมา นนฺโน สยํ อณาจารํ อัจฉริตฺวา
สงฺฆมชฺเฒ อปตฺตติยา อหุญฺญชฺชียมาโน อญฺเฒนญฺฉํ ปฏฺิจรติ โโก
อาปนฺโน ก็ อาปนฺโน กิสมิํ อาปนฺโน กถํ อาปนฺโน กํ
ภณถ ก็ ภณถาติ ๑ เย เต ภิกฺขุ อปฺปํจฺจนา ๑ เป ๑ เต
อชฺชฌายนฺติ ชฺชยนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม อายสฺมา นนฺโน
สงฺฆมชฺเฒ อปตฺตติยา อหุญฺญชฺชียมาโน อญฺเฒนญฺฉํ ปฏฺิจริสฺสตี
โก อาปนฺโน ก็ อาปนฺโน กิสมิํ อาปนฺโน กถํ อาปนฺโน กํ
ภณถ ก็ ภณถาติ ๑ อถโฆ เต ภิกฺขุ ภควโต เอตมคฺคํ
อาโรเจสฺสุ ๑ อถโฆ ภควา อายสฺมหนฺตํ นนฺนํ ปฏฺิจฺจุฉิ สจฺจํ
กิริ ตํ นนฺนํ สงฺฆมชฺเฒ อปตฺตติยา อหุญฺญชฺชียมาโน อญฺเฒนญฺฉํ
ปฏฺิจรตี โโก อาปนฺโน ๑ เป ๑ ก็ ภณถาติ ๑ สจฺจํ ภควาติ ๑
วิครหิ พุทฺโธ ภควา กถํ หิ นาม ตํ โมชปฺริสํ สงฺฆมชฺเฒ
อปตฺตติยา อหุญฺญชฺชียมาโน อญฺเฒนญฺฉํ ปฏฺิจริสฺสตี โโก อาปนฺโน
๑ เป ๑ ก็ ภณถาติ เหนํ โมชปฺริสํ อปฺปสฺนฺนํ วา ปสาทาย
๑ เป ๑ วิครหิตฺวา ชมฺมํ กถํ กตฺวา ภิกฺขุ อามนฺเตตี เตนหิ
ภิกฺขเว สงฺโฆ นนฺนสฺสํ ภิกฺขุโน อญฺเฒวาทกํ โวเปศฺสุ ๑ เหวณฺจ

๓ อติเรกปาเจน ภวิตพุทฺ ๑

ปน ภิกขเว โรเปตพัพพี พยตฺเตน ภิกขุณา ปฏิพเพน สงฺโฆ
 ณาเปตพฺโपो สฺสูณาตุ เม ภนฺเต สงฺโฆ อัยฺยฺ นนฺโน ภิกขุ
 สงฺฆมชฺชเณ อปคฺติยา อหฺยุญฺชียมาโน อญฺเณนญฺฉิํ ปฏิจฺรติ ๑
 ยถิ สงฺฆสฺสํ ปคฺตกถุํ สงฺโฆ นนฺนสฺสํ ภิกขุโน อญฺเณวาทกํ
 โรเปยฺย ๑ เอตํ ฅตฺติ ๑ สฺสูณาตุ เม ภนฺเต สงฺโฆ อัยฺย
 นนฺโน ภิกขุ สงฺฆมชฺชเณ อปคฺติยา อหฺยุญฺชียมาโน อญฺเณนญฺฉิํ
 ปฏิจฺรติ ๑ สงฺโฆ นนฺนสฺสํ ภิกขุโน อญฺเณวาทกํ โรเปติ ๑
 ยสฺสํายสฺสํโต ชมติ นนฺนสฺสํ ภิกขุโน อญฺเณวาทกสฺสํ โรปนา
 โสฺ ฅุณฺหสฺสํ ยสฺสํ นกฺขมติ โสฺ ภาเสยฺย ๑ โรเปตี สงฺเขน
 นนฺนสฺสํ ภิกขุโน อญฺเณวาทกํ ๑ ชมติ สงฺฆสฺสํ ตสฺมา ฅุณฺหํ ๑
 เหวเมตํ ฅารยามีติ ๑

[๓๕๙] อถโฆ ภควา ฅายสฺสมนฺตํ นนฺนํ อเนกปริยาเยน วิคฺรหิตฺวา
 ทฺพภฺรตาย ๑เป ๑ เหวญฺจ ปน ภิกขเว อิมํ สิกฺขาปทํ ฅุทฺธิเสยฺยาล
 อญฺเณวาทเก ปาจิตฺตियฺนุติ ๑ เหวญฺจิทํ ภควตา ภิกขุณฺํ สิกฺขาปทํ
 ปณฺณตฺตํ โหติ ๑

[๓๖๐] เตน โฆ ปน สฺมเยน ฅายสฺสมา นนฺโน สงฺฆมชฺชเณ
 อปคฺติยา อหฺยุญฺชียมาโน อญฺเณนญฺฉิํ ปฏิจฺรนฺโต อปคฺตี
 อปชฺชิสฺสํสํมีติ ฅุณฺหํภูโต สงฺฆํ วิเหเสติ ๑ เข เต ภิกขุ อปฺปิจฺจนา
 ๑เป ๑ เต ฅุชฺฅายนฺติ ฅียนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม ฅายสฺสมา
 นนฺโน สงฺฆมชฺชเณ อปคฺติยา อหฺยุญฺชียมาโน ฅุณฺหํภูโต สงฺฆํ

ทุพุทธตาย ๑ เป ๑ เหวฉุจ ปน ภิกขเว อิมิ สิกขาปทํ อุกฺกิสเสยฺยถ
อฉฺฉวาทเเก วิหเสเเก ปาจิตฺตียนฺติ ๑

[๓๖๒] อฉฺฉวาทโก นาม สงฺฆมชฺฉเฉ วตฺตสุมิ วา อปคฺติยา
วา อหฺนุญฺชียมาโน ตํ น กเถตุกาโม ตํ น อุกฺขมาเวตุกาโม
อฉฺฉเนนฉฉํ ปฏิจฺจติ โโก อปนฺโน ก็ อปนฺโน ก็ สุมิ
อปนฺโน กถํ อปนฺโน ก็ ภณถ ก็ ภณถาติ เอโส
อฉฺฉวาทโก นาม ๑

[๓๖๓] วิหเสโก นาม สงฺฆมชฺฉเฉ วตฺตสุมิ วา อปคฺติยา
วา อหฺนุญฺชียมาโน ตํ น กเถตุกาโม ตํ น อุกฺขมาเวตุกาโม
คฺคฺนหฺนุโก สงฺฆํ วิหเสติ เอโส วิหเสโก นาม ๑

[๓๖๔] อโรบีเต อฉฺฉวาทเเก สงฺฆมชฺฉเฉ วตฺตสุมิ วา อปคฺติยา
วา อหฺนุญฺชียมาโน ตํ น กเถตุกาโม ตํ น อุกฺขมาเวตุกาโม
อฉฺฉเนนฉฉํ ปฏิจฺจติ โโก อปนฺโน ก็ อปนฺโน ก็ สุมิ
อปนฺโน กถํ อปนฺโน ก็ ภณถ ก็ ภณถาติ อปคฺติ
ทฺคฺกฏสฺส ๑ อโรบีเต วิหเสเเก สงฺฆมชฺฉเฉ วตฺตสุมิ วา อปคฺติยา
วา อหฺนุญฺชียมาโน ตํ น กเถตุกาโม ตํ น อุกฺขมาเวตุกาโม
คฺคฺนหฺนุโก สงฺฆํ วิหเสติ อปคฺติ ทฺคฺกฏสฺส ๑

[๓๖๕] โรบีเต อฉฺฉวาทเเก สงฺฆมชฺฉเฉ วตฺตสุมิ วา อปคฺติยา
วา อหฺนุญฺชียมาโน ตํ น กเถตุกาโม ตํ น อุกฺขมาเวตุกาโม
อฉฺฉเนนฉฉํ ปฏิจฺจติ โโก อปนฺโน ๑ เป ๑ ก็ ภณถาติ อปคฺติ

๓๖๗] ปาจิตฺตियกฺขเท ภูตคามวคฺคสฺสํ ทุคฺยสิทฺถาปทํ อนาปตฺติ ๒๓๘
ปาจิตฺตियสฺส ๑ โรปีเต วิเหสฺเส สงฺฆมชฺเช วคฺคสฺสํ วา อापตฺติยา
วา อหุญฺญชฺชียมาโน ตํ น กเถตุกาโม ตํ น อุกฺขาญฺเจตุกาโม
ตุคฺคหฺมฺภูโต สงฺฆํ วิเหสฺเสติ อापตฺติ ปาจิตฺตियสฺส ๑ .

[๓๖๖] ชมฺมกมฺเม ชมฺมกมฺมสฺสณฺณํ อญฺญวาทเก วิเหสฺเส
อปาตฺติ ปาจิตฺตियสฺส ๑ ชมฺมกมฺเม เวมตีโก อญฺญวาทเก
วิเหสฺเส อปาตฺติ ปาจิตฺตियสฺส ๑ ชมฺมกมฺเม อชมฺมกมฺมสฺสณฺณํ
อญฺญวาทเก วิเหสฺเส อปาตฺติ ปาจิตฺตियสฺส ๑ อชมฺมกมฺเม
ชมฺมกมฺมสฺสณฺณํ อปาตฺติ ทุกฺกฏสฺส ๑ อชมฺมกมฺเม เวมตีโก
อปาตฺติ ทุกฺกฏสฺส ๑ อชมฺมกมฺเม อชมฺมกมฺมสฺสณฺณํ อปาตฺติ
ทุกฺกฏสฺส ๑

[๓๖๗] อนาปตฺติ อชานนฺโต ปุจฺจติ คีตาโน น กเถติ
สงฺฆสฺสํ ภณฺทํ วา กถโห วา วิคฺคโห วา วิวาโท วา ภวิสฺสคฺคิตฺติ
น กเถติ สงฺฆภោโท วา สงฺฆราชา วา ภวิสฺสคฺคิตฺติ น กเถติ
อชฺมฺเมน วา วคฺเคน วา น กมฺมารหสฺสํ วา กมฺมํ ภวิสฺสคฺคิตฺติ น
กเถติ อุมฺมคฺคตฺถสฺส อาทิกมฺมิกสฺสํวาทิ ๑

ทุคฺยสิทฺถาปทํ นิฏฺฐิตํ ๑

ตติยสิกขาปทํ

[๓๖๘] เตน สัมเยน พุทฺโธ ภควา ราชคเห วิหริติ เจพฺพเน
กถนุทกนิวาเป ๑ เตน โช ปน สัมเยน อายสฺมา ทพฺโพ มตฺตปฺตฺโต
สงฺขสฺสํ เสนาสนญฺจ ปญฺญาเปติ ภคฺคานิ ๑ อุกฺกิสฺสตี ๑ เตน
โช ปน สัมเยน เมตฺตियภุมฺชกา ภิกฺขุ นวกา เจว โหหนฺติ
อปฺปปฺปญฺญา ๑ ยานิ สงฺขสฺสํ ตามกานิ เสนาสนานิ ตานิ
เตสํ ปาปฺพนฺติ ตามกานิ ๑ ภคฺคานิ ๑ เเต อายสฺมนฺตํ ทพฺพ์
มตฺตปฺตฺตํ ภิกฺขุ อฺชฺชมาเปหนฺติ นนฺทาย ทพฺโพ มตฺตปฺตฺโต
เสนาสนํ ปญฺญาเปติ นนฺทาย ๑ ภคฺคานิ อุกฺกิสฺสตี ๑ เย เเต
ภิกฺขุ อปฺปปีจฺฉา ๑ เป ๑ เเต อฺชฺชมายนฺติ ชฺชยนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ
หิ นาม เมตฺตियภุมฺชกา ภิกฺขุ อายสฺมนฺตํ ทพฺพ์ มตฺตปฺตฺตํ
ภิกฺขุ อฺชฺชมาเปสฺสํนฺตตี ๑ อถโช เเต ภิกฺขุ ภควโต เอตมตฺถํ
อาโรเจสฺสํ ๑ อถโช ภควา ๑ เป ๑ เมตฺตियภุมฺชเก ภิกฺขุ
ปฏฺธิปฺจฺฉิ สจฺจํ กิร ตฺมุเห ภิกฺขเว ทพฺพ์ มตฺตปฺตฺตํ ภิกฺขุ
อฺชฺชมาเปถาติ ๑ สจฺจํ ภควาติ ๑ วิครหิ พุทฺโธ ภควา กถํ
หิ นาม ตฺมุเห โมชฺชปฺริสา ทพฺพ์ มตฺตปฺตฺตํ ภิกฺขุ อฺชฺชมาเปสฺสํ
เนตํ โมชฺชปฺริสา อปฺปปลฺนฺนํ วา ปลฺสาทาย ๑ เป ๑ เหวญฺจ ปน
ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุกฺกิสฺสเยยฺยถ อฺชฺชมาปนเถ ปาจิตฺตियนฺติ ๑
เอวญฺจิทํ ภควตา ภิกฺขุณํ สิกฺขาปทํ ปญฺญคฺคํ โหติ ๑

๓๗๑] ปาจิตติยกณฺเฑ ภคคามวคฺคสุตฺตํ ศตฺยสิกฺขาปทํ ปณฺณคฺคิ ๒๔๓

[๓๖๘] เตน โข ปน สฺมเยน เมตฺตฺยภุมฺมชกา ภิกฺขุ ภควตา
อุชฺฌาปนกํ ปฏิภุจฺจิตฺตฺนุติ เอตฺตาวตา ภิกฺขุ โสสุตฺตํคฺคิ ภิกฺขุ
สํมานฺตา อายสฺมฺนํทํ ทพฺพํ มตฺตปฺปตฺตํ ชฺชฺชนฺติ ฉนฺนทาย ทพฺโพ
มตฺตปฺปตฺโต เสนาสนํ ปณฺณาเปติ ฉนฺนทาย จ ภคฺคานิ อุทฺทิสฺสคฺคิ ฯ
เย เต ภิกฺขุ อปฺปํจฺจนา ฯ เป ฯ เต อุชฺฌายนฺติ ชฺชฺชนฺติ วิปาเจนฺติ
กถํ หิ นาม เมตฺตฺยภุมฺมชกา ภิกฺขุ อายสฺมฺนํทํ ทพฺพํ มตฺตปฺปตฺตํ
ชฺชฺชนฺติคฺคิ ฯ อถ โข เต ภิกฺขุ ภคฺควโต เอตฺตมตฺตํ อารโจะสุ ฯ
อถ โข ภควา ฯ เป ฯ เมตฺตฺยภุมฺมชเก ภิกฺขุ ปฏิปฺปจฺจนิ สจฺจํ
กิริ ตฺมุเท ภิกฺขเว ทพฺพํ มตฺตปฺปตฺตํ ชฺชฺชนฺติ ฯ สจฺจํ ภควาติ ฯ
วิคฺคหิ พุทฺโธ ภควา กถํ หิ นาม ตฺมุเท โมชฺชปฺริสา ทพฺพํ
มตฺตปฺปตฺตํ ชฺชฺชนฺติคฺคิ เหนติ โมชฺชปฺริสา อปฺปสฺนฺนํ นํ วา ปสาทาย
ฯ เป ฯ เหวณฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุทฺทิสฺเสยฺยถ
อุชฺฌาปนเก ชฺชฺชนเก ปาจิตฺติยนฺติ ฯ

[๓๗๐] อุชฺฌาปนกํ นาม อุปฺปสฺมฺปนฺนํ สจฺจเณ สฺมมฺมํ เสนาสน-
ปณฺณาปทํ วา ภคฺคตฺตฺเทสํทํ วา ยาคฺคภาสํทํ วา ผลภาสํทํ วา
ชฺชฺชนภาสํทํ วา อปฺปมตฺตคกฺกวิสฺสชฺชนํทํ วา อวณฺณํ กตฺตฺกาโม อยสฺ
กตฺตฺกาโม มจฺจกตฺตฺกาโม^๑ อุปฺปสฺมฺปนฺนํ อุชฺฌาเปติ วา ชฺชฺชนิ วา
อาปคฺคิ ปาจิตฺติยสุตฺตํ ฯ

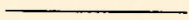
[๓๗๑] ชมฺมกมฺเม ชมฺมกมฺมสฺสณฺณํ อุชฺฌาปนเก ชฺชฺชนเก

๑ ย. มจฺจกํ กตฺตฺกาโม ฯ

อาปตฺติ ปาจิตฺตียุตฺต ๑ ฌมฺมกมฺเม เจมฺติโก อฺชฺชฎาปนเก
ชฺชียนเก อาปตฺติ ปาจิตฺตียุตฺต ๑ ฌมฺมกมฺเม อฌมฺมกมฺมตฺตณฺณิ
อฺชฺชฎาปนเก ชฺชียนเก อาปตฺติ ปาจิตฺตียุตฺต ๑

[๓๗๒] อฺนุปลตฺมฺปนฺนํ อฺชฺชฎาเปติ วา ชฺชียติ วา อาปตฺติ
ทฺกุกฺกุตฺตํ ๑ อฺนุปลตฺมฺปนฺนํ ตํเสน อตฺมมฺคํ เตหาสนฺปนฺนญฺจาปํ วา
ภตฺตทฺทเทสํ วา ยาคฺกุภาสํ วา ผลภาสํ วา ชฺชชฺชภาสํ วา
อฺนุปลมฺตตฺกวิสฺตชฺชชํ วา อวณฺณํ กตฺตกาโม อยสํ กตฺตกาโม
มํงฺกุกตฺตกาโม อฺนุปลตฺมฺปนฺนํ วา อฺนุปลตฺมฺปนฺนํ วา อฺชฺชฎาเปติ วา
ชฺชียติ วา อาปตฺติ ทฺกุกฺกุตฺตํ ๑ อฺนุปลตฺมฺปนฺนํ ตํเสน ตฺมมฺคํ
วา อตฺมมฺคํ วา เตหาสนฺปนฺนญฺจาปํ วา ภตฺตทฺทเทสํ วา ยาคฺกุ
ภาสํ วา ผลภาสํ วา ชฺชชฺชภาสํ วา อฺนุปลมฺตตฺกวิสฺตชฺชชํ วา
อวณฺณํ กตฺตกาโม อยสํ กตฺตกาโม มํงฺกุกตฺตกาโม อฺนุปลตฺมฺปนฺนํ
วา อฺนุปลตฺมฺปนฺนํ วา อฺชฺชฎาเปติ วา ชฺชียติ วา อาปตฺติ ทฺกุกฺกุตฺตํ ๑
อฌมฺมกมฺเม ฌมฺมกมฺมตฺตณฺณิ อาปตฺติ ทฺกุกฺกุตฺตํ ๑ อฌมฺมกมฺเม
เจมฺติโก อาปตฺติ ทฺกุกฺกุตฺตํ ๑ อฌมฺมกมฺเม อฌมฺมกมฺมตฺตณฺณิ
อาปตฺติ ทฺกุกฺกุตฺตํ ๑

[๓๗๓] อฺนาปตฺติ ปกฺติยา ฉนฺทา โทสา โมหา ภยา กโรนฺคํ
อฺชฺชฎาเปติ วา ชฺชียติ วา อฺมฺมตฺตกฺตํ อาทิกมฺมิกฺตฺตํ ๑
ตฺตียสฺสิทฺธาปํ นิฏฺฐิตํ ๑

จตุตถสติปัฏฐาน

[๓๗๕] เตน สัมเขน พุทฺโธ ภควา สวาคุณฺณิ วิหริติ เขตฺตวเน
อนาถปฺปณฺฑิตกฺกสฺส อารามे ๑ เตน โช ปน สัมเขน ภิกฺขุ เหมนฺติเก
กาเต อชฺโฌกาเส เสนาสนํ ปณฺณวาเปตฺวา กายํ โอตาเปตฺวา
กาเต อารโหิตฺเต ตํ ปกฺกมฺมตา เหนว อุตฺตรวิสฺสุ น อุตฺตรวาเปสฺสุ
อนาปุจฺฉา ปกฺกมิตฺสุ ๑ เสนาสนํ โอวฏฺฐํ โหติ ๑ เข เต ภิกฺขุ
อปฺปิจฺฉา ๑ เป ๑ เต อชฺฌายนฺติ ชฺยนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ
นาม ภิกฺขุ อชฺโฌกาเส เสนาสนํ ปณฺณวาเปตฺวา ตํ ปกฺกมฺมตา
เหนว อุตฺตรวิสฺสุนฺติ น อุตฺตรวาเปสฺสนฺติ อนาปุจฺฉา ปกฺกมิตฺสนฺติ
เสนาสนํ โอวฏฺฐนฺติ ๑ อถโช เต ภิกฺขุ ภควโต เขตฺตมตฺถํ
อารโหเสสฺสุ ๑ อถโช ภควา ภิกฺขุ ปฏฺฐิจฺฉนฺติ สจฺจํ กิร ภิกฺขเว
ภิกฺขุ อชฺโฌกาเส เสนาสนํ ปณฺณวาเปตฺวา ตํ ปกฺกมฺมตา เหนว
อุตฺตรนฺติ น อุตฺตรวาเปนฺติ อนาปุจฺฉา ปกฺกมฺมตา เสนาสนํ
โอวฏฺฐนฺติ ๑ สจฺจํ ภควาติ ๑ วิคฺรหิ พุทฺโธ ภควา กถํ หิ
นาม เต ภิกฺขเว โมฆปริณิสา อชฺโฌกาเส เสนาสนํ ปณฺณวาเปตฺวา
ตํ ปกฺกมฺมตา เหนว อุตฺตรวิสฺสุนฺติ น อุตฺตรวาเปสฺสนฺติ อนาปุจฺฉา
ปกฺกมิตฺสนฺติ ๑ เสนาสนํ โอวฏฺฐํ เนตํ ภิกฺขเว อปฺปสฺสนฺนํ วา
ปสฺสาทาย ๑ เป ๑ เขตฺตญฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สติปัฏฐานํ อุตฺตมํ
โย ปน ภิกฺขุ สจฺจํ มนฺจํ วา ปิจฺฉํ วา ภิสฺสํ วา โทจฺฉนํ วา

อชฺโฆกาเส สฺนฺถริตฺวา วา สฺนฺถราเปตฺวา วา ตํ ปกฺกมฺนฺโต เหน
อฺทฺทฺชเรยฺย น อฺทฺทฺชราเปยฺย อนาปฺจฺฉํ วา คจฺเจยฺย ปาจิตฺตียนฺตฺติ ฯ
เอวญฺจิทํ ภควตา ภิกฺขุณฺโณ สิกฺขาปทํ ปณฺณตฺตํ โหติ ฯ

[๓๗๕] เตน โช ปน สฺมเยน ภิกฺขุ อชฺโฆกาเส วสิตฺวา
กาตฺสฺสฺสฺว เสนาสนํ อติหรนฺติ ฯ อทฺทฺสา โช ภควา เต ภิกฺขุ
กาตฺสฺสฺสฺว เสนาสนํ อติหรนฺเต ฯ ทิสฺสุวาน เอตฺสฺมี นิทาเน
เอตฺสฺมี ปกรเณ ฐมฺมี ถถํ กตฺวา ภิกฺขุ อามนฺเตสิ อานุชานามิ
ภิกฺขเว อฏฺฐํ มาเส อวสฺสํกสฺงฺเกเต มนฺทเป วา วุฑฺฒนฺเต วา
ยตฺถ กากา วา กุตฺตา วา น อฺทฺทฺนฺตฺติ ตตฺถเอวํ เสนาสนํ
นิกฺขิเปตฺตฺตฺติ ฯ

[๓๗๖] โย ปนาติ โย ยาทิโส ฯเป ฯ ภิกฺขุติ ฯเป ฯ อยํ
อิมสฺมี ยตฺถเอ อธิปฺเปโต ภิกฺขุติ ฯ สฺงฺฆิกํ นาม สฺงฺฆสฺสํ ทินฺนํ
โหติ ปริจฺจตฺตํ ฯ มนฺจฺโจ นาม จตฺตาโร มนฺจฺจา มสฺสาร์โก
พฺพุทฺธิกาพฺพุโ กุติรปาทโก อาทฺจฺจปาทโก ฯ ปิจฺจํ นาม จตฺตาริ
ปิจฺจานิ มสฺสาร์กํ พฺพุทฺธิกาพฺพุทฺธิ กุติรปาทกํ อาทฺจฺจปาทกํ ฯ ภิสฺสิ
นาม ปณฺจฯ ภิสฺสิโย อุนฺณณภิสฺสิ วากภิสฺสิ โจตภิสฺสิ ตินภิสฺสิ ปณฺณภิสฺสิ ฯ
โกจฺฉนํ นาม วากมยํ วา อุสฺสํมยํ วา มุณฺชมยํ วา ปพฺพชมยํ
วา อนฺโต สํเวเชตฺวา พฺพุทฺธิ โหติ ฯ สฺนฺถริตฺวาติ สยํ สฺนฺถริตฺวา ฯ
สฺนฺถราเปตฺวาติ อณฺณํ สฺนฺถราเปตฺวา ฯ อนฺนปสฺมฺปนฺนํ สฺนฺถราเปติ

๑ ย. ตตฺถ ฯ

๓๗๗] ปาจิตฺตियกณฺเห ภูตฺตวามวคฺคສຸສຸ ຈຕຸຕຸດສີກຸຂາປທໍ ປທກາຊນຶຍໍ ໒໔໕
 ຕສຸສຸ ປຕິໂພໂຫ ໑ ອຸປສຸມຸປນຸນໍ ສນຸດຣາເປຕີ ສນຸດຣາກສຸສຸ ປຕິໂພໂຫ ໑
 ຕໍ ປກຸກມນຸໂຕ ເນວ ອຸທຸຣເຣຍຍາຕີ ນ ສຍໍ ອຸທຸຣເຣຍຍ ໑ ນ ອຸທຸຣາ-
 ເປຍຍາຕີ ນ ອວຸໄພໍ ອຸທຸຣາເປຍຍ ໑ ອນາປຸຈຸນໍ ວາ ກຈຸເຊຍຍາຕີ
 ກິກຸຊໍ ວາ ສາມເຣນໍ ວາ ອາຣາມິຕິ ວາ ອນາປຸຈຸນາ ມຊຸເມີມສຸສຸ
 ປຸຣິສຸສຸ ດຣາທຸປາຕິ ອຕິກຸກມນຸຕສຸສຸ ອາປຕຸຕີ ປາຈິຕຸຕີຍສຸສຸ ໑

[໓໗໗] ສໍຸຊິເກ ສໍຸຊິເກສຸໄພໍ ອຊຸໂລເກເສ ສນຸດຣິຕຸວາ ວາ ສນຸດຣາ-
 ເປຕຸວາ ວາ ຕໍ ປກຸກມນຸໂຕ ເນວ ອຸທຸຣເຣຍຍ ນ ອຸທຸຣາເປຍຍ
 ອນາປຸຈຸນໍ ວາ ກຈຸເຊຍຍ ອາປຕຸຕີ ປາຈິຕຸຕີຍສຸສຸ ໑ ສໍຸຊິເກ ເວມຕິໂກ
 ອຊຸໂລເກເສ ສນຸດຣິຕຸວາ ວາ ສນຸດຣາເປຕຸວາ ວາ ຕໍ ປກຸກມນຸໂຕ ເນວ
 ອຸທຸຣເຣຍຍ ນ ອຸທຸຣາເປຍຍ ອນາປຸຈຸນໍ ວາ ກຈຸເຊຍຍ ອາປຕຸຕີ
 ປາຈິຕຸຕີຍສຸສຸ ໑ ສໍຸຊິເກ ປຸກຸຕິເກສຸໄພໍ ອຊຸໂລເກເສ ສນຸດຣິຕຸວາ ວາ
 ສນຸດຣາເປຕຸວາ ວາ ຕໍ ປກຸກມນຸໂຕ ເນວ ອຸທຸຣເຣຍຍ ນ ອຸທຸຣາເປຍຍ
 ອນາປຸຈຸນໍ ວາ ກຈຸເຊຍຍ ອາປຕຸຕີ ປາຈິຕຸຕີຍສຸສຸ ໑ ຈິມິຕິກໍ ວາ
 ອຸຕຸຕຣຕຸດຣນໍ ວາ ກຸມຸມຕຸດຣນໍ ວາ ຕຸງຸງິກໍ ວາ ຈມຸມຂຸນຸທໍ ວາ
 ປາທປຸເຊນໍ ວາ ຜຕກມໍຢໍ ວາ ອຊຸໂລເກເສ ສນຸດຣິຕຸວາ ວາ ສນຸດຣາ-
 ເປຕຸວາ ວາ ຕໍ ປກຸກມນຸໂຕ ເນວ ອຸທຸຣເຣຍຍ ນ ອຸທຸຣາເປຍຍ ອນາປຸຈຸນໍ
 ວາ ກຈຸເຊຍຍ ອາປຕຸຕີ ທຸກຸກຸສຸສຸ ໑ ປຸກຸຕິເກ ສໍຸຊິເກສຸໄພໍ
 ອາປຕຸຕີ ທຸກຸກຸສຸສຸ ໑ ປຸກຸຕິເກ ເວມຕິໂກ ອາປຕຸຕີ ທຸກຸກຸສຸສຸ ໑
 ປຸກຸຕິເກ ປຸກຸຕິເກສຸໄພໍ ອວຸໄພສຸສຸ ປຸກຸຕິເກ ອາປຕຸຕີ ທຸກຸກຸສຸສຸ ໑
 ອຕຸຕໂນ ປຸກຸຕິເກ ອນາປຕຸຕີ ໑

[๓๗๘] อนาปัตติ ชุทฺธริตฺตวา คจฺจนฺติ ชุทฺธราเปตฺตวา คจฺจนฺติ
 อาปฺปจฺจนฺติ คจฺจนฺติ โยตาเปนฺโต คจฺจนฺติ เกนจี ปถิพฺพุทฺธํ โหติ
 อาปฺปทาสฺสุ ชุมฺมตฺตคฺคสฺส อาทิกมฺมุภิสฺสํสาติ ฯ
 จตุตฺตสฺสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ๓

ปณฺจมสํกฺขาปทํ

[๓๗๘] เตน สํมเยน พุทฺโธ ภควา สํวตฺถึยฺม วิหริติ เขตฺตวเน
อนาถปิตฺตํ กิสฺส อารามे ๑ เตน โส ปน สํมเยน สตฺตฺรตฺตวคฺคิยา
ภิกฺขุ สหายนฺทํ โหนฺติ ๑ เตน วสฺนตํ ปิ เอกโต ๑ วสฺนฺติ
ปฏกฺกมนฺตํ ปิ เอกโต ๑ ปฏกฺกมนฺติ ๑ เตน อญฺญตฺรตฺตํ สํฆิเก
วิหारे เสยฺยํ สฺนฺตฺรตฺตวํ ตํ ปฏกฺกมนฺตา เหนว อุตฺตรวีสฺสํ น อุตฺตรวาเปสฺสํ
อนาปุจฺฉา ปฏกฺกมิตฺตํ ๑ เสนาสฺนํ อฺปจฺจิกาทิ ขายิตํ โหติ ๑ เย
เต ภิกฺขุ อปฺปจฺฉา ๑ เป ๑ เตน อฺขฺขณฺณนฺติ ขยฺนฺติ วิปาเจนฺติ
กถํ หิ นาม สตฺตฺรตฺตวคฺคิยา ภิกฺขุ สํฆิเก วิหारे เสยฺยํ สฺนฺตฺรตฺตวํ
ตํ ปฏกฺกมนฺตา เหนว อุตฺตรวีสฺสํ น อุตฺตรวาเปสฺสํ อนาปุจฺฉา
ปฏกฺกมิตฺตํ เสนาสฺนํ อฺปจฺจิกาทิ ขายิตฺตํ ๑ อถ โส เตน ภิกฺขุ
ภควโต เขตฺตมตฺถํ อารโหเจสฺสํ ๑ อถ โส ภควา ภิกฺขุ ปฏฺฐปฺปจฺฉิ
สฺสจฺจํ กิร ภิกฺขเว สตฺตฺรตฺตวคฺคิยา ภิกฺขุ สํฆิเก วิหारे เสยฺยํ
สฺนฺตฺรตฺตวํ ตํ ปฏกฺกมนฺตา เหนว อุตฺตรวีสฺสํ น อุตฺตรวาเปสฺสํ อนาปุจฺฉา
ปฏกฺกมิตฺตํ เสนาสฺนํ อฺปจฺจิกาทิ ขายิตฺตํ ๑ สฺสจฺจํ ภควาติ ๑
วิคฺคหิ พุทฺโธ ภควา กถํ หิ นาม เตน ภิกฺขเว โมฆปฺปจฺฉา
สํฆิเก วิหारे เสยฺยํ สฺนฺตฺรตฺตวํ ตํ ปฏกฺกมนฺตา เหนว อุตฺตรวีสฺสํ
น อุตฺตรวาเปสฺสํ อนาปุจฺฉา ปฏกฺกมิตฺตํ เสนาสฺนํ อฺปจฺจิกาทิ
ขายิตํ เหนตํ ภิกฺขเว อปฺปสฺนฺนํ วา ปสฺสาทาย ๑ เป ๑ เหวณฺจ

ปน ภิกขเว อิมํ สิกขาปทํ อุกฺกัเสยฺยถ โย ปน ภิกขุ สงฺฆิเก
วิหาเร เสยฺยํ สํนถริตฺวา วา สํนถราเปตฺวา วา ตํ ปกฺกมฺนุโต เหน
อุกฺกัชเรยฺย น อุกฺกัชราเปยฺย อนาปฺจณํ วา คจฺเจยฺย ปาจิตฺตियฺนฺติ ฯ

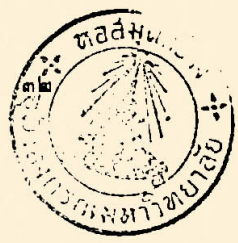
[๓๘๐] โย ปนาคิ โย ยาทิสํ ๑เป๑ ภิกฺขุติ ๑เป๑ อຍ
อิมํสูมํ อตฺถเก อธิปฺเปโต ภิกฺขุติ ๑ สงฺฆิโก นาม วิหาโร สงฺฆสฺส
ทินฺโน โหติ ปวิจฺจตุโต ๑ เสยฺยํ นาม ภิสํ จิมิตฺทา อุกฺกัชฺชตฺตฺตฺตํ
ภุมฺมตฺตฺตํ ตฺตฺตฺตฺตํ จมฺมชฺชโล นิสฺสํนํ ปจฺจตฺตฺตํ ตินฺสํนถาโร
ปณฺณสํนถาโร ๑ สํนถริตฺวาติ สยํ สํนถริตฺวา ๑ สํนถราเปตฺวาติ
อณฺณํ สํนถราเปตฺวา ๑ ตํ ปกฺกมฺนุโต เหน อุกฺกัชเรยฺยาติ น สยํ
อุกฺกัชเรยฺย ๑ น อุกฺกัชราเปยฺยาติ น อณฺณํ อุกฺกัชราเปยฺย ๑
อนาปฺจณํ วา คจฺเจยฺยาติ ภิกฺขุํ วา สํมณฺเวรํ วา อารามิกํ
วา อนาปฺจณา ปวิจฺจิตฺตฺตํ อารามสฺส ปวิจฺเจปํ อติภฺกมฺนุตฺตํ
อาปฺตฺติ ปาจิตฺตियฺสฺส ๑ อปวิจฺจิตฺตฺตํ อารามสฺส อฺปจฺวาริ
อติภฺกมฺนุตฺตํ อาปฺตฺติ ปาจิตฺตियฺสฺส ๑

[๓๘๑] สงฺฆิเก สงฺฆิกสณฺณํ เสยฺยํ สํนถริตฺวา วา สํนถรา-
เปตฺวา วา ตํ ปกฺกมฺนุโต เหน อุกฺกัชเรยฺย น อุกฺกัชราเปยฺย
อนาปฺจณํ วา คจฺเจยฺย อาปฺตฺติ ปาจิตฺตियฺสฺส ๑ สงฺฆิเก เจมฺติโก
เสยฺยํ สํนถริตฺวา วา สํนถราเปตฺวา วา ตํ ปกฺกมฺนุโต เหน
อุกฺกัชเรยฺย น อุกฺกัชราเปยฺย อนาปฺจณํ วา คจฺเจยฺย อาปฺตฺติ
ปาจิตฺตियฺสฺส ๑ สงฺฆิเก ปุคฺคตฺตฺตํเสยฺยํ สํนถริตฺวา วา

๓๘๒] ปาจิตฺตียกณฺเฑ ภูตคฺวามวคฺคหฺนํ ปณฺญมสฺสํทฺธาปทํ อนาคติ ๒๔๘
 สฺนุทฺวาทฺเต วา ทํ ปกฺกมฺนฺโต เนว อุตฺทเรยฺย น อุตฺทราเปยฺย
 อนาคติ วา คจฺเจยฺย อนาคติ ปาจิตฺตียสฺส ๑ วิหารสฺส
 อฺปจฺวารេ วา อฺปฺยฺจฺฉานสํถายํ วา มณฺทเป วา รุกฺขมฺมูเต วา
 เสยฺยํ สฺนุทฺวิตฺตวา วา สฺนุทฺวาทฺเต วา ทํ ปกฺกมฺนฺโต เนว
 อุตฺทเรยฺย น อุตฺทราเปยฺย อนาคติ วา คจฺเจยฺย อนาคติ
 ทุกฺกฏสฺส ๑ มณฺจํ วา ปิํจํ วา วิหารេ วา วิหารสฺส อฺปจฺวารេ
 วา อฺปฺยฺจฺฉานสํถายํ วา มณฺทเป วา รุกฺขมฺมูเต วา สฺนุทฺวิตฺตวา วา
 สฺนุทฺวาทฺเต วา ทํ ปกฺกมฺนฺโต เนว อุตฺทเรยฺย น อุตฺทราเปยฺย
 อนาคติ วา คจฺเจยฺย อนาคติ ทุกฺกฏสฺส ๑ ปุคฺคตฺเท สงฺฆิก-
 สฺสณฺณํ อนาคติ ทุกฺกฏสฺส ๑ ปุคฺคตฺเท เวมตฺติโก อนาคติ
 ทุกฺกฏสฺส ๑ ปุคฺคตฺเท ปุคฺคตฺตฺสณฺณํ อนาคติ ปุคฺคตฺเท อนาคติ
 ทุกฺกฏสฺส ๑ อดฺตโน ปุคฺคตฺเท อนาคติ ๑

[๓๘๒] อนาคติ อุตฺทวิตฺตวา คจฺฉนฺติ อุตฺทวาทฺเตว คจฺฉนฺติ
 อนาคติ คจฺฉนฺติ เกนจฺ ปตฺติพฺพุทฺธํ โหติ สํเปกฺโข คนฺตฺวา
 ตตฺถ จีโต อนาคติ เกนจฺ ปตฺติพฺพุทฺธํ โหติ อนาคติ
 อุมฺมตฺตกสฺส อนาคติ อาทิกมฺมิกสฺสํสํทํ ๑

ปณฺญมสฺสํทฺธาปทํ นิฏฺฐิตํ ๑

ฉกฺฉกฺฉกฺฉกฺ

[๓๘๓] เตน สมนเณ พุกุโช ภควา สวคฺติยํ วิหริติ เขตวเน
อนาถปิตุทิกตฺส อารามे ๑ เตน โช ปน สมนเณ ฉพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ วรเสยฺยาโย ปติพฺพุทฺธนฺติ เถเว ภิกฺขุ วุฏฺฐาเปนฺติ ๑ อถโช
ฉพฺพคฺคิยานํ ภิกฺขุณํ เขตทโหสิ เกน นุ โช มยํ อฺปาเยน อิว
วตฺถํ วเสยฺยามาติ ๑ อถโช ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ เถเว ภิกฺขุ
อนฺุปชชฺช เสยฺยํ กปฺเปนฺติ ยตฺถ สมนฺุพาโช ภวิสฺสตี โส
ปกฺกมิสฺสตีติ ๑ ये ते ภิกฺขุ อปฺปิเจตฺตา ๑ पे ๑ ते อฺสุณฺยานฺติ
ชฺชียนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ हि नाम ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ เถเว ภิกฺขุ
อนฺุปชชฺช เสยฺยํ กปฺเปตฺถนฺตีติ ๑ อถโช ते ภิกฺขุ ภควโต
เขตมคฺคํ อวโรเจตฺ ๑ पे ๑ สจฺจํ กิร ตฺมุเห ภิกฺขเว เถเว
ภิกฺขุ อนฺุปชชฺช เสยฺยํ กปฺเปตฺตาติ ๑ สจฺจํ ภควาติ ๑ วิกรฺหิ
พุกุโช ภควา กถํ हि नाम ตฺมุเห โมชฺปฺริสา เถเว ภิกฺขุ
อนฺุปชชฺช เสยฺยํ กปฺเปตฺถนฺตีติ เนตํ โมชฺปฺริสา อปฺปตฺถนฺนํ वा
ปสาทाय ๑ पे ๑ เขตวเจ ปน ภิกฺขเว อิมํ ฉกฺฉกฺฉกฺฉกฺ อฺกฺติเสยฺยาถ
โย ปน ภิกฺขุ สจฺจิกเถ วิหาเว ชานํ ปุพฺพुकตํ ภิกฺขุ อนฺุปชชฺช
เสยฺยํ กปฺเปยฺย यत्ถ สมนฺุพาโช ภวิสฺสตี โส ปกฺกมิสฺสตีติ
เขตเทว ปจฺจยํ กวิตฺวา อนณฺณํ ปาจิคฺคิยนฺติ ๑

[๓๘๔] โย ปนาติ โย ยาติโส ๑ पे ๑ ภิกฺขุติ ๑ पे ๑ อยํ

๓๘๕] ปาจิตฺตียกณฺเฑ ภุตคามวคฺคํสฺส อฏฺฐจฺติกฺขาปทํ ปทภาชนํ ๒๕๓

อิมํมํ อตฺเต อธิปฺเบโต ภิกฺขุติ ๑ สํฆิกโก นาม วิหารโ สํฆสฺส
ทินฺโน โหติ ปริจฺจตฺโต ๑ ชานาติ นาม. วุฑฺฒโสมฺมิ ชานาติ
คิตาโนติ ชานาติ สํฆเณ ทินฺโนติ ชานาติ ๑ อญฺฺปชชฺชชาติ
อญฺฺปวิสิตฺวา ๑ เสยฺยํ กปฺเปยฺยาติ มณฺเฑสฺส วา ปิํสฺส วา
ปวิสฺมนฺตสฺส วา นิภฺชมนฺตสฺส วา อฺุปรจาเร เสยฺยํ สฺนฺนรฺติ วา
สฺนฺนรฺวาเปติ วา อฺาปฺตฺติ ทฺกฺกฏฺสฺส อภินิสฺสํทฺติ วา อภินิปรชฺชติ
วา อฺาปฺตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ๑ เอตฺเตว ปจฺจุยฺมํ กวิตฺวา อนณฺณนฺนุติ
น อณฺโณ โกจฺจิ ปจฺจุโย โหติ อญฺฺปชชฺช เสยฺยํ กปฺเปตฺตุ ๑

[๓๘๕] สํฆิกเก สํฆิกถสฺสณฺเฑ อญฺฺปชชฺช เสยฺยํ กปฺเปติ อฺาปฺตฺติ
ปาจิตฺตียสฺส ๑ สํฆิกเก เวมฺติโก อญฺฺปชชฺช เสยฺยํ กปฺเปติ
อฺาปฺตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ๑ สํฆิกเก ปุคฺคตฺถิสฺสณฺเฑ อญฺฺปชชฺช เสยฺยํ
กปฺเปติ อฺาปฺตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ๑ มณฺเฑสฺส วา ปิํสฺส วา
ปวิสฺมนฺตสฺส วา นิภฺชมนฺตสฺส วา อฺุปรจาร์ จเปตฺวา เสยฺยํ สฺนฺนรฺติ
วา สฺนฺนรฺวาเปติ วา อฺาปฺตฺติ ทฺกฺกฏฺสฺส ๑ อภินิสฺสํทฺติ วา อภิ-
นิปรชฺชติ วา อฺาปฺตฺติ ทฺกฺกฏฺสฺส ๑ วิหารสฺส อฺุปรจาเร วา อฺุปรจฺจฺจฺน-
สํถายํ วา มณฺเฑนเป วา วุฑฺฒมฺมุเต วา อชฺโฌกาเส วา เสยฺยํ
สฺนฺนรฺติ วา สฺนฺนรฺวาเปติ วา อฺาปฺตฺติ ทฺกฺกฏฺสฺส ๑ อภินิสฺสํทฺติ
วา อภินิปรชฺชติ วา อฺาปฺตฺติ ทฺกฺกฏฺสฺส ๑ ปุคฺคตฺถิเก สํฆิก-
ถสฺสณฺเฑ อฺาปฺตฺติ ทฺกฺกฏฺสฺส ๑ ปุคฺคตฺถิเก เวมฺติโก อฺาปฺตฺติ
ทฺกฺกฏฺสฺส ๑ ปุคฺคตฺถิเก ปุคฺคตฺถิสฺสณฺเฑ อณฺเฑสฺส ปุคฺคตฺถิเก อฺาปฺตฺติ

ทุกกฏุตฺถ ๑ อตุตโน ปุคฺคตเถ อนาปตฺติ ๑

[๓๘๖] อนาปตฺติ คิตาโน ปวิสฺติ สฺเตน วา อฺุณฺเฬน วา
 ปิฬิตโต ปวิสฺติ อาปทาสฺสุ อุมฺมตฺตกตฺถ อาทิกมฺมิกตฺถํ ๑
 ฉฺฉจฺฉิตฺทฺทฺทํ นิฉฺฉจฺฉิตฺ ๑

สตฺตมสติกาปาที

[๓๘๗] เตน ส่มเยน พุกุโธ ภควา ส้าวคฺติยํ วิหริติ เขตตวเน
อนาถบิณฺฑิตฺถิสฺส อารามे ๑ เตน โข ปน ส่มเยน สฺตฺตฺรตฺตวคฺคิยา
ภิกฺขุ อณฺเฏตฺรํ ปจฺจนฺติมํ มหาวิหารํ ปฺฏิสงฺขโรนฺติ อิท มยํ
วตฺถิสฺสํ วตฺถิสฺสํสมาติ ๑ อทฺทตฺถิสฺสํ โข นพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ สฺตฺตฺรตฺตวคฺคิเย
ภิกฺขุ วิหารํ ปฺฏิสงฺขโรนฺเต ทิสฺสวาน เอมมาหํสฺสํ อิเม อากุโส
สฺตฺตฺรตฺตวคฺคิยา ภิกฺขุ วิหารํ ปฺฏิสงฺขโรนฺติ หนฺท เน อฏฺฐสา-
เปตฺถิสฺสํสมาติ ๑ เอกจฺเจ เอมมาหํสฺสํ อากเมถากุโส ยาว ปฺฏิ-
สงฺขโรนฺติ ปฺฏิสงฺขโรนฺเต อฏฺฐสาเปตฺถิสฺสํสมาติ ๑ อถโฆ นพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ สฺตฺตฺรตฺตวคฺคิเย ภิกฺขุ เขตทโวจุํ อฏฺฐเสถากุโส อมฺหากํ
วิหาโร ปาปฺพณาคฺคิตี ๑ หนฺ อากุโส ปฺฏิจฺเจว อจฺจิกฺขิตพฺพิ มยญจ
อณฺเฏปํ ปฺฏิสงฺขเรยฺยามาติ ๑ หนฺ อากุโส สงฺฆิกโก วิหาโรติ ๑
อามาคุโส สงฺฆิกโก วิหาโรติ ๑ อฏฺฐเสถากุโส อมฺหากํ วิหาโร
ปาปฺพณาคฺคิตี ๑ มหตฺถโก อากุโส วิหาโร ตฺตฺเมหิํ วตฺถ มยํ
วตฺถิสฺสํสมาติ ๑ อฏฺฐเสถากุโส อมฺหากํ วิหาโร ปาปฺพณาคฺคิตี กุบิ์ตา
อนตฺตมนา คํวํยํ คเหตุวา นิกฺกทฺทมนฺติ ๑ เต นิกฺกทฺทมิยมานา
โรทมนฺติ ๑ ภิกฺขุ เอมมาหํสฺสํ กิสฺสํ ตฺตฺเมห อากุโส โรทถาติ ๑
อิเม อากุโส นพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ กุบิ์ตา อนตฺตมนา อเมห สงฺฆิกา
วิหารา นิกฺกทฺทมนฺตฺคิตี ๑ เย เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺฉา ๑ เป ๑ เต

๓๘๑] ปาจิตฺตियกณฺเฑ ภูตคามวคฺคสฺส ตฺตมสฺสิกฺขาปทํ อนาปตฺติ ๒๕๕

[๓๘๐] สํฆิเก สํฆิกสฺสณฺเฑ กุบีโต อนตฺตมโน นิกฺกขุทฺตติ
วา นิกฺกขุทฺตมาเปติ วา อापตฺติ ปาจิตฺตियสฺส ๑ สํฆิเก เวมตฺติโก
กุบีโต อนตฺตมโน นิกฺกขุทฺตติ วา นิกฺกขุทฺตมาเปติ วา อापตฺติ
ปาจิตฺตियสฺส ๑ สํฆิเก ปุคฺคตฺติสฺสณฺเฑ กุบีโต อนตฺตมโน นิกฺกขุทฺตติ
วา นิกฺกขุทฺตมาเปติ วา อापตฺติ ปาจิตฺตियสฺส ๑ ตสฺส ปรีกฺขารํ
นิกฺกขุทฺตติ วา นิกฺกขุทฺตมาเปติ วา อापตฺติ ทฺตกฺกฺขุทฺต ๑ วิหารสฺส
อุปจารวา วา อุปฺปจฺจํสาธาตยา วา มนฺุทฺตปา วา รุกฺขมฺมูตา วา
อชฺุโณกาสา วา นิกฺกขุทฺตติ วา นิกฺกขุทฺตมาเปติ วา อापตฺติ
ทฺตกฺกฺขุทฺต ๑ ตสฺส ปรีกฺขารํ นิกฺกขุทฺตติ วา นิกฺกขุทฺตมาเปติ วา
อापตฺติ ทฺตกฺกฺขุทฺต ๑ อนฺุสฺสํมฺปนฺนํ วิหารวา วา วิหารสฺส อุปจารวา
วา อุปฺปจฺจํสาธาตยา วา มนฺุทฺตปา วา รุกฺขมฺมูตา วา อชฺุโณกาสา
วา นิกฺกขุทฺตติ วา นิกฺกขุทฺตมาเปติ วา อापตฺติ ทฺตกฺกฺขุทฺต ๑
ตสฺส ปรีกฺขารํ นิกฺกขุทฺตติ วา นิกฺกขุทฺตมาเปติ วา อापตฺติ
ทฺตกฺกฺขุทฺต ๑ ปุคฺคตฺติเก สํฆิกสฺสณฺเฑ อापตฺติ ทฺตกฺกฺขุทฺต ๑
ปุคฺคตฺติเก เวมตฺติโก อापตฺติ ทฺตกฺกฺขุทฺต ๑ ปุคฺคตฺติเก ปุคฺคตฺติสฺสณฺเฑ
อนฺเฑสฺส ปุคฺคตฺติเก อापตฺติ ทฺตกฺกฺขุทฺต ๑ อตฺตโน ปุคฺคตฺติเก
อนาปตฺติ ๑

[๓๘๑] อนาปตฺติ อตฺตชฺุ นิกฺกขุทฺตติ วา นิกฺกขุทฺตมาเปติ วา
ตสฺส ปรีกฺขารํ นิกฺกขุทฺตติ วา นิกฺกขุทฺตมาเปติ วา อุมฺมตฺตกํ
นิกฺกขุทฺตติ วา นิกฺกขุทฺตมาเปติ วา ตสฺส ปรีกฺขารํ นิกฺกขุทฺตติ

วา นิกุกกุชมาเปติ วา ภณฺชนการกํ วา กถหารกํ วา วิวาท-
 การกํ วา ภสฺสการกํ วา สงฺฆे อธิกรณการกํ วา นิกุกกุชมติ
 วา นิกุกกุชมาเปติ วา ศสฺสํ ปริกฺขารํ นิกุกกุชมติ วา นิกุกกุชมา-
 เปติ วา อมฺเตวาสิกํ วา สทฺธิวิหาริกํ วา น สมนฺวตฺตุนฺตํ
 นิกุกกุชมติ วา นิกุกกุชมาเปติ วา ศสฺสํ ปริกฺขารํ นิกุกกุชมติ
 วา นิกุกกุชมาเปติ วา อุมฺมตฺตกสฺสํ อาทิกมฺมิกสฺสํ ๑

สत्ตมสติกาปทํ นิฏฺฐิตํ ๑

ปี่จี่ วา อภินิสฺสํเทยฺย วา อภินิปรุชฺเชยฺย วา ปาจิตฺตียนุติ ๑

[๓๘๓] โย ปนาติ โย ยาทิโส ๑ เป ๑ ภิกฺขุติ ๑ เป ๑
อัย อิมสฺมึ อตุเถ อธิปฺเปโต ภิกฺขุติ ๑ สงฺฆิโก นาม วิหาโร
สงฺฆสฺส ทินฺโน โหติ ปริจฺจตุโต ๑

[๓๘๔] เวหาสฺกุฏี นาม มชฺฌิมสฺส ปุริสสฺส อัสสํฆฏฺฐา ๑
อาหฺจฺปาทโก นาม มณฺโโจ องฺเค วิชฺฌิตฺวา จิโต โหติ ๑
อาหฺจฺปาทกํ นาม ปี่จี่ องฺเค วิชฺฌิตฺวา จิตํ โหติ ๑ อภินิสฺสํ-
เทยฺยาคิ ตสฺมึ อภินิสฺสํทคิ อาปคฺติ ปาจิตฺตียสฺส ๑ อภินิปรุชฺชยาคิ
ตสฺมึ อภินิปรุชฺชติ อาปคฺติ ปาจิตฺตียสฺส ๑

[๓๘๕] สงฺฆิเก สงฺฆิกสฺสณฺณํ อฺปฺริเวหาสฺกุฏฺฐิยา อาหฺจฺปาทกํ
มณฺจํ วา ปี่จี่ วา อภินิสฺสํทคิ วา อภินิปรุชฺชติ วา อาปคฺติ
ปาจิตฺตียสฺส ๑ สงฺฆิเก เวมตฺติโก อฺปฺริเวหาสฺกุฏฺฐิยา อาหฺจฺปาทกํ
มณฺจํ วา ปี่จี่ วา อภินิสฺสํทคิ วา อภินิปรุชฺชติ วา อาปคฺติ
ปาจิตฺตียสฺส ๑ สงฺฆิเก ปุคฺคตฺติสฺสณฺณํ อฺปฺริเวหาสฺกุฏฺฐิยา อาหฺจฺ-
ปาทกํ มณฺจํ วา ปี่จี่ วา อภินิสฺสํทคิ วา อภินิปรุชฺชติ วา อาปคฺติ
ปาจิตฺตียสฺส ๑ ปุคฺคตฺติเก สงฺฆิกสฺสณฺณํ อาปคฺติ ทฺถกฺขสฺส ๑
ปุคฺคตฺติเก เวมตฺติโก อาปคฺติ ทฺถกฺขสฺส ๑ ปุคฺคตฺติเก ปุคฺคตฺติสฺสณฺณํ
อณฺณสฺส ปุคฺคตฺติเก อาปคฺติ ทฺถกฺขสฺส ๑ อตุคฺติโน ปุคฺคตฺติเก
อนาปคฺติ ๑

[๓๘๖] อนาปคฺติ อเวหาสฺกุฏฺฐิยา สีสํฆฏฺฐาย เหฏฺฐา อปฺริ-

๓๘๖] ปาจิตฺตียกณฺเฑ ภูตคามวคฺคํ อฏฺฐมสํกฺขาปทํ อณาปตฺติ ๒๕๘
โภคํ โหติ ปทรสณฺณจิตํ โหติ ปฏฺฐาณิ ทินฺนา โหติ คตฺถมิ
จีโต คณฺหาติ วา ตคฺเคติ วา อุมฺมตฺตคตฺถํ อาทิกมฺมิ-
กตฺถํ ๑

อฏฺฐมสํกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ๑

นวมสติกาปท

[๓๘๗] เตน ส่มเยน พุทฺโธ ภควา โทสมุพิยํ วิหริติ โฆสิตา-
 ราเม ฯ เตน โช ปน ส่มเยน อายสุมโต ฉนฺนสฺสํ อุนฺนุจํโก
 มหามคฺโค อายสุมโต ฉนฺนสฺสํ วิหารํ กาวาเปติ ฯ อถโช
 อายสุมมา ฉนฺโน กตปริโยสิตํ วิหารํ ปุณฺนํ ฉาทาเปตี^๑ ปุณฺนํ
 ติมฺปาเปตี^๒ อติภาริโก^๓ วิหาโร ปริปติ ฯ อถโช อายสุมมา ฉนฺโน
 ตินฺนํ กุจฺฉนฺนํ สํกทฺตมนฺนํ อณฺณตฺรสฺสํ พุราหฺมณสฺสํ ยวเขตฺตํ
 ทุสฺเสตี ฯ อถโช โส พุราหฺมณฺโน อชฺชฌายติ ชฺชยติ วิปาเจติ
 กถํ หิ นาม ภทฺตทฺตนา อมฺหากํ ยวเขตฺตํ ทุสฺเสตฺตํ
 โช ภิกฺขุ สสฺสํ พุราหฺมณสฺสํ อชฺชฌายนฺตสฺสํ ชฺชยนฺตสฺสํ วิปา-
 เจนฺตสฺสํ ฯ เย เต ภิกฺขุ อปฺปํจฺจนา ฯ เป ฯ เต อชฺชฌายนฺติ
 ชฺชยนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม อายสุมมา ฉนฺโน กตปริโยสิตํ
 วิหารํ ปุณฺนํ ฉาทาเปตฺตํ ปุณฺนํ ติมฺปาเปตฺตํ อติภาริโก
 วิหาโร ปริปตฺตี ฯ อถโช เต ภิกฺขุ ภควโต เอตมคฺคํ อาริเจสฺสุ
 ฯ เป ฯ สจฺจํ กิร คฺคํ ฉนฺนํ กตปริโยสิตํ วิหารํ ปุณฺนํ
 ฉาทาเปตี ปุณฺนํ ติมฺปาเปตี อติภาริโก วิหาโร ปริปตฺตี ฯ
 สจฺจํ ภควาติ ฯ วิคฺรหิ พุทฺโธ ภควา กถํ หิ นาม คฺคํ
 โมฆปฺปิตํ กตปริโยสิตํ วิหารํ ปุณฺนํ ฉาทาเปตฺตํ ปุณฺนํ

๑ ย. ม. ฉาทาเปติ ฯ ๒ ติมฺปาเปติ ฯ ๓ อติภาริโก ฯ

๓๘๘] ปาจิตฺตियกณฺเฑ ภูตคามวคฺคสุตฺตํ นวมสังฺกขาปทํ ปญฺญตฺตํ ๒๖๓
 ติมุปาเปตฺตํ อติภาริโก วิหาโร ปริปติ เหน้ โมฆปรินิ
 ธิปฺปสฺสนานันฺ วา ปสาทาย ๑ เป ๑ เหวญฺจ ปน ภิกฺขเว อิมิ
 สิฏฺฐาปทํ อุกฺกมฺมชฺชานนํ มหตฺตํ ปน ภิกฺขุณา วิหารํ การย-
 มาเนน ยาว ทวารโกธา อคฺคพฺพชฺชปนาย อาโตถสฺนฺธิปริกมฺมาย
 ทฺวิคฺคตฺติจฺจนฺตํ ปริยายํ อปฺหริเต จิเตน อธิฏฺฐาตพฺพํ ตโต
 เจ อคฺคตฺริ อปฺหริเตปิ จิโต อธิฏฺฐชฺชเยยฺย ปาจิตฺตियนฺติ ๑

[๓๘๘] มหตฺตโก นาม วิหาโร สฺตํสํมิโก วุจฺจติ ๑ วิหาโร
 นาม อุตฺตติโต วา โหติ อวตฺติโต วา อุตฺตติตาวตฺติโต วา ๑
 การยมาเนนาติ กโรนฺโต วา การาเปนฺโต วา ๑ ยาว ทวารโกธาติ
 ปิฏฺฐิสฺสงฆาฏฺฐสฺตํ สํมณฺตา หตฺถปาสา ๑ อคฺคพฺพชฺชปนายาติ ทฺวา-
 รวฺชฺชปนาย ๑ อาโตถสฺนฺธิปริกมฺมายาติ วาตปานปริกมฺมาย เสต-
 วณฺณํ กาวณฺณํ เกรวณฺณํ มาตาคมฺมํ ตตาคมฺมํ มกร-
 ทนฺตํ ปณฺจปฏฺฐิกํ ๑ ทฺวิคฺคตฺติจฺจนฺตํ ปริยายํ อปฺหริเต จิเตน
 อธิฏฺฐาตพฺพนฺติ หริคํ นาม ปุพฺพณฺณํ อปฺรณฺณํ ๑ สเจ หริเต
 จิโต อธิฏฺฐาติ อาปฺตติ ทฺกกฏฺฐสฺตํ ๑ มคฺเคน ฉาเทนตฺตํ เทว
 มคฺเค อธิฏฺฐหิตฺวา ตติยํ มคฺคํ อาณาเปตฺวา ปกฺกमितพฺพํ ๑
 ปริยาเยน ฉาเทนตฺตํ เทว ปริยาเย อธิฏฺฐหิตฺวา ตติยํ ปริยายํ
 อาณาเปตฺวา ปกฺกमितพฺพํ ๑

[๓๘๘] ตโต เจ อคฺคตฺริ อปฺหริเตปิ จิโต อธิฏฺฐชฺชเยยฺยติ

๓ ย. ม. อคฺคตฺริ ๑

อิฏฺจกาย ฉาเทหุคฺคฺสฺสฺ อิฏฺจกัฏฺจกาย อปาตฺติ ปาจิตฺตียสฺสฺ ๑
 สฺติถาย ฉาเทหุคฺคฺสฺสฺ สฺติถาย สฺติถาย อปาตฺติ ปาจิตฺตียสฺสฺ ๑ สฺสุชาย
 ฉาเทหุคฺคฺสฺสฺ บิณฺเฑ บิณฺเฑ อปาตฺติ ปาจิตฺตียสฺสฺ ๑ ทิเณน
 ฉาเทหุคฺคฺสฺสฺ กรเพ กรเพ อปาตฺติ ปาจิตฺตียสฺสฺ ๑ ปณฺเณน
 ฉาเทหุคฺคฺสฺสฺ ปณฺเณน ปณฺเณน อปาตฺติ ปาจิตฺตียสฺสฺ ๑

[๔๐๐] อติเรกทฺวิคฺติปริยาเย อติเรกสฺนฺณํ อธิฏฺฐจฺาติ อปาตฺติ
 ปาจิตฺตียสฺสฺ ๑ อติเรกทฺวิคฺติปริยาเย เวมฺติโก อธิฏฺฐจฺาติ อปาตฺติ
 ปาจิตฺตียสฺสฺ ๑ อติเรกทฺวิคฺติปริยาเย อุนกสฺนฺณํ อธิฏฺฐจฺาติ อปาตฺติ
 ปาจิตฺตียสฺสฺ ๑ อุนกทฺวิคฺติปริยาเย อติเรกสฺนฺณํ อปาตฺติ ทฺกฺ-
 กฏฺสฺสฺ ๑ อุนกทฺวิคฺติปริยาเย เวมฺติโก อปาตฺติ ทฺกฺกฏฺสฺสฺ ๑
 อุนกทฺวิคฺติปริยาเย อุนกสฺนฺณํ อเนาปตฺติ ๑

[๔๐๑] อเนาปตฺติ ทฺวิคฺติปริยาเย อุนกทฺวิคฺติปริยาเย เตเณ
 คฺุหาย ทิณฺกฏฺิกาย อฉฺฉสฺสฺคฺุทาย อคฺคฺโน ฌเนน วาสฺาการิ
 สฺเปคฺวา สฺพพคฺุถ อเนาปตฺติ อุนฺมคฺุคฺคฺสฺสฺ อาทิกมฺุมิคฺุสฺสาติ ๑

นวมสฺสิกฺุชาปทํ นิฏฺฐจิตํ ๑

ทศมสติกาปท

[๔๐๒] เตน ส้มเยน พุทฺโธ ภควา อาพวียํ วิหริติ อคฺคาพเว
เจติเย ฯ เตน โธ ปน ส้มเยน อาพวิกา ภิกฺขุ นวณมฺมํ กโรนฺตา
ชานํ สंपฺปาณกํ อุกกํ ตินมฺมํ มคฺคิกมฺมํ สិณฺจณฺตีมํ สิณฺจา-
เปณฺตีมํ ฯ ยะ เต ภิกฺขุ อปฺปมฺมํ ๑ เป ๑ เต อชฺชฌายนฺตึ ชยฺนฺตึ
วิปาเจนฺตึ กถํ หิ นาม อาพวิกา ภิกฺขุ ชานํ สंपฺปาณกํ อุกกํ
ตินมฺมํ มคฺคิกมฺมํ สิณฺจิสฺสณฺตีมํ สิณฺจาเปสฺสณฺตีมํ ๑ อถ โธ เต
ภิกฺขุ ภควโต เอตมคฺคํ อาโรเจสฺสํ ๑ เป ๑ สจฺจํ กิร ตุมฺเห ภิกฺขเว
ชานํ สंपฺปาณกํ อุกกํ ตินมฺมํ มคฺคิกมฺมํ สิณฺจณฺตีมํ สิณฺจาเปณฺตีมํ ๑
สจฺจํ ภควาติ ฯ วิหริหิ พุทฺโธ ภควา กถํ หิ นาม ตุมฺเห
โมชฺสปริสา ชานํ สंपฺปาณกํ อุกกํ ตินมฺมํ มคฺคิกมฺมํ สิณฺจิสฺสณฺตีมํ
สิณฺจาเปสฺสณฺตีมํ เนตํ โมชฺสปริสา อปฺปสฺสณฺนํ วา ปสฺสทาย ปสฺสณฺนํ
วา ภิชฺชโยภาวาย ๑ เป ๑ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ
อุกฺกิสฺเสยฺยถ โย ปน ภิกฺขุ ชานํ สंपฺปาณกํ อุกกํ ตินมฺมํ วา
มคฺคิกกํ วา สิณฺจเยยฺย วา สิณฺจาเปยฺย วา ปาจิตฺตियนฺตึ ๑

[๔๐๓] โย ปนาติ โย ยาทิสํ ๑ เป ๑ ภิกฺขุติ ๑ เป ๑ อยํ
อิมสฺมํ อคฺคเ อธิปฺเปโต ภิกฺขุติ ๑ ชานํ นาม สํมํ วา ชานาติ
อณฺเณ วา ตสฺส อาโรเจนฺตึ ๑

[๔๐๔] สิณฺจเยยฺยาติ สยํ สิณฺจติ อปฺปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส ๑

สัจฺจํเปยฺยชาติ อญฺญํ อานาเปติ อปฺตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ๑ สกั
 อานตฺโต พหุทฺธิ สัจฺจติ อปฺตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ๑ สปัปฺปานเก
 สปัปฺปานกสฺสณฺณํ คิณฺโณ วา มตฺตีกํ วา สัจฺจติ วา สัจฺจจาเปติ
 วา อปฺตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ๑ สปัปฺปานเก เวมตฺติโก คิณฺโณ วา
 มตฺตีกํ วา สัจฺจติ วา สัจฺจจาเปติ วา อปฺตฺติ ทฺตฺตฺตฺตฺส ๑
 สปัปฺปานเก อปัปฺปานกสฺสณฺณํ คิณฺโณ วา มตฺตีกํ วา สัจฺจติ วา
 สัจฺจจาเปติ วา อเนาปฺตฺติ ๑ อปัปฺปานเก สปัปฺปานกสฺสณฺณํ
 อปฺตฺติ ทฺตฺตฺตฺตฺส ๑ อปัปฺปานเก เวมตฺติโก อปฺตฺติ ทฺตฺตฺตฺตฺส ๑
 อปัปฺปานเก อปัปฺปานกสฺสณฺณํ อเนาปฺตฺติ ๑

[๔๐๕] อเนาปฺตฺติ อสฺสณฺณิจฺจ อสฺสติยา อชานนุสฺส อุมฺมตฺต-
 กสฺส อาทิกมฺมิกสฺสชาติ ๑

ทสฺมสฺสึทฺตฺตฺตฺส นินฺนิจิตฺตํ ๑
 ภูตคามวคฺโค ทฺตฺติโย ๑

คสฺส อุตฺตฺตฺตฺตฺส

ภูตํ อญฺญา อชฺชญา ปกฺกมฺนุเตน เต ทฺตฺต
 ปุพฺเพ นิกฺกทฺตฺตฺตฺตฺส ทฺตฺตฺตฺส สปัปฺปานเกน จาติ ๑

๑ ย. ม. ทฺตฺตฺตฺส สปัปฺปานเกน ๑

โอวาทวคฺคสุตฺต ปจฺจิมสํกฺขาปทํ

[๔๐๖] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สํวตฺถิยํ วิหริติ เขตฺวเน
 ฌนาถมณฺเฑสิทฺถสฺส อารามเ ๑ เตน โช ปน สมเยน เถรา ภิกฺขุ
 ภิกฺขุณีโย โอวทฺตนา ตาภิโน โหนฺติ จีวรมีณฺทปาทเสนาสนคิถาน-
 ปจฺจยภตฺตชฺชปรภิกฺขารานํ ๑ อถโช นพฺพคฺคิยานํ ภิกฺขุณฺโณ เอตทโหสิ
 เอตฺรหิ โช อาวุโส เถรา ภิกฺขุ ภิกฺขุณีโย โอวทฺตนา ตาภิโน โหนฺติ
 จีวรมีณฺทปาทเสนาสนคิถานปจฺจยภตฺตชฺชปรภิกฺขารานํ หนฺทาธุโส
 มยฺมี ภิกฺขุณีโย โอวทามาติ ๑ อถโช นพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ ภิกฺขุณีโย
 อุปสงฺกมิตฺวา เอตทโวจํ เอถ อเมหิมี ภิกฺขิณีโย อุปสงฺกมถ
 มยฺมี โอวทิสฺสํมาติ ๑ อถโช ตา ภิกฺขุณีโย เยน นพฺพคฺคิยา
 ภิกฺขุ เตนฺอุปสงฺกมิตฺถํ อุปสงฺกมิตฺวา นพฺพคฺคิเย ภิกฺขุ อภิวาทิตฺวา
 เอกมนฺตํ นิสฺสํทิสฺสํ ๑ อถโช นพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ ภิกฺขุณฺโณ ปฺริตฺตํเยว
 ฌมฺมี ถถํ กตฺวา ทิวสํ ติวฺจฺจนาถกาย วิตฺตินาเมตฺวา อญฺโฆเชตฺถํ
 คจฺจถ ภิกฺขิณีโยติ ๑ อถโช ตา ภิกฺขุณีโย เยน ภควา เตนฺ-
 ปสงฺกมิตฺถํ อุปสงฺกมิตฺวา ภควนฺตํ อภิวาทิตฺวา เอกมนฺตํ อญฺจิสฺสํ ๑
 เอกมนฺตํ จีตา โช ตา ภิกฺขุณีโย ภควา เอตทโวจํ กจฺจติ
 ภิกฺขุณีโย โอวาโท อิทฺโธ อโหสิตฺติ ๑ กุโต ภนฺเต โอวาโท อิทฺโธ
 ภวิสฺสํติ อญฺยา นพฺพคฺคิยา ปฺริตฺตํเยว ฌมฺมี ถถํ กตฺวา ทิวสํ
 ติวฺจฺจนาถกาย วิตฺตินาเมตฺวา อญฺโฆเชตฺถนฺติ ๑ อถโช ภควา ตา
 ภิกฺขุณีโย ฌมฺมียา กถาย สํนทฺตํเสตฺถิ สํมาทเปตฺถิ สํมุตฺเตเชตฺถิ

สัมปหังเสถี ฯ อถโฆ ตา ภิกขุณีโย ภควตา ชมฺมียา กถาย
 สหุสฺสัถีตา สฺมาทปิตา สฺมุตฺเตชิตา สัมปหังสิตา อุฏฺฐายาสนา
 ภควนุตฺติ อภิวาเทตฺวา ปทกฺขิณฺโณ กตฺวา ปกฺกมัสฺสุ ฯ อถโฆ ภควา
 เอตสฺมึ นีทานเ เอตสฺมึ ปกรเณ ภิกขุสงฺฆมิ สันนิปาตาเปตฺวา
 ฉพฺพคฺคิเย ภิกขุ ปฏฺธิปฺจฺฉิ สจฺจํ กิร ตฺเมห ภิกฺขเว ภิกขุณฺโณ
 ปรีคฺคฺเขว ชมฺมึ กถํ กตฺวา ทิวสํ ติวฺจฺฉานกถาย วัตินาเมตฺวา
 อุยฺโยเชถาติ ฯ สจฺจํ ภควาติ ฯ วิคฺรหิ พุทฺโธ ภควา กถํ หิ
 นาม ตฺเมห โมชปฺริสา ภิกขุณฺโณ ปรีคฺคฺเขว ชมฺมึ กถํ กตฺวา
 ทิวสํ ติวฺจฺฉานกถาย วัตินาเมตฺวา อุยฺโยเชตฺสสถ เณตํ โมชปฺริสา
 อปฺปสฺนฺวานํ วา ปสาทาย ปสฺนฺวานํ วา ภฺยโยภาวาย ฯ เป ฯ
 วิคฺรหิตฺวา ชมฺมึ กถํ กตฺวา ภิกขุ อามนฺเตสฺสิ อนุชานามิ ภิกฺขเว
 ภิกขุโนวาทกํ สฺมฺมฺนฺนฺติคฺุ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว สฺมฺมฺนฺนฺติพฺโพ ปจฺมํ
 ภิกขุ ยาจิตฺพฺโพ ฯ ยาจิตฺวา พุยฺยตฺเตน ภิกขุณา ปฏฺธิพฺเสน สงฺโฆ
 ณาเปตฺพฺโพ สฺุณาตุ เม ภนฺเต สงฺโฆ ยถิ สงฺฆสฺสํ ปคฺคกตฺถํ
 สงฺโฆ อิตฺถนฺนามํ ภิกขุํ ภิกขุโนวาทกํ สฺมฺมฺนฺนฺเนยฺย ฯ เอสา
 ฌตฺติ ฯ สฺุณาตุ เม ภนฺเต สงฺโฆ สงฺโฆ อิตฺถนฺนามํ ภิกขุํ
 ภิกขุโนวาทกํ สฺมฺมฺนฺนฺติ ฯ ยสฺสํายสฺมโต ชมฺติ อิตฺถนฺนามสฺส
 ภิกขุโน ภิกขุโนวาทกสฺส สฺมฺมฺติ โส ตฺถนฺหสฺสํ ยสฺสํ นกฺขมฺติ
 โส ภาเสยฺย ฯ ทฺคฺคิยมฺมึ เอตมตฺถํ วทามิ ฯ เป ฯ ทฺคฺคิยมฺมึ
 เอตมตฺถํ วทามิ ฯ สฺุณาตุ เม ภนฺเต สงฺโฆ สงฺโฆ อิตฺถนฺนามํ

๔๐๗] ปาจิตฺตियกณฺเฑ โยวาทวคฺคสฺส ปจฺมสํกฺขาปทํ ปณฺณตฺตํ ๒๖๗
 ภิกฺขุ ภิกฺขุโนวาทกํ สํมฺมฺนฺตํ ๑ ยสฺสํยสฺมโต ชมตฺติ อิตฺตฺตฺตฺตํ
 ภิกฺขุโน ภิกฺขุโนวาทกสฺส สํมฺมตฺติ โส ตฺตฺตํ ยสฺสํ นกฺชมตฺติ
 โส ภาเสยฺย ๑ สํมฺมโต สํเมเน อิตฺตฺตฺตํ โภ ภิกฺขุ ภิกฺขุโน
 วาทโก ๑ ชมตฺติ สํมฺมสฺสํ ตสฺมา ตฺตฺตํ ๑ เอมเมตฺตํ ชารยํมตฺติ ๑
 อถโฆ ภควา นพฺพคฺคิเย ภิกฺขุ อเนกปริยาเยเน วิครหิตฺวา ทฺพภรตฺตํ
 ๑ เป ๑ เอมจฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สํกฺขาปทํ อุตฺตํเสยฺยาด โย
 ปน ภิกฺขุ อสํมฺมโต ภิกฺขุโนโย โยวาทเยยฺย ปาจิตฺตियนฺตํ ๑
 เอมจฺจํทํ ภควตา ภิกฺขุโน สํกฺขาปทํ ปณฺณตฺตํ โหติ ๑

[๔๐๗] เตน โข ปน สํเมเน เถวา ภิกฺขุ สํมฺมตฺตา ภิกฺขุโนโย
 โยวาทนฺตํ ตเถว ตาภิโน โหนติ จัฏฐํปณฺฑิตฺตํปาทเสนาสํนคิตาน-
 ปจฺจยเกสฺสชฺชปรีกฺขารานํ ๑ อถโฆ นพฺพคฺคิยานํ ภิกฺขุโน เอตทโหติ
 เอตฺรหิ โข อากุโส เถวา ภิกฺขุ สํมฺมตฺตา ภิกฺขุโนโย โยวาทนฺตํ
 ตเถว ตาภิโน โหนติ จัฏฐํปณฺฑิตฺตํปาทเสนาสํนคิตานปจฺจยเกสฺสชฺช-
 ปรีกฺขารานํ นหฺทากุโส มยฺยํ นิสฺสํมํ คนฺตฺวา อณฺณมณฺณํ
 ภิกฺขุโนวาทกํ สํมฺมฺนฺตฺวา ภิกฺขุโนโย โยวาทมาติ ๑ อถโฆ
 นพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ นิสฺสํมํ คนฺตฺวา อณฺณมณฺณํ ภิกฺขุโนวาทกํ
 สํมฺมฺนฺตฺวา ภิกฺขุโนโย อฺปสํกฺกมิตฺวา เอตทโวจํ มยฺยํ ภิกฺขุโนโย
 สํมฺมตฺตา อเมห อฺปสํกฺกมถ มยฺยํ โยวทิสฺสํมาติ ๑ อถโฆ ตา
 ภิกฺขุโนโย เยเน นพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ เตนฺปสํกฺกมิตฺสํ อฺปสํกฺกมิตฺวา
 นพฺพคฺคิเย ภิกฺขุ อภิวาทเตตฺวา เขกมณฺตํ นิสฺสํมํ ๑ อถโฆ นพฺพคฺคิยา

ภิกขุ ภิกขุหนึ่ง ปริศฺตฺยเว ชมฺมํ กถํ กตฺวา ทิวสํ ติวฺจฺฉานกถาย
 วัตฺตนาเมตฺวา อฺยุโยเชตฺสํ คจฺฉน ภคินิโยติ ฯ ๑ ๑๑๒ ตา ภิกขุณีโย
 เยน ภควา เตนฺปสงฺกมฺมํ อฺปสงฺกมิตฺวา ภควนฺตํ อภิวาเทตฺวา
 เอกมนฺตํ อฏฺฐจฺตํ ๑ เอกมนฺตํ จิตฺตา ๒ ตา ภิกขุณีโย ภควา
 เอกทโวจ กจฺจ ภิกขุณีโย โอวาโท อิทฺโธ อโหสฺสตี ๑ กุโต ภนฺเต
 โอวาโท อิทฺโธ ภวิสฺสตี อฺยยา นพฺพคฺคิยา ปริศฺตฺยเว ชมฺมํ กถํ
 กตฺวา ทิวสํ ติวฺจฺฉานกถาย วัตฺตนาเมตฺวา อฺยุโยเชตฺสฺนติ ๑ ๑๑๓
 ภควา ตา ภิกขุณีโย ชมฺมिया กถาย สฺนฺทสฺสตี สฺมาทเปตฺตี
 สฺมฺตฺเตเชตฺตี สฺมฺปหฺสฺสตี ๑ ๑๑๔ ตา ภิกขุณีโย ภควตา ชมฺมिया
 กถาย สฺนฺทสฺสตีตา สฺมาทปฺปิตา สฺมฺตฺเตชิตา สฺมฺปหฺสฺสตีตา อฏฺฐจฺยาสนา
 ภควนฺตํ อภิวาเทตฺวา ปทกฺขิณํ กตฺวา ปกฺกมฺมํ ๑ ๑๑๕ ภควา
 เอกสฺมํ นิตาเน เอกสฺมํ ปกฺรณ ภิกขุสฺสงฺฆํ สฺนฺนิปาตาเปตฺวา
 นพฺพคฺคิเย ภิกขุ ปฏฺฐิจฺฉติ สจฺจํ กิรฺ คฺมุเมห ภิกขเว ภิกขุหนึ่ง
 ปริศฺตฺยเว ชมฺมํ กถํ กตฺวา ทิวสํ ติวฺจฺฉานกถาย วัตฺตนาเมตฺวา
 อฺยุโยเชถาติ ๑ สจฺจํ ภควาติ ๑ ๑๑๖ วิครหิ พุทฺโธ ภควา กถํ หิ
 นาม คฺมุเมห โมชฺปฺริสา ภิกขุหนึ่ง ปริศฺตฺยเว ชมฺมํ กถํ กตฺวา
 ทิวสํ ติวฺจฺฉานกถาย วัตฺตนาเมตฺวา อฺยุโยเชตฺสฺสถ เนตฺม โมชฺปฺริสา
 อฺปฺปสฺนฺนํ วา ปสฺนฺนํ วา ภิโยภาวาย ๑ เป ๑
 ๑๑๗ วิครหิตฺวา ชมฺมํ กถํ กตฺวา ภิกขุ อามนฺเตตฺตี อฺนุชานามิ ภิกขเว
 อฏฺฐจฺหฺงเคหิ สฺมฺนฺนาคตฺมํ ภิกขุํ ภิกขุโนวาทกํ สฺมฺมฺนฺนิตฺมํ สฺตฺวา

๔๐๘] ปาจิตฺตियกณฺเฑ โยวาทวคฺคสุตฺตํ ปจฺจมตฺติกฺขาปทํ วิภงฺโก ๒๖๘
 โหติ ปาติโมกฺขสํวรํสุโต วิหริติ ชาจฺวารโคจฺรสมฺปนฺโน อหฺม
 มตฺเตสุ วชฺเชสุ ภูยทสฺสํวํ สฺมาทาย สิกฺขติ สิกฺขาปเทสุ พหุสฺสุโต
 โหติ สุตฺตโร สุตฺตสนฺนิจโย เย เต ชมฺมา อาทิกถฺยํยาณา มชฺฌเ
 กถฺยํยาณา ปริโยสํมกถฺยํยาณา สํตถํ สํพยุจฺชนํ เกวตปริปฺปณฺณํ
 ปริสฺสุทฺธิํ พุทฺทมจฺริยํ อภิวทฺถติ ตถารูปาสุตฺตํ ชมฺมา พหุสฺสุตา
 โหนฺติ ชตา วจฺสา ปริจิตา มนฺสํนเปกฺขิตา ทิฏฺฐิจิยา สุปฺปฏฺิ
 วิทฺฐา อุกฺขานิ โช ปนฺสฺส ปาติโมกฺขานิ วิตฺถาเรน สฺวาคทานิ
 โหนฺติ สฺวีกฺกทานิ สุปฺปวตฺตํ สฺวินิจฺฉิตานิ สฺวคฺคโส อหฺมพยุจฺชนโส
 กถฺยํยวาโจ โหติ กถฺยํยวากฺกโรณฺเ ยภฺยฺเยน ภิกฺขุณฺ्हํ ปิโย
 โหติ มนาโป ปฏฺิพโต โหติ ภิกฺขุณฺ्हโย โยวทิกฺุ น โช ปเนตฺ
 ภคฺคทฺตํ อุกฺกิสฺสํ ปพฺพชิตาย กาสํยวคฺคตฺตวสฺนํย ครุชฺชมํ อชฺฌเ
 ปนฺนปฺพุโ โหติ วัสฺติวสฺสํ วา โหติ อติเรกวัสฺติวสฺสํ วา
 อหฺมชานามิ ภิกฺขเว อิเมหิ อฏฺุสฺสงฺเคหิ สมนฺนาคตฺ ภิกฺขุํ ภิกฺขุโน
 วาทกํ สมนฺนนิคฺคฺติ ๑

[๔๐๘] โย ปนาติ โย ยาทิสํ ๑เป๑ ภิกฺขุติ ๑เป๑ อหฺม
 อิมสฺมํ อตฺเต อธิปฺเปโต ภิกฺขุติ ๑ อสฺมมโต นาม ฉตฺติจฺจตฺตฺเถน
 กมฺเมน อสฺมมโต ๑ ภิกฺขุณฺ्हโย นาม อุกฺกิสฺสํว อปฺสํมฺปนฺนา ๑

[๔๐๘] โยวเทยฺยติ อฏฺุสฺสํหิ ครุชฺชมฺเมหิ โยวทติ อापฺตติ
 ปาจิตฺตियสฺสํ ๑ อณฺเณน ชมฺเมน โยวทติ อापฺตติ ทฺกฏฺุสฺสํ ๑
 เอกโต อปฺสํมฺปนฺนํ โยวทติ อापฺตติ ทฺกฏฺุสฺสํ ๑

[๔๓๐] เตน สัมมเตน ภิกขุณา ปริเวณิ สัมมชฺชิตฺวา ปาณีย
 ปรีโชนียํ อฺปฏฺฐจาเปตฺวา อาสนิ ปณฺณาเปตฺวา ทฺตฺยิ คฺเหตฺวา
 นิสฺสํทิตฺพุํ ๑ ภิกขุณฺ्हิ คฺตฺถ คณฺฺตฺวา ตํ ภิกขุํ อภิวาเทตฺวา
 เอกมฺนตํ นิสฺสํทิตฺพุํ ๑ เตน สัมมเตนํ ภิกขุณา ปุจฺฉิตฺพุพา
 สัมคฺคตฺถ ภคินิโยติ ๑ สฺเจ สัมคฺคตฺถายุยาติ ภณฺนติ วตฺตฺนติ
 ภคินิโย อฏฺฐํ ڪรฺมฺมาติ ๑ สฺเจ วตฺตฺนติ อຍฺยาติ ภณฺนติ
 เอโส ภคินิโย โยวาโทติ นียฺยาเทตฺพุโพ ๑ สฺเจ น วตฺตฺนติ
 อຍฺยาติ ภณฺนติ โอสํเวตฺพุพา วสฺสํสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺส
 ตทฺหุปสฺส
 สํมํจิกฺกมฺมํ กาทฺพุํ อຍํ ฌมฺโม่ สํกฺกตฺวา ڪรฺกตฺวา มาเนตฺวา
 ปุเชตฺวา ยาวชฺฉิํ อนตฺติกฺกมฺนํโย ๑ น ภิกขุณฺ्हิยา อภิกฺขุเก อวาเส
 วสฺสํ วสฺสิตฺพุํ อຍมฺบิ ฌมฺโม่ สํกฺกตฺวา ڪรฺกตฺวา มาเนตฺวา ปุเชตฺวา
 ยาวชฺฉิํ อนตฺติกฺกมฺนํโย อนฺนวตฺตฺมมาสํ ภิกฺขุณฺ्हิยา ภิกฺขุสงฺฆโต
 เทว ฌมฺมา ปจฺจาสฺสํสฺสิตฺพุพา อฺโปสฺตปฺจฺจกฺกณฺจ โยวาทฺปสงฺกมฺนณฺจ
 อຍมฺบิ ฌมฺโม่ สํกฺกตฺวา ڪรฺกตฺวา มาเนตฺวา ปุเชตฺวา ยาวชฺฉิํ
 อนตฺติกฺกมฺนํโย ๑ วสฺสํ วตฺตฺถาย ภิกฺขุณฺ्हิยา อฺภโตสงฺฆေ ตฺหิ จํเนหิ
 ปวาเรตฺพุํ ทฺธิจฺเชน วา สฺเตน วา ปวิสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺส
 สํกฺกตฺวา ڪรฺกตฺวา มาเนตฺวา ปุเชตฺวา ยาวชฺฉิํ อนตฺติกฺกมฺนํโย ๑
 ڪรฺมฺมํ อชฺฉวาปนฺนาย ภิกฺขุณฺ्हิยา อฺภโตสงฺฆေ ปกฺกมฺมานตฺตํ จริตฺพุํ

๑ ย. ม. ไปตฺถเก อຍํ ปาโง น โหติ ๑

๔๑๒] ปาจิตฺตियกณฺเฑ โยวาทวคฺคสุตฺตํ ปจฺมสํกฺขาปทํ ๒๗๓

อยมฺมึ รมฺโฆ สํกุกฺคฺวา ๒๗๓ ครุกฺคฺวา มาเนตฺวา ปุเชตฺวา ยาวชฺฉิํ อน-
ติกฺกมฺนํโย ฯ เทว วสุตฺถานํ ๒๗๓ รมฺเมตฺถ สิกฺขิตฺตํ สิกฺขาเย สิกฺขมานาย
อฺภูโตตฺถเม อฺปตฺตมฺปทา ปริเยสิตฺตพฺพา อยมฺมึ รมฺโฆ สํกุกฺคฺวา ๒๗๓
ครุกฺคฺวา มาเนตฺวา ปุเชตฺวา ยาวชฺฉิํ อนติกฺกมฺนํโย น ภิกฺขุณฺเฑ เกนจิ
ปริยาเยน ภิกฺขุ อฺภูโตตฺถเม สิกฺขาเย สิกฺขาเย อยมฺมึ รมฺโฆ
สํกุกฺคฺวา ๒๗๓ ครุกฺคฺวา มาเนตฺวา ปุเชตฺวา ยาวชฺฉิํ อนติกฺกมฺนํโย อชฺช-
ตคฺเค โยวโฏ ภิกฺขุณฺเฑ ภิกฺขุณฺเฑ วจนปโต โยวโฏ ภิกฺขุณฺเฑ ภิกฺขุณฺเฑ
วจนปโต อยมฺมึ รมฺโฆ สํกุกฺคฺวา ๒๗๓ ครุกฺคฺวา มาเนตฺวา ปุเชตฺวา
ยาวชฺฉิํ อนติกฺกมฺนํโยติ ฯ ๒๗๓ สํคฺคฺมฺหาเยติ ๒๗๓ ๒๗๓ ๒๗๓
รมฺมํ ๒๗๓ ๒๗๓ อปตฺติ ๒๗๓ ๒๗๓ ๒๗๓ ๒๗๓ ๒๗๓ ๒๗๓ ๒๗๓
อชฺช ๒๗๓ ๒๗๓ ๒๗๓ อปตฺติ ๒๗๓ ๒๗๓ ๒๗๓ ๒๗๓ ๒๗๓ ๒๗๓ ๒๗๓
อชฺช ๒๗๓ ๒๗๓ ๒๗๓ อปตฺติ ๒๗๓ ๒๗๓ ๒๗๓ ๒๗๓ ๒๗๓ ๒๗๓ ๒๗๓

[๔๑๓] อชฺชมฺกมฺเม อชฺชมฺกมฺมฺสฺสณฺเฑ วคฺคํ ภิกฺขุณฺเฑ วคฺค-
สฺสณฺเฑ โยวทติ อปตฺติ ปาจิตฺตियสุตฺตํ ฯ อชฺชมฺกมฺเม อชฺชม-
กมฺมฺสฺสณฺเฑ วคฺคํ ภิกฺขุณฺเฑ เวตฺติโก โยวทติ อปตฺติ ปาจิตฺติ-
ยสุตฺตํ ฯ อชฺชมฺกมฺเม อชฺชมฺกมฺมฺสฺสณฺเฑ วคฺคํ ภิกฺขุณฺเฑ สํคฺค-
สฺสณฺเฑ โยวทติ อปตฺติ ปาจิตฺตियสุตฺตํ ฯ

[๔๑๔] อชฺชมฺกมฺเม เวตฺติโก วคฺคํ ภิกฺขุณฺเฑ วคฺคฺสฺสณฺเฑ
โยวทติ ฯ เป ฯ เวตฺติโก โยวทติ ฯ เป ฯ สํคฺคฺสฺสณฺเฑ โยวทติ
อปตฺติ ปาจิตฺตियสุตฺตํ ฯ

[๔๑๓] อชมฺมกมฺเม ชมฺมกมฺมสฺสณฺณํ วคฺคํ ภิกฺขุนี้สฺสงฺฆํ วคฺค-
สฺสณฺณํ โยวทติ ฯ เป ฯ เวมตฺติโก โยวทติ ฯ เป ฯ สฺมคฺคสฺสณฺณํ
โยวทติ อปคฺติ ปาจิตฺตियสฺสฺส ฯ

[๔๑๔] อชมฺมกมฺเม อชมฺมกมฺมสฺสณฺณํ สฺมคฺคํ ภิกฺขุนี้สฺสงฺฆํ
วคฺคสฺสณฺณํ โยวทติ ฯ เป ฯ เวมตฺติโก โยวทติ ฯ เป ฯ สฺมคฺคสฺสณฺณํ
โยวทติ อปคฺติ ปาจิตฺตियสฺสฺส ฯ

[๔๑๕] อชมฺมกมฺเม เวมตฺติโก สฺมคฺคํ ภิกฺขุนี้สฺสงฺฆํ วคฺคสฺสณฺณํ
โยวทติ ฯ เป ฯ เวมตฺติโก โยวทติ ฯ เป ฯ สฺมคฺคสฺสณฺณํ โยวทติ
อปคฺติ ปาจิตฺตियสฺสฺส ฯ

[๔๑๖] อชมฺมกมฺเม ชมฺมกมฺมสฺสณฺณํ สฺมคฺคํ ภิกฺขุนี้สฺสงฺฆํ วคฺค-
สฺสณฺณํ โยวทติ ฯ เป ฯ เวมตฺติโก โยวทติ ฯ เป ฯ สฺมคฺคสฺสณฺณํ
โยวทติ อปคฺติ ปาจิตฺตियสฺสฺส ฯ

[๔๑๗] ชมฺมกมฺเม อชมฺมกมฺมสฺสณฺณํ วคฺคํ ภิกฺขุนี้สฺสงฺฆํ วคฺค-
สฺสณฺณํ โยวทติ อปคฺติ ทุกฺกฏสฺสฺส ฯ ชมฺมกมฺเม อชมฺมกมฺมสฺสณฺณํ
วคฺคํ ภิกฺขุนี้สฺสงฺฆํ เวมตฺติโก โยวทติ อปคฺติ ทุกฺกฏสฺสฺส ฯ ชมฺม-
กมฺเม อชมฺมกมฺมสฺสณฺณํ วคฺคํ ภิกฺขุนี้สฺสงฺฆํ สฺมคฺคสฺสณฺณํ โยวทติ
อปคฺติ ทุกฺกฏสฺสฺส ฯ

[๔๑๘] ชมฺมกมฺเม เวมตฺติโก วคฺคํ ภิกฺขุนี้สฺสงฺฆํ วคฺคสฺสณฺณํ
โยวทติ ฯ เป ฯ เวมตฺติโก โยวทติ ฯ เป ฯ สฺมคฺคสฺสณฺณํ โยวทติ
อปคฺติ ทุกฺกฏสฺสฺส ฯ

๔๒๓] ปาจิตฺตียกณฺเฑ โยวาทวคฺคสฺส ปจฺมสํกฺขาปทํ อเนาปคฺติ ๒๗๓

[๔๓๘] ชมฺมกมฺเม ชมฺมกมฺมสฺสญฺญิํ วคฺคํ ภิกฺขุนี้สฺสงฺฆิํ วคฺคสฺสญฺญิํ
โอยทติ ๑ เป ๑ เวมฺติโก โอยทติ ๑ เป ๑ สฺมคฺคสฺสญฺญิํ โอยทติ
อเนาปคฺติ ทุกฺกฏสฺส ๑

[๔๓๙] ชมฺมกมฺเม อชฺมฺมกมฺมสฺสญฺญิํ สฺมคฺคํ ภิกฺขุนี้สฺสงฺฆิํ วคฺค-
สฺสญฺญิํ โอยทติ ๑ เป ๑ เวมฺติโก โอยทติ ๑ เป ๑ สฺมคฺคสฺสญฺญิํ
โอยทติ อเนาปคฺติ ทุกฺกฏสฺส ๑

[๔๔๐] ชมฺมกมฺเม เวมฺติโก สฺมคฺคํ ภิกฺขุนี้สฺสงฺฆิํ วคฺคสฺสญฺญิํ
โอยทติ ๑ เป ๑ เวมฺติโก โอยทติ ๑ เป ๑ สฺมคฺคสฺสญฺญิํ โอยทติ
อเนาปคฺติ ทุกฺกฏสฺส ๑

[๔๔๑] ชมฺมกมฺเม ชมฺมกมฺมสฺสญฺญิํ สฺมคฺคํ ภิกฺขุนี้สฺสงฺฆิํ วคฺค-
สฺสญฺญิํ โอยทติ อเนาปคฺติ ทุกฺกฏสฺส ๑ ชมฺมกมฺเม ชมฺมกมฺมสฺสญฺญิํ
สฺมคฺคํ ภิกฺขุนี้สฺสงฺฆิํ เวมฺติโก โอยทติ อเนาปคฺติ ทุกฺกฏสฺส ๑ ชมฺม-
กมฺเม ชมฺมกมฺมสฺสญฺญิํ สฺมคฺคํ ภิกฺขุนี้สฺสงฺฆิํ สฺมคฺคสฺสญฺญิํ โอยทติ
อเนาปคฺติ ๑

[๔๔๒] อเนาปคฺติ อุกฺกเทสํ เทนฺโต ปริปุจฺฉิํ เทนฺโต โอสํเวหิ
อัยยาคิ วุจฺจมาโน โอสํเวหิ ปณฺหํ ปุจฺฉติ ปณฺหํ ปุจฺฉไจ
กเถติ อณฺเณสฺสํตฺตถาย ภณฺนํ ภิกฺขุนี้โย สฺสณฺนํ สิกฺขมานาย
สํมณฺเวยยา อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสํธาติ ๑

ปจฺมสํกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ๑

ทุตฺยสํกฺขาปทํ

[๔๒๔] เตน สมฺเยน พุทฺโธ ภควา สํวคฺคิณํ วิหริติ เขตฺวเน
อนาถบิณฑกิสฺส อารามे ฯ เตน โส ปน สมฺเยน เถวา ภิกฺขุ
ภิกฺขุณิโย โอวทณฺติ ปริยาเยน ฯ เตน โส ปน สมฺเยน อายสฺมโต
จฺหวปนฺนถกิสฺส ปริยาโย โหติ ภิกฺขุณิโย โอวทิตฺุ ๑ ภิกฺขุณิโย
เอวมาหิสฺส นทานิ อชฺช โอวาโท อิทฺุโธ ภวิสฺสตี คณฺเฒวทานิ
อฺุทานํ อโยโย จฺหวปนฺนโก ปุณฺปนฺนํ ภณิสฺสตีตี ๑ อถ โส ตา
ภิกฺขุณิโย เยนายสฺมา จฺหวปนฺนโก เตนฺปตฺตํมัสฺส อฺุปตฺตํมิตฺวา
อายสฺมนฺตํ จฺหวปนฺนํ อภิวาทเตจฺวา เอกมนฺตํ นิสฺสํทิสฺส ๑ เอกมนฺตํ
นิตฺติหนฺวา โส ตา ภิกฺขุณิโย อายสฺมา จฺหวปนฺนโก เอตทโวจ
สํมคฺคตฺถ ภคินีโยติ ๑ สํมคฺคตฺถายยาติ ๑ วตฺตตฺถ ภคินีโย อจฺจ
คจฺจตฺถมาติ ๑ วตฺตตฺถ อโยยาติ ๑ เอโส ภคินีโย โอวาโทติ นียฺยา-
เตจฺวา อิมํ อฺุทานํ ปุณฺปนฺนํ อภาสึ

อธิเจตโส อปฺปมชฺชโต

มฺุณิโน โมนฺปเตสฺส สิกฺขโต

โสกา น ภวณฺติ ตาทิโน

อฺุปตฺตํตฺตํ สทา สตํมโตติ ๑

[๔๒๕] ภิกฺขุณิโย เอวมาหิสฺส นนุ อโวจฺมุหา นทานิ อชฺช
โอวาโท อิทฺุโธ ภวิสฺสตี คณฺเฒวทานิ อฺุทานํ อโยโย จฺหวปนฺนโก

ปุณฺณปุณฺํ ภาณิสฺสํคตฺติ ๑ อสฺสํสํสํ โช อายสฺมา จูฬปนฺนโก ตาสํ
 ภิกฺขุณฺ्हํ อิมํ กถาสฺสํคตฺตํ ๑ อถ โช อายสฺมา จูฬปนฺนโก เวหาสํ
 อพฺภุคฺคณฺคฺวา อากาเส อหฺตติกฺเข จงฺกมคฺคิยํ คฺคฺยจฺคิยํ นิสฺสํคคิยํ
 เสยฺยํ กปฺเปติ ชฺฐมาคฺคิยํ ปชฺชตคฺคิยํ อหฺตทราชคฺคิยํ คณฺเวย
 อุทานํ ภาณติ อณฺเวยจฺ พุํ พุทฺธวจฺนํ ๑ ภิกฺขุณฺ्हิโย เอวมาหฺสํ
 อจฺฉริยํ วต โภ อพฺภุคฺคํ วต โภ น วต โน อิตฺตํ ปุพฺเพ
 โอวาโท เอวํ อิทฺโธ ภูตปุพฺโไฟ ยถา อหฺยสฺสํ จูฬปนฺนโกตฺสํคตฺติ ๑
 อถ โช อายสฺมา จูฬปนฺนโก ตา ภิกฺขุณฺ्हิโย ยาว สมนฺนการา
 โอวทิตฺวา อหฺยโยเชสฺสิ คจฺฉนฺน ภาณิณฺ्हิโยติ ๑ อถ โช ตา ภิกฺขุณฺ्हิโย
 นกรทฺวาเว ธกฺกิตฺเต พหิณฺนคเว วสฺสิตฺวา กถาสฺสํเสว นคฺวํ ปวิสฺสํคตฺติ ๑
 มนฺุสฺสา อหฺยณฺยณฺ्हิตฺติ ชฺชนฺ्हิตฺติ วิปาเจณฺ्हิตฺติ อพฺรหฺมจาริณฺ्हิโย อิมา
 ภิกฺขุณฺ्हิโย อารามे ภิกฺขุณฺ्हิ สํหํชํ วสฺสิตฺวา อิทานิ นคฺวํ ปวิสฺสํคตฺติ ๑
 อสฺสํสํสํ โช ภิกฺขุ เตสํ มนฺุสฺसानํ อหฺยณฺยณฺ्हิตานํ ชฺชนฺ्हิตานํ วิปา-
 เจณฺ्हิตานํ ๑ เอ เต ภิกฺขุ อปฺเปจฺฉา ๑ เป ๑ เต อหฺยณฺยณฺ्हิต
 ชฺชนฺ्हิต วิปาเจณฺ्हิต กถํ หิ นาม อายสฺมา จูฬปนฺนโก อตฺถนฺนคเต
 สฺริเย ภิกฺขุณฺ्हิโย โอวทิสฺสํคตฺติ ๑ เป ๑ สจฺจํ กิร ตวํ จูฬปนฺนโก
 อตฺถนฺนคเต สฺริเย ภิกฺขุณฺ्हิโย โอวทิสฺสํคตฺติ ๑ สจฺจํ ภควาติ ๑ วิคฺรหิ
 พุทฺโธ ภควา กถํ หิ นาม ตวํ จูฬปนฺนโก อตฺถนฺนคเต สฺริเย
 ภิกฺขุณฺ्हิโย โอวทิสฺสํคตฺติ เหนํ จูฬปนฺนโก อปฺปสฺนํนํ วา ปสาทาย
 ๑ เป ๑ เอวณฺจ ปนฺ ภิกฺขเว อิมํ สิทฺฐาปทํ อหฺยทิสฺเสยฺยาถ

ตติยสิกขาบท

[๔๒๘] เตน สัมเขน พุทฺโธ ภควา สกฺเกสุ วิหริติ กมฺมิตฺตตฺตฺตฺมํ
 นิโครธารามे ฯ เตน โห ปน สัมเขน ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ ภิกฺขุ
 ปรสฺสํ อุปสงฺกมิตฺวา ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุณฺโถ โยวทฺหติ ฯ ภิกฺขุณฺโถ
 ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุณฺโถ เขตฺทโวจุํ เถถ อยฺเย โยวาทํ คมฺมิตฺตฺตฺมาติ ฯ
 ยมฺมํ ๑ มยฺ อยฺเย คจฺเจยฺยาม โยวาทสฺส กาวณา อยฺยา
 ฉพฺพคฺคิยา อีเชว อเมห โยวทฺหตฺติ ฯ ภิกฺขุณฺโถ อชฺชฌายนฺติ
 ชฺชยฺนติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ ภิกฺขุ
 ปรสฺสํ อุปสงฺกมิตฺวา ภิกฺขุณฺโถ โยวทฺหตฺติ ฯ อถ โห ตา ภิกฺขุณฺโถ
 ภิกฺขุณฺโถ เอตมคฺคํ อวโรเจสุํ ฯ เย เต ภิกฺขุ อปรํ ๑ ๑ เป ๑
 เต อชฺชฌายนฺติ ชฺชยฺนติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม ฉพฺพคฺคิยา
 ภิกฺขุ ภิกฺขุ ปรสฺสํ อุปสงฺกมิตฺวา ภิกฺขุณฺโถ โยวทฺหตฺติ ฯ เป ๑
 สจฺจํ กิร ตฺเมห ภิกฺขเว ภิกฺขุ ปรสฺสํ อุปสงฺกมิตฺวา ภิกฺขุ
 โยวทฺถาติ ฯ สจฺจํ ภควาติ ฯ วิคฺวหิ พุทฺโธ ภควา กถํ หิ
 นาม ตฺเมห โมชฺชปฺริสา ภิกฺขุ ปรสฺสํ อุปสงฺกมิตฺวา ภิกฺขุ
 โยวทฺสฺสถ เนตํ โมชฺชปฺริสา อปรสฺสนานํ วา ปสาทาย ๑ เป ๑
 เขวณฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาบทํ อุกฺกิตฺเตยฺยาถ โย ปน ภิกฺขุ
 ภิกฺขุ ปรสฺสํ อุปสงฺกมิตฺวา ภิกฺขุณฺโถ โยวทฺเยยฺย ปาจิตฺตियนฺติ ฯ

๑ ย. ม. ยํ หิ ฯ

เอวณฺจิทํ ภคฺวตา ภิกฺขุณฺโณ สิกฺขาปทํ ปณฺณตฺตํ โหติ ฯ

[๔๓๐] เตน โข ปน สมนฺเณ มหาปชาปติ โคตมํ คิตาณา
 โหติ ฯ เถวา ภิกฺขุ เยน มหาปชาปติ โคตมํ เตนฺอุปสงฺกมํ
 อุปสงฺกมิตฺวา มหาปชาปติํ โคตมํ เอตทโวจํ กจฺจึ เต โคตมิ
 ชมนฺนํ กจฺจึ ยานฺนํนฺนํ ๑ น เม อยฺยา ชมนฺนํ น ยานฺนํ
 อิงฺชยฺยา ชมนฺมํ เทเสถติ ๑ น ตาว ภคินี กปฺปติ ภิกฺขุณฺอุปสงฺกมํ
 อุปสงฺกมิตฺวา ภิกฺขุณฺเวย ชมนฺมํ เทเสถนฺนํ กุกฺกจฺจายนฺตนา น เทเสถํ ๑
 อถ โข ภคฺวา ปุพฺพพณฺหสฺมยํ นินฺวาเสถฺวา ปตฺตจฺจิวรมาทาย เยน
 มหาปชาปติ โคตมํ เตนฺอุปสงฺกมํ อุปสงฺกมิตฺวา ปณฺณตฺเต
 อาสเน นิสฺสํ ๑ นิสฺสํ โข ภคฺวา มหาปชาปติํ โคตมํ เอตทโวจ
 กจฺจึ เต โคตมิ ชมนฺนํ กจฺจึ ยานฺนํนฺนํ ๑ ปุพฺเพ เม ภนฺเต
 เถวา ภิกฺขุ อาคณฺตฺวา ชมนฺมํ เทเสถนฺนํ เตน เม ฆาสุ โหติ
 อิทานิ ปน ภคฺวตา ปฏิทฺธิตฺตฺนํ กุกฺกจฺจายนฺตนา น เทเสถนฺนํ
 เตน เม น ฆาสุ โหตฺติ ๑ อถ โข ภคฺวา มหาปชาปติํ โคตมํ
 ชมนฺนํ กถาย สนฺทสฺเสถฺวา สฺมาทเปถฺวา สฺมุตฺเตเสถฺวา สฺมปทฺ-
 เสถฺวา อฺฐายาสนา ปกฺกามิ ๑ อถ โข ภคฺวา เอตฺถมํ นินฺวา
 เอตฺถมํ ปกฺรณฺช ชมนฺมํ กถํ กถฺวา ภิกฺขุ อามนฺเตสิ อนุ-
 ชานามิ ภิกฺขเว ภิกฺขุณฺอุปสงฺกมํ อุปสงฺกมิตฺวา คิตาณํ ภิกฺขุณฺโณ โยวทิตุํ
 เอวณฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุตฺทิสฺเสยฺยาถ โย ปน ภิกฺขุ
 ภิกฺขุณฺอุปสงฺกมํ อุปสงฺกมิตฺวา ภิกฺขุณฺเวย โยวเทยฺย อณฺณตฺร สฺมา

๔๓๓] ปาจิตฺตียกณฺเฑ โยวาทวคฺคสฺส ตตฺตียสสิทฺธาปทํ วิภงฺโก ๒๗๘
ปาจิตฺตียํ ตตฺถายํ สมนฺโย คิถานา โหติ ภิกฺขุณฺ्हิ อयํ ตตฺถ
สมนฺโยติ ฯ

[๔๓๓] โย ปนาทึ โย ยาทิสํ ๑ เป ๑ ภิกฺขุตฺติ ๑ เป ๑ อยํ
อิมสฺมึ อตฺเต อธิปเปโต ภิกฺขุตฺติ ๑ ภิกฺขุณฺ्हิสฺสโย นาม ยตฺถ
ภิกฺขุณฺ्हิโย เอกรรตฺตมฺหึ วสฺสตี ๑ อุตฺตงฺกมิตฺตวาตี ตตฺถ คนฺตฺวา ๑
ภิกฺขุณฺ्हิโย นาม อุตฺตงฺกมิตฺตวาตี อุตฺตมฺปนา ๑ โยวาทเยยฺยติ อฏฺฐหิ
ครุทฺตเมหิ โยวาทึ อปคฺคิตึ ปาจิตฺตียสฺส ๑ อณฺเณตฺร สมนฺยาตี
สเปตฺวา สมนฺยํ ๑ คิถานา นาม ภิกฺขุณฺ्हิ น สกฺโกตี โยวาทาย
วา สฺวาสา ย วา คนฺตํ ๑

[๔๓๒] อุตฺตมฺปนา ย อุตฺตมฺปนา สณฺเณตี ภิกฺขุณฺ्हิสฺสโย อุตฺ-
ตฺตงฺกมิตฺตวา อณฺเณตฺร สมนฺยา โยวาทึ อปคฺคิตึ ปาจิตฺตียสฺส ๑ อุตฺ-
ตฺตมฺปนา ย เวตฺติโก ภิกฺขุณฺ्हิสฺสโย อุตฺตงฺกมิตฺตวา อณฺเณตฺร สมนฺยา
โยวาทึ อปคฺคิตึ ปาจิตฺตียสฺส ๑ อุตฺตมฺปนา ย อุตฺตมฺปนา สณฺเณตี
ภิกฺขุณฺ्हิสฺสโย อุตฺตงฺกมิตฺตวา อณฺเณตฺร สมนฺยา โยวาทึ อปคฺคิตึ
ปาจิตฺตียสฺส ๑ อณฺเณน ทฺตเมเน โยวาทึ อปคฺคิตึ ทฺตงฺกมิตฺตวา ๑
เอกโต อุตฺตมฺปนา โยวาทึ อปคฺคิตึ ทฺตงฺกมิตฺตวา ๑ อุตฺ-
ตฺตมฺปนา ย อุตฺตมฺปนา สณฺเณตี อปคฺคิตึ ทฺตงฺกมิตฺตวา ๑ อุตฺ-
ตฺตมฺปนา ย เวตฺติโก อปคฺคิตึ ทฺตงฺกมิตฺตวา ๑ อุตฺตมฺปนา ย อุตฺ-
ตฺตมฺปนา สณฺเณตี อปคฺคิตึ ๑

[๔๓๓] อปคฺคิตึ สมนฺเย อุตฺตงฺกมิตฺตวา เทนฺโต ปริปฺจฺฉิ เทนฺโต

โอสธาเวหิ อยฺยาติ อฺจุจมาโน โอสธาเวหิ ปณฺหํ ปุจฺฉติ ปณฺหํ
 ปุจฺฉโง ักเถติ อณฺณสฺสํตฺถาย ภณฺหนํ ภิภฺชุนิโย สฺฉณฺหนํ สิกฺข-
 มานาย สํมณฺเวยยา อุมฺมตฺตกสฺสํ อาทิกมฺมุภิสฺสํสํติ ฯ
 คตฺติยสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

จตุตถสิกขาบท^๑

[๔๓๕] เตน สัมเขน พุทฺโธ ภคฺวา สํวตฺถิยํ วิหริติ เขตฺวเน
 อนาทปฺปณฺทิกสฺส อารามे ฯ เตน โห ปน สัมเขน เถรา ภิกฺขุ
 ภิกฺขุณีโย โยวทฺหนฺตา ตาภิโน โหนฺติ จํวรมฺปนฺนุชฺปาตเสนาสนคิถาน-
 ปจฺจยเกสฺสชฺชปริกฺขารานํ ฯ ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ เหวํ วทฺหนฺติ^๑ น
 พหุคฺคา เถรา ภิกฺขุ ภิกฺขุณีโย โยวทฺทํ อามิสฺสเหตฺว เถรา ภิกฺขุ
 ภิกฺขุณีโย โยวทฺทตฺติ ฯ เย เต ภิกฺขุ อปฺปมฺปิจฺฉา ฯ เป ฯ เต
 อชฺชฌายนฺติ ชฺชยฺนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ
 เหวํ วทฺชนฺติ น พหุคฺคา เถรา ภิกฺขุ ภิกฺขุณีโย โยวทฺทํ
 อามิสฺสเหตฺว เถรา ภิกฺขุ ภิกฺขุณีโย โยวทฺทตฺติ ฯ เป ฯ สจฺจํ กิร
 ตฺมุเห ภิกฺขเว เหวํ วทฺถ น พหุคฺคา เถรา ภิกฺขุ ภิกฺขุณีโย
 โยวทฺทํ อามิสฺสเหตฺว เถรา ภิกฺขุ ภิกฺขุณีโย โยวทฺทตฺติ ฯ สจฺจํ
 ภคฺวาติ ฯ วิครหิ พุทฺโธ ภคฺวา กถํ หิ นาม ตฺมุเห โมชฺชปฺริสา
 เหวํ วทฺชถ น พหุคฺคา เถรา ภิกฺขุ ภิกฺขุณีโย โยวทฺทํ อามิสฺสเหตฺว
 เถรา ภิกฺขุ ภิกฺขุณีโย โยวทฺทตฺติ เนตํ โมชฺชปฺริสา อปฺปสฺสนฺนํ
 วา ปสฺสาทาย ฯ เป ฯ เหวณฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาบทํ
 อุตฺถุทิสฺสยฺยาถ โย ปน ภิกฺขุ เหวํ วทฺชยฺย อามิสฺสเหตฺว ภิกฺขุ
 ภิกฺขุณีโย โยวทฺทตฺติ ปาจิคฺคิยนฺติ ฯ

๑ ย. ม. วทฺหนฺติ ฯ

[๔๓๕] โย ปนาติ โย ยาทีโส ฯ เป ฯ ภิกขุติ ฯ เป ฯ
 อัย อิมัสมี อตุเถ อธิปะเปโต ภิกขุติ ฯ ขามิสเหตุติ จัวรร-
 เหตุ ปิณฑุชปาตเหตุ เสนาสนเหตุ คิตานปัจจุยเภสชชุปริกขารเหตุ
 สกการเหตุ ครุการเหตุ มานนเหตุ วนทนเหตุ ปุชชนเหตุ ฯ

[๔๓๖] เอวิ วเทยยาติ อุปัสมุปนฺนี สงฺเขน สัมมตํ ภิกขุโน-
 วาทกํ อวณฺณํ กตฺตุกาโม อยสํ กตฺตุกาโม มงฺกุกตฺตุกาโม เอวิ
 วเทติ จัวรรเหตุ ปิณฑุชปาตเหตุ เสนาสนเหตุ คิตานปัจจุยเภสชช-
 อุปริกขารเหตุ สกการเหตุ ครุการเหตุ มานนเหตุ วนทนเหตุ ปุชชน-
 เหตุ โอวทคฺคิ ภาณติ อาปคฺติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ

[๔๓๗] ชมฺมกมฺเม ชมฺมกมฺมสฺสณฺณิ เอวิ วเทติ อาปคฺติ
 ปาจิตฺตियสฺส ฯ ชมฺมกมฺเม เวมคิโก เอวิ วเทติ อาปคฺติ
 ปาจิตฺตियสฺส ฯ ชมฺมกมฺเม อชมฺมกมฺมสฺสณฺณิ เอวิ วเทติ อาปคฺติ
 ปาจิตฺตियสฺส ฯ

[๔๓๘] อุปัสมุปนฺนี สงฺเขน อสฺมมตํ ภิกขุโนวาทกํ อวณฺณํ
 กตฺตุกาโม อยสํ กตฺตุกาโม มงฺกุกตฺตุกาโม เอวิ วเทติ จัวรร-
 เหตุ ปิณฑุชปาตเหตุ เสนาสนเหตุ คิตานปัจจุยเภสชชุปริกขารเหตุ
 สกการเหตุ ครุการเหตุ มานนเหตุ วนทนเหตุ ปุชชนเหตุ โอวทคฺคิ
 ภาณติ อาปคฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

[๔๓๙] อนุปัสมุปนฺนี สงฺเขน สัมมตํ วา อสฺมมตํ วา ภิกขุโน-
 วาทกํ อวณฺณํ กตฺตุกาโม อยสํ กตฺตุกาโม มงฺกุกตฺตุกาโม เอวิ

๔๔๑] ปาจิตฺตียกณฺเฑ โยวาทวคฺคสฺส จคฺคตฺถสึทฺทชาปทํ อเนาปคฺติ ๒๗๓
วเทติ จั้วรเหตุ บีณฺชปาทเหตุ เสนาสนเหตุ คิตานปจฺจยภตฺตชฺช-
ปริกฺขารเหตุ ตฺถการเหตุ ครุการเหตุ มานนเหตุ วนฺทนเหตุ ปุชฺชนเหตุ
โอวทตฺติ ภาณติ อापคฺติ ทุกฺกฏสฺส ๑

[๔๔๐] อชฺมมกฺกเม ชฺมมกฺกมฺสณฺณิ อापคฺติ ทุกฺกฏสฺส ๑
อชฺมมกฺกเม เวมตีโก อापคฺติ ทุกฺกฏสฺส ๑ อชฺมมกฺกเม อชฺมม-
กฺกมฺสณฺณิ อापคฺติ ทุกฺกฏสฺส ๑

[๔๔๑] อเนาปคฺติ ปกคฺติยา จั้วรเหตุ บีณฺชปาทเหตุ เสนาสนเหตุ
คิตานปจฺจยภตฺตชฺชปริกฺขารเหตุ ตฺถการเหตุ ครุการเหตุ มานนเหตุ
วนฺทนเหตุ ปุชฺชนเหตุ โยวทนํ ภาณติ อุมฺมตฺตคฺคสฺส อาทิกมฺมิ-
กฺคสฺสํ ๑

จคฺคตฺถสึทฺทชาปทํ นิฏฺฐิตํ ๑

ปณฺจมสติกาปทํ

[๔๔๒] เตน สํเยน พุทฺโธ ภควา สํวคฺคิยํ วิหริติ เขตฺวเน
อนาถปฺปณฺฑิตกฺคฺสฺส อาราเม ๑ เตน โช ปน สํเยน อณฺเฑตโร
ภิกฺขุ สํวคฺคิยํ อณฺเฑตริสฺสํ วิสิขาย ปิณฺฑาย จรติ ๑ อณฺเฑตฺรามี
ภิกฺขุณฺ्हิ ตสฺสํ วิสิขาย ปิณฺฑาย จรติ ๑ อถ โช โส ภิกฺขุ ตํ
ภิกฺขุณฺ्हิ เขตฺทโวจ คจฺจน ภคินิ อมฺกสฺมิมิ โยกาเส ภิกฺขา
ทฺยตฺตติ ๑ สํมี เอมมาท คจฺจน อຍ္ຍ อมฺกสฺมิมิ โยกาเส
ภิกฺขา ทฺยตฺตติ ๑ เตะ อภินฺนทสฺสเนน สํททฺธิจฺจํ อหฺลํ ๑ เตน
โช ปน สํเยน สจฺจนตฺสํ จีวรํ ภาชียติ ๑ อถ โช สํ ภิกฺขุณฺ्हิ
โอยาทํ คนฺฑวาท เยน โส ภิกฺขุ เตนฺอุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา
ตํ ภิกฺขุํ อภิวาทေตฺวา เอกมฺนตํ อจฺจํ สํ ๑ เอกมฺนตํ จิตํ โช
ตํ ภิกฺขุณฺ्हิ โส ภิกฺขุ เขตฺทโวจ อຍ္ຍ เม ภคินิ จีวรปฏฺวิโส
สํททฺธิตฺสํ ๑ อาม อຍ္ຍ ทฺพฺพตจီวรမ္หํ ๑ อถ โช โส ภิกฺขุ
ตสฺสํ ภิกฺขุณฺ्हิยา จีวรํ อทาสิ ๑ โสมี โช ภิกฺขุ ทฺพฺพตจီวโร
โหติ ๑ ภิกฺขุ ตํ ภิกฺขุํ เขตฺทโวจํ ภาโรหิตานิ เตะ อาจฺจํ
จီวรนฺติ ๑ อถ โช โส ภิกฺขุ ภิกฺขุณฺ्हิ เขตฺมคฺคํ อาโรเจติ ๑ เย
เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺฉา ๑ เป ๑ เตะ อจฺจนายนฺติ ชฺยนฺติ วิปาเจนฺติ
ภณฺทิ หิ นาม ภิกฺขุ ภิกฺขุณฺ्हิยา จีวรํ ทสฺสํ ๑ เป ๑ สจฺจํ กิร
คฺจํ ภิกฺขุ ภิกฺขุณฺ्हิยา จีวรํ อทาสฺติ ๑ สจฺจํ ภควาติ ๑ ฃาติกา

๔๔๔] ปาจิตฺตियกถา โยวาทวคฺคสฺส ปญฺจนตฺถิชาปทํ ปณฺณตฺติ ๒๘๕

เต ภิกฺขุ อณฺณาติกาติ ๑ อณฺณาติกา ภควาติ ๑ อณฺณาตโก
โมฆปริสฺส อณฺณาติกาย น ชานาติ ปฏฺฐิรूपํ วา อปฺปฏฺฐิรूपํ วา
สฺนฺหํ วา อสฺนฺหํ วา กถํ หิ นาม คฺवं โมฆปริสฺส อณฺณาติกาย
ภิกฺขุณฺنيا จีวรํ ทสฺสสฺสี เนตํ โมฆปริสฺส อปฺปสฺนฺหานํ วา ปสฺสาทาย
๑ เป ๑ เหวณฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุกฺกัเสยฺยถา โย
ปน ภิกฺขุ อณฺณาติกาย ภิกฺขุณฺنيا จีวรํ ทเทยฺย ปาจิตฺตियนฺติ ๑
เอวณฺจิทํ ภควตา ภิกฺขุณฺนี สิกฺขาปทํ ปณฺณตฺตํ โหติ ๑

[๔๔๓] เตน โข ปน สฺมเขน ภิกฺขุ กุกฺกัจฺจายนฺตา ภิกฺขุณฺนี
ปาริวจฺจกํ จีวรํ น เทนฺติ ๑ ภิกฺขุณฺนโย อชฺชฌายนฺติ ชัยนฺติ
วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม อยฺยา อมฺหากํ ปาริวจฺจกํ จีวรํ น
ทสฺสนฺตฺติ ๑ อสฺสสฺสํ โข ภิกฺขุ คาสํ ภิกฺขุณฺนี อชฺชฌายนฺตฺนํ ชัยนฺตฺนํ
วิปาเจนฺตฺนํ ๑ อถโฆ เต ภิกฺขุ ภควโต เอกมคฺคํ อารโจะสฺสุ ๑
อถโฆ ภควา เอกสฺมึ นีทาเน เอกสฺมึ ปกฺรเวณฺ ฌมฺมึ กถํ กคฺวา
ภิกฺขุ อามนฺเตสฺสี อนุชานามิ ภิกฺขเว ปณฺจนนํ ปาริวจฺจกํ ทาคุ
ภิกฺขุสฺส ภิกฺขุณฺنيا สิกฺขมานาย สํมณฺเระสฺส สํมณฺเระวฺยา อนุชานามิ
ภิกฺขเว อิมสฺส ปณฺจนนํ ปาริวจฺจกํ ทาคุ เหวณฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ
สิกฺขาปทํ อุกฺกัเสยฺยถา โย ปน ภิกฺขุ อณฺณาติกาย ภิกฺขุณฺنيا
จีวรํ ทเทยฺย อณฺณตฺร ปาริวจฺจกา ปาจิตฺตियนฺติ ๑

[๔๔๔] โย ปนาติ โย ยาทิสฺส ๑ เป ๑ ภิกฺขุติ ๑ เป ๑ อย
อิมสฺมึ อคฺเถ อธิปฺเปโต ภิกฺขุติ ๑ อณฺณาติกา นาม มาติโต

วา มิตฺโต วา ยาว สํตฺตมา มีตามหฺยคา อสฺมฺพทฺฐา ฯ ภิกฺขุนี้ นาม อุกฺโกตฺสงฺฆे อฺปสฺมฺปนฺนา ฯ จีวรํ นาม ฉนฺนํ จีวรานํ อณฺเฑศํ จีวรํ วิภฺปนฺนํ ปจฺฉิมํ ๑ อณฺเฑศฺร ปาริวฺจฺจกาติ จเปตฺวา ปาริวฺจฺจกํ เทติ อापตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ๑

[๔๔๕] อณฺเฑศิกาย อณฺเฑศิกสฺสณฺณํ จีวรํ เทติ อณฺเฑศฺร ปาริวฺจฺจกา อापตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ๑ อณฺเฑศิกาย เวมตฺติโก จีวรํ เทติ อณฺเฑศฺร ปาริวฺจฺจกา อापตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ๑ อณฺเฑศิกาย อณฺเฑศิกสฺสณฺณํ จีวรํ เทติ อณฺเฑศฺร ปาริวฺจฺจกา อापตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ๑ เอกฺโก อฺปสฺมฺปนฺนาย จีวรํ เทติ อณฺเฑศฺร ปาริวฺจฺจกา อापตฺติ ทุกฺกฐสฺส ๑ ฌาติกาย อณฺเฑศิกสฺสณฺณํ อापตฺติ ทุกฺกฐสฺส ๑ ฌาติกาย เวมตฺติโก อापตฺติ ทุกฺกฐสฺส ๑ ฌาติกาย ฌาติกสฺสณฺณํ อเนาตฺติ ๑

[๔๔๖] อเนาตฺติ ฌาติกาย ปาริวฺจฺจกํ ปริตฺเตน วา วิปฺตุํ วิปฺเตน วา ปริตฺตํ ภิกฺขุนี้ วิสฺสํสํ คณฺหาติ ตาวกาถิกํ คณฺหาติ จีวรํ จเปตฺวา อณฺเฑํ ปริกฺขารํ เทติ สิกฺขมานาย สํมณเฑริยา อุมฺมศฺตกสฺส อาทิกมฺมิถสฺสํติ ๑
ปณฺจมสฺสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ๑

๑ ย. วิภฺปนฺนํ ปจฺฉิมํ ๑

ฉกฺขจิสฺสิกฺขาปทํ

[๔๔๗] เตน สํเยน พุทฺโธ ภควา สํวตฺถิยํ วิหริติ เขตฺตวเน
อนาถปฺปณฺฑิตกฺกสฺส อารามे ๑ เตน โข ปน สํเยน อายสฺมา อุกฺกายิ
ปฏฺฐาไซ โหติ จีวรกมฺมํ กาคฺคํ ๑ อณฺฏตฺรธา ภิกฺขุณฺโณ เยนายสฺมา
อุกฺกายิ เตนฺปสงฺกมิ อุปสงฺกमितฺวา อายสฺมนฺตํ อุกฺกายิ เอตทโวจ
สํวํ เม ภนฺเต อโยจ จีวรํ สิปฺเพตฺตติ ๑ อถ โข อายสฺมา อุกฺกายิ
คฺกสฺสา ภิกฺขุณฺนิยา จีวรํ สิปฺเพตฺตวา สฺวตฺตํ สฺวปฺปิกมฺมกตํ กตฺวา
มชฺเชน ปฏฺฐาณจิตฺตํ วุจฺจาเปตฺวา สํหริตฺวา นิกฺขิเปยฺ ๑ อถ โข
สํว ภิกฺขุณฺโณ เยนายสฺมา อุกฺกายิ เตนฺปสงฺกมิ อุปสงฺกमितฺวา
อายสฺมนฺตํ อุกฺกายิ เอตทโวจ กถํ คํ ภนฺเต จีวรนฺติ ๑ หนฺนท ภคินิ
อิมํ จีวรํ ยถาสํหฺนํ หริตฺวา นิกฺขิเปตฺวา ยทา ภิกฺขุณฺโณสงฺโฆ โยวาทํ
อาคฺคจฺจติ ตทา อิมํ จีวรํ ปารุเปตฺวา ภิกฺขุณฺโณสงฺฆสฺส ปิฏฺฐจฺจิตฺโต
ปิฏฺฐจฺจิตฺโต อาคฺคจฺจติ ๑ อถ โข สํว ภิกฺขุณฺโณ คํ จีวรํ ยถาสํหฺนํ
หริตฺวา นิกฺขิเปตฺวา ยทา ภิกฺขุณฺโณสงฺโฆ โยวาทํ อาคฺคจฺจติ ตทา
คํ จีวรํ ปารุเปตฺวา ภิกฺขุณฺโณสงฺฆสฺส ปิฏฺฐจฺจิตฺโต ปิฏฺฐจฺจิตฺโต อาคฺคจฺจติ ๑
มนฺตสฺสา อชฺชฌายนฺติ ชฺชยนฺติ วิปาเจนฺติ ยาวจฺจนิหฺนิกา อิมา
ภิกฺขุณฺนियो ชฺชุตฺติกา อหิริกาโย ยตฺร หิ นาม จีวเร ปฏฺฐาณจิตฺตํ
วุจฺจาเปตฺตสฺสํคฺคิ ๑ ภิกฺขุณฺนियो เอวมาหํสฺสํ กสฺสํสํทํ กมฺมนฺติ ๑
อโยยสฺสํ อุกฺกายิสฺสํคฺคิ ๑ เยนี เต นิหฺนกา ชฺชุตฺติกา อหิริกา เคสํปิ

เอวรูป น โสเภย กิ ปน อยยสฺส อุกายิสฺสาคิ ฯ อถโฆ
 ตา ภิกฺขุณฺโณ ภิกฺขุณฺโณ เตตมตฺถ อารุเจสฺส ฯ เย เต ภิกฺขุ อปฺปมฺปิ จณา
 ฯ เป ฯ เต อชฺชฌายนฺติ ชฺชนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม อายสฺมา
 อุกายิ ภิกฺขุณฺเณ จิวํ สัพฺเพสฺสคฺคิ ฯ เป ฯ สจฺจํ กิร ตวํ อุกายิ
 ภิกฺขุณฺเณ จิวํ สัพฺเพสฺสคฺคิ ฯ สจฺจํ ภควาติ ฯ ฉาติกา เต อุกายิ
 อณฺเณติกาติ ฯ อณฺเณติกา ภควาติ ฯ อณฺเณติโก โมฆปฺริส
 อณฺเณติกาเย น ชานาติ ปฏฺฐิรูปํ วา อปฺปฏฺฐิรูปํ วา ปาสาทิกํ วา
 อปสาทิกํ วา กถํ หิ นาม ตวํ โมฆปฺริส อณฺเณติกาเย ภิกฺขุณฺเณ
 จิวํ สัพฺเพสฺสคฺคิ เหนํ โมฆปฺริส อปฺปสฺสนนํ วา ปสาทาย ฯ เป ฯ
 เอวญจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุกฺกิสฺสเยยยาถ โย ปน ภิกฺขุ
 อณฺเณติกาเย ภิกฺขุณฺเณ จิวํ สัพฺเพยเย วา สัพฺพาเปยเย วา
 ปาจิตฺตियนฺติ ฯ

[๔๔๘] โย ปนาติ โย ยาติโส ฯ เป ฯ ภิกฺขุติ ฯ เป ฯ อญ
 อิมสฺมึ อตุเถ อธิปฺเปโต ภิกฺขุติ ฯ อณฺเณติกา นาม มาติโต
 วา ปิตฺติโต วา ยาว สคฺคตมา ปิตฺตามหุคฺคา อสฺมฺพทฺธา ฯ ภิกฺขุณฺ
 นาม อุกฺกโตสฺสเจ อปฺปสฺสนนนา ฯ จิวํ นาม ฉนฺนํ จิวฺรานํ
 อณฺเณตฺรํ จิวํ วิภปฺปนุปกํ ปจฺฉิมํ ฯ สัพฺเพยยาติ สยํ สัพฺเพติ
 อาราปเถ อาราปเถ อापคฺติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ สัพฺพาเปยยาติ
 อณฺเณ อานาเปติ อापคฺติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ สกฺกิ อานคฺโต
 พหุํปํ สัพฺเพติ อापคฺติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ

๔๕๐] ปาจิตฺตियกณฺเฑ โยวาทวคฺคสุตฺตํ ฉฺฉฐฺสํ สิกฺขาปทํ อนาปคฺติ ๒๗๗

[๔๔๗] อณฺเฑนาคิกาย อณฺเฑนาคิกสฺสณฺเฑนํ จีวรํ สัพฺเพติ วา สัพฺพาเปติ วา อापคฺติ ปาจิตฺตियสุตฺตํ ๑ อณฺเฑนาคิกาย เวมตฺติโก จีวรํ สัพฺเพติ วา สัพฺพาเปติ วา อापคฺติ ปาจิตฺตियสุตฺตํ ๑ อณฺเฑนาคิกาย อณฺเฑนาคิกสฺสณฺเฑนํ จีวรํ สัพฺเพติ วา สัพฺพาเปติ วา อापคฺติ ปาจิตฺตियสุตฺตํ ๑ เอกโต อุนฺถมฺปนฺนายนํ จีวรํ สัพฺเพติ วา สัพฺพาเปติ วา อापคฺติ ทุกฺกฏสุตฺตํ ๑ นาคิกาย อณฺเฑนาคิกสฺสณฺเฑนํ อापคฺติ ทุกฺกฏสุตฺตํ ๑ นาคิกาย เวมตฺติโก อापคฺติ ทุกฺกฏสุตฺตํ ๑ นาคิกาย นาคิกสฺสณฺเฑนํ อนาปคฺติ ๑

[๔๕๐] อนาปคฺติ นาคิกาย จีวรํ สฺเปตฺวา อณฺเฑนํ ปริกฺขารํ สัพฺเพติ วา สัพฺพาเปติ วา สิกฺขมานาย สํมณเฑรียา อุนฺถมฺตฺกสุตฺตํ อาทิกมฺมิกสุตฺตํ ๑

ฉฺฉฐฺสํ สิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ๑

ศตฺตมสํกฺขาปทํ

[๔๕๑] เตน สํเยน พุทฺโธ ภควา ตํวตฺถิยํ วิหริติ เขตฺตวเน
อนาถบิณฑิกสฺส อารามे ๑ เตน โช ปน สํเยน ฉพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ ภิกฺขุณฺ्हิ สํทฺธิ สํวิธาย เอกทฺธานมคฺคํ ปฏิปชฺชนฺฺติ ๑ มนุสฺสํ
อฺชฺฌายนฺฺติ ชฺชียนฺฺติ วิปาเจนฺฺติ ยถेจฺ มยํ สํปฺปชาปตฺติกา อหิณฺฺนทาม
เอวเมวิเม สํมณา สกฺยปฺตฺติยา ภิกฺขุณฺ्हิ สํทฺธิ อหิณฺฺนทนต์ฺติ ๑
อสฺสํสํสํ โช ภิกฺขุ เกลํ มนุสฺสํนํ อฺชฺฌายนฺฺตํนํ ชฺชียนฺฺตํนํ
วิปาเจนฺฺตํนํ ๑ เย เต ภิกฺขุ อปฺปํจฺจํ ๑ เป ๑ เต อฺชฺฌายนฺฺติ
ชฺชียนฺฺติ วิปาเจนฺฺติ กถํ หิ นาม ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ ภิกฺขุณฺ्हิ
สํทฺธิ สํวิธาย เอกทฺธานมคฺคํ ปฏิปชฺชิสฺสํสํสํตฺติ ๑ เป ๑ สจฺจํ กิร
ตฺตฺเมห ภิกฺขเว ภิกฺขุณฺ्हิ สํทฺธิ สํวิธาย เอกทฺธานมคฺคํ ปฏิปชฺชธฺตํ ๑
สจฺจํ ภควาติ ๑ วิครหิ พุทฺโธ ภควา กถํ หิ นาม ตฺตฺเมห
โมชฺสปฺริสํ ภิกฺขุณฺ्हิ สํทฺธิ สํวิธาย เอกทฺธานมคฺคํ ปฏิปชฺชิสฺสํสํ
เนตฺติ โมชฺสปฺริสํ อปฺปสํนํนํ วา ปสํทาย ๑ เป ๑ เอวญฺจ
ปน ภิกฺขเว อิมํ สํกฺขาปทํ อฺทฺทฺธิเสยฺยถ โย ปน ภิกฺขุ
ภิกฺขุณฺ्हิยา สํทฺธิ สํวิธาย เอกทฺธานมคฺคํ ปฏิปชฺชเยยฺย อนตฺตมสํ
คามนฺฺตรมฺปิ ปาจิตฺติยนฺฺติ ๑ เอวญฺจิทํ ภควตา ภิกฺขุณฺ्हิ สํกฺขาปทํ
ปณฺณตฺตํ โหติ ๑

[๔๕๒] เตน โช ปน สํเยน สํพฺพทฺธา ภิกฺขุ ๑ ภิกฺขุณฺ्हิโย

๔๕๓] ปาจิตฺตियกถฺย โอวาทวคฺคสุตฺตํ สํตฺตมสํกฺขาปทํ ปณฺณตฺตํ ๒๘๑

๑ สํกเถว สํวตฺตํ อทฺธานมคฺคปฺปฏฺปนฺนา โหนฺติ ฯ ๑ อถ โข ตา
ภิกฺขุณีโย เต ภิกฺขุ ปสฺสํติวฺวา เอตทโวจํ มยฺมี อยฺเยหิ สํทฺชํ
คมิสฺสํมาติ ฯ ๑ น ภิกิณี กปฺปติ ภิกฺขุณียา สํทฺชํ สํวึชาย เอกทฺธาน-
มคฺคํ ปฏฺปนฺชิตฺตํ ตฺเมท วา ปจฺมํ คจฺจนฺต มยฺ วา คมิสฺสํมาติ ฯ
๑ อยฺยา ภนฺเต อคฺคปฺริสฺสา อยฺยา ว ปจฺมํ คจฺจนฺตฺติ ฯ ๑ อถ โข
ตาสํ ภิกฺขุณฺโณ ปจฺจว คจฺจนฺตํ อนุตฺรามคฺเค โจวฺวา อจฺฉินฺทิสฺสํ
เจว ทฺวสฺสํญจ ฯ ๑ อถ โข ตา ภิกฺขุณีโย สํวตฺตํ คนฺตฺวา ภิกฺขุณฺโณ
เอตมตฺตํ อวโรเจสฺสํ ฯ ๑ ภิกฺขุณีโย ภิกฺขุณฺโณ เอตมตฺตํ อวโรเจสฺสํ ฯ ๑
ภิกฺขุ ภควโต เอตมตฺตํ อวโรเจสฺสํ ฯ ๑ อถ โข ภควา เอตสฺมึ
นิตฺทาเน เอตสฺมึ ปกฺรเณ ชมฺมึ กถํ กตฺวา ภิกฺขุ อามนฺเตติ
อนุชานามิ ภิกฺขเว สํตฺตคมนฺเเย มคฺเค สํสํกฺกสฺสมฺเต สํปฺปฏฺภาย
ภิกฺขุณียา สํทฺชํ สํวึชาย เอกทฺธานมคฺคํ ปฏฺปนฺชิตฺตํ เอวญฺจ ปน
ภิกฺขเว อิมํ สํกฺขาปทํ อุกฺกทิสฺสํยาด โย ปน ภิกฺขุ ภิกฺขุณียา
สํทฺชํ สํวึชาย เอกทฺธานมคฺคํ ปฏฺปนฺชเชยฺย อนุตฺมโล คามนฺตฺรมยฺ
อณฺณตฺร สฺมยา ปาจิตฺตियํ ฯ ๑ ตตฺตถายํ สฺมโย สํตฺตคมนฺเโย
โหติ มคฺโค สํสํกฺกสฺสมฺโต สํปฺปฏฺภโย อยํ ตตฺถ สฺมโยติ ฯ

[๔๕๓] โย ปนาติ โย ยาทิสํ ๑ เป ๑ ภิกฺขุติ ๑ เป ๑ อยํ
อิมสฺมึ อตฺเต อธิปฺเปโต ภิกฺขุติ ๑ ภิกฺขุณฺโณ นาม อุกฺโกตฺสงฺเข
อฺปสฺมฺปนฺนา ฯ ๑ สํทฺชฺนติ เอกโต ๑ สํวึชายาติ คจฺฉาม ภิกิณี
คจฺฉาม อยฺย คจฺฉาม อยฺย คจฺฉาม ภิกิณี อชฺช วา

หิโยโย วา ปเว วา คจฺจนามาคิ สํวิทหิติ อापคฺติ ทุกฺกฏฐสฺส ๑
 อนฺตมโส คามนฺตฺรมุขีติ กุกฺกฏฐสฺมปาเต คามเ คามนฺตเว อापคฺติ
 ปาจิตฺตियสฺส ๑ อคามเก อรณฺเณ อทฺตมโยชเน อทฺตมโยชเน
 อापคฺติ ปาจิตฺตियสฺส ๑ อณฺเฑตฺร สฺมยาคิ จเปตฺวา สฺมยํ ๑
 สฺตฺถคฺคมนํโย นาม มคฺโค น สฺถกา โหติ วิภา สฺตฺถเกน คนฺตุํ ๑
 สํสํกํ นาม ตสฺมํ มคฺเค โจรานิ นิวิฏฺโฐจกาโส ทิสฺสติ ภูคฺโต-
 กาสฺ ทิสฺสติ จิตฺกาสฺ ทิสฺสติ นิสฺสิโนกาสฺ ทิสฺสติ นิปนฺโนกาสฺ
 ทิสฺสติ ๑ สฺปฺปฏฺธิกํ นาม ตสฺมํ มคฺเค โจเรหิ มนฺตุสฺสา หตา
 ทิสฺสฺนฺติ วิตฺตฺตฺตา ทิสฺสฺนฺติ อากฺกิตฺตา ทิสฺสฺนฺติ ๑ สฺปฺปฏฺธิกํ
 คนฺตุวา อปฺปฏฺธิกํ ปสฺสฺสฺตฺวา อฺยุโยเชตพฺพา คจฺจนถ ภคินิโยติ ๑

[๔๕๔] สํวิทหิตเ สํวิทหิตสฺสณฺณํ เอกทฺธานมคฺคํ ปฏฺธิปชฺชติ
 อนฺตมโส คามนฺตฺรมุขี อณฺเฑตฺร สฺมยา อापคฺติ ปาจิตฺตियสฺส ๑
 สํวิทหิตเ เวมตฺติโก เอกทฺธานมคฺคํ ปฏฺธิปชฺชติ อนฺตมโส คามนฺตฺรมุขี
 อณฺเฑตฺร สฺมยา อापคฺติ ปาจิตฺตियสฺส ๑ สํวิทหิตเ อสํวิทหิต-
 สฺสณฺณํ เอกทฺธานมคฺคํ ปฏฺธิปชฺชติ อนฺตมโส คามนฺตฺรมุขี อณฺเฑตฺร
 สฺมยา อापคฺติ ปาจิตฺตियสฺส ๑ ภาจฺจุ สํวิทหิติ ภาจฺจุนํ น
 สํวิทหิติ อापคฺติ ทุกฺกฏฐสฺส ๑ อสํวิทหิตเ สํวิทหิตสฺสณฺณํ
 อापคฺติ ทุกฺกฏฐสฺส ๑ อสํวิทหิตเ เวมตฺติโก อापคฺติ ทุกฺกฏฐสฺส ๑
 อสํวิทหิตเ อสํวิทหิตสฺสณฺณํ อเนาปคฺติ ๑

[๔๕๕] อเนาปคฺติ สฺมเย อสํวิทหิตฺวา คจฺจนฺติ ภาจฺจุนํ

๔๕๕] ปาจิตฺตียกณฺเฑ โยวาทวคฺคตฺถ สํตฺตมสึทฺทชาปทํ อณาปทฺติ ๒๘๓
สํวิทฺทติ ภิกฺขุ น สํวิทฺทติ วิตฺตงฺเกเตน คจฺจนฺนติ อปาททาสฺ
อุมฺมตฺตทกฺคตฺถ อาทิกมฺมิกตฺถสํสาติ ฯ
สํตฺตมสึทฺทชาปทํ นิฏฺฐิจิํ ฯ

อัญจนสิกขาปท

[๔๕๖] เตน สมนเณ พุทฺโธ ภควา สํวคฺคิยํ วิหริติ เขตฺตวเน
อนาถปิตฺตํทิสฺส อารามเ ๑ เตน โส ปน สมนเณ นพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ
ภิกฺขุณฺ्हิ สํทฺธิํ สํวิชาย เถกนาถํ อภิวฺรหฺนติ ๑ มนุสฺสํ อชฺชฌายนฺติ
ชฺชียนฺติ วิปาเจนฺติ ยถเว มยํ สํปฺปชาปติกา เถกนาถาย^๑ ก็พาม
เอวเมวิเม สมนฺวา สกฺยปฺคฺคิยา ภิกฺขุณฺ्हิ สํทฺธิํ สํวิชาย เถกนาถาย^๒
ก็พนฺตฺติ ๑ อสฺสํโส สฺสํ โส ภิกฺขุ เตสํ มนุสฺสํ อชฺชฌายนฺตานํ
ชฺชียนฺตานํ วิปาเจนฺตานํ ๑ เย เต ภิกฺขุ อปฺปํจฺจนา ๑ เป ๑ เต
อชฺชฌายนฺติ ชฺชียนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม นพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ
ภิกฺขุณฺ्हิ สํทฺธิํ สํวิชาย เถกนาถํ^๓ อภิวฺรหฺนติ สฺสํทฺธิํ ๑ อถโส เต
ภิกฺขุ ภควโต เอตมคฺคํ อโรเจสฺสํ ๑ อถโส ภควา นพฺพคฺคิเย
ภิกฺขุ ปฏฺธิปฺจฺจนิ สจฺจํ กิร ตฺตฺเมห ภิกฺขเว ภิกฺขุณฺ्हิ สํทฺธิํ สํวิชาย
เอกนาถํ อภิวฺรหฺนติ ๑ สจฺจํ ภควาติ ๑ วิกรหิ พุทฺโธ ภควา
กถํ หิ นาม ตฺตฺเมห โมชฺสปฺริธา ภิกฺขุณฺ्हิ สํทฺธิํ สํวิชาย เถกนาถํ
อภิวฺรหฺนติ เนตํ โมชฺสปฺริธา อปฺปสํนฺนํ วา ปสาทาย ๑ เป ๑
เอวณฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุกฺกฺกเสยฺยถ โย ปน ภิกฺขุ
ภิกฺขุณฺ्हิยา สํทฺธิํ สํวิชาย เถกนาถํ อภิวฺรหฺนติ อุกฺกคามินิ^๔ วา

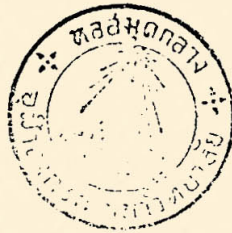
๑-๒ ย. ม. นาวาย ๑ ๓ ย. ม. เอกํ นาถํ ๑ เอวํ เสเสสฺสํ ๑
๔ อุกฺกคามินิตฺตํ ปาไซ ๑

๔๕๗] ปาจิตฺตียกณฺเฑ โยวาทวคฺคสฺส อฏฺฐมสํกฺขาปทํ ปณฺณคฺคิ ๒๕
อโธคามินิ วา ปาจิตฺตียนฺติ ฯ เหวณฺจิทํ ภควตา ภิกฺขุณฺ
สํกฺขาปทํ ปณฺณคฺคํ โหติ ฯ

[๔๕๗] เตน โข ปน สฺมเยน สฺมฺพหุตา ภิกฺขุ จ ภิกฺขุณฺนิโย จ
สํเวตา สํวคฺคิ อทฺธานมคฺคปฺปฏิปฺปนา โหนฺติ ฯ อนฺตรามคฺเค
นทํ อุตฺตริตฺตพฺพา โหติ ฯ อถ โข ตา ภิกฺขุณฺนิโย เต ภิกฺขุ
เขตทวโจ มยฺยํ อยฺเยหิ สทฺธิ อุตฺตริสฺสํมาติ ฯ น ภิกฺขิ กปฺปติ
ภิกฺขุณฺนิยา สทฺธิ สํวิชาย เอกนาถํ อภฺรหิตุํ ตุมฺเห วา ปจฺมํ
อุตฺตรถ มยฺยํ วา อุตฺตริสฺสํมาติ ฯ อยฺยา ภนฺเต อคฺคปฺริสา
อยฺยา ว ปจฺมํ อุตฺตรนฺคฺติ ฯ อถ โข ตาสํ ภิกฺขุณฺนํ ปจฺฉา
อุตฺตรนฺคฺนํ โจรา อจฺฉินทิสฺสํ เจว ทฺฐเสตฺถจฺจ ฯ อถ โข ตา
ภิกฺขุณฺนิโย สํวคฺคิ คนฺตฺวา ภิกฺขุณฺนํ เขตมคฺคํ อารโจะสฺสุ ฯ
ภิกฺขุณฺนิโย ภิกฺขุณฺนํ เขตมคฺคํ อารโจะสฺสุ ฯ ภิกฺขุ ภควโต เขตมคฺคํ
อารโจะสฺสุ ฯ อถ โข ภควา เขตสฺมึ นิทาเน เขตสฺมึ ปกรณฺ ฆมฺมํ
กถํ กตฺวา ภิกฺขุ อามนฺเตสฺสิ อนุชานามิ ภิกฺขเว ติริยนฺตรณาย
ภิกฺขุณฺนิยา สทฺธิ สํวิชาย เอกนาถํ อภฺรหิตุํ เหวณฺจ ปน ภิกฺขเว
อิมํ สํกฺขาปทํ อุกฺกฺทิสฺสยฺยาถ โย ปน ภิกฺขุ ภิกฺขุณฺนิยา สทฺธิ
สํวิชาย เอกนาถํ อภฺรฺเหยฺย อุกฺกคามินิ วา อโธคามินิ วา
อณฺณตฺร ติริยนฺตรณาย ปาจิตฺตียนฺติ ฯ

[๔๕๗] โย ปนาติ โย ยาทิสฺสํ ฯ เป ฯ ภิกฺขุติ ฯ เป ฯ อยฺ
อิมสฺมึ อตฺเต อธิปฺเปโต ภิกฺขุติ ฯ ภิกฺขุณฺ นาม อุกฺกโตสงฺฆे

๔๖๐] ปาจิตฺตยกณฺเฑ โยวาทวคฺคตฺถ อฏฺฐมสํกฺขาปทํ อนาปตฺติ ๒๘๗
ภิกฺขุณี สํวิทฺทิตฺติ ภิกฺขุ น สํวิทฺทิตฺติ วิสงฺเกเตน อภิวฺรฺหฺนฺติ อาปทาตุ
อุมฺมตฺตกตฺถ อาทิกมฺมิกตฺถตฺติ ฯ
อฏฺฐมสํกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

นวมสติกาปท

[๔๖๓] เตน สัมเยน พุทฺโธ ภควา ราชคเห วิหริติ เวพฺพเว
กถนุทกนิวาเป ๑ เตน โช ปน สัมเยน กุฏฺถนนฺทา ภิกฺขุณฺโ
อณฺณตรสฺส กุฏฺสฺส กุฏฺบีภา โหติ นิจุภคฺคิกา ๑ เตน จ
คหปตินา เถวา ภิกฺขุ นิมนฺติตา โหนฺติ ๑ อถโช กุฏฺถนนฺทา
ภิกฺขุณฺโ ปุพฺพพณฺ्हสมํ นิวาเสตฺวา ปตฺตจฺฉีวรมาทาย เยน ตํ กุฏฺ
เตนุปลฺสงฺกมิ อฺปลฺสงฺกमितฺวา ตํ คหปติํ เอตทโวจ กิมิทํ คหปติ
ปฺหุติ ชาทณฺเฑ โภชณฺเฑ ปฏฺยิตฺตนฺติ ๑ เถวา มยา อฺยเย นิมนฺติตาติ ๑
เถ ปน เต คหปติ เถวาติ ๑ อฺยโย สํวริปฺตุโต อฺยโย มหา
โมคฺคกฺคตาโน อฺยโย มหากจฺจาโน อฺยโย มหาโกฏฺฐจฺโติ อฺยโย
มหากปฺบีโน อฺยโย มหาจฺนุโท อฺยโย อนฺนุทฺโธ อฺยโย เววโต
อฺยโย อฺปาติ อฺยโย อานนฺโท อฺยโย วาหุโตติ ๑ ก็ ปน ตฺวํ
คหปติ มหานาคา คิฏฺฐมาเน เจตเถ นิมนฺเตสฺสตี ๑ เถ ปน เต
อฺยเย มหานาคาติ ๑ อฺยโย เทวทฺตุโต อฺยโย โกกาติโก อฺยโย
กตโมรคติสฺสโก อฺยโย ขณฺฑเทวียา ปฺตุโต อฺยโย สฺมฺมุท
ทฺตุโตติ ๑ อฺยญฺจรหิ กุฏฺถนนฺทาย ภิกฺขุณฺเฑ อนฺตฺวา กกา
วิปฺปกตา ๑ อถ เถวา ภิกฺขุ ปวิสฺสํ ๑ สจฺจํ มหานาคา โช
ตฺยา คหปติ นิมนฺติตาติ ๑ อิทาเนว โช ตฺวํ อฺยเย เจตเถ อกาตี

๑ ย. ม. อถ เต เถวา ๑

๔๖๒] ปาจิตฺตियกณฺเฑ โยวาทวคฺคสุตฺถ นวมสิทฺถาปทํ ปณฺณตฺติ ๒๕๕

อิทานิ มหานาเคติ เคหโต ๑ นิฏฺกทฺฐมิ นิจฺจภคฺคตณฺจ อุปจฺฉินฺหิ ๑
เย เต ภิกฺขุ อปฺปมฺปิชา ๑ เป ๑ เต อชฺชฌายนฺติ ชฺชยนฺติ วิปาเจนฺติ
กถํ หิ นาม เทวทคฺคโต ชานํ ภิกฺขุณฺ्हีปฺริปาจิตํ ปิณฺฑทฺทปาตํ ญฺญชฺชิสฺสํสํตฺติ
๑ เป ๑ สจฺจํ กิร คฺคํ เทวทคฺคต ชานํ ภิกฺขุณฺ्हีปฺริปาจิตํ ปิณฺฑทฺทปาตํ
ญฺญชฺชิสฺสํตฺติ ๑ สจฺจํ ภคฺควาติ ๑ วิคฺคหิ พุทฺโธ ภคฺวา กถํ หิ
นาม คฺคํ โมชปฺริสฺส ชานํ ภิกฺขุณฺ्हีปฺริปาจิตํ ปิณฺฑทฺทปาตํ ญฺญชฺชิสฺสํสํ
เนตํ โมชปฺริสฺส อปฺปสฺสนานํ วา ปสฺสาทาย ๑ เป ๑ เหวณฺจ
ปน ภิกฺขเว อิมํ สิทฺถาปทํ อุตฺถิสฺเสยฺยถ โย ปน ภิกฺขุ ชานํ
ภิกฺขุณฺ्हีปฺริปาจิตํ ปิณฺฑทฺทปาตํ ญฺญชฺชยฺย ปาจิตฺตियนฺติ ๑ เหวณฺจจิทํ
ภคฺควตา ภิกฺขุณฺ्हี สิทฺถาปทํ ปณฺณตฺตํ โหติ ๑

[๔๖๒] เตน โข ปน สฺมเยน อณฺณตโร ภิกฺขุ ราชคฺคา
ปพฺพชฺชิตฺโต ฉาติกฺกํ อคฺมาสิ ๑ มนุสฺสํสา จิรสุตฺถาปํ ภาทฺทนโต
อาคโตติ สจฺจจํ ภคฺคํ อถํสุ ๑ สจฺจํ กุสฺสํสํ กุสฺสํปิกา ภิกฺขุณฺ्हี
เต มนุสฺสํเส เอตทโวจ เทถ อาวุโส อชฺชยสฺสํ ภคฺคตฺติ ๑
อถโฆ สํ ภิกฺขุ ภคฺควตา ปฏฺธิชฺชิตฺตํ ชานํ ภิกฺขุณฺ्हีปฺริปาจิตํ
ปิณฺฑทฺทปาตํ ญฺญชฺชิตฺตฺติ กุทฺทจฺจายนฺโต นปฺปฏฺธิคฺคเหสิ นาสิภฺช
ปิณฺฑทฺทาย จริตฺตํ ฉินฺนภคฺคโต อโหสิ ๑ อถโฆ สํ ภิกฺขุ อวรามํ
คณฺฑควา ภิกฺขุณฺ्हี เอตมคฺคํ อาโรเจสิ ๑ ภิกฺขุ ภคฺควโต เอตมคฺคํ
อาโรเจสฺสํ ๑ อถโฆ ภคฺควา เอตสํมิมํ อิทาเน เอตสํมิมํ ปกฺรณฺ

๑ ชฺรโต ๑ ๒ ปจฺฉินฺหิ ๑

รมมี ถถ กตฺวา ภิกฺขุ อามนฺเตสึ อุนฺชานามิ ภิกฺขเว ปุพฺเพ
คิหิสมารมฺภะ ชานํ ภิกฺขุณฺโฬปฺปจิตฺตํ ปิณฺฑนฺทปาทํ ภูณฺชิตฺตํ เอยฺย
ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุกฺกฺติเสยฺยถ โย ปน ภิกฺขุ ชานํ
ภิกฺขุณฺโฬปฺปจิตฺตํ ปิณฺฑนฺทปาทํ ภูณฺชชยฺย อณฺณตฺร ปุพฺเพ คิหิสมารมฺภ
ปจฺจิตฺตียนฺติ ฯ

[๔๖๓] โย ปนาติ โย ยาทิสฺส ฯ เป ฯ ภิกฺขุติ ฯ เป ฯ อัย
อิมสฺมึ อตฺเต อธิปฺเปโต ภิกฺขุติ ฯ ชานาติ นาม สํมํ วา
ชานาติ อณฺเณ วา ตสฺส อารโจะนฺติ สํ วา อารโจะติ ฯ
ภิกฺขุณฺโฬ นาม อุกฺกโตสงฺฆे อุตฺตมฺปนฺนา ฯ ปฺปจฺเจติ นาม ปุพฺเพ
อทาตุคามานํ อกตฺตุคามานํ อโย ภาณโก อโย พุสฺสโต
อโย สุตฺตนฺติโก อโย วินยชโร อโย รมฺมกถิโก เทถ
อโยยสฺส กโรถ อโยยสฺสํติ เเฮสา ปฺปจฺเจติ นาม ฯ ปิณฺฑนฺทปาท
นาม ปณฺจนฺนํ โภชนานํ อณฺณตฺรํ โภชนํ ฯ อณฺณตฺรํ ปุพฺเพ
คิหิสมารมฺภาทิ จเปตฺวา คิหิสมารมฺภํ ฯ คิหิสมารมฺโภ นาม
ฉาตกา วา โหนฺติ ปวาริตา วา ปกตฺปิฏยิตฺตา วา ฯ อณฺณตฺร
ปุพฺเพ คิหิสมารมฺภภา ภูณฺชิตฺตํ สํมํติ ปฏฺธิคฺคณฺหาติ อापตฺติ
ทุกฺกฏสฺส ฯ อชฺโฆหาวเร อชฺโฆหาวเร อापตฺติ ปจฺจิตฺตียสฺส ฯ

[๔๖๔] ปฺปจฺเจติ ปฺปจฺเจติ สณฺณํ ภูณฺชติ อณฺณตฺรํ ปุพฺเพ
คิหิสมารมฺภภา อापตฺติ ปจฺจิตฺตียสฺส ฯ ปฺปจฺเจติ เวมตีโก
ภูณฺชติ อณฺณตฺรํ ปุพฺเพ คิหิสมารมฺภภา อापตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

๔๖๕] ปาจิตฺตียกณฺเฑ โยจาทวคฺคตฺถํ นวมตฺถิชาปทํ อเนาปตฺติ ๓๐๓
ปรีปาจิตเต อปรีปาจิตตณฺณํ ภูณฺชติ อณฺณตฺตฺร ปุพฺเพ คีหิสมารมฺภา
อเนาปตฺติ ฯ เอกโต อุตฺตมฺปนฺนาย ปรีปาจิตํ ภูณฺชติ อณฺณตฺตฺร
ปุพฺเพ คีหิสมารมฺภา อเนาปตฺติ ทุกฺกฏตฺถํ ฯ อปรีปาจิตเต ปรีปาจิต-
ตฺตณฺณํ อเนาปตฺติ ทุกฺกฏตฺถํ ฯ อปรีปาจิตเต เวมตีโก อเนาปตฺติ
ทุกฺกฏตฺถํ ฯ อปรีปาจิตเต อปรีปาจิตตณฺณํ อเนาปตฺติ ฯ

[๔๖๕] อเนาปตฺติ คีหิสมารมฺเภ สิกฺขมานา ปรีปาเจติ
ตฺมณฺเฐ ปรีปาเจติ ปณฺจ โภชนานี สเปตฺวา ตฺพพตฺต
อเนาปตฺติ อุมฺมตฺตกตฺถํ อาทิกมฺมิกตฺถํ ตฺติ ฯ
นวมตฺถิชาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

ทศมสติกุชาปทํ

[๔๖๖] เตน สัมเยน พุทฺโธ ภควา สํวคฺคิยํ วิหริติ เขตฺตวเน
อนาทบีญฺหิตักฺขสฺส อารามे ฯ เตน โห ปน สัมเยน อายสฺมโต
อุทฺทายิสฺส ปุราณทฺตฺติกา ภิกฺขุณฺสํ ปพฺพชิตา โหติ ฯ สํ ภิกฺขุณฺสํ
อายสฺมโต อุทฺทายิสฺส สํหิตฺเท อภิกฺขณฺโณ อคฺคฺคฺคฺติ ฯ อายสฺมาบี
อุทฺทายิ ตสฺสํ ภิกฺขุณฺนิยา สํหิตฺเท อภิกฺขณฺโณ คฺคฺคฺคฺติ ฯ เตน โห
ปน สัมเยน อายสฺมา อุทฺทายิ ตสฺสํ ภิกฺขุณฺนิยา สํหิตฺติ เอโก
เอกาย วโห นิสฺสรุํ กปฺเปสฺสิ ฯ ये เต ภิกฺขุ อปฺปบีจฺจนา ฯ เป ฯ
เต อฺชฺชณฺยานุติ อฺชฺชณฺนิ วิปาเจณฺติ กถํ หิ นาม อายสฺมา อุทฺทายิ
ภิกฺขุณฺนิยา สํหิตฺติ เอโก เอกาย วโห นิสฺสรุํ กปฺเปสฺสํคฺคฺติ ฯ เป ฯ
สจฺจํ กิร คฺควํ อุทฺทายิ ภิกฺขุณฺนิยา สํหิตฺติ เอโก เอกาย วโห นิสฺสรุํ
กปฺเปสฺสํคฺติ ฯ สจฺจํ ภควาติ ฯ ครหิ พุทฺโธ ภควา กถํ หิ นาม
คฺควํ โมชฺชปฺริสฺสํ ภิกฺขุณฺนิยา สํหิตฺติ เอโก เอกาย วโห นิสฺสรุํ กปฺเปสฺสํคฺติ
เนตํ โมชฺชปฺริสฺสํ อปฺปสํนฺนํ วา ปสํทาย ปสํนฺนํ วา ภฺยโย-
ภาวาย ฯ เป ฯ เหวณฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อฺทฺทิตฺเตยฺยถ
โย ปน ภิกฺขุ ภิกฺขุณฺนิยา สํหิตฺติ เอโก เอกาย วโห นิสฺสรุํ กปฺเปยฺย
ปาวคิตฺติยฺนฺติ ฯ

[๔๖๗] โย ปนาติ โย ยาทิสฺสํ ฯ เป ฯ ภิกฺขุติ ฯ เป ฯ อยํ
อิมสฺมิมํ อคฺคฺคฺเท อคฺคฺคฺเปโต ภิกฺขุติ ฯ ภิกฺขุณฺสํ นาม อุกฺกโตสฺงฺฆे

๑ ย. ม. ไปคฺคฺคฺเทสุ น ทิสฺสํคฺติ ฯ

๔๖๘] ปาจิตฺตियกณฺเฑ โยวาทวคฺคสุตฺถํ ทสฺมสํกฺขาปทํ อนาปคฺติ ๓๐๓

อุปสฺมมฺปนฺนา ฯ สทฺธิณฺติ เอกโค ฯ เอก โเอกายาติ ภิกฺขุ เจว
โหติ ภิกฺขุณฺ ๑ ฯ รโห นาม จกฺขุสุตฺถํ รโห โสตฺถสุตฺถํ รโห ฯ
จกฺขุสุตฺถํ รโห นาม น สกฺกา โหติ อภฺขุณฺนิ วา นิชฺฌิมาเน
ภมฺภุํ วา อภฺขุณฺนิชฺฌิมาเน สฺสํ วา อภฺขุณฺนิชฺฌิมาเน ปสฺสํ ๑ โสตฺถสุตฺถํ
รโห นาม น สกฺกา โหติ ปกตฺติกา โสตฺถํ ๑ นิชฺชํ กปฺเปยฺยาติ
ภิกฺขุณฺนิชา นิชฺฌินฺนาชฺช ภิกฺขุ อุปนิชฺฌินฺโน วา โหติ อุปนิชฺฌินฺโน วา
อาปคฺติ ปาจิตฺตियสุตฺถํ ๑ ภิกฺขุ นิชฺฌินฺเน ภิกฺขุณฺนิ อุปนิชฺฌินฺนา วา โหติ
อุปนิชฺฌินฺนา วา อาปคฺติ ปาจิตฺตियสุตฺถํ ๑ อุโภ วา นิชฺฌินฺนา
โหนติ อุโภ วา นิชฺฌินฺนา อาปคฺติ ปาจิตฺตियสุตฺถํ ๑

[๔๖๘] รโห รโหสฺสณฺณํ เอก โเอกาย นิชฺชํ กปฺเปติ อาปคฺติ
ปาจิตฺตियสุตฺถํ ๑ รโห เวมตฺติโก เอก โเอกาย นิชฺชํ กปฺเปติ
อาปคฺติ ปาจิตฺตियสุตฺถํ ๑ รโห อรโหสฺสณฺณํ เอก โเอกาย นิชฺชํ
กปฺเปติ อาปคฺติ ปาจิตฺตियสุตฺถํ ๑ อรโห รโหสฺสณฺณํ อาปคฺติ
ทุกฺกฏสุตฺถํ ๑ อรโห เวมตฺติโก อาปคฺติ ทุกฺกฏสุตฺถํ ๑ อรโห
อรโหสฺสณฺณํ อนาปคฺติ ๑

[๔๖๘] อนาปคฺติ โย โกจิ วิมฺบฺนุ ปฺริโส ทฺติโย โหติ ตฺถุจฺติ
น นิสฺสํทติ อรโหเปกฺโข อณฺเฑาวาวิทโต นิสฺสํทติ อุมฺมตฺตคฺคสุตฺถํ
อาทิกมฺมิกสุตฺถาติ ๑

ทสฺมสํกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ๑
โยวาทวคฺโค ตติโย ๑

คตฺตํสูทํทานํ

อัสสมตตฺตํกตฺตา อุตฺตํสูทํ- อามิสฺสทานน สิปฺพิตฺติ
อทฺธานํ นาวํ ภูณฺเษยฺย เอโก เอกาย เต ทสฺสาติ ฯ

โกชนวคฺคสฺส ปจฺมสํสิกฺขาปทํ

[๔๗๐] เตน สํเยน พุทฺโธ ภควา สํวตฺถิยํ วิหริติ เขตฺตวเน
อนาถมีณฺทิกสฺส อารามे ฯ เตน โช ปน สํเยน สํวตฺถิยา
อวิทฺฐเว อณฺณตฺรสฺส ปุคฺคสฺส อวสฺถมีณฺโห ปณฺณตฺโต โหติ ฯ
ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ ปุพฺพณฺ्हสมฺมํ นิวาเสตฺวา ปคฺคจํวรมาทาย
สํวตฺถิํ มีณฺทาย ปวิสีตฺวา มีณฺทํ อตฺถมาณา อวสฺถํ อคมํสฺสุ ฯ
มณฺุสฺสา จิรฺสฺสามี ภาทฺทนฺตา ยาคตาติ สํกฺกจํ ปวิสีสฺสุ ฯ
อถ โช ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ ทฺคิยมี ทิวสํ ตฺคิยมี ทิวสํ ปุพฺพณฺ्हสมฺมํ
นิวาเสตฺวา ปคฺคจํวรมาทาย สํวตฺถิํ มีณฺทาย ปวิสีตฺวา มีณฺทํ
อตฺถมาณา อวสฺถํ คนฺทฺวา ภูณฺุสฺสุ ฯ อถ โช ฉพฺพคฺคิยานํ ภิกฺขุณฺ्ह
เอตทโหสิ กิํ มยํ กวิรฺสฺสาม อารามํ คตา ภิกฺขุโยมี อีเชว
อาคนฺทพฺพํ ภาวีสฺสํตฺติ ฯ ตตฺตเถว อนฺุวสีตฺวา อนฺุวสีตฺวา อวสฺถมีณฺทํ
ภูณฺุชฺชนฺุติ ฯ ติตฺถิยา อปฺสํกฺกนฺุติ ฯ มณฺุสฺสา อฺุชฺฌายนฺุติ ชฺชนฺุติ
วิปาเจนฺุติ กถํ หิ นาม สมนฺา สํกฺยปฺคฺคิยา อนฺุวสีตฺวา อนฺุ
วสีตฺวา อวสฺถมีณฺทํ ภูณฺุชฺชิสฺสํนฺุติ นยิเมสฺสณฺเวย อวสฺถมีณฺโห
ปณฺณตฺโต สพฺเพสฺสณฺเวย อวสฺถมีณฺโห ปณฺณตฺโตติ ฯ อสฺโสสฺสุ
โช ภิกฺขุ เตสํ มณฺุสฺสานํ อฺุชฺฌายนฺุตานํ ชฺชนฺุตานํ วิปาเจนฺุตานํ ฯ
เย เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺจนา ฯ เป ฯ เต อฺุชฺฌายนฺุติ ชฺชนฺุติ วิปาเจนฺุติ
กถํ หิ นาม ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ อนฺุวสีตฺวา อนฺุวสีตฺวา อวสฺถมีณฺทํ

๔๗๔] ปาจิตฺตियกณฺเฑ โภชนนวกฺคตฺสํ ปจฺมตฺถิชาปทํ วิภงฺโก ๓๐๗
อามนฺเตตฺถิ อุนฺชานามิ ภิกฺขเว คิตาเนน ภิกฺขุณา อุนฺวตฺติตฺวา อุนฺ-
วตฺติตฺวา อวตฺถบิณฺฑํ ภูฏชิตฺตุํ เหวณฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ ตฺถิชาปทํ
อฺภุทฺธิเตยฺยยาถ อคิตาเนน ภิกฺขุณา เอโก อวตฺถบิณฺฑโห ภูฏชิตฺตพฺโพ
คโต เจ อุตฺตวี ภูฏเชยฺย ปาจิตฺตियนฺติ ฯ

[๔๗๕] อคิตาโน นาม ตฺถุโกติ ตมฺหา อวตฺถตา ปกฺกมิตฺตุํ ฯ
คิตาโน นาม น ตฺถุโกติ ตมฺหา อวตฺถตา ปกฺกมิตฺตุํ ฯ อวตฺถ-
บิณฺฑโห นาม ปณฺจนฺนํ โภชนนํ อณฺเฑตฺวี โภชนํ ตํถาย วา
มณฺฑเป วา ภูฏชฺมุเต วา อชฺโฆกาเส วา อโนทิสฺสํ ยาวทตฺโต
ปณฺเฑตฺโต โหติ ฯ อคิตาเนน ภิกฺขุณา ตฺถิ ภูฏชิตฺตพฺโพ คโต
เจ อุตฺตวี ภูฏชิตฺตํสํมิตฺติ ปฏฺฐิคฺคณฺหาติ อวปฺตฺติ ทฺถกฺกตฺสํ ฯ
อชฺโฆหาเว อชฺโฆหาเว อวปฺตฺติ ปาจิตฺตियตฺสํ ฯ

[๔๗๖] อคิตาเน อคิตานตฺถณฺเฑ ตฺถุตฺตวี^๑ อวตฺถบิณฺฑํ ภูฏชิตฺติ
อวปฺตฺติ ปาจิตฺตियตฺสํ ฯ อคิตาเน เวมตฺติโก ตฺถุตฺตวี อวตฺถบิณฺฑํ
ภูฏชิตฺติ อวปฺตฺติ ปาจิตฺตियตฺสํ ฯ อคิตาเน คิตานตฺถณฺเฑ ตฺถุตฺตวี
อวตฺถบิณฺฑํ ภูฏชิตฺติ อวปฺตฺติ ปาจิตฺตियตฺสํ ฯ คิตาเน อคิตาน-
ตฺถณฺเฑ อวปฺตฺติ ทฺถกฺกตฺสํ ฯ คิตาเน เวมตฺติโก อวปฺตฺติ
ทฺถกฺกตฺสํ ฯ คิตาเน คิตานตฺถณฺเฑ อวปฺตฺติ ฯ

[๔๗๗] อวปฺตฺติ คิตานตฺสํ อคิตาโน ตฺถิ ภูฏชิตฺติ คจฺจนฺโต
วา อากจฺจนฺโต วา ภูฏชิตฺติ ตํมิกา นิมนฺเตตฺวา โภเชนฺติ

๑ ย. ม. ตฺถุตฺตวี ฯ

โอสถุส ปณตฺโต โหติ น ยาวตฺโต ปณตฺโต โหติ
 ปณฺจ โภชนานิ สเปตฺวา สัพฺพตฺถ อนาปตฺติ อุมฺมตฺตกฺสุส
 อาทิกมฺมิกฺสุสํสาติ ฯ

ปจฺมสํกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

ทุตติยสัททปิณฑ

[๔๗๕] เตน สัมเยน พุทฺโธ ภควา ราชคเห วิหริติ เวพฺพเน
กตมฺหทกนิวาเป ฯ เตน โช ปน สัมเยน เทวทคฺโค ปรีหิตาภ-
สัททกาโร^๑ สปริโส กุเตสฺสุ วิณฺญาเปตฺวา วิณฺญาเปตฺวา ภูณฺชติ ฯ
มมฺหุสฺสา อฺชฺชฌายนฺติ ชฺชียนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม สัมฉา
สํกฺขปฺตฺติยา กุเตสฺสุ วิณฺญาเปตฺวา วิณฺญาเปตฺวา ภูณฺชิสฺสํสฺสนฺติ
กถํ สัมปฺนํ น มนํปํ กถํ สํทํ น รุจฺจตีติ ฯ อสฺโสสฺสุ
โช ภิกฺขุ เตสํ มมฺหุสฺसानํ อฺชฺชฌายนฺตานํ ชฺชียนฺตานํ วิปาเจนฺตานํ ฯ
เย เต ภิกฺขุ อปฺปํจฺฉนา ฯ เป ฯ เต อฺชฺชฌายนฺติ ชฺชียนฺติ วิปาเจนฺติ
กถํ หิ นาม เทวทคฺโค สปริโส กุเตสฺสุ วิณฺญาเปตฺวา วิณฺญา-
เปตฺวา ภูณฺชิสฺสํสฺสตีติ ฯ เป ฯ สจฺจํ กิร ตฺวํ เทวทคฺค สปริโส
กุเตสฺสุ วิณฺญาเปตฺวา วิณฺญาเปตฺวา ภูณฺชิสฺสตีติ ฯ สจฺจํ ภควาติ ฯ
วិครหิ พุทฺโธ ภควา กถํ หิ นาม ตฺวํ โมชปฺริส สปริโส
กุเตสฺสุ วิณฺญาเปตฺวา วิณฺญาเปตฺวา ภูณฺชิสฺสํสฺสี เนตํ โมชปฺริส
อปฺปสํนฺนํ วา ปสํทาย ปสํนฺนํ วา ภิชฺชโยภาวาย ฯ เป ฯ
เฮวณฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สัททปิณฑํ อุกฺกัสมฺมยฺยาถ คณฺโฆเชน
ปฺปจิตฺติยนฺติ ฯ เฮวณฺจิทํ ภควตา ภิกฺขุณํ สัททปิณฑํ ปณฺณตฺตํ
โหติ ฯ

๑ ย. ม. ปรีหิตาภสัททกาโร ฯ

[๔๗๐] เตน โข ปน สัมเขน มนุสฺสํสา คิตาเน ภิกฺขุ ภตฺเตน
 นิมนฺเตนฺติ ฯ ภิกฺขุ กุกฺกุจฺจายนฺตา นาธิวาเสฺนฺติ ปฏฺิทธิชิตฺตํ
 ภควตา คณโฆชนนฺติ ฯ ภควโต เอตมตฺถํ อารโหเสฺสุํ ฯ อถโข
 ภควา เอตสฺมึํ นิทาเน เอตสฺมึํ ปกรเณ ชมฺมึํ ถถํ กตฺวา ภิกฺขุ
 อามนฺเตสึ อนุชานามิ ภิกฺขเว คิตาเนน ภิกฺขุณา คณโฆชนํ
 ภูณฺชิทฺตุํ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สีกฺขาปทํ อุตฺถิเสยฺยถาถ
 คณโฆชนเณ อญฺเจตฺร สฺมยา ปาจิตฺติยํ ฯ ตตฺถายํ สฺมโย คิตาน-
 สฺมโย . อयํ ตตฺถ สฺมโยติ ฯ เอวญฺจิทํ ภควตา ภิกฺขุณํ สีกฺขาปทํ
 ปณฺณตฺตํ โหติ ฯ

[๔๗๑] เตน โข ปน สัมเขน มนุสฺสํสา จีวรทานสฺมเย สจฺจิวร-
 ภตฺตํ ปฏฺิยาเทตฺวา ภิกฺขุ นิมนฺเตนฺติ โภเชตฺวา จีวเรน อจฺฉา-
 เทสฺสํมาติ ฯ ภิกฺขุ กุกฺกุจฺจายนฺตา นาธิวาเสฺนฺติ ปฏฺิทธิชิตฺตํ
 ภควตา คณโฆชนนฺติ ฯ จีวรํ ปริตฺตํ อปฺปชฺชติ ฯ ภควโต
 เอตมตฺถํ อารโหเสฺสุํ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว จีวรทานสฺมเย คณโฆชนํ
 ภูณฺชิทฺตุํ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สีกฺขาปทํ อุตฺถิเสยฺยถาถ
 คณโฆชนเณ อญฺเจตฺร สฺมยา ปาจิตฺติยํ ฯ ตตฺถายํ สฺมโย คิตาน-
 สฺมโย จีวรทานสฺมโย . อยํ ตตฺถ สฺมโยติ ฯ เอวญฺจิทํ ภควตา
 ภิกฺขุณํ สีกฺขาปทํ ปณฺณตฺตํ โหติ ฯ

[๔๗๒] เตน โข ปน สัมเขน มนุสฺสํสา จีวรการเก ภิกฺขุ
 ภตฺเตน นิมนฺเตนฺติ ฯ ภิกฺขุ กุกฺกุจฺจายนฺตา นาธิวาเสฺนฺติ ปฏฺิทธิชิตฺตํ

๔๘๐] ปาจิตฺตियกณฺเฑ โภชนนวกุคฺคฺสฺสํ ทฺตฺตฺยสํกฺขาปทํ อหฺนุปรปฺณตฺตฺติ ๓๑๓

ภควตา คณฺโภชนนฺตฺติ ๑ ภควโต เอตมตฺถํ อวโรเจสฺสุ ๑ อหฺนุชานามิ
ภิกฺขเว จํวารการสํมเย คณฺโภชนํ ภูณฺชิคฺคํ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว
อิมํ สํกฺขาปทํ อุตฺตฺติเสยฺยถ คณฺโภชเน อณฺณตฺร สํมยา
ปาจิตฺตฺยํ ๑ ตตฺถายํ สํมโย คิถานสํมโย จํวารานสํมโย จํวาร-
การสํมโย อยํ ตตฺถ สํมโยติ ๑ เอวญฺจิทํ ภควตา ภิกฺขุณฺหํ
สํกฺขาปทํ ปณฺณตฺตํ โหติ ๑

[๔๗๘] เตน โข ปน สํมเยน ภิกฺขุ มนุสฺสเสหิ สทฺธิ อหฺนุชานํ
คจฺจนฺตฺติ ๑ อถโฆ เต ภิกฺขุ เต มนุสฺสเส เอตทโวจํ มุหุตฺตํ
อาวุโส อากเมถ ปิณฺฑทาย จริสฺสํมาติ ๑ เต เอวมาหํสฺสุ
อิเชว ฆนฺเต ภูณฺชถาติ ๑ ภิกฺขุ กุกฺกฺจฺจายนฺตฺตา น ปฏิคฺคณฺหนฺตฺติ
ปฏิจฺฉิตฺตํ ภควตา คณฺโภชนนฺตฺติ ๑ ภควโต เอตมตฺถํ อวโรเจสฺสุ ๑
อหฺนุชานามิ ภิกฺขเว อหฺนุชานคมนสํมเย คณฺโภชนํ ภูณฺชิคฺคํ เอวญฺจ
ปน ภิกฺขเว อิมํ สํกฺขาปทํ อุตฺตฺติเสยฺยถ คณฺโภชเน อณฺณตฺร
สํมยา ปาจิตฺตฺยํ ๑ ตตฺถายํ สํมโย คิถานสํมโย จํวารานสํมโย
จํวารการสํมโย อหฺนุชานคมนสํมโย อยํ ตตฺถ สํมโยติ ๑ เอวญฺจิทํ
ภควตา ภิกฺขุณฺหํ สํกฺขาปทํ ปณฺณตฺตํ โหติ ๑

[๔๘๐] เตน โข ปน สํมเยน ภิกฺขุ มนุสฺสเสหิ สทฺธิ นาวาย
คจฺจนฺตฺติ ๑ อถโฆ เต ภิกฺขุ เต มนุสฺสเส เอตทโวจํ มุหุตฺตํ
อาวุโส ตํ นาวํ อฺปนฺเนถ ปิณฺฑทาย จริสฺสํมาติ ๑ เต เอว-

๓ ย. ม. ไปตุถเกสฺ อยํ ปาไซ น โหติ ๑

มาหังสุ อีเชว ภนฺเต ภุณฺชถาติ ฯ ภิกฺขุ กุกฺกุจฺจายนฺดา น
 ปฏิคฺคณฺหนฺติ ปฏิชฺชิตฺตํ ภควตา คณโกชนฺหนฺติ ฯ ภควโต
 เอตมคฺคํ อารโหเสสุ ฯ อุนฺชานามิ ภิกฺขเว นาวาภิกฺขุหนฺตมเย คณ-
 โกชนํ ภุณฺชิตฺตํ เอวฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุตฺถิเสยฺยถ
 คณโกชเน อญฺจตุร สมฺมา ปาจิตฺติยํ ฯ ตตฺถายํ สมฺมโย คิถาน-
 สมฺมโย จีวรทานสมฺมโย จีวรการสมฺมโย อุตฺธานคณสมฺมโย นาวา-
 ภิกฺขุหนฺตมโย อयํ ตตฺถ สมฺมโยติ ฯ เอวฺจจิทํ ภควตา ภิกฺขุ-
 นํ สิกฺขาปทํ ปณฺณตฺตํ โหติ ฯ

[๔๘๓] เตน โข ปน สมฺเยน ทิสํสุ วสุตฺถํ วุตฺถา ภิกฺขุ
 ราชคหิ อากฺขณฺหนฺติ ภควนฺตํ ทสฺสํนาย ฯ มนุสฺสํ นานาเวรชฺชเภา
 ภิกฺขุ ปสฺสํติวฺวา ภคฺเตน นิมฺนฺเตนฺติ ฯ ภิกฺขุ กุกฺกุจฺจายนฺดา
 นาธิวเสนฺติ ปฏิชฺชิตฺตํ ภควตา คณโกชนฺหนฺติ ฯ ภควโต
 เอตมคฺคํ อารโหเสสุ ฯ อุนฺชานามิ ภิกฺขเว มหาสมฺมเย คณโกชนํ
 ภุณฺชิตฺตํ เอวฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุตฺถิเสยฺยถ
 คณโกชเน อญฺจตุร สมฺมา ปาจิตฺติยํ ฯ ตตฺถายํ สมฺมโย คิถาน-
 สมฺมโย จีวรทานสมฺมโย จีวรการสมฺมโย อุตฺธานคณสมฺมโย นาวา-
 ภิกฺขุหนฺตมโย มหาสมฺมโย อยํ ตตฺถ สมฺมโยติ ฯ เอวฺจจิทํ
 ภควตา ภิกฺขุ-
 นํ สิกฺขาปทํ ปณฺณตฺตํ โหติ ฯ

[๔๘๔] เตน โข ปน สมฺเยน รมฺปิเว มาคชสฺส เสนียสฺส
 พิมฺพิสํวรสฺส ฃาติสํวโรโต อายํเวเกสุ ปพฺพชฺชิตฺโต โหติ ฯ อถโ

๔๘๒] ปาจิตฺตียกณฺเฑ โภชนวคฺคสุตฺตํ ทุคฺคิยสิทฺถาปทํ อนุปฺปณฺณคฺคิ ๓๓๓

โส อาชฺวโก เยน ราชา มากโร เสนิโย พิมฺพิสาโร เตนุ-
ปสงฺกมิ อฺปสงฺกมิตฺวา ราชานํ มากํ เสนิยํ พิมฺพิสารํ เอกทโวจ
อิจฺจนามหํ มหาราช สํพุพฺพาสณฺฑิกิ ภาตฺตํ ภาตฺตุนฺติ ฯ สเจ ตฺวํ
ภนฺเต พุทฺธปฺปมฺขํ ภิกฺขุสงฺขมํ ปจฺมํ โภเชยฺยาสี เหวํ กเรยฺยามํติ ฯ
อลโฆ โส อาชฺวโก ภิกฺขุณฺํ สฺนฺติเก ทฺวํ ปาเหสี อธิวาเสตฺตฺ เม
ภิกฺขุ สฺวาตนาย ภาตฺตุนฺติ ฯ ภิกฺขุ กุกฺกฺจายนฺตนา นาทิวาเสนฺติ
ปฏฺธิชฺชิตฺตํ ภควตา คณฺโภชนนฺติ ฯ อลโฆ โส อาชฺวโก เยน
ภควา เตนุปสงฺกมิ อฺปสงฺกมิตฺวา ภควตา สทฺธิํ สมฺโมทิ
สมฺโมทนฺยํ กถํ สํวารณฺยํ วัตฺติสํเรตฺวา เอกมฺนตฺ อฏฺฐาสี ฯ เอก-
มฺนตฺ จิโต โฆ โส อาชฺวโก ภควนฺตํ เอกทโวจ ภวํปี โลกโม
ปพฺพชฺชิตฺโต อหํปี ปพฺพชฺชิตฺโต อรหฺติ ปพฺพชฺชิตฺโต ปพฺพชฺชิตฺตํ
ปฺปณฺณํ ปฏฺธิคฺคเหตฺตํ อธิวาเสตฺตฺ เม ภวํ โคตโม สฺวาตนาย ภาตฺตํ
สทฺธิํ ภิกฺขุสงฺขเมนาติ ฯ อธิวาเสตี ภควา ตฺวณฺหิภาเวน ฯ อลโฆ
โส อาชฺวโก ภควโต อธิวาสนํ วิทิตฺวา ปกฺกามิ ฯ อลโฆ
ภควา เอกสฺมึ นิทาเน เอกสฺมึ ปกรเณ ชมฺมุํ กถํ กตฺวา
ภิกฺขุ อามนฺเตสี อนุชานามิ ภิกฺขเว สมนฺนภาตฺตสฺมเย คณฺโภชนํ
ภุญฺชิตฺตํ เหวณฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิทฺถาปทํ อฺพุทฺธิเสยฺยาด
คณฺโภชเน อณฺเณตฺร สมฺยา ปาจิตฺตियํ ฯ ตตฺถายํ สมฺโย คิถาน-
สมฺโย จีวรทานสมฺโย จีวรการสมฺโย อทฺธานคมนสมฺโย นาวา-
ภิกฺขุหสมฺโย มหาสมฺโย สมนฺนภาตฺตสมฺโย อยํ ตตฺถ สมฺโยติ ฯ

[๔๘๓] คณโกชนัน นาม ยตุถ จตุตถาโร ภิกขุ ปณฺจณฺห์ โภชนานํ อณฺเฑตเรณ โภชนเนน นิมนฺติตา ภูณฺชฺชติ เอตํ คณโกชนัน นาม ๑ อณฺเฑตฺร สํยาติ จเปตฺวา สํยํ ๑ คีตฺถานสํโย นาม อณฺตมโส ปาทาบี ฉาติตา โหนฺติ ๑ คีตฺถานสํโยติ ภูณฺชฺชิตพฺพํ ๑ จีวรฺถานสํโย นาม อนคฺคเต กจีเน วสุสํถาสฺส ปจฺฉิมो มาโส อคฺคเต กจีเน ปณฺจ มาสา ๑ จีวรฺถานสํโยติ ภูณฺชฺชิตพฺพํ ๑ จีวร- การสํโย นาม จีวเร กยิรฺมาเน ๑ จีวรฺการสํโยติ ภูณฺชฺชิตพฺพํ ๑ อทฺธานคณสํโย นาม อทฺทฺมโยชนํ คมิตฺสํมํติ ภูณฺชฺชิตพฺพํ ๑ คจฺจนฺเตน ภูณฺชฺชิตพฺพํ ๑ อากเตน ภูณฺชฺชิตพฺพํ ๑ นาวาภิกฺขุหน- สํโย นาม นาวํ อภิกฺขุหิตฺสํมํติ ภูณฺชฺชิตพฺพํ ๑ อารุเพฺहन ภูณฺชฺชิตพฺพํ ๑ โอรุเพฺहन ภูณฺชฺชิตพฺพํ ๑ มหาสํโย นาม ยตุถ เทว ตโย ภิกขุ ปิณฺทาย จริตฺวา ยาเปเนติ จตุตฺถे อากเต- น ยาเปเนติ ๑ มหาสํโยติ ภูณฺชฺชิตพฺพํ ๑ สมนภคฺตสํโย นาม โย โกลิ ปริพฺพาชกสํมาปฺโน ภคฺตํ กโรติ ๑ สมนภคฺตสํโยติ ภูณฺชฺชิตพฺพํ ๑ อณฺเฑตฺร สํยา ภูณฺชฺชิตฺสํมํติ ปฏฺิคฺคณฺหาติ อापตฺติ ทุกฺกฏฺสฺส ๑ อชฺโฆหารเ อชฺโฆหารเ อापตฺติ ปาจิตฺติยฺสฺส ๑

[๔๘๔] คณโกชนเน คณโกชนนสฺสณฺณี อณฺเฑตฺร สํยา ภูณฺชฺชติ อापตฺติ ปาจิตฺติยฺสฺส ๑ คณโกชนเน เวมคิโก อณฺเฑตฺร สํยา ภูณฺชฺชติ อापตฺติ ปาจิตฺติยฺสฺส ๑ คณโกชนเน นคณโกชนนสฺสณฺณี อณฺเฑตฺร สํยา ภูณฺชฺชติ อापตฺติ ปาจิตฺติยฺสฺส ๑ นคณโกชนเน

ตติยสิกขาบท

[๔๘๖] เตน สมเณ พุทฺโธ ภควา เวสาลีโย วิหริติ มหาเว
ณฺฐาคารสาธายี ๑ เตน โส ปน สมเณ เวสาลีโย ปณฺเฑานํ
ภคฺชานํ ภคฺชปฏิบัติ อธิจฺจิตฺวา โหติ ๑ อถ โส อญฺญตรสฺส
ทถิตฺสส กมฺมการสฺส เขตฺทโหสิ น โส อิทํ โอวกํ ภวิสฺสตี
ยถายิเม มนุสฺสา สกฺกจฺจํ ภคฺคํ กโรนฺติ ยนฺนุนาหิปี ภคฺคํ
กเรยฺยนฺติ ๑ อถ โส โส ทถิตฺโต กมฺมกาโร เณ กิรปติโก
เตนฺอุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา ตํ กิรปติกํ เขตฺทโวจ อิจฺฉามหํ
ออยฺยปฺตฺต พุทฺธปฺปมฺขสฺส ภิกฺขุสงฺฆสฺส ภคฺคํ กาคฺคํ เทหิ เม
เวตนนฺติ ๑ โสปี โส กิรปติโก สทฺโธ โหติ ปสฺนุโน ๑ อถ โส
โส กิรปติโก สสฺส ทถิตฺสส กมฺมการสฺส อติเรก^๑ เวตนํ อทาสี ๑
อถ โส โส ทถิตฺโต กมฺมกาโร เณ ภควา เตนฺอุปสงฺกมิ
อุปสงฺกมิตฺวา ภควนฺตํ อภิวาเทตฺวา เอกมนฺตํ นิสฺสีติ ๑ เอกมนฺตํ
นिसฺสินฺโน โส โส ทถิตฺโต กมฺมกาโร ภควนฺตํ เขตฺทโวจ อธิวาเสตฺ
เม ภาณฺเต ภควา สุวาทนาย ภคฺคํ สทฺธิํ ภิกฺขุสงฺฆเณนาติ ๑ มหา
โส อาวุโส ภิกฺขุสงฺโฆ ชานาหิตี ๑ โหตุ ภาณฺเต มหา ภิกฺขุสงฺโฆ
พหุ เม พทฺวา ปฏิยตฺตา พทฺวมิสฺสเณ^๒ เปยฺยา ปริปุเรสฺสนฺตตี ๑
อธิวาเสตี ภควา ตฺถนฺทภาเวน ๑ อถ โส โส ทถิตฺโต กมฺมกาโร

๑ ย. ม. อพฺภาติเรกํ ๑ ๒ ย. ม. พทฺวมิสฺสเณ ๑

๔๘๖] ปาจิตฺตยกณฺเฑ โภชนนวกุคฺคฺสฺส คตฺตยลฺลิกฺขาปทํ นิตานํ ๓๑๗

ภควโต อธิวาทํ วิทิตฺวา อญฺฺจายาสนา ภควนฺตํ อภิวาเทตฺวา
ปทกฺขิณํ ภควา ปกฺกามิ ฯ อสฺสสฺสํ โข ภิกฺขุ ทถิทฺเทน กิร
กมฺมกาเรน สฺวาคนาย พุทฺธปฺปมฺุโข ภิกฺขุสงฺโฆ นิมฺนฺติโต พทฺร-
มิสฺสฺสเกน เปยฺยา ปริปรุสฺส
จริตฺวา ภูณฺชิสฺสํ ฯ อสฺสสฺสํ โข มนฺุสฺสา ทถิทฺเทน กิร กมฺม-
กาเรน พุทฺธปฺปมฺุโข ภิกฺขุสงฺโฆ นิมฺนฺติโตติ ฯ เตะ ทถิทฺทสฺส
กมฺมการสฺสฺส ปหุตฺติ ขาทญฺญํ โภชนญฺญํ อภิหฺรฺสฺสํ ฯ อถ โข สฺส
ทถิทฺโท กมฺมกาโร คสฺสฺสา รตฺตฺติยา อจฺจุเยน ปณฺ์คํ ขาทญฺญํ
โภชนญฺญํ ปฏฺิยาทาเปตฺวา ภควโต กาลํ อารโจาเปสฺสิ กาลโต ภาเน
นิฏฺฐิตํ ภคฺค
นิจฺจํ ภาเน คสฺส
เตนฺุปลงฺกมิ อฺุปลงฺกมิตฺวา ปณฺณคฺคฺคฺคฺคฺคฺคฺคฺคฺคฺคฺคฺคฺคฺค
นิสฺส
ภิกฺขุสงฺฆเณ ฯ อถ โข สฺส ทถิทฺโท กมฺมกาโร ภคฺคฺคฺคฺคฺคฺค
ภิกฺขุ
ปรีวีสฺส
เทหฺส
เทหฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺส
โลกํ โลกํ อารุสฺสฺสฺสฺส
เทหฺสฺสฺสฺสฺสฺส
โลกํ โลกํ ปฏฺิคฺคฺคฺคฺคฺคฺค
เม ขาทญฺญํ โภชนญฺญํ ปฏฺิยคฺค
ปฏฺิคฺคฺคฺคฺคฺคฺคฺคฺคฺคฺคฺค
ภาเน ยาวทคฺคฺคฺคฺคฺคฺคฺค
น โข มยฺยํ อารุสฺสฺสฺส
เอตฺกการณา
โลกํ โลกํ ปฏฺิคฺคฺคฺคฺคฺค
อปีจ มยฺยํ กาสฺสฺสฺส
ปณฺุทฺทาย จริตฺวา
ภูณฺชิมฺุหา เตะน มยฺยํ โลกํ โลกํ ปฏฺิคฺคฺคฺคฺค
ภามาติ ฯ อถ โข
สฺส ทถิทฺโท กมฺมกาโร อฺุชฺชฌายติ อฺุชฺชติ วิปาเจติ กถํ หิ

นาม ภททนุตา มยา นิมนุตติกา อณฺเวยตฺว ภูณฺชิสฺสํนฺตฺติ น
 จาหํ ปฏฺวิพโต ยาวทตฺถํ ทาทฺนฺตฺติ ฯ อตฺถสํสํ ไซ ภูณฺชฺ ๓๓๘
 ทตฺติทตฺถํ กมฺมการตฺถํ อชฺชฌายนตฺถํ ชฺชฌนตฺถํ วิปาเจนตฺถํ ฯ
 เย เต ภูณฺชฺ อปฺปํจฺฉา ฯ เป ฯ เต อชฺชฌายนฺตฺติ ชฺชฌนฺตฺติ วิปาเจนตฺติ
 กถํ หิ นาม ภูณฺชฺ อณฺเวยตฺว นิมนุตติกา อณฺเวยตฺว ภูณฺชิสฺสํนฺตฺติ
 ฯ เป ฯ สจฺจํ กิร ภูณฺชเว ภูณฺชฺ อณฺเวยตฺว นิมนุตติกา อณฺเวยตฺว
 ภูณฺชิสฺสํนฺตฺติ ฯ สจฺจํ ภควาติ ฯ จิครหิ พุทฺโธ ภควา กถํ
 หิ นาม เต ภูณฺชเว โมชปฺริสา อณฺเวยตฺว นิมนุตติกา อณฺเวยตฺว
 ภูณฺชิสฺสํนฺตฺติ เนตํ ภูณฺชเว อปฺปสํนฺนํ วา ปสํนฺนํ ปสํนฺนํ
 วา ภฺยโยภาวาย ฯ เป ฯ เหวณฺจ ปน ภูณฺชเว อิมํ สิกฺขาปทํ
 อุกฺกิสฺเสยฺยถ ปรมฺปรโรชเน ปาจิตฺตฺยนฺตฺติ ฯ เหวณฺจิทํ ภควา
 ภูณฺชฺนํ สิกฺขาปทํ ปณฺณตฺตํ โหติ ฯ

[๔๘๗] เตน ไซ ปน สมนฺเนน อณฺเวยตโร ภูณฺชฺ คิถาโน
 โหติ ฯ อณฺเวยตโร ภูณฺชฺ ปิณฺนทปาทํ อาทาย เยน ไซ ภูณฺชฺ
 เตนฺปสํงฺกมิ อฺปสํงฺกมิตฺถวา ตํ ภูณฺชฺ เอตทโวจ ภูณฺชฺหา
 อวฺสุสํติ ฯ อตฺถ อวฺสุสํ อคฺคิ เม ภคฺคปจฺจาสํติ ฯ ๓๓๘
 ภูณฺชฺโน ปิณฺนทปาทอ อุตฺถสฺวเร อหริยคฺคต ฯ ไซ ภูณฺชฺ น จิตฺตฺรปฺ
 ภูณฺชฺ ฯ ภควโต เอตมตฺถํ อวโรเจสฺสุ ฯ อถไซ ภควา เอตสฺมํ
 นิทาเน เอตสฺมํ ปกรณฺเณ ธมฺมํ กถํ กถวา ภูณฺชฺ อามนฺเคสิ
 อณฺชานามิ ภูณฺชเว คิถาเนน ภูณฺชฺหา ปรมฺปรโรชนํ ภูณฺชิตฺถํ เหวณฺจ

๔๘๘] ปาจิตฺตียกณฺเฑ โภชนนวกุคฺคสฺส ตตฺตฺยสํกฺขาปทํ อนุปฺปณฺณคฺคํ ๓๑๘

ปน ภิกฺขเว อิมํ สํกฺขาปทํ อุกฺกฺกเสยฺยยาถ ปรมฺปรโภชนเณ อณฺณคฺคฺร
สํมยา ปาจิตฺตฺยํ ฯ ตตฺถายํ สํมโย คิถานสํมโย อยํ ตตฺถ
สํมโยติ ฯ เหวณฺจิทํ ภควตา ภิกฺขุณฺํ สํกฺขาปทํ ปณฺณคฺคํ โหติ ฯ

[๔๘๘] เตน โข ปน สํเยน มนุสฺสํสํ จัวฺรทานสํเย สจฺจวฺร-
ภคฺคํ ปฏฺยทาเทตฺวา ภิกฺขุ นิมฺนฺเตนฺติ โภเชตฺวา จัวฺเรน อจฺฉนา-
เทสฺสํมาติ ฯ ภิกฺขุ กุกฺกฺจายนฺตา นาธิวาเสนฺติ ปฏฺยภิขิตฺตํ
ภควตา ปรมฺปรโภชนนฺติ ฯ จัวฺรํ ปริตฺตํ อฺปฺปชฺชติ ฯ ภควโต
เอตมคฺคํ อารโจะสฺสุํ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว จัวฺรทานสํเย ปรมฺปร-
โภชนํ ภูณฺชิตฺตุํ เหวณฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สํกฺขาปทํ อุกฺกฺก-
เสยฺยยาถ ปรมฺปรโภชนเณ อณฺณคฺคฺร สํมยา ปาจิตฺตฺยํ ฯ ตตฺถายํ
สํมโย คิถานสํมโย จัวฺรทานสํมโย อยํ ตตฺถ สํมโยติ ฯ
เอหวณฺจิทํ ภควตา ภิกฺขุณฺํ สํกฺขาปทํ ปณฺณคฺคํ โหติ ฯ

[๔๘๘] เตน โข ปน สํเยน มนุสฺสํสํ จัวฺรการเก ภิกฺขุ
ภคฺคเตน นิมฺนฺเตนฺติ ฯ ภิกฺขุ กุกฺกฺจายนฺตา นาธิวาเสนฺติ ปฏฺยภิขิตฺตํ
ภควตา ปรมฺปรโภชนนฺติ ฯ ภควโต เอตมคฺคํ อารโจะสฺสุํ ฯ อนุ-
ชานามิ ภิกฺขเว จัวฺรการสํเย ปรมฺปรโภชนํ ภูณฺชิตฺตุํ เหวณฺจ
ปน ภิกฺขเว อิมํ สํกฺขาปทํ อุกฺกฺกเสยฺยยาถ ปรมฺปรโภชนเณ อณฺณคฺคฺร
สํมยา ปาจิตฺตฺยํ ฯ ตตฺถายํ สํมโย คิถานสํมโย จัวฺรทานสํมโย
จัวฺรการสํมโย อยํ ตตฺถ สํมโยติ ฯ เหวณฺจิทํ ภควตา ภิกฺขุณฺํ
สํกฺขาปทํ ปณฺณคฺคํ โหติ ฯ

[๔๘๐] อถโฆ ภควา ปุพฺพณฺหํสมํ นินฺวาเสตฺวา ปตฺตจฺฉีร-
 มาทาย อายสฺมตา อานนฺทเณ ปจฺจณฺสํมณฺเณ เยน อณฺณตฺรํ กุตฺตํ
 .เตนุปลฺสงฺกมิ อฺปลฺสงฺกมิคฺวา ปณฺณตฺเต อาสฺเน นิสฺสํติ ฯ อถโฆ
 เต มนุสฺสํสา ภควโต จ อายสฺมโต จ อานนฺทสฺส โภชนํ อทฺถํ ฯ
 อายสฺมา อานนฺโท กุกฺกุจฺจายนฺโต น ปฏิกฺคณฺหาติ ฯ คณฺหาหิ
 อานนฺหาติ ฯ อถ ภควา อตฺถิ เม ภตฺตปจฺจาสํติ ฯ เตนทานนฺท
 วิกฺขเปตฺวา คณฺหาหํติ ฯ อถโฆ ภควา เอตฺถมํ นินฺทาเน เอตฺถมํ
 ปกฺรณฺเ ชมฺมํ กถํ ภควา ภิกฺขุ อามนฺเตสฺสิ อนุชานามิ ภิกฺขเว
 ภตฺตปจฺจาสํ วิกฺขเปตฺวา ปรมฺปรโภชนํ ภูณฺชิตฺตุํ เอวญฺจ ปน
 ภิกฺขเว วิกฺขเปตฺพหํ มยฺหํ ภตฺตปจฺจาสํ อิตฺถนฺนามสฺสํ ทมฺมํติ ฯ

[๔๘๑] ปรมฺปรโภชนํ นาม ปณฺจณฺนํ โภชนานํ อณฺณตฺเรณ
 โภชนเณ นินฺนฺติโต ตํ จเปตฺวา อณฺณํ ปณฺจณฺนํ โภชนานํ อณฺณตฺรํ
 โภชนํ ภูณฺชติ เอตํ ปรมฺปรโภชนํ นาม ฯ อณฺณตฺรํ สํยาคิ
 จเปตฺวา สํยํ ฯ คิตฺถนสํโย นาม น สกฺโกติ เอกาสฺเน
 นิสฺสิโน ยาวทตฺถํ ภูณฺชิตฺตุํ ฯ คิตฺถนสํโยติ ภูณฺชิตฺพหํ ฯ จีวรทา-
 นสํโย นาม อนตฺตเต กจฺฉิเน วสฺสํนํสฺสํ ปจฺฉินฺโม มาโส อตฺถเต
 กจฺฉิเน ปณฺจ มาสา ฯ จีวรทา-
 นสํโยติ ภูณฺชิตฺพหํ ฯ จีวรการ-
 สํโย นาม จีวเร กยิรมาเน ฯ จีวรการสํโยติ ภูณฺชิตฺพหํ ฯ
 อณฺณตฺรํ สํยาคิ ภูณฺชิสฺสํมํติ ปฏิกฺคณฺหาติ อปฺตฺติ ทุกฺกนฺตฺสํ ฯ

๑ ยฺ. ม. โปตฺถเกสฺสุ อยํ ปาโสี น โหติ ฯ

๔๘๓] ปาจิตฺตียกณฺเฑ โภชนวคฺคํสํสํ คตฺตยสํกฺขาปทํ อนาปคฺติ ๓๒๓
อชฺโฆหาเร อชฺโฆหาเร อาปคฺติ ปาจิตฺตียสํสํ ฯ

[๔๘๔] ปรมุปรโฆสเน ปรมุปรโฆสนสํญญํ อณฺณคฺร สํมยา
ภุชฺชติ อาปคฺติ ปาจิตฺตียสํสํ ฯ ปรมุปรโฆสเน เวมตฺติโก
อณฺณคฺร สํมยา ภุชฺชติ อาปคฺติ ปาจิตฺตียสํสํ ฯ ปรมุปร-
โฆสเน นปรมุปรโฆสนสํญญํ อณฺณคฺร สํมยา ภุชฺชติ อาปคฺติ
ปาจิตฺตียสํสํ ฯ นปรมุปรโฆสเน ปรมุปรโฆสนสํญญํ อาปคฺติ
ทุกฺกฏสํสํ ฯ นปรมุปรโฆสเน เวมตฺติโก อาปคฺติ ทุกฺกฏสํสํ ฯ
นปรมุปรโฆสเน นปรมุปรโฆสนสํญญํ อนาปคฺติ ฯ

[๔๘๕] อนาปคฺติ สํมเย วิกปฺเปตฺวา ภุชฺชติ เทวํ คโย
นิมนฺตเน เอกโต ภุชฺชติ นิมนฺตนปฏฺฐาภฺยิยา ภุชฺชติ สํกฺเจน
คาเมเน นิมนฺตฺโต คสุมํ คาเม ยตฺถ กตฺถจฺจิ ภุชฺชติ สํกฺเจน
ปฺปูเคน นิมนฺตฺโต คสุมํ ปฺปูเค ยตฺถ กตฺถจฺจิ ภุชฺชติ นิมนฺตฺตฺยมาโน
ภิกฺขุํ คเหตฺสํสํมํตฺติ ภณฺตฺติ นิจฺจภคฺเต สํตถภคฺเต ปกฺขิเก
อุโปสํถิเก ปาฏฺฐิปกิเก ปณฺจ โภชนานิ จเปตฺวา สํพฺพคฺถ
อนาปคฺติ อุมฺมคฺคกสํสํ อาทิกมฺมิกสํสํสํตฺติ ฯ

คตฺตยสํกฺขาปทํ นิฏฺฐจํ ๑

จตุตถศีลภาษา

[๔๘๕] เตน สัมเขน พุทฺโธ ภควา สํวตฺถิยํ วิหริติ เขตฺตวเน
อนาถบิณฑิกสฺส อารามे ๑ เตน โข ปน สัมเขน กานฺมาตา
อุปาสิกา สทฺธา โหติ ปสฺสนา ๑ กานา คามเก อญฺจตรสฺส
ปุริสสฺส ทินฺนา โหติ ๑ อถ โข กานา มาตุฆรํ อคฺมาสี เกนจิเทว
ภรณฺเณน ๑ อถ โข กานาย สํมิโก กานาย สฺนฺติเก ทฺตํ
ปาหฺลสิ อากฺขุณฺณํ กานา อิจฺฉามิ กานาย อากฺคณฺติ ๑
อถ โข กานฺมาตา อุปาสิกา กิสมิํ วิย วิตฺตหตฺถํ คณฺคณฺติ
ปุวํ ปจฺจ ๑ ปกฺกเก ปฺนฺเว อญฺจตโร บิณฑฺจวาริโก ภิกฺขุ กานฺมาตาย
อุปาสิกาย นิเวสนํ ปาวิตฺติ ๑ อถ โข กานฺมาตา อุปาสิกา ตสฺส
ภิกฺขุโน ปฺนฺเว ทาเปตี ๑ โส นิกฺขมิตฺวา อญฺจสฺส อัจฺจิจฺจ ๑
ตสฺสํ ปฺนฺเว ทาเปตี ๑ โส นิกฺขมิตฺวา อญฺจสฺส อัจฺจิจฺจ ๑
ตสฺสํ ปฺนฺเว ทาเปตี ๑ ยถาปฏฺยคฺคํ ปฺนฺเว ปริกฺขยํ อคฺมาสี ๑
ทฺตฺยมฺปิโห กานาย สํมิโก กานาย สฺนฺติเก ทฺตํ ปาหฺลสิ
อากฺขุณฺณํ กานา อิจฺฉามิ กานาย อากฺคณฺติ ๑ ทฺตฺยมฺปิโห
กานฺมาตา อุปาสิกา กิสมิํ วิย วิตฺตหตฺถํ คณฺคณฺติ ปฺนฺเว ปจฺจ ๑
ปกฺกเก ปฺนฺเว อญฺจตโร บิณฑฺจวาริโก ภิกฺขุ กานฺมาตาย อุปาสิกาย
นิเวสนํ ปาวิตฺติ ๑ อถ โข กานฺมาตา อุปาสิกา ตสฺส ภิกฺขุโน
ปฺนฺเว ทาเปตี ๑ โส นิกฺขมิตฺวา อญฺจสฺส อัจฺจิจฺจ ๑ ตสฺสํ

๔๘๕] ปาจิตตियกณฺเฑ โภชนวคฺคตฺส จตฺตตฺถิกฺขาปทํ นิทานํ ๓๒๓

ปฺปวํ ทาเปตี ๑ โส นิกฺขมิตฺตวา อณฺเณตฺส อจฺจิกฺขิ ๑ ตตฺสํปปี
ปฺปวํ ทาเปตี ๑ ยถาปฏฺยตฺตํ ปฺปวํ ปริกฺขยํ อคฺมาตี ๑ ตตฺยมนฺปิไซ
กาณาย ตํมิโก กาณาย สฺนฺตฺเถ ทฺตํ ปาเหสี อากจฺจตฺต
กาณา อิจฺฉามิ กาณาย อากตํ สฺเจ กาณา นาคมิตฺสฺสตี
อหํ อณฺเณ ปชาปตี อานตฺสํปปี ๑ ตตฺยมนฺปิไซ กาณมาตา อฺปาตีกา
กิสฺมํ วิย วิตฺตทตฺถํ คนฺตฺนฺตี ปฺปวํ ปจฺจิ ๑ ปกฺเก ปฺปเว อณฺเณตโร
มิตฺตจาวริโก ภิกฺขุ กาณมาตาย อฺปาตีกาย นิเวสนํ ปาวิสี ๑
อถไซ กาณมาตา อฺปาตีกา ตตฺสํ ภิกฺขุโน ปฺปวํ ทาเปตี ๑ โส
นิกฺขมิตฺตวา อณฺเณตฺส อจฺจิกฺขิ ๑ ตตฺสํปปี ปฺปวํ ทาเปตี ๑ โส
นิกฺขมิตฺตวา อณฺเณตฺส อจฺจิกฺขิ ๑ ตตฺสํปปี ปฺปวํ ทาเปตี ๑ ยถา
ปฏฺยตฺตํ ปฺปวํ ปริกฺขยํ อคฺมาตี ๑ อถไซ กาณาย ตํมิโก อณฺเณ
ปชาปตี อานตี ๑ อตฺสํสตี ไช กาณา เตน กิร ปฺปรีเสน
อณฺเณ ปชาปตี อานตี ๑ สํ โรทฺหนฺตี อฏฺฐาตี ๑ อถไซ
ภควา ปุพฺพพฺนฺหสฺมยํ นิวาเสตฺตวา ปตฺตจิวฺรมาทาย เยน กาณ
มาตาย อฺปาตีกาย นิเวสนํ เตนฺปตฺสํกมิ อฺปตฺสํกมิตฺตวา ปณฺณตฺเต
อานฺเน นิสฺสี ๑ อถไซ กาณมาตา อฺปาตีกา เยน ภควา
เตนฺปตฺสํกมิ อฺปตฺสํกมิตฺตวา ภควนฺตํ อภิวาเทตฺตวา เอกมฺนฺตํ นิสฺสี ๑
เอกมฺนฺตํ นิสฺสีนํ ไช กาณมาตวํ อฺปาตีกํ ภควา เขตฺทวโจ
กิสฺสํยํ กาณา โรทฺตีติ ๑ อถไซ กาณมาตา อฺปาตีกา ภควโต
เขตฺมตฺถํ อวโรเจสี ๑ อถไซ ภควา กาณมาตวํ อฺปาตีกํ รมฺมียา

กถาย สันตสเสตฺตวา ตมาทเปตฺตวา สมนุคฺเตเสตฺตวา สมนุทสเสตฺตวา
อฏฺฐจายาสฺนา ปกฺกามิ ฯ

[๔๘๕] เตน โข ปน สมนฺเยน อณฺเฏตโร สฺตฺโต ราชคฺคา
ปฏฺิยาโตกํ คนฺคฺคาโม โหติ ฯ อณฺเฏตโร มีนฺทจาริโก ภิกฺขุ
คํ สฺตฺตํ มีนฺททาย ปาวิตฺติ ฯ อณฺเฏตโร อฺปาสโก ตสฺส ภิกฺขุโน
สฺตฺตํ ทาเปสฺสิ ฯ โส นิภฺชมิตฺตวา อณฺเฏสฺส อจฺจิกฺขิ ฯ ตสฺสํมี
สฺตฺตํ ทาเปสฺสิ ฯ โส นิภฺชมิตฺตวา อณฺเฏสฺส อจฺจิกฺขิ ฯ ตสฺสํมี
สฺตฺตํ ทาเปสฺสิ ฯ ยถาปฏฺิยตฺตํ ปาถะยฺยํ ปรีกฺขยฺยํ อคฺมาสฺสิ ฯ
อถ โข โส อฺปาสโก เต มนุสฺสเส เอตทโวจ อชฺชฺชฺโณห อยฺยา
อาคเมถ ยถาปฏฺิยตฺตํ ปาถะยฺยํ อยฺยานํ ทินฺนํ ปาถะยฺยํ ปฏฺิยา-
เทสฺสํมีติ ฯ นายฺยํ สฺกกา อาคเมตฺตํ ปยาโต สฺตฺโตติ อคฺมํสฺสุ ฯ
อถ โข ตสฺส อฺปาสกสฺส ปาถะยฺยํ ปฏฺิยาเทตฺตวา ปจฺจนา คจฺจนฺตสฺส
โจรา อจฺฉินฺทิสฺสุ ฯ มนุสฺสํ อชฺชฺชฺชานฺติ ชฺชฺชานฺติ วิปาเจนฺติ กถํ
หิ นาม สมนฺนา สกฺยปฺตฺติยา น มคฺตํ ชานิตฺตวา ปฏฺิยคฺเคสฺสํนฺติ
อຍ္ยํ อิมํสํ ทตฺตวา ปจฺจนา คจฺจนฺโต โจเวหิ อจฺฉินฺโนติ ฯ
อถ โส โส ภิกฺขุ เคสํ มนุสฺสํ อชฺชฺชานฺตํ ชฺชฺชานฺตํ วิปา-
เจนฺตํ ฯ อถ โข เต ภิกฺขุ ภควโต เอตมตฺตํ อโรเจสฺสุ ฯ
อถ โข ภควา เอตสฺมํ นิตาเน เอตสฺมํ ปกฺรณฺเน ชฺมํมี กถํ
กตฺตวา ภิกฺขุ อามนุเตสฺสิ เตนหิ ภิกฺขเว ภิกฺขุณฺโ สิกฺกขาปทํ ปณฺณ-

๑ ยฺ. ม. นายโย ฯ

๔๘๖] ปาจิตฺตียกณฺเฑ โภชนวคฺคสฺส จตฺตตฺตํสํกฺขาปทํ วิภงฺโก ^{๓๕}

เปสฺสํมี ทสฺ อตฺตวสฺส ปฏิจฺจ สํฆสฺสจฺจตฺตํ สํฆฆาตฺตํ ๑ เป ๑
ฉินฺยานุคฺคหยา ๑ เหวณฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สํกฺขาปทํ อุกฺกิ-
เสยฺยถ ภิกฺขุ ปเนว กุตฺตํ อุกฺคตํ ปุเวหิ วา มนุเถหิ วา
อภินฺนุจฺจุ ปวาเวยฺย ๑ อากฺขมาเนน ภิกฺขุณา ทฺวิตฺตํปคฺตปุรา
ปฏิกฺคเหตุพฺพา ๑ ตโต เจ อุกฺคตฺวิ^๑ ปฏิกฺคณฺเหยย ปาจิตฺตียํ ๑
ทฺวิตฺตํปคฺตปุเร ปฏิกฺคเหตุวา ตโต นํหริตฺวา ภิกฺขุหิ สํกฺขํ สํวิภสิ-
ตพฺพํ อยํ ตตฺถ สํมํจฺจติ ๑

[๔๘๖] ภิกฺขุ ปเนว กุตฺตํ อุกฺคตนฺติ กุตฺตํ นาม จตฺตาริ กุตฺตานิ
ชคฺตียกุตฺตํ พฺราหฺมณกุตฺตํ เวสฺสํกุตฺตํ สํกฺกกุตฺตํ ๑ อุกฺคตนฺติ ตตฺถ
อุคฺคตํ ๑ ปุวํ นาม ยงฺกนิจฺจํ ปหิณฺนตฺถาย ปฏฺยคฺตํ ๑ มนุถํ
นาม ยงฺกนิจฺจํ ปาถะยตฺถาย ปฏฺยคฺตํ ๑ อภินฺนุจฺจุ ปวาเวยฺยติ
ยวตฺกํ อิจฺฉสิ ตาวตฺกํ คณฺหาหํติ ๑ อากฺขมาเนนาติ -อิจฺฉ-
มาเนน ๑ ทฺวิตฺตํปคฺตปุรา ปฏิกฺคเหตุพฺพาติ เทวตโยปคฺตปุรา
ปฏิกฺคเหตุพฺพา ๑ ตโต เจ อุกฺคตฺวิ^๑ ปฏิกฺคณฺเหยยติ ตตฺตตฺวิ^๒
ปฏิกฺคณฺหาติ อापตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ๑ ทฺวิตฺตํปคฺตปุเร ปฏิกฺ-
คเหตุวา ตโต นิภมฺนเตน ภิกฺขุ ปสฺสสิตฺวา อัจจิกฺขิตพฺพํ อมฺคฺร
มยา ทฺวิตฺตํปคฺตปุรา ปฏิกฺคหิตา มา โห ตตฺถ ปฏิกฺคณฺหํติ ๑
สํเจ ปสฺสสิตฺวา นาจิกฺขติ อापตฺติ ทฺกฏฺฐสฺส ๑ สํเจ อัจจิกฺขิต
ปฏิกฺคณฺหาติ อापตฺติ ทฺกฏฺฐสฺส ๑

๑ ย. ม. อุกฺคตฺวิ ๑ ๒ ย. ม. ตตฺตตฺวิ ๑

[๔๘๗] ตโต-นัหริตฺวา ภิกฺขุหิ สฺทชฺชํ สํวิภชิตพฺพนฺติ ปฏิกฺกมณํ
 นัหริตฺวา สํวิภชิตพฺพํ ฯ ๑ อยํ ตตฺถ สํมัจฺจติ อยํ ตตฺถ อหฺนุชฺมมตา ฯ
 อติเรกทฺวิตฺติปตฺตปุเร อติเรกสํณฺณํ ปฏิกฺกณฺหาติ อาปตฺติ ปาจิตฺติ-
 ยสฺสํ ฯ ๑ อติเรกทฺวิตฺติปตฺตปุเร เวมตีโก ปฏิกฺกณฺหาติ อาปตฺติ
 ปาจิตฺติยสฺสํ ฯ ๑ อติเรกทฺวิตฺติปตฺตปุเร อุนกสํณฺณํ ปฏิกฺกณฺหาติ
 อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺสํ ฯ ๑ อุนกทฺวิตฺติปตฺตปุเร อติเรกสํณฺณํ อาปตฺติ
 ทฺกฺกฏสฺสํ ฯ ๑ อุนกทฺวิตฺติปตฺตปุเร เวมตีโก อาปตฺติ ทฺกฺกฏสฺสํ ฯ ๑
 อุนกทฺวิตฺติปตฺตปุเร อุนกสํณฺณํ อนาปตฺติ ฯ

[๔๘๘] อนาปตฺติ ทฺวิตฺติปตฺตปุเร ปฏิกฺกณฺหาติ อุนกทฺวิตฺติ-
 ปตฺตปุเร ปฏิกฺกณฺหาติ น ปหิณฺนคฺคฺกาย น ปาเถยฺยคฺคฺกาย ปฏิ-
 ยคฺคํ เทนฺติ ปหิณฺนคฺคฺกาย วา ปาเถยฺยคฺคฺกาย วา ปฏियคฺคฺเสสํกํ
 เทนฺติ คมเน ปฏิปฺปสฺสํทฺเช เทนฺติ ฉาตคานํ ปวาริตานํ
 อณฺณสฺสํคฺคฺกาย อคฺคฺโน ชเนน อุมฺมคฺคฺกสฺสํ ชาทิกมฺมิทฺสํสํติ ฯ
 จตฺตฺถสํกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

ปณฺจมสํกฺขาปทํ

[๔๖๘] เตน สมนฺเณ พุทฺโธ ภควา สํวตฺถิยํ วิหริติ เขตฺตวเน
อนาถบิณฑิกสฺส อารามे ฯ เตน โช ปน สมนฺเณ อณฺณตโร
พฺรหฺมโณ ภิกฺขุ นิมฺมเตตฺวา โภเชตี ฯ ภิกฺขุ ภูตฺตาวํ ปวาริตา
ฉาติกฺุตาหิ คนฺตุวา เอกจฺเจ ภูตฺตีสฺสุ เอกจฺเจ บิณฑฺปาตํ
อาทาย อคฺมฺสฺสุ ฯ อถ โช ใส พฺรหฺมโณ ปฏฺิวีสฺสเก เขตฺทโวจ
ภิกฺขุ มยา อยฺยา สมนฺตปฺปิตฺตา เอถ ตฺเมหิ สมนฺตปฺเปสฺสํสํมิตฺติ ฯ
เต เอวมาหิสฺสุ กิํ ตฺวํ อยฺย อเมห สมนฺตปฺเปสฺสํสํมิตฺติ เยหิ ตฺยา
นินฺนิตฺตา เตหิ อมฺหากํ ฆรวานิ อากนฺตุวา เอกจฺเจ ภูตฺตีสฺสุ
เอกจฺเจ บิณฑฺปาตํ อาทาย อคฺมฺสฺสฺติ ฯ อถ โช ใส พฺรหฺมโณ
อฺุชฺฌายตฺติ ชฺยตฺติ วิปาเจตฺติ กถํ หิ นาม ภทฺทนฺตุตา อมฺหากํ
ฆเว ภูตฺตีสฺสุวา อณฺณตฺร ภูตฺตีสฺสํนฺตฺติ น จาหํ ปฏฺิพฺโถ ยาวทคฺถํ
ทาทฺนฺตฺติ ฯ อถ ใสสฺสุ โช ภิกฺขุ ตสฺส พฺรหฺมณฺตสฺส อฺุชฺฌายนฺตสฺส
ชฺยนฺตสฺส วิปาเจนฺตสฺส ฯ ये เต ภิกฺขุ อปฺปบีจฺฉา ฯ पे ฯ เต
อฺุชฺฌายนฺตฺติ ชฺยนฺตฺติ วิปาเจนฺตฺติ กถํ หิ นาม ภิกฺขุ ภูตฺตาวํ
ปวาริตา อณฺณตฺร ภูตฺตีสฺสํนฺตฺติ ฯ पे ฯ สจฺจํ กิร ภิกฺขเว
ภิกฺขุ ภูตฺตาวํ ปวาริตา อณฺณตฺร ภูตฺตีสฺสํนฺตฺติ ฯ สจฺจํ ภควาติ ฯ
วិครหิ พุทฺโธ ภควา กถํ หิ นาม เต ภิกฺขเว โมชฺสปริสา
ภูตฺตาวํ ปวาริตา อณฺณตฺร ภูตฺตีสฺสํนฺตฺติ เนทํ ภิกฺขเว อป-

ปัสสนานัน ๑ ปรสทาย ปัสสนานัน ๑ ภิโยภวาย ๑ เป ๑ เหวญจ
 ปน ภิกขเว อิมํ สิกขาปทํ อุตฺถิเสยฺยถ โย ปน ภิกขุ ภูตฺตาวํ
 ปวาริตฺตํ ขาถนํ ๑ โภชนํ ๑ ขาเทยฺย ๑ ภูณฺเชยฺย ๑
 ปาจิตฺตียนฺตํ ๑ เหวญจํ ๑ ภควตา ภิกขุณฺํ สิกขาปทํ ปณฺณคฺคํ
 โหติ ๑

[๕๐๐] เตน โส ปน สมนฺเณ ภิกขุ คิถานานํ ภิกขุณฺํ ปณฺเณ
 ปิณฺณปาเต นํหฺรณฺติ ๑ คิถานา น จิตฺตฺตฺตํ ภูณฺชนฺติ ๑ ตานิ
 ภิกขุ ฌทฺเทนฺติ ๑ อสฺสํสํ โส ภควา อจฺจาสทฺทํ มหาสทฺทํ
 กาโกรวสทฺทํ สุตฺตฺวาน อายสฺสมนฺตํ อานนฺทํ อามนฺเตสํ ภิณฺุ โส
 สํ อานนฺท อจฺจาสทฺโท มหาสทฺโท กาโกรวสทฺโทติ ๑ อถ โส
 อายสฺมา อานนฺโท ภควโต เขตฺมคฺคํ อารโจะสํ ๑ ภูณฺเชยฺยํ
 ปนानนฺท ภิกขุ คิถานาติวิคฺคณฺติ ๑ น ภูณฺเชยฺยํ ภควาติ ๑
 อถ โส ภควา เขตฺสํมํ นีทาเน เขตฺสํมํ ปกรรเณ ชมฺมํ กถํ
 กคฺวา ภิกขุ อามนฺเตสํ อนฺชานามิ ภิกขเว คิถานสฺสํ ๑
 อคิถานสฺสํ ๑ อติวิคฺคํ ภูณฺชิตฺตํ เหวญจ ปน ภิกขเว อติวิคฺคํ
 กาทพฺพํ อถเมตํ สพฺพนฺติ ๑ เหวญจ ปน ภิกขเว อิมํ สิกขาปทํ
 อุตฺถิเสยฺยถ โย ปน ภิกขุ ภูตฺตาวํ ปวาริตฺตํ อนติวิคฺคํ
 ขาถนํ ๑ โภชนํ ๑ ขาเทยฺย ๑ ภูณฺเชยฺย ๑ ปาจิตฺตียนฺตํ ๑

[๕๐๑] โย ปนาติ โย ยาทิสํ ๑ เป ๑ ภิกขุติ ๑ เป ๑
 อยํ อิมสฺมํ อคฺเต อธิปฺเปโต ภิกขุติ ๑ ภูตฺตาวํ นาม ปณฺจณฺนํ

๕๐๒] ปาจิตฺตียกณฺเฑ โภชนวคฺคสุตฺถํ ปณฺจมสฺสึชฺชาปทํ ปทภษาณํ ^{๓๒๘}

โภชนานํ อณฺณตฺรํ โภชนํ อนฺตมโส กุสฺสฺสคฺคณํ ภูตฺตํ โหติ ฯ
ปวาริตฺตํ นาม อสนํ ปณฺณายติ โภชนํ ปณฺณายติ หตฺถปาเส
จฺจิตฺตํ อภิหฺรติ ปฏฺธิกฺเขโป ปณฺณายติ ฯ อนฺติริคฺคํ นาม
อกปมฺบิยกตํ โหติ อปฺปฏฺธิคฺคหิตกตํ โหติ อญฺจวาริตกตํ โหติ
อหตฺถปาเส กตํ โหติ อภฺตฺตาวินา กตํ โหติ ภูตฺตาวินา
ปวาริตฺตํ อาสนา อญฺจฺจิตฺตํ กตํ โหติ อตฺตเมตํ สฺพพฺพนฺติ อคฺคตํ
โหติ น คิตฺตนาติริคฺคํ โหติ เอตํ อนฺติริคฺคํ นาม ฯ อติริคฺคํ
นาม กปฺมฺบิยกตํ โหติ ปฏฺธิคฺคหิตกตํ โหติ อญฺจวาริตกตํ โหติ
หตฺถปาเส กตํ โหติ ภูตฺตาวินา กตํ โหติ ภูตฺตาวินา ปวาริตฺตํ
อาสนา อญฺจฺจิตฺตํ กตํ โหติ อตฺตเมตํ สฺพพฺพนฺติ คคฺคตํ โหติ
คิตฺตนาติริคฺคํ โหติ เอตํ อติริคฺคํ นาม ฯ ชาทญฺญํ นาม ปณฺจ
โภชนานํ ยามกาสิกํ สฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตํ ยาวชฺชวํ จฺเปตฺวา อวเสสํ
ชาทญฺญํ นาม ฯ โภชนญฺญํ นาม ปณฺจ โภชนานํ โอทโน กุมฺมาโส
สฺตฺตฺตฺตฺตฺตํ มจฺจํ ฯ ชาทิสฺสํมี ภูตฺตฺตฺตฺตํมีติ ปฏฺธิคฺคณฺหาติ อาปตฺติ
ทุกฺกฏฺตฺตํ ฯ อชฺชโฆหาเว อชฺชโฆหาเว อาปตฺติ ปาจิตฺตฺตฺตฺตํ ฯ

[๕๐๒] อนฺติริคฺคเต อนฺติริคฺคตฺตฺตฺตํ ชาทญฺญํ วา โภชนญฺญํ วา
ชาทติ วา ภูตฺตฺตฺตฺตํ วา อาปตฺติ ปาจิตฺตฺตฺตฺตํ ฯ อนฺติริคฺคเต
เวมตฺติโก ชาทญฺญํ วา โภชนญฺญํ วา ชาทติ วา ภูตฺตฺตฺตฺตํ วา
อาปตฺติ ปาจิตฺตฺตฺตฺตํ ฯ อนฺติริคฺคเต อติริคฺคตฺตฺตฺตํ ชาทญฺญํ วา
โภชนญฺญํ วา ชาทติ วา ภูตฺตฺตฺตฺตํ วา อาปตฺติ ปาจิตฺตฺตฺตฺตํ ฯ

ยามกาถิกัม สัตฺตทาหกาถิกัม ยาวชฺฉวิกัม ออาหารตฺถาย ปฏิกุคฺคณาหิ
 อาปคฺติ ทุกกฺกฏสฺสํ ๑ อชฺโฌหาเร อชฺโฌหาเร อาปคฺติ ทุกกฺกฏสฺสํ ๑
 อติริคฺเต อนติริคฺตสฺสณฺณิ อาปคฺติ ทุกกฺกฏสฺสํ ๑ อติริคฺเต เจมฺติโก
 อาปคฺติ ทุกกฺกฏสฺสํ ๑ อติริคฺเต อติริคฺตสฺสณฺณิ อนาปคฺติ ๑

[๕๐๓] อนาปคฺติ อติริคฺตัม การราเปตฺวา ภูณฺชติ อติริคฺตัม
 การราเปตฺวา ภูณฺชิสฺสํสามิติ ปฏิกุคฺคณาหิ อณฺณสฺสํตฺถาย หรณฺโต
 คจฺจติ คิตานสฺสํ เสสํ ภูณฺชติ ยามกาถิกัม สัตฺตทาหกาถิกัม
 ยาวชฺฉวิกัม สติ ปจฺจเย ปริภูณฺชติ อุมฺมตฺตกสฺสํ อาทิกมฺมิ-
 กสฺสํสาติ ๑

ปณฺจมสฺสิกาปทํ นิฏฺฐิตํ ๑

ฉจจจจจจจจจ

[๕๐๔] เตน ส่มเยน พุทฺโธ ภควา ส่าวคฺคิยํ วิหริติ เขตฺตเว
อนาถบิณฑุทิสฺส อารามे ๑ เตน โช ปน ส่มเยน เทว ภิกฺขุ
โกธฺเตสฺส ชนปฺเตสฺส ส่าวคฺคิ อทฺธานมคฺคปฺปฏิปนฺนา โหนฺติ ๑ เอโก
ภิกฺขุ อนาจารํ อจฺจริติ ๑ ทฺติโย ภิกฺขุ คํ ภิกฺขุํ เอตทโวจ มา
อาวุโส เอวํวํ อกาสิ เนตํ กปฺปตฺตํ ๑ โส คสฺมึ อฺปนฺนุช ๑
อถโช เค ภิกฺขุ ส่าวคฺคิ อคมฺสฺ ๑ เตน โช ปน ส่มเยน
ส่าวคฺคิยํ อฉฺฉตฺรสฺส ปุคฺคสฺส สํฆภคฺคํ โหติ ๑ ทฺติโย ภิกฺขุ
ภคฺคตาวิ ปวารีโต โหติ ๑ อฺปนฺนุช โภ ภิกฺขุ ฉาติคฺคํ คนฺตวา
บิณฑุทิสฺส อาทาย เยน โส ภิกฺขุ เตนฺปสงฺกมิ อฺปสงฺกมิคฺวา
คํ ภิกฺขุํ เอตทโวจ ภุชฺชาหิ อาวุโสติ ๑ อถ อาวุโส ปฺริ
ปุณฺโณเมหิติ ๑ สฺนฺทโร อาวุโส บิณฑุทิสฺส ภุชฺชาหิติ ๑
อถโช โส ภิกฺขุ เตน ภิกฺขุณา นิปฺปิพฺยมาโน คํ บิณฑุทิสฺส
ภุชฺช ๑ อฺปนฺนุช โภ ภิกฺขุ คํ ภิกฺขุํ เอตทโวจ คฺวํ หิ นาม
อาวุโส มํ วคฺคพฺพํ มฉฺฉสิ ยํ คฺวํ ภคฺคตาวิ ปวารีโต อนฺติวิคฺคํ
โกชฺชนํ ภุชฺชสฺสติ ๑ นนุ อาวุโส อจฺจริชฺชพฺพนฺติ ๑ นนุ อาวุโส
ปุจฺฉนฺติพฺพนฺติ ๑ อถโช โส ภิกฺขุ ภิกฺขุณํ เอตมคฺคํ อโรเจสิ ๑
เย เค ภิกฺขุ อปฺปิจฺฉา ๑ เป ๑ เค อฺชฺฉนฺตนิชฺชิตฺติ ชฺชนิชฺชิตฺติ วิปาเจนฺติ
กถํ หิ นาม ภิกฺขุ ภิกฺขุํ ภคฺคตาวิ ปวารีโต อนฺติวิคฺคเณ โภชเนน

อภิหฺฐัจฺจุ ปวาเรตฺตคฺคิ ๑ เป ๑ ตฺจจํ กิร ตฺจํ ภิกฺขุ ภิกฺขุ ภุคฺคตาวิ
 ปวาริตฺตํ อนตฺติวิตฺเตน โภชนเนน อภิหฺฐัจฺจุ ปวาเรตฺตคฺคิ ๑ ตฺจจํ ภคฺคาติ ๑
 วิคฺครหิ พุทฺโธ ภคฺคา กถํ หิ นาม ตฺจํ โมฆปฺริตฺตํ ภิกฺขุ ภุคฺคตาวิ
 ปวาริตฺตํ อนตฺติวิตฺเตน โภชนเนน อภิหฺฐัจฺจุ ปวาเรตฺตคฺคิ เนตฺตํ โมฆปฺริตฺตํ
 อปฺปสันฺนทานํ วา ปสาทหาย ปสันฺนทานํ วา ภิยฺโยภาวาย ๑ เป ๑
 เอตฺตญฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุตฺตทิสฺเสยฺยาถ โย ปน
 ภิกฺขุ ภิกฺขุ ภุคฺคตาวิ ปวาริตฺตํ อนตฺติวิตฺเตน ชาทฺนฺเยน วา โภชนฺเยน
 วา อภิหฺฐัจฺจุ ปวาเรยฺย หนฺนท ภิกฺขุ ชาทฺ วา ภุคฺช วจิตฺ
 ธานํ อาสาทนาเปกฺโข ภุคฺคตฺตมฺมิ ปาจิตฺตियนฺติ ๑

[๕๐๕] โย ปนาคิ โย ยาทิสฺโส ๑ เป ๑ ภิกฺขุติ ๑ เป ๑ อยํ
 อิมตฺตมฺมิ อตฺเต อธิปฺเปโต ภิกฺขุติ ๑ ภิกฺขุติ อตฺตมฺมิ ภิกฺขุ ๑
 ภุคฺคตาวิ นาม ปณฺจหนฺนํ โภชนานํ อตฺตมฺมิ โภชนํ อนตฺตมฺมิ
 กุสฺสคฺเคนนํ ภุคฺคตํ โหติ ๑ ปวาริตฺตํ นาม อาสนํ ปณฺจายติ
 โภชนํ ปณฺจายติ หตฺถปาเส จิตฺ อภิหฺรติ ปฏิกฺเขไป
 ปณฺจายติ ๑ อนตฺติวิตฺตํ นาม อภิปฺเปยฺยทํ โหติ อปฺปฏิกฺคหิตกตํ
 โหติ อนุจฺจาวิตกตํ โหติ อหตฺถปาเส กตํ โหติ อภุคฺคาจินา
 กตํ โหติ ภุคฺคาจินา ปวาริตฺเตน อาสนา อุตฺตจฺเตน กตํ โหติ
 อตฺตมฺมิ ตฺพพฺพตฺติ อตฺตมฺมิ โหติ น คิตฺตานาตฺติวิตฺตํ โหติ เอตฺตํ
 อนตฺติวิตฺตํ นาม ๑ ชาทฺนฺยํ นาม ปณฺจ โภชนานํ ยามกาทิกํ
 ตฺจคฺคาทกาทิกํ ยาวชฺฉวิกํ จเปตฺตวา อวเสตฺตํ ชาทฺนฺยํ นาม ๑ โภชนฺยํ

๕๐๗] ปาจิตฺตียกณฺเฑ โภชนวคฺคสฺส ฉฏฺฐสฺสิกฺขาปทํ อนาปตฺติ ๓๓๓

นาม ปณฺจ โภชนานิ โอทโน กุมฺมาโส สตฺตฺ มจฺจโม มิสฺส ฯ
อภิหฺวจฺจุํ ปวาเรยฺยาติ ยาวตํ อิจฺฉติ ตาวตํ คณฺหาหฺติ ฯ
ชานาติ นาม สํมํ วา ชานาติ อณฺเฎ วา คสฺส อารโจะติ
โส วา อารโจะติ ฯ อาสาทนาเปกฺโขติ อิมินา อิมํ โจเทสฺสํมิ
สํเรสฺสํมิ ปฏิโจเทสฺสํมิ ปฏิสํเรสฺสํมิ มงฺกํ กริสฺสํมฺติ ฯ
อภิหฺริติ อาปตฺติ ทฺกฺกฏฺสฺสํ ฯ คสฺส วจฺเณน ชาทิสฺสํมิ ภูณฺชิสฺสํมิ
มฺติ ปฏิคฺคณฺหาติ อาปตฺติ ทฺกฺกฏฺสฺสํ ฯ อชฺโฆหาเร อชฺโฆหาเร
อาปตฺติ ทฺกฺกฏฺสฺสํ ฯ โภชนปฺริโยสํเน อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺสํ ฯ

[๕๐๖] ปวาริตฺเต ปวาริตฺสณฺณํ อนตฺติริคฺคเตน ชาทฺนํเยน วา
โภชนํเยน วา อภิหฺวจฺจุํ ปวาเรติ อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺสํ ฯ
ปวาริตฺเต เวมตฺติโก อนตฺติริคฺคเตน ชาทฺนํเยน วา โภชนํเยน วา
อภิหฺวจฺจุํ ปวาเรติ อาปตฺติ ทฺกฺกฏฺสฺสํ ฯ ปวาริตฺเต อปฺปวาริตฺ-
สณฺณํ อนตฺติริคฺคเตน ชาทฺนํเยน วา โภชนํเยน วา อภิหฺวจฺจุํ ปวาเรติ
อนาปตฺติ ฯ ยามกาสิกํ สตฺตฺคาหกาสิกํ ยาวชฺฉิกํ อาหารตฺถาย
อภิหฺริติ อาปตฺติ ทฺกฺกฏฺสฺสํ ฯ คสฺส วจฺเณน ชาทิสฺสํมิ
ภูณฺชิสฺสํมฺติ ปฏิคฺคณฺหาติ อาปตฺติ ทฺกฺกฏฺสฺสํ ฯ อชฺโฆหาเร
อชฺโฆหาเร อาปตฺติ ทฺกฺกฏฺสฺสํ ฯ อปฺปวาริตฺเต ปวาริตฺสณฺณํ
อาปตฺติ ทฺกฺกฏฺสฺสํ ฯ อปฺปวาริตฺเต เวมตฺติโก อาปตฺติ ทฺกฺกฏฺสฺสํ ฯ
อปฺปวาริตฺเต อปฺปวาริตฺสณฺณํ อนาปตฺติ ฯ

[๕๐๗] อนาปตฺติ อตฺติริคฺคํ กาวเรตฺวา เทติ อตฺติริคฺคํ กาวา-

เปตฺวา ภูณฺชาหํติ เทติ อณฺณตฺสฺสฺสฺสฺสฺส หรฺนุโต คจฺฉนาหํติ เทติ
 คิตานตฺส
 ปจฺจเย ปริภุณฺชาติ เทติ อุมฺมตฺตกตฺสฺสฺส อาทิกมฺมิกตฺสฺสฺสํติ ฯ
 ฌญฺจสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

ศตฺตมสํกฺขาปทํ

[๕๐๘] เตน สํมเยน พุทฺโธ ภควา ราชคเห วิหริติ เวพฺพเน
กถนฺทกนิวาเป ฯ เตน โช ปน สํมเยน ราชคเห ทิรคฺคสํชฺโช
โหติ ฯ ศตฺตรสํวคฺคิยา ภิกฺขุ ทิรคฺคสํชฺชํ ทสฺสํนาย อคมํสุ ฯ
มนุสฺสํสา ศตฺตรสํวคฺคิเย ภิกฺขุ ปสฺสํสํตฺวา นหฺาเปตฺวา วิถิมฺเปตฺวา
โภเชตฺวา ชาทฺนํยํ อทํสุ ฯ ศตฺตรสํวคฺคิยา ภิกฺขุ ชาทฺนํยํ อาทาย
อารามํ คนฺตฺวา ฉพฺพคฺคิเย ภิกฺขุ เขตทวโจจํ คนฺทถาตุสํ
ชาทฺนํยํ ชาทฺถาติ ฯ กุโต ตฺมุเหหิ อาตุสํ ชาทฺนํยํ ตทฺชนฺติ ฯ
ศตฺตรสํวคฺคิยา ภิกฺขุ ฉพฺพคฺคิยานํ ภิกฺขุณํ เขตมตฺถํ อาโรเจตุํ ฯ
ถิ ปน ตฺมุเห อาตุสํ วิกาเต โภชนํ ภุญฺชถาติ ฯ เหวมาตุสํติ ฯ
ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ อฺขุณฺณายนฺติ ชฺชํนฺติ วิปาเจนฺติ ถถํ หิ นาม
ศตฺตรสํวคฺคิยา ภิกฺขุ วิกาเต โภชนํ ภุญฺชิสฺสํนฺตํติ ฯ อถโช
ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ ภิกฺขุณํ เขตมตฺถํ อาโรเจตุํ ฯ ये เต ภิกฺขุ
อปฺปํจฺจนา ฯ เป ฯ เต อฺขุณฺณายนฺติ ชฺชํนฺติ วิปาเจนฺติ ถถํ หิ
นาม ศตฺตรสํวคฺคิยา ภิกฺขุ วิกาเต โภชนํ ภุญฺชิสฺสํนฺตํติ ฯ เป ฯ
สจฺจํ ทิร ตฺมุเห ภิกฺขเว วิกาเต โภชนํ ภุญฺชถาติ ฯ สจฺจํ
ภควาติ ฯ วิครหิ พุทฺโธ ภควา ถถํ หิ นาม ตฺมุเห โมชฺชปฺริสา
วิกาเต โภชนํ ภุญฺชิสฺสํถ เนตํ โมชฺชปฺริสา อปฺปสํนฺนํ วา
ปสํทาย ปสํนฺนํ วา ภฺยโยภาวาย ฯ เป ฯ เหวณฺจ ปน
ภิกฺขเว อิมํ สํกฺขาปทํ อฺทฺทิสฺเสยฺยถ โย ปน ภิกฺขุ วิกาเต

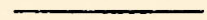
ชาทนียฺว ภา โภชนนียฺว ภา เทยฺย ภา ภูณฺเชยฺย ภา ปาจิตฺตียนฺติ ฯ

[๕๐๘] โย ปนาติ โย ยาทิสํ ๑ เป ๑ ภิกฺขุติ ๑ เป ๑
อัยฺย อิมสฺสํมํ อตฺเต อธิปฺเปโต ภิกฺขุติ ๑ จิกาทิ นาม มชฺฌนฺติเก
วัตติวตฺเต ยาว อรฺุณฺคฺคมนา ๑ ชาทนียฺว นาม ปณฺจ โภชนานิ
ยามกาถิกํ สตฺตาหกาถิกํ ยาวชฺฉิกํ ชฺเปตฺวา อวเสสฺสํ ชาทนียฺว
นาม ๑ โภชนนียฺว นาม ปณฺจ โภชนานิ โอทโน กุมฺมาสํ สตฺตฺ
มฺจฺจโน มิสฺสํ ๑ ชาทิสฺสํมํ ภูณฺชิสฺสํมํติ ปฏฺิคฺคณฺหาติ อापฺตฺติ
ทฺกฺกฏฺสฺสํ ๑ อชฺโฆหารเว อชฺโฆหารเว อापฺตฺติ ปาจิตฺตียฺสฺสํ ๑

[๕๐๙] จิกาทิ จิกาทิสฺสณฺณํ ชาทนียฺว ภา โภชนนียฺว ภา ชาทติ
ภา ภูณฺชติ ภา อापฺตฺติ ปาจิตฺตียฺสฺสํ ๑ จิกาทิ เวมตีโก
ชาทนียฺว ภา โภชนนียฺว ภา ชาทติ ภา ภูณฺชติ ภา อापฺตฺติ
ปาจิตฺตียฺสฺสํ ๑ จิกาทิ กาทิสฺสณฺณํ ชาทนียฺว ภา โภชนนียฺว ภา
ชาทติ ภา ภูณฺชติ ภา อापฺตฺติ ปาจิตฺตียฺสฺสํ ๑ ยามกาถิกํ
สตฺตาหกาถิกํ ยาวชฺฉิกํ ออาหารตฺถาย ปฏฺิคฺคณฺหาติ อापฺตฺติ
ทฺกฺกฏฺสฺสํ ๑ อชฺโฆหารเว อชฺโฆหารเว อापฺตฺติ ทฺกฺกฏฺสฺสํ ๑ กาทิ
จิกาทิสฺสณฺณํ อापฺตฺติ ทฺกฺกฏฺสฺสํ ๑ กาทิ เวมตีโก อापฺตฺติ
ทฺกฺกฏฺสฺสํ ๑ กาทิ กาทิสฺสณฺณํ อนापฺตฺติ ๑

[๕๑๐] อนापฺตฺติ ยามกาถิกํ สตฺตาหกาถิกํ ยาวชฺฉิกํ สติ
ปฺจฺจเย ปรีภฺุณฺชติ อุมฺมตฺตกฺสฺสํ ชาทิกมฺมิทฺสฺสํติ ๑

สตฺตฺตมสฺสิทฺทฺทํ นิฏฺิฉิตฺ ๑

อฏฺฐจฺมสํกฺขาปทํ

[๕๓๒] เตน สํมเยน พุทฺโธ ภควา สํวคฺคิยํ วิหริติ เขตฺตวเน
อนาถปิตฺตํ กิถํ อารามे ฯ เตน โช ปน สํมเยน อายสฺมาโต
อนาถกํ อปฺชฺฌาโย อายสฺมา เวพฺพัสสํโส อรณฺญเณ วิหริติ ฯ
โส ปิตฺตํ หาย จริตฺวา พหุํ ปิตฺตํ ปาตํ ฌกิตฺวา สุกฺขํ กุรํ อารามํ
หริตฺวา สุกฺขาเปตฺวา นิกฺขิปปติ ยथा อหาเรน อคฺคโถ โหติ
ตथा อุกฺกเณ เตเมตฺวา ญฺญชฺติ จิเรน คามํ ปิตฺตํ หาย ปวิสฺสติ ฯ
ภิกฺขุ อายสฺมาเนตํ เวพฺพัสสํโส เอตทโวจํ กิถํ ตฺวํ อากุโส
จิเรน คามํ ปิตฺตํ หาย ปวิสฺสติ ฯ อถ โช อายสฺมา เวพฺพัสสํโส
ภิกฺขุเน เอตมตฺถํ อารโจะสิ ฯ กิ ปน ตฺวํ อากุโส สํนฺนิทฺถการกํ
โกชนํ ญฺญชฺสํติ ฯ เอวมากุโสติ ฯ เย เต ภิกฺขุ อปฺปมิจฺฉา ฯ เป ฯ เต
อฺปฺชฺฌายนฺติ ชฺชยนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม อายสฺมา เวพฺพัสสํโส
สํนฺนิทฺถการกํ โกชนํ ญฺญชฺสํสํตฺติ ฯ เป ฯ สจฺจํ กิร ตฺวํ เวพฺพัสสํโส
สํนฺนิทฺถการกํ โกชนํ ญฺญชฺสํติ ฯ สจฺจํ ภควาติ ฯ วิทฺรหิ พุทฺโธ
ภควา กถํ หิ นาม ตฺวํ เวพฺพัสสํโส สํนฺนิทฺถการกํ โกชนํ
ญฺญชฺสํสํติ เนตํ เวพฺพัสสํโส อปฺปสํนฺนํ นวํ ปสํทาย ปสํนฺนํ
วา ภิชฺชโยภาวาย ฯ เป ฯ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สํกฺขาปทํ
อฺกฺกทิสฺเสยฺยถ โย ปน ภิกฺขุ สํนฺนิทฺถการกํ ชาทณฺเอยํ วา โกชนํ

๑. ย. ม. เพตฺตฺวัสสํโส ฯ

วา ขาเทยฺย วา ภูณฺเชยฺย วา ปาจิตฺตियนฺติ ฯ

[๕๑๓] โย ปนาติ โย ยาทิโส ฯ เป ฯ ภิกฺขุติ ฯ เป ฯ อยฺม
อิมสฺมึ อตุเถ อธิปฺเปโต ภิกฺขุติ ฯ สฺนฺนิการกํ นาม อชฺช
ปฏิกฺคหิตํ อปรชฺช ขาทิกํ โหติ ฯ ขาถนฺยํ นาม ปณฺจ โภชนานิ
ยามกาทิกํ สฺตฺตทาหกาทิกํ ยาวจฺฉวิกํ จฺเปตฺวา อวเสสฺสํ ขาถนฺยํ
นาม ฯ โภชนนฺยํ นาม ปณฺจ โภชนานิ โอทโน กุมฺมาโส สฺตฺต
มจฺโจ มํสํ ฯ ขาทิสฺสามิ ภูณฺชิสฺสามํติ ปฏิกฺคณฺหาติ อापคฺติ
ทุกฺกฏสฺสํ ฯ อชฺโฆหารเว อชฺโฆหารเว อापคฺติ ปาจิตฺตियสฺสํ ฯ

[๕๑๔] สฺนฺนิการเก สฺนฺนิการกสฺสณฺณํ ขาถนฺยํ วา โภชนนฺยํ วา
ขาทิ วา ภูณฺชติ วา อापคฺติ ปาจิตฺตियสฺสํ ฯ สฺนฺนิการเก
เวมฺติโก ขาถนฺยํ วา โภชนนฺยํ วา ขาทิ วา ภูณฺชติ วา อापคฺติ
ปาจิตฺตियสฺสํ ฯ สฺนฺนิการเก อสฺนฺนิการกสฺสณฺณํ ขาถนฺยํ วา
โภชนนฺยํ วา ขาทิ วา ภูณฺชติ วา อापคฺติ ปาจิตฺตियสฺสํ ฯ
ยามกาทิกํ สฺตฺตทาหกาทิกํ ยาวจฺฉวิกํ ออาหารตฺถาย ปฏิกฺคณฺหาติ
อापคฺติ ทุกฺกฏสฺสํ ฯ อชฺโฆหารเว อชฺโฆหารเว อापคฺติ ทุกฺกฏสฺสํ ฯ
อสฺนฺนิการเก สฺนฺนิการกสฺสณฺณํ อापคฺติ ทุกฺกฏสฺสํ ฯ อสฺนฺนิ
การเก เวมฺติโก อापคฺติ ทุกฺกฏสฺสํ ฯ อสฺนฺนิการเก อสฺนฺนิ
การกสฺสณฺณํ อเนาปคฺติ ฯ

[๕๑๕] อเนาปคฺติ ยาวกาทิกํ ยาวกาเต นิตฺทิตฺวา ภูณฺชติ
ยามกาทิกํ ยามे นิตฺทิตฺวา ภูณฺชติ สฺตฺตทาหกาทิกํ สฺตฺตทา

๕๑๕] ปาจิตฺตียกณฺเฑ โภชนวคฺคสฺส อฏฺฐมสํกฺขาปทํ อนาปตฺติ ๓๓๘
นิตฺทิตฺวา ภูมฺชติ ยาวชฺฉิวกํ สติ ปจฺจเย ปริภุชฺชติ อุมฺมตฺตกสฺส
อาทิกมฺมิกสฺสํสํติ ฯ

อฏฺฐมสํกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

นวมสติกาปทํ

[๕๑๖] เตน สํมเยน พุทฺโธ ภควา สํวตฺถิยํ วิหริติ เขตฺตวเน
อนาถมีณฺฑิกิถสฺส อารวเม ๑ เตน โช ปน สํมเยน ฉพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ ปณฺตโกชนานิ อตฺตโน อตฺตถาย วิญฺญาเปตฺวา ภูณฺชนฺติ ๑
มฺหุสฺสํ อชฺชฌายนฺติ ชฺชยฺนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม สํมณา
สํกฺยปฺตฺติยา ปณฺตโกชนานิ อตฺตโน อตฺตถาย วิญฺญาเปตฺวา
ภุณฺชนฺตฺสํนฺติ กสฺส สํปฺนํ น มนํปํ กสฺส สํทํ น รุจฺจตฺติ ๑
อสฺสโสสฺสํ โช ภิกฺขุ เตสํ มฺหุสฺสํนํ อชฺชฌายนฺตํนํ ชฺชยฺนฺตํนํ
วิปาเจนฺตํนํ ๑ เย เต ภิกฺขุ อปฺปํจฺจนา ๑ เป ๑ เต อชฺชฌายนฺติ
ชฺชยฺนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ ปณฺตโกชนานิ
อตฺตโน อตฺตถาย วิญฺญาเปตฺวา ภูณฺชนฺตฺสํนฺตฺติ ๑ เป ๑ สจฺจํ กิร
ตุเมห ภิกฺขเว ปณฺตโกชนานิ อตฺตโน อตฺตถาย วิญฺญาเปตฺวา
ภุณฺชนฺตํ ๑ สจฺจํ ภควาติ ๑ วิคฺรหิ พุทฺโธ ภควา กถํ หิ
นาม ตุเมห โมชฺชปฺริสา ปณฺตโกชนานิ อตฺตโน อตฺตถาย วิญฺญา-
เปตฺวา ภูณฺชนฺตฺสํ เหนํ โมชฺชปฺริสา อปฺปสํนํนํ วา ปสํทาย
ปสํนํนํ วา ภิยฺโยภาวาย ๑ เป ๑ เหวณฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ
สติกาปทํ อุกฺกฺกเสยฺยถา ยานิ โช ปน ตานิ ปณฺตโกชนานิ
เสยฺยถํ สํปฺปํ นวณฺตํ เตสํ มชฺ ฌาณิตํ มจฺจโน มํสํ ชฺชรํ ทถิ ๑
โย ปน ภิกฺขุ เหวรฺรฺพานิ ปณฺตโกชนานิ อตฺตโน อตฺตถาย วิญฺญา-

๕๑๗] ปาจิตฺตियกณฺเฑ โภชนนวกฺคตฺตํ นวมตฺถิกขาปทํ อนุปฺปณฺณตฺติ ๓๕๓

เปตฺวา ภูณฺเชยฺย ปาจิตฺตियนฺติ ฯ เอวณฺจิทํ ภควตา ภิกฺขุณฺ
ตฺถิกขาปทํ ปณฺณตฺตํ โหติ ฯ

[๕๑๗] เตน โข ปน สฺมเยน ภิกฺขุ คิลาณา โหนฺติ ฯ
คิลาณปฺจุจฺจกา ภิกฺขุ คิลาเน ภิกฺขุ เอตทโวจํ กจฺจาวุโส ชมนนฺยํ
กจฺจิ ยานนฺยนฺติ ฯ ปุพฺเพ มยํ อวฺสุโส ปณฺตํโกชนานิ อตฺตโน
อตฺถาย วิณฺญาเปตฺวา ภูณฺชาม เตน โน ฉาสฺสุ โหติ อิทานิ
ปน ภควตา ปฏิภุชิตฺตุนฺติ กุกฺกจฺจายนฺตา น วิณฺญาเปม เตน
โน น ฉาสฺสุ โหตฺติ ฯ ภควโต เอตมตฺถํ อารุเจสฺสุ ฯ อถโฆ
ภควา เอตสฺสํ นิทานเ เอตสฺสํ ปกรเณ ชมฺมํ กถํ กตฺวา ภิกฺขุ
อามนฺเตสฺสิ อนฺชานามิ ภิกฺขเว คิลาเนน ภิกฺขุณา ปณฺตํโกชนานิ
อตฺตโน อตฺถาย วิณฺญาเปตฺวา ภูณฺชิตฺตุ เอวณฺจ ปน ภิกฺขเว
อิมํ ตฺถิกขาปทํ อุตฺถิเสยฺยยถ ยานิ โข ปน ตานิ ปณฺตํโกชนานิ
เสยฺยถํ สํปฺปี นวณฺตํ เตถฺ มชฺฐ ฉาณิตํ มจฺจโธ มํสํ ชีวํ ทชฺชิ ฯ
โย ปน ภิกฺขุ เอวรูปานิ ปณฺตํโกชนานิ อคิตฺตโน อตฺตโน อตฺถาย
วิณฺญาเปตฺวา ภูณฺเชยฺย ปาจิตฺตियนฺติ ฯ

[๕๑๘] ยานิ โข ปน ตานิ ปณฺตํโกชนานนฺติ สํปฺปี นาม
โคสํปฺปี วา อชฺชิกาสํปฺปี วา มหิสสํปฺปี วา ยេสํ มํสํ กปฺปติ
เตสํ สํปฺปี ฯ นวณฺตํ นาม เตถฺเยว นวณฺตํ ฯ เตถฺ นาม คิตฺเตถ
สาสํปเตถฺ มชฺฐเตถฺ เอรณฺฑเตถฺ วสาเตถฺ ฯ มชฺฐ นาม มกฺชิกา-

๑ ย. ม. มาหิสฺสํ วา สํปฺปี ฯ

มธุ ๑ ฌาณิกัมม นาม อุกุณฺมุหา นิพฺพตฺตํ ๑ มจฺโง นาม อุกทกฺจโร
 อุกฺกจฺติ ๑ มํสํ นาม เยสํ มํสํ กปฺปติ เตสํ มํสํ ๑ ชีวํ นาม
 โคชีวํ วา อชฺชิกาชีวํ วา มหิสฺสชีวํ วา เยสํ มํสํ กปฺปติ เตสํ
 ชีวํ ๑ ทชฺชि นาม เตสํเยว ทชฺชิ ๑

[๕๓๘] โย ปนาคิ โย ยาทิโส ๑ เป ๑ ภิกฺขุชฺชติ ๑ เป ๑ อัย
 อิมสฺมิมํ อตฺเต อชฺชিপฺเปโต ภิกฺขุชฺชติ ๑ เอรูปรานิ ปณฺตโกชฺชานนฺติ
 ตถารูปรานิ ปณฺตโกชฺชานนฺติ ๑ อคิตฺตานโน นาม ยสฺส วินา ปณฺตโก-
 ชฺชานนฺติ ฌาสฺสุ โหติ ๑ คิตฺตานโน นาม ยสฺส วินา ปณฺตโกชฺชานนฺติ
 น ฌาสฺสุ โหติ ๑ อคิตฺตานโน อตฺตโน อตฺตถาย วิมฺบฎาเปติ ปโยเค
 ทุกฺกฏํ ๑ ปฏฺฐิตาเกน ภูณฺชิสฺสํสํมํติ ปฏฺฐิตฺคณฺหาติ อปฺปตฺติ
 ทุกฺกฏสฺส ๑ อชฺโฆหารเ อชฺโฆหารเ อปฺปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส ๑

[๕๓๙] อคิตฺตานโน อคิตฺตานสฺสณฺณํ ปณฺตโกชฺชานนฺติ อตฺตโน อตฺตถาย
 วิมฺบฎาเปตฺวา ภูณฺชติ อปฺปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส ๑ อคิตฺตานโน เวมตฺติโก
 ปณฺตโกชฺชานนฺติ อตฺตโน อตฺตถาย วิมฺบฎาเปตฺวา ภูณฺชติ อปฺปตฺติ
 ปาจิตฺตियสฺส ๑ อคิตฺตานโน คิตฺตานสฺสณฺณํ ปณฺตโกชฺชานนฺติ อตฺตโน
 อตฺตถาย วิมฺบฎาเปตฺวา ภูณฺชติ อปฺปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส ๑ คิตฺตานโน
 อคิตฺตานสฺสณฺณํ อปฺปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ๑ คิตฺตานโน เวมตฺติโก อปฺปตฺติ
 ทุกฺกฏสฺส ๑ คิตฺตานโน คิตฺตานสฺสณฺณํ อปฺปตฺติ ๑

๑ สัพพตฺต อธิโสเยว ปาไซ ทิสฺสติ ภิกฺขุชฺชนํวิภังกสฺส ปาฏฺฐิตนฺนํ-
 กณฺเฑ ปน สัพพตฺตถามี โอบโกติ ทิสฺสติ ๑ วิจาเรตฺวา คเหตุพฺพํ ๑

๕๒๑] ปาจิตฺตียกณฺเฑ โภชนวคฺคํสูตํ นวมตฺถิฯวาทํ อเนาปตฺติ ๓๔๓

[๕๒๑] อเนาปตฺติ คิตานสูตํ คิตานโน หุตฺวา วิญญาเปตฺวา
อคิตานโน ญฺชติ คิตานสูตํ เสตํ ญฺชติ ฌาตกานํ ปวาริตานํ
อญฺเจตฺตํตฺถาย อตฺตโน ชเนน อุมตฺตํสูตํ อาทิกมฺมิกสูตํติ ฯ
นวมตฺถิฯวาทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

ทศมสติกุขาปท

[๕๒๒] เตน ส้มเยน พุทฺโธ ภควา เวสาลีโย วิหริติ มหาเว
ณฺฐาคารสาตถาย ๑ เตน โช ปน ส้มเยน อณฺเฑตโร ภิกฺขุ สัพพะ
ปัสสูกุติโก สุตฺถาเน วิหริติ ๑ โส มนุสฺเสหิ ทึมมานันฺ น อิจฺจนฺติ
ปฏิกฺคเหตฺ ๑ สุตฺถาเนหิ รุกฺขมุเตหิ อุมฺมาเรหิ อยฺยโอสํวฏฺฏิกานิ
สํมํ คเหตฺวา ภูณฺชติ ๑ มนุสฺสา อฺชฺฌายนฺติ ชึยนฺติ วิปาเจนฺติ
กถํ หิ นาม อโย ภิกฺขุ อมฺหากํ อยฺยโอสํวฏฺฏิกานิ สํมํ คเหตฺวา
ภูณฺชิสฺสตี เตโรโย ภิกฺขุ วชโร มนุสฺสมํสํ มณฺเฒ ชาทคฺคิ ๑
อสฺโสสฺสุ โช ภิกฺขุ เตสํ มนุสฺสานํ อฺชฺฌายนฺตานํ ชึยนฺตานํ
วิปาเจนฺตานํ ๑ เย เต ภิกฺขุ อปฺปึจฺฉา ๑ เป ๑ เต อฺชฺฌายนฺติ
ชึยนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม ภิกฺขุ อทินฺนํ มุชฺทวารํ อาหารํ
อาหาริสฺสคฺคิ ๑ เป ๑ สจฺจํ กิร คฺวํ ภิกฺขุ อทินฺนํ มุชฺทวารํ
อาหารํ อาหารสฺคฺคิ ๑ สจฺจํ ภควาติ ๑ วิกรฺหิ พุทฺโธ ภควา
กถํ หิ นาม คฺวํ โมชฺสปริสฺส อทินฺนํ มุชฺทวารํ อาหารํ อาหาริสฺสคฺคิ
เนตฺ โมชฺสปริสฺส อปฺปสฺสนฺนํ วา ปสฺสาทาย ปสฺสนฺนํ วา ภิชฺชโย-
ภาวาย ๑ เป ๑ เหวณฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุตฺถิเสยฺยถ
โย ปน ภิกฺขุ อทินฺนํ มุชฺทวารํ อาหารํ อาหารเรยฺย ปาจิตฺตियฺนฺติ ๑
เอวณฺจิทํ ภควตา ภิกฺขุณฺ สิกฺขาปทํ ปณฺณคฺคํ โหติ ๑

[๕๒๓] เตน โช ปน ส้มเยน ภิกฺขุ อุกฺกทนฺตโปเน กุกฺกจฺวา-

๕๒๕] ปาจิตฺตียกณฺเท โภชนวคฺคสฺส ทสฺมสฺสึทฺทวปทํ วิภงฺโก ๓๔๕

ยฺหฺนฺติ ๑ ภควโต เอตมคฺคํ อารโหสฺสุ ๑ อญฺชานามิ ภิกฺขเว อุกก-
ทฺหฺตโปณฺํ สํมํ คເຫຼວາ ກຸມຸຂີຕຸ ເວຈຸ ປນ ກິກຸຂເວ ອີມິ
ສິກຸຂາປທຸ ອຸທຸທິເສຍຸຍາດ ໂຍ ປນ ກິກຸຂຸ ອທິນຸນິ ມຸຂທຸວາວິ ອາຫາວິ
ອາຫເຣຍຍ ອວຸເຈຕຸຣ ອຸກກທນຸຕໂປຣນາ ປາຈິຕຸຕິຍນຸຕິ ๑

[๕๒๕] โย ปนาติ โย ยาทิโส ๑ เป ๑ ภิกฺขุติ ๑ เป ๑
อຍံ ອີມສຸມິ ອຕເຄ ອຸປເປໂຕ ກິກຸຂຸຕິ ๑ ອທິນຸນິ ນາມ ອປປຣິກຸ-
ຄິຕິກຸ ວຸຈຸຈຕິ ๑ ທິນຸນິ ນາມ ກາເຍນ ວາ ກາຍປຣິພຸທຸເຈນ ວາ
ນິສຸສັກຄິເຍນ ວາ ເທນເຕ ຫຼຸດປາເສ ຈິໂຕ ກາເຍນ ວາ ກາຍປຣິພຸທຸເຈນ
ວາ ປຣິກຸຄນເກຫິ ເອຕິ ທິນຸນິ ນາມ ๑ ອາຫາໂ ນາມ ອຸກກ-
ທນຸຕໂປຣນິ ຈເປຕຸວາ ຍງຸກິຍຸຈິ ອຸຊໂມເຣເຣນຍິ ເອໂສ ອາຫາໂ ນາມ ๑
ອວຸເຈຕຸຣ ອຸກກທນຸຕໂປຣນາຕິ ຈເປຕຸວາ ອຸກກທນຸຕໂປຣນິ ๑ ຫາທິສຸສາມິ
ກຸມຸຂີສຸສາມິຕິ ຄນເກຫິ ອາປຕຕິ ທຸກຸກຸງສຸສ ๑ ອຸຊໂມເກເຣ
ອຸຊໂມເກເຣ ອາປຕຕິ ປາຈິຕຸຕິຍສຸສ ๑

[๕๒๕] ອປປຣິກຸຄິຕເຄ ອປປຣິກຸຄິຕຄສຸວຸເນີ ອທິນຸນິ ມຸຂທຸວາວິ
ອາຫາວິ ອາຫຣຕິ ອວຸເຈຕຸຣ ອຸກກທນຸຕໂປຣນາ ອາປຕຕິ ປາຈິຕຸຕິ-
ຍສຸສ ๑ ອປປຣິກຸຄິຕເຄ ເວມຕິໂກ ອທິນຸນິ ມຸຂທຸວາວິ ອາຫາວິ
ອາຫຣຕິ ອວຸເຈຕຸຣ ອຸກກທນຸຕໂປຣນາ ອາປຕຕິ ປາຈິຕຸຕິຍສຸສ ๑
ອປປຣິກຸຄິຕເຄ ປຣິກຸຄິຕຄສຸວຸເນີ ອທິນຸນິ ມຸຂທຸວາວິ ອາຫາວິ ອາຫຣຕິ
ອວຸເຈຕຸຣ ອຸກກທນຸຕໂປຣນາ ອາປຕຕິ ປາຈິຕຸຕິຍສຸສ ๑ ປຣິກຸຄິຕເຄ
ອປປຣິກຸຄິຕຄສຸວຸເນີ ອາປຕຕິ ທຸກຸກຸງສຸສ ๑ ປຣິກຸຄິຕເຄ ເວມຕິໂກ

อาปคฺติ ทุกฺกฏสฺส ๑ ปฏิกุคฺคิตเเก ปฏิกุคฺคิตกถณฺณิ อนาปคฺติ ๑
 [๕๒๖] อนาปคฺติ อุกททนุคโปเนน จตุตฺตาริ มหาวิกิตานิ สติ
 ปจฺจเย อสฺติ กบฺบิยการเเก สํามํ คเหตุวา ปริกฺกษติ อุมฺมคฺค
 กสฺส อาทิกมฺมิกสฺสํติ ๑

ทสฺมตฺถขาบทํ นิฏฺฐิตํ ๑

โกชนวคฺโค จตุคฺโค ๑

ตสฺสํททานํ

บีณฺโท คณฺ ปรํ ปรุํ เทว จ จตุตา ปวารณา^๑
 วิกาโต^๒ สฺนฺนิชการ^๓ ปณฺตี ทวารกํ ทสฺสํติ^๔ ๑

๑ ย. ภูตฺตาปวารณา ๑ ๒ ย. ม. วิกาเต ๑ ๓ ย. สฺนฺนิชิ ชฺวี
 ๔ ย. ม. ทนุคโปเนน เต ทสฺสํติ ๑

อเจลกวกคฺคฺสฺส ปจฺมสํกฺขาปทํ

[๕๒๗] เตน สฺมเยน พุทฺโธ ภควา เวสํติยํ วิหริติ มหาวเน
กฺุฏฏาคารสํถายํ ฯ เตน โช ปน สฺมเยน สงฺฆสฺส ชาทญฺญํ อุปฺปนฺนํ
โหติ ฯ อถ โช อายสฺมา อานนฺโท ภควโต เอตมคฺคํ อารุเจสิ ฯ
เตน หานนฺท วิฆาสาทานํ ปฺพวํ เทหํติ ฯ เอวํ ภนฺเตติ โช อายสฺมา
อานนฺโท ภควโต ปฏิสฺสณฺติตฺวา วิฆาสาเท ปฏฺฐิปาฏฺฐิยา นิสํสาเปตฺวา
เอגעํ ปฺพวํ เทนฺโต อณฺเณตฺริสฺสํสา ปรีพฺพชิกาย เอกํ มณฺเณมาโน
เทว ปฺพเว อทาสี ฯ สํมณฺตา ปรีพฺพชิกายो ตํ ปรีพฺพชิกํ
เอตทโวจุํ ชารो เต เอโส สฺมโณติ ฯ น เมโส สฺมโณ
ชารो เอกํ มณฺเณมาโน เทว ปฺพเว อทาสํติ ฯ ทฺติยมฺมี โช
อายสฺมา อานนฺโท เอגעํ ปฺพวํ เทนฺโต ตฺสฺสาเยว ปรีพฺพชิกาย
เอกํ มณฺเณมาโน เทว ปฺพเว อทาสี ฯ สํมณฺตา ปรีพฺพชิกาย
ตํ ปรีพฺพชิกํ เอตทโวจุํ ชารो เต เอโส สฺมโณติ ฯ น เมโส
สมฺโณ ชารो เอกํ มณฺเณมาโน เทว ปฺพเว อทาสํติ ฯ ตฺติยมฺมี
โช อายสฺมา อานนฺโท เอגעํ ปฺพวํ เทนฺโต ตฺสฺสาเยว ปรีพฺพชิกาย
เอกํ มณฺเณมาโน เทว ปฺพเว อทาสี ฯ สํมณฺตา ปรีพฺพชิกาย
ตํ ปรีพฺพชิกํ เอตทโวจุํ ชารो เต เอโส สฺมโณติ ฯ น เมโส
สมฺโณ ชารो เอกํ มณฺเณมาโน เทว ปฺพเว อทาสํติ ฯ ชารो น
ชาริตฺติ อุปฺปนฺนํคฺคํ ฯ อณฺเณตโรปปี อชฺชวโก ปรีเวสํนํ อคมาสิ ฯ
อณฺเณตโร ภิกฺขุ ปหฺมุเตน สฺปปีนา โอนนํ มทฺทิตฺตฺวา ตฺสฺส

อาชีวกัสส มหุคฺคิ บิณฺฑุทํ อทาสี ฯ อถโฆ โส อาชีวกโก ตํ
 บิณฺฑุทํ อาทาย อคมาสี ฯ อฉนฺตโร อาชีวกโก ตํ อาชีวกํ
 เอตทโวจ กุโธ ตยา อาวุโส บิณฺฑุโฆ ตทฺโรติ ฯ ตสฺสํวุโส
 สมนฺตสฺส โคตมสฺส มุณฺฑกคหปคิกสฺส ปรีเวสฺสนาย ตทฺโรติ ฯ
 อสฺสํสํ โฆ อฺปาสกา เคสํ อาชีวกานํ อิมํ กถาสฺสตาปํ ฯ
 อถโฆ เต อฺปาสกา เยเน ภควา เตนุปลงฺกมิมฺสํ อฺปสงฺกมิตฺวา
 ภควนฺตํ อภิวาเทตฺวา เอกมณฺตํ นิสฺสํทิสฺสํ ฯ เอกมณฺตํ นิสฺสินฺหา โฆ
 เต อฺปาสกา ภควนฺตํ เอตทโวจุํ อิมเ ภนฺเต ติตฺติยา อวณฺณ-
 กามา พุทฺธสฺส อวณฺณกามา ชมฺมสฺส อวณฺณกามา สงฺฆสฺส
 สํวุ ภนฺเต อຍာ ติตฺติยานํ สหคฺคา น ททฺเยยฺยุนฺติ ฯ อถโฆ
 ภควา เต อฺปาสเก ชมฺมิมฺยา กถาย สฺนทฺสฺเสสฺสี สฺมาทเปสฺสี
 สฺมฺคฺเตเชสฺสี สฺมฺปหฺสฺเสสฺสี ฯ อถโฆ เต อฺปาสกา ภควตา ชมฺมิมฺยา
 กถาย สฺนทฺสฺสิตฺตา สฺมาทมิตฺตา สฺมฺคฺเตชิตฺตา สฺมฺปหฺสฺสิตฺตา อฺจฺจุจํยาสนฺหา
 ภควนฺตํ อภิวาเทตฺวา ปทกฺขิณฺโณ กตฺวา ปกฺกมิมฺสํ ฯ อถโฆ ภควา
 เอตสฺมิมิ นิทาเน เอตสฺมิมิ ปกฺกรเณ ภิกฺขุสงฺฆมฺปิ สฺนนิปาตาเปตฺวา
 ภิกฺขุณฺํ ตทฺนุจฺฉวิกํ ตทฺนุโตมิกํ ชมฺมิมิ กถํ กตฺวา ภิกฺขุ อามนฺเตสฺสี
 เตนหิ ภิกฺขเว ภิกฺขุณฺํ สิกฺขาปทํ ปณฺญาเปสฺสํสามิ ทสฺ อตฺถวเส
 ปฏฺิจฺจ สงฺฆสฺสจฺจุคฺคาย สงฺฆสฺสสาสฺสคฺคาย ฯ เป ฯ สทฺชมฺมมฺชฺฐจฺติยา ฉินฺยา-
 นุกฺคหฺวย เหวณฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อฺทฺทฺทิสฺสยฺยาถ
 โย ปน ภิกฺขุ อเจตกสฺสํ วา ปรีพฺพาชกสฺสํ วา ปรีพฺพาชิกาย

ทุกุติยสิกขาปทํ

[๕๓๓] เตน สํเมเนน พุกุโช ภควา สํวตฺถิณํ วิหริติ เขตฺตวเน
อนาถบิณฑุกิถฺสํ อารามे ๑ เตน โช ปน สํเมเนน อายสฺมา
อุปนนฺโท สกฺกยปฺกฺโต ภาตฺตโน สํทฺธิวิหริทํ ภิกฺขุํ เอตทโวจ
เอหาตุโส คามํ บิณฑุทาย ปวิสิสฺสํสามาติ ตสฺสํ อทาเปตฺตวา
อุยฺโยเชลฺลิตํ คจฺจนาตุโส น เม ตยา สํทฺธิํ กถา วา นิสฺสชฺชา
วา ผาสฺสุ โหติ เอกกสฺสํ เม กถา วา นิสฺสชฺชา วา ผาสฺสุ
โหตฺตีติ ๑ อถโช โส ภิกฺขุํ อุปกกฺกฺกฺเช กาทเต นาสกฺกฺกิ บิณฑุทาย
จริตฺตํ ปฏิกฺกมเนบิ ภาตฺตวิสฺสํคฺคํ น สํมภาเวสฺสิ ฉินฺนภาตฺตโต
อโหสิ ๑ อถโช โส ภิกฺขุํ อารามํ คนฺตฺตวา ภิกฺขุณฺโณ เอตมตฺตํ
อาโรเจสฺสิ ๑ ये เต ภิกฺขุํ อปฺปิเจฺจนา ๑ เป ๑ เต อุชฺฌายนฺติ
ชฺชียนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ हि นาม อายสฺมา อุปนนฺโท สกฺกยปฺกฺโต
ภิกฺขุํ เอหาตุโส คามํ บิณฑุทาย ปวิสิสฺสํสามาติ ตสฺสํ อทา-
เปตฺตวา อุยฺโยเชลฺลิตฺตีติ ๑ เป ๑ สจฺจํ กิร ตฺวํ อุปนนฺท ภิกฺขุํ
เอหาตุโส คามํ บิณฑุทาย ปวิสิสฺสํสามาติ ตสฺสํ อทาเปตฺตวา
อุยฺโยเชลฺลิตํ ๑ สจฺจํ ภคฺวาติ ๑ วิครหิ พุกุโช ภควา กถํ हि นาม
ตฺวํ โมฆปฺริสํ ภิกฺขุํ เอหาตุโส คามํ บิณฑุทาย ปวิสิสฺสํสามาติ
ตสฺสํ อทาเปตฺตวา อุยฺโยเชลฺลิตํ เนตํ โมฆปฺริสํ อปฺปสฺสนฺนํ
วา ปสฺสาทาย ปสฺสนฺนํ วา ภิกฺขุโยภาวาย ๑ เป ๑ เอวญฺจ ปน

๕๓๓] ปาจิตฺตियกณฺเฑ อเจตถวคฺคสฺสํ ทฺตฺตฺยสํกฺขาปทํ วิภงฺโก ๓๕๓

ภิกฺขเว อิมํ สํกฺขาปทํ อุตฺตฺธิเสยฺยถ โย ปน ภิกฺขุ ภิกฺขุํ เอวํ
วทฺเขยฺยํ เอหาตุโส คามํ วา นิคมํ วา ปีนุคฺกาย ปวิสิสฺสํสามาติ
ตสฺสํ ทาเปตฺวา วา อทาเปตฺวา วา อฺยุโยเชยฺย คจฺฉาตุโส
น เม ตฺยา สทฺธิํ กถา วา นิสฺสฺซา วา ฉาสฺสุ โหติ เอกกสฺสํ
เม กถา วา นิสฺสฺซา วา ฉาสฺสุ โหตฺติ เอตฺเทว ปจฺจยํ กวิตฺวา
อนณฺณํ ปาจิตฺตियนฺติ ฯ

[๕๓๒] โย ปนาติ โย ยาทิโส ๑ เป ๑ ภิกฺขุติ ๑ เป ๑ อญ
อิมสฺมํ อตฺเต อธิปเปโต ภิกฺขุติ ๑ ภิกฺขุนฺติ อนณฺณํ ภิกฺขุํ ๑
เอหาตุโส คามํ วา นิคมํ วาติ คาโมปปี นิคโมปปี นครีปปี คาโม
เจว นิคโม ๑ ๑ ตสฺสํ ทาเปตฺวาติ ยาคุํ วา ภตฺตํ วา ๒ ซาถนฺนํ วา
โกชนฺนํ วา ทาเปตฺวา ๑ อทาเปตฺวาติ น กิณฺจิ ทาเปตฺวา ๑
อฺยุโยเชยฺยาติ มาตฺตฺวาเมน สทฺธิํ หสิตฺตฺกาโม กิพิตฺตฺกาโม รโหนิสฺสํทิตฺตฺ-
กาโม อนาจารํ อจฺริตฺตฺกาโม เอวํ วทฺเทติ คจฺฉาตุโส น
เม ตฺยา สทฺธิํ กถา วา นิสฺสฺซา วา ฉาสฺสุ โหติ เอกกสฺสํ
เม กถา วา นิสฺสฺซา วา ฉาสฺสุ โหตฺติ อฺยุโยเชติ อापคฺติ
ทฺตฺกฏสฺสํ ๑ ทสฺสํนุจาวํ วา สวณฺุจาวํ วา วิชฺชนตฺสํ อापคฺติ
ทฺตฺกฏสฺสํ ๑ วิชฺหิตฺเต อापคฺติ ปาจิตฺตฺยสฺสํ ๑ เอตฺเทว ปจฺจยํ
กวิตฺวา อนณฺณนฺติ น อนณฺณเวย โกจฺจิ ปจฺจโย โหติ อฺยุโยเชตฺุ ๑

[๕๓๓] อฺปสฺมฺปนฺเน อฺปสฺมฺปนฺนสฺสณฺณํ อฺยุโยเชติ อापคฺติ

๓-๒ อิทํ ปาจฺทวํ ย. ม. โปคฺตฺเกสฺ น ทิสฺสํติ ๑

ตติยสิกขาปทํ

[๕๓๕] เตน สัมเขน พุทฺโธ ภควา สํวตฺถิยํ วิหริติ เขตฺวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อารามे ฯ เตน โส ปน สัมเขน อายสฺมา
อุปนฺนุโธ สกฺยปฺคฺโต สหายนสฺส ฆริ คณฺหวา ตสฺส ปชาปติยา
สทฺธิ สยฺนัฆเว นิสฺซํ ฅปฺเปสึ ฯ อถ โส ปุริโส เขนายนสฺมา
อุปนฺนุโธ สกฺยปฺคฺโต เตนฺปสงฺกมิ อุปสงฺกมิทฺวา อายสฺมนฺคํ
อุปนฺนุทํ สกฺยปฺคฺตํ อภิวาเททฺวา เอกมนฺคํ นิสฺสึติ ฯ เอกมนฺคํ
นิสฺสินฺโน โส ปุริโส ปชาปติํ เขตฺทโวจ เทหฺยยสฺส ภิกฺขุณฺติ ฯ
อถ โส สํ อิตฺถํ อายสฺมโต อุปนฺนุทสฺส สกฺยปฺคฺตสฺส ภิกฺขุ
อทาสึ ฯ อถ โส ปุริโส อายสฺมนฺคํ อุปนฺนุทํ สกฺยปฺคฺตํ
เขตฺทโวจ คจฺจถ ฆนฺเต ยโต อายสฺส ภิกฺขา ทินฺนาติ ฯ
อถ โส สํ อิตฺถํ สตฺถถฺเขทฺวา ปริยฺญจฺจิตฺ อยํ ปุริโสติ อายสฺมนฺคํ
อุปนฺนุทํ สกฺยปฺคฺตํ เขตฺทโวจ นิสฺสึทถ ฆนฺเต มา อคฺมิทฺถาติ ฯ
ตฺติยมฺมี โส ปุริโส ฯ เป ฯ ตฺติยมฺมี โส ปุริโส
อายสฺมนฺคํ อุปนฺนุทํ สกฺยปฺคฺตํ เขตฺทโวจ คจฺจถ ฆนฺเต ยโต
อายสฺส ภิกฺขา ทินฺนาติ ฯ ตฺติยมฺมี โส สํ อิตฺถํ อายสฺมนฺคํ
อุปนฺนุทํ สกฺยปฺคฺตํ เขตฺทโวจ นิสฺสึทถ ฆนฺเต มา อคฺมิทฺถาติ ฯ
อถ โส ปุริโส นิกฺขมิทฺวา ภิกฺขุ อชฺฌาเปสึ อยํ ฆนฺเต
อโย อุปนฺนุโธ มยฺหํ ปชาปติยา สทฺธิ สยฺนัฆเว นิสฺสินฺโน โส

มยา อุกุโยชียมาโน น อิจฺฉติ คนฺตุํ พหุกิจฺจา มยํ พหุ-
 กรณียาติ ฯ เย เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺฉา ฯ เป ฯ เต อุกุณฺณายนฺติ
 ชยฺนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม อายสฺมา อุกุณฺโถ สกฺยปฺคุโต
 สโรชเน กุเต อนุปชชฺช นิสฺชชํ กปฺเปสฺสํคตฺติ ฯ เป ฯ สจฺจํ กิร
 คุวํ อุกุณฺนํ สโรชเน กุเต อนุปชชฺช นิสฺชชํ กปฺเปสฺสํคตฺติ ฯ สจฺจํ
 ภคฺวาติ ฯ วิคฺรหิ พุทฺโธ ภคฺวา กถํ หิ นาม คุวํ โมฆปฺริส
 สโรชเน กุเต อนุปชชฺช นิสฺชชํ กปฺเปสฺสํคตฺติ เนตํ โมฆปฺริส
 อปฺปสฺสนนํ วา ปสฺสาทาย ปสฺสนนํ วา ภียโยภาวาย ฯ เป ฯ
 เหวณฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุกุทฺติเสยฺยถ โย ปน
 ภิกฺขุ สโรชเน กุเต อนุปชชฺช นิสฺชชํ กปฺเปยฺย ปาจิตฺตियนฺติ ฯ

[๕๓๖] โย ปนาติ โย ยาติโส ฯ เป ฯ ภิกฺขุติ ฯ เป ฯ
 อยํ อิมสฺมึ อคฺเค อธิปฺเปโต ภิกฺขุติ ฯ สโรชนํ นาม กุถํ
 อิตฺถึ เจว โหติ ปฺริโส จ ฯ อุกุ อธิกฺขนฺตา โหนฺติ อุกุ
 อวฺคฺรเวทวาทา ฯ อนุปชชฺชชาติ อนุปวีสิตฺตวาทา ฯ นิสฺชชํ กปฺเปยฺยยาติ
 มหตฺถเก ชเว ปฏฺฐิจฺฉํฆาตสฺสํ หคฺคปาสํ วิชฺหิตฺตวาทา นิสฺสํคตฺติ
 อापคฺติ ปาจิตฺตियสฺสํ ฯ ชุกฺกเก ชเว ปฏฺฐิจฺฉํ อติกฺกมิตฺตวาทา
 นิสฺสํคตฺติ อापคฺติ ปาจิตฺตियสฺสํ ฯ

[๕๓๗] สยฺนํชเว สยฺนํชเวสฺสํ สโรชเน กุเต อนุปชชฺช นิสฺชชํ
 กปฺเปติ อापคฺติ ปาจิตฺตियสฺสํ ฯ สยฺนํชเว เวมตฺติโก สโรชเน
 กุเต อนุปชชฺช นิสฺชชํ กปฺเปติ อापคฺติ ปาจิตฺตियสฺสํ ฯ สยฺนํชเว

๕๓๘] ปาจิตฺตियกณฺเฑ อเจตทวคฺคํ สํ สติยสํกฺขาปทํ อนาปคฺติ ๓๕๕

นสฺยเนมฺวสณฺณํ สํโกชเน กุเต อนุปชชฺช นิสฺชชํ กปฺเปติ อापคฺติ
ปาจิตฺตियสฺส ๑ นสฺยเนมฺวเร สยเนมฺวสณฺณํ อापคฺติ ทุคฺคกฺขสฺส ๑
นสฺยเนมฺวเร เวมตฺติโก อापคฺติ ทุคฺคกฺขสฺส ๑ นสฺยเนมฺวเร นสฺยเนมฺว-
สณฺณํ อนาปคฺติ ๑

[๕๓๘] อนาปคฺติ มหตฺตเก มฺวเร ปิฏฺฐิจิสงฺฆาตสฺส หตฺตปาสํ
อวิชหิตฺวา นิสฺสทติ ชุทฺตเก มฺวเร ปิฏฺฐิจิวงฺสํ อนตฺติกฺกมิตฺวา นิสฺสทติ
ภิกฺขุ ทฺตฺติโย โหติ อุกฺโก นิกฺขนฺตา โหนติ อุกฺโก วิจฺจราคา
นสฺยเนมฺวเร อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสํสาติ ๑

สติยสํกฺขาปทํ นิฏฺฐิจิตํ ๑

จตุตถสิกขาปทํ

[๕๓๘] เตน สมนเณ พุทฺโธ ภควา สาวคฺคิณํ วิหริติ เขตฺตวเน
อนาถปิตฺตํ กิถฺสํ อารามे ๑ เตน โข ปน สมนเณ อายสฺมา
อุปนฺนุโท สกฺขปฺคฺโต สหยาถฺสํ ฆริ คณคฺคา คสฺสํ ปชาปคฺคิยา
สทฺธิ รโห ปฏฺิจฺจนฺเน อาสเน นิสฺสขํ กปฺเปสฺสิ ๑ อถ โข โส
ปฺริโส อฺชฺชฺฌายติ ชฺชิตฺติ วิปาเจติ กถํ หิ นาม อโยโย อุปนฺนุโท
มยฺหํ ปชาปคฺคิยา สทฺธิ รโห ปฏฺิจฺจนฺเน อาสเน นิสฺสขํ กปฺเปสฺสํ-
คฺคิ ๑ อสฺโสสฺสุ โข ภิกฺขุ คสฺสํ ปฺริสฺสํ อฺชฺชฺฌายนฺคสฺสํ ชฺชนฺคสฺสํ
วิปาเจนฺคสฺสํ ๑ เอ เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺจนา ๑ เป ๑ เต อฺชฺชฺฌายนฺค
ชฺชนฺคิ วิปาเจนฺคิ กถํ หิ นาม อายสฺมา อุปนฺนุโท สกฺขปฺคฺโต
มาตุคฺคาเมน สทฺธิ รโห ปฏฺิจฺจนฺเน อาสเน นิสฺสขํ กปฺเปสฺสํคฺคิ
๑ เป ๑ สจฺจํ กิร คฺคํ อุปนฺนุท มาตุคฺคาเมน สทฺธิ รโห ปฏฺิจฺจนฺเน
อาสเน นิสฺสขํ กปฺเปสฺสํคฺคิ ๑ สจฺจํ ภควาติ ๑ วิคฺรหิ พุทฺโธ
ภควา กถํ หิ นาม คฺคํ โมฆปฺริส มาตุคฺคาเมน สทฺธิ รโห
ปฏฺิจฺจนฺเน อาสเน นิสฺสขํ กปฺเปสฺสํคฺคิ เนคํ โมฆปฺริส อปฺปสฺนฺนํ
วา ปสาทาย ปสฺนฺนํ วา ภฺยโยภาวาย ๑ เป ๑ เอวญฺจ
ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุตฺถิเสยฺยถาโย ปน ภิกฺขุ
มาตุคฺคาเมน สทฺธิ รโห ปฏฺิจฺจนฺเน อาสเน นิสฺสขํ กปฺเปยฺย
ปาจิตฺตियนฺคิ ๑

๕๕๑] ปาจิตฺตियกณฺเฑ อเจตถวคฺคสฺส จตฺตตฺถสฺสชวปทํ วิภงฺโก ๓๕๗

[๕๕๐] โย ปนาติ โย ยาทิสํ ๑ เป ๑ ภิกฺขุติ ๑ เป ๑
อัย อิมสฺมํ อตฺเต อธิปฺเปโต ภิกฺขุติ ๑ มาตุคาม นาม มนุสฺสตีตฺถ
น ยกฺขํ น เปตี น ติวจฺฉานคตา อนฺตมโส ตทหุชวตาบี
ทวริกา ปเคว มหตฺตวี^๑ ๑ สทฺธินฺติ เอกโต ๑ รโห นาม
จกฺขุสฺส รโห สฺตสฺส รโห ๑ จกฺขุสฺส รโห นาม น สกฺกา
โหติ อกฺขนิ วา นิชฌิมาเน ฅมุกํ วา อุกฺขิฌิมาเน สฺสํ วา
อุกฺขิฌิมาเน ปสฺสตีตฺถ ๑ สฺตสฺส รโห นาม น สกฺกา โหติ
ปกตฺติกา สฺสตี ๑ ปฏิจฺฉนฺนํ นาม อาสนํ กุทฺเทน วา กวาญฺเณ วา
กิตฺตฺเชน วา สานฺนิปาการเณ วา รุกฺเชน วา ฅมฺเภน วา โภฏฺฐิยา
วา เยน เณจि ปฏิจฺฉนฺนํ โหติ ๑ นิสฺชชํ กปฺเปยฺยาติ มาตุคาม
นิตฺธิเน ภิกฺขุ อฺปนิตฺธิโน วา โหติ อฺปนิตฺธิโน วา อापตฺติ
ปาจิตฺตियสฺส ๑ ภิกฺขุ นิตฺธิเน มาตุคาม อฺปนิตฺธิโน วา โหติ
อฺปนิตฺธิโน วา อापตฺติ ปาจิตฺตियสฺส ๑ อฺโภ วา นิตฺธินา
โหนติ อฺโภ วา นิตฺธินา อापตฺติ ปาจิตฺตियสฺส ๑

[๕๕๑] มาตุคาม มาตุคามสฺสณฺณํ รโห ปฏิจฺฉนฺเน อาสเน
นิสฺชชํ กปฺเปติ อापตฺติ ปาจิตฺตियสฺส ๑ มาตุคาม เวมตีโก
รโห ปฏิจฺฉนฺเน อาสเน นิสฺชชํ กปฺเปติ อापตฺติ ปาจิตฺตियสฺส ๑
มาตุคาม อมาตุคามสฺสณฺณํ รโห ปฏิจฺฉนฺเน อาสเน นิสฺชชํ กปฺเปติ
อापตฺติ ปาจิตฺตियสฺส ๑ ยกฺขิยา วา เปติยา วา ปณฺทฺเทน

๑ ย. ม. มหตฺตวี ๑

วา ติวรจฺจนคตมฺหุสฺสํวિકุคฺคิตฺถิยา วา สํทฺธิ รโห ปฏิจฺจนฺนเน
 อาสเน นิสฺสํหํ กปฺเปติ อापตฺติ ทฺถกฺขสฺสํ ๑ อมาตฺตคาเม
 มาตฺตคามสฺสณฺณํ อापตฺติ ทฺถกฺขสฺสํ ๑ อมาตฺตคาเม เวมตฺติโก
 อापตฺติ ทฺถกฺขสฺสํ ๑ อมาตฺตคาเม อมาตฺตคามสฺสณฺณํ อนापตฺติ ๑

[๕๔๒] อนापตฺติ โย โกจิ วิณฺญํ ปุริสํ ทฺถติโย โหติ ติวรจฺติ
 น นิสฺสํหํ อรโหเปกฺโข อณฺณาวิหิตो นิสฺสํหํ อุมฺมตฺตกฺกสฺสํ
 อาทิกมฺมิกสฺสํสํติ ๑

จตุตฺถสํกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ๑

ปณฺจมสํกฺขาปทํ

[๕๕๓] เตน สํมเยน พุทฺโธ ภคฺวา สํวตฺถึญํ วิหฺรติ เขตฺวเน
อนาถบีเนตฺถิกถฺสํ อารามे ๑ เตน โส ปน สํมเยน อายสฺมา
อุปนฺนุโธ สกฺยปฺกฺโต สหายนฺถฺสํ ฆรํ คนฺตุวา ตถฺสํ ปชฺชาปตฺติยา
สทฺถึ เอโก เอกาย วโห นิสฺสขฺขํ กปฺเปสฺสิ ๑ อถ โส ใส ปุริโส
อุชฺฌายตฺติ ชฺยตฺติ วิปาเจตฺติ กถํ หิ นาม อโยโย อุปนฺนุโธ มยฺหํ
ปชฺชาปตฺติยา สทฺถึ เอโก เอกาย วโห นิสฺสขฺขํ กปฺเปสฺสํตฺติ ๑
อถ ใสสฺสุ โส ภิกฺขุ ตถฺสํ ปุริสฺสํสํ อุชฺฌายนฺถฺสํ ชฺยนฺถฺสํ วิปา-
เจนฺถฺสํ ๑ เย เต ภิกฺขุ อปฺปปีจฺจนา ๑ เป ๑ เต อุชฺฌายนฺถฺติ
ชฺยนฺถฺติ วิปาเจนฺถฺติ กถํ หิ นาม อายสฺมา อุปนฺนุโธ สกฺยปฺกฺโต
มาตุคฺคาเมน สทฺถึ เอโก เอกาย วโห นิสฺสขฺขํ กปฺเปสฺสํตฺติ
๑ เป ๑ สจฺจํ กิร ตฺวํ อุปนฺนุท มาตุคฺคาเมน สทฺถึ เอโก เอกาย
วโห นิสฺสขฺขํ กปฺเปสฺสํตฺติ ๑ สจฺจํ ภคฺวาติ ๑ วิคฺรหิ พุทฺโธ ภคฺวา
กถํ หิ นาม ตฺวํ โมชฺชปฺริสฺ มาตุคฺคาเมน สทฺถึ เอโก เอกาย
วโห นิสฺสขฺขํ กปฺเปสฺสํตฺติ เหนฺติ โมชฺชปฺริสฺ อปฺปสฺนฺนํ ๑า ปสฺสํทาย
ปสฺนฺนํ ๑า ภฺยโยภาวาย ๑ เป ๑ เหวณฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ
สํกฺขาปทํ อุทฺถิสฺเสยฺยถ โย ปน ภิกฺขุ มาตุคฺคาเมน สทฺถึ เอโก
เอกาย วโห นิสฺสขฺขํ กปฺเปยฺย ปาจิตฺติยฺนฺติ ๑

[๕๕๔] โย ปนํติ โย ยาทิโส ๑ เป ๑ ภิกฺขุติ ๑ เป ๑

อัย อิมสูมี อตุเถ อธิปเปโต ภิกขุติ ฯ มาตุคาม นาม มนุสฺสตีคฺคํ
 น ยกฺขี น เปตี น ติวรจฺฉานคตา วิญญู ปฏิปตา สฺภาสตีค-
 ทุพฺภาสตีคํ ทุฏฺจฺฉตฺตาทุฏฺจฺฉตฺตํ อชานตีคํ ฯ สทฺธิขินตี เอกโต ฯ เอโก
 เอกายาติ ภิกขุ เจว โหติ มาตุคาม จ ฯ รโห นาม จกฺขุสฺส
 รโห โสตฺสสฺส รโห ฯ จกฺขุสฺส รโห นาม น สกฺกา โหติ
 อุกฺขนี วา นิขนิยมาเน ภามุกํ วา อุกฺขนิยมาเน สีสฺส วา อุกฺขนิยมาเน
 ปสฺสตีคํ ฯ โสตฺสสฺส รโห นาม น สกฺกา โหติ ปกตีกถา โสคํ ฯ
 นิสฺสรฺหํ กปะเปยยาติ มาตุคามเน นิสฺสนฺเน ภิกขุ อุนิสฺสนฺโน วา
 โหติ อุนิปนฺโน วา อापตฺติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ ภิกขุ นิสฺสนฺเน
 มาตุคามเน อุนิสฺสนฺโน วา โหติ อุนิปนฺโน วา อापตฺติ
 ปาจิตฺตियสฺส ฯ อุกฺโก วา นิสฺสนฺนา โหนตี อุกฺโก วา นิปนฺนา
 อापตฺติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ

[๕๕๕] มาตุคามเน มาตุคามสณฺณิ เอโก เอกาย รโห นิสฺสรฺหํ
 กปะเปติ อापตฺติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ มาตุคามเน เวมตีโก เอโก
 เอกาย รโห นิสฺสรฺหํ กปะเปติ อापตฺติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ มาตุคาม
 อมาตุคามสณฺณิ เอโก เอกาย รโห นิสฺสรฺหํ กปะเปติ อापตฺติ
 ปาจิตฺตियสฺส ฯ ยกฺขิยา วา เปติยา วา ปณฺฑเทน วา ติวรจฺฉานคต-
 มนุสฺสตีคคฺคหิตฺติยา วา สทฺธิ เอโก เอกาย รโห นิสฺสรฺหํ กปะเปติ
 อापตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อมาตุคามเน มาตุคามสณฺณิ อापตฺติ
 ทุกฺกฏสฺส ฯ อมาตุคามเน เวมตีโก อापตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อมาตุ-

๕๔๖] ปาจิตฺตียกณฺเฑ อเจตทวคฺคํสํสํ ปญฺจมสฺสึทฺทวาทํ อเนาปตฺติ ๓๖๓

คามา อมาตฺตคามสฺสณฺณํ อเนาปตฺติ ฯ

[๕๔๖] อเนาปตฺติ โย โภจึ วิญฺญู ปุริสํ ทฺตฺติโย โหติ ติญฺจฺติ
น นิสฺสํทติ อรโหเปกฺโข อณฺเฑววิหิตํ นิสฺสํทติ อุมฺมตฺตคฺคํสํสํ
ชาทิกมฺมิกคฺคํสํสํทติ ฯ

ปญฺจมสฺสึทฺทวาทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

ฉกฺขจสิทฺททปทํ

[๕๔๗] เตน สํเยน พุทฺโธ ภควา ราชคเเห วิหริติ เวพฺพเน
กถนทกนิวาเป ๑ เตน โส ปน สํเยน อายสฺมาโต อุปนฺนทสฺส
สํกฺขปฺตฺตสฺส อุปฺนฺจจากฺกตํ อายสฺมนฺตํ อุปนฺนทํ สํกฺขปฺตฺตํ ภคฺเตน
นิมนฺเตสิ อณฺเวยมี ภิกฺขุ ภคฺเตน นิมนฺเตสิ ๑ เตน โส ปน
สํเยน อายสฺมา อุปนฺนโท สํกฺขปฺตฺโต ปุเรภคฺตํ กุตฺตานิ ปยิ
รฺุปาตฺติ ๑ อถโส เเต ภิกฺขุ เเต มนุสฺเส เอตทโวจฺ จ เตถาตุสฺ
ภคฺตฺนฺติ ๑ อากเมถ ภนฺเต ยาว อโย อุปนฺนโท อากจฺฉตฺตํ ๑
ทฺติยมฺมี โส เเต ภิกฺขุ เเต มนุสฺเส เอตทโวจฺ จ เตถาตุสฺ
ภคฺตฺนฺติ ๑ อากเมถ ภนฺเต ยาว อโย อุปนฺนโท อากจฺฉตฺตํ ๑ ตฺติยมฺมี
โส เเต ภิกฺขุ เเต มนุสฺเส เอตทโวจฺ จ เตถาตุสฺ ภคฺตํ ปุเร
กาโต อติกฺกมตฺตํ ๑ ยมฺมี มยฺ ภนฺเต ภคฺตํ กริมฺหา อโยยสฺส
อุปนฺนทสฺส การณา อากเมถ ภนฺเต ยาว อโย อุปนฺนโท
อากจฺฉตฺตํ ๑ อถโส อายสฺมา อุปนฺนโท สํกฺขปฺตฺโต ปุเรภคฺตํ
กุตฺตานิ ปยิรฺุปาตฺติวา ทิวา อากจฺฉตฺตํ ๑ ภิกฺขุ น จิตฺตรูเป ภูณฺชิสฺ ๑
เย เเต ภิกฺขุ อปฺปิจฺฉา ๑ เป ๑ เเต อฺุชฺฉายนฺติ ฐยฺนฺติ วิปาเจนฺติ
กถํ หิ นาม อายสฺมา อุปนฺนโท สํกฺขปฺตฺโต นิมนฺติโต สภคฺโต
สฺมาโน ปุเรภคฺตํ กุเตสฺ จาริตฺตํ อปฺชฺชิสฺสตฺตํ ๑ เป ๑ สจฺจ
กิริ ตฺวํ อุปนฺนท นิมนฺติโต สภคฺโต สฺมาโน ปุเรภคฺตํ กุเตสฺ

๕๔๘] ปาจิตฺตियกณฺเฑ อเจตทวคฺคตฺส ฌฏฺฐตฺถิชาปทํ อนุปฺปณฺณตฺติ ๓๖๓

จาวิตฺตํ อปชฺชตฺติ ๑ สจฺจํ ภควาติ ๑ วิคฺวหิ พุทฺโธ ภควา
กถํ หิ นาม ตฺวํ โมชฺสปริสํ นิมฺหฺตฺติโต สภตฺติโต สฺมาโน ปุเรภตฺตํ
กฺุเตสฺส จาวิตฺตํ อปชฺชตฺตฺสํ เนตํ โมชฺสปริสํ อนุปฺปณฺณนํ วา
ปสาทาย ปสนฺณนํ วา ภิยฺโยภาวาย ๑ เป ๑ เอวฺวเจ ปน ภิยฺยเว
อิมํ ตฺถิชาปทํ อุกฺกฺติเสยฺยถ โย ปน ภิยฺย นิมฺหฺตฺติโต สภตฺติโต
สฺมาโน ปุเรภตฺตํ กฺุเตสฺส จาวิตฺตํ อปชฺชชยฺย ปาจิตฺตियนฺติ ๑
เอวฺวเจทํ ภควา ภิยฺยํ ตฺถิชาปทํ ปณฺณตฺตํ โหติ ๑

[๕๔๘] เตน โช ปน สมนฺเณ อายสฺมาโต อฺุปนฺนทตฺสํ สกฺย-
ปฺุตฺตตฺสํ อฺุปฺปญฺจํกถํ สจฺจตฺสํตฺถาย ชาทญฺญํ ปาเหสิ อยฺยตฺสํ
อฺุปนฺนทตฺสํ ทสฺเสตฺถวา สจฺจตฺสํ ทาทพฺพนฺติ ๑ เตน โช ปน
สมนฺเณ อายสฺมา อฺุปนฺนโท สกฺยปฺุตฺติโต คามํ มินฺนํทาย ปวิญฺจํ
โหติ ๑ อถ โช เต มนฺุสสา อารามํ คนฺุทฺวา ภิยฺยํ ปุญฺญํ
กทํ ภาเน อยฺโย อฺุปนฺนโหติ ๑ เอสาจฺุสํ อายสฺมา อฺุปนฺนโท
สกฺยปฺุตฺติโต คามํ มินฺนํทาย ปวิญฺจํติ ๑ อิทํ ภาเน ชาทญฺญํ
อยฺยตฺสํ อฺุปนฺนทตฺสํ ทสฺเสตฺถวา สจฺจตฺสํ ทาทพฺพนฺติ ๑ ภควโต
เอตมตฺถํ อารโจะสฺสํ ๑ เตนหิ ภิยฺยเว ปวิญฺจํเหตุวา นิกฺขิปปถ ยาว
อฺุปนฺนโท อากจฺุตฺติ ๑ อถ โช อายสฺมา อฺุปนฺนโท สกฺยปฺุตฺติโต
ภควตา ปวิญฺจํตฺตํ ปุเรภตฺตํ กฺุเตสฺส จาวิตฺตํ อปชฺชตฺตฺติ ปจฺุณา-

๑ อิตฺติ ปริ อถ โช ภควา เอตสฺมิมิ นีทาเน ฆมฺมิ กถํ กถฺวา ภิยฺย
อามนฺเตตฺติ ปาติ สพฺพปฺุตฺติเตสฺส ทิสฺสํติ ๑ สํ วิจาเวตพฺพา ๑

ภคฺคํ กุณานิ ปยิริปาสาทฺวา ทิวา ปฏิกกมฺมิ ฯ ขาทนํยํ อุตฺตํสาวิริยิตฺตํ ฯ
 เย เต ภิกฺขุ อปฺปํจฺจมา ฯ เป ฯ เต อชฺชฌายนฺติ ชฺชยนฺติ วิปาเจนฺติ
 กถํ หิ นาม อายสฺมา อุนนฺโท สกฺขปฺคฺโค ปจฺจนาภคฺคํ กุเลสุ
 จาริตฺคํ อาปชฺชิสฺสํสํตี ฯ เป ฯ สจฺจํ กิรฺ คจฺฉํ อุนนฺท ปจฺจนา-
 ภคฺคํ กุเลสุ จาริตฺคํ อาปชฺชิสฺสํตี ฯ สจฺจํ ภคฺวาติ ฯ วิคฺรวิทฺติ
 พุทฺโธ ภคฺวา กถํ หิ นาม คจฺฉํ โมฆปฺริสฺ ปจฺจนาภคฺคํ กุเลสุ
 จาริตฺคํ อาปชฺชิสฺสํสํตี เนคํ โมฆปฺริสฺ อปฺปสฺนฺนํ วา ปสาทาย
 ปสฺนฺนํ วา ภิชฺชโยภายา ฯ เป ฯ เหวณฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ
 สิกฺขาปทํ อุกฺกฺกเสยฺยถ โย ปน ภิกฺขุ นิมฺนฺติโค สภคฺโค
 สฺมานิ ปุเรภคฺคํ วา ปจฺจนาภคฺคํ วา กุเลสุ จาริตฺคํ อาปชฺชเยยฺย
 ปาจิตฺตियฺนฺติ ฯ เหวณฺจิทํ ภคฺวตา ภิกฺขุณฺโณ สิกฺขาปทํ ปณฺณคฺคํ
 โหติ ฯ

[๕๔๘] เตน โข ปน สฺมเยน ภิกฺขุ จีวรทานสฺมเย กุกฺกฺกจฺจา-
 ยนฺตา กุณานิ น ปยิริปาสนฺติ ฯ จีวรํ ปริคฺคํ อปฺปชฺชติ ฯ
 ภคฺวาโต เขตมคฺคํ อาริเจสุ ฯ อนฺชานามิ ภิกฺขเว จีวรทานสฺมเย
 กุณานิ ปยิริปาสาทฺวํ เหวณฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุกฺกฺกเสยฺยถ
 โย ปน ภิกฺขุ นิมฺนฺติโค สภคฺโค สฺมานิ ปุเรภคฺคํ วา ปจฺจนา-
 ภคฺคํ วา กุเลสุ จาริตฺคํ อาปชฺชเยยฺย อณฺณคฺคํ สฺมยา ปาจิตฺตियํ ฯ
 คคฺคถายํ สฺมโย จีวรทานสฺมโย อยํ คคฺค สฺมโยติ ฯ เหวณฺจิทํ
 ภคฺวตา ภิกฺขุณฺโณ สิกฺขาปทํ ปณฺณคฺคํ โหติ ฯ

๕๕๒] ปาจิตฺตียกณฺเฑ อเจตทวคฺคสุตฺถ ญฺจสิทฺฐาปทํ อนุปฺปณฺณตฺติ ๓๖๕

[๕๕๐] เตน โข ปน สมนฺเยน ภิกฺขุ จีวรกมฺมํ กโรนฺติ
อตุโถ จ โหติ สฺฐิจยาปํ สฺตฺตฺเตนปํ สฺตฺตฺเตนปํ ๑ ภิกฺขุ กุกฺกฺจาย
นฺตฺตา กุฏานิ น ปยิริปาสนฺติ ๑ ภควโต เอตมคฺคํ อารโจะสุ ๑
อนฺชานามิ ภิกฺขเว จีวรการสฺมเย กุฏานิ ปยิริปาสิคฺุ เอวญฺจ
ปน ภิกฺขเว อิมํ สฺติทฺฐาปทํ อุกฺกฺธิเสยฺยถ โย ปน ภิกฺขุ นิมนฺติโต
สภคฺุโต สฺมานิ ปุเรภคฺุคํ วา ปจฺฉาภคฺุคํ วา กุเลสุ จาริตฺคํ
อาปชฺเชยฺย อณฺเฑตฺร สมนฺยา ปาจิตฺตियํ ๑ ตตฺถายํ สมนฺโย
จีวรทานสฺมโย จีวรการสฺมโย อयํ ตตฺถ สมนฺโยติ ๑ เอวญฺจิทํ
ภควตา ภิกฺขุณฺํ สฺติทฺฐาปทํ ปณฺณตฺคํ โหติ ๑

[๕๕๑] เตน โข ปน สมนฺเยน ภิกฺขุ คิถานา โหนฺติ อตุโถ
จ โหติ เกสฺสชฺเชหิ ๑ ภิกฺขุ กุกฺกฺจายนฺตฺตา กุฏานิ น ปยิริปาสนฺติ ๑
ภควโต เอตมคฺคํ อารโจะสุ ๑ อนฺชานามิ ภิกฺขเว สฺนคํ ภิกฺขุ
ชานฺปุจฺฉา กุฏานิ ปยิริปาสิคฺุ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สฺติทฺฐาปทํ
อุกฺกฺธิเสยฺยถ โย ปน ภิกฺขุ นิมนฺติโต สภคฺุโต สฺมานิ สฺนคํ
ภิกฺขุ อนาปุจฺฉา ปุเรภคฺุคํ วา ปจฺฉาภคฺุคํ วา กุเลสุ จาริตฺคํ
อาปชฺเชยฺย อณฺเฑตฺร สมนฺยา ปาจิตฺตियํ ๑ ตตฺถายํ สมนฺโย
จีวรทานสฺมโย จีวรการสฺมโย อยํ ตตฺถ สมนฺโยติ ๑

[๕๕๒] โย ปนาติ โย ยาติโส ๑ เป ๑ ภิกฺขุติ ๑ เป ๑ อยํ
อิมสฺมํ อตุเถ อธิปฺเปโต ภิกฺขุติ ๑ นิมนฺติโต นาม ปณฺจณฺนํ
โกชานนํ อณฺเฑตฺรเวเน โภชเนเน นิมนฺติโต ๑ สภคฺุโต นาม เชน

๕๕๕] ปาจิตฺตียกณฺเฑ อเจตทวคฺคสฺส ญฺจสฺสึทฺถาปทํ อเนาปฺตฺติ ๓๖๗

[๕๕๕] อเนาปฺตฺติ สฺมเย สฺนตํ ภิกฺขุ อปาปุจฺณา ปวิสฺติ
อสนฺตํ ภิกฺขุ อเนาปุจฺณา ปวิสฺติ อญฺเจสฺส สฺเรน มคฺโค โหติ
ขรฺุปจาเรน มคฺโค โหติ อนฺตวราวมํ คจฺฉติ ภิกฺขุญฺสฺสยฺย
คจฺฉติ ติตฺถียเสยฺยํ คจฺฉติ ปฏฺิฏฺกมฺนํ คจฺฉติ ภาตฺตฺติยขรํ
คจฺฉติ อปาทาสฺสุ อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสํสํติ ฯ

ญฺจสฺสึทฺถาปทํ นิญฺจิสฺสํ ฯ

ศตฺตมสํกฺขาปทํ

[๕๕๕] เตน สํเยน พุทฺโธ ภควา สกฺเกสุ วิหริติ กบีตฺตตฺถุสฺมํ
นิโครจฺจวามะ ๑ เตน โช ปน สํเยน มหานามสฺส สกฺกสฺส
ภะสฺสชฺชํ อุตฺถนฺนํ โหติ ๑ อตฺโต มหานาโม สกฺโก เยน ภควา
เตนุปลสฺงกฺมิ อฺปลสฺงกฺมิตฺตวา ภควนฺตํ อภิวาเทตฺตวา เอกมฺนตฺตํ นิสฺสํติ ๑
เอกมฺนตฺตํ นิสฺสินฺโน โช มหานาโม สกฺโก ภควนฺตํ เขตฺทโวจ
อิจฺจามทํ ฆนฺเต สํขมํ จาคฺคฺมาสฺสํ ภะสฺสชฺเชน ปวาเรตฺตุนฺติ ๑ สํช
สํช มหานาม เตนฺหิ ตฺถํ มหานาม สํขมํ จาคฺคฺมาสฺสํ ภะสฺสชฺเชน
ปวาเรทฺตีติ ๑ ภิกฺขุ กุกฺกฺจฺจายนฺตนา นาริชาเสณฺตีติ ๑ ภควโต เอตฺมคฺคํ
อาโรเจสฺสุ ๑ อนุชานามิ ภิกฺขเว จาคฺคฺมาสฺสปจฺจยปวารณํ สํทิตฺตุนฺติ ๑
เตน โช ปน สํเยน ภิกฺขุ มหานามํ สกฺกํ ปริตฺตํเยว ภะสฺสชฺชํ
วิญฺญาเปณฺตีติ ๑ ตเถว มหานามสฺสํ สกฺกสฺสํ ภะสฺสชฺชํ อุตฺถนฺนํ
โหติ ๑ ทฺตฺติยมฺบี โช มหานาโม สกฺโก เยน ภควา เตนุ-
ปลสฺงกฺมิ อฺปลสฺงกฺมิตฺตวา ภควนฺตํ อภิวาเทตฺตวา เอกมฺนตฺตํ นิสฺสํติ ๑
เอกมฺนตฺตํ นิสฺสินฺโน โช มหานาโม สกฺโก ภควนฺตํ เขตฺทโวจ
อิจฺจามทํ ฆนฺเต สํขมํ อปฺรบี จาคฺคฺมาสฺสํ ภะสฺสชฺเชน ปวาเรตฺตุนฺติ ๑
สํช สํช มหานาม เตนฺหิ ตฺถํ มหานาม สํขมํ อปฺรบี จาคฺคฺมาสฺสํ
ภะสฺสชฺเชน ปวาเรทฺตีติ ๑ ภิกฺขุ กุกฺกฺจฺจายนฺตนา นาริชาเสณฺตีติ ๑ ภควโต
เอตฺมคฺคํ อาโรเจสฺสุ ๑ อนุชานามิ ภิกฺขเว ปฺน ปวารณฺนํ สํทิตฺตุนฺติ ๑

๕๕๖] ปาจิตติยกถา อเจตทวคฺคสฺส สํคตมสติฏฺขาปทํ นิทานํ ๓๖๘

เตน โข ปน สัมเขน ภิกฺขุ มหานามํ สํกํ ปริตฺตํเยว เกสฺสขฺ
วิญญาเปหติ ๑ ตเถว มหานามสฺส สํกตสฺส เกสฺสขฺ ชุสฺสํหํ
โหติ ๑ คติยมบี โข มหานาโม สํโก เยน ภควา เตนุ-
ปสํกมิ อุตฺตํกมิตฺวา ภควนฺตํ อภิวาเทตฺวา เอกมณฺตํ นิสฺสํติ ๑
เอกมณฺตํ นิสฺสนฺโน โข มหานาโม สํโก ภควนฺตํ เขตฺทโวจ
อิจฺฉามหํ ฆนฺเต สํฆํ ยาวรฺชํวํ เกสฺสขฺเขน ปวาเรคฺคฺหิตํ ๑ สํชฺ ชํชฺ
มหานาม เตนหิ ตํวํ มหานาม สํฆํ ยาวรฺชํวํ เกสฺสขฺเขน ปวาเร-
หิตํ ๑ ภิกฺขุ กุกฺกจฺจายนฺตา นาธิวาเสนฺติ ๑ ภควโต เขตฺมคฺคํ
อาโรเจสฺสุ ๑ อนฺชานามิ ภิกฺขเว นิจฺจปวารณํบี สํทิกฺคฺหิตํ ๑

[๕๕๖] เตน โข ปน สัมเขน ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ ทฺพนิวตฺตา
โหนติ ทฺปฺปารุตา อนากปฺปสํปฺนฺนา มหานาเมน สํกเถน วุตฺตา
โหนติ^๑ ทิสฺสํ ตฺเมเห ฆนฺเต ทฺพนิวตฺตา ทฺปฺปารุตา อนากปฺป-
สํปฺนฺนา นนฺ นาม ปพฺพชฺเตน สฺนฺนิตฺถเถน ภวิตพฺพํ สฺปฺปารุเตน
อากปฺปสํปฺนฺเนนาติ ๑ ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ มหานาเม สํกเถ อุตฺ-
นฺนํชฺสํ ๑ อถโฆ ฉพฺพคฺคิยานํ ภิกฺขุณฺ อเขตฺทโหสิ เกน นุ โข
มยํ อุตฺปาเยน มหานามํ สํกํ มงฺกํ กเวยฺยามาติ ๑ อถโฆ
ฉพฺพคฺคิยานํ ภิกฺขุณฺ อเขตฺทโหสิ มหานาเม^๒ อาวุสฺสํ สํกเถน
สงฺโฆ เกสฺสขฺเขน ปวาริตฺวา หนฺท มยํ อาวุสฺสํ มหานามํ สํกํ

๑ ย. ม. มหานาโม สํโก วุตฺตา โหติ ๑ ๒ อโธ ปวํ ย. ม.
ไปตฺถเกสฺสุ โขสฺสํทโ ทิสฺสํติ ๑

สปัปปี วิญญาเปมาติ ฯ อถโฆ ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ เยน มหاناโม
 สกฺโก เตนฺอุปสงฺกมิตฺตํ อุปสงฺกมิตฺตวา มหานามํ สกฺกํ เขตทวโจ
 โทณน อากุโส สปัปปีนา อตฺถโกติ ฯ อชฺชฺโณห ฆนฺเต อากเมถ
 มนุสฺสํ ฆํ คตา สปัปปี อหริคฺคํ กาทถ หริสฺสํถาติ ฯ ทุคฺคิมุปปี
 โฆ ฯ เป ฯ คคฺคิมุปปี โฆ ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ มหานามํ สกฺกํ
 เขตทวโจ โทณน อากุโส สปัปปีนา อตฺถโกติ ฯ อชฺชฺโณห ฆนฺเต
 อากเมถ มนุสฺสํ ฆํ คตา สปัปปี อหริคฺคํ กาทถ หริสฺสํถาติ ฯ
 กิ ปน ตยา อากุโส อทาคุกาเมน ปวาริตน ยํ ตวํ ปวาเรตฺตวา
 น เทสฺสํติ ฯ อถโฆ มหاناโม สกฺโก อชฺชฺฌายติ ชฺชํติ วิปาเจติ
 กถํ หิ นาม ภทฺททฺตวา อชฺชฺโณห ฆนฺเต อากเมถาติ อจฺจุจมา
 นาคเมสฺสํนฺตํติ ฯ อสฺสํสํ โฆ ภิกฺขุ มหานามสฺสํ สกฺกสฺสํ
 อชฺชฺฌายนฺตสฺสํ ชฺชํนฺตสฺสํ วิปาเจนฺตสฺสํ ฯ เย เต ภิกฺขุ อปฺปปีจฺญา
 ฯ เป ฯ เต อชฺชฺฌายนฺติ ชฺชํนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม ฉพฺพคฺคิยา
 ภิกฺขุ มหاناเมน สกฺกเกน อชฺชฺโณห ฆนฺเต อากเมถาติ อจฺจุจ
 มา นาคเมสฺสํนฺตํติ ฯ เป ฯ สจฺจํ กิร ตฺตฺเมห ภิกฺขเว มหاناเมน
 สกฺกเกน อชฺชฺโณห ฆนฺเต อากเมถาติ อจฺจุจมา นาคเมถาติ ฯ
 สจฺจํ ภคฺวาติ ฯ วิคฺรหิ พุทฺโธ ภคฺวา กถํ หิ นาม ตฺตฺเมห
 โมชฺชปฺริสฺสา มหاناเมน สกฺกเกน อชฺชฺโณห ฆนฺเต อากเมถาติ
 อจฺจุจมา นาคเมสฺสํถ เนตํ โมชฺชปฺริสฺสา อปฺปปสฺสนฺทานํ วา ปสฺสาทาย
 ปสฺสนฺทานํ วา ภิกฺขเวภาวาย ฯ เป ฯ เขวณฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ

๕๕๘] ปาจิตฺตियกณฺเฑ อเจตทวคฺคสฺส สํตมสสิฏฺฐาปทํ วิมฺภูโค ๓๗๓

สิฏฺฐาปทํ อุกฺกัถเสยฺยาถ อคิตาเนน ภิกฺขุณา จาตุมาสํปจฺจย-
ปวารณา สํทิตฺตพฺพา อณฺเฑตฺร ปุณฺปวารณาย อณฺเฑตฺร นิจฺจ-
ปวารณาย ตโต เจ อุกฺคฺรึ^๑ สํทึเยยฺย ปาจิตฺตियนฺติ ฯ

[๕๕๘] อคิตาเนน ภิกฺขุณา จาตุมาสํปจฺจยปวารณา สํทิตฺตพฺพาติ
คิตานปจฺจยปวารณา สํทิตฺตพฺพา ปุณฺปวารณาย สํทิตฺตพฺพา ยทา
คิตาโน ภวิสฺสํมิ ตทา วิมฺภนาเปสฺสํมํติ นิจฺจปวารณาย สํทิต-
ตพฺพา ยทา คิตาโน ภวิสฺสํมิ ตทา วิมฺภนาเปสฺสํมํติ ฯ

[๕๕๘] ตโต เจ อุกฺคฺรึ^๑ สํทึเยยฺยาติ อตฺถิ ปวารณา เกสฺสชฺช-
ปรียนฺตา น รตฺติปรียนฺตา อตฺถิ ปวารณา รตฺติปรียนฺตา น
เกสฺสชฺชปรียนฺตา อตฺถิ ปวารณา เกสฺสชฺชปรียนฺตา จ รตฺติปรียนฺตา
จ อตฺถิ ปวารณา เหว เกสฺสชฺชปรียนฺตา น รตฺติปรียนฺตา ฯ
เกสฺสชฺชปรียนฺตา นาม เกสฺสชฺชานิ ปริกฺคหิตานิ โหนฺติ เอตฺตเกหิ
เกสฺสชฺเชหิ ปวาเรมํติ ฯ รตฺติปรียนฺตา นาม รตฺติโย ปริกฺคหิตาโย
โหนฺติ เอตฺตกาสุ รตฺตํสุ ปวาเรมํติ ฯ เกสฺสชฺชปรียนฺตา จ รตฺติ-
ปรียนฺตา จ นาม เกสฺสชฺชานิ จ ปริกฺคหิตานิ โหนฺติ รตฺติโย จ
ปริกฺคหิตาโย โหนฺติ เอตฺตเกหิ เกสฺสชฺเชหิ เอตฺตกาสุ รตฺตํสุ
ปวาเรมํติ ฯ เหว เกสฺสชฺชปรียนฺตา น รตฺติปรียนฺตา นาม
เกสฺสชฺชานิ จ อปริกฺคหิตานิ โหนฺติ รตฺติโย จ อปริกฺคหิตาโย
โหนฺติ เอตฺตเกหิ เกสฺสชฺเชหิ เอตฺตกาสุ รตฺตํสุ ปวาเรมํติ ฯ

๑ ย. ม. อุกฺคฺรึ ฯ

[๕๕๘] เกสขุชปริยนเต เยหิ เกสขุเซหิ ปวาริโต โหติ ตานิ
 เกสขุชานิ จเปตฺวา อณฺณานิ เกสขุชานิ วิญญาเปติ อापคฺติ
 ปาจิตฺตियสฺส ๑ รคฺติปริยนเต ยาสฺ รคฺตัสฺ ปวาริโต โหติ
 ตา รคฺติโย จเปตฺวา อณฺณาสฺ รคฺตัสฺ วิญญาเปติ อापคฺติ
 ปาจิตฺตियสฺส ๑ เกสขุชปริยนเต ๑ รคฺติปริยนเต ๑ เยหิ
 เกสขุเซหิ ปวาริโต โหติ ตานิ เกสขุชานิ จเปตฺวา ยาสฺ
 รคฺตัสฺ ปวาริโต โหติ ตา รคฺติโย จเปตฺวา อณฺณานิ เกสขุชานิ
 อณฺณาสฺ รคฺตัสฺ วิญญาเปติ อापคฺติ ปาจิตฺตियสฺส ๑ เหน
 เกสขุชปริยนเต น รคฺติปริยนเต อนापคฺติ ๑

[๕๖๐] นเกสขุเชน กรณฺเญ เกสขุชํ วิญญาเปติ อापคฺติ
 ปาจิตฺตियสฺส ๑ อณฺเณน เกสขุเชน กรณฺเญ^๒ อณฺณํ เกสขุชํ วิญญา-
 เปติ อापคฺติ ปาจิตฺตियสฺส ๑ ตทฺตุคฺติวิ^๓ ตทฺตุคฺติวิสณฺณํ เกสขุชํ
 วิญญาเปติ อापคฺติ ปาจิตฺตियสฺส ๑ ตทฺตุคฺติวิ เวมติโก เกสขุชํ
 วิญญาเปติ อापคฺติ ปาจิตฺตियสฺส ๑ ตทฺตุคฺติวิ นตทฺตุคฺติวิสณฺณํ
 เกสขุชํ วิญญาเปติ อापคฺติ ปาจิตฺตियสฺส ๑ นตทฺตุคฺติวิ ตทฺตุคฺติ-
 วิสณฺณํ อापคฺติ ทุกฺกฏสฺส ๑ นตทฺตุคฺติวิ เวมติโก อापคฺติ
 ทุกฺกฏสฺส ๑ นตทฺตุคฺติวิ นตทฺตุคฺติวิสณฺณํ อนापคฺติ ๑

[๕๖๑] อนापคฺติ เยหิ เกสขุเซหิ ปวาริโต โหติ ตานิ
 เกสขุชานิ วิญญาเปติ ยาสฺ รคฺตัสฺ ปวาริโต โหติ ตาสฺ รคฺตัสฺ

๑ ย. ม. นเกสขุชกรณฺเญน ๑ ๒ ย. ม. กรณฺเญน ๑ ๓ ตทฺตุคฺติวิ ๑

๕๖๑] ปาจิตฺตียกณฺเฑ อเจตทคฺคตฺสฺสํ สํคตมสํกฺขาปทํ อนาปตฺติ ๓๗๓

วิญญาเปติ อิมเหิ ตยา เกสฺชเชหิ ปวาริตฺมฺหา อมฺหากณฺจ
อิมินา ๑ อิมินา ๑ เกสฺชเชน อตฺถโถติ อัจจิจฺจิวา วิญญาเปติ
ยาสฺ ตยา วตฺตฺสํ ปวาริตฺมฺหา คาโย ๑ วตฺติโย วัตติวตฺตา
อมฺหากณฺจ เกสฺชเชน อตฺถโถติ อัจจิจฺจิวา วิญญาเปติ ฆาตกาณํ
ปวาริตานํ ฆณฺณสฺสํคฺทาย อตฺถโน ฆเนน อุมฺมตฺตตฺสฺสํ
อาทิกมฺมิกตฺสฺสํคฺติ ฯ

สํคตมสํกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

อัญจนมณีสุทธานิพนธ์

[๕๖๒] เตน สมนเณ พุทฺโธ ภควา สāvadhiyā vīhvatī sēdvānē
อนาถบิณทิกสฺส อวรามะ ๑ เตน โธ ปน สมนเณ ราชา ปเสนทิ
โกสโธ เสนาย อพฺพคฺคิยา โหติ ๑ ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ อญฺญคฺคํ
เสนํ ทสฺสณาย อคมฺสฺ ๑ อทฺทสา โธ ราชา ปเสนทิ โกสโธ
ฉพฺพคฺคิเย ภิกฺขุ ทูโรโค ๑ อากฺขณฺเต ทิสฺวาน ปกฺโกสาเปตฺวา
เอตทโวจ ทิสฺสํ คฺคฺเมห ภนฺเต อากคตฺถาติ ๑ มหาราชานํ มยํ
ทญฺจุกามาติ ๑ ก็ ภนฺเต มํ ทิฏฺฐเณ ยุตฺถาภินนฺทินํ นนุ ภควา
ปสฺสิตฺถพฺโพติ ๑ มนุสฺसानํ อชฺชณฺยานนฺติ ชฺชยฺนติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ
นาม สมนเณ สกฺยปฺคฺคิยา อญฺญคฺคํ เสนํ ทสฺสณาย อากฺขณฺตฺถนฺติ
อมฺหากมฺปิ อถาภา อมฺหากมฺปิ ทุตฺถทฺธํ เย มยํ อชฺชวสฺส
เหตุ ปุคฺคตทวารสฺส การณา เสนาย อากฺขณฺตฺถนฺติ ๑ อสฺสสฺส
โธ ภิกฺขุ เตสํ มนุสฺसानํ อชฺชณฺยานนฺตานํ ชฺชยฺนตานํ วิปาเจนฺตานํ ๑
เย เต ภิกฺขุ อปฺปปีจฺฉา ๑ เป ๑ เต อชฺชณฺยานนฺติ ชฺชยฺนติ วิปา-
เจนฺติ กถํ หิ นาม ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ อญฺญคฺคํ เสนํ ทสฺสณาย
คฺคฺคณฺตฺถนฺตํ ๑ เป ๑ สจฺจํ กิร คฺคฺเมห ภิกฺขเว อญฺญคฺคํ เสนํ
ทสฺสณาย คฺคฺคณฺตฺถนฺติ ๑ สจฺจํ ภควาติ ๑ วิคฺรหิ พุทฺโธ ภควา กถํ
หิ นาม คฺคฺเมห โมชฺชปฺริสา อญฺญคฺคํ เสนํ ทสฺสณาย คฺคฺคณฺตฺถน-
นฺตํ โมชฺชปฺริสา อปฺปสฺสนนฺนํ วา ปสฺสทาย ปสฺสนนฺนํ วา ภิกฺขเว-

๕๖๔] ปาจิตฺตียกณฺเฑ อเจตถวคฺคฺสฺส อฏฺฐมฺสํสํกฺขาปทํ ปณฺณตฺติ ๓๗๕

ภาวาย ๑ เป ๑ เหวณฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สํกฺขาปทํ อุตฺถิเสยฺยถ
โย ปน ภิกฺขุ อุตฺถยฺยตฺตํ เสนํ ทสฺสํนาย คจฺฉเยยฺย ปาจิตฺตียนฺติ ๑
เอวณฺจิทํ ภควตา ภิกฺขุณฺํ สํกฺขาปทํ ปณฺณตฺตํ โหติ ๑

[๕๖๓] เตน โช ปน สมนฺเยน อณฺณตฺรตฺสฺส ภิกฺขุโน มาตุโต
เสนาย คิตาโน โหติ ๑ โส ตสฺสํ ภิกฺขุโน สฺนฺติเก ทฺตํ ปาหฺลสิ
อํ หิ เสนาย คิตาโน อากจฺฉนฺตุ ภทฺทนฺโต อิจฺฉณามิ ภทฺทนฺตสฺสํ
อากนฺติ ๑ อถโช ตสฺสํ ภิกฺขุโน เอตทโหสิ ภควตา ภิกฺขุณฺํ
สํกฺขาปทํ ปณฺณตฺตํ น อุตฺถยฺยตฺตํ เสนํ ทสฺสํนาย คนฺตพฺพนฺติ
อยณฺจ เม มาตุโต เสนาย คิตาโน กถํ นุ โช มยา ปฏิปชฺชิตฺ-
ตพฺพนฺติ ๑ ภควโต เอตมตฺถํ อารโจะสุ ๑ อถโช ภควา
เอตสฺมํ นิทาเน เอตสฺมํ ปกรณฺเฑ ชมฺมํ กถํ กถฺวา ภิกฺขุ อามนฺเตสิ
อนุชานามิ ภิกฺขเว ตถารูปปจฺจยา เสนํ คนฺตุ เหวณฺจ ปน
ภิกฺขเว อิมํ สํกฺขาปทํ อุตฺถิเสยฺยถ โย ปน ภิกฺขุ อุตฺถยฺยตฺตํ
เสนํ ทสฺสํนาย คจฺฉเยยฺย อณฺณตฺร ตถารูปปจฺจยา ปาจิตฺตียนฺติ ๑

[๕๖๔] โย ปนาติ โย ยาทิโส ๑ เป ๑ ภิกฺขุติ ๑ เป ๑
อํ อิมสฺมํ อตฺถเก อธิปฺเปโต ภิกฺขุติ ๑ อุตฺถยฺยตฺตา นาม เสนา
คามโต นิภฺชมิตฺวา นิวิฏฺฐา วา โหติ ปยาตา วา ๑ เสนา
นาม หตฺถํ อตฺถํ รตา ปตฺติ ๑ ทฺวาทสฺสปฺริโส หตฺถํ ๑ ติปฺริโส
อตฺถโส ๑ จตฺตฺปฺริโส รโถ ๑ จตฺตาโร ปฺริสา สรรหตฺตา ปตฺติ ๑
ทสฺสํนาย คจฺฉนฺติ อापตฺติ ทฺกฏฏสฺส ๑ ยตฺถ จิโต ปสฺสตี

นวมสิกขาปทํ

[๕๖๗] เตน สัมเขน พุทฺโธ ภควา สํวตฺถิยํ วิหริติ เขตฺตวเน
อนาถมีณฺทิกถุสฺส อารามे ๑ เตน โช ปน สัมเขน นพฺพศฺกฺขิยา
ภิกฺขุ สฺติ กรณฺเเย เสนํ คนฺตฺวา อติเรกตฺริตฺตํ เสนาย วสฺสหนฺติ ๑
มนุสฺสํ อชฺชฌายนฺติ ชฺชยฺนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม สัมฉน
สํกฺขปฺตฺติยา เสนาย วสฺสํสฺสหนฺติ อมฺหากมฺมํ อตฺตภา อมฺหากมฺมํ
ทฺตฺตทฺธํ เย มยํ อายํวสฺสํ เหตุ ปฺตฺตทวารสฺสํ ทวารณา เสนาย
ปฏฺวิธํมาติ ๑ อสฺสํสํสํ โช ภิกฺขุ เตสํ มนุสฺสํนํ อชฺชฌายนฺตํ
ชฺชยฺนฺตํ วิปาเจนฺตํ ๑ เย เต ภิกฺขุ อปฺปํจฺจนา ๑ เป ๑ เต
อชฺชฌายนฺติ ชฺชยฺนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม นพฺพศฺกฺขิยา ภิกฺขุ
อติเรกตฺริตฺตํ เสนาย วสฺสํสฺสหนฺตํ ๑ เป ๑ สจฺจํ กิร ตฺตฺเมห
ภิกฺขเว อติเรกตฺริตฺตํ เสนาย วสฺสํตํ ๑ สจฺจํ ภควาติ ๑ วิคฺรหิ
พุทฺโธ ภควา กถํ หิ นาม ตฺตฺเมห โมฆปฺริสฺสา อติเรกตฺริตฺตํ
เสนาย วสฺสํสฺสํ เนตํ โมฆปฺริสฺสา อปฺปสฺนํนํ วา ปสฺสํทาย
ปสฺนํนํ วา ภิยโยภาวาย ๑ เป ๑ เอวณฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ
สิกฺขาปทํ อุกฺกํเสยฺยถ สฺยิยา ๑ ตสฺสํ ภิกฺขุโน โทจิทฺเว ปจฺจโย
เสนํ คมนาย ทฺตฺริตฺตตฺริตฺตํ เตน ภิกฺขุณา เสนาย วสฺสํทพฺพํ ๑
คโต เจ อุกฺกํวํ วเสยฺย ปาจิตฺติยนฺติ ๑

[๕๖๘] สฺยิยา ๑ ตสฺสํ ภิกฺขุโน โทจิทฺเว ปจฺจโย เสนํ คมน

ยาติ สียา ปจฺจโย สียา กรณียํ ฯ ทฺวริตฺตติรตฺตํ เตน ภิกฺขุณา
เสฺนนาย วสฺติคฺคพฺพนฺติ เทว ติสฺโส รตฺติโย วสฺติคฺคพฺ ํ ตโต เจ
อฺตฺตฺวํ วเสฺยยาติ จตฺตฺเถ ทิวเส อตฺตงฺคเต สฺริเย เสฺนนาย วสฺติ
อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ํ

[๕๖๙] อติเรกตฺรตฺเต อติเรกสฺณณิํ เสฺนนาย วสฺติ อาปตฺติ
ปาจิตฺตียสฺส ํ อติเรกตฺรตฺเต เวมตฺติโก เสฺนนาย วสฺติ อาปตฺติ
ปาจิตฺตียสฺส ํ อติเรกตฺรตฺเต อุนกสฺณณิํ เสฺนนาย วสฺติ อาปตฺติ
ปาจิตฺตียสฺส ํ อุนกตฺรตฺเต อติเรกสฺณณิํ อาปตฺติ ทฺกฺกฏสฺส ํ
อุนกตฺรตฺเต เวมตฺติโก อาปตฺติ ทฺกฺกฏสฺส ํ อุนกตฺรตฺเต อุนก-
สฺณณิํ อนาปตฺติ ํ

[๕๗๐] อนาปตฺติ เทว ติสฺโส รตฺติโย วสฺติ อุนกเทวตฺติโส
รตฺติโย วสฺติ เทว รตฺติโย วสฺติจฺวา ตติยาย รตฺติยา ปุรารุณา
นิกฺขมิตฺวา ปฺน วสฺติ คิตฺวาน วสฺติ คิตฺวานสฺส กรณียเณ
วสฺติ เสฺนา ปฺนเสฺนนาย รุทฺธา โหติ เกณฺจิ ปตฺติพฺุโ โหติ
อาปทาสฺสุ อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสํติ ํ

นวมสฺสิกาปทํ นิฏฺฐิตํ ํ

ทศมสติภาษาปท

[๕๗๓] เตน สมนเณ พุทฺโธ ภควา สāvคฺคิยํ วิหริติ เขตฺตวเน
อนาถปิ่นฺทิกตฺตํ อารามे ๗ เตน โข ปน สมนเณ ฉพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ ทฺวิรคฺคตฺติรคฺคํ เสนาย วตฺตมานา อฺยุโยจิกํปี พตฺทกํปี เสนา-
พฺยุหิปี อนํกทตฺตํนํปี คจฺจนฺติ ๗ อณฺเฑตโรปี ฉพฺพคฺคิโย ภิกฺขุ
อฺยุโยจิกํ คณฺตฺวา กณฺเทน ปฏฺวิทฺโธ โหติ ๗ มนุสฺสํ ตํ ภิกฺขุ
อฺยุสณฺฑเทสฺสํ กจฺจ ภาเนตฺตํ สฺยทฺธํ อโหสิ กติ เต ตฺถชานี
ตฺถชานํติ ๗ โส ภิกฺขุ เตหิ มนุสฺสํเตหิ อฺยุสณฺฑคฺคิยาโม มงฺกุ
อโหสิ ๗ มนุสฺสํ อฺยุสณฺฑคฺคิยา นํตี นํตี วปาเจนฺติ กถํ หิ นาม
สมนฺนา สกฺยปฺตฺคิยา อฺยุโยจิกํ ทตฺตํนํย อากจฺฉิตฺตํนํติ อมฺหา-
กมฺปี อตฺตภา อมฺหากมฺปี ทตฺตํนํย เย มยฺ อชฺชวตฺตํ เหตุ
ปฺตฺตทวารตฺตํ กาวณา อฺยุโยจิกํ อากจฺฉิตฺตํนํติ ๗ อตฺตํโส สฺย โข
ภิกฺขุ เตสํ มนุสฺสํนํ อฺยุสณฺฑคฺคิยานํ นํตี นํตี วิปาเจนฺตํนํ ๗
เย เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺฉา ๗ เป ๗ เต อฺยุสณฺฑคฺคิยา นํตี นํตี วิปาเจนฺติ
กถํ หิ นาม ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ อฺยุโยจิกํ ทตฺตํนํย คจฺฉิตฺตํนํตี
๗ เป ๗ สจฺจํ กิร ตฺตฺตํนํ ภิกฺขเว อฺยุโยจิกํ ทตฺตํนํย คจฺฉิตฺตํนํตี ๗
สจฺจํ ภควาติ ๗ วิคฺรหิ พุทฺโธ ภควา กถํ หิ นาม ตฺตฺตํนํ โมฆ-
ปฺริตฺตา อฺยุโยจิกํ ทตฺตํนํย คจฺฉิตฺตํนํ นํตี โมฆปฺริตฺตา อปฺปสณฺฑนํ
วา ปสฺสาทาย ปสณฺฑนํ วา ภิกฺขเวภาวาย ๗ เป ๗ เอวญฺจ ปน

ภิกขเว อิมิ สิกขาปทํ อุตฺถิเสยฺยาถ ทฺวิรตฺตติรตฺตณฺเจ ภิกขุ
เสนาเย วสฺมาโน อญฺโยธิกํ วา พตฺถคํ วา เสนาพฺยุหํ วา อนิก-
ทสฺสํ วา คจฺเจยฺย ปาจิตฺตियนฺติ ฯ

[๕๗๒] ทฺวิรตฺตติรตฺตณฺเจ ภิกขุ เสนาเย วสฺมาโนติ เทว
คิสฺสํ รัตติโย วสฺมาโน ฯ อญฺโยธิกํ นาม ยตฺถ สมฺปหารโ
ทิสฺสํติ ฯ พตฺถคํ นาม เเขตฺตกา หตฺถํ เเขตฺตกา อสฺสํ เเขตฺตกา
รทา เเขตฺตกา ปคฺคํ ฯ เสนาพฺยุหํ นาม อีโต หตฺถํ โหนฺตุ
อีโต อสฺสํ โหนฺตุ อีโต รทา โหนฺตุ อีโต ปคฺคิกา โหนฺตุ ฯ
อนิกํ นาม หตฺถานํกํ อสฺสํนํกํ รทานํกํ ปคฺคานํกํ ฯ ตโย
หตฺถํ ปจฺฉิมํ หตฺถานํกํ ฯ ตโย อสฺสํ ปจฺฉิมํ อสฺสํนํกํ ฯ
ตโย รทา ปจฺฉิมํ รทานํกํ ฯ จตฺตวาโร ปุริสา สฺรหตฺถา ปจฺฉิมํ
ปคฺคานํกํ ฯ

[๕๗๓] ทสฺสํนาย คจฺฉติ อापคฺติ ทฺกฺกฏสฺสํ ฯ ยตฺถ จีโต
ปสฺสํติ อापคฺติ ปาจิตฺตियสฺสํ ฯ ทสฺสํนุปจาร์ วิชฺหิตฺวา ปฺนปฺปฺนํ
ปสฺสํติ อापคฺติ ปาจิตฺตियสฺสํ ฯ เอกเมกํ ทสฺสํนาย คจฺฉติ
อापคฺติ ทฺกฺกฏสฺสํ ฯ ยตฺถ จีโต ปสฺสํติ อापคฺติ ทฺกฺกฏสฺสํ ฯ
ทสฺสํนุปจาร์ วิชฺหิตฺวา ปฺนปฺปฺนํ ปสฺสํติ อापคฺติ ทฺกฺกฏสฺสํ ฯ

[๕๗๔] อนापคฺติ อารามे จีโต ปสฺสํติ ภิกขุสฺสํ จีโตกาสฺ
วา นิสฺสินฺโนกาสฺ วา นิปนฺโนกาสฺ วา อากนฺตฺวา สมฺปหารโ
ทิสฺสํติ ปฏฺฐิปกํ คจฺฉนฺโต ปสฺสํติ สฺติ กรณฺเเย คนฺตฺวา

๕๗๔] ปาจิตฺตียกณฺเฑ อเจตทวคฺคตฺสํ ทสฺมสํสิทฺทชฺรปทํ อนาปตฺติ ๓๗๓

ปตฺสํติ อวปทาสฺ อุมฺมคฺคตฺสํ อาทิกมฺมิกตฺสํสาติ ฯ

ทสฺมสํสิทฺทชฺรปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

อเจตทวคฺโค ปณฺจโม ฯ

ตตฺสํทฺททานํ

ปฺปวํ กโถปนนทตฺสํ ตยฺปฏฺฐจํกเมว ฯ

มทานาโม ปเสนฺทิ เสนา วิทฺโธ อิมํ ทสํสาติ ฯ

สุรปานวคฺคสุตฺต ปจฺจิมสํกฺขาปทํ

[๕๗๕] เตน ๕มเยน พุทฺโธ ภควา เจติเยสุ จาริกํ จรมาโน
เยน ภาททวตฺติกา เตน ปายาสี ๑ อทฺทสฺสุ ไซ โคปาดกา
ปสุปาดกา กถฺกา ปถาวินิ ภควนฺตํ ทูรโค ๑ อากฺขณฺตํ
ทิสฺวาน ภควนฺตํ เขตทวโจ ๑ มา ไซ ภาเนต ภควา อมฺพตฺติกํ
อคมาสี อมฺพตฺติเก ภาเนต ฐฏิตฺตํ ๑ สฺสํเม นาโค ปฏฺวิสฺติ
อิทฺธิมา อาสฺวิโส ไซวิโส ๑ ไซ ภควนฺตํ มา วิเหจฺสฺติ ๑
เอวํ วุคฺเต ภควา ตฺถนฺเห อโหสิ ๑ ทฺติยมฺมี ไซ ๑ เป ๑
ตฺติยมฺมี ไซ โคปาดกา ปสุปาดกา กถฺกา ปถาวินิ ภควนฺตํ
เขตทวโจ ๑ มา ไซ ภาเนต ภควา อมฺพตฺติกํ อคมาสี อมฺพตฺติเก
ภาเนต ฐฏิตฺตํ ๑ สฺสํเม นาโค ปฏฺวิสฺติ อิทฺธิมา อาสฺวิโส ไซวิโส
๑ ไซ ภควนฺตํ มา วิเหจฺสฺติ ๑ ตฺติยมฺมี ไซ ภควา ตฺถนฺเห อโหสิ ๑
อลโธ ภควา อนุปฺพุเพน จาริกํ จรมาโน เยน ภาททวตฺติกา
ตทวสฺวี ๑ ตฺตฺร สฺสํ ภควา ภาททวตฺติกาญํ วิหฺรติ ๑ อลโธ
อายนฺมา สํคโค เยน อมฺพตฺติกํ ๑ ฐฏิตฺตํ ๑ สฺสํโม เตนุ-
ปสงฺกมิ อฺปสงฺกมิตฺวา อคฺชยาการํ ปวิสิตฺวา ตินฺถนฺถารกํ ปณฺณา-
เปตฺวา นิสฺสิทฺธิ ปถตฺถกํ อากฺขิตฺวา อฺจฺจํ กายํ ปถิเชย ปริมุขํ สฺตํ
อฺปฏฺฐเปตฺวา ๑ อทฺทสา ไซ ๑ ไซ นาโค อายนฺมฺนฺตํ สํคตํ

๑ ย. ม. อมฺพตฺติกฺกสฺสํ ๑

๕๗๕] ปาจิตติยกถุเต สุตฺวาปานวคฺคสฺส ปจฺมสฺสิกฺขาปทํ สํคตวตฺตถุ ๓๘๓

ปวิฏฺฐํ ทิสฺวาน ทุกฺขํ ทุมฺมโน ปชฺฐปาสี ๑ อายสฺมามี สํคโต
ปชฺฐปาสี ๑ อถโฆ โส นาคो มกฺขํ อสฺหมาโน ปชฺชติ ๑
อายสฺมามี สํคโต เตโชธาคุํ สฺมาปชฺชิตฺตฺวา ปชฺชติ ๑ อถโฆ
อายสฺมา สํคโต ตสฺส นาคสฺส เตชสา เตชํ ปรียาทยิตฺตฺวา
เยน ภทฺทวตฺติกา เตนุปลงฺกมิ ๑ อถโฆ ภควา ภทฺทวตฺติกา ยํ
ยถาภีรนฺตํ วิหริตฺตฺวา เยน โกสฺมพี เตน จาริกํ ปกฺกามิ ๑
อสุสฺสํ ไซ โกสฺมพิกา อฺปาสกา อโยโย กิร สํคโต อมฺพ-
ติตฺถเกน นาคเณ สฺทฺธิํ สงฺคามสฺสตี ๑ อถโฆ ภควา อนฺุพฺพเพน
จาริกํ จรมาโน เยน โกสฺมพี ตทวสฺริ ๑ อถโฆ โกสฺมพิกา
อฺปาสกา ภควโต ปจฺจุคฺคมนํ กิริตฺตฺวา เยนายสฺมา สํคโต
เตนุปลงฺกมิสฺสุ อฺปสงฺกมิตฺตฺวา อายสฺมนฺตํ สํคตํ อภิวาทิตฺตฺวา
เอกมนฺตํ อฏฺฐจฺสํ ๑ เอกมนฺตํ จิตฺตา ไซ โกสฺมพิกา อฺปาสกา
อายสฺมนฺตํ สํคตํ เอตทโวจฺจุํ กิ ภาเน อโยยานํ ทฺตฺตภนฺจ
มนาปณฺจ กิ ปฏฺฐิยาเทมาติ ๑ เอจํ ดุคฺเต ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ
โกสฺมพิเก อฺปาสเก เอตทโวจฺจุํ อตฺถาตุสฺส กวาไปตฺติกา นาม
ปลฺสนฺนา ภิกฺขุณฺโณ ทฺตฺตภา จ มนาปา จ ตํ ปฏฺฐิยาเทมาติ ๑
อถโฆ โกสฺมพิกา อฺปาสกา อเว อเว กวาไปตฺติกํ ปลฺสนฺนํ ปฏฺฐิยา-
เทตฺตฺวา อายสฺมนฺตํ สํคตํ ปิณฺฑาทาย จรนฺตํ^๑ ทิสฺวาน อายสฺมนฺตํ
สํคตํ เอตทโวจฺจุํ ปิวตฺตุ ภาเน อโยโย สํคโต กวาไปตฺติกํ ปลฺสนฺนํ

๑ อิติ ปวี อทฺทสฺสํสูติ ปาเชน ภวิตฺตฺพํ ๑ ๒ ย. ม. ปวิฏฺฐํ ๑

บิวดุ ภนฺเต อโยยํ สํคโต กาโปติกํ ปสฺนฺนฺติ ๑ อถโธ
 อายสฺมา สํคโต ชเว ชเว กาโปติกํ ปสฺนฺนํ บิวดุวา นครมฺหา
 นิภฺชมนฺโต นครทฺวาเร ปริปติ ๑ อถโธ ภควา สํพฺพุเตหิ
 ภิกฺขุหิ สทฺธิ นครมฺหา นิภฺชมนฺโต อทฺทสฺ อายสฺมฺนฺตํ สํคตํ
 นครทฺวาเร ปริปติคํ ทิสฺวาน ภิกฺขุ อามนฺเตสฺสิ คณฺหฺล ภิกฺขเว
 สํคตฺตํ ๑ เอวํ ภนฺเตติ โช เต ภิกฺขุ ภควโต ปฺริยสฺสฺณิตฺตฺวา
 อายสฺมฺนฺตํ สํคตํ อารามํ เนตฺวา เยน ภควา เตน สํสํ
 กตฺวา นิปาเตสฺสุ ๑ อถโธ อายสฺมา สํคโต ปฺริยตฺตฺตฺวา เยน
 ภควา เตน ปาเท กตฺวา เสยฺยํ กปฺเปสฺสิ ๑ อถโธ ภควา
 ภิกฺขุ อามนฺเตสฺสิ นนุ ภิกฺขเว สํคโต ตถาคเต สํคารโว อโหสิ
 สฺปฺปติสฺสฺสฺติ ๑ เอวํ ภนฺเต ๑ อปิ นุ โช ภิกฺขเว สํคโต เอตฺรหิ
 ตถาคเต สํคารโว สฺปฺปติสฺสฺสฺติ ๑ โน เหนฺติ ภนฺเต ๑ นนุ ภิกฺขเว
 สํคโต อมฺพตฺตฺตฺถเกน นาคเณ สํคาเมสฺสฺติ ๑ เอวํ ภนฺเต ๑ อปิ
 นุ โช ภิกฺขเว สํคโต เอตฺรหิ ปโหติ เทพฺพฺพฺภณบิ ๑ สทฺธิ
 สํคาเมตฺตฺตฺตฺตฺตฺ ๑ โน เหนฺติ ภนฺเต ๑ อปิ นุ โช ภิกฺขเว ตํ ปาตพฺพํ
 ยํ บิวดุวา วิสฺมฺณํ อสฺสํสํติ ๑ โน เหนฺติ ภนฺเต ๑ อนนฺจฺจฺจฺจฺจ
 ภิกฺขเว สํคตสฺสฺ อนนฺจฺจฺจฺจํ อปฺปฺริยฺมํ อสฺสํสํมณฺกํ อกปฺบิยํ
 อกรณฺณํ กถํ หิ นาม ภิกฺขเว สํคโต มชฺชํ บิวดิสฺสฺติ เหนฺติ
 ภิกฺขเว อปฺปสฺนฺนํ ๑ วา ปสฺสํทาย ปสฺนฺนํ ๑ วา ภิกฺขเวภาวาย

๕๗๘] ปาจิตฺตียกณฺเฑ สຸຣາປານວຸດຸດສຸຣ ປຸຈມສິກຸຊາປທໍ ວິກຸງໂຕ ๓๘๕
 1 ເປ 1 ເວວຸຈ ປນ ກິກຸຊເວ ອິມໍ ສິກຸຊາປທໍ ອຸທຸທິເສຍຸຍາດ
 ສຸຣາເມຣຍປາເນ ປາຈິຕຸຕິຍນຸຕິ 1

[๕๗๙] ສຸຣາ ນາມ ມິງຊຸສຸຣາ ປຸວສຸຣາ ໂອທນສຸຣາ ກິດຸເນປກຸຊິຕຸຕາ
 ສໍມຸກາຣສໍຍຸຕຸຕາ 1 ເມຣໂຍ ນາມ ປຸປຸຜາສໂວ ຜຕາສໂວ ມຸຊວາສໂວ
 ຄຸຜາສໂວ ສໍມຸກາຣສໍຍຸຕຸໂຕ 1 ມິເວຍຸຍາຕິ ອນຸຕມໂສ ກຸສໍຄເກນມິ
 ມິວຕິ ອາປຕຸຕິ ປາຈິຕຸຕິຍສຸຣ 1

[๕๘๐] ມຸຊເຊ ມຸຊຸສຸຣ໌ຜຸ໌ ມິວຕິ ອາປຕຸຕິ ປາຈິຕຸຕິຍສຸຣ 1
 ມຸຊເຊ ເວມຕິໂກ ມິວຕິ ອາປຕຸຕິ ປາຈິຕຸຕິຍສຸຣ 1 ມຸຊເຊ ອມຸຊຸສຸ-
 ຣ໌ຜຸ໌ ມິວຕິ ອາປຕຸຕິ ປາຈິຕຸຕິຍສຸຣ 1 ອມຸຊເຊ ມຸຊຸສຸຣ໌ຜຸ໌
 ອາປຕຸຕິ ທຸກຸກຸງສຸຣ 1 ອມຸຊເຊ ເວມຕິໂກ ອາປຕຸຕິ ທຸກຸກຸງສຸຣ 1
 ອມຸຊເຊ ອມຸຊຸສຸຣ໌ຜຸ໌ ອນາປຕຸຕິ 1

[๕๘๑] ອນາປຕຸຕິ ອມຸຊຸສຸຣ໌ ໂຫິຕິ ມຸຊຸສຸຣ໌ຜຸ໌ ມຸຊຸສຸຣ໌ກຸນຸ ມຸຊຸສຸ-
 ຣ໌ ທໍ ມິວຕິ ສູປສໍປາເຄ ມໍສໍສໍປາເຄ ທຸຕສໍປາເຄ ອາມຕກຸຜາຕິເຕ
 ອມຸຊຸ ອວິງຊໍ ມິວຕິ ອຸມຸມຕຸຕກສຸຣ ອາທິກມຸມິກສຸຣສໍາຕິ 1
 ປຸຈມສິກຸຊາປທໍ ນິງຊິຕໍ 1

๑ ອຍໍ ປາໄສ ວິຈາເຣຕພຸໂພ ມາຕິກາຍໍ ອນາຄຕຸຕຸຕາ 1

ทุตติยสิกขาบท^๑

[๕๗๘] เตน สัมเยน พุทฺโธ ภควา ตาวตฺถิยํ วิหริติ เขตฺวเน
 อนาถปิตฺตํ กตฺถํ อารามे ๑ เตน โส ปน สัมเยน นพฺพคฺคิยา
 ภิกฺขุ สตฺตฺรตฺถคฺคิยํ ภิกฺขุ อํกุตฺติปโตทเกน หาสฺสํ ๑ โส ภิกฺขุ
 อุกฺกตฺถนโต อนสฺสํ สโก กถมกาสี ๑ เย เต ภิกฺขุ อปฺปมิจฺฉา
 ๑ เป ๑ เต อชฺชฌายนฺติ ชยฺชนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม นพฺพคฺคิยา
 ภิกฺขุ ภิกฺขุ อํกุตฺติปโตทเกน หาสฺสํ สนฺตํ ๑ เป ๑ สจฺจํ กิร ตฺวเมห
 ภิกฺขเว ภิกฺขุ อํกุตฺติปโตทเกน หาสฺสํ ๑ สจฺจํ ภควาติ ๑ วิคฺรหิ
 พุทฺโธ ภควา กถํ หิ นาม ตฺวเมห โมชฺชปฺริสา ภิกฺขุ อํกุตฺติปโตทเกน
 หาสฺสํ สกฺกํ เนตํ โมชฺชปฺริสา อปฺปสฺสนฺนํ วา ปสฺสํ ทาย ปสฺสนฺนํ
 วา ภิชฺชโยภาวาย ๑ เป ๑ เหวจฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาบทํ
 อุกฺกตฺถนโต อํกุตฺติปโตทเก ปาจิตฺติยนฺติ ๑

[๕๗๙] อํกุตฺติปโตทโก นาม อํกุตฺติยาปํ ตฺถนฺติ ๑ อฺป-
 สฺมฺปนฺโน อฺปสฺมฺปนฺนํ หสฺสํ สจฺจํ ปาโย กายเณ กายํ อามสฺติ
 อปคฺคิ ปาจิตฺติยสฺส ๑

[๕๘๐] อฺปสฺมฺปนฺเน อฺปสฺมฺปนฺนสฺสณฺณํ อํกุตฺติปโตทเกน หาสฺสํ
 อปคฺคิ ปาจิตฺติยสฺส ๑ อฺปสฺมฺปนฺเน เวมตฺติโก อํกุตฺติปโตทเกน
 หาสฺสํ อปคฺคิ ปาจิตฺติยสฺส ๑ อฺปสฺมฺปนฺเน อนฺปสฺมฺปนฺนสฺสณฺณํ

๑ ย. ม. หาสฺสํ ปาโย ๑

๕๘๕] ปาจิตฺตียกณฺเฑ สຸຣາປານວຸຄສຸຸຸຸຸຸຸຸ ທຸຕິຍສິຖຊາປທໍ ອນາປຕຸຕິ ๓๘๗
ອງຄຸຕິປໂຕທເກນ ຫາເສຕິ ອາປຕຸຕິ ປາຈິຕຸຕິຍສຸຸຸຸຸຸຸ ។

[๕๘๖] ກາເຍນ ກາຍປຣືພທຸຸຸຸ ອາມສຕິ ອາປຕຸຕິ ທຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸ ។
ກາຍປຣືພທຸຸຸຸເຈນ ກາຍໍ ອາມສຕິ ອາປຕຸຕິ ທຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸ ។ ກາຍປຣື-
ພທຸຸຸຸເຈນ ກາຍປຣືພທຸຸຸຸ ອາມສຕິ ອາປຕຸຕິ ທຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸ ។ ນິສຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸ
ກາຍໍ ອາມສຕິ ອາປຕຸຕິ ທຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸ ។ ນິສຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸ ກາຍປຣືພທຸຸຸຸ
ອາມສຕິ ອາປຕຸຕິ ທຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸ ។ ນິສຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸ ນິສຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸ ອາມສຕິ
ອາປຕຸຕິ ທຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸ ។

[๕๘๗] ອນຸປສໍມຸປນຸນໍ ກາເຍນ ກາຍໍ ອາມສຕິ ອາປຕຸຕິ ທຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸ ។
ກາເຍນ ກາຍປຣືພທຸຸຸຸ ອາມສຕິ ອາປຕຸຕິ ທຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸ ។ ກາຍປຣືພທຸຸຸຸເຈນ
ກາຍໍ ອາມສຕິ ອາປຕຸຕິ ທຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸ ។ ກາຍປຣືພທຸຸຸຸເຈນ ກາຍປຣືພທຸຸຸຸ
ອາມສຕິ ອາປຕຸຕິ ທຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸ ។ ນິສຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸ ກາຍໍ ອາມສຕິ ອາປຕຸຕິ
ທຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸ ។ ນິສຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸ ກາຍປຣືພທຸຸຸຸ ອາມສຕິ ອາປຕຸຕິ ທຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸ ។
ນິສຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸ ນິສຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸ ອາມສຕິ ອາປຕຸຕິ ທຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸ ។

[๕๘๘] ອນຸປສໍມຸປນຸເ ອນຸປສໍມຸປນຸເສໄວຸຸຸຸ ອາປຕຸຕິ ທຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸ ។
ອນຸປສໍມຸປນຸເ ເວມຕິໂກ ອາປຕຸຕິ ທຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸ ។ ອນຸປສໍມຸປນຸເ ອນຸປ-
ສໍມຸປນຸເສໄວຸຸຸຸ ອາປຕຸຕິ ທຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸ ។

[๕๘๙] ອນາປຕຸຕິ ນ ຫສຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸ ສຕິ ກຣຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸ ອາມສຕິ
ອຸມຸມຕຸຕຸຄສຸຸຸຸ ອາທິກມຸມິກສຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸ ។

ທຸຕິຍສິຖຊາປທໍ ນິຣຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸ ។

ตติยสิกขาปทํ

[๕๘๐] เตน สมนฺเนน พุทฺโธ ภควา สาวคฺคิณํ วิหริติ เขตฺตวเน
อนาถปี่ณฺฑิกสฺส อารามे ๑ เตน โช ปน สมนฺเนน สคฺคฺตรสวคฺคิยา
ภิกฺขุ อจิวตฺติยา นทฺติยา อุกฺเก กัณฺหนฺติ ๑ เตน โช ปน สมนฺเนน
ราชา ปเสนฺทิ โกสฺโส มตฺติกาย เทวฺติยา สทฺธิ อฺปฺริปาสาทวฺรคฺโค
โหติ ๑ อทฺทสา โช ราชา ปเสนฺทิ โกสฺโส สคฺคฺตรสวคฺคิเย
ภิกฺขุ อจิวตฺติยา นทฺติยา อุกฺเก กัณฺหนฺเต ทิสฺสุวาน มตฺติกํ เทวํ
เขตฺทโวจฺ เอเต เห มตฺติกे อรฺหนฺโต อุกฺเก กัณฺหนฺตฺติ ๑
นิตฺถํสฺสํ โช มหाराช ภควตา สิกฺขาปทํ อปฺปมฺญคฺคํ เต วา
ภิกฺขุ อปฺปกตมฺญโนติ ๑ อถโช รณฺโวย ปเสนฺทิสฺสํ โกสฺสสฺสํ
เขตฺทโหสิ เณ นุ โช อหํ อฺปาเยน ภควโต จ น อโรเจยฺย
ภควา จ ชานฺนํ อิมํ ภิกฺขุ อุกฺเก กัณฺหนฺตฺติ ๑ อถโช ราชา
ปเสนฺทิ โกสฺโส สคฺคฺตรสวคฺคิเย ภิกฺขุ ปกฺโกสาเปตฺตวา เตสํ มหนฺตํ
คฺุพฺปิณฺฑํ อทาสิ อิมํ ฆนฺเต คฺุพฺปิณฺฑํ ภควโต เทถาติ ๑
สคฺคฺตรสวคฺคิยา ภิกฺขุ ตํ คฺุพฺปิณฺฑํ อาทาย เยน ภควา เตนุ-
ปสงฺกมฺิสฺสุ อฺปสงฺกมิกฺควา ภควนฺตํ เขตฺทโวจฺ อิมํ ฆนฺเต
คฺุพฺปิณฺฑํ ราชา ภควโต เทตฺติ ๑ กหิ ปน ตฺุเมห ภิกฺขเว ราชา
อทฺทสาติ ๑ อจิวตฺติยา นทฺติยา ภควา อุกฺเก กัณฺหนฺเตติ ๑ วิคฺรหิ
พุทฺโธ ภควา กถิ หิ นาม ตฺุเมห โมชปฺริสา อุกฺเก กัณฺหนฺตฺถ

๕๙๑] ปาจิตฺตียกณฺเฑ สุวราปานวคฺคสุตฺถํ ทุคฺคิยสิทฺถาปทํ วิภงฺโก ๓๘๘
เนตํ โมชปุริสา อปฺปสฺสํนํ นว ปสฺสาทาย ปสฺสํนํ นว ภิชฺชโย-
ภาวาย ๑ เป ๑ เหวณฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิทฺถาปทํ อุกฺกฺกิเสยฺยยาถ
อุทเท หตฺถสฺสมเม^๑ ปาจิตฺตียนฺติ ๑

[๕๘๗] อุทเท หตฺถสฺสมโม นาม อฺปฺริโคปฺเปลเก อุทเท หตฺถสฺสา-
ธิปฺปาโย นิมุชฺชติ ๑ อุมมุชฺชติ ๑ ปตวติ ๑ อापตฺติ
ปาจิตฺตียสุตฺถํ ๑

[๕๘๘] อุทเท หตฺถสฺสมเม หตฺถสฺสมมฺสณฺณิ^๒ อापตฺติ ปาจิตฺติ-
ยสุตฺถํ ๑ อุทเท หตฺถสฺสมเม เวมฺติโก อापตฺติ ปาจิตฺตียสุตฺถํ ๑
อุทเท หตฺถสฺสมเม อหตฺถสฺสมมฺสณฺณิ^๒ อापตฺติ ปาจิตฺตียสุตฺถํ ๑

[๕๘๙] เหฏฺฐาโคปฺเปลเก อุทเท กัฬติ อापตฺติ ทุกฺกฏสุตฺถํ ๑
นาวาย กัฬติ อापตฺติ ทุกฺกฏสุตฺถํ ๑ หตฺถเณ นว ปาเทณ นว
กฏฺเจณ นว กสฺสทาย นว อุทเท หนฺติ^๒ อापตฺติ ทุกฺกฏสุตฺถํ ๑
ภาชนคตฺถํ อุกฺกํ ๑ กณฺธิกํ ๑ ชีวํ ๑ ตกฺกํ ๑ วนฺนํ ๑
ปสฺสํวํ ๑ จิกฺขตฺถํ ๑ กัฬติ อापตฺติ ทุกฺกฏสุตฺถํ ๑

[๕๙๐] อุทเท อหตฺถสฺสมเม หตฺถสฺสมมฺสณฺณิ^๒ อापตฺติ ทุกฺ-
กฏสุตฺถํ ๑ อุทเท อหตฺถสฺสมเม เวมฺติโก อापตฺติ ทุกฺกฏสุตฺถํ ๑
อุทเท อหตฺถสฺสมเม อหตฺถสฺสมมฺสณฺณิ^๒ อเนาปตฺติ ๑

[๕๙๑] อเนาปตฺติ น หตฺถสฺสาธิปฺปาโย สติ กวณฺเญ อุทกํ
โอยตฺริตฺวา นิมุชฺชติ ๑ อุมมุชฺชติ ๑ ปตวติ ๑ ปาวํ คจฺจนฺโต

๑ ย. ม. หตฺถสฺสมเม ๑ ๒ ย. ม. อุทกํ ปหฺรติ ๑

นิมุขุชติ วา อุมมุขุชติ วา ปตวติ วา อายทาสุ อุมมุคตกสุต
 อาทิกมมุภิกสุตธาติ ฯ

ศตยสิกขาบทํ นิฏฐิตํ ฯ

จตุตถศีลขุชาปท

[๕๘๒] เตน ส้มเขน พุทฺโธ ภควา โสสมุพิย วิหริติ โฆสิตา-
ราเม ฯ เตน โห ปน ส้มเขน อายตุมา ฉนฺโน อนาจารํ อจารติ ฯ
ภิกฺขุ เหววม่าหฺสู มา อากุโส ฉนฺน เหววรูปํ อกาสิ เนตํ
กปฺปตฺตี ฯ โส อนาทรียํ ปฏิจฺจ กโรติเยว ฯ เย เต ภิกฺขุ
อปฺปิจฺจมา ฯ เป ฯ เต อชฺชฌายนฺติ ชฺชยนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ
นาม อายตุมา ฉนฺโน อนาทรียํ กวิสุตฺตตฺตี ฯ เป ฯ สจฺจํ กิร
คฺควํ ฉนฺน อนาทรียํ กโรตฺตี ฯ สจฺจํ ภควาติ ฯ วิครหิ พุทฺโธ
ภควา กถํ หิ นาม คฺควํ โมฆปุริสํ อนาทรียํ กวิสุตฺตตี เนตํ
โมฆปุริสํ อปฺปสฺนฺนํ วา ปสฺสาทาย ปสฺนฺนํ วา ภิชฺชโยภาวาย
 ฯ เป ฯ เหววญฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุกฺกฺกเสยฺยถ อนาทรียे
ปาจิตฺตियนฺติ ฯ

[๕๘๓] อนาทรียํ นาม เทว อนาทรียานิ ปุคฺคตฺตานาทรียญฺจ
ชฺมฺมานาทรียญฺจ ฯ ปุคฺคตฺตานาทรียํ นาม อุตฺตมฺปนฺนเนน ปณฺณตฺเตน
ดฺดุจฺจมาโน อยํ อุกฺกฺกิตฺโต วา วมฺภิตฺโต วา ครหิตฺโต วา อิมฺสฺส
วจนํ อกตํ กวิสุตฺตตฺตี ฯ อนาทรียํ กโรติ อापคฺติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ
ชฺมฺมานาทรียํ นาม อุตฺตมฺปนฺนเนน ปณฺณตฺเตน ดฺดุจฺจมาโน กถายํ
นตฺตเสยฺย วา วินตฺตเสยฺย วา อนฺตรชาเยยฺย วาติ ตํ วา น
สิกฺกฺกิตฺตกาโม อนาทรียํ กโรติ อापคฺติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ

[๕๘๔] อุปัสมฺปนฺเน อุปัสมฺปนฺนสฺสณฺณิ อนาทริยํ กโรติ อปฺตฺติ
 ปาจิตฺตียสฺส ๑ อุปัสมฺปนฺเน เวมตีโก อนาทริยํ กโรติ อปฺตฺติ
 ปาจิตฺตียสฺส ๑ อุปัสมฺปนฺเน อนุปัสมฺปนฺนสฺสณฺณิ อนาทริยํ กโรติ
 อปฺตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ๑

[๕๘๕] อุปัสมฺปนฺเนน อปฺปณฺณคฺเตน อุกฺกมาโน อิทํ น
 สฺตฺถชฺช น ชฺชคฺคตฺตาย น ปาสาทิกคฺตฺตาย น อปฺจาย น วิริยา-
 รมฺภาย สํวคฺคตฺตฺติ อนาทริยํ กโรติ อปฺตฺติ ทฺกฺกฏสฺส ๑
 อนุปัสมฺปนฺเนน ปณฺณคฺเตน วา อปฺปณฺณคฺเตน วา อุกฺกมาโน
 อิทํ น สฺตฺถชฺช น ชฺชคฺคตฺตาย น ปาสาทิกคฺตฺตาย น อปฺจาย น
 วิริยารมฺภาย สํวคฺคตฺตฺติ อนาทริยํ กโรติ อปฺตฺติ ทฺกฺกฏสฺส ๑

[๕๘๖] อนุปัสมฺปนฺเน อุปัสมฺปนฺนสฺสณฺณิ อปฺตฺติ ทฺกฺกฏสฺส ๑
 อนุปัสมฺปนฺเน เวมตีโก อปฺตฺติ ทฺกฺกฏสฺส ๑ อนุปัสมฺปนฺเน
 อนุปัสมฺปนฺนสฺสณฺณิ อปฺตฺติ ทฺกฺกฏสฺส ๑

[๕๘๗] อนापฺตฺติ เหวํ อมฺหากํ อจฺริยานํ อุกฺคโห ปฺริปุจฺจนาติ
 ภณฺติ อุมฺมคฺคกฺสฺส อาทิกมฺมิกฺสฺสาติ ๑

จตุตฺถสํกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ๑

ปณฺจมสํกฺขาปทํ

[๕๘๘] เตน สมนฺเยน พุทฺโธ ภควา สํวตฺถิยํ วิหริติ เขตฺตวเน
อนาถบิณฑิกิถสฺส อารามे ฯ เตน โช ปน สมนฺเยน นพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ สํตฺตวสฺสคฺคิเย ภิกฺขุ ภิํสาเปนฺติ ฯ เตะ ภิํสาบิยฺมานา โรทฺหติ ฯ
ภิกฺขุ เอวมาหํสุ กิถสฺส ตุมฺเห อากุโส โรทฺถาติ ฯ อิเม อากุโส
นพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ อเมห ภิํสาเปนฺตํติ ฯ เย เตะ ภิกฺขุ อปฺบิํจฺจนา
๑ป๑ เตะ อชฺชฌายนฺติ ชยฺยนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม นพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ ภิกฺขุ ภิํสาเปสฺสณฺตํติ ฯ เป ๑ สจฺจํ กิร ตุมฺเห ภิกฺขเว
ภิกฺขุ ภิํสาเปถาติ ฯ สจฺจํ ภควาติ ฯ วิกรฺหิ พุทฺโธ ภควา กถํ
หิ นาม ตุมฺเห โมชฺสปริสา ภิกฺขุ ภิํสาเปสฺสณฺตํ เนตํ โมชฺสปริสา
อปฺปสฺสนฺนํ วา ปสฺสาทาย ปสฺสนฺนํ วา ภิยฺโยภาวาย ๑เป๑
เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สํกฺขาปทํ อุตฺถิเสยฺยถาถ โย ปน
ภิกฺขุ ภิกฺขุ ภิํสาเปยฺย ปาจิตฺตियนฺติ ฯ

[๕๘๙] โย ปนาติ โย ยาทิโส ๑เป๑ ภิกฺขุติ ๑เป๑
อຍํ อิมสฺมိ อตฺถเถ อธิปฺเปโต ภิกฺขุติ ๑ ภิกฺขุณฺติ อณฺณํ ภิกฺขุํ ๑
ภิํสาเปยฺยยาติ อฺปสฺมปฺนโน อฺปสฺมปฺนนํ ภิํสาเปตฺถกาโม รุပိံ วา
สทฺทံ วา คนฺธံ วา รสํ วา โฉฏฺจพฺพံ วา อฺปสฺสํหริติ ภาเยยฺย
วา โส น วา ภาเยยฺย อာปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส ๑ โจรฺกนฺตารํ
วา วาพฺกนฺตารํ วา บิํสาจกนฺตารํ วา อากิภฺขุติ ภาเยยฺย วา

โส น วา ภาเยยฺย อปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ๑

[๖๐๐] อุนฺสํมฺปนฺเน อุนฺสํมฺปนฺนสฺสณฺณิ ภูตฺสาเปติ อปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ๑ อุนฺสํมฺปนฺเน เวมตฺติโก ภูตฺสาเปติ อปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ๑ อุนฺสํมฺปนฺเน อุนฺสํมฺปนฺนสฺสณฺณิ ภูตฺสาเปติ อปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ๑

[๖๐๑] อุนฺสํมฺปนฺโน อุนฺสํมฺปนฺนํ ภูตฺสาเปตฺตกาโม รุปํ วา สทฺทํ วา คณฺหํ วา รสํ วา โผฏฺฐพฺพํ วา อุนฺสํหฺรติ ภาเยยฺย วา โส น วา ภาเยยฺย อปตฺติ ทุกกฺขสฺส ๑ โจรกนฺตารํ วา วาพกนฺตารํ วา ภูตฺสาจกนฺตารํ วา อัจฺฉริตฺติ ภาเยยฺย วา โส น วา ภาเยยฺย อปตฺติ ทุกกฺขสฺส ๑

[๖๐๒] อุนฺสํมฺปนฺเน อุนฺสํมฺปนฺนสฺสณฺณิ อปตฺติ ทุกกฺขสฺส ๑ อุนฺสํมฺปนฺเน เวมตฺติโก อปตฺติ ทุกกฺขสฺส ๑ อุนฺสํมฺปนฺเน อุนฺสํมฺปนฺนสฺสณฺณิ อปตฺติ ทุกกฺขสฺส ๑

[๖๐๓] อนาปตฺติ น ภูตฺสาเปตฺตกาโม รุปํ วา สทฺทํ วา คณฺหํ วา รสํ วา โผฏฺฐพฺพํ วา อุนฺสํหฺรติ โจรกนฺตารํ วา วาพกนฺตารํ วา ภูตฺสาจกนฺตารํ วา อัจฺฉริตฺติ อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิทฺสสฺสตี ๑

ปณฺจมสฺสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ๑

ฉกฺขจสิฏฺฐาปทํ

[๒๐๔] เตน สมนฺเยน พุทฺโธ ภควา ภกฺขเสถ วิหริตี สํสุมารคิเว
 เกสฺสกาถาเน มิคทาเย ๑ เตน โช ปน สมนฺเยน ภิกฺขุ เหมนฺตฺติเก
 มาเส อญฺเฌตฺรํ มหนฺตํ สุตฺตํ วิสฺสํ ไชตี สฺมาทหิตฺวา วิสฺสิพฺเพสฺสุ ๑
 ตสฺมึ ๑ สุตฺตํ กณฺหสฺสํไป อภิกฺขินา สนฺตฺตํโต นิกฺขมิตฺวา ภิกฺขุ
 ปริปาเตสฺสิ ๑ ภิกฺขุ ตหิ ตหิ ปชาวีสุ ๑ เย เต ภิกฺขุ อปฺปํจฺจนา
 ๑ เป ๑ เต อชฺชฌายนฺติ ชฺชยนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม ภิกฺขุ
 ไชตี สฺมาทหิตฺวา วิสฺสิพฺเพสฺสํตฺตํ ๑ เป ๑ สจฺจํ กิร ภิกฺขเว
 ภิกฺขุ ไชตี สฺมาทหิตฺวา วิสฺสิพฺเพสฺสํตฺตํ ๑ สจฺจํ ภควาตี ๑ วิหริตี
 พุทฺโธ ภควา กถํ หิ นาม เต ภิกฺขเว โมฆปฺริสา ไชตี
 สฺมาทหิตฺวา วิสฺสิพฺเพสฺสํนฺติ เนตํ ภิกฺขเว อปฺปสฺนฺนํ นว
 ปสฺสาทาย ปสฺนฺนํ นว กิโยภาวาย ๑ เป ๑ เหวจฺจ ปน
 ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุตฺถิเสยฺยถ โย ปน ภิกฺขุ วิสฺสํวา
 เปกฺโข ไชตี สฺมาทเหยยฺย นว สฺมาทหาเปยฺย นว ปาจิตฺตียนฺติ ๑
 เหวจฺจกฺกํ ภควตา ภิกฺขุํ สิกฺขาปทํ ปณฺณตฺตํ โหตี ๑

[๒๐๕] เตน โช ปน สมนฺเยน ภิกฺขุ คิถานา โหนฺติ ๑
 คิถานปฺจฺจนา ภิกฺขุ คิถาเน ภิกฺขุ เอตทโวจํ กจฺจาดุสํ ชมนฺนํ
 กจฺจิ ยานนฺนํ ๑ ปุพฺเพ มยํ อาดูสํ ไชตี สฺมาทหิตฺวา วิสฺสิพฺเพม

๑ ย. ม. วิสฺสิพฺพนาเปกฺโข ๑

เตน โน ฆาสุ โหติ อิทานิ ปน ภควตา ปฏิภินฺตุนฺติ
 กุกกุจฺจายนฺตา น วิสึพฺเพม เตน โน น ฆาสุ โหตฺติ ฯ
 ภควโต เอตมคฺคํ อารโหเสสุ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว คิตฺตานิ ภิกฺขุณา
 ไซตฺถิ สฺมาทหิตฺวา วา สฺมาทหาเปตฺวา วา วิสึพฺเพตฺถุ เอวญฺจ
 ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุกฺกัถเสยฺยถ โย ปน ภิกฺขุ อคิตฺตานิ
 วิสัณฺณาเปกฺโข ไซตฺถิ สฺมาทเหยยฺย วา สฺมาทหาเปยฺย วา ปาจิตฺติ-
 ยนฺติ ฯ เอวญฺจิทํ ภควตา ภิกฺขุณฺโณ สิกฺขาปทํ ปณฺณตฺตํ โหติ ฯ

[๖๐๖] เตน โห ปน สฺมเยน ภิกฺขุ ปทํเปวํ ไซตฺถิเกวํ ชนฺดา-
 ชเววํ กุกกุจฺจายนฺติ ฯ ภควโต เอตมคฺคํ อารโหเสสุ ฯ อนุชานามิ
 ภิกฺขเว ตถารูปปจฺจยา ไซตฺถิ สฺมาทหิตฺถุ สฺมาทหาเปตฺถุ เอวญฺจ
 ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุกฺกัถเสยฺยถ โย ปน ภิกฺขุ อคิตฺตานิ
 วิสัณฺณาเปกฺโข ไซตฺถิ สฺมาทเหยยฺย วา สฺมาทหาเปยฺย วา อณฺณตฺร
 ตถารูปปจฺจยา ปาจิตฺติยนฺติ ฯ

[๖๐๗] โย ปนาติ โย ยาทิสํ ฯ เป ฯ ภิกฺขุติ ฯ เป ฯ อญฺ
 อิมสฺมํ อตฺเต อธิปฺเปโต ภิกฺขุติ ฯ อคิตฺตานิ นาม ยสฺส วินา
 อคฺคิณา ฆาสุ โหติ ฯ คิตฺตานิ นาม ยสฺส วินา อคฺคิณา น
 ฆาสุ โหติ ฯ วิสัณฺณาเปกฺโขติ ตปฺปิตฺถกาโม ฯ ไซตฺถิ นาม อคฺคิ-
 วุจฺจติ ฯ สฺมาทเหยยฺยติ สยํ สฺมาทหติ อापคฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

๓ ย. ม. เตน โห ปน สฺมเยน ภิกฺขุ น ปทํเปสฺสุ ไซตฺถิเกวํ
 ชนฺดาชเววํ กุกกุจฺจายนฺตา ฯ

๖๐๘] ปาจิตฺตียกณฺเฑ สุรฺวปฺนํวคฺคํสุตฺตํ ฌฏฺฐํสํกฺขํวปทํ ฌนฺวปคฺคํ ๓๘๗

สํมาทหาเปยฺยยาตี ฌณฺณํ ฌานาเปตี ฌาปคฺคํ ปาจิตฺตียสุตฺตํ ๑
สํกํ ฌานคฺคโต พหุทํมี สํมาทหตี ฌาปคฺคํ ปาจิตฺตียสุตฺตํ ๑
ฌณฺณคฺคํ ตถารูปปจฺจุยยาตี ฌเปตฺวา ตถารูปปจฺจุยํ ๑

[๖๐๘] ฌคฺคิตานโน ฌคฺคิตานสํณฺณํ วิสํวณาเปกฺโข ไซคํ สํมาทหตี
วา สํมาทหาเปตี วา ฌณฺณคฺคํ ตถารูปปจฺจุยยา ฌาปคฺคํ ปาจิตฺตีย-
สุตฺตํ ๑ ฌคฺคิตานโน เวมตฺติโก วิสํวณาเปกฺโข ไซคํ สํมาทหตี วา
สํมาทหาเปตี วา ฌณฺณคฺคํ ตถารูปปจฺจุยยา ฌาปคฺคํ ปาจิตฺตียสุตฺตํ ๑
ฌคฺคิตานโน คฺคิตานสํณฺณํ วิสํวณาเปกฺโข ไซคํ สํมาทหตี วา สํมาทหาเปตี
วา ฌณฺณคฺคํ ตถารูปปจฺจุยยา ฌาปคฺคํ ปาจิตฺตียสุตฺตํ ๑ ปฏฺฐิตาถํ
ฌกฺขชปตี ฌาปคฺคํ ทุคฺคกฺขสุตฺตํ ๑ คฺคิตานโน ฌคฺคิตานสํณฺณํ ฌาปคฺคํ
ทุคฺคกฺขสุตฺตํ ๑ คฺคิตานโน เวมตฺติโก ฌาปคฺคํ ทุคฺคกฺขสุตฺตํ ๑ คฺคิตานโน
คฺคิตานสํณฺณํ ฌนฺวปคฺคํ ๑

[๖๐๘] ฌนฺวปคฺคํ คฺคิตานสํณฺณํ ฌณฺณเณน กถํ วิสํพเพตี ฌัตตฺตฺติ-
ตงฺคาวํ วิสํพเพตี ปทํเปมี ไซคิเกมี ฌนฺนตาชเวมี ตถารูป-
ปจฺจุยยา ฌาปทาสฺสุ ฌมฺมคฺคตฺตํ ฌาทิกมฺมิกตฺตํสํวตี ๑

ฌฏฺฐํสํกฺขํวปทํ นิฏฺฐิตํ ๑

สตฺตมสติกาปทํ

[๖๓๐] เตน สฺมเยน พุทฺโธ ภควา ราชคเเท วิหริติ เวพฺพเน
กตฺตทกฺกนิวาเป ๑ เตน โช ปน สฺมเยน ภิกฺขุ คโปเท นุหายนฺติ ๑
อถโช ราชา มาคโช เสนิโย พิมฺพิสาโร สํสํ นุหายิสฺสามํติ
คโปทํ คนฺตฺวา ยาว อยฺยา นุหายนฺคํติ เอกมฺนตํ ปฏฺิมาเนสิ ๑
ภิกฺขุ ยาว สฺมนุชการา นุหายิสฺสุ ๑ อถโช ราชา มาคโช เสนิโย
พิมฺพิสาโร วิกาเถ สํสํ นุหายิตฺวา นครทฺวารे ถกฺกิตฺเต พหฺินคเร
วสิตฺวา กาสถฺเสว อสฺมภฺินฺเนน วิเตปฺเนน เยน ภควา เตนุ-
ปสงฺกมิ อฺุปสงฺกมิตฺวา ภควนฺตํ อภิวาเทตฺวา เอกมฺนตํ นิสฺสีติ ๑
เอกมฺนตํ นิสฺสินฺโ ช ราชานํ มาคชํ เสนิยํ พิมฺพิสารํ ภควา
เอตทโวจ กิสฺสํ ทฺวํ महाराช กาสถฺเสว อากโต อสฺมภฺินฺเนน
วิเตปฺเนนาติ ๑ อถโช ราชา มาคโช เสนิโย พิมฺพิสาโร ภควโต
เอตมคฺคํ อาโรเจสิ ๑ อถโช ภควา ราชานํ มาคชํ เสนิยํ พิมฺพิสารํ
ชมฺมุขิยา กถาย สฺนทฺสฺเสสิ สฺมาทเปสิ สฺมุตฺเตเชสิ สฺมฺบหํเสสิ ๑
อถโช ราชา มาคโช เสนิโย พิมฺพิสาโร ภควตา ชมฺมุขิยา กถาย
สฺนทฺสฺสีโต สฺมาทบีโต สฺมุตฺเตชฺสีโต สฺมฺบหํสีโต อฏฺุชฺยาสนา
ภควนฺตํ อภิวาเทตฺวา ปทกฺขิณฺํ กตฺวา ปกฺกามิ ๑ อถโช ภควา
เอตสฺมํ นิทาเน เอตสฺมํ ปกฺรเณ ภิกฺขุสงฺฆํ สฺนฺนิปาตาเปตฺวา
ภิกฺขุ ปฏฺิปุจฺฉิ สจฺจํ กิร ภิกฺขเว ภิกฺขุ ราชานํปํ ปสฺสีตฺวา น

๖๑๒] ปาจิตฺตियกณฺเฑ สุวราปานวคฺคสฺส สํตมสํกฺขาปทํ ปณฺณตฺติ ๓๘๘
 มตฺตํ ชานิตฺวา นุหายนฺตฺติ ๑ สจฺจํ ภคฺวาติ ๑ วิคฺรหิ พุทฺโธ
 ภคฺวา กถํ หิ นาม เตะ ภิกฺขเว โมชปฺริสา วาชาเนว ปสฺสิตฺวา
 น มตฺตํ ชานิตฺวา นุหายิสฺสฺสฺนฺติ เนตํ ภิกฺขเว อปฺปสฺนฺนํ วา
 ปสฺสาทาย ปสฺนฺนํ วา ภิกฺขเวภาวาย ๑ เป ๑ เหวณฺจ ปน
 ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุกฺกทิสฺเสยฺยาถ โย ปน ภิกฺขุ อโเรนทฺตมมาสํ^๑
 นุหายเยยฺย ปาจิตฺตियนฺติ ๑ เหวณฺจิทํ ภคฺวตา ภิกฺขุณฺํ สิกฺขาปทํ
 ปณฺณตฺตํ โหติ ๑

[๖๑๓] เตน โข ปน สมนฺเณ ภิกฺขุ อุนฺนหฺสมเย ปรีพาทสมเย
 กุกฺกจฺจายนฺตา น นุหายนฺติ เตทกฺเคน คคฺเตน สยฺนฺติ ๑ จีวรํบี
 เสนาสนํบี ทุสฺสฺสฺติ ๑ ภคฺวโต เอตมตฺถํ อวโรเจสฺสุ ๑ อณฺชานามิ
 ภิกฺขเว อุนฺนหฺสมเย ปรีพาทสมเย อโเรนทฺตมมาสํ นุหายิตฺุ เหวณฺจ
 ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุกฺกทิสฺเสยฺยาถ โย ปน ภิกฺขุ อโเร
 นทฺตมมาสํ นุหายเยยฺย อณฺณตฺร สมนฺยา ปาจิตฺตियํ ๑ ตคฺถายํ
 สมนฺโย ทิยทฺโฆ มาโส เตโส คิมฺหานนฺติ วสฺสฺถานสฺส ปจฺโม
 มาโส อิจฺเจเต อทฺตมเตยฺยมาสา อุนฺนหฺสมโย ปรีพาทสมโย
 อยํ ตคฺถ สมนฺโยติ ๑ เหวณฺจิทํ ภคฺวตา ภิกฺขุณฺํ สิกฺขาปทํ
 ปณฺณตฺตํ โหติ ๑

[๖๑๔] เตน โข ปน สมนฺเณ ภิกฺขุ คิตานา โหนฺติ ๑
 คิตานปฺจฺจกฺกา ภิกฺขุ คิตาเน ภิกฺขุ เอกทโวจฺจุ กจฺจาดุโส ชมนฺนํ

๑ อโเรนทฺตมมาสนฺติบี ปาโง ๑

กจฺจึ ขาปนีนฺนติ ฯ ปุพฺเพ มยฺ อากุโส โอรนทฺธมฺมาสํ นุหายน
 เตน โน ฆาสุ ्हิตฺติ อิทานิ ปน ภควตา ปฏิกฺขิตฺตนฺติ
 กุกฺกุจฺจายนฺตา น นุหายน เตน โน น ฆาสุ ्हิตฺติ ฯ
 ภควโต เอตมตฺถํ อารุเจสฺสุ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว คิตฺถาเนน ภิกฺขุณา
 โอรนทฺธมฺมาสํ นุหายิตฺตุ เอวฺวจฺ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ
 อุกฺกฺกิตฺเตยฺยถ โย ปน ภิกฺขุ โอรนทฺธมฺมาสํ นุหาเยยฺย อณฺเฑตฺร
 สฺมยา ปาจิตฺติยํ ฯ ตตฺถายํ สฺมโย ทิยทฺโฆ มาโส เสโส
 คิมฺพานนฺติ วสฺสํวสฺสํ ปจฺจิม มาโส อิจฺเจเต อทฺธมฺเตยฺยมาสา
 อณฺเฑสฺมโย ปริพาหสฺมโย คิตฺถานสฺมโย อยํ ตตฺถ สฺมโยติ ฯ
 เอวฺวจิทํ ภควตา ภิกฺขุณฺํ สิกฺขาปทํ ปณฺณตฺตํ ्हิตฺติ ฯ

[๖๓๓] เตน โข ปน สฺมเยน ภิกฺขุ นวกมฺมํ กตฺวา กุกฺกุจฺจา
 ยนฺตา น นุหายนฺติ เสทฺกเตน คตฺเตน สยฺนฺติ ฯ จีวรํปี เสนาสนํปี
 ทุสฺสํติ ฯ ภควโต เอตมตฺถํ อารุเจสฺสุ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว
 กมฺมสฺมเย โอรนทฺธมฺมาสํ นุหายิตฺตุ เอวฺวจฺ ปน ภิกฺขเว อิมํ
 สิกฺขาปทํ อุกฺกฺกิตฺเตยฺยถ โย ปน ภิกฺขุ โอรนทฺธมฺมาสํ นุหาเยยฺย
 อณฺเฑตฺร สฺมยา ปาจิตฺติยํ ฯ ตตฺถายํ สฺมโย ทิยทฺโฆ มาโส
 เสโส คิมฺพานนฺติ วสฺสํวสฺสํ ปจฺจิม มาโส อิจฺเจเต อทฺธมฺ-
 เตยฺยมาสา อณฺเฑสฺมโย ปริพาหสฺมโย คิตฺถานสฺมโย กมฺมสฺมโย
 อยํ ตตฺถ สฺมโยติ ฯ เอวฺวจิทํ ภควตา ภิกฺขุณฺํ สิกฺขาปทํ
 ปณฺณตฺตํ ्हิตฺติ ฯ

๖๑๕] ปาจิตฺตियกณฺเฑ สุวราปานวคฺคสฺส สตฺตมสฺสึฏฺฐาปทํ ปณฺณคฺคิ ๕๐๓

[๖๑๕] เตน โข ปน สมนฺเณ ภิกฺขุ อทฺธานมคฺคํ คนฺตุวา
กุกฺกุกฺจายนฺตา น นฺหายนฺติ เสทคฺเคน คคฺเคน สยฺนติ ฯ จิวฺรบี
เสนาสนํบี ทุสฺสติ ฯ ภควโต เอตมคฺคํ อารโจะสฺสุ ฯ อนฺุชานามิ
ภิกฺขเว อทฺธานคมนฺสฺมเย โอรนทฺมมาสฺสํ นฺหายิตฺตุํ เอวญฺจ ปน
ภิกฺขเว อิมํ สึฏฺฐาปทํ อุตฺถิเสยฺยถ โย ปน ภิกฺขุ โอรนทฺม-
มาสฺสํ นฺหาเยยฺย อณฺฺณตฺร สฺมยา ปาจิตฺตियํ ฯ ตตฺถายํ สฺมโย
ทียทฺโฆ มาโส เสโส ทิมฺหานนฺติ วสฺสํสาณสฺสํ ปจฺจิมํ มาโส
อิจฺเจเต อทฺมเตยฺยมาสา อฺณฺหสฺมโย ปรีพาสฺมโย คิตานสฺมโย
กมฺมสฺมโย อทฺธานคมนฺสฺมโย อยํ ตตฺถ สฺมโยติ ฯ เอวญฺจิทฺถิ
ภควตา ภิกฺขุณฺโณ สึฏฺฐาปทํ ปณฺณคฺคิ โหติ ฯ

[๖๑๕] เตน โข ปน สมนฺเณ สมนฺพหุตา ภิกฺขุ อชฺโฆกาเส
จิวฺรกมฺมํ กโรนฺตา สฺวเชน วาเคน โอบิณฺณา โหนฺติ เทโว จ
โถกํ โถกํ สฺสฺสึ ฯ ภิกฺขุ กุกฺกุกฺจายนฺตา น นฺหายนฺติ กิตฺติเนน
คคฺเคน สยฺนติ ฯ จิวฺรบี เสนาสนํบี ทุสฺสติ ฯ ภควโต เอตมคฺคํ
อารโจะสฺสุ ฯ อนฺุชานามิ ภิกฺขเว วาตวฺจฺจิสฺมเย โอรนทฺมมาสฺสํ
นฺหายิตฺตุํ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สึฏฺฐาปทํ อุตฺถิเสยฺยถ
โย ปน ภิกฺขุ โอรนทฺมมาสฺสํ นฺหาเยยฺย อณฺฺณตฺร สฺมยา
ปาจิตฺตियํ ฯ ตตฺถายํ สฺมโย ทียทฺโฆ มาโส เสโส ทิมฺหานนฺติ
วสฺสํสาณสฺสํ ปจฺจิมํ มาโส อิจฺเจเต อทฺมเตยฺยมาสา อฺณฺห-
สฺมโย ปรีพาสฺมโย คิตานสฺมโย กมฺมสฺมโย อทฺธานคมนฺสฺมโย

วาทอุฏฐิสมโย อัย คตถ สมโยติ ฯ

[๖๑๖] โย ปนาติ โย ยาทิสฺ ๑ เป ๑ ภิกขุติ ๑ เป ๑ อัย
อิมสฺมี อตเถ อธิปเปโต ภิกขุติ ๑ โอเรนทุมมาสนฺติ อุนกทุม-
มาสฺ ๑ นฺหาเยยยาติ จฺณฺเนน วา มตฺติกาย วา นฺหายติ ๑
ปโยเค ทุกฺกฏฺ ๑ นฺหานปฺริโยสาเน อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ๑
อณฺเฑทฺร สฺมยาติ สฺเปตฺวา สฺมยํ ๑ อฺณฺหสฺมโย นาม ทฺยทฺโฆ
มาสฺ เสสฺส คิมฺหานํ ๑ ปฺริพาหสฺมโย นาม วสฺสํสาณสฺส ปจฺจโม
มาสฺ ๑ อิจฺเจเต อทฺมเตยฺยมาสา อฺณฺหสฺมโย ปฺริพาหสฺมโยติ
นฺหายิตพฺพํ ๑ คิตานสฺมโย นาม ยสฺส วินา นฺหานเน น ฆาสุ
โทติ ๑ คิตานสฺมโยติ นฺหายิตพฺพํ ๑ กมฺมสฺมโย นาม อฺนฺตมสฺ
ปฺริเวณฺปี สฺมมฺภูจฺ โหติ ๑ กมฺมสฺมโยติ นฺหายิตพฺพํ ๑ อทฺธาน-
คณสฺมโย นาม อทฺมโยชนํ คมิสฺสํมิตฺติ นฺหายิตพฺพํ คจฺณฺเตน
นฺหายิตพฺพํ คเตน นฺหายิตพฺพํ ๑ วาทอุฏฐิสมโย นาม ภิกขุ
สฺรเชน วาเตน โอภิกฺกณฺนา โหนฺติ เทว วา ตฺถิ วา อฺทก-
มุสฺสิตานิ กายเ ปตฺตานิ โหนฺติ ๑ วาทอุฏฐิสมโยติ นฺหายิตพฺพํ ๑

[๖๑๗] อุนกทุมมาเส อฺนฺกสฺสณฺณํ อณฺเฑทฺร สฺมยา นฺหายติ
อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ๑ อุนกทุมมาเส เวมฺติโก อณฺเฑทฺร สฺมยา
นฺหายติ อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ๑ อุนกทุมมาเส อติเรกสฺสณฺณํ
อณฺเฑทฺร สฺมยา นฺหายติ อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ๑ อติเรก-
ทุมมาเส อฺนฺกสฺสณฺณํ อาปตฺติ ทุกฺกฏฺสฺส ๑ อติเรกทุมมาเส

๒๓๘] ปาจิตฺตียกณฺเฑ สุรฺวปฺปนวคฺคสุตฺถํ สํคตฺตมสํกฺขาปทํ อณฺาปคฺคิ ๔๐๓
เวมตฺติโก อณฺาปคฺคิ ทุกฺกฏสุตฺถํ ฯ อติเรกทฺทฺทฺทมาเต อติเรกสํญญํ
อณฺาปคฺคิ ฯ

[๒๓๘] อณฺาปคฺคิ สํมเย อทฺทฺทมาตํ นฺุหายติ อติเรกทฺทฺทมาตํ
นฺุหายติ ปาวํ คจฺจนฺุโต นฺุหายติ สํพฺพปจฺจนฺุติเมตฺถ สนฺุเปเตตฺถ
อณฺาปทาสฺสุ อุมฺมคฺคตฺถสุตฺถํ อาทิกมฺมุํมิกฺคสุตฺถํ ฯ

สํคตฺตมสํกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

อัญมณีสิบสองประการ

[๖๑๘] เตน ส้มเขน พุทฺโธ ภควา ส้าวตฺถิยํ วิหริติ เขตฺตวเน
อนาถปิตฺตํ กิตฺตํ อารามे ๑ เตน โข ปน ส้มเขน ส้มพุทฺธา
ภิกฺขุ ๑ ปริพฺพชกา ๑ ส้าเกตา ส้าวตฺถิ อทฺธานมคฺคปฏินฺนา
โหนติ ๑ อนคฺรามคฺเค โจรา นิกฺขมิตฺวา เต อจฺฉินฺหิตฺสุ ๑
ส้าวตฺถิยา ราชภฺยา นิกฺขมิตฺวา เต โจเร สภณฺเต คเหตฺวา
ภิกฺขุณฺํ สันติเก ทฺตํ ปาเหสฺสุ อากฺขณฺตุ ภทฺทนฺตา สกํ สกํ
จิวฺรํ สภฺชานิตฺวา คณฺหนฺตฺติ ๑ ภิกฺขุ จิวฺรํ น สภฺชานนฺติ ๑
มนุสฺสํ อชฺฌายนฺติ ชฺชนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม ภทฺทนฺตา
อตฺตโน อตฺตโน จิวฺรํ น สภฺชานิสฺสสันตฺติ ๑ อสฺโสสฺสุ โข
ภิกฺขุ เคสฺ มนุสฺसानํ อชฺฌายนฺตานํ ชฺชนฺตานํ วิปาเจนฺตานํ ๑
อถ โข เต ภิกฺขุ ภควโต เอตมคฺถํ อารโจะสฺสุ ๑ อถ โข ภควา
เอตสฺมึ นิทาเน เอตสฺมึ ปกรเณ ภิกฺขุสฺสงฺฆํ สันนิปาตาเปตฺวา
ภิกฺขุณฺํ คทฺนุจฺฉวิกํ คทฺนุโตมิกํ รมฺมึ กถํ กตฺวา ภิกฺขุ อามนฺเตสิ
เตนหิ ภิกฺขเว ภิกฺขุณฺํ สิกฺขาปทํ ปญฺญาเปสฺสํสามิ ทสฺ อตฺถวเส
ปฏิจฺจํ สฺงฆสฺสจฺจุตฺตํ สฺงฆสฺสวสฺสํตฺตํ ๑ เป ๑ สทฺธมฺมุนฺนจฺจิตฺติยา วินยา
นคฺคหาย ๑ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุตฺทิสฺเสยฺยถ นวํ
ปน ภิกฺขุณา จิวฺรตาเรน คิณฺเณ ทฺพพฺพณฺนกรณานํ อณฺณตฺรํ
ทฺพพฺพณฺนกรณํ อาทาทพฺพํ นิสฺสํ วา กทฺทมํ วา กาทสํมํ วา ๑
อนาธา เจ ภิกฺขุ คิณฺเณ ทฺพพฺพณฺนกรณานํ อณฺณตฺรํ ทฺพพฺพณฺ-

๖๒๒] ปาจิตฺตियกณฺเฑ สุรฺวปฺนกวคฺคตฺส อฏฺฐมตฺถกฺขาปทํ วิภงฺโก ๔๐๕

กรณํ นวํ จีวรํ ปริภุญฺเชยฺย ปาจิตฺตियนฺติ ฯ

[๖๒๐] นวํ นาม อตกกปฺปํ วุจฺจติ ฯ จีวรํ นาม ฉนฺนํ
จีวรานํ อฉนฺนตฺรํ จีวรํ ฯ ตินฺนํ ทุพฺพฉนฺนกรณานํ อฉนฺนตฺรํ
ตุพฺพฉนฺนกรณํ อาทาทพฺพนฺติ อนฺตมโส กุสฺสคฺเคนบี อาทาทพฺพํ ฯ
นัตถํ นาม เทว นัตถานิ กัสสํนัตถํ ปตฺตาสํนัตถํ ฯ กทฺทโม นาม โอทโก
วุจฺจติ ฯ กาทสํมํ นาม ยงฺกิตฺตฺยจฺจ กาทกั^๑ ฯ อนาทา เจ ภิกฺขุ
ตฺตินฺนํ ทุพฺพฉนฺนกรณานํ อฉนฺนตฺรํ ทุพฺพฉนฺนกรณนฺติ อนฺตมโส
กุสฺสคฺเคนบี อนาทิตฺตฺวา ตฺตินฺนํ ทุพฺพฉนฺนกรณานํ อฉนฺนตฺรํ
ตุพฺพฉนฺนกรณํ นวํ จีวรํ ปริภุญฺชติ อปฺตฺติ ปาจิตฺตियตฺส ฯ

[๖๒๑] อนาทินฺเน อนาทินฺนตฺสฉนฺนํ ปริภุญฺชติ อปฺตฺติ ปาจิตฺตฺ-
ยตฺส ฯ อนาทินฺเน เวมตฺติโก ปริภุญฺชติ อปฺตฺติ ปาจิตฺตियตฺส ฯ
อนาทินฺเน อาทินฺนตฺสฉนฺนํ ปริภุญฺชติ อปฺตฺติ ปาจิตฺตियตฺส ฯ
อาทินฺเน อนาทินฺนตฺสฉนฺนํ อปฺตฺติ ทฺถกฺกตฺส ฯ อาทินฺเน เวมตฺติโก
อปฺตฺติ ทฺถกฺกตฺส ฯ อาทินฺเน อาทินฺนตฺสฉนฺนํ อนापฺตฺติ ฯ

[๖๒๒] อนापฺตฺติ อาทิตฺตฺวา ปริภุญฺชติ กปฺโป นฺนุจฺโจะ โหติ
กปฺปกโตกาโส ชินฺนโน โหติ กปฺปกเตน ออกปฺปกตํ สํสํพิตํ โหติ
อคฺคเพ อนฺวาเต ปริภณฺเฑ อุมฺมตฺตคฺคตฺส อาทิกมฺมิกตฺสํสํติ ฯ
อฏฺฐมตฺถกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

๑ ย. ม. กาทสํมกั ฯ

นวมสิกขาปทํ

[๖๒๓] เตน สํมเยน พุทฺโธ ภควา สํวตฺถิยํ วิหริติ เขตฺวเน
อนาถมีณฺทิกุสฺส อารามे ๑ เตน โห ปน สํมเยน อายสฺมา
อุปนนฺโท สกฺยปฺตฺโต ภาตฺโน สทฺธิวิหริกฺุสฺส ภิกฺขุโน สํมํ
จํวํ วิภฺเปตฺวา อปฺจฺจุทฺทารกํ ปริภุชฺชติ ๑ อถ โห โส ภิกฺขุ
ภิกฺขุณฺโฌ เตมคฺคํ อวโรเจสิ อยํ อวฺโส อายสฺมา อุปนนฺโท
สกฺยปฺตฺโต มยฺหํ สํมํ จํวํ วิภฺเปตฺวา อปฺจฺจุทฺทารกํ ปริ-
ภุชฺชตฺติ ๑ เย เต ภิกฺขุ อปฺบีจฺฉา ๑ เป ๑ เต อฺชฺฌณานฺติ
ชฺยฺนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม อายสฺมา อุปนนฺโท สกฺยปฺตฺโต
ภิกฺขุสฺส สํมํ จํวํ วิภฺเปตฺวา อปฺจฺจุทฺทารกํ ปริภุชฺชตฺติ
๑ เป ๑ สจฺจํ กิร คฺวํ อุปนนฺท ภิกฺขุสฺส สํมํ จํวํ วิภฺเปตฺวา
อปฺจฺจุทฺทารกํ ปริภุชฺชตฺติ ๑ สจฺจํ ภควาติ ๑ วิทฺรหิ พุทฺโธ
ภควา กถํ หิ นาม คฺวํ โมชฺสปริสฺส ภิกฺขุสฺส สํมํ จํวํ
วิภฺเปตฺวา อปฺจฺจุทฺทารกํ ปริภุชฺชตฺติ เหนฺตํ โมชฺสปริสฺส อป-
ปสฺนฺนํ วา ปสฺนฺนํ วา ภิกฺขุภาวาย ๑ เป ๑
เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุตฺทิสฺสยฺยาถ โย ปน
ภิกฺขุ ภิกฺขุสฺส วา ภิกฺขุณฺเฌ วา สิกฺขมานาย วา สํมณฺเณสฺส
วา สํมณฺเณรียา วา สํมํ จํวํ วิภฺเปตฺวา อปฺจฺจุทฺทารกํ ปริ-
ภุชฺชชฺย ๑ ปาจิตฺตียนฺติ ๑

๖๒๕] ปาจิตฺตียกณฺเห สุวราปานวคฺคตฺส นวมตฺถิกขาปทํ วิภงฺโก ๔๐๗

[๖๒๕] โย ปนาติ โย ยาติโส ๑ เป ๑ ภิกฺขุติ ๑ เป ๑ อัย
อิมตฺมํ อคฺเต อธิปฺเปโต ภิกฺขุติ ๑ ภิกฺขุตฺตํสาติ อณฺณตฺส ภิกฺขุตฺส ๑
ภิกฺขุนี้ นาม อุกฺโกตฺตงฺฆเ อุตฺตมฺปนฺนา ๑ ติกฺขมานา นาม เทว
วตฺตํสาติ ฉตฺตํ ชมเมตฺตํ ติกฺขิตฺตํติกา ๑ สามณฺเวิ นาม ทตฺตํติกา
ปทิกโก ๑ สามณฺเวิ นาม ทตฺตํติกาปทิกกา ๑ สามนฺติ สยํ วิภงฺ-
เปตฺวา ๑ จิวํ นาม ฉนฺนํ จิวฺวานํ อณฺณตฺรํ จิวํ วิภงฺปนฺนํ
ปจฺจิมํ ๑ วิภงฺปนํ นาม เทว วิภงฺปนา สมนฺมุขวิภงฺปนา จ
ปรมนฺมุขวิภงฺปนา จ ๑ สมนฺมุขวิภงฺปนา นาม อิมํ จิวํ ตฺยํ
วิภงฺเปมิ อิตฺถนฺนามตฺส วาติ ๑ ปรมนฺมุขวิภงฺปนา นาม อิมํ
จิวํ วิภงฺปนฺนํ ตฺยํ ทมฺมํติ ๑ เตน วตฺตํพุโพ โภ เต
มิคฺโค วา สนนฺทิจฺจ วาติ ๑ อิตฺถนฺนาโม จ อิตฺถนฺนาโม จาติ ๑
เตน วตฺตํพุโพ อหํ เตสํ ทมฺมิ เตสํ สนนฺทิกํ ปริภุชฺช วา
วิตฺตํชฺเชติ วา ยถาปจฺจยํ วา กโรหิตฺติ ๑ อปจฺจจฺจฺจวาทํ นาม
ตตฺส วา อทินฺนํ ตตฺส วา อวิตฺตํสาเตนฺโต ปริภุชฺชติ อापตฺติ
ปาจิตฺตียตฺส ๑

[๖๒๕] อปจฺจจฺจวาทเก อปจฺจจฺจวาทกตฺตณฺณํ ปริภุชฺชติ อापตฺติ
ปาจิตฺตียตฺส ๑ อปจฺจจฺจวาทเก เวมตฺติโก ปริภุชฺชติ อापตฺติ
ปาจิตฺตียตฺส ๑ อปจฺจจฺจวาทเก ปจฺจจฺจวาทกตฺตณฺณํ ปริภุชฺชติ
อापตฺติ ปาจิตฺตียตฺส ๑ อธิจฺเจติ วา วิตฺตํชฺเชติ วา อापตฺติ
ทุกฺกฏตฺส ๑ ปจฺจจฺจวาทเก อปจฺจจฺจวาทกตฺตณฺณํ อापตฺติ ทุก-

กฏุตฺถ ๑ ปจฺจุทฺถารเก เวมตฺติโก อปาตฺติ ทฺถกฏุตฺถ ๑ ปจฺจุทฺถ-
 ธารเก ปจฺจุทฺถารกถฺถณฺณํ อเนาตฺติ ๑

[๒๒๐] อเนาตฺติ โส วา เทตฺติ ตถฺถ วา วิสฺสาเสนฺโต
 ปริกฺขชฺติ อุมฺมตฺถกถฺถ อาทิกมฺมิกถฺถธาติ ๑

นวมตฺติทฺทาทํ นิฏฺฐิตํ ๑

ทศมสัฏฺหาปทํ

[๒๒๗] เตน สมนเณ พุทฺโธ ภควา สํวตฺถิยํ วิหริติ เขตฺวเน
อนาถมีณฺหิภุคฺคํ อารามे ฯ เตน โข ปน สมนเณ สํตฺตรสํวคฺคิยา
ภิกฺขุ อสํนํหิตปริภุชารว โหนฺติ ฯ ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ สํตฺตรสํ-
วคฺคิยานํ ภิกฺขุณฺํ ปคฺคํบี จีวรํบี อปนิเชนฺติ ฯ สํตฺตรสํวคฺคิยา
ภิกฺขุ ฉพฺพคฺคิเย ภิกฺขุ เอตทวโจ เทถาสุโส อมฺหากํ ปคฺคํบี
จีวรํบีติ ฯ ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ หสฺนํติ ฯ เต โรทหนฺติ ฯ ภิกฺขุ
เอวมาหํสุ กิสฺสํ ตฺเมห อวฺสุโส โรทภาติ ฯ อิเม อวฺสุโส
ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ อมฺหากํ ปคฺคํบี จีวรํบี อปนิเชนฺตํติ ฯ ये เต
ภิกฺขุ อปฺปํจฺญา ฯ เป ฯ เต อฺชฺฌายนฺติ ชียนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ
หิ นาม ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ ภิกฺขุณฺํ ปคฺคํบี จีวรํบี อปนิเชนฺตํติ
ฯ เป ฯ สจฺจํ กิร ตฺเมห ภิกฺขเว ภิกฺขุณฺํ ปคฺคํบี จีวรํบี อป-
นิเชนฺตาติ ฯ สจฺจํ ภควาติ ฯ วิคฺรหิ พุทฺโธ ภควา กถํ หิ นาม
ตฺเมห โมชฺปรีสา ภิกฺขุณฺํ ปคฺคํบี จีวรํบี อปนิเชนฺตํ เนตํ
โมชฺปรีสา อปฺปสํนํนํ วา ปสาทาย ปสํนํนํ วา ภิยฺโยภาวาย
ฯ เป ฯ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สัฏฺหาปทํ อุกฺกิสฺเสยฺยาถ โย
ปน ภิกฺขุ ภิกฺขุสฺสํ ปคฺคํ วา จีวรํ วา นิสฺสํนํ วา สฺจุจฺจํ วา
กายพนฺธํ วา อปนิเชยฺย วา อปนิชาเปยฺย วา อนตฺมโส หสฺสา-
เปกฺโขบี^๓ ปาจิตฺตियนฺติ ฯ

๓ ย. ม. หาส่าเปกฺโขบี ฯ

[๖๒๘] โย ปนาติ โย ยาทิโส ๑ เป ๑ ภิกขุติ ๑ เป ๑ อัย
 อิมสัมมิ อตฺเต อธิปเปโต ภิกขุติ ๑ ภิกขุสฺสํสาติ อณฺเวยสฺสํ ภิกขุสฺสํ ๑
 ปตฺโต นาม เทว ปตฺตา อโยปตฺโต มตฺติกาปตฺโต ๑ จีวรํ
 นาม ฉนฺนํ จีวรํ อณฺเวยตฺรํ จีวรํ วิกปฺปนุปกํ ปจฺฉิมํ ๑
 นิสฺสํทํ นาม สทฺธํ วุจฺจติ ๑ สฺฐิจิมฺวํ นาม สฺฐิจิกํ วา อสฺฐิจิกํ
 วา ๑ กายพฺพชนํ นาม เทว กายพฺพชนานิ ปฏฺฐิกํ สฺฐกรนฺตํ ๑
 อปฺนิเชยฺยาติ สยํ อปฺนิเชติ อปฺตฺติ ปาจิตฺตियสฺสํ ๑ อปฺนิชา-
 เปยฺยาติ อณฺเวยํ อานาเปติ อปฺตฺติ ปาจิตฺตियสฺสํ ๑ สกฺกิ อานตฺโต
 พหุทฺธิ อปฺนิเชติ อปฺตฺติ ปาจิตฺตियสฺสํ ๑ อนฺตมโส หสฺสํ-
 เปกฺโขปฺเปติ กัพฺพาธิปฺปายโย ๑

[๖๒๙] อฺปฺสํมฺปนฺเน อฺปฺสํมฺปนฺนสฺสณฺเวยํ ปตฺตํ วา จีวรํ วา
 นิสฺสํทํ วา สฺฐิจิมฺวํ วา กายพฺพชนํ วา อปฺนิเชติ วา อปฺนิชาเปติ วา
 อนฺตมโส หสฺสํเปกฺโขปฺเปติ อปฺตฺติ ปาจิตฺตियสฺสํ ๑ อฺปฺสํมฺปนฺเน
 เวมตฺติโก ปตฺตํ วา จีวรํ วา นิสฺสํทํ วา สฺฐิจิมฺวํ วา กายพฺพชนํ
 วา อปฺนิเชติ วา อปฺนิชาเปติ วา อนฺตมโส หสฺสํเปกฺโขปฺเปติ
 อปฺตฺติ ปาจิตฺตियสฺสํ ๑ อฺปฺสํมฺปนฺเน อนฺปฺสํมฺปนฺนสฺสณฺเวยํ ปตฺตํ
 วา จีวรํ วา นิสฺสํทํ วา สฺฐิจิมฺวํ วา กายพฺพชนํ วา อปฺนิเชติ
 วา อปฺนิชาเปติ วา อนฺตมโส หสฺสํเปกฺโขปฺเปติ อปฺตฺติ ปาจิตฺติ-
 ยสฺสํ ๑ อณฺเวยํ ปริกฺขารํ อปฺนิเชติ วา อปฺนิชาเปติ วา อนฺตมโส
 หสฺสํเปกฺโขปฺเปติ อปฺตฺติ ทุกฺกฏฺสฺสํ ๑ อนฺปฺสํมฺปนฺนสฺสํ ปตฺตํ วา

๒๓๐] ปาจิตฺตียกณฺเฑ สุรฺวปฺนวคฺคสุตฺถํ ทสฺมตฺถิกฺขาปทํ อฺนปฺตฺติ ๔๓๑.
 จีวรํ วา อณฺณํ วา ปริกฺขารํ อปฺนิเชตฺติ วา อปฺนิชาเปตฺติ วา
 อหุตฺตมโส หสฺสุตฺตาเปกฺโขมฺบิ อฺนปฺตฺติ ทฺวคฺคสุตฺถํ ๑ อหุสฺสํมฺปนฺเน
 อหุสฺสํมฺปนฺนํสฺสณฺณํ อฺนปฺตฺติ ทฺวคฺคสุตฺถํ ๑ อหุสฺสํมฺปนฺเน เวตฺติโก
 อฺนปฺตฺติ ทฺวคฺคสุตฺถํ ๑ อหุสฺสํมฺปนฺเน อหุสฺสํมฺปนฺนํสฺสณฺณํ อฺนปฺตฺติ
 ทฺวคฺคสุตฺถํ ๑

[๒๓๐] อฺนปฺตฺติ น หสฺสุตฺตาธิปฺปาโย^๑ ทฺวคฺคสุตฺถํ ปฏฺฐิสฺสเมตฺติ
 ชมฺมํ กถํ กถวา ทสฺสุตฺตํเมตฺติ ปฏฺฐิสฺสเมตฺติ อหุสฺสํมฺปนฺนํสฺสณฺณํ อหุ-
 สฺสํมฺปนฺนํสฺสณฺณํ ๑

ทสฺมตฺถิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ๑

สุรฺวปฺนวคฺคโค ฉฺชฺชํ ๑

คฺคสุตฺถํทฺวคฺค

สุรฺว อหุสฺสํมฺปนฺนํสฺสณฺณํ^๒ อหุสฺสํมฺปนฺนํสฺสณฺณํ ๑

อหุสฺสํมฺปนฺนํสฺสณฺณํ อหุสฺสํมฺปนฺนํสฺสณฺณํ ๑

๑ ย. ม. หาสฺสํมฺปนฺนํสฺสณฺณํ ๑ ๒ โดยฉฺชํ ๑

สถาปนากวคฺคฺสฺส ปจฺมตฺถิกขาปทํ

[๒๓๑] เตน สฺมเยน พุทฺโธ ภควา สํวตฺถิยํ วิหริติ เขตฺวเน
 อนาถปิตฺตํ ฐิตํ อารามํ ๑ เตน โส ปน สฺมเยน อายสฺมา
 อุกฺขายิ อิตฺถํ สํวตฺถิยํ โหติ ๑ กากา จตฺถํ อมฺนํ ปา โหนฺติ ๑ โส
 กากา วิชฺชิตฺตํ สํวตฺถิยํ ฐิตํ ฐิตํ ปฏฺฐิยา จเปสสิ ๑ ภิกฺขุ
 เหวมาหํสํ เกหิเม อากุสํ กากา ชีวิตา โวโรปิตาติ ๑ มยา
 อากุสํ อมฺนํ ปา เม กากาติ ๑ เย เต ภิกฺขุ อปฺปจฺจํ
 ๑ เป ๑ เต อชฺชํ นํ ฐิตํ วิปาเจนํ ๑ กถํ หิ นาม อายสฺมา
 อุกฺขายิ สํวตฺถิยํ ปาณํ ชีวิตา โวโรเปสฺสํ ๑ เป ๑ สจฺจํ กิร
 ตํ อุกฺขายิ สํวตฺถิยํ ปาณํ ชีวิตา โวโรเปสฺสํ ๑ สจฺจํ ภควาติ ๑
 วิครหิ พุทฺโธ ภควา กถํ หิ นาม ตํ โมฆปฺริสํ สํวตฺถิยํ
 ปาณํ ชีวิตา โวโรเปสฺสํ เนตํ โมฆปฺริสํ อปฺปจฺจํ นํ ๑
 ปสํ ทาย ปสํ นํ ๑ กิโยภาวํ ๑ เป ๑ เหวจ ปน
 ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุกฺกํ เหวจ โย ปน ภิกฺขุ สํวตฺถิยํ
 ปาณํ ชีวิตา โวโรเปยํ ปาจิตฺตํ ๑

[๒๓๒] โย ปนาติ โย ยาทิโส ๑ เป ๑ ภิกฺขุติ ๑ เป ๑
 อิมํ อิมํ อชฺชํ อชฺชํ ปเปติ ภิกฺขุติ ๑ สํวตฺถิยํ ๑ ชานนํ
 สํวตฺถิยํ เหวจ อชฺชํ ๑ วิทกฺกโม ๑ ปาณํ นาม ติจฺจํ
 คตฺวา โย ๑ ชีวิตา โวโรเปยํ ๑ ชีวิตํ ๑ อชฺชํ ๑

๒๓๕] ปาจิตฺตียกณฺเฑ สฺปฺปาณกวกฺคฺคฺสฺส ปจฺมสํกฺขาปทํ อหฺวาปฺตฺติ ๕๓๓

อุปฺโรเชติ สฺนฺตคํ วิโกเปติ อหฺวาปฺตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ๑

[๒๓๓] ปาณฺเน ปาณฺสณฺณํ ชีวิตา โวโรเปติ อหฺวาปฺตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ๑ ปาณฺเน เวมฺติโก ชีวิตา โวโรเปติ อหฺวาปฺตฺติ ทฺกฺกฺกฺสฺส ๑ ปาณฺเน อปฺปาณฺสณฺณํ ชีวิตา โวโรเปติ อหฺวาปฺตฺติ ๑ อปฺปาณฺเน ปาณฺสณฺณํ อหฺวาปฺตฺติ ทฺกฺกฺกฺสฺส ๑ อปฺปาณฺเน เวมฺติโก อหฺวาปฺตฺติ ทฺกฺกฺกฺสฺส ๑ อปฺปาณฺเน อปฺปาณฺสณฺณํ อหฺวาปฺตฺติ ๑

[๒๓๔] อหฺวาปฺตฺติ อสฺนฺจิจฺจุ อสฺตฺติยา อชฺชานนฺตฺสฺส นมฺรณฺชาธิปฺปายสฺส อุมฺมคฺคกฺสฺส อาทิกมฺมิกสฺสํสํติ ๑
ปจฺมสํกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ๑

ทุดิยสิกฺขาปทํ

[๖๓๕] เตน สัมเขน พุทฺโธ ภควา สํวตฺถิยํ วิหริติ เขตฺตวเน
อนาถปิตฺตํ สุตํ อารามे ๑ เตน โธ ปน สัมเขน ฉพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ ชานํ สํปฺปาณกํ อุกกํ ปริภุญฺชนฺติ ๑ เข เต ภิกฺขุ
อปฺปํจฺจนา ๑ เป ๑ เต อชฺชฌายนฺติ ชีษนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ
นาม ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ ชานํ สํปฺปาณกํ อุกกํ ปริภุญฺชิสฺสํ สํสํตํ
๑ เป ๑ สจฺจํ กิร ตุมฺเห ภิกฺขเว ชานํ สํปฺปาณกํ อุกกํ ปริ-
ภุญฺชถาติ ๑ สจฺจํ ภควาติ ๑ วิครหิ พุทฺโธ ภควา กถํ หิ
นาม ตุมฺเห โมชฺสปริสา ชานํ สํปฺปาณกํ อุกกํ ปริภุญฺชิสฺสํ
เนตํ โมชฺสปริสา อปฺปสํนฺนํ วา ปสํทาย ปสํนฺนํ วา ภิชฺชโย-
ภาวาย ๑ เป ๑ เหวณฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุกฺกํ เสยฺยถ
โย ปน ภิกฺขุ ชานํ สํปฺปาณกํ อุกกํ ปริภุญฺชชฺชย ปาจิตฺตियนฺติ ๑

[๖๓๖] โย ปนาติ โย ยาทิสํ ๑ เป ๑ ภิกฺขุติ ๑ เป ๑
อญํ อิมสฺมํ อตฺเถ อธิปฺเปโต ภิกฺขุติ ๑ ชานาติ นาม สํมํ
วา ชานาติ อญฺเฒ วา ตสฺส อารโจะนฺติ ๑ สํปฺปาณกนฺติ
ชานนฺโต ปริโภเคน มริตฺสํสํตํ ชานนฺโต ปริภุญฺชติ อापตฺติ
ปาจิตฺตियสฺส ๑

[๖๓๗] สํปฺปาณเก สํปฺปาณกสฺสณฺณํ ปริภุญฺชติ อापตฺติ
ปาจิตฺตियสฺส ๑ สํปฺปาณเก เวมตฺติโก ปริภุญฺชติ อापตฺติ ทุก-

๖๓๘] ปาจิตฺตียกณฺเฑ สํปฺปาดนทวคฺคํสํสํ ทุคฺคิยสํกฺขาปทํ อณาปคฺคิ ๔๑๕
กฏสํสํ ๑ สํปฺปาดนเก อปฺปฺปาดนทสํสํสํ ปริภุญชฺติ อณาปคฺคิ ๑
อปฺปฺปาดนเก สํปฺปาดนทสํสํสํ อณาปคฺคิ ทุคฺคกฏสํสํ ๑ อปฺปฺปาดนเก
เวมคิโก อณาปคฺคิ ทุคฺคกฏสํสํ ๑ อปฺปฺปาดนเก อปฺปฺปาดนทสํสํ
อณาปคฺคิ ๑

[๖๓๘] อณาปคฺคิ สํปฺปาดนกนฺติ อชานนุโต อปฺปฺปาดนกนฺติ
ชานนุโต ปริโภเคน น มริตฺสํสํสํสํสํ อชานนุโต ปริภุญชฺติ อุมมคฺค-
กสํสํ อทิกมฺมิกสํสํสํ ๑

ทุคฺคิยสํกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ๑

คติยสิกขาปทํ

[๖๓๘] เตน สัมเขน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหริติ เขตฺวเน
อนาถปิตฺตํ ฐิตํ อารามे ๑ เตน โช ปน สัมเขน ฉพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ ชานํ ยถาธมฺมํ นีหตาริกรณํ ปุณฺณมฺมาย อุกฺโกฏฺเณติ อกตํ
กมฺมํ ทุกฺกฏํ กมฺมํ ปุณฺ กาทพฺพํ กมฺมํ อนีหตํ ทุณฺนีหตํ ปุณ
นีหิตพฺพนฺติ ๑ เย เต ภิกฺขุ อปฺปํจฺจนา ๑ เป ๑ เต อชฺชฌายนฺติ
ชฺชยนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ ชานํ ยถาธมฺมํ
นีหตาริกรณํ ปุณฺณมฺมาย อุกฺโกฏฺเณตฺตํ ๑ เป ๑ สจฺจํ กิร ตฺมุเห
ภิกฺขุเว ชานํ ยถาธมฺมํ นีหตาริกรณํ ปุณฺณมฺมาย อุกฺโกฏฺเณตฺติ ๑
สจฺจํ ภควาติ ๑ วิครหิ พุทฺโธ ภควา กถํ หิ นาม ตฺมุเห
โมชปฺริสา ชานํ ยถาธมฺมํ นีหตาริกรณํ ปุณฺณมฺมาย อุกฺโกฏฺเณตฺถ
เนตํ โมชปฺริสา อปฺปสฺสนฺนํ วา ปสฺสทาย ปสฺสนฺนํ วา
ภิกฺขุโยภาวาย ๑ เป ๑ เหวณฺจ ปน ภิกฺขุเว อิมํ สิกฺขาปทํ
อฺพุทฺธิเสยฺยถา โย ปน ภิกฺขุ ชานํ ยถาธมฺมํ นีหตาริกรณํ
ปุณฺณมฺมาย อุกฺโกฏฺเณยฺย ปาจิตฺตียนฺติ ๑

[๖๔๐] โย ปนาติ โย ยาทิโส ๑ เป ๑ ภิกฺขุติ ๑ เป ๑
อโย อิมสฺมิมํ อตฺถเต อชิปฺเปโต ภิกฺขุติ ๑ ชานาติ นาม สํมํ
วา ชานาติ อญฺเณ วา ตสฺส อารโจะนฺติ โส วา อารโจะติ ๑
ยถาธมฺมํ นาม ธมฺเมเน วิเนเน สฺตฺถุ สํสเนเน กตํ เอตํ
ยถาธมฺมํ นาม ๑

๖๔๓] ปาจิตฺตียกฺขេ ๙ปฺปาณกວគុສ័ត្ត គតិយសិក្ខាបតំ ឧបាសតុតិ ៥៣៧

[๖๔๓] อธิกรณํ นาม จตุตาริ อธิกรณานิ วิวาทาธิกรณं
อนุวาทาธิกรณं อापตฺตาธิกรณं กิจฺจาธิกรณं ๑ ปุณฺณมฺมาย อุกุ-
โกชฺเชยฺยาติ อกตํ กมฺมํ ทุกฺกฏํ กมฺมํ ปุณฺ กตพฺพํ กมฺมํ ๑ อนฺหิตํ
ทຸນฺหนັតํ ปຸນ ນີໜິຕພຸພຸຕິ ອຸກຸໂກເຫຼຕິ ອາປຕຸຕິ ປາຈິຕຸຕິຍສຸສ ๑

[๖๔๔] ฐมฺมกมฺเม ฐมฺมกมฺมສ໌ឈຸນີ ອຸກຸໂກເຫຼຕິ ອາປຕຸຕິ
ປາຈິຕຸຕິຍສຸສ ๑ ໝຸມກມເມ ເວມຕິໂກ ອຸກຸໂກເຫຼຕິ ອາປຕຸຕິ ທຸກ-
ກຸສຸສ ๑ ໝຸມກມເມ ອໝຸມກມສ໌ឈຸນີ ອຸກຸໂກເຫຼຕິ ອນາປຕຸຕິ ๑
ອໝຸມກມເມ ໝຸມກມສ໌ឈຸນີ ອາປຕຸຕິ ທຸກກຸສຸສ ๑ ອໝຸມກມເມ
ເວມຕິໂກ ອາປຕຸຕິ ທຸກກຸສຸສ ๑ ອໝຸມກມເມ ອໝຸມກມສ໌ឈຸນີ
ອນາປຕຸຕິ ๑

[๖๔๕] ឧបាសតុຕិ ອໝຸເມນ ວາ ວຸຄເຄນ ວາ ນກມມາຣສຸສ
ວາ ກມມຸ ກຕນຸຕິ ສານນຸໂຕ ອຸກຸໂກເຫຼຕິ ອຸມມຕຸຕກສຸສ ອາທິ-
ກມມິກສຸສາຕິ ๑

គតិຍສិក្ខាបតំ និរុទ្ធិតំ ๑

จตุตถสังคยาปท

[๖๔๔] เตน สัมเขน พุทฺโธ ภควา สāvคคิยํ วิหริติ เขตฺวเน
อนากมฺเณทิกสฺส อารามे ๑ เตน โธ ปน สัมเขน อายสฺมา
อุปนนฺโท สกฺขปฺคฺโต สณฺเจตฺนิกํ สุกฺกวิสฺฐจฺิ อปคฺคิ อปชฺชิตฺวา
ภาคฺุโน สทฺธิวิหริกสฺส ภิกฺขุโน อโรเจติ อหํ อวฺุโส สณฺเจตฺนิกํ
สुकฺกวิสฺฐจฺิ อปคฺคิ อปนฺโน มา กสฺสจฺิ อโรเจสฺสตี ๑ เตน
โธ ปน สัมเขน อณฺฺตโร ภิกฺขุ สณฺเจตฺนิกํ สุกฺกวิสฺฐจฺิ อปคฺคิ
อปชฺชิตฺวา สงฺฆํ คสฺสา อปคฺคิยา ปริวาสํ ยาจิ ๑ คสฺส
สงฺโฆ คสฺสา อปคฺคิยา ปริวาสํ อทาสี ๑ โส ปริวสฺนฺโค
คํ ภิกฺขุํ ปสฺสิตฺวา เอกทโวจ อหํ อวฺุโส สณฺเจตฺนิกํ สุกฺก-
วิสฺฐจฺิ อปคฺคิ อปชฺชิตฺวา สงฺฆํ คสฺสา อปคฺคิยา ปริวาสํ
ยาจิ คสฺส เม สงฺโฆ คสฺสา อปคฺคิยา ปริวาสํ อทาสี
โสหํ ปริวสฺมิมิ เวทฺยามหํ อวฺุโส เวทฺยตฺตี มํ อายสฺมา
ธาเรตฺติ ๑ กิ นฺุ โธ อวฺุโส โย อณฺฺโยมฺิ อิมํ อปคฺคิ
อปชฺชติ โสมฺิ เอวํ กโรตฺตี ๑ เอวมวฺุโสติ ๑ อยํ อวฺุโส
อายสฺมา อุปนนฺโท สกฺขปฺคฺโต สณฺเจตฺนิกํ สุกฺกวิสฺฐจฺิ อปคฺคิ
อปชฺชิตฺวา โส เม อโรเจติ อหํ อวฺุโส สณฺเจตฺนิกํ
สुकฺกวิสฺฐจฺิ อปคฺคิ อปนฺโน มา กสฺสจฺิ อโรเจสฺสตี ๑ กิ

๓ อปชฺชติ ๑

ปณฺจมสติกาปทํ

[๖๔๘] เตน สํมเยน พุทฺโธ ภควา ราชคเห วิหริติ เวพฺพเน
 กถนทกนิวาเป ๑ เตน โช ปน สํมเยน ราชคเห สํคฺครสวคฺคิยา
 ทารกา สํหายกา โหนติ ๑ อฺปาติ ทารโก เตสํ ปมุจฺหิ โหติ ๑
 อถโช อฺปาติสฺสํ มาตานิคฺคฺนํ^๒ เอตทโหสิ เกน นุ โช อฺปาเยน
 อฺปาติ อมฺหากํ อจฺจเยน สฺขณฺจ ชฺชเวยฺย น จ กิถเมยฺยาติ ๑
 อถโช อฺปาติสฺสํ มาตานิคฺคฺนํ เอตทโหสิ สํเจ โช อฺปาติ เตชํ
 สิกฺขเยยฺย เอวํ โช อฺปาติ อมฺหากํ อจฺจเยน สฺขณฺจ ชฺชเวยฺย
 น จ กิถเมยฺยาติ ๑ อถโช อฺปาติสฺสํ มาตานิคฺคฺนํ เอตทโหสิ
 สํเจ โช อฺปาติ เตชํ สิกฺขิสฺสํติ อญฺคฺติโย^๓ ทฺกฺขา ภวิสฺสํนฺติ
 สํเจ โช อฺปาติ คณนํ สิกฺขเยยฺย เอวํ โช อฺปาติ อมฺหากํ
 อจฺจเยน สฺขณฺจ ชฺชเวยฺย น จ กิถเมยฺยาติ ๑ อถโช อฺปาติสฺสํ
 มาตานิคฺคฺนํ เอตทโหสิ สํเจ โช อฺปาติ คณนํ สิกฺขิสฺสํติ อฺรสฺสํ
 ทฺกฺโข ภวิสฺสํติ สํเจ โช อฺปาติ ฐปฺปํ สิกฺขเยยฺย เอวํ โช
 อฺปาติ อมฺหากํ อจฺจเยน สฺขณฺจ ชฺชเวยฺย น จ กิถเมยฺยาติ ๑
 อถโช อฺปาติสฺสํ มาตานิคฺคฺนํ เอตทโหสิ สํเจ โช อฺปาติ ฐปฺปํ
 สิกฺขิสฺสํติ อกฺขนิสฺสํ ทฺกฺขานิ ภวิสฺสํนฺติ อิเม โช สํมณา
 สํกฺยปฺคฺติยา สฺขสฺสํตา สฺขสํมาจาวา สฺโกชานานิ ภูณฺชิตฺวา นิวาเตสฺ

๑ ยฺ. ม. ปาโมกฺโข ๑ ๒ ยฺ. ม. มาตานิคฺคฺนํ ๑ ๓ อญฺคฺติยสฺสํ ๑

สยเนสุ สยนุติ สเจ โข อูปาติ สมนเนสุ สกยปคฺติเยสุ ปพฺพเชยฺย
เอวํ โข อูปาติ อมฺหากํ อจฺจเยน สฺขณฺจ ชีเวยฺย น จ
กิตเมยฺยาคิ ฯ

[๖๔๘] อสฺโสสิ โข อูปาติ ทารโก มาตานิคฺคฺนํ อิมํ กถา-
สฺตฺตฺตฺตํ ฯ อถ โข อูปาติ ทารโก เยน เต ทารกา เตนฺอุปสงฺกมิ
อุปสงฺกมิตฺวา เต ทารเก เขตทโวจฺเจถ มยฺยํ อยฺยา สมนเนสุ
สกยปคฺติเยสุ ปพฺพชิสฺสํมาติ ฯ สเจ โข คฺวํ อยฺย ปพฺพชิสฺสํ
เอวํ มยฺยํ ปพฺพชิสฺสํมาติ ฯ อถ โข เต ทารกา เอกเมกสฺส
มาตานิคฺคฺโร อุปสงฺกมิตฺวา เขตทโวจฺจํ อุนฺชานาถ อมฺหากํ อคา-
รสฺมา อนคาริยํ ปพฺพชฺชยาติ ฯ อถ โข เตสํ ทารกานํ มาตานิคฺคฺโร
สฺพเพมีเม ทารกา สฺमानจฺจนฺทา กถฺยณฺนาธิปฺปายาคิ อุนฺชานิสฺสุ ฯ
เต ภิกฺขุ อุปสงฺกมิตฺวา ปพฺพชฺชํ ยาจิสฺสุ ฯ เต ภิกฺขุ ปพฺพาเชสุ
อุปสฺมปาเทสุ ฯ เต รคฺติยา ปจฺจฺจสฺสมยฺยํ ปจฺจฺจฺจาย โรทฺหนฺติ
ยาคุํ เทถ ภคฺคํ เทถ ชาทฺนํยํ เทถาคิ ฯ ภิกฺขุ เอวมาหิสฺสุ
อาคเมถาธุโส ยาว รคฺติ วิภายติ สเจ ยาคุํ ภวิสฺสํติ ปิวิสฺสํ
สเจ ภคฺคํ ภวิสฺสํติ ภุณฺชิสฺสํติ สเจ ชาทฺนํยํ ภวิสฺสํติ ชาทิสฺสํ
โน เจ ภวิสฺสํติ ยาคุํ วา ภคฺคํ วา ชาทฺนํยํ วา ปิณฺฑทฺยา
จริตฺวา ภุณฺชิสฺสํติ ฯ เอวํ โข เต ภิกฺขุ ภิกฺขุหิ อจฺจมานา
โรทฺหนฺติเยว ยาคุํ เทถ ภคฺคํ เทถ ชาทฺนํยํ เทถาคิ เตนาสฺนํ
อฺฐทฺหนฺติปิ อุมฺมิทฺหนฺติปิ ฯ

๖๕๐] ปาจิตฺตियกณฺเฑสฺส ปฺปาณกฺวคฺคสฺส ปณฺจมสฺสิกฺขาปทํ ปณฺณคฺคํ ๕๒๓

[๖๕๐] อสฺสโสสิ โข ภควา รตฺตยา ปจฺจสฺสมยํ ปจฺจจฺญาย
ทวารกฺททํ สุตฺวาน อายสฺมนตํ อานนฺทํ อามนฺเตสิ ก็ นุ โข
โส อานนฺท ทวารกฺททิตฺติ ฯ อถ โข อายสฺมา อานนฺโท ภควโต
เอตมตฺถํ อารุเจสิ ฯ อถ โข ภควา เอตสฺมึ นิทาเน เอตสฺมึ
ปกรณฺเณ ภิกฺขุสฺสงฺฆํ สนนฺธิปาตาเปตฺวา ภิกฺขุ ปฏิปฺมุณี สจฺจํ กิร
ภิกฺขเว ภิกฺขุ ชานํ อุนวสฺสตีวสฺสํ ปุคฺคตํ อุปสฺมปาเทหฺตฺติ ฯ สจฺจํ
ภควาติ ฯ วิคฺรหิ พุทฺโธ ภควา กถํ หิ นาม เต ภิกฺขเว
โมฆปฺริสา ชานํ อุนวสฺสตีวสฺสํ ปุคฺคตํ อุปสฺมปาเทสฺสนฺติ อุน-
วสฺสตีวสฺสํ ภิกฺขเว ปุคฺคโต อภฺชโม โหติ สฺตสฺส อุนฺหสฺส
ชฺฆจฺฉาย ปิปาสา ย ทสฺสมกฺสฺวาตาคปฺสิวสฺสํ ปสฺมมฺสฺสํ ทฺวคฺคตํ
ทฺวคฺคตํ วจนปถานํ อุปฺปนฺนํ สํวริกานํ เวทนํ ทฺวคฺคตํ
ติพฺพานํ ชฺรณํ กญฺจกานํ อสํสาตํ อมฺนาปํ ปาณฺหฺรณํ อ-
ชฺฉิวสฺสกฺชาติโก โหติ วสฺสตีวสฺสํ จ โข ภิกฺขเว ปุคฺคโต อโม
โหติ สฺตสฺส อุนฺหสฺส ชฺฆจฺฉาย ปิปาสา ย ทสฺสมกฺสฺวาตาคป-
สิวสฺสํ ปสฺมมฺสฺสํ ทฺวคฺคตํ ทฺวคฺคตํ วจนปถานํ อุปฺปนฺนํ สํว-
ริกานํ เวทนํ ทฺวคฺคตํ ติพฺพานํ ชฺรณํ กญฺจกานํ อสํสาตํ
อมฺนาปํ ปาณฺหฺรณํ อชฺฉิวสฺสกฺชาติโก โหติ เหน้ติ ภิกฺขเว
อุปฺปนฺนํ วา ปสาทาย ปสฺนฺนํ วา ภฺยโยภาวาย ฯ เป ฯ
เอวฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุกฺกฺติเสยฺยถ โย ปน
ภิกฺขุ ชานํ อุนวสฺสตีวสฺสํ ปุคฺคตํ อุปสฺมปาเทยฺย โส จ ปุคฺคโต

ออุปถัมภ์โน เตะ จ ภิกขุ คารยหา อิทํ ตถัม ปาจิตฺตียนุติ ฯ

[๒๕๑] โย ปนาติ โย ยาทิโส ฯ เป ฯ ภิกขุติ ฯ เป ฯ
อ ยํ อิมตฺมํ อตฺเต อธิปฺเปโต ภิกขุติ ฯ ซานาติ นาม ตํมํ
วา ซานาติ อตฺเต วา ตตฺส อวโรเจนุติ โส วา อวโรเจติ ฯ
อุนวีสฺติวสฺส นาม อปฺปตฺตวีสฺติวสฺส โส ฯ ออุปถัมภ์นาเทตฺตํมํติ คนํ
วา อจริยํ วา ปตฺตํ วา จีวรํ วา ปริเยตฺติ ตํมํ วา ตมฺมมนุติ
อาปตฺติ ทุกฺกฏตฺส ฯ ฅตฺติยา ทุกฺกฏํ ฯ ทวฺหิ กมฺมวาจาหิ ทุกฺกฏา ฯ
กมฺมวาจาปริโยธานเ อุปชฌายตฺส อาปตฺติ ปาจิตฺตียตฺส คนตฺส
จ อจริยตฺส จ อาปตฺติ ทุกฺกฏตฺส ฯ

[๒๕๒] อุนวีสฺติวสฺส อุนวีสฺติวสฺสตฺตณฺณํ ออุปถัมภ์นาเทติ อาปตฺติ
ปาจิตฺตียตฺส ฯ อุนวีสฺติวสฺส เวมตฺติโก ออุปถัมภ์นาเทติ อาปตฺติ
ทุกฺกฏตฺส ฯ อุนวีสฺติวสฺส ปริปฺนฺณวีสฺติวสฺสตฺตณฺณํ ออุปถัมภ์นาเทติ
อนาปตฺติ ฯ ปริปฺนฺณวีสฺติวสฺส อุนวีสฺติวสฺสตฺตณฺณํ อาปตฺติ
ทุกฺกฏตฺส ฯ ปริปฺนฺณวีสฺติวสฺส เวมตฺติโก อาปตฺติ ทุกฺกฏตฺส ฯ
ปริปฺนฺณวีสฺติวสฺส ปริปฺนฺณวีสฺติวสฺสตฺตณฺณํ อนาปตฺติ ฯ

[๒๕๓] อนาปตฺติ อุนวีสฺติวสฺส ปุคฺคตฺ ปริปฺนฺณวีสฺติวสฺสตฺตณฺณํ
ออุปถัมภ์นาเทติ ปริปฺนฺณวีสฺติวสฺส ปริปฺนฺณวีสฺติวสฺสตฺตณฺณํ ออุป
ถัมภ์นาเทติ อุมฺมตฺตกตฺส อาทิกมฺมิกตฺสํธาติ ฯ

ปณฺจมตฺติกาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

ฉกฺฉกฺฉกฺฉกฺ

[๖๕๕] เตน ส่มเยน พุทฺโธ ภคฺวา สํวคฺคิยํ วิหริติ เซตฺวเน
อนาถปิตฺตํคิถิสฺส อารามे ๑ เตน โช ปน ส่มเยน อณฺเฏคโร
สฺสคฺโค รชคฺคาหา ปฏฺยิยาโตกํ คนฺตฺคาโม โหติ ๑ อณฺเฏคโร ภิกฺขุ
เต มนุสฺสเส เอตฺทโวจ อหํปึ อายสฺมมฺนฺเตหิ สฺทฺธิ คมิสฺสํสํมิตฺติ ๑
มยฺ โช ภาเน สฺงกํ ปรีหริสฺสํมาติ ๑ ปชานาถาธุสฺสคฺติ ๑ อสฺสสฺส
โช กมฺมิกา สฺสคฺโค กิร สฺงกํ ปรีหริสฺสํคฺคิตฺติ เต มคฺเค ปรี
ยฺยฺยฺยฺย ๑ อถโช เต กมฺมิกา ตํ สฺสคฺคํ คเหตุวา อจฺฉินฺนํคิถวา
คํ ภิกฺขุ เอตฺทโวจํ กิถิสฺส คฺวํ ภาเน ชานํ เถยฺยสฺสคฺคเณ สฺทฺธิ
คจฺฉนฺตฺติ ปตฺติพฺพุทฺธิคฺวา มุญฺจิสฺส ๑ อถโช สฺส ภิกฺขุ สํวคฺคิ
คนฺตฺวา ภิกฺขุณฺนํ เอตมคฺคํ อารโจะสฺสิ ๑ เย เต ภิกฺขุ อปฺปึจฺฉา
๑ เป ๑ เต อชฺฉณายนฺติ ชฺยนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม ภิกฺขุ
ชานํ เถยฺยสฺสคฺคเณ สฺทฺธิ สํวิชาย เอกทฺธานมคฺคํ ปฏฺยิพชฺชิสฺสคฺคิตฺติ
๑ เป ๑ สจฺจํ กิร คฺวํ ภิกฺขุ ชานํ เถยฺยสฺสคฺคเณ สฺทฺธิ สํวิชาย
เอกทฺธานมคฺคํ ปฏฺยิพชฺชิสฺสคฺคิตฺติ ๑ สจฺจํ ภคฺวาติ ๑ วิคฺรหิ พุทฺโธ
ภคฺวา กถํ หิ นาม คฺวํ โมชปฺริสฺส ชานํ เถยฺยสฺสคฺคเณ สฺทฺธิ
สํวิชาย เอกทฺธานมคฺคํ ปฏฺยิพชฺชิสฺสคฺคิตฺติ เนตํ โมชปฺริสฺส อปฺปสฺสนานํ
วา ปสฺสาทาย ปสฺสนานํ วา ภฺยฺโยภาวาย ๑ เป ๑ เถวญฺจ ปน
ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุตฺทิสฺเสยฺยถ โย ปน ภิกฺขุ ชานํ

เถยยสตุเถน สทุธิ สัวิธาย เอกทุธานมคัค ปฏิปชชเยยย อนตมโส
คามนุตรมบี ปาจิตติยนุติ ฯ

[๖๕๕] โย ปนาติ โย ยาติโส ฯ เป ฯ ภิกขุติ ฯ เป ฯ อย
อิมสุมิ อตุเถ อธิปเปโค ภิกขุติ ฯ ชานาติ นาม สามิ วา
ชานาติ อญเฒ วา ตสัส อารโจะนุติ โส วา อารโจะติ ฯ
เถยยสตุโถ นาม โจรา กตถมมา วา โหนุติ อกตถมมา วา
ราชานิ วา เถยยิ คจฺจนุติ สุงกั วา ปวิหรนุติ ฯ สทุธินุติ
เอกโค ฯ สัวิธายาติ คจฺจนามาวุโส คจฺจนาม ฆนุเต คจฺจนาม
ฆนุเต คจฺจนามาวุโส อชช วา หियโย วา ปเร วา คจฺจนามาติ
สัวิทหิติ อาปคฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อนตมโส คามนุตรมบีติ กุกฺกฏ-
สฺมปาเต คาเม คามนุเตร คามนุเตร อาปคฺติ ปาจิตติยสฺส ฯ
อคามเก อรณฺเฒ อชฺชมโยชเน อชฺชมโยชเน อาปคฺติ ปาจิตติยสฺส ฯ

[๖๕๖] เถยยสตุเถ เถยยสตุถสฺสณฺเฒ สัวิธาย เอกทุธานมคัค
ปฏิปชชติ อนตมโส คามนุตรมบี อาปคฺติ ปาจิตติยสฺส ฯ
เถยยสตุเถ เวมคิโก สัวิธาย เอกทุธานมคัค ปฏิปชชติ อนตมโส
คามนุตรมบี อาปคฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ เถยยสตุเถ อเถยยสตุถ-
สฺสณฺเฒ สัวิธาย เอกทุธานมคัค ปฏิปชชติ อนตมโส คามนุตรมบี
อนาปคฺติ ฯ ภิกขุ สัวิทหิติ มนุสฺสา น สัวิทหนุติ อาปคฺติ
ทุกฺกฏสฺส ฯ อเถยยสตุเถ เถยยสตุถสฺสณฺเฒ อาปคฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ
อเถยยสตุเถ เวมคิโก อาปคฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อเถยยสตุเถ

ศตฺตมสติกาปทํ

[๒๕๘] เตน สํมเยน พุกุโช ภควา สํวตฺตึยํ วิหริติ เขตฺวเน
อนาถปี่ณฺฑิกสฺส อารามे ๑ เตน โช ปน สํมเยน อณฺณคโร ภิกฺขุ
โกสฺเสสฺส ชนฺปะเทสฺส สํวตฺตึ คจฺจนฺโต อณฺณคเรณ ความทฺวาเรน
อติภฺกมฺติ ๑ อณฺณคฺวา อิตฺถิ สํมิถเนน สห ภณฺฑิตฺตฺวา ความโค
นิภฺขมิตฺตฺวา คํ ภิกฺขุํ ปสฺสตีตฺตฺวา เอตทโวจ กหํ ภนฺเต อຍ္ယ
คฺมิสฺสํคํคํ ๑ สํวตฺตึ โช อหํ ภคฺนิ คฺมิสฺสํคํคํ ๑ อหํ อຍ္ယ
สทฺธิ คฺมิสฺสํคํคํ ๑ เขยฺยาสี ภคฺนိคํ ๑ อถโช ตสฺสํ อิตฺติยา
สํมิโก ความโค นิภฺขมิตฺตฺวา มนุสฺเส ปุจฺฉิ อပ္ပယยา เหววรูป
อิตฺถิ ปสฺสเยยฺยภาตฺติ ๑ เอสยฺย ปพฺพชฺเคน สห คจฺจนฺคํ ๑ อถโช
โส ปุริโส อนุพฺพชิตฺตฺวา คํ ภิกฺขุํ คເေတฺวา อาโกເေတฺวา มุญฺຈิ ๑
อถโช โส ภิกฺขุ อณฺณคฺรສມိ รุกฺขมฺมฺเต ปຣຸເປນໂຕ ນິສັຕິ ๑
อถโช สํ อิตฺถิ คํ ปุริสํ เอตทโวจ นายຍ โส ภิกฺขุ มํ
นិປປາເေຕສີ อပ္ປິจ อหເေວ เตน ภิกฺขุณา สทฺธิ คจฺจนฺคํ อการโก
โส ภิกฺขุ คจฺจนฺ นํ ชฺมาເေທີติ ๑ อถโช โส ปุริโส คํ ภิกฺขุ
ชฺมาເေตี ๑ อถโช โส ภิกฺขุ สํวตฺตึ คນฺတฺวา ภิกฺขุນํ เอตมคฺถ
อาโรເေຕสิ ๑ เข เค ภิกฺขุ อပ္ປິຈຸດາ ๑ ເປ ๑ ເຕ ອຸຊຸດາຍນຸຕິ
ຂັຍນຸຕິ ວິປາເຈນຸຕິ ກດັ ຫິ ນາມ ກິກຸຊຸ ມາຕຸດາເມນ ສຸທຸຕິ ສິວິຣາຍ
ເອກທຸຣານມຄຸຕິ ປຣືປຣຸຊິສຸສັຕິ ๑ ເປ ๑ ສຈຸຈໍ ກິຣ ຕຸວໍ ກິກຸຊຸ

๖๒๐] ปาจิตฺตियกณฺเฑ สปัปฺปานกวมคฺคํ สํตฺตมสํกฺขาปทํ วิจฺจโก ๔๕๘

มาตุคามเน สทฺธิ สํวิชาย เอกทฺธานมคฺคํ ปฏิปชฺชตี ๑ สจฺจํ
ภคฺวาตี ๑ วิกรฺหิ พุทฺโธ ภคฺวา กถํ หิ นาม คุจํ โมฆปฺริส
มาตุคามเน สทฺธิ สํวิชาย เอกทฺธานมคฺคํ ปฏิปชฺชตี สตี เนคํ
โมฆปฺริส อปฺปสํนฺนํ วา ปสํทาย ปสํนฺนํ วา ภิชฺโยภาวาย
๑ เป ๑ เหวณฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สํกฺขาปทํ อุตฺทิสฺเสยฺยาถ โย
ปน ภิกฺขุ มาตุคามเน สทฺธิ สํวิชาย เอกทฺธานมคฺคํ ปฏิปชฺชเยย
อนฺตมโส คามนฺตรมฺบี ปาจิตฺตियนฺติ ๑

[๖๕๘] โย ปนาติ โย ยาทิโส ๑ เป ๑ ภิกฺขุติ ๑ เป ๑ อัย
อิมสฺมํ อตฺเต อธิปฺเปโต ภิกฺขุติ ๑ มาตุคาม นาม มนุสฺสํสํคํ
น ยกฺขํ น เปตํ น ติวฺจฺฉานคตา วิญญู ปฏิพฺพา สฺภาสํค-
ทฺพฺภาสํคํ ทฺฏฺจฺฉตฺตาทฺฏฺจฺฉตฺตํ อานานิคํ ๑ สทฺธินฺติ เอกโต ๑
สํวิชายาติ คจฺฉาม ภคินิ คจฺฉาม อชฺชย คจฺฉาม อชฺชย
คจฺฉาม ภคินิ อชฺชว วา หิชฺโย วา ปเว วา คจฺฉามาติ สํวิทฺทิต
อาปฺตติ ทฺกฺกฏฺสํ ๑ อนฺตมโส คามนฺตรมฺบีติ กฺกฏฺสํปฺปาเต
คามเน คามนฺตเว คามนฺตเว อาปฺตติ ปาจิตฺตियสฺส ๑ อคามเก
อวณฺเณ อทฺทฺมโยชเน อทฺทฺมโยชเน อาปฺตติ ปาจิตฺตियสฺส ๑

[๖๖๐] มาตุคามเน มาตุคามสณฺณํ สํวิชาย เอกทฺธานมคฺคํ
ปฏิปชฺชติ อนฺตมโส คามนฺตรมฺบี อาปฺตติ ปาจิตฺตियสฺส ๑
มาตุคามเน เวมตฺติโก สํวิชาย เอกทฺธานมคฺคํ ปฏิปชฺชติ อนฺตมโส
คามนฺตรมฺบี อาปฺตติ ปาจิตฺตियสฺส ๑ มาตุคามเน อมาตุคาม-

สังฆณัม สัมภาย เอกทุธานมคัคัม ปฎิปชชติ อนุตมโส คามนุตรมบี
 ฌาปนคฺติ ปาจิตฺตียสฺส ๑ ภิกฺขุ สัมภทฺติ มาตุคามโม น สัมภทฺติ
 ฌาปนคฺติ ทุกกฺขสฺส ๑ ยถชฺชยา วา เปตฺติยา วา ปณฺฑิตเกน วา
 ติรจฺจนาคคตมนุสฺสํวิคฺคหิตฺติยา วา สทฺธิ สัมภาย เอกทุธานมคัคัม
 ปฎิปชชติ อนุตมโส คามนุตรมบี ฌาปนคฺติ ทุกกฺขสฺส ๑ อมาตุคาม
 มาตุคามสังฆณัม ฌาปนคฺติ ทุกกฺขสฺส ๑ อมาตุคาม เวมตฺติโก
 ฌาปนคฺติ ทุกกฺขสฺส ๑ อมาตุคาม อมาตุคามสังฆณัม ฌาปนคฺติ ๑

[๒๒๓] ฌาปนคฺติ อสสัมภทฺติวา คจฺฉติ มาตุคามโม สัมภทฺติ
 ภิกฺขุ น สัมภทฺติ วิสงฺเกเตน คจฺฉติ ฌาปนทาสุ อุมมคฺตกฺขสฺส
 ฌาทิกมฺมุณิสฺสํสาติ ๑

สํคฺคตมสฺสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ๑

อัญจนสิกขาปทํ

[๒๒๒] เตน สมนเยน พุทฺโธ ภควา สํวคฺคิยํ วิหริติ เขตฺวเน
อนาถบิณฑิกิณฺณํ อารามे ๑ เตน โห ปน สมนเยน อริยฺหฺมจฺจํ
นาม ภิกฺขุโน คนฺธพาริปปุพฺพสฺสํ เอรุรํ ปาปกํ ทิฏฺฐิเจคคํ อุมฺปนฺนํ
โหติ คถาหํ ภควตา รมฺมํ เทสิคํ อชานามิ ยถา เยเม
อนฺตรายิกา รมฺมา อุตฺตา ภควตา เต ปฏฺฐิเสวโต นาทํ อนฺตรายา
ยาติ ๑ อสฺสํสํ โห สมนฺพหุตา ภิกฺขุ อริยฺหฺมจฺจํ กิร นาม
ภิกฺขุโน คนฺธพาริปปุพฺพสฺสํ เอรุรํ ปาปกํ ทิฏฺฐิเจคคํ อุมฺปนฺนํ
คถาหํ ภควตา รมฺมํ เทสิคํ อชานามิ ยถา เยเม อนฺตรายิกา
รมฺมา อุตฺตา ภควตา เต ปฏฺฐิเสวโต นาทํ อนฺตรายาติ ๑
อถ โห เต ภิกฺขุ เยเน อริยฺหฺมจฺจํ ภิกฺขุ คนฺธพาริปปุพฺโ
เตนุ
ปสฺงกมฺมํ อุมฺปนฺนํ อริยฺหฺมจฺจํ ภิกฺขุ คนฺธพาริปปุพฺ
เอตทวโจ
สจฺจํ กิร เต อาวุโส อริยฺหฺมจฺจํ เอรุรํ ปาปกํ ทิฏฺฐิเจคคํ อุมฺปนฺนํ
คถาหํ ภควตา รมฺมํ เทสิคํ อชานามิ ยถา เยเม อนฺตรายิกา
รมฺมา อุตฺตา ภควตา เต ปฏฺฐิเสวโต นาทํ อนฺตรายาติ ๑
เอวํ พุยา โห อหํ อาวุโส ภควตา รมฺมํ เทสิคํ อชานามิ
ยถา เยเม อนฺตรายิกา รมฺมา อุตฺตา ภควตา เต ปฏฺฐิเสวโต
นาทํ อนฺตรายาติ ๑ มา อาวุโส อริยฺหฺมจฺจํ เอวํ อวจ มา ภควนฺ
อพฺภาจิกฺขิ น หิ สจฺจํ ภควโต อพฺภจฺจานํ น หิ ภควา เอวํ

วเทยฺย อเนกปริยาเยน อาวุโส อวิจฺฐิ อนุตฺตรายิกา ฆมฺมา อุตฺตวํ
 ภควตา อตฺตญฺ ปรน เต ปฏฺฐิเสวโต อนุตฺตรายาย อปฺปสฺสํสาทา
 กามา อุตฺตวํ ภควตา พหุทฺตฺตา พหุปรายาสํ อาทั้นโว เอตฺถ
 ภฺยโย อฏฺฐิจิงฺกฏฺฐปฺมา กามา อุตฺตวํ ภควตา พหุทฺตฺตา พหุ
 ปรายาสํ อาทั้นโว เอตฺถ ภฺยโย มัสฺสเปสฺสํปฺมา กามา อุตฺตวํ
 ภควตา ๑ เป ๑ ตินฺนุฏฺฐปฺมา กามา อุตฺตวํ ภควตา ๑ เป ๑
 อญฺจการกาสฺสํปฺมา กามา อุตฺตวํ ภควตา ๑ เป ๑ สฺสํปฺนุฏฺฐปฺมา กามา
 อุตฺตวํ ภควตา ๑ เป ๑ ยาจิตฺตฺฐปฺมา กามา อุตฺตวํ ภควตา ๑ เป ๑
 รุกฺขณฺณปฺมา กามา อุตฺตวํ ภควตา ๑ เป ๑ อสฺสึสฺสํปฺมา กามา
 อุตฺตวํ ภควตา ๑ เป ๑ สฺสํตฺตฺสึสฺสํปฺมา กามา อุตฺตวํ ภควตา ๑ เป ๑
 สฺสํปฺปสฺสึสฺสํปฺมา กามา อุตฺตวํ ภควตา พหุทฺตฺตา พหุปรายาสํ
 อาทั้นโว เอตฺถ ภฺยโยติ ๑ เอวํมี โช อวิจฺฐิ ๑ ภิกฺขุ คนฺธพาทิ
 ปุพฺโพ เตหิ ภิกฺขุหิ อญฺจมาโน คเถว ตํ ปาปกํ ทิฏฺฐิจิตฺตํ ถามสํ
 ปรามาสํ อภินิวิสฺสํ โฉหฺรติ เอวํ พฺยา โช อหํ อาวุโส
 ภควตา ฆมฺมํ เทสํ อชานามิ ยถา เยเม อนุตฺตรายิกา ฆมฺมา
 อุตฺตวํ ภควตา เต ปฏฺฐิเสวโต นาสํ อนุตฺตรายายาติ ๑ ยโต ๑
 โช เต ภิกฺขุ นาสํภักฺขิสฺสํ อวิจฺฐิ ๑ ภิกฺขุ คนฺธพาทิปุพฺพํ เอตฺถมา
 ปาปกํ ทิฏฺฐิจิตฺตา วิเวเจตฺถํ อถ โช เต ภิกฺขุ เยเน ภควา
 เตนฺนุสฺสํภักฺขิมิสฺสํ อุตฺตวํภักฺขิมิตฺวา ภควโต เอตฺตมตฺถํ อวิโรเจสฺสํ ๑

๓ ย. ม. อนุตฺตรายิกา อุตฺตวํ ๑

๖๖๒] ปาจิตติกยกณฺเฑ สปัปฺปานกวดคฺคฺสฺส อฏฺฐมสังฺกขาปทํ นิทานํ ๕๓๓

อถ โช ภควา เอตสฺมึ นิทาเน เอตสฺมึ ปกรณเ ภิกฺขุสงฺฆมฺ
สฺนฺนิปาตาเปตฺวา อวิฏฺฐํ ภิกฺขุํ คนฺธพาริพฺพุพิ ปฏฺธิปฺพุตฺติ สจฺจํ
กิริ เต อวิฏฺฐํ เอวรูปํ ปาปกํ ทิฏฺฐิจิตฺตํ อปฺปนฺนํ ตถาหิ ภควตา
ชมฺมํ เทสิตฺตํ อาชานามิ ยถา เขเม อนฺตรายิกา ชมฺมา อุตฺตา
ภควตา เต ปฏฺธิเสวโต นาทํ อนฺตรายายาติ ฯ เอวํ พฺยา โช
อหิ ภนฺเต ภควตา ชมฺมํ เทสิตฺตํ อาชานามิ ยถา เขเม อนฺตรายิกา
شمฺมา อุตฺตา ภควตา เต ปฏฺธิเสวโต นาทํ อนฺตรายายาติ ฯ
กสฺสฺส นุ โช นาม ตฺวํ โมฆปฺริสฺส มยา เอวํ ชมฺมํ เทสิตฺตํ
อาชานาสี นนุ มยา โมฆปฺริสฺส อเนกปริยาเยน อนฺตรายิกา ชมฺมา
อุตฺตา^๑ อตถญจ ปน เต ปฏฺธิเสวโต อนฺตรายาย อปฺปสฺสฺสาทา
กามา อุตฺตา มยา พหุทฺถฺชา พหุปายาสํ อาทึนฺโถ เอตฺถ
ภิชฺโย อฏฺฐจิงฺกฏฺฐปฺมา กามา อุตฺตา มยา ฯ เป ฯ มิสฺสเปตฺฐปฺมา
กามา อุตฺตา มยา ฯ เป ฯ ตินฺนฏฺฐปฺมา กามา อุตฺตา มยา
ฯ เป ฯ องฺคารกาตฺฐปฺมา กามา อุตฺตา มยา ฯ เป ฯ สฺมึนฺนฏฺฐปฺมา
กามา อุตฺตา มยา ฯ เป ฯ ยาจิตฺฐปฺมา กามา อุตฺตา มยา ฯ เป ฯ
รฺกฺขณฺณฏฺฐปฺมา กามา อุตฺตา มยา ฯ เป ฯ อสฺสึนฺนฏฺฐปฺมา กามา อุตฺตา
มยา ฯ เป ฯ สฺตฺตฺสึนฺนฏฺฐปฺมา กามา อุตฺตา มยา ฯ เป ฯ สฺปฺปสฺสึนฺนฏฺฐปฺมา
กามา อุตฺตา มยา พหุทฺถฺชา พหุปายาสํ อาทึนฺโถ เอตฺถ
ภิชฺโย อถ จ ปน ตฺวํ โมฆปฺริสฺส อตฺตนา ทฺถคฺคฺหิตฺเตน ทิฏฺฐิจิตฺเตน

๑ ย. ม. อนฺตรายิกา อุตฺตา ฯ

อเมห เจว อพฺภากิจฺจสฺส อตฺตทานญฺจ ชนสฺส พหุญฺจ อปฺปญฺญํ
 ปสฺสวสฺสึ ตณฺหิ เต โมฆปฺปรีสฺส ภวิสฺสํสฺสึ ทึฆวตฺตํ อหิตาย ทุกฺขาย
 เนทํ โมฆปฺปรีสฺส อปฺปสฺสํนํนํ วา ปสฺสํทาย ปสฺสํนํนํ วา ภิชฺชโย-
 ภาวาย ๑ เป ๑ เหวญฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุกฺกัเสยฺยถ
 โย ปน ภิกฺขุ เหวํ วเทยฺย ตถาหิ ภควตา ชมฺมํ เทสึคํ อาชานามิ
 ยถา เยเม อนฺตรวายิกา ชมฺมา ดุคฺคา ภควตา เต ปฏฺิเสวโต
 นาทํ อนฺตรวายายาติ ๑ โส ภิกฺขุ ภิกฺขุหิ เหวมสฺสํ วจฺนีโย มา
 ขายสฺมา เหวํ อวจ มา ภควนฺคํ อพฺภากิจฺจึ น หิ สํราชุ
 ภควโต อพฺภกฺขานํ น หิ ภควา เหวํ วเทยฺย อเนกปริยาเยน
 อาดูโส อนฺตรวายิกา ชมฺมา ดุคฺคา^๑ ภควตา อตฺตญฺจ ปน เต
 ปฏฺิเสวโต อนฺตรวายายาติ ๑ เหวญฺจ^๒ โส ภิกฺขุ ภิกฺขุหิ ดุจฺจมาโน
 ตเถว ปคฺคญฺเยหฺย โส ภิกฺขุ ภิกฺขุหิ ยาวตฺตियํ สมนฺภาสึคพฺโพ
 ตสฺสํ ปฏฺินิสฺสํคฺคาเย ๑ ยาวตฺตियญฺเจ สมนฺภาสึยมาโน คํ ปฏฺิ-
 นิสฺสํชฺชเยยฺย อิจฺเจคํ กุสฺสํ โน เจ ปฏฺินิสฺสํชฺชเยยฺย ปาจิตฺตियนฺติ ๑

[๒๒๓] โย ปนาติ โย ยาทิโส ๑ เป ๑ ภิกฺขุติ ๑ เป ๑ อยํ
 อิมสฺมึ อตฺเต อธิเปโต ภิกฺขุติ ๑ เหวํ วเทยฺยยาติ ตถาหิ
 ภควตา ชมฺมํ เทสึคํ อาชานามิ ยถา เยเม อนฺตรวายิกา ชมฺมา
 ดุคฺคา ภควตา เต ปฏฺิเสวโต นาทํ อนฺตรวายายาติ ๑

[๒๒๔] โส ภิกฺขุติ โย โส เหววาทํ ภิกฺขุ ๑ ภิกฺขุหึคิ

๑ ย. ม. อนฺตรวายิกา ดุคฺคา ๑ ๒ ย. ม. เหวญฺจ ปน ๑

๖๐๕] ปาจิตฺตียกณฺเฑ สํปฺปาดนกวคฺคํ อฏฺฐํมสฺสึทฺธาปทํ ๔๓๕

อณฺเฑหิ ภิกฺขุหิ ฯ เย ปสฺสํนฺติ เย สฺสํนฺติ เคหิ วคฺคํพุโ
มา อายสฺมา เหวํ อวจ มา ภควนฺตํ อพฺภากิจฺจि น หิ สํสฺ
ภควโต อพฺภกฺขานํ น หิ ภควา เหวํ วเทยฺเย อเนกปริยาเยน
อาวุสฺสํ อเนตฺรรายิกา ฆมฺมา วุคฺคตา ภควตา อตฺตญฺจ ปน เค
ปฏฺฐิเสวโต อเนตฺรรายายาติ ฯ ทุคฺคิยมฺบิ วคฺคํพุโ คคฺคิยมฺบิ
วคฺคํพุโ ฯ สจฺเจ ปฏฺฐินิสฺสํชฺชติ อิจฺจเจตํ กุสฺสํ โน เจ
ปฏฺฐินิสฺสํชฺชติ อาปคฺติ ทุคฺคกฏฺฐสฺสํ ฯ สฺสํว น วทนฺติ อาปคฺติ
ทุคฺคกฏฺฐสฺสํ ฯ สํ ภิกฺขุ สํฆมมชฺชํบิ อากขุคฺคิตฺวา วคฺคํพุโ มา
อายสฺมา เหวํ อวจ มา ภควนฺตํ อพฺภากิจฺจิ น หิ สํสฺ
ภควโต อพฺภกฺขานํ น หิ ภควา เหวํ วเทยฺเย อเนกปริยาเยน
อาวุสฺสํ อเนตฺรรายิกา ฆมฺมา วุคฺคตา ภควตา อตฺตญฺจ ปน เค
ปฏฺฐิเสวโต อเนตฺรรายายาติ ฯ ทุคฺคิยมฺบิ วคฺคํพุโ คคฺคิยมฺบิ
วคฺคํพุโ ฯ สจฺเจ ปฏฺฐินิสฺสํชฺชติ อิจฺจเจตํ กุสฺสํ โน เจ
ปฏฺฐินิสฺสํชฺชติ อาปคฺติ ทุคฺคกฏฺฐสฺสํ ฯ

[๖๐๕] สํ ภิกฺขุ ภิกฺขุหิ สมนุภาสิตฺพุโ ฯ เหวอญฺจ ปน
ภิกฺขเว สมนุภาสิตฺพุโ ฯ พุคฺคเคน ภิกฺขุณา ปฏฺฐิพฺเพน สํโฆ
ฉาเปคฺพุโ สฺสํนาตุ เม ฆนฺเต สํโฆ อิตฺถนฺนามสฺสํ ภิกฺขุโน
เอวํปํ ปาปํ ทิฏฺฐิจิตฺตํ ออุปฺปนฺนํ ตถาหิ ภควตา ฆมฺมํ เทสํ
อาชานามิ ยถา เยเม อเนตฺรรายิกา ฆมฺมา วุคฺคตา ภควตา เค
ปฏฺฐิเสวโต นาสํ อเนตฺรรายายาติ ฯ สํ คํ ทิฏฺฐิจิ นปฏฺฐินิสฺสํชฺชติ ฯ

ยทิ สงฺฆสฺส ปตฺตกตฺถํ สงฺโฆ อิตฺถนฺนามํ ภิกฺขุํ สมนฺุภาเสยฺย
 ตสฺสํ ทิวฺจียา ปฏฺินิสฺสคฺคทาย ๑ เเฮสา ฅตฺติ ๑ สฺุณฺาตุ เม
 ภาเต สงฺโฆ อิตฺถนฺนามสฺสํ ภิกฺขุโน เหววฺฐึ ปาปกํ ทิวฺจิกคํ
 อฺุปฺปนฺนํ ตถาหํ ภาควตา ฆมฺมํ เทสิตํ อาชานามิ ยถา เยเม
 ฅนฺุตรายิกา ฆมฺมา วุคฺคตา ภาควตา เต ปฏฺิวเสวโต นาทํ ฅนฺุตรา
 ยายาติ ๑ โสํ คํ ทิวฺจึ นปฺปฏฺินิสฺสชฺชติ ๑ สงฺโฆ อิตฺถนฺนามํ
 ภิกฺขุํ สมนฺุภาสฺติ ตสฺสํ ทิวฺจียา ปฏฺินิสฺสคฺคทาย ๑ ยสฺสํายสฺมโต
 ฆมติ อิตฺถนฺนามสฺสํ ภิกฺขุโน สมนฺุภาสฺนา ตสฺสํ ทิวฺจียา ปฏฺิ
 นิสฺสคฺคทาย โสํ คุณฺุหสฺสํ ยสฺสํ นกฺฆมติ โสํ ภาเสยฺย ๑
 คุตฺติยมฺบึ เเฮตมคฺคํ วทามิ ๑ เป ๑ คตฺติยมฺบึ เเฮตมคฺคํ วทามิ ๑
 สฺุณฺาตุ เม ภาเต สงฺโฆ อิตฺถนฺนามสฺสํ ภิกฺขุโน เหววฺฐึ ปาปกํ
 ทิวฺจิกคํ อฺุปฺปนฺนํ ตถาหํ ภาควตา ฆมฺมํ เทสิตํ อาชานามิ
 ยถา เยเม ฅนฺุตรายิกา ฆมฺมา วุคฺคตา ภาควตา เต ปฏฺิวเสวโต
 นาทํ ฅนฺุตรายายาติ ๑ โสํ คํ ทิวฺจึ นปฺปฏฺินิสฺสชฺชติ ๑ สงฺโฆ
 อิตฺถนฺนามํ ภิกฺขุํ สมนฺุภาสฺติ ตสฺสํ ทิวฺจียา ปฏฺินิสฺสคฺคทาย ๑
 ยสฺสํายสฺมโต ฆมติ อิตฺถนฺนามสฺสํ ภิกฺขุโน สมนฺุภาสฺนา ตสฺสํ
 ทิวฺจียา ปฏฺินิสฺสคฺคทาย โสํ คุณฺุหสฺสํ ยสฺสํ นกฺฆมติ โสํ
 ภาเสยฺย ๑ สมนฺุภาสฺสึ สงฺเขน อิตฺถนฺนาโม ภิกฺขุํ ตสฺสํ ทิวฺจียา
 ปฏฺินิสฺสคฺคทาย ๑ ฆมติ สงฺฆสฺสํ คสฺมา คุณฺุหํ ๑ เหวเมตํ
 ฅวรายามํติ ๑

២២៨] បាទិកុតិយកណ្តេ ឥប្បាណកវកុត្តន្ត ខន្ធនិទ្ធិកុច្ឆាបកំ ខណាបកុតិ ៤៣៧

[២២៦] ធម្មតិយា តុក្កក្ខំ ។ តុវ័ហិ កម្មវាទាហិ តុក្កក្ខា ។
កម្មវាទាបរិយោសានេ ខាបកុតិ បាទិកុតិយន្តន្ត ។

[២២៧] ធម្មកម្មេ ធម្មកម្មន្តធម្មំ ធម្មនិទ្ធិន្តធម្មតិ ខាបកុតិ
បាទិកុតិយន្តន្ត ។ ធម្មកម្មេ វេរតិកោ ធម្មនិទ្ធិន្តធម្មតិ ខាបកុតិ
បាទិកុតិយន្តន្ត ។ ធម្មកម្មេ ខធម្មកម្មន្តធម្មំ ធម្មនិទ្ធិន្តធម្មតិ
ខាបកុតិ បាទិកុតិយន្តន្ត ។ ខធម្មកម្មេ ធម្មកម្មន្តធម្មំ ខាបកុតិ
តុក្កក្ខន្តន្ត ។ ខធម្មកម្មេ វេរតិកោ ខាបកុតិ តុក្កក្ខន្តន្ត ។
ខធម្មកម្មេ ខធម្មកម្មន្តធម្មំ ខាបកុតិ តុក្កក្ខន្តន្ត ។

[២២៨] ខណាបកុតិ ខន្ធនិទ្ធិកុច្ឆាបកំ បរិនិទ្ធិន្តធម្មន្តន្ត ខុម្មកុតិ-
កន្តន្ត ខាទិកុតិយន្តន្ត ។

ខន្ធនិទ្ធិកុច្ឆាបកំ និទ្ធិកុច្ឆា ។

นวมสิกขาบท

[๖๖๕] เตน สัมเยน พุทฺโธ ภควา สาวกุตฺติยํ วิหริติ เขตฺวาเน
อนาถปิตฺตํ กิถสฺส อารามे ๑ เตน โช ปน สัมเยน ฉพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ ชานํ ตถาวาทินา อริยฺเจเน ภิกฺขุณา อกฺขานนุชฺชเมเน ตํ
ทิจฺฉี อปฺปฏินิสฺสํเจเน สทฺธิ สัมภฺณชฺชติมี สํวสฺสนฺติมี สหามี
เสยฺยํ กปฺเปเนติ ๑ เย เต ภิกฺขุ อปฺปํจฺฉา ๑ เป ๑ เต อชฺชฌายนฺติ
ชฺชยฺนติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ ชานํ ตถาวาทินา
อริยฺเจเน ภิกฺขุณา อกฺขานนุชฺชเมเน ตํ ทิจฺฉี อปฺปฏินิสฺสํเจเน สทฺธิ
สัมภฺณชฺชิสฺสํติมี สํวสฺสิสฺสํติมี สหามี เสยฺยํ กปฺเปสฺสํติมี ๑ เป ๑
สจฺจํ กิร ตฺมุเท ภิกฺขเว ชานํ ตถาวาทินา อริยฺเจเน ภิกฺขุณา
อกฺขานนุชฺชเมเน ตํ ทิจฺฉี อปฺปฏินิสฺสํเจเน สทฺธิ สัมภฺณชฺชณามิ
สํวสฺสณามิ สหามี เสยฺยํ กปฺเปถาติ ๑ สจฺจํ ภควาติ ๑ วิคฺรหิ
พุทฺโธ ภควา กถํ หิ นาม ตฺมุเท โมชฺชปฺริธา ชานํ ตถาวาทินา
อริยฺเจเน ภิกฺขุณา อกฺขานนุชฺชเมเน ตํ ทิจฺฉี อปฺปฏินิสฺสํเจเน สทฺธิ
สัมภฺณชฺชิสฺสํณามิ สํวสฺสิสฺสํณามิ สหามี เสยฺยํ กปฺเปสฺสํสถ เนตํ
โมชฺชปฺริธา อปฺปสฺสนฺนํ วา ปสฺสาทาย ปสฺสนฺนํ วา ภิชฺชโยภาวาย
๑ เป ๑ เหวณฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาบทํ อุตฺถติเสยฺยถาโย
ปน ภิกฺขุ ชานํ ตถาวาทินา ภิกฺขุณา อกฺขานนุชฺชเมเน ตํ ทิจฺฉี
อปฺปฏินิสฺสํเจเน สทฺธิ สัมภฺณชฺชเยยฺย วา สํวเสยฺย วา สห วา

๖๗๐] ปาจิตฺตियกณฺเฑ สํปฺปาดนกวคฺคฺสฺส นววมลิกฺขาปทํ วิภงฺโก ๕๓๘

เสยฺยํ กปฺเปยฺย ปาจิตฺตियนฺติ ฯ

[๖๗๐] โย ปนาติ โย ยาติโส ฯ เป ฯ ภิกฺขุติ ฯ เป ฯ อยํ
อิมสฺมึ อตฺเต อธิปฺเปโต ภิกฺขุติ ฯ ชานาติ นาม สํมํ วา
ชานาติ อณฺเฑ วา ตสฺส อารโจะนฺติ โส วา อารโจะติ ฯ
ตถาวาทีนาติ ตถาหํ ภควตา ชมฺมํ เทสิทฺมํ อชานามิ ยถา
เยเม อนฺตรายิกา ชมฺมา วุตฺตา ภควตา เต ปฏฺฐิเสวโต นาทํ
อนฺตรายายาติ เอวํวาทีนา ฯ อุกฺขานุชฺชโม นาม อุกฺขิตฺโต อโน-
สํริโต ฯ ทํ ทิฏฺฐิจํ อปฺปฏฺฐินิสฺสญฺเฐน สทฺธิชฺชิตฺติ เอตํ ทิฏฺฐิจํ
อปฺปฏฺฐินิสฺสญฺเฐน สทฺธิ ฯ สมนฺนุชฺชเยยฺย วาติ สมนฺนโภโก นาม เทว
สมนฺนโภกา อามิสฺสสมนฺนโภโก จ ชมฺมสมนฺนโภโก จ ฯ อามิสฺสสมนฺนโภโก
นาม อามิสฺสํ เทติ วา ปฏฺฐิคคฺคฺหาติ วา อापฺตฺติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ
ชมนฺนสมนฺนโภโก นาม อุกฺกทิสฺสติ วา อุกฺกทิสฺสาเปติ วา ฯ ปเท
อุกฺกทิสฺสติ วา อุกฺกทิสฺสาเปติ วา ปเท ปเท อापฺตฺติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ
อุกฺกชราย อุกฺกทิสฺสติ วา อุกฺกทิสฺสาเปติ วา อุกฺกชราย อापฺตฺติ
ปาจิตฺตियสฺส ฯ สํวเสยฺย วาติ อุกฺกชิตฺตเกน สทฺธิ อฺโปสฺสํ วา
ปวารณํ วา สํชกมฺมํ วา กโรติ อापฺตฺติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ สห
วา เสยฺยํ กปฺเปยฺยาติ เอกจฺจนฺเน อุกฺกชิตฺตเก นิปนฺเน ภิกฺขุ
นิปฺชฺชติ อापฺตฺติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ ภิกฺขุ นิปนฺเน อุกฺกชิตฺตโก
นิปฺชฺชติ อापฺตฺติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ อฺโภ วา นิปฺชฺชนฺติ อापฺตฺติ
ปาจิตฺตियสฺส ฯ อญฺฺจหิตฺวา ปฺนปฺปฺนํ นิปฺชฺชติ อापฺตฺติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ

[๒๗๑] อุกุชิตุคเต อุกุชิตุคตถกถณณิ สมนุญชติ วา สั้วสติ วา
 สห วา เสยฺยํ กปะเปติ อापคฺติ ปาจิตฺตियสฺส ๑ อุกุชิตุคเต
 เวมตฺติโก สมนุญชติ วา สั้วสติ วา สห วา เสยฺยํ กปะเปติ
 อापคฺติ ทุกฺกฏสฺส ๑ อุกุชิตุคเต อณุกุชิตุคตถกถณณิ สมนุญชติ
 วา สั้วสติ วา สห วา เสยฺยํ กปะเปติ อเนาปคฺติ ๑ อณุกุชิตุคเต
 อุกุชิตุคตถกถณณิ อापคฺติ ทุกฺกฏสฺส ๑ อณุกุชิตุคเต เวมตฺติโก
 อापคฺติ ทุกฺกฏสฺส ๑ อณุกุชิตุคเต อณุกุชิตุคตถกถณณิ อเนาปคฺติ ๑

[๒๗๒] อเนาปคฺติ อณุกุชิตุคฺติ ชานาติ อุกุชิตุคฺติ โอสาริคฺติ
 ชานาติ อุกุชิตุคฺติ คํ ทิฏฐิจิ ปฏฺนิสฺสยฺจํจติ ชานาติ อุมมคฺตถกถณณิ
 อาทิกมฺมิกถณณิ ๑

นวมลิกฺขาบทํ นิฏฐิจิ ๑

ทศมสติกาปที

[๖๗๓] เตน ส้มเยน พุทฺโธ ภควา สāvadhīyā vīhṛti cēdvane
อนาถบีณฺฑิกสฺส อารามे ๑ เตน โช ปน ส้มเยน กณฺฑกสฺส
นาม ส้มณฺฑเทสฺส เอวรูปํ ปาปกํ ทิฏฺฐิจิตฺตํ อุปฺปนฺนํ โหติ
ตถาหํ ภควตา ชมฺมํ เทสิตฺตํ อาชานามิ ยถา เยเม อนฺตรายิกา
ชมฺมา ดูคฺคา ภควตา เต ปฏฺฐิเสวโต นาทํ อนฺตรายายาติ ๑
อธฺโสธฺสํ โช ส้มพฺหุตา ภิกฺขุ กณฺฑกสฺส นาม กิร ส้มณฺฑเทสฺส
เอวรูปํ ปาปกํ ทิฏฺฐิจิตฺตํ อุปฺปนฺนํ ตถาหํ ภควตา ชมฺมํ เทสิตฺตํ
อาชานามิ ยถา เยเม อนฺตรายิกา ชมฺมา ดูคฺคา ภควตา เต
ปฏฺฐิเสวโต นาทํ อนฺตรายายาติ ๑ อถโช เต ภิกฺขุ เยน กณฺฑโก
ส้มณฺฑเทโส เตนฺอุปสงฺกมฺมํสฺส อุปสงฺกมิตฺวา กณฺฑกํ ส้มณฺฑเทสฺ
เอตทโวจฺจํ สจฺจํ กิร เต อาดูโส กณฺฑก เอวรูปํ ปาปกํ
ทิฏฺฐิจิตฺตํ อุปฺปนฺนํ ตถาหํ ภควตา ชมฺมํ เทสิตฺตํ อาชานามิ
ยถา เยเม อนฺตรายิกา ชมฺมา ดูคฺคา ภควตา เต ปฏฺฐิเสวโต
นาทํ อนฺตรายายาติ ๑ เอวํ พฺยา โช อหํ ภนฺเต ภควตา ชมฺมํ
เทสิตฺตํ อาชานามิ ยถา เยเม อนฺตรายิกา ชมฺมา ดูคฺคา ภควตา
เต ปฏฺฐิเสวโต นาทํ อนฺตรายายาติ ๑ มา อาดูโส กณฺฑก เอวํ
อวจ มา ภควนฺตํ อพฺภาจิกฺขิ น หิ สāvคฺคา ภควโต อพฺภกฺขานํ
น หิ ภควา เอวํ วเทยฺย อนฺเนกปริยาเยน อาดูโส กณฺฑก

อนุตฺตรายิกา ชมุมา อุตฺตทา ภคฺวตา อตฺตญฺจ ปนฺ เต ปฏฺิเสวโต
 อนุตฺตรายาย อปฺปสฺสํสาทา กามา อุตฺตทา ภคฺวตา พหุทฺตฺตา
 พหุปายาสํสา อาทันโฉ เอตฺถ ภฺยโย อฏฺุจิกงฺกฏฺุปมา กามา
 อุตฺตทา ภคฺวตา ฯ เป ฯ มิสฺสเปสฺสํปมา กามา อุตฺตทา ภคฺวตา
 ฯ เป ฯ ตินฺนฏฺุปมา กามา อุตฺตทา ภคฺวตา ฯ เป ฯ องฺกการกาสฺสํปมา
 กามา อุตฺตทา ภคฺวตา ฯ เป ฯ สฺสํปมฺนฏฺุปมา กามา อุตฺตทา ภคฺวตา
 ฯ เป ฯ ยาจิตฺตฏฺุปมา กามา อุตฺตทา ภคฺวตา ฯ เป ฯ รุกฺขณฺณฏฺุปมา
 กามา อุตฺตทา ภคฺวตา ฯ เป ฯ อสฺสํสฺสํปมา กามา อุตฺตทา ภคฺวตา
 ฯ เป ฯ สฺสํคฺคิสฺสํสฺสํปมา กามา อุตฺตทา ภคฺวตา ฯ เป ฯ สฺสํปสฺสํสฺสํปมา
 กามา อุตฺตทา ภคฺวตา พหุทฺตฺตา พหุปายาสํสา อาทันโฉ เอตฺถ
 ภฺยโยติ ฯ เอวํปิ โช กณฺฑกโก สมนฺนทฺุเทสฺสํ เคหิ ภิกฺขุหิ
 อุตฺตมาโน ตเถว ตํ ปาปํ ทิฏฺุจิกตํ ภามสํ ปวามาสํ อภินิวิสฺสํ
 โฉหริติ เอวํ พุยา โช อหํ ภนฺเต ภคฺวตา ชมุมํ เทสฺสํ
 อชานามิ ยถา เยเม อนุตฺตรายิกา ชมุมา อุตฺตทา ภคฺวตา เต
 ปฏฺิเสวโต นาสํ อนุตฺตรายายาติ ฯ ยโต โช เต ภิกฺขุ นาสํชิสฺสํ
 กณฺฑกํ สมนฺนทฺุเทสฺสํ เอตฺสํมา ปาปกา ทิฏฺุจิกตา วิเวเจตฺุ อถโช
 เต ภิกฺขุ เยน ภคฺวา เตนุสฺสํกมฺมิสฺสํ อุตฺตงฺกมิตฺวา ภคฺวโต
 เอตมฺตถํ อารโจะสฺสํ ฯ อถโช ภคฺวา เอตฺสํมํ นิทานเ เอตฺสํมํ
 ปกฺรเณ ภิกฺขุสฺสํสฺสํ สมนฺนิปาตาเปตฺวา กณฺฑกํ สมนฺนทฺุเทสฺสํ ปฏฺิปุจฺุ
 สฺสํจํ ทิว เต กณฺฑก เอวํปิ ปาปํ ทิฏฺุจิกตํ อุตฺตปมฺนํ ตถาหํ

๖๗๓] ปาจิตฺตียกณฺเฑ สํปฺปาดนกวคฺคฺสฺส ทสฺมตฺถิขฺวาปทํ นิทานํ ๔๔๓

ภคฺวตา ชมฺมํ เทสํคํ อาชานามิ ยถา เยเม อนฺตรายิกา ชมฺมา
วฺคฺตา ภคฺวตา เต ปฏฺฐิเสวโต นาทํ อนฺตรายายาติ ฯ เอวํ พฺยา
โฆ อหํ ภนฺเต ภคฺวตา ชมฺมํ เทสํคํ อาชานามิ ยถา เยเม
อนฺตรายิกา ชมฺมา วฺคฺตา ภคฺวตา เต ปฏฺฐิเสวโต นาทํ อนฺตรา-
ยายาติ ฯ กสฺสํ นุ โฆ นามํ คฺวํ โมชปฺริสฺส มยา เอวํ ชมฺมํ
เทสํคํ อาชานาถิ นนุ มยา โมชปฺริสฺส อนฺเนกปริยาเยน อนฺตรายิกา
ชมฺมา วฺคฺตา อตฺตญฺจ ปน เต ปฏฺฐิเสวโต อนฺตรายาย อปฺปสฺ-
สํทา กามา วฺคฺตา มยา พหุทฺทฺชา พหุปฺยาสา อาทันโฉ
เอตฺถ ภฺยโย อฏฺฐิจิถฺกนฺตฺวปฺมา กามา วฺคฺตา มยา ฯ เป ฯ
มัสสเปสฺสฺวปฺมา กามา วฺคฺตา มยา ฯ เป ฯ ตินฺนุทฺทฺวปฺมา กามา
วฺคฺตา มยา ฯ เป ฯ อญฺคารกาสฺสฺวปฺมา กามา วฺคฺตา มยา ฯ เป ฯ
สฺสึปฺนทฺวปฺมา กามา วฺคฺตา มยา ฯ เป ฯ ยาจิตฺกนฺตฺวปฺมา กามา วฺคฺตา
มยา ฯ เป ฯ รุกฺขณฺตฺวปฺมา กามา วฺคฺตา มยา ฯ เป ฯ อสฺสึนฺตฺวปฺมา
กามา วฺคฺตา มยา ฯ เป ฯ สฺตฺตฺตฺวปฺมา กามา วฺคฺตา มยา
ฯ เป ฯ สํปฺปสฺสึรปฺมา กามา วฺคฺตา มยา พหุทฺทฺชา พหุปฺยาสา
อาทันโฉ เอตฺถ ภฺยโย อถ จ ปน คฺวํ โมชปฺริสฺส อคฺคฺนา
ทฺทฺคฺคฺทฺเทน ทิฏฺฐิจิถฺเทน อเมห เจว อพฺภาจิกฺขสฺส อคฺคฺตฺวานญฺจ ขนฺติ
พหุญฺจ อปฺนฺณํ ปสฺสวสฺสํ คํ หิ เต โมชปฺริสฺส ภวิสฺสคฺติ ทสฺมตฺถคํ
อหิตาย ทฺทฺชาย เนคํ โมชปฺริสฺส อปฺปสฺนฺนํ วา ปสฺสาทาย
ปสฺนฺนํ วา ภฺยโยภาวาย อถเขวคํ โมชปฺริสฺส อปฺปสฺนฺนา-

นญฺเจว อปฺปสํทหาย ปสฺสนฺนทานญฺจ เอกจฺจนํ อญฺฉตฺตทายาติ ฯ
 วิคฺรหิตฺวา ชมฺมํ กถํ กตฺวา ภิกฺขุ อามนฺเตสฺสิ เตนหิ ภิกฺขเว
 สงฺฆโฆ กณฺฑกํ สํมณฺฑเทสํ นาสฺสํ เหวณฺจ ปน ภิกฺขเว
 นาสฺสคฺคโผ อชฺชตฺตคฺเค เต อาวุสฺสํ กณฺฑกนฺน เจว สฺส
 ภควา สํคฺคา อปทิสฺสคฺคโผ ยมฺมบีจฺฉเว สํมณฺฑเทสํ ตณฺหติ
 ภิกฺขุหิ สํหฺริ ทฺวิรตฺตคฺคิรตฺตํ สหเสยฺยํ สํหํ เต นคฺคิ จร
 มฺบีเร วินสฺสํสํติ ฯ อถโฆ สงฺฆโฆ กณฺฑกํ สํมณฺฑเทสํ
 นาสฺสํ ฯ

[๖๗๕] เตน โฆ ปน สํเยน ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ ชานํ ตถานาสฺสํ
 กณฺฑกํ สํมณฺฑเทสํ อุปฺปาทาเปณตฺมึ อุปฺปฏฺฐจฺาเปณตฺมึ สํมฺภุญฺชณตฺมึ
 สหํหึ เสยฺยํ กปฺเปณตฺมึ ฯ เย เต ภิกฺขุ อุปฺปบีจฺฉา ฯ เป ฯ เต
 อชฺชฉายนตฺมึ ชฺยนตฺมึ วิปฺวาเจนตฺมึ กถํ หิ นาม ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ
 ชานํ ตถานาสฺสํ กณฺฑกํ สํมณฺฑเทสํ อุปฺปาทาเปสฺสํตฺมึ อุปฺปฏฺฐจฺา-
 เปสฺสํตฺมึ สํมฺภุญฺชิสฺสํตฺมึ สหํหึ เสยฺยํ กปฺเปสฺสํตฺมึ ฯ เป ฯ
 สจฺจํ กิร ตฺตฺเมห ภิกฺขเว ชานํ ตถานาสฺสํ กณฺฑกํ สํมณฺฑเทสํ
 อุปฺปาทาเปถามึ อุปฺปฏฺฐจฺาเปถามึ สํมฺภุญฺชถามึ สหํหึ เสยฺยํ กปฺเป-
 ถาติ ฯ สจฺจํ ภควาติ ฯ วิคฺรหิ พุทฺโธ ภควา กถํ หิ นาม
 ตฺตฺเมห โมชฺสปฺริสฺสา ชานํ ตถานาสฺสํ กณฺฑกํ สํมณฺฑเทสํ อุป-
 ปาทาเปสฺสํตฺมึ อุปฺปฏฺฐจฺาเปสฺสํตฺมึ สํมฺภุญฺชิสฺสํตฺมึ สหํหึ เสยฺยํ

๑ มฺวีเรติ ปร อมามกาทิ ตพฺพพณฺณนา ฯ

๖๗๕] ปาจิตฺตियกณฺเฑ สํปฺปาณกวกุคฺคฺสฺส ทสฺมสฺสึทฺธาปทํ วิทฺฐโค ๔๔๕

กปฺเปสฺสํตํ เนทํ โมชฺปฺริสฺสา อปฺปสฺนฺนํ นํ วา ปสฺสํทาย ปสฺนฺนํ
วา ภฺยฺโยภาวาย ๑ เป ๑ เหวณฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สฺสิทฺธาปทํ อุตฺติ-
เสยฺยถา สํณฺทฺเทโสมี เจ เอวํ วทฺเขยฺย ตถาหิ ภควตา
ชฺมมํ เทสิตฺตํ อชานามิ ยถา เยเม อนฺตรายิกา ชฺมมา อุตฺตา
ภควตา เค ปฏฺิเสวโต นาทํ อนฺตรายายาติ ๑ โส สํณฺทฺเทโส
ภิกฺขุหิ เอวมสฺสํ วจฺนํโย มา อาวุโส สํณฺทฺเทสํ เอวํ อวจ
มา ภควนฺตํ อพฺภากิฏฺธิ น หิ สํสฺสุ ภควโต อพฺภกฺขานํ น
หิ ภควา เอวํ วทฺเขยฺย อเนกปริยาเยน อาวุโส สํณฺทฺเทสํ
อนฺตรายิกา ชฺมมา อุตฺตา ภควตา อตฺตญฺจ ปน เค ปฏฺิเสวโต
อนฺตรายายาติ ๑ เหวณฺจ โส สํณฺทฺเทโส ภิกฺขุหิ อจฺจมาโน
ตถเว ปคฺคณฺเฑหฺยฺย โส สํณฺทฺเทโส ภิกฺขุหิ เอวมสฺสํ วจฺนํโย
อชฺชตฺคฺเค เค อาวุโส สํณฺทฺเทสํ น เจว โส ภควา สฺสฺสฺสา
อปทิสฺสิตฺตพฺโพ ยมฺมํเบญฺเจ สํณฺทฺเทสํ สภฺนฺติ ภิกฺขุหิ สทฺธิ
ทฺวิรตฺตติรตฺตํ สหเสยฺยํ สํปี เค นตฺถิ จร ปิเร วินฺตฺสํติ ๑
โย ปน ภิกฺขุ ชานํ ตถานาสิตฺตํ สํณฺทฺเทสํ อปฺปสาเปยฺย วา
อฺปฺปจฺจาเปยฺย วา สํมฺภุญฺเชยฺย วา สห วา เสยฺยํ กปฺเปยฺย
ปาจิตฺตियนฺติ ๑

[๖๗๕] สํณฺทฺเทโส นาม สํมณฺโเว อจฺจติ ๑ เอวํ วทฺเขยฺยติ
ตถาหิ ภควตา ชฺมมํ เทสิตฺตํ อชานามิ ยถา เยเม อนฺตรายิกา
ชฺมมา อุตฺตา ภควตา เค ปฏฺิเสวโต นาทํ อนฺตรายายาติ ๑

[๖๗๖] โส สมนุฑุเทโสติ โย โส เหวอวาทิ สมนุฑุเทโส ฯ
 ภิกขุหีติ อญฺเณหิ ภิกขุหิ ฯ เย ปสฺสํนฺติ เย สฺถนฺนฺติ เตหิ
 วคฺคพฺโพ มา อากุโส สมนุฑุเทโส เหวอ อวจ มา ภคฺคนฺตํ
 อพฺภาจิกฺขิ น หิ สํวํ ภคฺคโต อพฺภกฺขานํ น หิ ภคฺควา
 เหวอ วเทยฺย อเนกปริยาเยน อากุโส สมนุฑุเทโส อนฺตรายิกา
 ชมฺมา อุกฺคตา ภคฺคตา อตฺตญฺจ ปน เต ปฏฺฐิเสวโต อนฺตรว-
 ยายาติ ฯ ทฺติยมฺมี วคฺคพฺโพ ตฺติยมฺมี วคฺคพฺโพ ฯ สเจ
 ปฏฺฐินิสฺสํชฺชติ อิจฺเจตํ กุสฺสํ โน เจ ปฏฺฐินิสฺสํชฺชติ โส
 สมนุฑุเทโส ภิกขุหิ เหวอมสฺสํ วจฺนีโย อชฺชตฺคฺเค เต อากุโส
 สมนุฑุเทโส น เจว โส ภคฺควา สํคฺคา อปฺทิสฺสิตฺพฺโพ ยมฺบิยฺญเณ
 สมนุฑุเทโส ตภฺนติ ภิกขุหิ สํทฺธิ ทฺวิวคฺคตฺติวคฺคํ สหเสยฺยํ สํมี
 เต นคฺคิ จร มิวเร วินิสฺสาติ ฯ

[๖๗๗] โย ปนาติ โย ยาทิโส ฯ เป ฯ ภิกขุติ ฯ เป ฯ
 อยํ อิมสฺมึ อคฺคเต อธิปฺเปโต ภิกขุติ ฯ ชานาติ นาม สํมํ
 วา ชานาติ อญฺเณ วา คสฺส อวโรเจนฺติ โส วา อวโรเจติ ฯ
 ตถานาสฺตฺนฺติ เหวอนาสฺติ ฯ สมนุฑุเทโส นาม สํมณฺเวิ อจฺจติ ฯ
 อฺปตาเปยฺย วาติ คสฺสํ ปคฺคํ วา จิวํ วา อฺกฺคเทสํ วา
 ปฺริปฺจฺจํ วา ทสฺสํมํติ อฺปตาเปติ อฺปคฺคิ ปาจิตฺติยสฺสํ ฯ
 อฺปฏฺฐาเปยฺย วาติ คสฺสํ อฺจฺจณฺณํ วา มคฺคิํ วา ทนฺตคฺคฺจํ วา
 มุทฺทกํ วา สํทฺธิติ อฺปคฺคิ ปาจิตฺติยสฺสํ ฯ สมนุฑุชฺชเยย

๖๗๗] ปาจิตฺตียกณฺเฑ สํปฺปาณกฺวคฺคฺสฺสํ ทสฺมตฺถิกฺขาปทํ ปทภาชนํ ยํ ๔๔๗

วาติ สํมโภโค นาม เทว สํมโภคา อามิสฺสํมโภโค ๑ ชมฺม-
สํมโภโค ๑ ๗ อามิสฺสํมโภโค นาม อามิสฺสํ เทติ วา ปฏิกุณฺหาติ
วา อापคฺติ ปาจิตฺตียสฺสํ ๗ ชมฺมสํมโภโค นาม อุกฺกทิสฺสํติ วา
อุกฺกทิสฺสาเปติ วา ๗ ปเทน อุกฺกทิสฺสํติ วา อุกฺกทิสฺสาเปติ วา ปเท
ปเท อापคฺติ ปาจิตฺตียสฺสํ ๗ อกฺขราย อุกฺกทิสฺสํติ วา อุกฺกทิสฺสาเปติ
วา อกฺขรกรฺขราย อापคฺติ ปาจิตฺตียสฺสํ ๗ สห วา เสยฺยํ
กบฺปเปยฺยาติ เอกจฺจนฺเน นาสิตฺเก สมนฺนทฺเทสฺสํ นิปนฺเน ภิက္ขุ
นิปฺชชติ อापคฺติ ปาจิตฺตียสฺสํ ๗ ภิက္ขุ นิปนฺเน นาสิตฺโก
สมนฺนทฺเทสฺสํ นิปฺชชติ อापคฺติ ปาจิตฺตียสฺสํ ๗ อุกฺโก วา
นิปฺชชนฺติ อापคฺติ ปาจิตฺตียสฺสํ ๗ อญฺจํหิตฺวา ปุณฺเปปฺนํ นิปฺชชนฺติ
อापคฺติ ปาจิตฺตียสฺสํ ๗

[๖๗๗] นาสิตฺเก นาสิตกฺสณฺณํ อฺปฺตฺวาเปติ วา อฺปฺยฺจํเปติ
วา สํมฺภุณฺชติ วา สห วา เสยฺยํ กบฺปเปติ อापคฺติ ปาจิตฺตียสฺสํ ๗
นาสิตฺเก เวมตีโก อฺปฺตฺวาเปติ วา อฺปฺยฺจํเปติ วา สํมฺภุณฺชติ
วา สห วา เสยฺยํ กบฺปเปติ อापคฺติ ทุกฺกฏสฺสํ ๗ นาสิตฺเก
อนาสิตกฺสณฺณํ อฺปฺตฺวาเปติ วา อฺปฺยฺจํเปติ วา สํมฺภุณฺชติ วา
สห วา เสยฺยํ กบฺปเปติ อนापคฺติ ๗ อนาสิตฺเก นาสิตกฺสณฺณํ
อापคฺติ ทุกฺกฏสฺสํ ๗ อนาสิตฺเก เวมตีโก อापคฺติ ทุกฺกฏสฺสํ ๗
อนาสิตฺเก อนาสิตกฺสณฺณํ อนापคฺติ ๗

[๖๗๘] อนาปคฺติ อนาสิตโกติ ชานาติ ทํ ทิฏฐิจิ ปฏฺิ-
 นิสฺสํฐโงติ ชานาติ อุมมตฺตกถสฺส อาทิกมฺมิกถสฺสํติ ฯ
 ทสฺมตฺติกาปทํ นิฏฐิตํ ฯ
 สบฺปภาณกวกฺโข สคฺตโม ฯ

คตฺสํทุกฺทานํ

สณฺจิจฺจวธสฺสฺปภาณํ อุกฺโกทฺฐุจฺจตฺตนาทํ
 อุนวํสฺติ สคฺตณฺจ สํวิธานอวิฏฐิกํ
 อุกฺกขิตฺตกณฺฑกณฺฑเจว ทสฺส ตฺติกาปทา อิเมติ ฯ

สหรมุมิกวคฺคสฺส ปจฺมสฺกฺขาปทํ

[๒๘๐] เตน สฺมเยน พุทฺโธ ภควา โสสมฺพิยํ วิหริตี
 ไชยสฺสคาราเม ฯ เตน โส ปน สฺมเยน อายสฺมา ฉนฺโน อนาจารํ
 อจารตี ฯ ภิกฺขุ เหวมาหํสุ มา อากุโส ฉนฺน เหวรุมํ อกาสิ
 เนตํ กปฺปคฺคตี ฯ โส เหวํ วเทตี น ตาวาหํ อากุโส เอตสฺมึ
 สฺกฺขาปเท สฺกฺขิสฺสํสามิ ยาว นนฺณํ ภิกฺขุํ พุยฺยคฺคํ วจินยชฺรํ ปริ-
 ปฺจฺจณามํตี ฯ เย เต ภิกฺขุ อปฺปจฺจนา ฯ เป ฯ เต อุตฺตมายนฺตี
 ชฺยยนฺตี วิปาเจนฺตี กถํ หิ นาม อายสฺมา ฉนฺโน ภิกฺขุหิ สห-
 รรมุมิกํ อุกฺจมาโน เหวํ วกฺขตี น ตาวาหํ อากุโส เอตสฺมึ
 สฺกฺขาปเท สฺกฺขิสฺสํสามิ ยาว นนฺณํ ภิกฺขุํ พุยฺยคฺคํ วจินยชฺรํ ปริ-
 ปฺจฺจณามํตี ฯ เป ฯ สจฺจํ กิร คจฺจํ ฉนฺน ภิกฺขุหิ สหรมุมิกํ อุกฺจมาโน
 เหวํ วเทตี น ตาวาหํ อากุโส เอตสฺมึ สฺกฺขาปเท สฺกฺขิสฺสํสามิ
 ยาว นนฺณํ ภิกฺขุํ พุยฺยคฺคํ วจินยชฺรํ ปริปฺจฺจณามํตี ฯ สจฺจํ ภควาตี ฯ
 วิคฺครหิ พุทฺโธ ภควา กถํ หิ นาม คจฺจํ โมฆปฺริสฺสํ ภิกฺขุ สห-
 รรมุมิกํ อุกฺจมาโน เหวํ วกฺขตี น ตาวาหํ อากุโส เอตสฺมึ
 สฺกฺขาปเท สฺกฺขิสฺสํสามิ ยาว นนฺณํ ภิกฺขุํ พุยฺยคฺคํ วจินยชฺรํ ปริ-
 ปฺจฺจณามํตี เนตํ โมฆปฺริสฺสํ อปฺปสฺสณฺนํ วา ปสฺสาทาย ปสฺสณฺนํ
 วา ภิชฺชโยภาวาย ฯ เป ฯ เหวจฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สฺกฺขาปทํ
 อุตฺตมํ โย ปน ภิกฺขุ ภิกฺขุหิ สหรมุมิกํ อุกฺจมาโน เหวํ

วเทยย น ตาวาหิ อากุโส เอตสฺมี สิกฺขาปเท สิกฺขิสฺสํสามิ
ยาว นนฺณํ ภิกฺขุํ พุยฺยคฺคํ วินยชฺรํ ปริปฺพุตฺตํ ปาจิตฺตियํ ฯ
สิกฺขมาเนน ภิกฺขเว ภิกฺขุณา อณฺณคคพฺพํ ปริปฺพุตฺตพฺพํ ปริปณฺหิ-
คพฺพํ ฯ อยํ คคฺค สํมจฺจติ ฯ

[๖๘๓] โย ปนาติ โย ยาทีโส ฯ เป ฯ ภิกฺขุติ ฯ เป ฯ อยํ
อิมสฺมี อคฺคเ อธิปเปโต ภิกฺขุติ ฯ ภิกฺขุหิติ อณฺณเวหิ ภิกฺขุหิ ฯ
สํหรมฺมิกิ นาม ยํ ภคฺคตา ปณฺณคคํ สิกฺขาปทํ เอตํ สห-
รมฺมิกิ นาม ฯ เตน วุจฺจมาโน เอวํ วเทติ น ตาวาหิ อากุโส
เอตสฺมี สิกฺขาปเท สิกฺขิสฺสํสามิ ยาว นนฺณํ ภิกฺขุํ พุยฺยคฺคํ วินยชฺรํ
ปณฺหิตํ เมธาวิ พหุสฺสคํ ชมฺมกถิกิ ปริปฺพุตฺตํ ภณฺติ อापคฺติ
ปาจิตฺตियสฺส ฯ

[๖๘๔] อฺปสฺมฺปนฺเน อฺปสฺมฺปนฺนสฺสณฺณิ เอวํ วเทติ อापคฺติ
ปาจิตฺตियสฺส ฯ อฺปสฺมฺปนฺเน เวมฺติโก เอวํ วเทติ อापคฺติ
ปาจิตฺตियสฺส ฯ อฺปสฺมฺปนฺเน อฺนฺปสฺมฺปนฺนสฺสณฺณิ เอวํ วเทติ
อฺปคฺติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ อฺปฺปณฺณคคฺเตน วุจฺจมาโน อิทํ น
สํถฺเตชฺชาย น ชฺคคฺคชฺชาย น ปาธาทิกชฺชาย น อฺปจฺชชฺชาย น วิริยา-
รฺมฺภาย สํวคฺคคฺคิ เอวํ วเทติ น ตาวาหิ อากุโส เอตสฺมี
สิกฺขาปเท สิกฺขิสฺสํสามิ ยาว นนฺณํ ภิกฺขุํ พุยฺยคฺคํ วินยชฺรํ
ปณฺหิตํ เมธาวิ พหุสฺสคํ ชมฺมกถิกิ ปริปฺพุตฺตํ ภณฺติ อापคฺติ
ทุกฺกฏสฺส ฯ อฺนฺปสฺมฺปนฺเนน ปณฺณคคฺเตน วา อฺปฺปณฺณคคฺเตน วา

๖๘๕] ปาจิตฺตียกณฺเฑ สหฺรมฺมิกวคฺคฺสฺส ปจฺมสํกฺขาปทํ อนาปตฺติ ๕๕๓

ดฺดุจฺจมาโน อิทํ น ตถฺเตชฺชาย น รุตฺตตฺตาย น ปาสาทิกตฺตาย น
อปรฺจยฺาย น วิริยารมฺภาย ตํวคฺคฺตํติ เหวํ วเทติ น ตาวาหํ
อาวฺดูโส เอตฺตมฺมิ สํกฺขาปเท สํกฺขิสฺสํสามิ ยาว นนฺณํ ภิกฺขุํ พุยฺคฺคํ
วินยฺชวํ ปณฺทิตํ เมธาวี พหุสฺสํตํ ชมฺมกถิกํ ปริปฺพุณฺนามํติ ภาณติ
อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสํ ๑ อนฺุปลํปนฺเน อฺุปลํปนฺนสฺสณฺณํ อาปตฺติ
ทุกฺกฏสฺสํ ๑ อนฺุปลํปนฺเน เวมฺติโก อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสํ ๑
อนฺุปลํปนฺเน อนฺุปลํปนฺนสฺสณฺณํ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสํ ๑

[๖๘๓] สํกฺขมาเนนาติ สํกฺขิตฺตกาเมน ๑ อณฺุณาตพฺพนฺติ ฆานิ-
ตพฺพํ ๑ ปริปฺพุณฺนิตพฺพนฺติ อิทํ ภาเน กถํ อิมสฺสํ โก อตฺโตติ ๑
ปริปฺณฺหิตพฺพนฺติ จินฺเตตพฺพํ ศุตฺยิตพฺพํ ๑ อยํ ตตฺถ สํมํจฺติ
อยํ ตตฺถ อนฺุชฺมมฺตา ๑

[๖๘๔] อนาปตฺติ ฆานิสฺสํสามิ สํกฺขิสฺสํสามํติ ภาณติ อุมฺมตฺต-
กสฺสํ อาทิกมฺมิกสฺสํสามิ ๑

ปจฺมสํกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ๑

ทุตติยสิกขาปทํ

[๖๘๕] เตน . สัมเขน พุทฺโธ ภคฺวา สํวตฺถึณํ วิหริติ เขตฺวเน
อนาถบิณฑิกิสฺส อารามे ๑ เตน โข ปน สัมเขน ภคฺวา ภิกฺขุณฺํ
อเนกปริยาเยน วินยกถํ กเถติ วินยสฺส วณฺณํ ภาสฺติ วินย-
ปริยตฺติยา วณฺณํ ภาสฺติ อาทิสฺส อาทิสฺส อายสฺมโต อุปาสิสฺส
วณฺณํ ภาสฺติ ๑ ภิกฺขุ ภคฺวา โข อเนกปริยาเยน วินยกถํ
กเถติ วินยสฺส วณฺณํ ภาสฺติ วินยปริยตฺติยา วณฺณํ ภาสฺติ
อาทิสฺส อาทิสฺส อายสฺมโต อุปาสิสฺส วณฺณํ ภาสฺติ หนฺท
มยํ อาวุโส อายสฺมโต อุปาสิสฺส สันติเก วินยํ ปริยาปฺณามาติ ๑
เต ๑ พฺหุ ภิกฺขุ เถวา ๑ นวา ๑ มชฺฌิมา ๑ อายสฺมโต
อุปาสิสฺส สันติเก วินยํ ปริยาปฺณนฺติ ๑ อถ โข ฉพฺพคฺคิยานํ
ภิกฺขุณฺํ เขตฺทโหสี เขตฺรหิ โข อาวุโส พฺหุ ภิกฺขุ เถวา ๑
นวา ๑ มชฺฌิมา ๑ อายสฺมโต อุปาสิสฺส สันติเก วินยํ ปริยา-
ปฺณนฺติ สเจ อิเม วินเย ปกคณฺเณโน ภวิสฺสํนฺติ อเมห
ยติจฺฉกํ ภาทกฺกมฺิสฺสํนฺติ ปริกกฺกมฺิสฺสํนฺติ หนฺท มยํ อาวุโส
วินยํ วิจฺฉนฺเณมาติ ๑ อถ โข ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ ภิกฺขุ อุปสงฺกมิตฺวา
เฮวํ วเทนฺติ กิํ ปนิเมหิ ชฺทฺททานุชฺทเทเกหิ สิกฺขาปเทหิ ชฺทฺทิจฺฐเจหิ
ยาวเทว กุกฺกจฺจาย วิหเสาย วิเตขาย สํวตฺถนฺตํติ ๑ เย เต
ภิกฺขุ อปฺปิจฺฉา ๑ เป ๑ เต ชฺชณฺายนฺติ ชฺชํนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ

๖๘๗] ปาจิตฺตियกฺกนฺท สหฺมมิกวคฺคสฺส ทฺตฺตฺยสฺสึทฺตฺตํ วิทฺตํ โค ๔๕๓

หิ นาม นพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ วจฺฉํ วจฺฉนฺนสฺสํคฺคิ ๑ เป ๑ สจฺจํ
กิรฺ คฺมุเห ภิกฺขเว วจฺฉํ วจฺฉนฺนเถวติ ๑ สจฺจํ ภคฺวาติ ๑ วจฺฉริ
พฺพุโธ ภคฺวา กถํ หิ นาม คฺมุเห โมชฺปฺริสา วจฺฉํ วจฺฉนฺนสฺสํ
นฺตํ โมชฺปฺริสา อปฺปสฺนฺนํ วา ปสฺนํ วา ปสฺนํ วา ภฺยโย-
ภาวาย ๑ เป ๑ เหวณฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สฺสึทฺตํ อุตฺตฺตํ
โย ปน ภิกฺขุ ปาติโมกฺเข อุตฺตฺตํมาเน เหวํ วเทยฺย ก็ ปนฺนิเมหิ
ชฺชทฺทํชฺชทฺทํเกหิ สฺสึทฺตํเทหิ อุตฺตฺตํเจหิ ยาวเทว กุฏฺฏจฺจาย
วิหฺสํชย วิเตชย สํวคฺคนฺตํคฺคิ สฺสึทฺตํทวิทฺตํนฺนเก ปาจิตฺตฺยนฺติ ๑

[๖๘๘] โย ปนํติ โย ยาทิสํ ๑ เป ๑ ภิกฺขุติ ๑ เป ๑ อํ
อิมํสํมํ อตฺเต อธิปฺเปโต ภิกฺขุติ ๑ ปาติโมกฺเข อุตฺตฺตํมาเนติ
อุตฺตฺตํนฺเต วา อุตฺตฺตํเปเนเต วา สจฺฉนํ วา กโรนฺเต ๑ เหวํ
วเทยฺยติ ก็ ปนฺนิเมหิ ชฺชทฺทํชฺชทฺทํเกหิ สฺสึทฺตํเทหิ อุตฺตฺตํเจหิ
ยาวเทว กุฏฺฏจฺจาย วิหฺสํชย วิเตชย สํวคฺคนฺติ เย อิมํ ปฺริยา-
ปฺปนฺติ เตสํ กุฏฺฏจฺจํ โหติ วิหฺสํชํ โหติ วิเตชํ โหติ เย
อิมํ น ปฺริยาปฺปนฺติ เตสํ กุฏฺฏจฺจํ น โหติ วิหฺสํชํ น โหติ
วิเตชํ น โหติ อนฺนุทฺตํจฺจํ อิทํ วรํ อนฺนุคฺคหิตํ อิทํ วรํ
อปฺริยาปฺปํ อิทํ วรํ อชาริตํ อิทํ วรํ วจฺฉโย วา อนฺนุคฺคชยคฺค
อิมํ วา ภิกฺขุ อปฺกตคฺคณฺโน โหนฺตุติ อฺปฺสํมฺปนฺนสฺสํ วจฺฉนํ
วจฺฉนฺนติ อปฺคฺติ ปาจิตฺตฺยสฺสํ ๑

[๖๘๙] อฺปฺสํมฺปนฺเน อฺปฺสํมฺปนฺนสฺสํนํ วจฺฉนํ วจฺฉนฺนติ อปฺคฺติ

ปาจิตฺตียสฺส ๑ อุนฺสํมฺปนฺเน เวมตีโก วินยํ วิวณฺเณติ อापคฺติ
 ปาจิตฺตียสฺส ๑ อุนฺสํมฺปนฺเน อนุนฺสํมฺปนฺนสฺสณฺณิ วินยํ วิวณฺเณติ
 อापคฺติ ปาจิตฺตียสฺส ๑ อณฺณิ ชมฺมํ วิวณฺเณติ อापคฺติ
 ทุกฺกฏสฺส ๑ อนุนฺสํมฺปนฺนสฺส วินยํ วา อณฺณิ วา ชมฺมํ
 วิวณฺเณติ อापคฺติ ทุกฺกฏสฺส ๑ อนุนฺสํมฺปนฺเน อุนฺสํมฺปนฺนสฺสณฺณิ
 อापคฺติ ทุกฺกฏสฺส ๑ อนุนฺสํมฺปนฺเน เวมตีโก อापคฺติ ทุกฺกฏสฺส ๑
 อนุนฺสํมฺปนฺเน อนุนฺสํมฺปนฺนสฺสณฺณิ อापคฺติ ทุกฺกฏสฺส ๑

[๒๘๘] อนापคฺติ น วิวณฺเณตุกาโม อิงฺฆ ตาว สฺตฺตฺนเต
 วา คาทาโย วา อภิชมฺมํ วา ปริยาปฺนสฺสํ ปจฺฉา วินยํ
 ปริยาปฺนสฺสํสํตี ภาณติ อุมฺมคฺตฺกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสํสํตี ๑

ทุกฺกฏสฺสทฺตํ นิฏฺฐิตํ ๑

ตติยสิกขาปทํ

[๒๘๘] เตน สัมเยน พุทฺโธ ภควา สํวตฺถิยํ วิหริติ เสตฺวเน
อนาถปิ่นฺทิกัสสํ อารามे ฯ เตน โส ปน สัมเยน ฉพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ อนาจารํ อจฺริตฺวา อณฺณาณเกน อาปนฺนาติ ชานนฺตฺติ
ปาติโมกฺเข อุตฺถิสฺสํมานเ เอวํ วทนฺติ อิทาเนว โส มยํ ชานาม
อยมฺมํ กิร ชมฺโม สุตฺตาคโค สุตฺตปฺริยาปนฺโน อนฺวตฺตมฺมาสํ
อฺตุเทสํ อากจฺฉตฺติ ฯ ये के भिक्षु अपूर्जिता १ पे १ के
अशुभान्ति च्यन्ति विपाजन्ति गच्छंति नाम चपुपคिया भिक्षु
पातिमोग्खे अत्थिसस्समाने एवํ वग्खन्ति อิทาเนव โส मयं चानाम
अयम्भि किर चम्भो सुत्ताकโค सुत्तपियापन्नो अनवत्तम्ममासं
अत्तुत्तसं आकज्जत्ति १ पे १ संजं किर कुम्हे भिक्षवे पातिमोग्खे
अत्थिसस्समाने एवํ वत्ते अิทาเนव โส मयं चानाम अयम्भि
किर चम्भो सुत्ताकโค सुत्तपियापन्नो अनवत्तम्ममासं अत्तुत्तसं
आकज्जत्ति १ संजं भक्वति १ विरहि पुत्तो भक्वा गच्छंति
नाम कुम्हे मोचपूरिता पातिमोग्खे अत्थिसस्समाने एवํ वग्ख
अิทาเนव โส मयं चानाम अयम्भि किर चम्भो सुत्ताकโค
सुत्तपियापन्नो अनवत्तम्ममासं अत्तुत्तसं आकज्जत्ति नेत्तं मोच-
पूरिता अप्पत्तन्नानं वा पत्ताथाय पत्तन्नानं वा गियโยภาवाय १ पे १
एवम्भ पन भिक्षवे อิมं สิกขาपत्तं अत्थิสเสยฺยาถ โย ปน भिक्षु

อนนฺวทฺธมฺมาถํ ปาติโมกฺเข อุกฺกทิสฺสฺมาเน เอวํ วทฺเขยฺย อิทาเนว
 ไช อหํ ชานามิ อยมฺบิ กิร รมฺโม สุตฺตาคโต สุตฺตปริยาปนฺโน
 อนนฺวทฺธมฺมาถํ อุกฺกเทถํ อากฺกจฺจตฺตํ ๑ คณฺเจ ภิกฺขุ อณฺเวย ภิกฺขุ
 ชาเนยฺยํ นิสินฺนปฺพุพฺพํ อิมินา ภิกฺขุณา ทฺวจิตฺติกฺขตฺตํ ปาติโมกฺเข
 อุกฺกทิสฺสฺมาเน โโก ปน วาโท ภियฺโยติ น จ ตสฺส ภิกฺขุโน
 อณฺเวยาณเณน มฺคฺติ อตฺถิ ยมฺจ ตตฺถ อापคฺติ อापนฺโน
 คณฺจ ยถารมฺโม กาวเรตฺพโผ อุกฺกทริณฺจสฺสํ โมะโห อารोเปตฺพโผ
 ตสฺส เต อากฺุโส อตฺตภา ตสฺส เต ทฺถตฺถทฺธิ ยํ ตวํ ปาติโมกฺเข
 อุกฺกทิสฺสฺมาเน น สํวฺกํ อฏฺฐิจิตฺตวา มนสิกโรสฺสํติ ๑ อิทํ ตสฺมํ
 โมะหนเก ปาจิตฺตियนฺติ ๑

[๖๘๐] โย ปนาติ โย ยาทิสํ ๑ เป ๑ ภิกฺขุติ ๑ เป ๑ อยํ
 อิมสฺมํ อตฺถ อธิปฺเปโต ภิกฺขุติ ๑ อนนฺวทฺธมฺมาถนฺติ อนฺุโปสฺสํติ ๑
 ปาติโมกฺเข อุกฺกทิสฺสฺมาเนติ อุกฺกทิสฺสฺนฺเต ๑ เอวํ วทฺเขยฺยติ อนาจารํ
 อากฺกจฺจวา อณฺเวยาณเณน อापนฺโนติ ชานนฺคฺติ ปาติโมกฺเข
 อุกฺกทิสฺสฺมาเน เอวํ วเทติ อิทาเนว ไช อหํ ชานามิ อยมฺบิ
 กิร รมฺโม สุตฺตาคโต สุตฺตปริยาปนฺโน อนนฺวทฺธมฺมาถํ อุกฺกเทถํ
 อากฺกจฺจตฺตํ อापคฺติ ทฺถกฺกฏสฺสํ ๑

[๖๘๑] คณฺเจติ โมะเหตุกามํ ภิกฺขุ อณฺเวย ภิกฺขุ ชาเนยฺยํ
 นิสินฺนปฺพุพฺพํ อิมินา ภิกฺขุณา ทฺวจิตฺติกฺขตฺตํ ปาติโมกฺเข อุกฺกทิสฺสฺมาเน

๑ ย. ม. อุกฺกทริ ๑สฺสํ ๑

๖๘๓] ปาจิตฺตียกณฺเฑ สหรมฺมิกวคฺคฺสฺส คตฺตียสฺสิปฺทวาทํ ปทภาชนํ ๔๕๗

โก ปน วาโท ภฺยโยติ น จ คฺสฺสฺส ภิกฺขุโน อณฺเฎณเณ
มฺมุติ อตฺถิ ยณฺจ คตฺถ อปคฺติ อปนฺโน ตณฺจ ยถารมฺโม
การเวตพฺโพ อุตฺถวิณฺจฺสฺส โมโห อาริเปตพฺโพ ฯ เอวณฺจ
ปน ภิกฺขเว อาริเปตพฺโพ ฯ พฺยตฺเตน ภิกฺขุณา ปฏฺิพฺเตน สงฺโฆ
วาทพฺโพ สฺสณาคฺคฺ เม ภนฺเต สงฺโฆ อຍံ อิตฺถนฺนาโม
ภิกฺขุ ปาติโมกฺเข อุตฺถิสฺสฺมาเน น สํชุกํ อฏฺุจิกฺตฺวา มนสิกโรติ ฯ
ยถิ สงฺฆสฺส ปตฺตกฺคตฺถํ สงฺโฆ อิตฺถนฺนามสฺส ภิกฺขุโน โมหํ
อาริเปยฺย ฯ เอสํ ฅตฺติ ฯ สฺสณาคฺคฺ เม ภนฺเต สงฺโฆ อຍံ
อิตฺถนฺนาโม ภิกฺขุ ปาติโมกฺเข อุตฺถิสฺสฺมาเน น สํชุกํ อฏฺุจิกฺตฺวา
มนสิกโรติ ฯ สงฺโฆ อิตฺถนฺนามสฺส ภิกฺขุโน โมหํ อาริเปติ ฯ
ยสฺสํยสฺมโต ฆมฺติ อิตฺถนฺนามสฺส ภิกฺขุโน โมหสฺส อาริปนา
โส ฅนฺหสฺส ยสฺสํ นกฺฆมฺติ โส ภาเสยฺย ฯ อาริเปโต
สงฺเขน อิตฺถนฺนามสฺส ภิกฺขุโน โมโห ฯ ฆมฺติ สงฺฆสฺส คตฺถมา
คฺคฺนํหิ ฯ เอวเมตํ ฆารยํตีติ ฯ

[๖๘๒] อนาริเปเต โมเห โมเหติ อปคฺติ ทุกฺกฏฺสฺส ฯ
อาริเปเต โมเห โมเหติ อปคฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๖๘๓] ฆมฺมกฺกฺเม ฆมฺมกฺกฺมฺสฺสณฺณํ โมเหติ อปคฺติ ปาจิตฺติ-
ยสฺส ฯ ฆมฺมกฺกฺเม เวมฺติโก โมเหติ อปคฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ
ฆมฺมกฺกฺเม อฆมฺมกฺกฺมฺสฺสณฺณํ โมเหติ อปคฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ
อฆมฺมกฺกฺเม ฆมฺมกฺกฺมฺสฺสณฺณํ อปคฺติ ทุกฺกฏฺสฺส ฯ อฆมฺมกฺกฺเม

เวมตีโก อปคฺติ ทุกฺกฏสฺส ๑ อธมฺมกมฺเม อธมฺมกมฺมสฺสณฺณํ
 อปคฺติ ทุกฺกฏสฺส ๑

[๖๘๕] อนापคฺติ น วิตุถาเรน สฺสํ โหติ อุนกทฺวิตุติทฺชตฺตุ
 วิตุถาเรน สฺสํ โหติ นโมเหตุกามสฺสํ อุมมตฺตกสฺสํ อาทิ-
 กมฺมิกสฺสํสํตี ๑

คตฺยตฺถิฏฺฐาปทํ นิฏฺฐิตํ ๑

จตุตถสิกขาปทํ

[๒๘๕] เตน สัมเยน พุทฺโธ ภควา สํวคฺคิณํ วิหริติ เขตฺตวเน
อนาถบิณฺฑกิสฺส อารามे ฯ เตน โส ปน สัมเยน ฉพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ กุบีตา อนคฺคตฺตมา สคฺคตฺตวคฺคิยานํ ภิกฺขุณฺโณ ปหารํ เทนฺติ ฯ
เต โรทฺถนฺติ ฯ ภิกฺขุ เอวมาหํสุ กิสฺส ตฺตฺเมห อวฺวโส โรทฺถาติ ฯ
อิเม อวฺวโส ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ กุบีตา อนคฺคตฺตมา อมฺหากํ ปหารํ
เทนฺตํติ ฯ ये เต ภิกฺขุ อปฺปมฺจฺฉา ฯ เป ฯ เต อชฺชฌายนฺติ ชฺชยฺนฺติ
วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ กุบีตา อนคฺคตฺตมา
ภิกฺขุณฺโณ ปหารํ ทสฺสํนฺตํติ ฯ เป ฯ สจฺจํ กิร ตฺตฺเมห ภิกฺขเว กุบีตา
อนคฺคตฺตมา ภิกฺขุณฺโณ ปหารํ เทถาติ ฯ สจฺจํ ภควาติ ฯ วิคฺรหิ
พุทฺโธ ภควา กถํ หิ นาม ตฺตฺเมห โมชฺชปฺริสา กุบีตา อนคฺคตฺตมา
ภิกฺขุณฺโณ ปหารํ ทสฺสํถ เนตํ โมชฺชปฺริสา อปฺปสํนฺนํ นว ปสํทาย
ปสํนฺนํ นว ภิกฺขเวภาวาย ฯ เป ฯ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ
สิกฺขาปทํ อุตฺตฺติเสยฺยถ โย ปน ภิกฺขุ ภิกฺขุสฺสํ กุบีโต อนคฺคตฺตมโน
ปหารํ ทเทยฺย ปาจิตฺติยนฺติ ฯ

[๒๘๖] โย ปนาติ โย ยาทิโส ฯ เป ฯ ภิกฺขุติ ฯ เป ฯ อยํ
อิมสฺมํ อตฺเต อชิปฺเปโต ภิกฺขุติ ฯ ภิกฺขุสฺสํธาติ อฉฺฉยสฺสํ ภิกฺขุสฺสํ ฯ
กุบีโต อนคฺคตฺตมโนติ อนภฺริทฺโธ อาหตฺตจิตฺโต ชิตฺธาโต ฯ ปหารํ
ทเทยฺยาติ กาเยน นว กายปฏฺิพฺพทฺเทน นว นิสฺสํคฺคิเยน นว อนคฺคตฺตมโน

อุปลตตเตนบี ปหาริ เทติ อาปตติ ปาจิตติยตฺถ ๑

[๖๘๗] อุปลตมฺปนฺเน อุปลตมฺปนฺนตฺถณฺนี กุบีโตะ อนตฺตมโน
 ปหาริ เทติ อาปตติ ปาจิตติยตฺถ ๑ อุปลตมฺปนฺเน เวมตติโก
 กุบีโตะ อนตฺตมโน ปหาริ เทติ อาปตติ ปาจิตติยตฺถ ๑ อุ-
 ปลตมฺปนฺเน อนุปลตมฺปนฺนตฺถณฺนี กุบีโตะ อนตฺตมโน ปหาริ เทติ
 อาปตติ ปาจิตติยตฺถ ๑ อนุปลตมฺปนฺนตฺถ กุบีโตะ อนตฺตมโน
 ปหาริ เทติ อาปตติ ทุกฺกฏตฺถ ๑ อนุปลตมฺปนฺเน อุปลตมฺปนฺ-
 นตฺถณฺนี อาปตติ ทุกฺกฏตฺถ ๑ อนุปลตมฺปนฺเน เวมตติโก อาปตติ
 ทุกฺกฏตฺถ ๑ อนุปลตมฺปนฺเน อนุปลตมฺปนฺนตฺถณฺนี อาปตติ ทุกฺกฏตฺถ ๑

[๖๘๘] อนาปตติ เกนจิ วิเหจฺยมาโน โมกฺขาธิปฺปาโย ปหาริ
 เทติ อุมฺมตฺตกตฺถ อาทิกมฺมิกตฺถตฺติ ๑

จตุตฺถตฺถกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ๑

ปณฺจมสํกฺขาปทํ

[๖๘๘] เตน สํมเยน พุทฺโธ ภควา สํวคฺคิยํ วิหริติ เขตฺตวเน
อนาถมีณฺหิถิสฺส อารามे ฯ เตน โห ปน สํมเยน นพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ กุปฺปีตา อนตฺตมฺนา สํคฺคตฺรสํวคฺคิยานํ ภิกฺขุณฺโณ ตตฺสํคฺคิโก อุกฺคิ-
รฺนติ ฯ เต ปหารสํมฺจุจिता โรหนติ ฯ ภิกฺขุ เหวมฺหาหํสํ กิถิสฺส
คฺคฺเมห อากุโส โรทฺถาติ ฯ อีเม อากุโส นพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ กุปฺปีตา
อนตฺตมฺนา อมฺหากํ ตตฺสํคฺคิโก อุกฺคิรฺนคฺคิติ ฯ ये เต ภิกฺขุ อปฺปมฺปิเจฺวา
๑เป๑ เต อุกฺกมฺยานฺติ ชฺชยฺนฺติ วิปาเจฺนฺติ กถํ หิ นาม นพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ กุปฺปีตา อนตฺตมฺนา ภิกฺขุณฺโณ ตตฺสํคฺคิโก อุกฺคิรฺนคฺคิยํคฺคิติ ๑เป๑
สํจํ กิร คฺคฺเมห ภิกฺขเว กุปฺปีตา อนตฺตมฺนา ภิกฺขุณฺโณ ตตฺสํคฺคิโก
อุกฺคิรฺนคฺคิยํ ๑ สํจํ ภควาติ ๑ วิหริหิ พุทฺโธ ภควา กถํ หิ
นาม คฺคฺเมห โมชฺปฺริสา กุปฺปีตา อนตฺตมฺนา ภิกฺขุณฺโณ ตตฺสํคฺคิโก
อุกฺคิรฺนคฺคิยํ เนคํ โมชฺปฺริสา อปฺปสํนฺนํ ๑วา ปสํทาย ปสํนฺนํ
๑วา ภิชฺชโยภาวาย ๑เป๑ เหวมฺเจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สํกฺขาปทํ
อฺทฺทฺหิเสยฺยถาถ โย ปน ภิกฺขุ ภิกฺขุสฺสํ กุปฺปีโต อนตฺตมฺโน ตตฺสํคฺคิโก
อุกฺคิเรยฺย ปาจิคฺคิยฺนฺติ ๑

[๗๐๐] โย ปนาติ โย ยาทิโส ๑เป๑ ภิกฺขุติ ๑เป๑ อยํ
อิมสํมํ อตฺเต อธิปฺเปโต ภิกฺขุติ ๑ ภิกฺขุสฺสํคฺคิยํ อณฺเวยสฺสํ ภิกฺขุสฺสํ ๑
กุปฺปีโต อนตฺตมฺโนติ อนภิวทฺโธ อหคฺคิยํคฺคิยํ ๑ ๑ติชฺชาโต ๑ ตตฺสํคฺคิโก

อุกฺคิเรยฺยาติ กายํ วา กายปฏฺิพทฺุํ วา อนฺตมโส อฺุปลตฺตคฺปิ
อฺุจฺจาเวติ อฺาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ๑

[๗๐๓] อฺุปลตฺมฺปนฺเน อฺุปลตฺมฺปนฺนสฺสณฺณิ กุมีโต อนฺตฺตมโน ตตฺสคฺคิํ
อฺุคฺคิรฺติ อฺาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ๑ อฺุปลตฺมฺปนฺเน เวมตีโก
กุมีโต อนฺตฺตมโน ตตฺสคฺคิํ อฺุคฺคิรฺติ อฺาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ๑
อฺุปลตฺมฺปนฺเน อนฺุปลตฺมฺปนฺนสฺสณฺณิ กุมีโต อนฺตฺตมโน ตตฺสคฺคิํ
อฺุคฺคิรฺติ อฺาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ๑ อนฺุปลตฺมฺปนฺนสฺส กุมีโต อนฺตฺต-
มโน ตตฺสคฺคิํ อฺุคฺคิรฺติ อฺาปตฺติ ทฺุภฺกฏฺสฺส ๑ อนฺุปลตฺมฺปนฺเน
อฺุปลตฺมฺปนฺนสฺสณฺณิ อฺาปตฺติ ทฺุภฺกฏฺสฺส ๑ อนฺุปลตฺมฺปนฺเน เวมตีโก
อฺาปตฺติ ทฺุภฺกฏฺสฺส ๑ อนฺุปลตฺมฺปนฺเน อนฺุปลตฺมฺปนฺนสฺสณฺณิ อฺาปตฺติ
ทฺุภฺกฏฺสฺส ๑

[๗๐๔] อนฺาปตฺติ เกนจิ วิเหจฺยมาโน โมกฺขาธิปฺปาโย ตตฺสคฺคิํ
อฺุคฺคิรฺติ อฺุมฺมตฺตกสฺส อฺาทิกมฺมิกสฺสํสํติ ๑
ปณฺจมสฺสิทฺธาปทํ นิฏฺฐิตํ ๑

ฉกฺฉลฺกฺฉกฺฉกฺ

[๗๐๓] เตน ส่มเยน พุทฺโฆ ภคฺวา สํวตฺถึยฺม วิหฺรติ เชตฺวเน
อนาคมีณฺฑกิสฺส อารามे ๑ เตน โห ปน ส่มเยน ฉพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ ภิกฺขุ อมฺตเกน สํฆาติเสฺสเน อนุทฺธํเสฺนติ ๑ เย เต ภิกฺขุ
อปฺปํจฺจนา ๑ เป ๑ เต อชฺฌายนฺติ ชฺยนฺติ วิปฺวาเจนฺติ กถํ หิ
นาม ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ ภิกฺขุ อมฺตเกน สํฆาติเสฺสเน อนุทฺธ-
เสฺสฺสํคฺคิ ๑ เป ๑ สจฺจํ กิร คฺมุเห ภิกฺขเว ภิกฺขุ อมฺตเกน
สํฆาติเสฺสเน อนุทฺธํเสฺนติ ๑ สจฺจํ ภคฺวาติ ๑ วิคฺรหิ พุทฺโฆ
ภคฺวา กถํ หิ นาม คฺมุเห โมฆปฺริสา ภิกฺขุ อมฺตเกน สํฆา-
ติเสฺสเน อนุทฺธํเสฺสฺสํ เนคํ โมฆปฺริสา อปฺปสํนฺนํ วา ปสํทาย
ปสํนฺนํ วา ภิกฺขเวภิกฺขเว ๑ เป ๑ เชนฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ
ฉกฺฉลฺกฺฉกฺฉกฺ อุตฺถิสฺสยฺยาถ โย ปน ภิกฺขุ ภิกฺขุ อมฺตเกน สํฆา-
ติเสฺสเน อนุทฺธํเสฺยย ปาจิตฺตियนฺติ ๑

[๗๐๔] โย ปนาติ โย ยาติโส ๑ เป ๑ ภิกฺขุติ ๑ เป ๑ อยํ
อิมสฺมํ อตฺเต อธิปฺเปโต ภิกฺขุติ ๑ ภิกฺขุติ อณฺณํ ภิกฺขุ ๑
อมฺตกํ นาม อทฺถุจฺจํ อสฺสํคฺคิ อปฺริสํกิตฺ ๑ สํฆาติเสฺสเนนาติ เตวสํนํ
อณฺณคเวเน อนุทฺธํเสฺยยาติ โจเทติ วา โจทาเปติ วา อาปฺตติ
ปาจิตฺตियสฺส ๑

[๗๐๕] อฺปสํนํปนฺเน อฺปสํนํปนฺนสฺสณฺณํ อมฺตเกน สํฆาติเสฺสเน

อนุทฺธมฺเสติ อปคฺติ ปาจิตฺตียสฺส ๑ อุปสํมฺปนฺเน เวมตีโก อมฺฤตเกน
 สํฆาติเตสฺส อนุทฺธมฺเสติ อปคฺติ ปาจิตฺตียสฺส ๑ อุปสํมฺปนฺเน
 อนุปสํมฺปนฺนสฺสณฺณิ อมฺฤตเกน สํฆาติเตสฺส อนุทฺธมฺเสติ อปคฺติ
 ปาจิตฺตียสฺส ๑ อจฺจรวิปคฺติยา วา ทิฏฺฐิวิปคฺติยา วา อนุทฺธมฺเสติ
 อปคฺติ ทุกกฺกฏสฺส ๑ อนุปสํมฺปนฺนํ อนุทฺธมฺเสติ อปคฺติ ทุกกฺกฏสฺส ๑
 อนุปสํมฺปนฺเน อุปสํมฺปนฺนสฺสณฺณิ อปคฺติ ทุกกฺกฏสฺส ๑ อนุป-
 สํมฺปนฺเน เวมตีโก อปคฺติ ทุกกฺกฏสฺส ๑ อนุปสํมฺปนฺเน อนุป-
 สํมฺปนฺนสฺสณฺณิ อปคฺติ ทุกกฺกฏสฺส ๑

[๗๐๖] อนาปคฺติ คถาสฺสณฺณิ โจเทติ วา โจทาเปติ วา
 อุมฺมคฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสํสํติ ๑

ณฺฏจฺตฺติกาปทํ นิฏฺฐิจิตํ ๑

สัททมนสิกขาบท

[๗๐๗] เตน สัมเขน พุทฺโธ ภควา สāvคฺคิยํ วิหริติ เขตฺวเน
อนาถปิตฺตํทิสฺส อารามे ฯ เตน โช ปน สัมเขน ฉพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ สตฺตฺรสāvคฺคิยานํ ภิกฺขุณฺํ สณฺจิจฺจ กุกฺกัจฺจํ อฺปทหนฺติ
ภควตา อวฺสุโส สิกฺขาปทํ ปณฺณตฺตํ น อฺนวํสฺติวสฺสโส ปุคฺคโต
อฺปสํปฺปาเทตฺทพฺโพติ ตฺมุเห จ อฺนวํสฺติวสฺสสา อฺปสํปฺปนา กจฺจ
โน ตฺมุเห อฺนปสํปฺปนาติ ฯ เต โรทหนฺติ ฯ ภิกฺขุ เหวมาหํสุ
ทิสฺส ตฺมุเห อวฺสุโส โรทถาติ ฯ อีเม อวฺสุโส ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ
อฺมฺหากํ สณฺจิจฺจ กุกฺกัจฺจํ อฺปทหนฺตฺติ ฯ ยเ เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺฉา
ฯเปฯ เต อฺชฺฉายนฺติ ชฺชยนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม ฉพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ ภิกฺขุณฺํ สณฺจิจฺจ กุกฺกัจฺจํ อฺปทหิสฺสํทตฺติ ฯ เปฯ สจฺจํ กิร
ตฺมุเห ภิกฺขเว ภิกฺขุณฺํ สณฺจิจฺจ กุกฺกัจฺจํ อฺปทถถาติ ฯ สจฺจํ
ภควาติ ฯ วิคฺรหิ พุทฺโธ ภควา กถํ หิ นาม ตฺมุเห โมฆปฺริสา
ภิกฺขุณฺํ สณฺจิจฺจ กุกฺกัจฺจํ อฺปทหิสฺสํถ เนตํ โมฆปฺริสา อปฺปสํนฺนํ
วา ปสํทาย ปสํนฺนํ วา ภิยฺโยภาวาย ฯ เปฯ เหวมฺจ ปน
ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อฺทฺททิสฺสยฺยถ โย ปน ภิกฺขุ ภิกฺขุสฺส
สณฺจิจฺจ กุกฺกัจฺจํ อฺปทเหยยฺย อิติสฺส มฺหุคฺคตฺมปฺปํ อมาตฺส ภวิสฺสํทตฺติ
เขตฺเทว ปจฺจยํ กวิคฺวา อนณฺณํ ปาจิตฺตियนฺติ ฯ

[๗๐๘] โย ปนาติ โย ยาทิสฺส ฯ เปฯ ภิกฺขุติ ฯ เปฯ อยํ

อิมสฺมึ อตฺเต อธิปฺเปโต ภิกฺขุติ ๗ ภิกฺขุสฺสํสาติ อณฺเณสฺสํ ภิกฺขุสฺสํ ๗
 สณฺเณจิจฺจาติ ชานนฺโต สณฺชานนฺโต เจจฺจ อภิวิตฺติวา วัตติกฺกโม ๗
 กุกฺกจฺจํ อฺปฺทฺทฺเหยฺยาติ อุนฺวัสฺสํวสฺสํ มณฺเณ ทฺวํ อฺปฺสํมฺปนฺโน
 วิกาเต มณฺเณ ตฺยา ภฺตฺตํ มชฺชํ มณฺเณ ตฺยา ปิตํ มาตุคาเมน
 สฺทฺธิ รโห มณฺเณ ตฺยา นิสฺสินฺนติ กุกฺกจฺจํ อฺปฺทฺทฺติ อฺปฺทฺติ
 ปาจิตฺตฺยสฺสํ ๗ เอตฺเทว ปจฺจยํ ภริตฺวา อณฺเณนฺติ น อณฺโณ
 โภจฺติ ปจฺจโย โหติ กุกฺกจฺจํ อฺปฺทฺทฺติ ๗

[๗๐๘] อฺปฺสํมฺปนฺเน อฺปฺสํมฺปนฺนสฺสณฺณํ สณฺเณจิจฺจ กุกฺกจฺจํ อฺปฺทฺทฺติ
 อฺปฺทฺติ ปาจิตฺตฺยสฺสํ ๗ อฺปฺสํมฺปนฺเน เวมฺติโก สณฺเณจิจฺจ กุกฺกจฺจํ
 อฺปฺทฺทฺติ อฺปฺทฺติ ปาจิตฺตฺยสฺสํ ๗ อฺปฺสํมฺปนฺเน อณฺปฺสํมฺปนฺนสฺสณฺณํ
 สณฺเณจิจฺจ กุกฺกจฺจํ อฺปฺทฺทฺติ อฺปฺทฺติ ปาจิตฺตฺยสฺสํ ๗ อณฺปฺสํมฺปนฺนสฺส
 สณฺเณจิจฺจ กุกฺกจฺจํ อฺปฺทฺทฺติ อฺปฺทฺติ กุกฺกจฺจํ ๗ อณฺปฺสํมฺปนฺเน อฺป
 สํมฺปนฺนสฺสณฺณํ อฺปฺทฺติ กุกฺกจฺจํ ๗ อณฺปฺสํมฺปนฺเน เวมฺติโก อฺปฺทฺติ
 กุกฺกจฺจํ ๗ อณฺปฺสํมฺปนฺเน อณฺปฺสํมฺปนฺนสฺสณฺณํ อฺปฺทฺติ กุกฺกจฺจํ ๗

[๗๑๐] อณฺปฺทฺติ น กุกฺกจฺจํ อฺปฺทฺทฺติกาโม อุนฺวัสฺสํวสฺสํ มณฺเณ
 ทฺวํ อฺปฺสํมฺปนฺโน วิกาเต มณฺเณ ตฺยา ภฺตฺตํ มชฺชํ มณฺเณ ตฺยา ปิตํ
 มาตุคาเมน สฺทฺธิ รโห มณฺเณ ตฺยา นิสฺสินฺนํ อิงฺฆ ชานาหิ มา เต
 ปจฺจนา กุกฺกจฺจํ อโหสฺสํติ ภาณติ อุมฺมตฺตกสฺสํ อาทิกมฺมิกสฺสํสาติ ๗
 สฺตฺตมฺสํกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ๗

อัญจนสิกขาปทํ

[๗๑๑] เตน สัมเขน พุทฺโธ ภควา สํวคฺคิณํ วิหริติ เขตฺวเน
อนาถบิณฑิกิถฺสํ อารามे ฯ เตน โข ปน สัมเขน นพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ เปสฺสเถหิ ภิกฺขุหิ สํหํ ฆณฺฑนฺตํ ฯ เปสฺสตา ภิกฺขุ เหว
วเทนฺตํ อถชฺชโน อิเม อากุโส นพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ น สํกฺกา
อิเมหิ สํห ฆณฺฑิกคฺคฺนฺตํ ฯ นพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ เหว วเทนฺตํ กิถฺสํ
คฺมุเห อากุโส อเมห อถชฺชิวาเทน ปาเปลาติ ฯ กํ ปน คฺมุเห
อากุโส อสฺสํคฺคฺกาติ ฯ มยํ อายสฺสมนฺตานํ อฺปสฺสํคฺคํ คฺวิญฺจํหาติ ฯ
เย เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺจนา ฯ เป ฯ เต อฺชฺฌณฺยานนฺติ ชฺชยนฺติ วิปาเจนฺติ
กถํ หิ นาม นพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ ภิกฺขุณฺ ฆณฺฑนฺตํ กถฺหาตํ
วิจฺจาทาปนฺนํ อฺปสฺสํคฺคํ คฺวิญฺจิสฺสํคฺคํ ฯ เป ฯ สจฺจํ กิร คฺมุเห
ภิกฺขเว ภิกฺขุณฺ ฆณฺฑนฺตํ กถฺหาตํ วิจฺจาทาปนฺนํ อฺปสฺสํคฺคํ
คฺวิญฺจกาติ ฯ สจฺจํ ภควาติ ฯ วิทฺวหิ พุทฺโธ ภควา กถํ หิ
นาม คฺมุเห โมชฺสปริสา ภิกฺขุณฺ ฆณฺฑนฺตํ กถฺหาตํ วิจฺจาทา
ปนฺนํ อฺปสฺสํคฺคํ คฺวิญฺจิสฺสํคฺคํ เนคํ โมชฺสปริสา อปฺปสฺนํ นํ วา
ปสฺสาทาย ปสฺนํ นํ วา ภิกฺขเว ภิกฺขุณฺ ฆณฺฑนฺตํ กถฺหาตํ
วิจฺจาทาปนฺนํ อฺปสฺสํคฺคํ คฺวิญฺจเยย ยํ อิเม ฆณฺฑิสฺสํคฺคํ
คํ โสสฺสํคฺคํ เอตฺเทว ปจฺจยํ กวิตฺวา อนนฺนํ ปาจิคฺคิยนฺติ ฯ

[๗๓๒] โย ปนาติ โย ยาติโส ๑ เป ๑ ภิกขุติ ๑ เป ๑
 อยัม อิมสุมิ อตเถ อธิปเปโต ภิกขุติ ๑ ภิกขุณหุติ อณฺเณสั
 ภิกขุณั ๑ ภณฺชนชาตานิ กถชาตานิ วิวาทาปนฺนानุติ อธิกรณ-
 ชาตานิ ๑ อฺปสฺสํคิ คฺฆุเจยฺยติ อิมสั สฺคฺวา โจเทสฺสามิ
 สฺวาเรสฺสามิ ปฺฏิโจเทสฺสามิ ปฺฏิสฺวาเรสฺสามิ มงฺกั กฺริสฺสามิ คจฺฉติ
 อปฺตฺติ ทฺกฺกฏฺสฺส ๑ ยตถ จีโต สฺณนาติ อปฺตฺติ ปาจิตฺตฺยสฺส ๑
 ปจฺจนโต คจฺฉนฺโต ตฺริโต คจฺฉติ สฺสํสามิติ อปฺตฺติ ทฺกฺกฏฺสฺส ๑
 ยตถ จีโต สฺณนาติ อปฺตฺติ ปาจิตฺตฺยสฺส ๑ ปฺรโต คจฺฉนฺโต
 โอหึยฺติ สฺสํสามิติ อปฺตฺติ ทฺกฺกฏฺสฺส ๑ ยตถ จีโต สฺณนาติ
 อปฺตฺติ ปาจิตฺตฺยสฺส ๑ ภิกขุสฺส จีโตกาถํ วา นิสินฺโนกาถํ วา
 นิปนฺโนกาถํ วา อากนฺคฺวา มนฺเคนคํ อุกกาสิตพฺพํ วิชานาเปตพฺพํ ๑
 โน เจ อุกกาเสยฺย วา วิชานาเปยฺย วา อปฺตฺติ ปาจิตฺตฺยสฺส ๑
 เอกเทว ปจฺจยํ กฺริตฺวา อนณฺณนุติ น อณฺโณ โภจํ ปจฺจโย
 โหติ อฺปสฺสํคิ คฺฆุจิกฺขุ ๑

[๗๓๓] อฺปสฺมฺปนฺเน อฺปสฺมฺปนฺนสฺสณฺณิ อฺปสฺสํคิ คฺฆุจติ
 อปฺตฺติ ปาจิตฺตฺยสฺส ๑ อฺปสฺมฺปนฺเน เวมฺติโก อฺปสฺสํคิ คฺฆุจติ
 อปฺตฺติ ปาจิตฺตฺยสฺส ๑ อฺปสฺมฺปนฺเน อฺนฺปสฺมฺปนฺนสฺสณฺณิ อฺปสฺสํคิ
 คฺฆุจติ อปฺตฺติ ปาจิตฺตฺยสฺส ๑ อฺนฺปสฺมฺปนฺนสฺส อฺปสฺสํคิ คฺฆุจติ
 อปฺตฺติ ทฺกฺกฏฺสฺส ๑ อฺนฺปสฺมฺปนฺเน อฺปสฺมฺปนฺนสฺสณฺณิ อปฺตฺติ
 ทฺกฺกฏฺสฺส ๑ อฺนฺปสฺมฺปนฺเน เวมฺติโก อปฺตฺติ ทฺกฺกฏฺสฺส ๑

นวมสติกาปท

[๗๓๕] เตน ส่มเยน พุทฺโธ ภควา สํวคฺคิยํ วิหริติ เขตฺวเน
อนาถบิณฺฑิติกสฺส อารามे ๑ เตน โช ปน ส่มเยน ฉพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ อนาจารํ อัจริตฺวา เอกเมกสฺส กมฺเม กยิรมาเน ปฏิโก-
สฺนฺติ ๑ เตน โช ปน ส่มเยน สฺงโฆ สฺนฺนิปติโต โหติ เกนจิเทว
กฺรณฺเเยน ๑ ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ จัจฺจกมฺมํ กโรนฺตา เอกสฺส ฉนฺทํ
อทฺถํ ๑ อถโช สฺงโฆ อຍံ อาวุสฺส ฉพฺพคฺคิโย ภิกฺขุ เอกโก
อาคโต หนฺทสฺส มยํ กมฺมํ กโรมาติ ตสฺส กมฺมํ อกาสิ ๑
อถโช สฺส ภิกฺขุ เยน ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ เตนฺปสฺสงฺกมิ ๑
ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ ตํ ภิกฺขุํ เอกทโวจํ ก็ อาวุสฺส สฺงโฆ อกาสิติ ๑
สฺงโฆ เม อาวุสฺส กมฺมํ อกาสิติ ๑ น มยํ อาวุสฺส เอกทตฺถาย
ฉนฺทํ อทฺมฺหา คฺคฺยํ กมฺมํ กิริสฺสํคฺคิ สฺเจ มยํ ชาเนยฺยาม
คฺคฺยํ กมฺมํ กิริสฺสํคฺคิ น มยํ ฉนฺทํ ทเทยฺยามาติ ๑ ये เต
ภิกฺขุ อပ္ปิจฺจนา ๑ เป ๑ เต อชฺชฌายนฺติ ชฺชียนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ
हि นาม ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ ชฺมฺมิกานํ กมฺมานํ ฉนฺทํ ทตฺวา
ปจฺจนา ชฺชียนชฺมฺมํ อาปชฺชิสฺสํคฺคิ ๑ เป ๑ สฺจจํ กิร คฺคฺเมห
ภิกฺขเว ชฺมฺมิกานํ กมฺมานํ ฉนฺทํ ทตฺวา ปจฺจนา ชฺชียนชฺมฺมํ
อาปชฺชธฺธาติ ๑ สฺจจํ ภควาติ ๑ วิครฺหิ พุทฺโธ ภควา กถํ हि
นาม คฺคฺเมห โมชฺชปฺริสา ชฺมฺมิกานํ กมฺมานํ ฉนฺทํ ทตฺวา ปจฺจนา

๗๓๘] ปาจิตฺตียกณฺเฑ สหฺมมิกวคฺคฺสฺส นววมลฺกฺขาปทํ วิภงฺโก ๔๗๓

ชฺยฺนรหฺมํ อปชฺชิสฺสํ เคํ โมชฺปฺริสา อปฺปสฺนฺนํ วา ปสาทาย
ปสฺนฺนํ วา ภฺยโยภาวาย ฯ เป ฯ เหวญฺจ ปน ภิกฺขเว ชฺมํ
สฺกฺขาปทํ อุตฺทิสฺเสยฺยถ โย ปน ภิกฺขุ รหฺมิกานํ กมฺมานํ ฌนฺทํ
ทคฺวา ปจฺจถา ชฺยฺนรหฺมํ อปชฺชเยยฺย ปาจิตฺตียนฺติ ฯ

[๗๓๖] โย ปนาติ โย ยาทิสฺสํ ฯ เป ฯ ภิกฺขุติ ฯ เป ฯ อญฺ
ชฺมสฺมํ อตฺเต อชฺปเปโต ภิกฺขุติ ฯ รหฺมิกํ นาม กมฺมํ อปฺโตกน-
กมฺมํ ฌตฺตีกมฺมํ ฌตฺติทุคฺคีกมฺมํ ฌตฺติจคฺคฺตฺตีกมฺมํ รหฺเมน วินเยน
สฺตฺถุ สํสฺเนน กตฺติ เคตฺติ รหฺมิกํ นาม กมฺมํ ฯ ฌนฺทํ ทคฺวา
ชฺยติ อปาตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๗๓๗] รหฺมกมฺเม รหฺมกมฺมสฺสณฺณํ ฌนฺทํ ทคฺวา ชฺยติ
อปาตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ รหฺมกมฺเม เวมตฺติโก ฌนฺทํ ทคฺวา ชฺยติ
อปาตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ รหฺมกมฺเม อรหฺมกมฺมสฺสณฺณํ ฌนฺทํ ทคฺวา
ชฺยติ อนาปตฺติ ฯ อรหฺมกมฺเม รหฺมกมฺมสฺสณฺณํ อปาตฺติ
ทุกฺกฏสฺส ฯ อรหฺมกมฺเม เวมตฺติโก อปาตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ
อรหฺมกมฺเม อรหฺมกมฺมสฺสณฺณํ อนาปตฺติ ฯ

[๗๓๘] อนาปตฺติ อรหฺเมน วา วคฺเคน วา น กมฺมารหฺสฺส
วา กมฺมํ กตฺตติ ชานนฺโต ชฺยติ อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิ-
กสฺสํติ ฯ

นววมลฺกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

ทศมศึกษาปท

[๗๓๘] เคน ส่มเยน พุทฺโธ ภควา ส้าวตฺถิยํ วิหริติ เขตฺตเว
อนาถบิณฑกิสฺส อารามे ๑ เคน โธ ปน ส่มเยน สฺงฺโฆ ส่นนิ
ปติโต โหติ เกนจิวทว กรณเเยน ๑ ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ จัจฺจวรมฺมํ
กโรนฺตวา เอกสฺส ฉนฺทํ อทฺถํ ๑ อถโธ สฺงฺโฆ ยสฺสํตฺถาย
ส่นนิปติโต ตํ กมฺมํ กริสฺสํมาติ ฉตฺถิ สฺเปสิ ๑ อถโธ โส
ภิกฺขุ เอวเมวิเม เอกเมกสฺสํ กมฺมํ กโรนฺติ กสฺสํ ตฺตฺเมห
กมฺมํ กริสฺสํตฺถาติ ฉนฺทํ อทฺตฺวา อฺจฺจํยาสํนา ปกฺกามิ ๑ เย
เต ภิกฺขุ อปฺปํจฺจนา ๑ เป ๑ เต อฺจฺจํณายนฺติ ชัชนฺติ วิปาเจนฺติ
กถํ หิ นาม ภิกฺขุ สฺงฺฆे วิญฺญณฺยถาย วตฺตฺมานาย ฉนฺทํ
อทฺตฺวา อฺจฺจํยาสํนา ปกฺกมิสฺสํตฺติ ๑ เป ๑ สจฺจํ กิร ตฺวํ ภิกฺขุ
สฺงฺฆे วิญฺญณฺยถาย วตฺตฺมานาย ฉนฺทํ อทฺตฺวา อฺจฺจํยาสํนา
ปกฺกมสฺสํตฺติ ๑ สจฺจํ ภควาติ ๑ วิคฺรหิ พุทฺโธ ภควา กถํ หิ
นาม ตฺวํ โมฆปฺริสฺสํ สฺงฺฆे วิญฺญณฺยถาย วตฺตฺมานาย ฉนฺทํ
อทฺตฺวา อฺจฺจํยาสํนา ปกฺกมิสฺสํตฺติ เนตํ โมฆปฺริสฺสํ อปฺปสํนฺนํ
วา ปสํทาย ปสํนฺนํ วา ภิชฺชโยภาวาย ๑ เป ๑ เอวฉจฺ ปน
ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อฺทฺทฺทิสฺสํยถ โย ปน ภิกฺขุ สฺงฺฆे
วิญฺญณฺยถาย วตฺตฺมานาย ฉนฺทํ อทฺตฺวา อฺจฺจํยาสํนา ปกฺกเมยฺย
ปาจิตฺตฺยนฺติ ๑

๗๒๒] ปาจิตฺตียกณฺเฑ สหฺมมิกวคฺคฺสฺส ทสฺมสฺสึทฺทวปทํ วิภงฺโก ๕๗๓

[๗๒๐] โย ปนํติ โย ยาทิสํ ๑ เป ๑ ภิกฺขุติ ๑ เป ๑
อัยํ อิมสฺมํ อตฺเต อธิปฺเปโต ภิกฺขุติ ๑ สงฺฆเ วิทฺติจฺจกถา
นาม วคฺคฺ วา อาโรจิตํ โหติ อวิทฺติจฺจิตํ ฌตฺติ วา จีปิตา
โหติ กมฺมวจา วา วิปฺปกตา โหติ ๑ ฌนทํ อทตฺวา
อฺฐจํยาสนา ปกฺกเมยฺยาติ กถํ อิทํ กมฺมํ กุปฺเป อสฺส วคฺคํ
อสฺส น กเรยฺยาติ คจฺจนฺติ อापตฺติ ทฺถกฺกฺสฺส ๑ ปริสาธ
หคฺคปาสํ วิชฺหนตฺสฺส อापตฺติ ทฺถกฺกฺสฺส ๑ วิชฺหิตเ อापตฺติ
ปาจิตฺตียสฺส ๑

[๗๒๑] ฐมฺมกมฺเม ฐมฺมกมฺมสฺสณฺณํ ฌนทํ อทตฺวา อฺฐจํ-
ยาสนา ปกฺกมฺติ อापตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ๑ ฐมฺมกมฺเม เวมฺติโก
ฌนทํ อทตฺวา อฺฐจํยาสนา ปกฺกมฺติ อापตฺติ ทฺถกฺกฺสฺส ๑
ฐมฺมกมฺเม อฐมฺมกมฺมสฺสณฺณํ ฌนทํ อทตฺวา อฺฐจํยาสนา ปกฺกมฺติ
อนापตฺติ ๑ อฐมฺมกมฺเม ฐมฺมกมฺมสฺสณฺณํ อापตฺติ ทฺถกฺกฺสฺส ๑
อฐมฺมกมฺเม เวมฺติโก อापตฺติ ทฺถกฺกฺสฺส ๑ อฐมฺมกมฺเม
อฐมฺมกมฺมสฺสณฺณํ อนापตฺติ ๑

[๗๒๒] อนापตฺติ สงฺฆสฺส ภาณฺทนํ วา กตฺโห วา วิคฺคโห
วา วิวาโท วา ภวิสฺสํคฺคิ คจฺจนฺติ สงฺฆเภทโ วา สงฺฆราชา
วา ภวิสฺสํคฺคิ คจฺจนฺติ อฐมฺเมเน วา วคฺเคน วา น กมฺมารหสฺส
วา กมฺมํ ภวิสฺสํคฺคิ คจฺจนฺติ คิตานอ คจฺจนฺติ คิตานสฺส กเรณฺ-
เยน คจฺจนฺติ อฺฐจฺวาเรน วา ปสฺสาเวน วา ปิพิโต คจฺจนฺติ น

๔๗๔

ฉินยบิฏเถ มหาวิภงโก

[๗๒๒

กมุํ โภเปตุกาโม
อาทิกมุํมิกสูํสาติ ฯ

ปุณ ปจุจาคมิสูํสามิํติ คจุณติ อุมุมตตุกสูํ

ทสมสูํชุปทํ นิฏุํจิติ ฯ

เอกาทศมศึกษาปทํ

[๗๒๓] เตน ส้มเยน พุทฺโธ ภควา ราชคเห จิหฺรติ เวพฺพเน
กถนทกนิวาเป ๑ เตน โห ปน ส้มเยน อายสฺมา ทพฺโพ มตฺตปฺปฺโต
สงฺฆสฺสํ เสํนาสํญจ ปญฺญาเปติ ภคฺคานิ จ อุกฺกิสฺสํติ ๑ โส
จายสฺมา ทพฺพตจฺจิวโร โหติ ๑ เตน โห ปน ส้มเยน สงฺฆสฺสํ
เอกํ จิวฺวํ อฺปปนฺนํ โหติ ๑ อถโห สงฺโฆ ตํ จิวฺวํ อายสฺมโค
ทพฺพสฺสํ มตฺตปฺปฺตสฺสํ อทาสี ๑ นพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ อชฺชฌายนฺติ
ชฺชํนฺติ วิปาเจนฺติ ยถาสํนฺตํ ภิกฺขุ สงฺฆิกํ ตาภํ ปริณามนฺตํติ ๑
เย เต ภิกฺขุ อปฺปํจฺจมา ๑ เป ๑ เต อชฺชฌายนฺติ ชฺชํนฺติ วิปาเจนฺติ
กถํ หิ นาม นพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ ส้มคฺเคน สงฺฆเนน จิวฺวํ ทคฺวา
ปจฺจนา ชฺชํนธมฺมํ อปฺปชฺชิสฺสํนฺตํติ ๑ เป ๑ สจฺจํ กิรฺ ตุมฺเห ภิกฺขเว
ส้มคฺเคน สงฺฆเนน จิวฺวํ ทคฺวา ปจฺจนา ชฺชํนธมฺมํ อปฺปชฺชธตฺติ ๑
สจฺจํ ภควาติ ๑ จิหฺรหิ พุทฺโธ ภควา กถํ หิ นาม ตุมฺเห
โมชฺปฺริสฺสา ส้มคฺเคน สงฺฆเนน จิวฺวํ ทคฺวา ปจฺจนา ชฺชํนธมฺมํ
อปฺปชฺชิสฺสํสถ เนตํ โมชฺปฺริสฺสา อปฺปสํนฺนํ นวํ ปสํนํทาย ปสํนํนํ
วา ภิกฺขโยภาวาย ๑ เป ๑ เหวญฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ
อุกฺกิสฺเสยฺยาด โย ปน ภิกฺขุ ส้มคฺเคน สงฺฆเนน จิวฺวํ ทคฺวา
ปจฺจนา ชฺชํนธมฺมํ อปฺปชฺชเยยฺย ยถาสํนฺตํ ภิกฺขุ สงฺฆิกํ ตาภํ
ปริณามนฺตํติ ปาจิตฺตियนฺติ ๑

[๗๒๔] โย ปนาติ โย ยาติโต ๑ เป ๑ ภิกฺขุติ ๑ เป ๑
 อยํ อิมสฺมึ อตุเก อธิปเปโต ภิกฺขุติ ๑ สฺมคฺโค นาม สงฺโฆ
 สฺมานสฺวาตฺโก สฺมานสฺมายํ จีโต ๑ จีวรํ นาม ญฺญํ จีวรานํ
 อณฺเฏตฺรํ จีวรํ วิภปฺปนุคํ ปจฺฉิมํ ๑ ทตฺวาติ สยํ ทตฺวา ๑
 ยถาสฺนถุคํ นาม ยถามิตฺตตา ยถาสฺนทิวฺจฺจตา ยถาสฺนภตฺตตา
 ยถาสฺมานุชฺชฌายกตา ยถาสฺมานาจรียกตา ๑ สงฺฆิกํ นาม สงฺฆสฺส
 ทินฺนํ โหติ ปริจฺจคฺคํ ๑ ตาโก นาม จีวรบีณชฺปาตเสนาสน-
 คิถานปจฺจุยภตฺตชฺชปรีกฺขารวา อนฺตมโส จฺณณบีณโฑมี ทนฺตกฺกุจฺบี
 ทลฺลิตฺตคฺคํ ๑ ปจฺฉา ชียนธมฺมํ อापชฺเชยยาติ อฺปสฺมปฺนฺนสฺส
 สงฺเขน สฺมมคฺคสฺส เสนาสฺนปณฺณปทสฺส วา ภตฺตทฺทฺเทสฺสคฺคสฺส วา
 ยาคฺกุภทฺทสฺส วา ผลภทฺทสฺส วา ชฺชภทฺทสฺส วา อปฺปมคฺคก-
 วิสฺสชฺชกฺคสฺส วา จีวรํ ทินฺเน ชียติ อापคฺติ ปาจิตฺติยสฺส ๑

[๗๒๕] ธมฺมกมฺเม ธมฺมกมฺมสฺสณฺณํ จีวรํ ทินฺเน ชียติ อापคฺติ
 ปาจิตฺติยสฺส ๑ ธมฺมกมฺเม เวมตฺติโก จีวรํ ทินฺเน ชียติ อापคฺติ
 ปาจิตฺติยสฺส ๑ ธมฺมกมฺเม อธมฺมกมฺมสฺสณฺณํ จีวรํ ทินฺเน ชียติ
 อापคฺติ ปาจิตฺติยสฺส ๑ อณฺเฏปรีกฺขารํ ทินฺเน ชียติ อापคฺติ
 ทฺกฺกฏสฺส ๑ อฺปสฺมปฺนฺนสฺส สงฺเขน อสฺมมคฺคสฺส เสนาสฺนปณฺณป-
 ทสฺส วา ภตฺตทฺทฺเทสฺสคฺคสฺส วา ยาคฺกุภทฺทสฺส วา ผลภทฺทสฺส วา
 ชฺชภทฺทสฺส วา อปฺปมคฺคกวิสฺสชฺชกฺคสฺส วา จีวรํ วา อณฺเฏปรีกฺขารํ
 ทินฺเน ชียติ อापคฺติ ทฺกฺกฏสฺส ๑ อฺปสฺมปฺนฺนสฺส

ทิวาทสมสัฎฐาปทํ

[๗๒๗] เตน ส้มเยน พุทฺโธ ภคฺวา สํวตฺถิณิ วิหริติ เขตฺวเน
อนาทปิตฺตํทักฺขสฺส อารามे ๗ เตน โธ ปน ส้มเยน สํวตฺถิณิ
อณฺเณตฺรสฺส ปุคฺคสฺส สํฆสฺส สจฺจวรภคฺคํ ปฏฺยิตฺตํ โทคิ โภเชตฺวา
จิวฺเรน อจฺจุลาเทสฺสํมาติ ๗ อถโธ ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ เยน โส
ปุโค เตนฺปสฺสํกมฺมํสํ อฺปสฺสํกมิตฺวา ตํ ปุคฺคํ เอกทโวจฺจุ เทลาจฺจุโส
อิมานิ จิวฺรานิ อิมสฺสํ ภิกฺขุชฺชนนฺติ ๗ น มยํ ภาณเต ทสฺสํตาม อมฺหากํ
สํฆสฺสํ อหฺวสฺสํ สจฺจวรภิกฺขุชา ปณฺเณตฺตาคิ ๗ พหุ อจฺจุโส สํฆสฺสํ
ทายกา พหุ สํฆสฺสํ ภคฺคา อิมเ คฺมุเมห นิสฺสํสาย คฺมุเมห
สํปฺสฺสํนฺตา อธิ วิหฺรณฺติ คฺมุเมห เจ อิมสฺสํ น ทสฺสํถ อถ
โกจฺรหิ อิมสฺสํ ทสฺสํติ เทลาจฺจุโส อิมานิ จิวฺรานิ อิมสฺสํ ภิกฺขุชฺชนนฺติ ๗
อถโธ โส ปุโค ฉพฺพคฺคิเยหิ ภิกฺขุหิ นิปฺปิพฺยมาโน ยถาปฏฺยิตฺตํ
จิวฺวํ ฉพฺพคฺคิยานํ ภิกฺขุณํ ทคฺวา สํฆํ ภาตฺเตน ปรีวีสิ ๗ เย เต
ภิกฺขุ ชานนฺติ สํฆสฺสํ สจฺจวรภคฺคํ ปฏฺยิตฺตํ น จ ชานนฺติ
ฉพฺพคฺคิยานํ ภิกฺขุณํ ทินนฺนฺติ เต เอวมาหํสฺสํ โยโณเชต อจฺจุโส
สํฆสฺสํ จิวฺรณฺติ ๗ นคฺคิ ภาณเต ยถาปฏฺยิตฺตํ จิวฺวํ อยฺยา
ฉพฺพคฺคิยา อยฺยานํ ฉพฺพคฺคิยานํ ปรีณาเมนคฺคิ ๗ เย เต ภิกฺขุ
อปฺปิจฺจุวา ๗ เป ๗ เต อจฺจุณายนฺติ ชยฺยนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ
นาม ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ ชานํ สํฆิกํ ตาภํ ปรีณคํ ปุคฺคถสฺสํ

๗๒๘] ปาจิตฺตียกณฺเฑ สหรมํมิกวคฺคตฺถํ ทฺวาทตฺมตฺถิกฺขาปทํ ๔๗๘

ปริณามะสฺสํนํตฺติ ๑ เป ๑ สจฺจํ กิร คฺมุเห ภิกฺขเว ชาณํ สจฺจํ
ตารํ ปริณคํ ปุคฺคตตฺถํ ปริณามะธาติ ๑ สจฺจํ ภคฺวาติ ๑ วิคฺรหิ
พฺพุโธ ภคฺวา ถถํ หิ นาม คฺมุเห โมฆปฺริตฺตา ชาณํ สจฺจํ ตารํ
ปริณคํ ปุคฺคตตฺถํ ปริณามะสฺสํต หนตํ โมฆปฺริตฺตา อปฺปสฺนฺนํ
วา ปสฺสาทาย ปสฺนฺนํ วา ภิยฺโยภาวาย ๑ เป ๑ เอวญฺจ ปน
ภิกฺขเว อิมํ ตฺถิกฺขาปทํ อุตฺถติเสยฺยถ โย ปน ภิกฺขุ ชาณํ สจฺจํ
ตารํ ปริณคํ ปุคฺคตตฺถํ ปริณามะเยยฺย ปาจิตฺตียนฺติ ๑

[๗๒๘] โย ปนาติ โย ยาทิโส ๑ เป ๑ ภิกฺขุติ ๑ เป ๑ อยํ
อิมสฺมํ อคฺเต อธิปฺเปโต ภิกฺขุติ ๑ ชานาติ นาม สํมํ วา
ชานาติ อญฺเฆ วา ตตฺถ อารโจะนฺติ โส วา อารโจะติ ๑
สจฺจํ นาม สจฺจํสฺสํ ทินฺนํ โหติ ปริจฺจคฺคํ ๑ ตาโร นาม จัจฺว-
รปฺปณฺทปาทเสนาสํนคิตานปจฺจยภะสฺสชฺชปฺริทฺทาวา อนฺตมโส จุณฺณ-
ปฺปณฺทปาทเสนาสํนคิตานปจฺจยภะสฺสชฺชปฺริทฺทาวา อนฺตมโส จุณฺณ-
ปฺปณฺทปาทเสนาสํนคิตานปจฺจยภะสฺสชฺชปฺริทฺทาวา อนฺตมโส จุณฺณ-
ปฺปณฺทปาทเสนาสํนคิตานปจฺจยภะสฺสชฺชปฺริทฺทาวา อนฺตมโส จุณฺณ-
ปฺปณฺทปาทเสนาสํนคิตานปจฺจยภะสฺสชฺชปฺริทฺทาวา อนฺตมโส จุณฺณ-
ปฺปณฺทปาทเสนาสํนคิตานปจฺจยภะสฺสชฺชปฺริทฺทาวา อนฺตมโส จุณฺณ-

[๗๒๘] ปริณคเต ปริณคตฺตณฺณํ ปุคฺคตตฺถํ ปริณามะติ อปฺปคฺติ
ปาจิตฺตียสฺสํ ๑ ปริณคเต เวมคิโก ปุคฺคตตฺถํ ปริณามะติ อปฺปคฺติ
ทฺถกฺกฏสฺสํ ๑ ปริณคเต อปริณคตฺตณฺณํ ปุคฺคตตฺถํ ปริณามะติ
อนาปคฺติ ๑ สจฺจํสฺสํ ปริณคํ อญฺเฆสฺสํ สจฺจํสฺสํ วา เจตียสฺสํ
วา ปริณามะติ อปฺปคฺติ ทฺถกฺกฏสฺสํ ๑ เจตียสฺสํ ปริณคํ อญฺเฆสฺสํ

เจตียสฺส วา สงฺฆสฺส วา ปุคฺคตสฺส วา ปริณาเมติ อापคฺติ
 ทุกกฺขสฺส ฯ ปุคฺคตสฺส ปริณคฺติ อญฺเฆสฺส ปุคฺคตสฺส วา สงฺฆสฺส
 วา เจตียสฺส วา ปริณาเมติ อापคฺติ ทุกกฺขสฺส ฯ อปฺริณเต
 ปฺริณตสฺสญฺญํ อापคฺติ ทุกกฺขสฺส ฯ อปฺริณเต เวมคฺติโก อापคฺติ
 ทุกกฺขสฺส ฯ อปฺริณเต อปฺริณตสฺสญฺญํ อเนาคฺติ ฯ

[๗๓๐] อเนาคฺติ กคฺถ เทมาติ ปุจฺฉิยาโน ยคฺถ คฺมุหํ
 เทยฺยชฺโม ปรีโกคํ วา ตเถยฺย ปฏิสงฺขารํ วา ตเถยฺย
 จิรฺฐจิติโก วา อสฺส ยคฺถ วา ปน คฺมุหํ จิตฺคํ ปสฺสทติ
 คคฺถ เทภาติ ภาณติ อุมฺมคฺคกสฺส อาทิกมฺมิภสฺสํธาติ ฯ

ทฺวาทสฺมสฺสิทฺธาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ
 สหสมฺมิภคฺโค อฏฺฐาโม ฯ

คตฺถสฺสทฺทานํ

สหสมฺมวิวณฺณญฺจ โมหาปนปฺปหารกํ
 คตฺถคฺติ อมฺฤตญฺจ สฺสณฺจิจฺจ จ อฺปสฺสสฺสตี
 ปฏฺฐิพาหนจฺจนฺทญฺจ ทพฺพญฺจ ปรีณามนฺนฺติ ฯ

รตนวคฺคสุตฺต ปจฺจิมสํกฺขาปทํ

[๗๓๓] เตน สํมเยน พุทฺโธ ภควา สํวคฺคิยํ วิหริติ เขตฺวเน
อนาถบิณฑกํสุตฺต อารามे ฯ เตน โข ปน สํมเยน ราชา ปเสนทึ
โกสฺสโต อุตฺตยานปาทํ อาณาเปสิ กจฺจ ภาณ อุตฺตยานํ โสเชหิ
อุตฺตยานํ คมิตฺตํสมาติ ฯ เหวํ เทวาทิ โข โส อุตฺตยานปาทโร รมฺโวย
ปเสนทิสฺสโต โกสฺสโตสุตฺต ปฏิสฺสฺสณฺนิคฺคา อุตฺตยานํ โสเชนฺโต อทฺทส
ภควนฺตํ อณฺณตฺรสมํมํ รุกฺขมฺมเถ นิสฺสินฺนํ ทิสฺสุวาน เยน ราชา
ปเสนทึ โกสฺสโต เตนฺอุปสงฺกมึ อุปสงฺกมิตฺวา ราชานํ ปเสนทึ
โกสฺสโต เอตทโวจ สฺสทฺธํ เทว อุตฺตยานํ อปฺปิจ ภควา ตตฺถ
นิสฺสินฺโนติ ฯ โหตุ ภาณ มยํ ภควนฺตํ ปยิริปาสิตฺตํสมาติ ฯ อถโฆ
ราชา ปเสนทึ โกสฺสโต อุตฺตยานํ กนฺตฺวา เยน ภควา เตนฺ
อุปสงฺกมึ ฯ เตน โข ปน สํมเยน อณฺณตฺโร อุตฺตโยโก ภควนฺตํ
ปยิริปาสนฺโต นิสฺสินฺโน โหติ ฯ อทฺทสา โข ราชา ปเสนทึ
โกสฺสโต ตํ อุตฺตโยโก ภควนฺตํ ปยิริปาสนฺตํ นิสฺสินฺนํ ทิสฺสุวาน ภีโต
อฏฺฐจํสาติ ฯ อถโฆ รมฺโวย ปเสนทิสฺสโต โกสฺสโตสุตฺต เอตทโหสิ
นารหตํยํ ปุริโส ปาโป โหตุํ ยถา ภควนฺตํ ปยิริปาสิตฺตํ ฯ
เยน ภควา เตนฺอุปสงฺกมึ อุปสงฺกมิตฺวา ภควนฺตํ อภิวาเทตฺวา
เอกมนฺตํ นิสฺสีทึ ฯ อถโฆ โส อุตฺตโยโก ภควโต คารเวณ ราชานํ
ปเสนทึ โกสฺสโต เหว อภิวาเทสิ น ปจฺจุจฺจุจํสาติ ฯ อถโฆ ราชา

ปเสนทิ โภสถโต อนตฺตมโน อโหสิ กถิ หิ นาม อัยํ ปุริโส
 มยิ อากเต เนว อภิวาเทตฺตติ น ปจฺจฺญเชตฺตติ ๗ อถโฆ
 ภควา ราชานํ ปเสนทํ โภสถํ อนตฺตมนํ วิทิตฺวา ราชานํ ปเสนทํ
 โภสถํ เขตทโวจ. เอโส โฆ มหาราช อฺปาสโก พหุสฺสโต
 อากตาคโม กามสฺสุ วิตฺวาโคติ ๗ อถโฆ รมฺโฆ ปเสนทิสฺส
 โภสถสฺส เขตทโหสิ นารทคยํ อฺปาสโก โอรโก โหตุํ ภควาปิ
 อิมสฺส วณฺณํ ภณตฺติ ๗ ตํ อฺปาสกํ เขตทโวจ. วเทยฺยาสิ
 อฺปาสก เยน อตุโกติ ๗ สฺฐุสฺสุ เทวาทิ ๗ อถโฆ ภควา
 ราชานํ ปเสนทํ โภสถํ ชมฺมिया กถาย สฺนทฺสเสสิ สฺมาทเปสิ
 สฺมฺคฺเคเชสิ สฺมฺปหฺเสสิ ๗ อถโฆ ราชา ปเสนทิ โภสถโต ภควา
 ชมฺมिया กถาย สฺนทฺสเสสิโต สฺมาทเปสิโต สฺมฺคฺเคเชสิโต สฺมฺปหฺเสสิโต
 อฺญฺจายาสฺนา ภควณฺตํ อภิวาเทตฺวา ปทกฺขิณํ กตฺวา ปกฺกามิ ๗

[๗๓๒] เตน โฆ ปน สฺมเยน ราชา ปเสนทิ โภสถโต อฺปวิ
 ปาสาทกฺวรกโต โหติ ๗ อทฺทสา โฆ ราชา ปเสนทิ โภสถโต ตํ
 อฺปาสกํ วกิยาย ฉตฺตปณฺณํ คจฺฉณตํ ทิสฺวาน ปกฺโกสฺสาเปตฺวา
 เขตทโวจ. ตฺวํ กิร อฺปาสก พหุสฺสโต อากตาคโม สฺจ
 อฺปาสก อมฺหากํ อิตฺถาคารํ ชมฺมํ วาเจหฺติ ๗ ยมฺหํ เทว ชานามิ
 อຍ္ယานํ วาหฺสา อຍ္ယา ว เทวสฺส อิตฺถาคารํ ชมฺมํ วาเจสฺ
 สฺนตฺติ ๗ อถโฆ ราชา ปเสนทิ โภสถโต สจฺจํ โฆ อฺปาสโก
 อาหฺวาติ เยน ภควา เตนฺปสฺงกฺมิ อฺปสฺงกฺมิตฺวา ภควณฺตํ

อภิวาเตตฺวา เอกมฺหคฺคํ นิสฺสํทํ ๑ เอกมฺหคฺคํ นิสฺสินฺโน โข ราชา
 ปเสนฺทนิ โกสฺสโต ภคฺควคฺคํ เขตฺทโวจ สํชฺช ฆนฺเต ภคฺวา เอกํ
 ภิกฺขุํ อานาเปตฺว โย อมฺหากํ อิตฺถาคาโร ชมฺมํ วาเจสฺสคฺคํ ๑
 อถโฆ ภคฺวา ราชานํ ปเสนฺทนิ โกสฺสํ ชมฺมิมฺยา กถาย สฺนฺทสฺสเสสิ
 สฺมาทเปสิ สฺมฺตฺเตเชสิ สฺมฺปหฺสเสสิ ๑ อถโฆ ราชา ปเสนฺทนิ
 โกสฺสโต ภคฺควคฺคํ ชมฺมิมฺยา กถาย สฺนฺทสฺสโต สฺมาทเปสิ สฺมฺตฺเตชฺชโค
 สฺมฺปหฺสโต อฏฺฐจฺยาสนฺนา ภคฺควคฺคํ อภิวาเตตฺวา ปทกฺขินฺนํ กตฺวา
 ปกฺกามิ ๑ อถโฆ ภคฺวา อายสฺมฺนคฺคํ อานนฺทํ อานนฺเตสิ เตน-
 หานนฺท รมฺภโฆ อิตฺถาคาโร ชมฺมํ วาเจหฺสิ ๑ เอวํ ฆนฺเตติ โข
 อายสฺมา อานนฺโท ภคฺคโต ปฏฺฐิสฺสณฺนิคฺวา กาเจน กาดํ ปวิสฺสิคฺวา
 รมฺภโฆ อิตฺถาคาโร ชมฺมํ วาเจสิ ๑ อถโฆ อายสฺมา อานนฺโท
 ปุพฺพนุสฺสมํ นินฺวาเสตฺวา ปตฺตจฺจิวรมาทาย เยน รมฺภโฆ ปเสน-
 ทิสฺสโกสฺสตฺตํ นินฺเวสนํ เตนฺปสงฺกมิ ๑ เตน โข ปน สฺมเยน
 ราชา ปเสนฺทนิ โกสฺสโต มถฺติกาย เทวียา สทฺธิ สยนคโค โหติ ๑
 อทฺทสา โข มถฺติกา เทวํ อายสฺมฺนคฺคํ อานนฺทํ ทูโรโค ๑ อากฺขณฺคํ
 ทิสฺวาน สหสา วฏฺฐจฺยสิ ๑ ปิตกมฏฺฐํ ทุสฺสํ ปภสฺสสิคฺค ๑ อถโฆ
 อายสฺมา อานนฺโท คโค ๑ ปฏฺฐินฺวคฺคิตฺวา อารามํ คนฺตฺวา ภิกฺขุณฺ
 เขตฺมคฺคํ อารโจะสิ ๑ เข เต ภิกฺขุ อปฺปํจฺจนา ๑ เป ๑ เต
 อชฺชณฺยานฺติ ชยฺนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม อายสฺมา อานนฺโท
 ปุพฺเพ อปฺปฏฺฐิสฺสวฺทิตฺวา รมฺภโฆ อนฺเตปรุํ ปวิสฺสคฺคํ ๑ เป ๑

สังจุ กิร คุว อานนุท ปุพเพ อปฺปฐิสฺสวิติโต รณฺโณ อนฺเตปุริ
 ปวิสฺสตี ๑ สังจุ ภควาติ ๑ วิครหิ พุทฺโธ ภควา ถถึ หิ นาม
 คุว อานนุท ปุพเพ อปฺปฐิสฺสวิติโต รณฺโณ อนฺเตปุริ ปวิสฺสตี
 เนตฺติ อานนุท อปฺปสฺสนานํ วา ปสาทาย ปสฺสนานํ วา ภิชฺชโยภาวาย
 ๑ เป ๑ วิครหิตฺวา ฐมฺมํ ถถึ กตฺวา ภิกฺขุ อามนฺเตสฺสิ ๑

[๗๓๓] ทสฺยเมว ๑ ภิกฺขเว อาทันฺวา ราชนฺเตปุรปุเวสฺสเน ๑
 กตฺเม ทสฺ ๑ อธิ ภิกฺขเว ราชฯ มเหสฺสียา สฺทฺธิ สฺยนคโต^๒ โหติ ๑
 คตฺถ ภิกฺขุ ปวิสฺติ ๑ มเหสฺส วา ภิกฺขุ ทิสฺสา สฺตี ปาตุกโรติ
 ภิกฺขุ วา มเหสฺส ทิสฺสา สฺตี ปาตุกโรติ ๑ คตฺถ รณฺโณ เหว
 โหติ อทฺธา อิมสฺ ถถึ วา ภวิสฺสฺสนฺติ วาติ ๑ อธิ ภิกฺขเว
 ปจฺจโม อาทันฺโว ราชนฺเตปุรปุเวสฺสเน ๑ ปุณ จปฺว ๑ ภิกฺขเว
 ราชฯ พหุภิกฺโข พหุภรณฺโณ อณฺณตฺวํ อิตฺถิ คนฺตฺวา นสฺสฺวติ ๑
 ตา เตน คพฺภํ คณฺหาตี^๓ ๑ คตฺถ รณฺโณ เหว โหติ น ไช
 อธิ อณฺโณ โภจิ ปวิสฺติ อณฺณตฺวํ ปพฺพชิตฺเตน สฺชียา นุ ไช
 ปพฺพชิตฺสฺส กมฺมฺนฺติ ๑ อธิ ภิกฺขเว ทฺติโย อาทันฺโว ราชนฺเต-
 ปุรปุเวสฺสเน ๑ ปุณ จปฺว ๑ ภิกฺขเว รณฺโณ อนฺเตปุเร อณฺณตฺวํ
 รตนํ นสฺสฺวติ ๑ คตฺถ รณฺโณ เหว โหติ น ไช อธิ อณฺโณ
 โภจิ ปวิสฺติ อณฺณตฺวํ ปพฺพชิตฺเตน สฺชียา นุ ไช ปพฺพชิตฺสฺส
 กมฺมฺนฺติ ๑ อธิ ภิกฺขเว คติโย อาทันฺโว ราชนฺเตปุรปุเวสฺสเน ๑

๑ ย. ม. ทสฺยเม ๑ ๒ นิสฺสินโน ๑ ๓ คณฺหิ ๑

๗๓๓] ปาจิติยิกณฺเฑ รตนวคฺคํสํสํ ปจํมสิกฺขาปทํ ทสํทํนฺวา ๔๘๕

ปฺน จปรํ ภิกฺขเว รณฺโณ อนฺเตปุเร อพฺภนฺตรา กุญฺหมนฺตา
พหิทฺธา สมนฺเภทํ คจฺจนฺติ ฯ ตคฺค รณฺโณ เอวํ โหติ น ไช
อิธ อณฺโณ โกจํ ปวิสฺสตี อณฺณคฺร ปพฺพชิตฺเตน สียา นุ ไช
ปพฺพชิตฺสํสํ กมฺมฺนฺติ ฯ อยํ ภิกฺขเว จคฺคฺโค อาทันโหว ราชนฺเต-
ปุรปุเวสฺสเน ฯ ปฺน จปรํ ภิกฺขเว รณฺโณ อนฺเตปุเร ปุคฺโค
วา ปิตฺวํ ปคฺคเตติ ปิตฺวา วา ปุคฺคํ ปคฺคเตติ ฯ เตสํ เอวํ โหติ
น ไช อิธ อณฺโณ โกจํ ปวิสฺสตี อณฺณคฺร ปพฺพชิตฺเตน สียา
นุ ไช ปพฺพชิตฺสํสํ กมฺมฺนฺติ ฯ อยํ ภิกฺขเว ปณฺจโม อาทันโหว
ราชนฺเตปุรปุเวสฺสเน ฯ ปฺน จปรํ ภิกฺขเว ราชานํ จญฺจํจํนํ
อจฺเจ จํเนี จเปติ ฯ เยสํนํคํ อมฺนํปํ เตสํ เอวํ โหติ
ราชานํ ไช ปพฺพชิตฺเตน สํสํจํจํ สียา นุ ไช ปพฺพชิตฺสํสํ
กมฺมฺนฺติ ฯ อยํ ภิกฺขเว ฉญฺจํจํ อาทันโหว ราชนฺเตปุรปุเวสฺสเน ฯ
ปฺน จปรํ ภิกฺขเว ราชานํ อจฺเจจํจํนํ นํเจ จํเนี จเปติ ฯ
เยสํนํคํ อมฺนํปํ เตสํ เอวํ โหติ ราชานํ ไช ปพฺพชิตฺเตน
สํสํจํจํ สียา นุ ไช ปพฺพชิตฺสํสํ กมฺมฺนฺติ ฯ อยํ ภิกฺขเว
สํคฺคโม อาทันโหว ราชนฺเตปุรปุเวสฺสเน ฯ ปฺน จปรํ ภิกฺขเว
ราชานํ อกาเต เตสํ อญฺโยเชติ ฯ เยสํนํคํ อมฺนํปํ เตสํ เอวํ
โหติ ราชานํ ไช ปพฺพชิตฺเตน สํสํจํจํ สียา นุ ไช ปพฺพชิตฺสํสํ
กมฺมฺนฺติ ฯ อยํ ภิกฺขเว อญฺจํโม อาทันโหว ราชนฺเตปุรปุเวสฺสเน ฯ

๑ ย. ม. อจฺเจจํจํเน ฯ ๒ นํเจจํจํเน ฯ

ปุน จปริ ภิกขเว ราชธา กาทเ เณนึ อญโยเชตฺวา อนฺตรามคฺคโต
 นินฺวตฺตาเปติ ๑ เยสฺนคฺคิ อมฺนาปึ เตสฺส เหวํ โหติ ราชธา โช
 ปพฺพชิตฺเตน ตํสฺสญฺโจ สฺติยา นุ โช ปพฺพชิตฺตสฺส กมฺมนฺติ ๑ อญ
 ภิกขเว นวโม อาทันโหว ราชนฺเตปรุปรุเปวเสเน ๑ ปุน จปริ ภิกขเว
 ราชนฺเตปรุริ หคฺคิสฺสมฺมทฺทํ อสฺสํสฺสมฺมทฺทํ รตฺสํมฺมทฺทํ รชฺนิยานิ รุปรุ
 สฺททฺทคฺคณฺรตฺสโฆฏฺฐพฺพานิ ยานิ น ปพฺพชิตฺตสฺส สํารุปรุปานิ ๑ อญ
 โช ภิกขเว ทสฺโม อาทันโหว ราชนฺเตปรุปรุเปวเสเน ๑ อิเม โช
 ภิกขเว ทสฺ อาทันวา ราชนฺเตปรุปรุเปวเสเนติ ๑

[๗๓๔] อถโช ภคฺวา อายสฺมฺนคฺคิ อานนฺทํ อเนกปริยาเยน
 วิครหิตฺวา ทุพฺพกรตฺยา ทุปรุโปสฺตฺยา ๑ เป ๑ เหวณฺจ ปน ภิกขเว
 อิมํ สิกฺขาปทํ อุตฺทิสฺเสยฺยาถ โย ปน ภิกฺขุ รมฺโย ชคฺคิยสฺส
 มุทฺธาภิสฺสิตฺตสฺส^๑ อนิกฺขนฺตฺราชเเก อนิกฺคตฺรตนเเก^๒ ปุพฺเพ อปฺปฏิ
 สฺสํวิทิตฺโต อินฺทชฺชิตฺตํ อตฺติกาเมยฺย ปาจิตฺติยนฺติ ๑

[๗๓๕] โย ปนาติ โย ยาทิสฺส ๑ เป ๑ ภิกฺขุติ ๑ เป ๑
 อญ อิมสฺมึ อตฺเต อธิปฺเปโต ภิกฺขุติ ๑ ชคฺคิโย นาม อุกฺโก
 สฺสาโต โหติ มาติโต ๑ บิติโต ๑ สฺสํชคฺคณฺโถ ยาว สคฺคมา
 ปิตามหฺยคา อกฺขิตฺโต อนฺปุกฺกุโจ ชาติวาเทน ๑ มุทฺธาภิสฺสิตฺโต

๑ รมฺโย อนฺเตปรุริ ๑ ๒ มุทฺธาวสฺสิตฺตสฺสํสํคฺคิปี ปาโจ ๑ สฺสํ ปน
 ปทภาชเนน น สเมติ ๑ ๓ อนฺภคฺรตนเเกคฺคิปี ปาโจ ๑ สฺสํคฺคิปี เตน
 น สเมติ ๑

๗๓๗] ปาจิตฺตियกณฺเฑ รตนวคฺคสฺส ปจฺมสํกฺขาปทํ อนาปคฺติ ๔๘๗

นาม ชตฺตียาภิสฺสเณน อภิสฺสโต โหติ ฯ อนิกฺขนฺตฺราษเกติ ราษาสฺยนี้ฆฺวรา อนิกฺขนฺโต โหติ ฯ อนิคฺคตฺรตนเกติ มเหสฺส สฺยนี้ฆฺวรา อนิกฺขนฺตา โหติ อุกฺโก วา อนิกฺขนฺตา โหนฺติ ฯ ปุพฺเพ อปฺปฏฺิสฺสวฺทิตฺติ ปุพฺเพ อนินฺนฺตฺโต ฯ อินฺทฺชฺสโต นาม สฺยนี้ฆฺวรสฺส อุมฺมาโร อุมฺมาโร ฯ สฺยนี้ฆฺวโร นาม ยตฺถ กคฺคจฺจ วัฒนฺนํ สฺยนี้ฆฺวรสฺส อนคฺคมาโร โหติ อนคฺคมาโร สํณิปาการปฺรภฺทิตฺตํ ฯ อินฺทฺชฺสโต อตฺติกฺกาเมยฺยาคฺติ ปจฺมํ ปาทํ อุมฺมาโร อตฺติกฺกาเมติ อาปคฺติ ทุกฺกฏฺสฺส ฯ ทุคฺคิยํ ปาทํ อตฺติกฺกาเมติ อาปคฺติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ

[๗๓๖] อปฺปฏฺิสฺสวฺทิตฺเต อปฺปฏฺิสฺสวฺทิตฺตสฺสณฺณํ อินฺทฺชฺสโต อตฺติกฺกาเมติ อาปคฺติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ อปฺปฏฺิสฺสวฺทิตฺเต เวมฺตฺติโก อินฺทฺชฺสโต อตฺติกฺกาเมติ อาปคฺติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ อปฺปฏฺิสฺสวฺทิตฺเต ปฏฺิสฺสวฺทิตฺตสฺสณฺณํ อินฺทฺชฺสโต อตฺติกฺกาเมติ อาปคฺติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ ปฏฺิสฺสวฺทิตฺเต อปฺปฏฺิสฺสวฺทิตฺตสฺสณฺณํ อาปคฺติ ทุกฺกฏฺสฺส ฯ ปฏฺิสฺสวฺทิตฺเต เวมฺตฺติโก อาปคฺติ ทุกฺกฏฺสฺส ฯ ปฏฺิสฺสวฺทิตฺเต ปฏฺิสฺสวฺทิตฺตสฺสณฺณํ อนาปคฺติ ฯ

[๗๓๗] อนาปคฺติ ปฏฺิสฺสวฺทิตฺเต น ชตฺตฺติโย โหติ น ชตฺตฺตียาภิสฺสเณน อภิสฺสโต โหติ ราษาสฺยนี้ฆฺวรา นิกฺขนฺโต โหติ มเหสฺส สฺยนี้ฆฺวรา นิกฺขนฺตา โหติ อุกฺโก วา สฺยนี้ฆฺวรา นิกฺขนฺตา โหนฺติ น สฺยนี้ฆฺวโร อุมฺมาโร อุมฺมาโร อตฺติกฺกาเมยฺยาคฺติ ฯ

ปจฺมสํกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

ทุตฺยสํกฺขาปทํ

[๗๓๘] เตน สํเยน พุทฺโธ ภควา สํวตฺถึญํ จิหฺรติ เขตฺตเว
อนาถปิตฺตํ กิถฺสํ อารามे ๑ เตน โส ปน สํเยน อญฺจตโร
ภิกฺขุ อจิรวตฺติยา นทฺติยา นุหฺยติ ๑ อญฺจตโรปํ พุราหุมนฺ
ปญฺจสํตานิ ถวิกิํ ถเต นิกฺขิเปตฺวา อจิรวตฺติยา นทฺติยา นุหฺยิตฺวา
วิถฺสํวตฺติวา อคฺมาสี ๑ อถ โส ใสํ ภิกฺขุ ๓ สํสํญํ พุราหุมนฺ
ถวิกา มา นสฺสํติ อคฺคเหสี ๑ อถ โส ใสํ พุราหุมนฺ สํวตฺติวา
ศฺริโค อชาวตฺติวา ๓ ภิกฺขุํ เขตฺตโวจ อปํ เม โภ ถวิกิํ
ปสฺสํเสยฺยาสํติ ๑ หนฺน พุราหุมนฺ อทาสี ๑ อถ โส ๓ สํ
พุราหุมนฺ เขตฺตโหสี เกน นุ โส อหํ อฺปาเยน อิมสํ
ภิกฺขุโน ปุณฺณปคฺคํ น ทเทยฺยนฺติ ๑ น เม โภ ปญฺจสํตานิ
สํสํญํ เมติ ปตฺติพุทฺธิตฺวา มุญฺจํ ๑ อถ โส ใสํ ภิกฺขุ อารามํ คนฺตฺวา
ภิกฺขุณํ เขตฺตมคฺคํ อวโรเจสี ๑ เข เต ภิกฺขุ อปํปํจฺจนา ๑ เป ๑
เต อฺชฺชณฺยนฺติ ๓ ยนฺติ วิปาเจนฺติ ถถํ หิ นาม ภิกฺขุ รตนํ
อฺคฺคเหสี สํติ ๑ เป ๑ สจฺจํ กิร ตฺวํ ภิกฺขุ รตนํ อฺคฺคเหสี สํติ ๑
สจฺจํ ภควาติ ๑ วิภฺรหิ พุทฺโธ ภควา ถถํ หิ นาม ตฺวํ
โมชฺปฺริสํ รตนํ อฺคฺคเหสี สํติ เนตํ โมชฺปฺริสํ อปํปสํนฺนํ วา
ปสํสํทาย ปสํนฺนํ วา ภฺยโยภาวาย ๑ เป ๑ เขวญฺจ ปน ภิกฺขเว

๑ ย. ม. นุหฺยนฺโต ๑

๗๓๘] ปาจิตติกยกณฺเฑ รตนวคฺคสฺสํ ทฺติยสํกฺขาปทํ อนุปฺปนฺนคฺคตํ ๔๘๘

อิมํ สํกฺขาปทํ อุกฺกทิสฺเสยฺยาถ โย ปน ภิกฺขุ รตนํ วา รตนสํมมตํ
วา อุกฺกณฺเฑหฺมยฺ วา อุกฺกณฺหาเปยฺย วา ปาจิตฺติยนฺติ ฯ เหวณฺจิทํ
ภควตา ภิกฺขุณฺํ สํกฺขาปทํ ปณฺณคฺคตํ โหติ ฯ

[๗๓๘] เตน โข ปน สํมเยน สํวตฺตยา อุตฺตํว โหติ ฯ
มนุสฺสํ อตฺตกตฺตปฺปฺยตฺตา อุตฺตํว คจฺจนฺติ ฯ วิสํชาปํ มิคารมาตา
อตฺตกตฺตปฺปฺยตฺตา อุตฺตํว คมิตฺตํมิตฺติ คามโต นิกฺขมิตฺวา กฺขาหํ
กิริสฺสํมิตฺติ อุตฺตํว คนฺตฺวา ยนฺนุหนาทํ ภควนฺตํ ปฺยรฺูปาเสยฺยนฺติ
อํภรณํ โอมุณฺจิตฺวา อุตฺตํวราสํเคน ภาณฺจิทํ พนฺธิตฺวา ทาสฺยา
อทาสี หนฺนุ เช อิมํ ภาณฺจิทํ คณฺหาหิตํ ฯ อถ โข วิสํชา
มิคารมาตา เยน ภควา เตนฺอุปสงฺกมิตฺติ อุปสงฺกมิตฺวา ภควนฺตํ
อภิวาเทตฺวา เอกมนฺตํ นิสฺสํติ ฯ เอกมนฺตํ นิสฺสนฺนํ โข วิสํชํ
มิคารมาตํ ภควา ชมฺมิมฺยา กถาย สํนทฺสฺสํสํ สํมาทเปสํ สํมุตฺเตเชสํ
สํมฺปหํสํสํติ ฯ อถ โข วิสํชา มิคารมาตา ภควตา ชมฺมิมฺยา กถาย
สํนทฺสฺสํสํ สํมาทเปสํ สํมุตฺเตชิตา สํมฺปหํสํสํติ อุตฺตํวํยาสํนา
ภควนฺตํ อภิวาเทตฺวา ปทกฺขิณฺํ กตฺวา ปกฺกามิ ฯ อถ โข สํ
ทาสํ ตํ ภาณฺจิทํ วิสฺสํสํริตฺวา อคมาสํ ฯ ภิกฺขุ ปสฺสํสํติวา ภควโต
เฮตฺมคฺคํ อวโรเจสฺสุ ฯ เตนฺหิ ภิกฺขเว อุกฺกณฺเฑทฺวา นิกฺขิปฺภาติ ฯ
อถ โข ภควา เอตฺสํมํ นิทานเณ เอตฺสํมํ ปกฺรณเณ ชมฺมํ กถํ
กตฺวา ภิกฺขุ อามนฺเตสํ อนุชานามิ ภิกฺขเว รตนํ วา รตนสํมมตํ
วา อชฺฌมาราเม อุกฺกณฺเฑทฺวา วา อุกฺกณฺหาเปตฺวา วา นิกฺขิปฺปิตุํ ยสฺส

ภวิสฺสติ โส ทรัสฺสตีติ ฯ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ
 อุกฺกัเสยฺยถ โย ปน ภิกฺขุ รัตนํ วา รัตนสมฺมตํ วา ฅณฺณคฺร
 อชฺฌมารามา อุกฺกณฺเหยฺย วา อุกฺกณฺหาเปยฺย วา ปาจิตฺตियนฺติ ฯ
 เอวญฺจิทํ ภควตา ภิกฺขุณฺํ สิกฺขาปทํ ปณฺณตฺตํ โหติ ฯ

[๗๕๐] เตน ไซ ปน สมฺเยน กาสฺสํ ชนปเทสฺสุ อนุถมฺปิณฺฑิกถิสฺส
 คหปติสฺส กมฺมมฺนคคาโม โหติ ฯ เตน จ คหปตินา อนุถวาสํ
 อาณคฺโค โหติ สฺเจ ภทฺทนฺตา อาคจฺจนฺติ ภคฺคํ กเรยฺยาสฺติ ฯ
 เตน ไซ ปน สมฺเยน สฺมฺพหุตา ภิกฺขุ กาสฺสํ ชนปเทสฺสุ จาริกํ
 จรมาณา เยน อนุถมฺปิณฺฑิกถิสฺส คหปติสฺส กมฺมมฺนคคาโม เตนุ-
 ปสงฺกมัสฺสุ ฯ อทฺทสา ไซ โส ปุริสํ เต ภิกฺขุ ทูโรโต ว
 อาคจฺจนฺเต ทิสฺวาน เยน เต ภิกฺขุ เตนุปสงฺกมิ อฺปสงฺกมิตฺวา
 เต ภิกฺขุ อภิวาเทตฺวา เอตทโวจ อชฺฉวาเสฺนคฺค ฆนฺเต อยฺยา
 สฺวาตนาถ คหปติโน ภคฺคณฺติ ฯ อชฺฉวาเสฺสํ ไซ เต ภิกฺขุ คุณฺหิ-
 ภาเวน ฯ อถไซ โส ปุริสํ ศสฺสา รัตนฺติยา อจฺจเยน ปณฺตี
 ขาหนฺยํ โภชนฺยํ ปฏฺิยาทาเปตฺวา กาสํ อาโรจาเปตฺวา อญฺจิมุทฺทิกํ
 โอมุญฺจิตฺวา เต ภิกฺขุ ภคฺคเตน ปรีวีสิตฺวา อยฺยา ภูชฺชิตฺวา
 คจฺจนฺตุ อหฺมึ กมฺมมฺนตํ คมิตฺสํมตี อญฺจิมุทฺทิกํ วิสฺสวฺริตฺวา
 อคมาสี ฯ ภิกฺขุ ปสฺสิตฺวา สฺเจ มยํ คมิตฺสํม นสฺสิตฺสคาถยํ
 อญฺจิมุทฺทิกาทิ ตตฺถเอว อจฺฉิสฺส ฯ อถไซ โส ปุริสํ กมฺมมฺนคา
 อาคจฺจนฺโต เต ภิกฺขุ ปสฺสิตฺวา เอตทโวจ กิถฺส ฆนฺเต อยฺยา

๗๕๑] ปาจิตฺตียกณฺเฑ รตนวคฺคสุตฺถํ ทุคฺคยสิทฺฐาปทํ วิภงฺโก ๕๘๑

อิเชว อจฺจนคฺคํ ๑ อถโฆ เต ภิกฺขุ คฺคสุตฺถํ ปุริสสุตฺถํ เอตมคฺคํ
อาโรเจตฺวา ตํวตฺถิ คณฺหตฺวา ภิกฺขุณฺโณ เอตมคฺคํ อาโรเจสุ ๑ ภิกฺขุ
ภควโค เอตมคฺคํ อาโรเจสุ ๑ อถโฆ ภควา เอตมคฺคํ นิทานเ
เอตมคฺคํ ปกฺรณเ ชมมํ กถํ กตฺวา ภิกฺขุ อามนฺเตสิ อุนฺหฺซานามิ
ภิกฺขเว รตนํ วา รตนสมฺมตํ วา อชฺฌมาราเม วา อชฺฌมาวสเถ
วา อชฺฌมาวสเถ วา อชฺฌมาวสเถ วา นิทฺธิมิตฺติ ยสฺส ภวิสฺสตี
โส หริสฺสคฺคํ ๑ เหวณฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิทฺฐาปทํ อุกฺกเญยฺยถ
โย ปน ภิกฺขุ รตนํ วา รตนสมฺมตํ วา อณฺเฑตฺร อชฺฌมารามา วา
อชฺฌมาวสเถ วา อชฺฌมาวสเถ วา อชฺฌมาวสเถ วา ปาจิตฺตียํ ๑
รตนํ วา ปน ภิกฺขุ รตนสมฺมตํ วา อชฺฌมาราเม วา อชฺฌมาวสเถ
วา อชฺฌมาวสเถ วา อชฺฌมาวสเถ วา นิทฺธิมิตฺตพฺพิ ยสฺส ภวิสฺสตี
โส หริสฺสคฺคํ ๑ อยํ ตตฺถ ตํมจฺจํ ๑

[๗๕๑] โย ปนาตี โย ยาตีโส ๑ เป ๑ ภิกฺขุติ ๑ เป ๑ อยํ
อิมสมฺมํ อตฺถเ อธิปฺเปโต ภิกฺขุติ ๑ รตนํ นาม มุคฺคา มณิ
เวพุริโย สงฺโฆ สิลา ปวาฬํ รัชคํ ชาตฺรฐํ โถหิตฺถโก มถารคฺคตฺถ
เอตํ รตนํ นาม ๑ รตนสมฺมตํ นาม อิมํ มนุสฺสํ อปฺปโก
ปฺปโก อเอตํ รตนสมฺมตํ นาม ๑ อณฺเฑตฺร อชฺฌมารามา วา
อชฺฌมาวสเถ วาติ อชฺฌมาวสเถ อชฺฌมาวสเถ ๑ อชฺฌมาราโม
นาม ปริกฺขิตฺตสุตฺถํ อารามสุตฺถํ อนฺโตะอาราโม อปริกฺขิตฺตสุตฺถํ
อฺปจฺจาโร ๑ อชฺฌมาวสเถ นาม ปริกฺขิตฺตสุตฺถํ อวสเถ อนฺโตะ-

อาวสโถ อปรักขิตุคตัสส อุปจาโร ฯ อุกคณฺเหยยาติ สยํ
คณฺหาติ อาปคฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ อุกคณฺหาเปยฺยาติ อณฺณํ
คณฺหาเปติ อาปคฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๗๔๒] รตนํ วา ปน ภิกฺขุณา รตนสํมมตํ วา อชฺฐณารามे วา
อชฺฐณาวสเถ วา อุกคเหตฺวา วา อุกคหาเปตฺวา วา นิกฺขิเปตฺวา พุพฺพนิ
รूपเณ วา นิมิตฺเตน วา สํมณานํ กคฺวา นิกฺขิเปตฺวา อากฺโขชิตฺพุพฺ
ยสฺส ภณฺทํ นญฺจํ โส อากฺโขชิตฺติ ฯ สเจ คคฺถ อากฺโขชิต
โส วคฺคพฺโพ อาวุโส กัถิสฺนเต ภณฺทนฺติ ฯ สเจ รุปเณ วา
นิมิตฺเตน วา สํมปาเทติ ทาทพฺพํ ฯ โน เจ สํมปาเทติ วิจिณาหิ
อาวุโสติ วคฺคพฺโพ ฯ คมฺหา อาวาสา ปกฺกมฺนฺเตน เข คคฺถ
โหนติ ภิกฺขุ ปฏฺวิรฺรฺปา เตสํ หคฺเถ นิกฺขิเปตฺวา ปกฺกมิตฺพุพฺ ฯ
โน เจ โหนติ ภิกฺขุ ปฏฺวิรฺรฺปา เข คคฺถ โหนติ คหปติกา
ปฏฺวิรฺรฺปา เตสํ หคฺเถ นิกฺขิเปตฺวา ปกฺกมิตฺพุพฺ ฯ อยํ คคฺถ
สํมจฺจติ อยํ คคฺถ อณฺรุมฺมตา ฯ

[๗๔๓] อนาปคฺติ รตนํ วา รตนสํมมตํ วา อชฺฐณารามे วา
อชฺฐณาวสเถ วา อุกคเหตฺวา วา อุกคหาเปตฺวา วา นิกฺขิเปติ ยสฺส
ภวิสฺสติ โส หวิสฺสตีติ รตนสํมมตํ วิสฺสํสาสํ คณฺหาติ คาวกาถิกํ
คณฺหาติ ปัสสฺสณฺณณิสฺส อุมฺมคฺคตฺถสฺส อาทิกมฺมิกสฺสํสาติ ฯ

ทฺติยสฺสิกฺขาปทํ นิฏฺจิตํ ฯ

ตติยสิกขาบท

[๗๔๔] เตน สัมเขน พุทฺโธ ภควา สāvคฺคิยํ วิหริติ เขตฺวเน
อนาถปิตฺตํ ฐิโกสฺส อารามे ฯ เตน โส ปน สัมเขน ฉพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ วิกาเต ความํ ปวิสฺสิตฺวา สํภายํ นิสฺสํสิตฺวา อเนกวิหิตํ ตฺวริจฺจานกถํ
กเถนติ เสยฺยถํ ราชกถํ โจรกถํ มหามคฺคกถํ เสนากถํ ภยกถํ
ยฺพุทฺธกถํ อนฺนกถํ ปานกถํ วคฺคกถํ สยฺนกถํ มาตาทกถํ คนฺธกถํ
ฌาตีกถํ ยานกถํ ความกถํ นิคมกถํ นครกถํ ชนปทกถํ อิตฺถํกถํ
สุรารกถํ วิสฺสิชากรกถํ กุมฺภฏฺฐจฺจานกถํ ปุพฺพเปตฺกถํ นานคฺคกถํ โลกกฺขายิกํ
สมฺมุตฺตกฺขายิกํ อิตฺถิภาวภาวกถํ อิตฺติ วา ฯ มนุสฺสํ อุชฺฌายนฺติ
ชยฺยนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม สัมมณา สกฺขยฺยปฺตฺติยา วิกาเต ความํ
ปวิสฺสิตฺวา สํภายํ นิสฺสํสิตฺวา อเนกวิหิตํ ตฺวริจฺจานกถํ กเถสฺสํนฺติ
เสยฺยถํ ราชกถํ โจรกถํ มหามคฺคกถํ เสนากถํ ภยกถํ ยฺพุทฺธ-
กถํ อนฺนกถํ ปานกถํ วคฺคกถํ สยฺนกถํ มาตาทกถํ คนฺธกถํ
ฌาตีกถํ ยานกถํ ความกถํ นิคมกถํ นครกถํ ชนปทกถํ อิตฺถํ-
กถํ สุรารกถํ วิสฺสิชากรกถํ กุมฺภฏฺฐจฺจานกถํ ปุพฺพเปตฺกถํ นานคฺคกถํ
โลกกฺขายิกํ สมฺมุตฺตกฺขายิกํ อิตฺถิภาวภาวกถํ อิตฺติ วา เสยฺยถาปี คีหํ
กามโกคิโนติ ฯ อสฺสํสํสํ โส ภิกฺขุ เตสํ มนุสฺสํนํ อุชฺฌายนฺตานํ
ชยฺยนฺตานํ วิปาเจนฺตานํ ฯ เย เต ภิกฺขุ อปฺปํจฺจนา ฯ เป ฯ เต
อุชฺฌายนฺติ ชยฺยนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ

วิกาเต คามํ ปวิสิตฺวา สํภายํ นิสฺสํทิตฺวา อเนกวิหิตํ ติวฺรจฺจนํกถํ
 กเถสฺสํติ เสยฺยถํ ราชกถํ ๑ เป ๑ อิติภวาภวกถํ อิติ วาติ
 ๑ เป ๑ สจฺจํ ทิวฺร ตุมฺเห ภิกฺขเว วิกาเต คามํ ปวิสิตฺวา สํภายํ
 นิสฺสํทิตฺวา อเนกวิหิตํ ติวฺรจฺจนํกถํ กเถถ เสยฺยถํ ราชกถํ
 ๑ เป ๑ อิติภวาภวกถํ อิติ วาติ ๑ สจฺจํ ภควาติ ๑ วิคฺรหิ พุทฺโธ
 ภควา กถํ หิ นาม ตุมฺเห โมฆปริณิสา วิกาเต คามํ ปวิสิตฺวา
 สํภายํ นิสฺสํทิตฺวา อเนกวิหิตํ ติวฺรจฺจนํกถํ กเถสฺสํติ เสยฺยถํ ราช-
 กถํ ๑ เป ๑ อิติภวาภวกถํ อิติ วา เนติ โมฆปริณิสา อปฺปสันฺนํ
 วา ปสาทาย ปสันฺนํ วา ภियโยภวาย ๑ เป ๑ เหวณฺจ
 ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุตฺถเสยฺยถาถ โย ปน ภิกฺขุ วิกาเต
 คามํ ปวิเสยฺย ปาจิตฺตियนฺติ ๑ เหวณฺจิทํ ภควตา ภิกฺขุณฺโณ สิกฺขาปทํ
 ปณฺณตฺตํ โหติ ๑

[๗๔๕] เตน โช ปน สมนฺเณ สมนฺพหุตา ภิกฺขุ โกสฺเสสฺสุ
 ชนปเทสฺสุ สํวตฺถํ คจฺจนฺตา สํภํ อณฺณตฺรํ คามํ อูปคจฺฉิสฺสุ ๑
 มนฺุสฺสา เต ภิกฺขุ ปสฺสํทิตฺวา เขตฺทโวจฺจุ ปวิสฺสธ ภาเนติ ๑
 อถโช เต ภิกฺขุ ภควตา ปฏิกฺขิตฺตํ วิกาเต คามํ ปวิสิตฺตุนฺติ
 กุกฺกุจฺจายนฺตา น ปวิสฺสํ ๑ โจวา เต ภิกฺขุ อจฺฉินฺทิสฺสุ ๑ อถโช เต
 ภิกฺขุ สํวตฺถํ คนฺตุวา ภิกฺขุณฺโณ เขตฺมตฺถํ อารโจะสฺสุ ๑ ภิกฺขุ ภควโต
 เขตฺมตฺถํ อารโจะสฺสุ ๑ อถโช ภควา เขตฺสุมฺมิ นิทาเน เขตฺสุมฺมิ
 ปกฺรเณ ชมฺมํ กถํ กถวา ภิกฺขุ อามนฺเตสิ อุนฺชานามิ ภิกฺขเว

๗๕๗] ปาจิตฺตียนุทเท รตนวคฺคสฺส ตตฺยสึทฺธาปทํ อณุปฺปณฺณตฺติ ๕๗๕

อานุปฺจนา วิกาเถ คามํ ปวิสฺสิตุํ เขวณฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สึทฺธาปทํ
อฺพุทฺธิเสยฺยาถ โย ปน ภิกฺขุ อานุปฺจนา วิกาเถ คามํ ปวิเสยฺย
ปาจิตฺตียนุทฺติ ฯ เขวณฺจิทํ ภควตา ภิกฺขุณฺโณ สึทฺธาปทํ ปณฺณตฺตํ
โหติ ฯ

[๗๕๖] เตน โข ปน สฺมเยน อณฺณตโร ภิกฺขุ โกสฺเสตฺถ
ชนปเทสฺส สํวตฺถิ คจฺจนฺโต สํยํ อณฺณตโร คามํ อฺพุทฺถนิ ฯ
มณฺุสฺสา ตํ ภิกฺขุํ ปสฺสฺสิตฺวา เขตทโวจฺจํ ปวิสฺสท ฆนฺเตติ ฯ อถ โข
โส ภิกฺขุ ภาควตา ปฏฺิฏฺฐิตฺตํ อานุปฺจนา วิกาเถ คามํ ปวิสฺสิตฺตุนฺติ
กุกฺกจฺจายนฺโต น ปาวิสฺสิ ฯ โจรา ตํ ภิกฺขุํ อจฺฉินฺทิสฺสํ ฯ อถ โข
โส ภิกฺขุ สํวตฺถิ คนฺคฺวา ภิกฺขุณฺโณ เขตมตฺถํ อารโจะสฺสิ ฯ ภิกฺขุ
ภควโต เขตมตฺถํ อารโจะสฺสํ ฯ อถ โข ภควา เขตสฺมิมิ นิทานเ
เขตสฺมิมิ ปกรเณ ฆมฺมิมิ กถํ กตฺวา ภิกฺขุ อามนฺเตสฺสิ อนฺุชานาม
ภิกฺขเว สฺนคํ ภิกฺขุํ อานุปฺจนา วิกาเถ คามํ ปวิสฺสิตุํ เขวณฺจ ปน
ภิกฺขเว อิมํ สึทฺธาปทํ อฺพุทฺธิเสยฺยาถ โย ปน ภิกฺขุ สฺนคํ ภิกฺขุํ
อานุปฺจนา วิกาเถ คามํ ปวิเสยฺย ปาจิตฺตียนุทฺติ ฯ เขวณฺจิทํ
ภควตา ภิกฺขุณฺโณ สึทฺธาปทํ ปณฺณตฺตํ โหติ ฯ

[๗๕๗] เตน โข ปน สฺมเยน อณฺณตโร ภิกฺขุ อหิณา ทฺวฺโง
โหติ ฯ อณฺณตโร ภิกฺขุ อคฺคํ อหริสฺสํสํมิตฺติ คามํ คจฺจนฺติ ฯ
อถ โข โส ภิกฺขุ ภาควตา ปฏฺิฏฺฐิตฺตํ สฺนคํ ภิกฺขุํ อานุปฺจนา วิกาเถ
คามํ ปวิสฺสิตฺตุนฺติ กุกฺกจฺจายนฺโต น ปาวิสฺสิ ฯ ภควโต เขตมตฺถํ

อาโรเจสี ๑ อถโฆ ภควา เขตต์มัม นิทานเ เขตต์มัม ปกรณเ ชมมัม
 กถัม กตฺวา ภิกฺขุ อามนฺเตสี อนุชานามิ ภิกฺขเว ตถารูเป อจฺจายิก
 กวณฺเณย สันตัม ภิกฺขุ อนาปุจฺฉา วิกาเต ความํ ปวิสีตุมฺ อถนุจ
 ปน ภิกฺขเว อิมํ สีกฺขาปทํ อุกฺกัเตยฺยาถ โย ปน ภิกฺขุ สันตัม
 ภิกฺขุ อนาปุจฺฉา วิกาเต ความํ ปวิเสยฺย อถนุจฺจ ตถารูปา
 อจฺจายิกา กวณฺเณยา ปาจิตฺตियนฺติ ๑

[๗๕๘] โย ปนาติ โย ยาทิสํ ๑ เป ๑ ภิกฺขุติ ๑ เป ๑ อย
 อิมสฺมิมฺ อตฺเต อธิปฺเปโต ภิกฺขุติ ๑ สันโต นาม ภิกฺขุ สกฺกา
 โหติ อปุจฺฉา ปวิสีตุมฺ ๑ อสันโต นาม ภิกฺขุ น สกฺกา โหติ
 อปุจฺฉา ปวิสีตุมฺ ๑ วิกาโต นาม มชฺฌนฺตีกเ จิตฺตฺเต ยาว
 อรฺุณฺคฺคฺมนา ๑ ความํ ปวิเสยฺยาคิ ปริกฺขิตฺตฺตฺส ความสฺส ปริกฺเขปฺ
 อติกกฺกมฺนฺตฺส อปฺตฺติ ปาจิตฺตियสฺส ๑ อปริกฺขิตฺตฺตฺส ความสฺส
 อฺุจฺจาวํ โยกกฺกมฺนฺตฺส อปฺตฺติ ปาจิตฺตियสฺส ๑ อถนุจฺจ ตถารูปา
 อจฺจายิกา กวณฺเณยาติ ๑ เปตฺวา ตถารูเป อจฺจายิกํ กวณฺเณยํ ๑

[๗๕๘] วิกาเต วิกาตสฺสณฺณํ สันตัม ภิกฺขุ อนาปุจฺฉา ความํ
 ปวิสีติ อถนุจฺจ ตถารูปา อจฺจายิกา กวณฺเณยา อปฺตฺติ ปาจิตฺติ-
 ยสฺส ๑ วิกาเต เวมตีโก สันตัม ภิกฺขุ อนาปุจฺฉา ความํ ปวิสีติ
 อถนุจฺจ ตถารูปา อจฺจายิกา กวณฺเณยา อปฺตฺติ ปาจิตฺตियสฺส ๑
 วิกาเต กาดสฺสณฺณํ สันตัม ภิกฺขุ อนาปุจฺฉา ความํ ปวิสีติ อถนุจฺจ
 ตถารูปา อจฺจายิกา กวณฺเณยา อปฺตฺติ ปาจิตฺตियสฺส ๑ กาทเ

๗๕๐] ปาจิตฺตียกณฺเฑ รตนวคฺคสุตฺถํ ศตฺตฺยสํกฺขาปทํ อณาปตฺติ ๔๗๗
วิกาสฺสณฺณํ อณาปตฺติ ทุกฺกฏฺสุตฺถํ ๑ กาสฺสณฺณํ เวมตฺติโก อณาปตฺติ
ทุกฺกฏฺสุตฺถํ ๑ กาสฺสณฺณํ วิกาสฺสณฺณํ อณาปตฺติ ๑

[๗๕๐] อณาปตฺติ ศตฺตฺยวเป อสุจายิกะ กรณฺเฑยํ สันนํ ภิက္ขุ
อณาปฺจฺญา ปวิสฺสตี อสันนํ ภิက္ขุ อณาปฺจฺญา ปวิสฺสตี อเนตรวรามิ^๑
คจฺฉตี ภิက္ขุอนุปฺสฺสยํ คจฺฉตี ติตฺถิยเสยฺยํ คจฺฉตี ปฏฺฏิภฺกมณํ
คจฺฉตี คามะเนน มคฺโล โหตี อณาปทาสฺสุ อุมฺมตฺตคฺคสุตฺถํ อชาติ-
กมฺมิกสุตฺถํ ๑

ศตฺตฺยสํกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ๑

๑ ย. ม. อเนตรวคามิ ๑

จตุตถสติปัฏฐาน

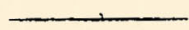
[๗๕๓] เตน สัมเขน พุทฺโธ ภคฺวา สกฺเกสุ วิหริติ กมฺมิตฺตวตฺตํมฺหิ
นิโครชารามे ฯ เตน โช ปน สัมเขน อญฺเฆตฺเรน ทนฺตกาเรน
ภิกฺขุ ปวารีตา โหนฺติ เยสํ อญฺยานํ สฺฐิจิมฺเวน อตฺถโก อหํ
สฺฐิจิมฺเวนาติ ฯ เตน โช ปน สัมเขน ภิกฺขุ พหุ สฺฐิจิมฺเว วิญฺญา-
เปเนติ ฯ เยสํ ชุทฺทกา สฺฐิจิมฺวา เต มหนฺเต สฺฐิจิมฺเว วิญฺญาเปเนติ ฯ
เยสํ มหนฺตา สฺฐิจิมฺวา เต ชุทฺทเก สฺฐิจิมฺเว วิญฺญาเปเนติ ฯ อถ โช
ทนฺตกาโร ภิกฺขุ น พหุ สฺฐิจิมฺเว กโรนฺโต น สกฺโกติ อญฺเฆ
วิกฺกายิกํ ภณฺทํ กาคํ อตฺตนาบี น ยาเปติ ฯ ปุคฺคทวารามิสฺสํ
กิตฺตมฺหติ ฯ มนุสฺสํ อชฺชฌายนฺติ ชฺชยนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม
สฺมณฺสา สกฺยปุคฺคิยา น มตฺตํ ชานิตฺวา พหุ สฺฐิจิมฺเว วิญฺญาเปสฺสํนฺติ
อญํ อิมสํ พหุ สฺฐิจิมฺเว กโรนฺโต น สกฺโกติ อญฺเฆ วิกฺกายิกํ
ภณฺทํ กาคํ อตฺตนาบี น ยาเปติ ปุคฺคทวารามิสฺสํ กิตฺตมฺหติ ฯ
อสฺสํสํ โช ภิกฺขุ เตสํ มนุสฺสํ อชฺชฌายนฺตานํ ชฺชยนฺตานํ
วิปาเจนฺตานํ ฯ ये ते ภิกฺขุ อปฺปํจฺฉา ฯ पे ฯ ते อชฺชฌายนฺติ
ชฺชยนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม ภิกฺขุ น มตฺตํ ชานิตฺวา พหุ
สฺฐิจิมฺเว วิญฺญาเปสฺสํนฺติ ฯ पे ฯ สจฺจํ กิร ภิกฺขเว ภิกฺขุ น
मतฺตํ ชานิตฺวา พหุ สฺฐิจิมฺเว วิญฺญาเปถาติ ฯ สจฺจํ ภควาติ ฯ
วิคฺรหิ พุทฺโธ ภคฺวา กถํ หิ นาม เต ภิกฺขเว โมชปฺริสา น

๗๕๕] ปาจิตฺตียกณฺเฑ รตนวคฺคํสุตฺตํ จตฺตํล็กฺขาปทํ วิภงฺโก ๕๗๗
 มคฺคํ ชานิตฺวา พหุ สฺฐิจิมเว วิณฺญาเปตฺตํนุติ เนตํ ภิกฺขเว
 อปฺปสํนฺนํ วา ปสํทาย ปสํนฺนํ วา ภิชฺโยภาวาย ๑เป ๑
 เอมฺมจฺ ปน ภิกฺขเว อิมํ ล็กฺขาปทํ อุกฺกฺกํเตยฺยฆาต โย ปน
 ภิกฺขุ อฏฺฐิมยํ วา ทนฺตมยํ วา วิสํถนฺมยํ วา สฺฐิจิมวํ กอาราเปยฺย
 เกทนํ ปาจิตฺตียนุติ ๑

[๗๕๖] โย ปนาติ โย ยาทิโส ๑เป ๑ ภิกฺขุติ ๑เป ๑ อยํ
 อิมํสุตฺตํ อตฺเต อธิปฺเปโต ภิกฺขุติ ๑ อฏฺฐิ นาม ยงฺกณฺจฺ อฏฺฐิ ๑
 ทนฺโต นาม ทตฺตทนฺโต วุจฺจติ ๑ วิสํถนํ นาม ยงฺกณฺจฺ
 วิสํถนํ ๑ กอาราเปยฺยติ กโรติ วา กอาราเปติ วา ปโยเค
 ทุกฺกมฺ ๑ ปฏฺฐิตาเกน ภินฺทิตฺวา ปาจิตฺตियํ เทเสตฺตพฺพํ ๑

[๗๕๗] อตฺตนา วิปฺปกตํ อตฺตนา ปริโยธาเปติ อापตฺติ ปาจิตฺติ-
 ยสุตฺตํ ๑ อตฺตนา วิปฺปกตํ ปเวหิ ปริโยธาเปติ อापตฺติ ปาจิตฺติ-
 ยสุตฺตํ ๑ ปเวหิ วิปฺปกตํ อตฺตนา ปริโยธาเปติ อापตฺติ ปาจิตฺติ-
 ยสุตฺตํ ๑ ปเวหิ วิปฺปกตํ ปเวหิ ปริโยธาเปติ อापตฺติ ปาจิตฺติ-
 ยสุตฺตํ ๑ อณฺเณสฺสํตฺถาย กโรติ วา กอาราเปติ วา อापตฺติ ทุกฺกณฺสุตฺตํ ๑
 อณฺเณน กตํ ปฏฺฐิตภิกฺขวา ปริภุชฺชติ อापตฺติ ทุกฺกณฺสุตฺตํ ๑

[๗๕๘] อนापตฺติ คณฺจิกาย อรณฺนิเก วฺเถ อณฺชํนิยา อณฺชํนี้-
 สํตฺถากาย วาสํชฺเฐ อุกฺกปฺนฺณณฺนิยา อุมฺมตฺตํสุตฺตํ อาทิกมฺมิกํสุตฺตํ ๑
 จตฺตํล็กฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ๑

ปณฺจมสติกาปทํ

[๗๕๕] เตน สมนฺเณ พุทฺโธ ภควา สํวตฺตึยฺม วิหริติ เขตฺตวเน
อนาทปฺบิณฺฑกัถสฺส อารามे ๑ เตน โส ปน สมนฺเณ อายสฺมา
อุปนฺนุโท สกฺขปฺปคฺโค อุจฺเจ มณฺเญ สยฺยติ ๑ อถ โส ภควา
สํพฺพุเตหิ ภิกฺขุหิ สํหึหิ เสนาสนจาริกํ อหิณฺฑทฺนุโค เยนายสฺมโต
อุปนฺนทสฺส สกฺขปฺปคฺคสฺส วิหาโร เตนฺนุสสงฺกมิ ๑ อทฺทสา โส
อายสฺมา อุปนฺนุโท สกฺขปฺปคฺโค ภควนฺตํ ทูโรโต ๑ อากฺขณฺตํ
ทิสฺสุวาน ภควนฺตํ เอตทโวจ อากฺขณฺตํ เม ภนฺเต ภควา สยฺนํ
ปสฺสสฺสคฺคิ ๑ อถ โส ภควา คโต ๑ ปฏฺฐินฺนิตฺตํภา ภิกฺขุ อามนฺเตสฺสิ
อาสยฺโต ภิกฺขเว โมฆบฺรูโส เวทิตฺตํโพติ ๑ อถ โส ภควา อายสฺมณฺตํ
อุปนฺนทํ สกฺขปฺปคฺคํ อเนกปริยาเยน วิครหิตฺวา ทุพฺพรตาย ๑ เป ๑
เขวณฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อทฺทเทเสยฺยถ นวํ ปน
ภิกฺขุณา มณฺจํ วา ปิฉํ วา การยมาเนน อฏฺฐังฺกุคฺคปาทกํ กาวเรตพุพฺ
สฺสคฺคตฺต
ณฺทนํ ปาจิคฺคิยฺนฺติ ๑

[๗๕๖] นวํ นาม กรณํ อุปาทาย อฺจฺจติ ๑ มณฺโโจ นาม
จตฺตาริ มณฺจํ มสฺสารโก พุณฺทิกาพฺทฺโธ กุพฺพิรปาทโก อากฺขณฺ
ปาทโก ๑ ปิฉํ นาม จตฺตาริ ปิฉานิ มสฺสารกํ พุณฺทิกาพฺทฺธํ กุพฺพิรปาทกํ
อากฺขณฺปาทกํ ๑ การยมาเนนาติ กโรนฺโต วา การาเปนฺโต วา ๑

๗๕๘] ปาจิตฺตียกฺขเท รตนวคฺคสฺส ปณฺจมสฺสึทฺธาปทံ ธนาปคฺติ ๕๐๓

อฏฺฐังคฺคตปาทกั การเวตพฺพํ สํคตงฺคฺคเตน อณฺเวยคฺร เหฏฺฐจึมาย อฏฺฐนียาคิ
สเปตฺวา เหฏฺฐจึมํ อฏฺฐนียํ ฯ ๑ คํ อตฺถิกฺกามาตฺตฺวา กโรติ วา การวาเปตฺติ
วา ปโยเค ทุกฺกฏฺฐํ ปฏฺฐิตาเกน ฉินฺหิตฺตฺวา ปาจิตฺตียํ เทเสตฺตพฺพํ ฯ

[๗๕๗] อคฺคตนา วิปฺปกตํ อคฺคตนา ปริโยสํสาเปตฺติ ธนาปคฺติ
ปาจิตฺตียสฺส ๑ อคฺคตนา วิปฺปกตํ ปเรหิ ปริโยสํสาเปตฺติ ธนาปคฺติ
ปาจิตฺตียสฺส ๑ ปเรหิ วิปฺปกตํ อคฺคตนา ปริโยสํสาเปตฺติ ธนาปคฺติ
ปาจิตฺตียสฺส ๑ ปเรหิ วิปฺปกตํ ปเรหิ ปริโยสํสาเปตฺติ ธนาปคฺติ
ปาจิตฺตียสฺส ๑ อณฺเวยสฺสํตฺตฺถาย กโรติ วา การวาเปตฺติ วา ธนาปคฺติ
ทุกฺกฏฺฐสฺส ๑ อณฺเวยเนน กตํ ปฏฺฐิตกิตฺตฺวา ปริภุชฺชติ ธนาปคฺติ
ทุกฺกฏฺฐสฺส ๑

[๗๕๘] ธนาปคฺติ ปมาณิกํ กโรติ อุนกํ กโรติ อณฺเวยเนน
กตํ ปมาณาตฺถิกฺกนฺตํ ปฏฺฐิตกิตฺตฺวา ฉินฺหิตฺตฺวา ปริภุชฺชติ อุมฺมคฺค-
กสฺส อาทิกมฺมุภิสฺสํสาตฺติ ฯ

ปณฺจมสฺสึทฺธาปทํ นิฏฺฐิตํ ๑

ฉกฺขจสิทฺทชาปทํ

[๗๕๘] เตน สํเมเนน พุทฺโธ ภคฺวา ตํวตฺถิณํ วิหริติ เขตฺตวเน
อนาถมีถฺนุทฺทิสฺส อารามे ๑ เตน โข ปน สํเมเนน ฉพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ มณฺจํบี ปิํจํบี ตฺวโถนทฺธํ กาวาเปณฺติ ๑ มนุสฺสํสา วิหารจวริกํ
อาหิณฺทฺทฺนตา ปสฺสตีตฺตวา อฺชฺชฌายณฺติ อฺชฺชณฺติ วิปฺวาเจณฺติ กถํ หิ นาม
สํมณเภา สกฺขยปฺคฺคิยา มณฺจํบี ปิํจํบี ตฺวโถนทฺธํ กาวาเปสฺสณฺติ เสยฺยถาบี
คิหิ กามโกคิโนติ ๑ อสฺสโสสฺสุ โข ภิกฺขุ เคสฺส มนุสฺสํสํสา อฺชฺชฌาย
ณฺตํ อฺชฺชณฺตํ วิปฺวาเจณฺตํ ๑ เย เต ภิกฺขุ อปฺปบีจฺจวา ๑เป ๑
เต อฺชฺชฌายณฺติ อฺชฺชณฺติ วิปฺวาเจณฺติ กถํ หิ นาม ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ
มณฺจํบี ปิํจํบี ตฺวโถนทฺธํ กาวาเปสฺสณฺตํ ๑เป ๑ สจฺจํ กิร ตฺตฺเมห
ภิกฺขเว มณฺจํบี ปิํจํบี ตฺวโถนทฺธํ กาวาเปถาติ ๑ สจฺจํ ภคฺวาติ ๑
วิคฺรหิ พุทฺโธ ภคฺวา กถํ หิ นาม ตฺตฺเมห โมชฺชปฺริสฺสา มณฺจํบี
ปิํจํบี ตฺวโถนทฺธํ กาวาเปสฺสณฺตํ เหนติ โมชฺชปฺริสฺสา อปฺปสฺสณฺนํ วา
ปสฺสาทาย ปสฺสณฺนํ วา ภิยฺโยภาวาย ๑เป ๑ เอวณฺจ ปน ภิกฺขเว
อิมํ สิกฺขาปทํ อุตฺถติเสยฺยถาโย โย ปน ภิกฺขุ มณฺจํ วา ปิํจํ
วา ตฺวโถนทฺธํ กาวาเปยฺย อุตฺถทาถนถํ ปาจิคฺคิยณฺติ ๑

[๗๖๐] โย ปนาติ โย ยาทิโส ๑เป ๑ ภิกฺขุติ ๑เป ๑ อຍ
อิมสฺมိ อตฺถေ อธิပฺပေတฺติ ภิกฺขุติ ๑ มณฺจํ นาม จตฺတာโร
มณฺจော มสฺสาร์โก พุทฺທိကာพฺพุทฺโธ กုပ္พิรปาทโก อာหจฺจปาทโก ๑

๗๖๕] ปาจิตฺตियกณฺเฑ รตนวคฺคสุตฺถํ ญฺจสิทฺธิกาปทํ อนาปคฺติ ๕๐๓

ปี่จี่ นาม จตุตถาริ ปี่จ่านิ มถารกํ พุทธิกภาพทฺธิ กุฬิรปาทกํ
อาหจฺจปาทกํ ฯ คฺคฺคํ นาม คีณิ คฺคฺคานิ รุกฺขคฺคฺคํ ตคฺคคฺคฺคํ
ไปคฺคกํคฺคฺคํ ฯ กวราเปยฺยาติ กโรติ วา กวราเปติ วา ปโยเค
ทุกฺกญฺญํ ปฏิธาเนน อุกฺทาเตตฺตฺวา ปาจิตฺตियํ เทเสตฺตฺพหํ ฯ

[๗๖๖] อคฺคฺคณา วิปฺปกคฺคํ อคฺคฺคณา ปรีโยสาเปติ อापคฺติ
ปาจิตฺตियสุตฺถํ ฯ อคฺคฺคณา วิปฺปกคฺคํ ปเรหิ ปรีโยสาเปติ อापคฺติ
ปาจิตฺตियสุตฺถํ ฯ ปเรหิ วิปฺปกคฺคํ อคฺคฺคณา ปรีโยสาเปติ อापคฺติ
ปาจิตฺตियสุตฺถํ ฯ ปเรหิ วิปฺปกคฺคํ ปเรหิ ปรีโยสาเปติ อापคฺติ
ปาจิตฺตियสุตฺถํ ฯ อณฺเณสุตฺถํคฺคฺคานาย กโรติ วา กวราเปติ วา อापคฺติ
ทุกฺกญฺญสุตฺถํ ฯ อณฺเณน กคฺคํ ปฏิถมิคฺคฺคฺวา ปรีภุณฺษติ อापคฺติ
ทุกฺกญฺญสุตฺถํ ฯ

[๗๖๗] อนापคฺติ อายิเค กายพนฺธเน อังพทฺธเก ปตฺตคฺค-
ถวิกาย ปรีสุตฺถาวเน พิมฺโพหนํ กโรติ อณฺเณน กคฺคํ ปฏิถมิคฺคฺวา
อุคฺทาเตตฺตฺวา ปรีภุณฺษติ อุมฺมคฺคคฺคฺคํ อาทกมฺมิกคฺคฺคฺคํ ฯ

ญฺจสิทฺธิกาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

สตตมสติกาปทํ

[๗๖๓] เตน สํเยน พุทฺโธ ภควา สํวตฺตํ วิหริติ เขตฺตวเน
อนาถปิ่นฺทิกถุสฺส อารามे ๑ เตน โช ปน สํเยน ภควตา
ภิกฺขุณฺโณ นิสฺสํโณ อนฺนุญฺจาตํ โหติ ๑ นพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ ภควตา
นิสฺสํโณ อนฺนุญฺจาตฺตํ อปฺปมาณิกานิ นิสฺสํทนานิ ชาเรณฺติ มนุสฺสํ
ปฺปัสสํ ปุรฺโตปํ ปจฺจติคฺคิยํ โอตมฺเพณฺติ ๑ เย เต ภิกฺขุ อปฺปํจฺจา
๑ เป ๑ เต อชฺชฌายณฺติ ชฺชยณฺติ วิปาเจณฺติ กถํ หิ นาม นพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ อปฺปมาณิกา นิสฺสํทนานิ ชาเรณฺตํ นฺตํ ๑ เป ๑ สจฺจํ กิร ตุมฺเห
ภิกฺขเว อปฺปมาณิกานิ นิสฺสํทนานิ ชาเรณฺติ ๑ สจฺจํ ภควาติ ๑
วิคฺรหิ พุทฺโธ ภควา กถํ หิ นาม ตุมฺเห โมชฺสปริสฺสา อปฺปมาณิกานิ
นิสฺสํทนานิ ชาเรณฺตํ เหนติ โมชฺสปริสฺสา อปฺปสํนฺนํ วา ปสาทาย
ปสํนฺนํ วา ภิยฺโยภาวาย ๑ เป ๑ เหวณฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ
สติกาปทํ อุตฺตํเสยฺยถ นิสฺสํโณ ปน ภิกฺขุณา การยมาเนน ปมาณิกํ
การเวคพฺพํ ๑ ตตฺตริทํ ปมาณํ ทิมฺโส เทว วิทตฺติโย สุกตวิทตฺติยา
ตริยํ ทิยชฺชํ ๑ ตํ อตฺติกาณมยโต เณทํ ปาจิคฺคิยณฺติ ๑ เหวณฺจิทํ
ภควตา ภิกฺขุณฺโณ สติกาปทํ ปณฺณคฺคํ โหติ ๑

[๗๖๔] เตน โช ปน สํเยน อายสฺมา อุตฺตํ มหากาโย
โหติ ๑ โส ภควโต ปุรฺโต นิสฺสํโณ ปณฺญาเปตฺวา สมนฺตโต
สมนฺตมาโน นิสฺสํทติ ๑ อถโช ภควา อายสฺมนฺตํ อุตฺตํ เอตทโวจ

๗๐๖] ปาจิตฺตียกณฺเฑ รตนวคฺคสุตฺตํ สํคตมสฺสึทฺธาปทํ วิภงฺโก ๕๐๕

ภิสฺสํ คฺวํ อุกฺขายิ นิสฺสํทณฺ्हํ ปณฺณวาเปตฺวา สมนฺหุตโต สมนฺณตฺติ
เสยฺยถามี ปุรฺวาณสฺสึโกฏฺฐโงสฺสึ ๑ ตถา หิ ปน ภาเนเต ภาควตา ภิกฺขุณฺ्हํ
อติชฺชทฺทกํ นิสฺสํทณฺ्हํ อนฺนุณฺณวาทนฺติ ๑ อถโงสฺ ภาควา เขตฺตํมํ นิตฺทาเน
เขตฺตํมํ ปกฺรเณ ชมฺมํ กถํ กตฺวา ภิกฺขุ อามนฺเตสฺสิ อนฺุชานามิ
ภิกฺขเว นิสฺสํทณฺ्हํ ทสฺสา วิทฺตฺติ เหวณฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สึทฺธาปทํ
อฺุทฺทิสฺเสยฺยถา นิสฺสํทณฺ्हํ ปน ภิกฺขุณา การยมาเนน ปมาณิกํ กาวเร
ตพฺพํ ๑ ตตฺริทํ ปมาณํ ทึฆสฺสึ เทว วิทฺตฺติโย สํคตวิทฺตฺติยา ติริยํ
ทียชฺชมฺมํ ทสฺสา วิทฺตฺติ ๑ ตํ อติกฺกามยโต เจทนกํ ปาจิตฺตียนฺติ ๑

[๗๐๕] นิสฺสํทณฺ्हํ นาม สทสฺ ๑ การยมาเนนาติ กโรนฺโต
วา กาวาเปนฺโต วา ๑ ปมาณิกํ กาวเรตพฺพํ ๑ ตตฺริทํ ปมาณํ
ทึฆสฺสึ เทว วิทฺตฺติโย สํคตวิทฺตฺติยา ติริยํ ทียชฺชมฺมํ ทสฺสา วิทฺตฺติ ๑
ตํ อติกฺกามาเมตฺวา กโรติ วา กาวาเปติ วา ปโยเค ทฺกฺกณฺ्हํ ปฏฺิ
ถาเนน นินฺทิตฺวา ปาจิตฺตियํ เทเสตพฺพํ ๑

[๗๐๖] อตฺตนา วิปฺปกตํ อตฺตนา ปริโยสํเปติ อापตฺติ
ปาจิตฺตียสฺสํ ๑ อตฺตนา วิปฺปกตํ ปเรหิ ปริโยสํเปติ อापตฺติ
ปาจิตฺตียสฺสํ ๑ ปเรหิ วิปฺปกตํ อตฺตนา ปริโยสํเปติ อापตฺติ
ปาจิตฺตียสฺสํ ๑ ปเรหิ วิปฺปกตํ ปเรหิ ปริโยสํเปติ อापตฺติ
ปาจิตฺตียสฺสํ ๑ อณฺณสฺสํตฺถาย กโรติ วา กาวาเปติ วา อापตฺติ
ทฺกฺกณฺ्हํ ๑ อณฺณเนน กตํ ปฏฺิถภิตฺวา ปรีภุณฺชติ อापตฺติ
ทฺกฺกณฺ्हํ ๑

[๗๖๗] อณาปคฺติ ปมาณิกํ กโรติ อุนกํ กโรติ อญฺเณน
 กตํ ปมาณาคิกฺกนฺตํ ปฏฺฐิตภิกฺขวา ฉินฺทิตฺถวา ปริภุชฺชติ วิตานํ
 วา ภูมฺมตฺถรณํ วา สํวณฺนิปากาวํ วา ภิสฺสํ วา พิมฺโพหนํ วา
 กโรติ อุมฺมตฺถกตฺถสฺส อาทิกมฺมิกตฺถสํวติ ฯ
 สตฺตคฺคมสฺสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

อัญจนสิกขาปทํ

[๗๐๘] เตน ๕มเยน พุทฺโธ ภควา สํวตฺถิยํ วิหริติ เขตฺตวเน
อนาถมีณฺหิ กตฺถํ อารามे ฯ เตน โส ปน ๕มเยน ภควตา
ภิกฺขุณฺโณ กณฺหุปฺปฏิจฺฉนาทํ อนุญฺจนาตา โหติ ฯ ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ
ภควตา กณฺหุปฺปฏิจฺฉนาทํ อนุญฺจนาตาติ อปฺปมาณิกาโย กณฺหุ
ปฺปฏิจฺฉนาทิกโย ชาเรณฺติ ปุโรโคมี ปจฺจโคมี อากทฺตฺตนา อานิณฺทนาติ ฯ
เย เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺฉนา ฯ เป ฯ เต อชฺชฌายณฺติ ชัยณฺติ วิปาเจณฺติ
กถํ หิ นาม ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ อปฺปมาณิกาโย กณฺหุปฺปฏิจฺฉนาทิกโย
ชาเรตฺถํ สํสํคฺติ ฯ เป ฯ สจฺจํ กิร ตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺต
ปฺปฏิจฺฉนาทิกโย ชาเรนาติ ฯ สจฺจํ ภควาติ ฯ วิครหิ พุทฺโธ ภควา กถํ หิ
นาม ตฺต
เนตํ โมฆปฺปรีสา อปฺปสํนฺนํ วา ปสํนฺนํ วา ภิกฺขุโย
ภาวาย ฯ เป ฯ เอวํจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุกฺกฺกฺกฺกฺก
กณฺหุปฺปฏิจฺฉนาทํ ปน ภิกฺขุณา การยมาเนน ปมาณิกา การตฺตฺตฺต
คตฺตฺตฺตํ ปมาณํ ทํสํ
เทว วิทคฺคิโย ฯ ตํ อตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺต
[๗๐๙] กณฺหุปฺปฏิจฺฉนาทํ นาม ยสฺส อโชนาภิ อุกฺกฺกฺกฺกฺก
กณฺหุ วา มีพกา วา อสํสาโว วา ลลตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺต
คตฺถํ ปฺปฏิจฺฉนาทนคฺคฺตฺตฺต ฯ การยมาเนนาติ กโรนฺโต วา การวาเปนฺโต

วา ๑ ปมาณิกา การเวตพุพา ๑ ศคฺริทํ ปมาณํ ที่มิได้ ๑คฺสุได้
จิตฺตฺติโย สฺคตฺจิตฺตฺติยา ศิริยํ เทว จิตฺตฺติโย ๑ คํ อติกฺกามาเตฺวา
กโรติ วา การวาเปติ วา ปโยเค ทุกฺกฏํ ปฏฺฐิตาเกน ฉินฺทิตฺตฺวา
ปฺปาสิตฺตฺติยํ เทเสศพฺพิ ๑

[๗๗๐] อตฺตนา วิปฺปกตํ อตฺตนา ปรีโยสาเปติ อปฺคฺติ
ปฺปาสิตฺตฺติยสฺส ๑ อตฺตนา วิปฺปกตํ ปเรหิ ปรีโยสาเปติ อปฺคฺติ
ปฺปาสิตฺตฺติยสฺส ๑ ปเรหิ วิปฺปกตํ อตฺตนา ปรีโยสาเปติ อปฺคฺติ
ปฺปาสิตฺตฺติยสฺส ๑ ปเรหิ วิปฺปกตํ ปเรหิ ปรีโยสาเปติ อปฺคฺติ
ปฺปาสิตฺตฺติยสฺส ๑ อณฺเณสฺสตฺถาย กโรติ วา การวาเปติ วา อปฺคฺติ
ทุกฺกฏสฺส ๑ อณฺเณน กตํ ปฏฺฐิตภิตฺตฺวา ปรีภุชฺชติ อปฺคฺติ
ทุกฺกฏสฺส ๑

[๗๗๑] อนาปฺคฺติ ปมาณิกํ กโรติ อฺนํ กโรติ อณฺเณ
กตํ ปมาณาคิกฺกนฺตํ ปฏฺฐิตภิตฺตฺวา ฉินฺทิตฺตฺวา ปรีภุชฺชติ วิตฺถนํ
วา ภูมฺมตฺถรณํ วา สํณิปปาการํ วา ภิสฺสํ วา พิมฺโพหนํ วา
กโรติ อฺนํมตฺตฺกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสสํติ ๑

อณฺเณสฺสํกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ๑

นวมสิกขาปท

[๗๗๒] เตน สมนเณ พุทฺโธ ภควา สāvคฺคิยํ วิหริติ เขตฺตวเน
อนาถปิตฺตํคิถิสฺส อารามे ฯ เตน โส ปน สมนเณ ภควตา
ภิกฺขุณฺโณ วสฺสํสํสาฎิภา อนนฺตฺตวตฺตา โหติ ฯ นพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ
ภควตา วสฺสํสํสาฎิภา อนนฺตฺตวตฺตํคิ อปฺปมาณิกาโย วสฺสํสํสาฎิ-
กาโย ชาเรณฺติ ปฺรโตปํ ปจฺจโตปํ อากกฺขณฺนคฺคา อหิณฺนทฺตํคิ ฯ
เย เต ภิกฺขุ อปฺปํจฺจนา ฯเปฯ เต อชฺชณฺยานนฺติ ชยฺนนฺติ วิปาเจนฺติ
กถํ หิ นาม นพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ อปฺปมาณิกาโย วสฺสํสํสาฎิภาโย
ชาเรสฺสํคํคิติ ฯเปฯ สจฺจํ กิร ตฺตฺเมห ภิกฺขเว อปฺปมาณิกาโย
วสฺสํสํสาฎิภาโย ชาเรตฺตํคิ ฯ สจฺจํ ภควตํคิ ฯ วิคฺครหิ พุทฺโธ
ภควา กถํ หิ นาม ตฺตฺเมห โมชฺปฺริสฺสา อปฺปมาณิกาโย วสฺสํสํ-
สาฎิภาโย ชาเรสฺสํคิ เนคํ โมชฺปฺริสฺสา อปฺปสํนฺนํคิ วา ปสํทาย
ปสํนฺนํคิ วา ภิยฺโยภาวาย ฯเปฯ เอวณฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ
สิกฺขาปทํ อุกฺกทิสฺสยฺยถ วสฺสํสํสาฎิภํ ปน ภิกฺขุณา การยมาเนน
ปมาณิกา การตพฺพา ฯ ตตฺตริทํ ปมาณํ ทิสฺสโส น วิทตฺตํคิโย
สฺสคตฺตวิทตฺตํคิยา ติริยํ อชฺชณฺนคฺคยฺยา ฯ ตํ อตฺตํคิยามยโต เนทนํคิ
ปาจิตฺตํคิยนฺติ ฯ

[๗๗๓] วสฺสํสํสาฎิภา นาม วสฺสํสํคํคิ จาตฺตมาสฺสํคิยา ฯ
การยมาเนนาคิ กโรนฺโต วา การาเปนฺโต วา ฯ ปมาณิกา

กาเวตพพา ๑ ศตวิหิ ปมาณิ ทิมโส ฉ วิทคฺติโย สุกควิทคฺติยา
ติริยิ อหุณฺเเคยยา ๑ คํ อติกกามาตฺวา กโรติ วา การวาเปติ วา
ปโยเค ทุกฺกฏํ ปฏิฐาเนน ฉินฺหิตฺวา ปาจิตฺติยํ เทเสตพฺพํ ๑

[๗๗๔] อตฺตนา วิปฺปกตํ อตฺตนา ปริโยสาเปติ อापตฺติ
ปาจิตฺติยสฺส ๑ อตฺตนา วิปฺปกตํ ปเวหิ ปริโยสาเปติ อापตฺติ
ปาจิตฺติยสฺส ๑ ปเวหิ วิปฺปกตํ อตฺตนา ปริโยสาเปติ อापตฺติ
ปาจิตฺติยสฺส ๑ ปเวหิ วิปฺปกตํ ปเวหิ ปริโยสาเปติ อापตฺติ
ปาจิตฺติยสฺส ๑ อณฺเณสฺสฺสฺสฺส กโรติ วา การวาเปติ วา อापตฺติ
ทุกฺกฏสฺส ๑ อณฺเณน กตํ ปฏิฐภิตฺวา ปริภุญฺชติ อापตฺติ
ทุกฺกฏสฺส ๑

[๗๗๕] อนापตฺติ ปมาณิกํ กโรติ อุนกํ กโรติ อณฺเณน
กตํ ปมาณาคิกกนฺตํ ปฏิฐภิตฺวา ฉินฺหิตฺวา ปริภุญฺชติ วิตานํ
วา ภูมฺมตฺตกรณํ วา สานฺนิปาการํ วา ภิสฺสํ วา พิมฺโพหนํ วา
กโรติ อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิทสฺสํสาติ ๑

นวมสฺสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ๑

ทศมสติกฺขาปทํ

[๗๗๖] เตน สมนฺเนน พุทฺโธ ภควา สํวตฺถิยํ วิหริติ เขตฺตวเน
อนาคปฺปิณฺฑิกิถฺตํ อารามे ๑ เตน โห ปน สมนฺเนน อายสฺมา
นนฺโท ภควโต มาตฺตจฺจนฺตฺโต อภิวฺโปกฺโก โหติ ทสฺสํนํโย ปาสาทิโก
จจฺจฺรจฺจ
ภควตา ๑ โส สํวตฺถิยํจฺจ
อทฺทสฺสํ โห เถวา ภิกฺขุ อายสฺมนฺตํ นนฺทํ ทฺวโร ๑ อากฺขณฺตํ
ทิสฺสุวาน ภควา อากฺขณฺตํ อาสฺนา วุฏฺฐหนฺติ ๑ เต อุกฺกตํ
สณฺฑานินฺตฺวา อุกฺกณฺตํ ชฺยหนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม อายสฺมา
นนฺโท สํวตฺถิยํจฺจ
นนฺท สํวตฺถิยํจฺจ
พุทฺโธ ภควา กถํ หิ นาม ตํ นนฺท สํวตฺถิยํจฺจฺจฺจฺจฺจฺจฺจฺจ
จฺจ
นนฺท อปฺปสฺนฺนํ ๑ ปสาทาย ปสฺนฺนํ ๑
ภิกฺขุโยภาวาย ๑ เป ๑ เถวญฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สติกฺขาปทํ อุกฺก-
เสยฺยถาโย โย ปน ภิกฺขุ สํวตฺถิยํจฺจฺจฺจฺจฺจฺจฺจฺจฺจฺจฺจฺจฺจฺจฺจ
อติเรกํ ๑ เถทนํ ปาจิตฺตํ ๑ ตตฺริทํ สํวตฺถิยํ สํวตฺถิยํ-
จฺจ
ทสฺสํ นว วิทฺตฺติโย สํวตฺถิยํ สํวตฺถิยํ สํวตฺถิยํ ๑
อิทํ สํวตฺถิยํ สํวตฺถิยํจฺจฺจฺจฺจฺจฺจฺจฺจฺจฺจฺจฺจฺจฺจฺจ

[๗๗๗] โย ปนาติ โย ยาทิสํ ๑ เป ๑ ภิกฺขุติ ๑ เป ๑ อยํ
อิมํ สํวตฺถิยํ อตฺถเ อธิปฺเปโต ภิกฺขุติ ๑ สํวตฺถิยํจฺจฺจฺจฺจฺจฺจฺจฺจ
นว วิทฺตฺติโย สํวตฺถิยํ สํวตฺถิยํ สํวตฺถิยํ ๑ กถาเปยฺยถา

กโรติ वा कारापेति वा पयोके तुक्कुञ्चिं प्रविष्टापेन निहित्तुवा
पाजित्तियं तेहेत्तप्पि १

[๗๗๘] อตฺตนา วิปฺปกตฺตํ อตฺตนา ปริโยสาเปติ อापตฺติ
ปาจิต्तियสฺส ๑ อตฺตนา วิปฺปกตฺตํ ปเวหิ ปริโยสาเปติ อापตฺติ
ปาจิต्तियสฺส ๑ ปเวหิ วิปฺปกตฺตํ อตฺตนา ปริโยสาเปติ อापตฺติ
ปาจิต्तियสฺส ๑ ปเวหิ วิปฺปกตฺตํ ปเวหิ ปริโยสาเปติ อापตฺติ
ปาจิต्तियสฺส ๑ อณฺเณสฺสํคฺคทาย กโรติ वा कारापेติ वा อापตฺติ
ตุक्कुञ्ชิสฺส ๑ อณฺเณน กตฺตํ ปวิฏฺถิต्तुวา ปริภุञ्ชติ อापตฺติ
ตุक्कुञ्ชิสฺส ๑

[๗๗๙] อนापตฺติ อุนกํ กโรติ อณฺเณน กตฺตํ ปวิฏฺถิต्तुวา
นิहित्तुวา ปริภุञ्ชติ วิตานิ वा ภุมฺมคฺคตฺตณฺณํ वा สํณิปปากาวิ
วา ภิสฺสํ वा พิมฺโพหนํ वा กโรติ อุนฺมคฺคตฺตสฺส อาทิกมฺมิ-
กสฺสํสํติ ๑

ทสฺมตฺติกาปทํ นิฏฺฐิตฺตํ ๑
รตนวฺคฺโค นวโม ๑

ตสฺสํทฺทานํ

รณฺโณ จ รตนํ สํหํ สฺฐิ มณฺจฺจฺจํ คฺคฺคํ
นิสฺสํทณฺจํ กณฺจฺจฺจํ วสฺสํสิกา สํคฺคเตน จาติ ๑

๗๘๐] ปาจิตฺตียกณฺเห รตนวคฺคํศฺสํ ทสฺมสฺสិฏฺฐาปทํ อุกฺกุเทสํวธํ ๕๑๑

[๗๘๐] อุกฺกุทฺธิฏฺฐํ โข อายสฺมนฺโต เทวณฺวติ ปาจิตฺตียา ฆมฺมา ฯ
คตฺตถายสฺมนฺเต ปุจฺฉามิ กจฺจิตฺถ ปริสฺสุทฺธา ทฺติยมฺบิ ปุจฺฉามิ
กจฺจิตฺถ ปริสฺสุทฺธา คตฺติยมฺบิ ปุจฺฉามิ กจฺจิตฺถ ปริสฺสุทฺธา ปริ-
สฺสุทฺเธตฺถายสฺมนฺโต คตฺตฺมา ตฺวณฺหิ ฯ เหวเมตฺถิ ฆารยํมฺติ ฯ
ปาจิตฺตียกณฺทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

ปฏิกฤษณ์นัยกณฺฑ

อิมเ โช ปนายสฺมนโต จตุคฺคาโร ปฏิกฤษณ์นยา ฆมา อุกฺเทศํ
อากฺจณฺฑิ ฯ

ปจฺมสํกฺขาปทํ

[๑๘๑] เคน สฺมเยน พุกฺโข ภควา สํวคฺคิยํ วิหริติ เขตฺวเน
อนาถปิตฺตํกิสฺส อารามเ ฯ เคน โช ปน สฺมเยน อณฺเฏตรา
ภิกฺขุํ สํวคฺคิยํ ปิตฺตํทาย จริตฺวา ปฏิกฺกมฺนกาเต อณฺเฏตฺรํ ภิกฺขุํ
ปัสฺสิตฺวา เขตฺทโวจ หนฺทญฺย ภิกฺขุํ ปฏิกฺคณฺหาติ ฯ สฺมุจฺจํ ภิกฺษิณฺตี
สฺพเพ ว อคฺคเหสี ฯ สํ อุกฺกฏเจ กาทเ นาสฺกฺชิ ปิตฺตํทาย
จริตฺุ ฉินฺนภตฺตา อโหสี ฯ อถ โช สํ ภิกฺขุํ ทฺุติยมฺมี ทิวสํ
ฯเปฯ คติยมฺมี ทิวสํ สํวคฺคิยํ ปิตฺตํทาย จริตฺวา ปฏิกฺกมฺนกาเต
คํ ภิกฺขุํ ปัสฺสิตฺวา เขตฺทโวจ หนฺทญฺย ภิกฺขุํ ปฏิกฺคณฺหาติ ฯ
สฺมุจฺจํ ภิกฺษิณฺตี สฺพเพ ว อคฺคเหสี ฯ สํ อุกฺกฏเจ กาทเ นาสฺกฺชิ
ปิตฺตํทาย จริตฺุ ฉินฺนภตฺตา อโหสี ฯ อถ โช สํ ภิกฺขุํ
จตุคฺคเ ทิวสํ วัณฺทาย ปเวชนฺตี คจฺฉติ ฯ เสฏฺฐิํ คหฺปติ วัณฺ
ปฏฺิปถํ อากฺจณฺฑโต คํ ภิกฺขุํ เขตฺทโวจ อเปหฺยเยติ ฯ สํ
โอบุคฺกมฺนํ คคฺคเฏ วัณฺปติ ฯ เสฏฺฐิํ คหฺปติ คํ ภิกฺขุํ ฆมาเปสฺสิ
ฆมาหฺยเย มยาสฺสิ ปาติคฺคาติ ฯ นาทํ คหฺปติ คยา ปาติคฺคา อปฺปีจ
อหเมว ทฺุพฺพตฺติ ฯ กิสฺส ปน คฺวํ อยฺเย ทฺุพฺพตฺติ ฯ อถ โช

๗๗๒] ปาฏิเทสนียกณฺเฑ ปจฺมสติกฺขาปทํ สติกฺขาปทวิภงฺโก ๕๓๕

สํ ภิกฺขุณฺโณ เสฏฺฐจิสฺสํ คหปติสฺสํ เอตมตฺถํ อารโจะติ ฯ เสฏฺฐี
คหปติ ตํ ภิกฺขุณฺโณ ฆริํ เนตฺวา โภเชตฺวา อุตฺตมายติ ฐยฺติ วิปาเจติ
กถํ หิ นาม ภทฺททฺตนา ภิกฺขุณฺนิยา หตฺถโต อามิสํ ปฏิคฺคเหสฺสํนฺติ
ภิกฺขุณฺนิยา มาตุคาโมติ ฯ อสฺสํโส สฺว ภิกฺขุ เสฏฺฐจิสฺสํ คหปติสฺสํ
อุตฺตมายนฺตสฺสํ ฐยฺนฺตสฺสํ วิปาเจนฺตสฺสํ ฯ เย เต ภิกฺขุ อปฺปํจฺจนา
ฯ เป ฯ เต อุตฺตมายนฺติ ฐยฺนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม ภิกฺขุ
ภิกฺขุณฺนิยา หตฺถโต อามิสํ ปฏิคฺคเหสฺสํคฺคิ ฯ เป ฯ สจฺจํ กิร ตฺวํ
ภิกฺขุ ภิกฺขุณฺนิยา หตฺถโต อามิสํ ปฏิคฺคเหสฺสํติ ฯ สจฺจํ ภควาติ ฯ
ฉาติกา เต ภิกฺขุ อณฺเฑฉาติกาติ ฯ อณฺเฑฉาติกา ภควาติ ฯ อณฺเฑฉาติโก
โมฆปฺริสฺสํ อณฺเฑฉาติกาถ น ชานาติ ปฏฺวิรูปํ วา อปฺปฏฺวิรูปํ วา สฺนคํ
วา อสฺนคํ วา กถํ หิ นาม ตฺวํ โมฆปฺริสฺสํ อณฺเฑฉาติกาถ ภิกฺขุณฺนิยา
หตฺถโต อามิสํ ปฏิคฺคเหสฺสํสํ เนตํ โมฆปฺริสฺสํ อปฺปสฺนํนํ วา
ปสฺสํทาย ปสฺนํนํ วา ภियโยภาวาย ฯ เป ฯ เหวณฺจ ปน ภิกฺขเว
อิมํ สติกฺขาปทํ อุตฺตมเสยฺยถ โย ปน ภิกฺขุ อณฺเฑฉาติกาถ ภิกฺขุณฺนิยา
อนฺตรฆริํ ปวิฏฺฐาย หตฺถโต ชาทญฺญํ วา โภชนญฺญํ วา สหตฺถา
ปฏิคฺคเหตฺวา ชาเทยฺย วา ญฺญุชฺชเยยฺย วา ปฏิเทเสตฺทพฺพิ เตน
ภิกฺขุณา คารยฺหํ อากุโส ฆมฺมํ อปฺปชฺชํ อสฺสํปฺปายํ ปาฏิเทสนียํ
ตํ ปฏิเทเสมฺมิติ ฯ

[๗๗๒] โย ปนาติ โย ยาติโส ฯ เป ฯ ภิกฺขุติ ฯ เป ฯ อยํ
อิมสฺมํ อตฺถเต อธิปฺเปโต ภิกฺขุติ ฯ อณฺเฑฉาติกา นาม มาติโค

วา บิฎิโค วา ยาว สตุตมา บิฎิตามหยุคา อตมบุพพุธา ๑ ภิกขุณี
นาม อุกโตตงุฆเ อุปตมบุพพนา ๑ อนนฺตรฆริ นาม วธิยา พุยุหิ
ตังฆาฏกั ฆริ ๑ ขาถนัยั นาม ปณฺจ โภชนานิ ยามกาทิกั
สตุตทาหกาทิกั ยาวชัวิกั จเปคฺวา อวเสตัสสั ขาถนัยั นาม ๑ โภชนัยั
นาม ปณฺจ โภชนานิ โอทโน กุมมาโส สตุคฺ มจฺโจ มังสั ๑
ขาทิสตุตสามิ ภูณฺชิสตุตสามิติ ปฏิกฺคณฺหาติ อापคฺติ ทุกฺกฏฺสตุต ๑
อชฺโฆหาเร อชฺโฆหาเร อापคฺติ ปาฏิเทสฺนัยฺสตุต ๑ อณฺเฎคิกาย
อณฺเฎคิกสฺสณฺเฎนั อนฺตรฆริ ปวิฏฺจาย หตุถโต ขาถนัยั วา โภชนัยั
วา สหตุถา ปฏิกฺคณฺเหตฺวา ขาทติ วา ภูณฺชติ วา อापคฺติ
ปาฏิเทสฺนัยฺสตุต ๑ อณฺเฎคิกาย เวมตฺติโก อนฺตรฆริ ปวิฏฺจาย
หตุถโต ขาถนัยั วา โภชนัยั วา สหตุถา ปฏิกฺคณฺเหตฺวา ขาทติ
วา ภูณฺชติ วา อापคฺติ ปาฏิเทสฺนัยฺสตุต ๑ อณฺเฎคิกาย ฌาติก-
สฺสณฺเฎนั อนฺตรฆริ ปวิฏฺจาย หตุถโต ขาถนัยั วา โภชนัยั วา
สหตุถา ปฏิกฺคณฺเหตฺวา ขาทติ วา ภูณฺชติ วา อापคฺติ ปาฏิ-
เทสฺนัยฺสตุต ๑ ยามกาทิกั สตุตทาหกาทิกั ยาวชัวิกั อาหารคฺตฺตฺต
ปฏิกฺคณฺหาติ อापคฺติ ทุกฺกฏฺสตุต ๑ อชฺโฆหาเร อชฺโฆหาเร
อापคฺติ ทุกฺกฏฺสตุต ๑ เอกโต อุปตมบุพพนาย หตุถโต ขาทิสตุตสามิ
ภูณฺชิสตุตสามิติ ปฏิกฺคณฺหาติ อापคฺติ ทุกฺกฏฺสตุต ๑ อชฺโฆหาเร
อชฺโฆหาเร อापคฺติ ทุกฺกฏฺสตุต ๑ ฌาติคิกาย อณฺเฎคิกสฺสณฺเฎนั
อापคฺติ ทุกฺกฏฺสตุต ๑ ฌาติคิกาย เวมตฺติโก อापคฺติ ทุกฺกฏฺสตุต ๑

๗๘๓] ปาฏิเทสน์นัยกณฺฺเท ปจฺมสํกฺขาปทํ อณาปคฺติ ๕๓๗

ฌาติกาย ฌาติกงฺคณฺฺณ อณาปคฺติ ฯ

[๗๘๓] อณาปคฺติ ฌาติกาย ทาเปติ น เทติ อุนฺนิกฺขิเปตฺวา
เทติ อนฺตรารามे ภิกฺขุณฺฺนุปลฺสฺสเย ติตฺตฺยเสธฺยาย ปฺริกฺกมเน
คามโต นฺฺหริตฺวา เทติ ยามกาตํ สฺตฺตาหกาตํ ยาวชฺฉิวกํ สฺติ
ปจฺจเย ปรีกฺขณาติ เทติ สิกฺขมานาย สํมณฺเวยยา อุมฺมคฺคกฺกฺสฺส
อาทิกมฺมิกฺกฺสฺสํติ ฯ

ปจฺมสํกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

ทุตยสิกฺขาปทํ

[๗๘๔] เคน สัมเยน พุทฺโธ ภควา ราชคเห วิหริติ เวพฺพเน
กตฺตทกฺกนิวาเป ๑ เคน โช ปน สัมเยน ภิกฺขุ กุเลสุ นิมนฺติตา
ภุณฺชนฺติ ๑ นพฺพคฺคิยา ภิกฺขุณฺโง นพฺพคฺคิยานํ ภิกฺขุณํ โวธํสาณฺติโย
จिता โหนฺติ อีช สุมฺบิ เทถ อีช โอทนํ เทธาติ ๑ นพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ ยาวทตฺถํ ภุณฺชนฺติ ๑ อณฺเวย ภิกฺขุ น จิตฺตฺวรมํ ภุณฺชนฺติ ๑
เย เต ภิกฺขุ อปฺปํจฺจนา ๑ เป ๑ เต อชฺชฌายนฺติ ชฺชยนฺติ วิปาเจนฺติ
กถํ หิ นาม นพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ ภิกฺขุณฺโง โวธํสาณฺติโย น นิวาเรสุ-
ธํสฺสํ ๑ เป ๑ สจฺจํ กิร ตฺมุเห ภิกฺขเว ภิกฺขุณฺโง โวธํสาณฺติโย
น นิวาเรธาติ ๑ สจฺจํ ภควาติ ๑ วิครหิ พุทฺโธ ภควา กถํ
หิ นาม ตฺมุเห โมชฺสปริสา ภิกฺขุณฺโง โวธํสาณฺติโย น นิวาเรสุธ-
นฺเต โมชฺสปริสา อปฺปสฺสนฺนํ วา ปสาทาย ปสฺสนฺนํ วา ภิยฺโย-
ภาวาย ๑ เป ๑ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุตฺทิสฺเสยฺยถ
ภิกฺขุ ปเนว กุเลสุ นิมนฺติตา ภุณฺชนฺติ ๑ ตฺตฺร เจ ภิกฺขุณํ
โวธํสาณฺติมานรฺุปา จิตา โหติ อีช สุมฺบิ เทถ อีช โอทนํ เทธาติ ๑
เตหิ ภิกฺขุหิ สํ ภิกฺขุณํ อปสาเทตฺตพฺพา อปสฺสกฺก ตาว ภคินิ
ยาว ภิกฺขุ ภุณฺชนฺตํ ๑ เอกสฺสํบี เจ ภิกฺขุโน นปฺปฏฺฐิภาเสยฺย
ตํ ภิกฺขุณํ อปสาเทตฺตํ อปสฺสกฺก ตาว ภคินิ ยาว ภิกฺขุ ภุณฺชนฺตํ

๑ ย. ม. เอกสฺสํ เจบี ๑

๗๖๖] ปาฏิเทสน์ยกนุเท ทุติยตักขาปทํ สิกขาปทวิภังโก ๕๑๘

ปาฏิเทเสตพพํ เตหิ ภิกขุหิ คารยหํ อากุโส ชมมํ อापชฺชิมหา
อธปฺปายํ ปาฏิเทสน์นํยํ คํ ปาฏิเทเสมาติ ฯ

[๗๖๕] ภิกขุ ปเนว กุเตสฺสุ นิมนฺติตา ภูณฺชนฺตํติ กุถํ นาม
จตุตตาริ กุถานิ ชคฺคฺติยกุถํ พุราหุมนกฺกํ เวสฺสํกุถํ สํกฺกกุถํ ฯ
นิมนฺติตา ภูณฺชนฺตํติ ปณฺจณฺหนํ โภชนานํ อณฺณตเวณ โภชนเณ
นิมนฺติตา ภูณฺชนฺติ ฯ ภิกขุณฺหนํ นาม อุกฺกโตสงฺฆเ อปฺปสมฺปนฺนนา ฯ
ไวสาสนฺตํ นาม ยถามิตฺตตทา ยถาสนฺทิจฺจฺจตา ยถาสมฺภตฺตตทา
ยถาสฺมานุปฺชฺฌายกตทา ยถาสฺมานาจรียกตทา อิชฺ สํปปี เทถ อิช
โอทหนํ เทถาติ อยํ ไวสาสนฺตํ นาม ฯ เตหิ ภิกขุหิ ติ ภูณฺชมาเนหิ
ภิกขุหิ ฯ สํ ภิกขุณฺหนํติ ยา สํ ไวสาสนฺตํ ภิกขุณฺหนํ ฯ เตหิ ภิกขุหิ
สํ ภิกขุณฺหนํ อปฺปสาเทตพฺพา อปฺปสํกฺก ตาว ภคินิ ยาว ภิกขุ
ภูณฺชนฺตํติ ฯ เอกสํสํปปี เจ ภิกขุโน อนปฺปสาทิเต ชาทิสฺสํสามิ
ภูณฺชิสฺสํสามํติ ปฏิกฺคณฺหาติ อापคฺติ ทุกฺกฏสฺสํ ฯ อชฺโฆหาเว
อชฺโฆหาเว อापคฺติ ปาฏิเทสน์นํยสฺสํ ฯ

[๗๖๖] อปฺปสมฺปนฺนนาย อปฺปสมฺปนฺนสฺสณฺณํ ไวสาสนฺตํติยา น นินฺวาเรติ
อापคฺติ ปาฏิเทสน์นํยสฺสํ ฯ อปฺปสมฺปนฺนนาย เวมตฺติโก ไวสาสนฺตํติยา น
นินฺวาเรติ อापคฺติ ปาฏิเทสน์นํยสฺสํ ฯ อปฺปสมฺปนฺนนาย อนปฺปสมฺปนฺน-
สฺสณฺณํ ไวสาสนฺตํติยา น นินฺวาเรติ อापคฺติ ปาฏิเทสน์นํยสฺสํ ฯ เอกโค-
อปฺปสมฺปนฺนนาย ไวสาสนฺตํติยา น นินฺวาเรติ อापคฺติ ทุกฺกฏสฺสํ ฯ
อนปฺปสมฺปนฺนนาย อปฺปสมฺปนฺนสฺสณฺณํ อापคฺติ ทุกฺกฏสฺสํ ฯ อนป-

สมุปนุนาย เวมติโก อापคฺติ ทุกฺกฏฐฺส ๑ อนุปสมุปนุนาย
อนุปสมุปนุณฺสณฺณิ อนापคฺติ ๑

[๗๘๗] อนापคฺติ อตฺตโน ภคฺตํ ทาเปติ น เทติ อณฺเณสํ
ภคฺตํ เทติ น ทาเปติ ยํ น ทินฺนํ ตํ ทาเปติ ยตฺถ น
ทินฺนํ ตตฺถ ทาเปติ สฺพเพสํ สมํ ทาเปติ สิกฺขมานา โวธาสฺติ
สํมณเณวํ โวธาสฺติ ปญฺจ โภชนานิ ๕เปตฺวา สฺพพตฺถ อนापคฺติ
อุมฺมคฺตกฺฐฺส อาทิกมฺมิกฺฐฺสํ ๑

ทฺติยสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ๑

ตติยสิกขาปท

[๗๘๘] เตน สัมเขน พุทฺโธ ภควา สํวคฺคิยํ วิหริติ เขตฺตวเน
 อนาถปิ่นฺทิกกฺขสฺส อวราเม ฯ เตน โห ปน สัมเขน สํวคฺคิยํ
 อณฺเณตฺรํ กุถํ อุมฺโต ปสฺนุณํ โหติ สํทฺชาย วรฺกฺขมฺติ โภเคน
 หายติ ฯ ยํ คสฺมึ กุเต อปฺปชฺชติ ปฺปรกฺคตํ ชาทฺนียํ วา โภชฺนียํ วา
 ตํ สํพุพฺพํ ภิกฺขุณฺโณ วิสฺสชฺชเสตฺวา อปฺเปกฺกหา อนสฺสิตา อจฺจนฺติ ฯ
 มนุสฺสํ อชฺชฌายนฺติ ชฺชียนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม สัมฌา
 สกฺยปฺตฺติยา น มตฺตํ ชาวิทฺวา ปฏฺธิกฺกเหตฺตฺนฺติ อิเม อิเมตฺ
 ทคฺวา อปฺเปกฺกหา อนสฺสิตา อจฺจนฺตฺติ ฯ อตฺถสฺสํ โห ภิกฺขุ
 เตสํ มนุสฺสํ อชฺชฌายนฺตานํ ชฺชียนฺตานํ วิปาเจนฺตานํ ฯ อถ โห
 เต ภิกฺขุ ภควโต เอตมฺคฺคํ อวโรเจสฺสํ ฯ อถ โห ภควา เอตสฺมึ
 นิทาเน เอตสฺมึ ปกฺวเรณ ชมฺมึ กถํ กตฺวา ภิกฺขุ อามนฺเตสฺสิ
 อนุชานามิ ภิกฺขเว ยํ กุถํ สํทฺชาย วรฺกฺขมฺติ โภเคน หายติ
 เอวรฺปฺสฺสํ กุถสฺสํ ฌตฺติทฺติเยน กมฺเมเน เตกฺขสฺมมฺตํ ทาทุํ เอวญฺจ
 ปน ภิกฺขเว ทาทพฺพา ฯ พุยคฺเตน ภิกฺขุณา ปฏฺธิพฺเจเน สํโฆ
 ฌาเปตฺตพฺโพ สฺสณาคฺคฺ เม ภาเนเต สํโฆ อิตฺถนฺนามํ กุถํ สํทฺชาย
 วรฺกฺขมฺติ โภเคน หายติ ฯ ยทิ สํฆสฺสํ ปตฺตกฺกถํ สํโฆ
 อิตฺถนฺนามสฺสํ กุถสฺสํ เตกฺขสฺมมฺตํ ททฺเหยยฺย ฯ เอถา ฌตฺติ ฯ
 สฺสณาคฺคฺ เม ภาเนเต สํโฆ อิตฺถนฺนามํ กุถํ สํทฺชาย วรฺกฺขมฺติ

โกเคน หายติ ฯ สงฺโฆ อิตฺถนฺนามสฺสํ กุตฺตสฺสํ เสฏฺฐสฺสมมฺมํ เทติ ฯ
 ยสฺสํสํยสฺมโต ชมฺมํ อิตฺถนฺนามสฺสํ กุตฺตสฺสํ เสฏฺฐสฺสมมฺมํทึยา ทานํ โส
 คุณฺหสฺสํ ยสฺสํ นกฺขมฺมํ โส ภาเสยฺย ฯ ทินฺนา สงฺเขน อิตฺถน-
 นามสฺสํ กุตฺตสฺสํ เสฏฺฐสฺสมมฺมํ ฯ ชมฺมํ สงฺฆสฺสํ คสฺมา คุณฺหํ ฯ
 เอวเมตํ ชารยํมํติ ฯ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุตฺทิ-
 เสยฺยาด ยานิ โข ปน ตานิ เสฏฺฐสฺสมมฺมํคานิ กุตฺตานิ โย ปน ภิกฺขุ
 ตถารุเปตฺถํ เสฏฺฐสฺสมมฺมํคตฺถํ กุเตตฺถํ ขาทนฺนํ วา โภชนนฺนํ วา สหคฺคา
 ปฏิคฺคเหตฺวา ขาเทยฺย วา ญฺญุชฺเชยฺย วา ปฏิเทเสตฺถพฺพํ เตน ภิกฺขุณา
 คารยฺหํ อากุโส ชมฺมํ อปชฺชํ อสฺสปรายํ ปาฏิเทสนนฺนํ ตํ ปฏิเทเส-
 มํติ ฯ เอวญฺจิทํ ภควตา ภิกฺขุณฺหํ สิกฺขาปทํ ปณฺณตฺตํ โหติ ฯ

[๗๘๘] เตน โข ปน สมฺเขน ตํวคฺคิยํ อุตฺตสฺสํว โหติ ฯ
 มนุสฺสํสา ภิกฺขุ นิมนฺเตตฺวา โภเชนฺติ ฯ ตํปี โข กุตํ ภิกฺขุ
 นิมนฺเตสิ ฯ ภิกฺขุ กุกฺกุจฺจายนฺตา นาชิวาเสนฺติ ปฏิชฺชิตฺตํ ภควตา
 เสฏฺฐสฺสมมฺมํคตฺถํ กุเตตฺถํ ขาทนฺนํ วา โภชนนฺนํ วา สหคฺคา ปฏิคฺคเหตฺวา
 ขาทิตฺถํ ญฺญุชฺชิตฺถํ ฯ เเต อชฺชฌายนฺตานิ ชฺชยนฺติ วิปาเจนฺติ กิณฺหุ โข
 นาม อมฺหากํ ชฺชวิตฺถนํ ยํ อยฺยา อมฺหากํ น ปฏิคฺคณฺหนตฺตํ ฯ
 อสฺสํสฺสํ โข ภิกฺขุ เคตฺถํ อชฺชฌายนฺตานิ ชฺชยนฺตานิ วิปาเจนฺตานิ ฯ
 อถโฆ เเต ภิกฺขุ ภควโต เอตมฺคตฺถํ อารโจะตฺถํ ฯ อถโฆ ภควา
 เอตสฺมํ นิตาเน เอตสฺมํ ปกฺรเวณ ชมฺมํ กถํ กตฺวา ภิกฺขุ อามนฺเตสิ
 อนุชานามิ ภิกฺขเว นิมนฺตฺเตน เสฏฺฐสฺสมมฺมํคตฺถํ กุเตตฺถํ ขาทนฺนํ วา

๗๘๐] ปาฏิเทสน์นัยกณฺเท ตติยสิกฺขาปทํ อนุปฺปณฺณคฺคิ ๕๒๓

โกชนันฺถิ วา สหคฺคา ปฏิกฺคเหตฺวา ชาทิกฺคํ ภูณฺชิตฺคํ เอวณฺจ ปน
ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุกฺกฺติเสยฺยถ ยานิ โช ปน ตานิ เสกฺข-
สํมุตฺตานิ กุตฺตานิ โย ปน ภิกฺขุ ตถารุเปตฺสุ เสกฺขสํมุตฺเตสุ กุเตสุ
ปฺพุเพ อนิมฺนฺตฺโต ชาทฺนันฺถิ วา โกชนันฺถิ วา สหคฺคา ปฏิกฺคเหตฺวา
ชาเทยฺย วา ภูณฺเชยฺย วา ปฏฺเทเสตฺพุพฺพิ เตน ภิกฺขุณา คารยฺหํ
อาวุโส รมฺมํ อาปชฺชํ อสฺปฺปายํ ปาฏิเทสน์นัยํ ตํ ปฏฺเทเสมฺมํติ ฯ
เอวณฺจิทฺถิ ภคฺคตา ภิกฺขุณฺโณ สิกฺขาปทํ ปณฺณคฺคํ โหติ ฯ

[๗๘๐] เตน โช ปน สมนฺเยน อณฺณคโร ภิกฺขุ คสฺสํ กุตฺสํสํ
กุตฺตปโก โหติ ฯ อถโช โส ภิกฺขุ ปฺพุพฺพนฺหสฺมยํ นินฺวาเสตฺวา
ปคฺคตจฺจวราทาย เยน ตํ กุตฺตํ เตนฺปสงฺกมิ อฺปสงฺกมิตฺวา
ปณฺณคฺคเต อาสเน นิสฺสํติ ฯ อถโช โส ภิกฺขุ คิตฺถาโน โหติ ฯ
อถโช เต มนุสฺสํ ตํ ภิกฺขุํ เขตฺทวโจจฺจํ ภูณฺชต ภูณฺคตฺติ ฯ
อถโช โส ภิกฺขุ ภาคฺคตา ปฏฺกฺกิตฺตํ อนิมฺนฺตฺเตน เสกฺขสํมุตฺเตสุ
กุเตสุ ชาทฺนันฺถิ วา โกชนันฺถิ วา สหคฺคา ปฏิกฺคเหตฺวา ชาทิกฺคํ
ภูณฺชิตฺตฺติ กุกฺกฺจายนฺโต น ปฏิกฺคเหตฺติ นาสกฺกฺชि นินฺทาย
จฺริตฺตํ ติณฺนภคฺคโต อโหสิ ฯ อถโช โส ภิกฺขุ อารามํ คนฺคฺวา
ภิกฺขุณฺโณ เขตฺมคฺคํ อาโรเจสิ ฯ ภิกฺขุ ภาคฺคโต เขตฺมคฺคํ อาโรเจสุ ฯ
อถโช ภาคฺคา เขตฺสํมํ นินฺทานเ เขตฺสํมํ ปกรณเ รมฺมํ กถํ กคฺวา
ภิกฺขุ อามนฺเตสิ อนุชานามิ ภิกฺขเว คิตฺถาเนน ภิกฺขุณา เสกฺข-
สํมุตฺเตสุ กุเตสุ ชาทฺนันฺถิ วา โกชนันฺถิ วา สหคฺคา ปฏิกฺคเหตฺวา

ชาติคฺ ภูณชฺชิตฺ ฆอณฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุกฺกัสมฺเษยถ
 ยานี โฆ ปน ตานี เสกฺขสํมมตฺตานี กุถานี โย ปน ภิกฺขุ
 ตถารุเปสฺสุ เสกฺขสํมมตฺเตสฺสุ กุถสฺสุ ปุพฺเพ อนิมฺหฺติโต อคิตฺตาน
 ชาทนียํ วา โภชนนียํ วา สหตฺถา ปฏิกฺคเหตฺวา จาเทยฺย วา
 ญญชฺชเยยฺย วา ปฏฺิเทเสตฺถพฺพํ เตน ภิกฺขุณา คารยฺหํ อากุโส
 ฆมฺมํ อปชฺชํ อสฺสํปายํ ปาฏฺิเทสนียํ คํ ปฏฺิเทเสมฺมํติ ฯ

[๗๘๓] ยานี โฆ ปน ตานี เสกฺขสํมมตฺตานี กุถานํติ เสกฺข-
 สํมมตฺตํ นาม กุถํ ยํ กุถํ สทฺธชฺย วทฺธมฺติ โภเคน หายติ ฆอ-
 ฐปฺสฺสํ กุถสฺสํ ฅตฺติทฺติเยน กมฺเมน เสกฺขสํมมตฺติ ทินฺนา โหติ ฯ โย
 ปนาติ โย ยาทิสํ ๑เป๑ ภิกฺขุติ ๑เป๑ อยํ อิมสํมํ อตฺเต อธิป-
 เปโต ภิกฺขุติ ๑ ตถารุเปสฺสุ เสกฺขสํมมตฺเตสฺสุ กุถสฺสุติ ฆอฐปฺสฺสุ เสกฺข-
 สํมมตฺเตสฺสุ กุถสฺสุ ๑ อนิมฺหฺติโต นาม อชฺชตฺตนาถ วา สฺวตฺตนาถ วา
 อนิมฺหฺติโต ฆรฺูปจาวํ โอบกฺกมฺหฺเต นิมฺหฺเตนฺติ เอโส อนิมฺหฺติโต
 นาม ๑ นิมฺหฺติโต นาม อชฺชตฺตนาถ วา สฺวตฺตนาถ วา นิมฺหฺติโต
 ฆรฺูปจาวํ อโนกฺกมฺหฺเต นิมฺหฺเตนฺติ เอโส นิมฺหฺติโต นาม ๑
 อคิตฺตาน นาม สกฺโกติ ปิณฺฑทฺาย จริคฺ ๑ คิตฺตาน นาม น สกฺโกติ
 ปิณฺฑทฺาย จริคฺ ๑ ชาทนียํ นาม ปณฺจ โภชนานี ยามกาทิกํ สกฺคาห-
 กาทิกํ ยาวชฺชวีกํ ๑เป๑ตฺวา อวเสสฺสํ ชาทนียํ นาม ๑ โภชนนียํ นาม
 ปณฺจ โภชนานี โอบโน กุมฺมาโส สกฺตฺต มจฺโจ มํสํ ๑ อนิมฺหฺติโต
 อคิตฺตาน ชาทิสํสํมิ ภูณชฺชิสํสํมํติ ปฏิกฺคณฺหาติ อปตฺติ ทุก-

กฏฐัศั ๑ อชัโฆหารเ อชัโฆหารเ อาปคัติ ปาฐิเทสัณัฎฐัศั ๑

[๗๘๒] เสกัฐัศัมมุเต เสกัฐัศัมมุคัศัณณัณั อนิมนุคัโต อคิถาโน
ชาทณัณั วา โภชณัณั วา สัหคัฎา ปฐิคัคเคหคัฎา ชาทคิ วา
ภุณัชคิ วา อาปคัติ ปาฐิเทสัณัฎฐัศั ๑ เสกัฐัศัมมุเต เวมคิโก
อนิมนุคัโต อคิถาโน ชาทณัณั วา โภชณัณั วา สัหคัฎา ปฐิคัคเคหคัฎา
ชาทคิ วา ภุณัชคิ วา อาปคัติ ปาฐิเทสัณัฎฐัศั ๑ เสกัฐัศัมมุเต
อเสกัฐัศัมมุคัศัณณัณั อนิมนุคัโต อคิถาโน ชาทณัณั วา โภชณัณั
วา สัหคัฎา ปฐิคัคเคหคัฎา ชาทคิ วา ภุณัชคิ วา อาปคัติ
ปาฐิเทสัณัฎฐัศั ๑ ยามกาคิถั สัคคัฎาหคัฎาถิถั ยาวชัวัถิถั อหารคัฎาย
ปฐิคัคคณัหาคิ อาปคัติ ทุคัฎฐัศั ๑ อชัโฆหารเ อชัโฆหารเ
อาปคัติ ทุคัฎฐัศั ๑ อเสกัฐัศัมมุเต เสกัฐัศัมมุคัศัณณัณั อาปคัติ
ทุคัฎฐัศั ๑ อเสกัฐัศัมมุเต เวมคิโก อาปคัติ ทุคัฎฐัศั ๑
อเสกัฐัศัมมุเต อเสกัฐัศัมมุคัศัณณัณั อเนาปคัติ ๑

[๗๘๓] อเนาปคัติ นิมนุคัคัศัศั คิถานัศัศั นิมนุคัคัศัศั วา
คิถานัศัศั วา เสถัถั ภุณัชคิ อณเฆลั ภิกัฎา คคัฎ ปณณคัฎา
โหคิ ฆรคัถั นัหริคัฎา เทนุคิ นิจุจภคัเต สัฎากภคัเต ปกัฎิเก
อูโปสัถิเก ปาฐิปทิเก ยามกาคิถั สัคคัฎาหคัฎาถิถั ยาวชัวัถิถั สัคคิ
ปจจุเย ปริภุณัชคิ เทคิ อุมุคคัศัศั อาคิถมมุคัศัศั ๑
คติยสิกัฎาปทั นิฐุจิคั ๑

จตุตถสติปัฏฐาน

[๗๘๕] เตน สัมเยน พุทฺโธ ภควา สกฺเกสุ วิหริติ กมฺมิตฺตํ
นิโครธารามे ๑ เตน โช ปน สัมเยน สํกฺกิตฺตํ อวรุทฺธา
โหนติ ๑ สํกฺกิตฺตํ อธิจฺจนฺติ อวรุทฺธา เสนาสฺเนสุ ภคฺคํ กาคํ ๑
อสุสฺสํ โช สํกฺกิตฺตํ สํกฺกิตฺตํ กิร อวรุทฺธา เสนาสฺเนสุ
ภคฺคํ กคฺคฺคา มาติ ๑ เค มคฺเค ปริยฺยจฺจํ ๑ สํกฺกิตฺตํ ปณฺตี
ชาทฺนํ โภทฺนํ อาทาย อวรุทฺธา เสนาสฺนํ อคฺมํ ๑ สํกฺกิตฺ-
ทาสฺกา นิกฺขมิตฺวา สํกฺกิตฺตํ อจฺจนฺตีสุ ๑ พุทฺธํ ๑ สํกฺกิตฺ-
นิกฺขมิตฺวา เค โจรเว สภณฺเต กเหตฺวา อชฺฌายนฺติ ชฺยนฺติ วิปาเจนฺติ
กถํ หิ นาม ภทฺทนฺตา อวรามे โจรเว ปฏฺิถสฺนเต นาโรเจสฺสํคฺติ ๑
อสุสฺสํ โช ภิกฺขุ สํกฺกิตฺตํ อชฺฌายนฺตํ ชฺยนฺตํ วิปาเจนฺตํ ๑
อถ โช เค ภิกฺขุ ภควโต เอตมฺตํ อโรเจสฺสํ ๑ อถ โช ภควา
เอตมฺมํ นิตาเน เอตมฺมํ ปกรเณ ชมฺมํ กถํ กคฺคา ภิกฺขุ อามนฺเคติ
เตนหิ ภิกฺขเว ภิกฺขุณี สติปัฏฐานํ ปณฺญาเปสฺสํมี ทสฺ อคฺคเว
ปฏฺิจฺจ สจฺจํสุทฺถํ ๑ เป ๑ สทฺธมฺมจฺจิตฺติยา วินยฺยานคฺคหาย
เฮวญฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สติปัฏฐานํ อทุกฺกิตฺตํ ยานิ โช
ปน ตานิ อวรุทฺธานิ เสนาสฺนานิ สํสจฺจํมฺมตานิ สปฺปฏฺิภยานิ
โย ปน ภิกฺขุ ตถารุเปสฺสํ เสนาสฺเนสุ วิหรนฺตี ปุพฺเพ อปฺปฏฺิ-

๑ ย. ม. ไปตถเกยํ ปาโจ น โหติ ๑

๗๘๕] ปาฏิเทสน์ยกณฺเฑ จตุคฺคตฺติฏฺฐาปทํ อนุปฺปณฺณตฺติ ๕๒๗

สํวิตฺติ ขาทนํ ยํ วา โภชนํ ยํ วา ชฺชณฺวารามे สหตฺถา ปฏฺิคฺคเหตฺตวา
ชาเทยฺย วา ภูณฺเชยฺย วา ปฏฺิเทเสตฺตพฺพิ เตน ภูฏฺุชฺญา คารยฺหํ
ชวาอุโส ฆมฺมํ อปชฺชํ ชตฺตปฺปายํ ปาฏิเทสน์ ยํ ตํ ปฏฺิเทเสมฺมํ ติ ๑
เอวณฺจฺจํ ภาควตา ภูฏฺุชฺชนํ ตฺติฏฺฐาปทํ ปณฺณตฺตํ โหติ ๑

[๗๘๕] เตน โช ปน สมนฺเยน อณฺณตฺตโร ภูฏฺุชฺช อารณฺณตฺตํ
เสนาสฺสเนตฺตํ คิตาโน โหติ ๑ มนุสฺสํ ตา ขาทนํ ยํ โภชนํ ยํ อาทาย
อารณฺณตฺตํ เสนาสน์ อคฺคํ ๑ อถ โช เค มนุสฺสํ ตํ ภูฏฺุชฺชํ เอตฺตวโจจฺจํ
ภูณฺชก ภาณฺเตติ ๑ อถ โช โส ภูฏฺุชฺช ภาควตา ปฏฺิฏฺฐิตฺตํ อารณฺณตฺตํ
เสนาสฺสเนตฺตํ ขาทนํ ยํ วา โภชนํ ยํ วา สหตฺถา ปฏฺิคฺคเหตฺตวา ขาทิตฺตํ
ภูณฺชชฺชิตฺตํ ภูฏฺุชฺชจฺจายนฺโต น ปฏฺิคฺคเหตฺตํ นาสฺสชฺชิตฺตํ ฆณฺณทาย จริตฺตํ
ฉินฺนภตฺโต อโหสิ ๑ อถ โช โส ภูฏฺุชฺช ภูฏฺุชฺชนํ เอตฺตมคฺคํ อโรเจสิ ๑
ภูฏฺุชฺช ภาควโต เอตฺตมคฺคํ อโรเจสิ ๑ อถ โช ภาควา เอตฺตมคฺคํ นิกานเ
เอตฺตมคฺคํ ปกรณเ ฆมฺมํ กถํ กตฺวา ภูฏฺุชฺช อามนฺเตสิ อนุชานามิ
ภูฏฺุชฺชเว คิตานเ ภูฏฺุชฺชญา อารณฺณตฺตํ เสนาสฺสเนตฺตํ ขาทนํ ยํ วา โภชนํ ยํ
วา สหตฺถา ปฏฺิคฺคเหตฺตวา ขาทิตฺตํ ภูณฺชชิตฺตํ เอวณฺจ ปน ภูฏฺุชฺชเว
อิมํ ตฺติฏฺฐาปทํ อุกฺกฺทิสฺสยฺยาด ยานิ โช ปน ตานิ อารณฺณตฺตานิ
เสนาสน์ นานิ สาสฺสจฺจกฺกมฺมตานิ ตฺตปฏฺิฏฺฐยานิ โย ปน ภูฏฺุชฺช ตถารุเปตฺตํ
เสนาสฺสเนตฺตํ วิหรนฺโต ปุพฺพเ อปฺปฏฺิฏฺฐิตฺตํ ขาทนํ ยํ วา โภชนํ ยํ
วา ชฺชณฺวารามे สหตฺถา ปฏฺิคฺคเหตฺตวา อคิตาโน ชาเทยฺย วา
ภูณฺเชยฺย วา ปฏฺิเทเสตฺตพฺพิ เตน ภูฏฺุชฺชญา คารยฺหํ ชวาอุโส

ชมฺมํ อापชฺฐี อสฺสปฺปายํ ปาฏีเทสฺสนํ คํ ปฏีเทเสมฺมํติ ฯ

[๗๘๐] ยานี โข ปน ตานี อารญญกานี เสนาสฺนํนํตี อารญญกํ
 นาม เสนาสฺนํ ปณฺจชนฺตคํ ปจฺฉิมํ ฯ สํสํกํ นาม อารามे
 อารามฺปจฺจาเว โจรานํ นีวิฏฺฐโงกาสํ ทิสฺสํติ ภูตฺโตกาสํ ทิสฺสํติ
 จีโตกาสํ ทิสฺสํติ นิสฺสนโนกาสํ ทิสฺสํติ นินฺนโนกาสํ ทิสฺสํติ ฯ
 สฺสปฺปฏิภยํ นาม อารามे อารามฺปจฺจาเว โจเรหิ มนฺตฺสา หตา
 ทิสฺสํนฺติ วิตฺตฺตา ทิสฺสํนฺติ อาโกฏีตา ทิสฺสํนฺติ ฯ โย ปนาติ
 โย ยาทีโส ๑เป ๑ ภิกฺขุติ ๑เป ๑ อยํ อิมสฺมํ อตฺเต อธิปฺเบโต
 ภิกฺขุติ ๑ ตถารุเปสฺสุ เสนาสฺเนสฺสุติ เอรุเปสฺสุ เสนาสฺเนสฺสุ ๑ อปฺปฏิ-
 สฺสํวิทิตํ นาม ปณฺจจฺหนํ ปฏิสฺสํวิทิตํ เอตํ อปฺปฏิสฺสํวิทิตํ นาม ๑
 อารามํ อารามฺปจฺจาวํ ๑เปตฺวา ปฏิสฺสํวิทิตํ เอตํ อปฺปฏิสฺสํวิทิตํ
 นาม ๑ ปฏิสฺสํวิทิตํ นาม โย โทจิ อิตฺถํ วา ปุริโส วา อารามํ
 วา อารามฺปจฺจาวํ วา อากนฺตฺวา อาโรเจติ อิตฺถนฺนามสฺสํ ฆนฺเต
 ขาทฺนํยํ วา โทษนํยํ วา อหริยสฺสํคํติ ๑ สเจ สํสํกํ โหติ
 สํสํกนฺติ อจฺจิกฺขิตพฺพํ ๑ สเจ สฺสปฺปฏิภยํ โหติ สฺสปฺปฏิภยนฺติ
 อจฺจิกฺขิตพฺพํ ๑ สเจ โหตุ ฆนฺเต อหริยสฺสํคํติ ฆนฺติ โจรา
 วตฺตพฺพา มนฺตฺสา อธิปฺจรนฺติ อปฺสํกฺกถาติ ๑ ยาคฺญา ปฏี-
 สฺสํวิทิตฺเต คสฺสํสา ปรีวาโร อหริยติ เอตํ ปฏิสฺสํวิทิตํ นาม ๑
 ฆตฺเตน ปฏิสฺสํวิทิตฺเต คสฺสํ ปรีวาโร อหริยติ เอตํ ปฏิสฺสํวิทิตํ

๑...๕ ย. ม. ไปตฺถกเสสฺสุ อิมเ วาสฺสททา น โหนฺติ ๑

๗๘๗] ปาฏิเทสน์นัยกณฺเฑ จตุตฺถสํกฺขาปทํ สิกฺขาปทวิภงฺโก ๕๒๘

นาม ๑ ขาถนัเยน ปฏิสัทธิเต คตฺถสํ ปริวาโร อาหริยติ เอตํ
ปฏิสัทธิคํ นาม ๑ กุเถน ปฏิสัทธิเต เย คตฺถมึ กุเถ มนุสฺสํสา
ขาถนัยํ วา โภชนัยํ วา อาหริยติ เอตํ ปฏิสัทธิคํ นาม ๑ คามเณ
ปฏิสัทธิเต เย คตฺถมึ คามเณ มนุสฺสํสา ขาถนัยํ วา โภชนัยํ วา
อาหริยติ เอตํ ปฏิสัทธิคํ นาม ๑ ปุคเณ ปฏิสัทธิเต เย คตฺถมึ
ปุคเณ มนุสฺสํสา ขาถนัยํ วา โภชนัยํ วา อาหริยติ เอตํ ปฏิสัทธิคํ
นาม ๑ ขาถนัยํ นาม ปณฺจ โภชนานิ ยามภาสิทํ สคฺคาหกาสิทํ
ยวชัฏฺฐิ กํ เจเปตฺวา อวเสสํ ขาถนัยํ นาม ๑ โภชนัยํ นาม ปณฺจ
โภชนานิ โอทโน กุมฺมาโส สคฺคฺ มจฺฉโน มํสํ ๑ อชฺฐมาราโม
นาม ปริกฺขิตคตฺถสํ อารามสฺสํ อนฺโคอาราโม อปริกฺขิตคตฺถสํ อฺป-
จาโร ๑ อคิตาโน นาม สกฺโกติ ปิณฺฑทาย จริตฺตุ ๑ คิตาโน นาม
น สกฺโกติ ปิณฺฑทาย จริตฺตุ ๑ อปฺปฏิสัทธิคํ อคิตาโน ขาถิสัณฺคามิ
ภุณฺขิสัณฺคามิ ปฏิกฺคณฺหาติ อาปคฺติ ทุกฺกฏฺฐสฺส ๑ อชฺโฆหารเ
อชฺโฆหารเ อาปคฺติ ปาฏิเทสน์นัยสฺส ๑

[๗๘๗] อปฺปฏิสัทธิเต อปฺปฏิสัทธิคตฺถสฺสํ ขาถนัยํ วา โภชนัยํ วา
อชฺฐมาราเม สหคฺคา ปฏิกฺคเหตฺวา อคิตาโน ขาถิ วา ภุณฺขติ วา
อาปคฺติ ปาฏิเทสน์นัยสฺส ๑ อปฺปฏิสัทธิเต เวมตีโก ขาถนัยํ วา โภชนัยํ
วา อชฺฐมาราเม สหคฺคา ปฏิกฺคเหตฺวา อคิตาโน ขาถิ วา ภุณฺขติ
วา อาปคฺติ ปาฏิเทสน์นัยสฺส ๑ อปฺปฏิสัทธิเต ปฏิสัทธิคตฺถสฺสํ
ขาถนัยํ วา โภชนัยํ วา อชฺฐมาราเม สหคฺคา ปฏิกฺคเหตฺวา

อธิดาโน ชาตติ วา ภูษติ วา อาปคฺติ ปาฏิเทสน์ยสฺส ๑
 ยามกาถิโก สคฺคาทาถาถิโก ยาวชฺฉิโก ออาหารคฺคาถาย ปฏิกคฺคาถา
 อาปคฺติ ทุกฺกฏสฺส ๑ อชฺโฆหาเว อชฺโฆหาเว อาปคฺติ ทุกฺกฏสฺส ๑
 ปฏิสํวิทเท อปฺปฏิสํวิทิตสฺสณฺณิ อาปคฺติ ทุกฺกฏสฺส ๑ ปฏิสํวิทเท
 เวมติโก อาปคฺติ ทุกฺกฏสฺส ๑ ปฏิสํวิทเท ปฏิสํวิทิตสฺสณฺณิ
 อนาปคฺติ ๑

[๗๘๘] อนาปคฺติ ปฏิสํวิทเท คิตานสฺส ปฏิสํวิทเท วา
 คิตานสฺส วา เสงฺสกํ ภูษติ พหาราเม ปฏิกคฺคาถวา ธนุโต-
 อาราม ภูษติ คคฺค ชาติกํ มุตฺตํ วา คจฺจํ วา ปคฺติ วา
 ปุပ္ผํ วา ผตฺตํ วา ภูษติ ยามกาถิโก สคฺคาทาถาถิโก ยาวชฺฉิโก
 สติ ปจฺจเย ปริภูษติ อุมมคฺคกสฺส อาทิกมฺมุภิสฺสํธาติ ๑

[๗๘๘] อุกฺกฏจฺจา โธ อายสฺสมนฺโต จคฺคาโร ปาฏิเทสน์ยา
 ธมฺมา ๑ คคฺคาถายสฺสมนฺเต ปุจฺจนามิ กจฺจิจฺจตฺต ปริสฺสํทฺธา ทฺติยมนฺนํ
 ปุจฺจนามิ กจฺจิจฺจตฺต ปริสฺสํทฺธา คคฺคิยมนฺนํ ปุจฺจนามิ กจฺจิจฺจตฺต ปริสฺสํทฺธา
 ปริสฺสํทฺเธคฺคาถายสฺสมนฺโต คคฺคมา คคฺคหึ ๑ เอเวเมตฺตํ ทวารยามํตี ๑
 ปาฏิเทสน์ยกคฺคํ นิฏฺฐิตํ ๑

เสขียกณฺท์

อิเม โข ปนายสฺมนโต เสขียา ฐมา อุกุเทสฺส อากฺขณฺติ ฯ

ปริมนฺทลวคฺโค .

ฉพฺพีสฺสตี สํวปฺปา

[๘๐๐] เตน สฺมเยน พุทฺโธ ภควา สํวคฺคิยํ วิหริตี เขตฺวเน
อนาถบิณฑิกสฺส อารามे ฯ เตน โข ปน สฺมเยน ฉพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ ปฺรโตบี ปจฺจโตบี โอตมฺเพนฺตา นิวาเสฺนฺติ ฯ มนุสฺสา
อฺชฺฌายนฺติ ชฺยนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม สฺมณา สํกฺยปฺคฺติยา
ปฺรโตบี ปจฺจโตบี โอตมฺเพนฺตา นิวาเสฺสฺสฺสนฺติ เสยฺยถาบี คีหิ
กามภคฺติโนติ ฯ อสฺสฺสํ โข ภิกฺขุ เตสํ มนุสฺसानํ อฺชฺฌายนฺตานํ
ชฺยนฺตานํ วิปาเจนฺตานํ ฯ ये เต ภิกฺขุ อปฺปํจฺฉา ฯ เป ฯ เต
อฺชฺฌายนฺติ ชฺยนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ
ปฺรโตบี ปจฺจโตบี โอตมฺเพนฺตา นิวาเสฺสฺสฺสนฺตฺติ ฯ อถ โข เต ภิกฺขุ
ภควโต เขตฺมคฺคํ อารโจะสฺสุ ฯ อถ โข ภควา เขตฺสฺมึ นิทาเน
เขตฺสฺมึ ปกรเณ ฐมฺมึ กถํ กถฺวา ภิกฺขุสฺสงฺฆํ สฺนฺนิปาตาเปตฺวา
ฉพฺพคฺคิเย ภิกฺขุ ปฺริปฺจฺฉิ สจฺจํ กิร คฺมุเมห ภิกฺขเว ปฺรโตบี
ปจฺจโตบี โอตมฺเพนฺตา นิวาเสฺถาติ ฯ สจฺจํ ภควาติ ฯ วิครหิ
พุทฺโธ ภควา กถํ หิ นาม คฺมุเมห โมฆปฺริสา ปฺรโตบี ปจฺจโตบี
โอตมฺเพนฺตา นิวาเสฺสฺสฺสถ เนตํ โมฆปฺริสา อปฺปสฺนฺนํ วา

ปธํทาย ปธํนุณานํ วา ภิชฺโยภาวาย ๑เป๑ เหวณฺจ ปน ภิกฺขเว
อิมี สิกฺขาปทํ อุกฺกัธเสยฺยาด ปริมณฺฑลํ นิวาเสสฺสํสามํติ สิกฺขา
กรณฺเญยา ๑

ปริมณฺฑลํ นิวาเสสฺสพฺพํ นามิณฺฑลํ ชาวมณฺฑลํ ปฏิจฺฉา-
เทนฺเตน ๑ โย อนาทรียํ ปฏิจฺจ ปุโรโต วา ปจฺฉโต วา โอตมฺเพนฺโต
นิวาเสติ อาปคฺติ ทุกฺกฏสฺส ๑

อนาปคฺติ อสฺสณฺจิจฺจ อสฺสคฺยา อชานนฺตสฺส คิถานสฺส
อาปทาสฺส อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิทฺสสํติ ๑

[๘๐๓] สํวตฺถํนิทานํ ๑ เคน โช ปน สํมเยน นพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ ปุโรโคมี ปจฺฉโตมี โอตมฺเพนฺตา ปารุปนฺติ ๑เป๑ ปริมณฺฑลํ
ปารุมีสฺสํสามํติ สิกฺขา กรณฺเญยา ๑

ปริมณฺฑลํ ปารุมีตพฺพํ อุกฺโก กณฺเณ สํมิ กตฺวา ๑ โย
อนาทรียํ ปฏิจฺจ ปุโรโคมี ปจฺฉโตมี โอตมฺเพนฺโต ปารุปคฺติ อาปคฺติ
ทุกฺกฏสฺส ๑

อนาปคฺติ อสฺสณฺจิจฺจ อสฺสคฺยา อชานนฺตสฺส คิถานสฺส
อาปทาสฺส อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิทฺสสํติ ๑

[๘๐๔] สํวตฺถํนิทานํ ๑ เคน โช ปน สํมเยน นพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ กายํ วิวรตฺวา อนฺตรฆเว คจฺฉนฺติ ๑เป๑ สฺสปฏิจฺฉนฺโน

๓ ยตฺถ สํวตฺถํนิทานํ ทิสฺสํติ ตตฺถ เคน สํมเยน พุทฺโธ ภควา
สํวตฺถํนิทานํ วิหริติ เชตฺวเน อนาถปฺปณฺทิกสฺส อวราเมติ ปาติ โหติ ๑

๘๐๕] เจริญกณฺเท ปริณฺทตฺวคฺโค ฉพฺพํสฺสตี สํารุปฺปา ๕๓๓

อนฺตรฆเร คมิตฺตํสํมัตติ สิกฺขา กรณฺเฌยา ฯ

สุปฺปฺปิจฺจนฺเนน อนฺตรฆเร คนฺตพฺพํ ฯ โย อนาทริยํ ปฺปิจฺจ
กายํ วิจฺจิตฺวา อนฺตรฆเร คจฺจนฺติ อาปคฺติ ทุคฺคกฺขสฺสํ ฯ

อนาปคฺติ อสฺสณฺจิจฺจ อสฺสติยา อชานนฺตสฺสํ คิตฺตานสฺสํ
อาปทาสฺสุ อุมฺมคฺตกสฺสํ อาทิกมฺมิกสฺสํสํวาทิ ฯ

[๘๐๓] สํวคฺคณฺโถนํ ฯ เตน โช ปน สมฺเยน ฉพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ กายํ วิจฺจิตฺวา อนฺตรฆเร นิสฺสํทฺตํ ฯ เป ฯ สุปฺปฺปิจฺจนฺโน
อนฺตรฆเร นิสฺสํทฺตํสํมัตติ สิกฺขา กรณฺเฌยา ฯ

สุปฺปฺปิจฺจนฺเนน อนฺตรฆเร นิสฺสํทฺตพฺพํ ฯ โย อนาทริยํ ปฺปิจฺจ
กายํ วิจฺจิตฺวา อนฺตรฆเร นิสฺสํทฺติ อาปคฺติ ทุคฺคกฺขสฺสํ ฯ

อนาปคฺติ อสฺสณฺจิจฺจ อสฺสติยา อชานนฺตสฺสํ คิตฺตานสฺสํ
วาสฺสํคคฺตสฺสํ อาปทาสฺสุ อุมฺมคฺตกสฺสํ อาทิกมฺมิกสฺสํสํวาทิ ฯ

[๘๐๔] สํวคฺคณฺโถนํ ฯ เตน โช ปน สมฺเยน ฉพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ หตฺถมฺมํ ปาทมฺมํ กัปปาเปนฺตา อนฺตรฆเร คจฺจนฺติ ฯ เป ฯ
สฺสํวคฺคโถ อนฺตรฆเร คมิตฺตํสํมัตติ สิกฺขา กรณฺเฌยา ฯ

สฺสํวคฺคเตน อนฺตรฆเร คนฺตพฺพํ ฯ โย อนาทริยํ ปฺปิจฺจ หตฺถ
วา ปาทํ วา กัปปาเปนฺโต อนฺตรฆเร คจฺจนฺติ อาปคฺติ ทุคฺคกฺขสฺสํ ฯ

อนาปคฺติ อสฺสณฺจิจฺจ อสฺสติยา อชานนฺตสฺสํ คิตฺตานสฺสํ
อาปทาสฺสุ อุมฺมคฺตกสฺสํ อาทิกมฺมิกสฺสํสํวาทิ ฯ

[๘๐๕] สํวคฺคณฺโถนํ ฯ เตน โช ปน สมฺเยน ฉพฺพคฺคิยา

ภิกขุ หตุถมบี ปาทมบี กัฬาเปเนตา อนุตรมเว นิสัทนุติ ๑เป ๑
สุ้งสุโต อนุตรมเว นิสัทิสัถามัติ สิกขา กรณัญา ๑

สุ้งสุเตน อนุตรมเว นิสัทิตพัพ ๑ โย อนาทรียั ปฏิจจุ แดถถั
วา ปาทั วา กัฬาเปเนโต อนุตรมเว นิสัทติ อาปคฺติ ทุกกฏสุ้ง ๑

อนาปคฺติ อสณฺจิจจุ อสคฺติยา อชานนุตสุ้ง คิถานสุ้ง
อาปทาสุ อุมมตฺตคฺตสุ้ง อาทิกมมิกสุ้งสาติ ๑

[๘๐๖] สัวคฺตฺถินิถานั ๑ เตน โช ปน สมเยน ฉพฺพคฺคฺติยา
ภิกขุ ตหิ ตหิ โอโตเกนุตา อนุตรมเว คจฺฉนุติ ๑เป ๑ โอฺกฺขิตฺต-
จกฺขุ อนุตรมเว คมิสฺสุถามัติ สิกขา กรณัญา ๑

โอฺกฺขิตฺตจกฺขุณา อนุตรมเว คนคฺตพัพ ยุกมตฺตํ เปกฺขนุเตน ๑
โย อนาทรียั ปฏิจจุ ตหิ ตหิ โอโตเกนุโต อนุตรมเว คจฺฉนุติ
อาปคฺติ ทุกกฏสุ้ง ๑

อนาปคฺติ อสณฺจิจจุ อสคฺติยา อชานนุตสุ้ง คิถานสุ้ง
อาปทาสุ อุมมตฺตคฺตสุ้ง อาทิกมมิกสุ้งสาติ ๑

[๘๐๗] สัวคฺตฺถินิถานั ๑ เตน โช ปน สมเยน ฉพฺพคฺคฺติยา
ภิกขุ ตหิ ตหิ โอโตเกนุตา อนุตรมเว นิสัทนุติ ๑เป ๑ โอฺกฺขิตฺต-
จกฺขุ อนุตรมเว นิสัทิสัถามัติ สิกขา กรณัญา ๑

โอฺกฺขิตฺตจกฺขุณา อนุตรมเว นิสัทิตพัพ ยุกมตฺตํ เปกฺขนุเตน ๑
โย อนาทรียั ปฏิจจุ ตหิ ตหิ โอโตเกนุโต อนุตรมเว นิสัทติ
อาปคฺติ ทุกกฏสุ้ง ๑

๘๐๘] เสวียนกนุเท ปริมณฑลวคโค นพพิงติ สารูปปา ๕๓๕

อนาปคฺติ อสณฺจิจฺจ อสฺตียา อชานนุคฺคฺสฺส คิถานนฺตฺส
อาปทาสฺสุ อุมมคฺคกฺคฺสฺส อาทิกมฺมิกฺคฺสฺสํสํสํติ ฯ

[๘๐๘] สํวคฺคํนินทํนํ ฯ เคน โห ปน สมนฺเยน นพคฺคคฺคิยา
ภิกฺขุ อุกฺคิขิตฺคฺคกฺกาย อนคฺคทรวเว คจฺจนฺติ ฯ เป ฯ น อุกฺคิขิตฺคฺคกฺกาย
อนคฺคทรวเว คมิตฺสํสํมํคิ สิกฺขา กรณฺเญยา ฯ

น อุกฺคิขิตฺคฺคกฺกาย อนคฺคทรวเว คนคฺคทพฺพิ ฯ โย อนาทริยํ ปฏฺิจฺจ
เอกโต วา อุกฺโต วา อุกฺคิขิตฺคฺควา อนคฺคทรวเว คจฺจนฺติ อาปคฺติ
ทุกฺกฏฺสฺสํ ฯ

อนาปคฺติ อสณฺจิจฺจ อสฺตียา อชานนุคฺคฺสฺส คิถานนฺตฺส
อาปทาสฺสุ อุมมคฺคกฺคฺสฺส อาทิกมฺมิกฺคฺสฺสํสํสํติ ฯ

[๘๐๘] สํวคฺคํนินทํนํ ฯ เคน โห ปน สมนฺเยน นพคฺคคฺคิยา
ภิกฺขุ อุกฺคิขิตฺคฺคกฺกาย อนคฺคทรวเว นิสฺสํทนฺติ ฯ เป ฯ น อุกฺคิขิตฺคฺคกฺกาย
อนคฺคทรวเว นิสฺสํทิตฺสํมํคิ สิกฺขา กรณฺเญยา ฯ

น อุกฺคิขิตฺคฺคกฺกาย อนคฺคทรวเว นิสฺสํทิตฺคฺคทพฺพิ ฯ โย อนาทริยํ ปฏฺิจฺจ
เอกโต วา อุกฺโต วา อุกฺคิขิตฺคฺควา อนคฺคทรวเว นิสฺสํทิตฺติ อาปคฺติ
ทุกฺกฏฺสฺสํ ฯ

อนาปคฺติ อสณฺจิจฺจ อสฺตียา อชานนุคฺคฺสฺส คิถานนฺตฺส
วาสฺสํคคฺคฺสฺสํ อาปทาสฺสุ อุมมคฺคกฺคฺสฺส อาทิกมฺมิกฺคฺสฺสํสํสํติ ฯ

ปริมณฑลวคโค ปจโม ฯ

อัฐชคฺชิกวคฺโค

[๘๓๐] ต้าวคฺถฺถินทานํ ๑ เตน โช ปน สฺมเยน นพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ มหาหสิคฺคํ หสฺนคา อนฺตรมเว คจฺจนฺติ ๑เป ๑ น อัฐชคฺชิกาย
อนฺตรมเว คมิสฺสํสามิตฺติ สิกฺขา กรณียา ๑

น อัฐชคฺชิกาย อนฺตรมเว คนฺตพฺพํ ๑ โย อนาทริยํ ปฏฺิจจ
มหาหสิคฺคํ หสฺนโค อนฺตรมเว คจฺจนฺติ อาปคฺติ ทฺกฏฺฐสฺส ๑

อนาปคฺติ อสฺนจฺจิจฺจ อสฺตียา อชานนฺตสฺส คิถานสฺส
หสฺนียสฺสมิ วคฺคสฺสมิ มิหิตมคฺคํ กโรติ อาปทาสุ อุมมคฺคกสฺส
อาทิกมฺมิคฺคสฺสาคิ ๑

[๘๓๑] ต้าวคฺถฺถินทานํ ๑ เตน โช ปน สฺมเยน นพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ มหาหสิคฺคํ หสฺนคา อนฺตรมเว นิสฺสทฺนฺติ ๑เป ๑ น อัฐชคฺชิกาย
อนฺตรมเว นิสฺสทฺสฺสํสามิตฺติ สิกฺขา กรณียา ๑

น อัฐชคฺชิกาย อนฺตรมเว นิสฺสทฺทพฺพํ ๑ โย อนาทริยํ ปฏฺิจจ
มหาหสิคฺคํ หสฺนโค อนฺตรมเว นิสฺสทฺติ อาปคฺติ ทฺกฏฺฐสฺส ๑

อนาปคฺติ อสฺนจฺจิจฺจ อสฺตียา อชานนฺตสฺส คิถานสฺส
หสฺนียสฺสมิ วคฺคสฺสมิ มิหิตมคฺคํ กโรติ อาปทาสุ อุมมคฺคกสฺส
อาทิกมฺมิคฺคสฺสาคิ ๑

๓-๒ อิมะ ปาจา วิจาเรตพฺพา ๑ คิถานสฺส หิ หาเสณ อคฺโค
นคฺติ อาปทาสุ จ เตน กิจฺจํ น โหติ ๑ ๓-๕ อิมะ ปาจา
วคฺคคฺนเยน วิจาเรตพฺพา ๑

๘๑๔] เจริญกณฺเฑ อชฺชชคฺคิมิกวคฺโค ฉพฺพฬีสติ สารูปฺปา ๕๓๗

[๘๑๒] สํวตฺถุณฺนิทานํ ๑ เคน โช ปน สํมเยน ฉพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ อชฺชจาสฺสทฺทํ มหาสฺสทฺทํ กโรนฺตฺวา อนฺตรฆเร คจฺจนฺติ ๑เป ๑
อปฺปสฺสทฺโท อนฺตรฆเร คมิสฺสํสํมิตฺติ สิกฺขา กรณฺียา ๑

อปฺปสฺสทฺเทน อนฺตรฆเร คนฺตพฺพํ ๑ โย อนาทริยํ ปฏฺิจฺจ
อชฺชจาสฺสทฺทํ มหาสฺสทฺทํ กโรนฺโต อนฺตรฆเร คจฺจนฺติ อปฺปคฺติ
ทกฺกฏฺสฺสํ ๑

อนาปคฺติ อสฺสณฺจิจฺจ อสฺสติยา อชานนฺตสฺสํ คิถานสฺสํ
อปาทาสฺสุ อุมฺมตฺตคฺคสฺสํ อาทิกมฺมุมิถฺสฺสํสํติ ๑

[๘๑๓] สํวตฺถุณฺนิทานํ ๑ เคน โช ปน สํมเยน ฉพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ อชฺชจาสฺสทฺทํ มหาสฺสทฺทํ กโรนฺตฺวา อนฺตรฆเร นิสฺสทฺทฺติ ๑เป ๑
อปฺปสฺสทฺโท อนฺตรฆเร นิสฺสทฺทฺสํสํมิตฺติ สิกฺขา กรณฺียา ๑

อปฺปสฺสทฺเทน อนฺตรฆเร นิสฺสทฺทพฺพํ ๑ โย อนาทริยํ ปฏฺิจฺจ
อชฺชจาสฺสทฺทํ มหาสฺสทฺทํ กโรนฺโต อนฺตรฆเร นิสฺสทฺติ อปฺปคฺติ
ทกฺกฏฺสฺสํ ๑

อนาปคฺติ อสฺสณฺจิจฺจ อสฺสติยา อชานนฺตสฺสํ คิถานสฺสํ
อปาทาสฺสุ อุมฺมตฺตคฺคสฺสํ อาทิกมฺมุมิถฺสฺสํสํติ ๑

[๘๑๔] สํวตฺถุณฺนิทานํ ๑ เคน โช ปน สํมเยน ฉพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ กายปฺปจาสฺสทฺทํ อนฺตรฆเร คจฺจนฺติ กายํ โอตมฺมุเพนฺตฺวา ๑เป ๑
น กายปฺปจาสฺสทฺทํ อนฺตรฆเร คมิสฺสํสํมิตฺติ สิกฺขา กรณฺียา ๑

น กายปฺปจาสฺสทฺทํ อนฺตรฆเร คนฺตพฺพํ กายํ ปคฺคเหตฺวา

คนุตพุพ ๑ โย อนาคตริย ปรฏิจุจ กายปรุปรจาดกั อนาคตรเว
คจฺฉติ กายั โอตมฺเพนโต อาปตฺติ ทุกฺกฏฺสฺส ๑

อนาปตฺติ อสฺฉจฺจิจฺจ อสฺตียา อชานนุคฺสฺส คิตฺตานุคฺสฺส
อาปทาสุ อุมฺมคฺคกฺสฺส อาทิกมฺมิกฺสฺสํสํติ ๑

[๘๑๕] สํวคฺคํนิทานํ ๑ เตน โข ปน สฺมเยน ฉพุพคฺคิยา
ภิกฺขุ กายปรุปรจาดกั อนาคตรเว นิสฺสํทนิ กายั โอตมฺเพนตา ๑เป ๑
น กายปรุปรจาดกั อนาคตรเว นิสฺสํทนิสํมํติ สิกฺขา ภรณํเยา ๑

น กายปรุปรจาดกั อนาคตรเว นิสฺสํทนิทพุพ กายั ปคฺคเหตุวา
นิสฺสํทนิทพุพ ๑ โย อนาคตริย ปรฏิจุจ กายปรุปรจาดกั อนาคตรเว
นิสฺสํทนิ กายั โอตมฺเพนโต อาปตฺติ ทุกฺกฏฺสฺส ๑

อนาปตฺติ อสฺฉจฺจิจฺจ อสฺตียา อชานนุคฺสฺส คิตฺตานุคฺสฺส
วาสุปคฺคกฺสฺส อาปทาสุ อุมฺมคฺคกฺสฺส อาทิกมฺมิกฺสฺสํสํติ ๑

[๘๑๖] สํวคฺคํนิทานํ ๑ เตน โข ปน สฺมเยน ฉพุพคฺคิยา
ภิกฺขุ พาทุปรุปรจาดกั อนาคตรเว คจฺฉนฺติ พาทุ โอตมฺเพนตา ๑เป ๑
น พาทุปรุปรจาดกั อนาคตรเว คมิสฺสํมํติ สิกฺขา ภรณํเยา ๑

น พาทุปรุปรจาดกั อนาคตรเว คนุตพุพ พาทุ ปคฺคเหตุวา
คนุตพุพ ๑ โย อนาคตริย ปรฏิจุจ พาทุปรุปรจาดกั อนาคตรเว
คจฺฉนฺติ พาทุ โอตมฺเพนโต อาปตฺติ ทุกฺกฏฺสฺส ๑

อนาปตฺติ อสฺฉจฺจิจฺจ อสฺตียา อชานนุคฺสฺส คิตฺตานุคฺสฺส
อาปทาสุ อุมฺมคฺคกฺสฺส อาทิกมฺมิกฺสฺสํสํติ ๑

๘๓๘] เดชยถกนเท อชชคชกคโค นพพีตติ สารูปา ๕๓๘

[๘๓๗] ล่าวคถ์นทานิ ๑ เคน ไช ปน ส่มเยน นพพคคิยา
ภิกขุ พาหุปฺปจาทกั อนฺตรมเว นิสฺสทฺตติ พาทุ โอตมฺเพนตา ๑เป ๑
น พาหุปฺปจาทกั อนฺตรมเว นิสฺสทฺตํสํมิตฺติ สิกฺขา กรณียา ๑

น พาหุปฺปจาทกั อนฺตรมเว นิสฺสทฺตพฺพิ พาทุ ปคฺคเหตุวา
นิสฺสทฺตพฺพิ ๑ โย อนาทริยํ ปฏิจฺจ พาหุปฺปจาทกั อนฺตรมเว
นิสฺสทฺติ พาทุ โอตมฺเพนโต อาปคฺติ ทุกฺกฏสฺส ๑

อนาปคฺติ อสฺมจฺจิจฺจ อสฺตติยา อชานนุสฺสํสํ คิตานสฺสํ
วาสุปคฺตสฺสํ อาปทาสุ อุมฺมตฺตคฺตสฺสํ อาทิกมฺมิกสฺสํสํติ ๑

[๘๓๘] ล่าวคถ์นทานิ ๑ เคน ไช ปน ส่มเยน นพพคคิยา
ภิกขุ สฺสํปฺปจาทกั อนฺตรมเว คจฺจนฺติ สฺสํ โอตมฺเพนตา ๑เป ๑
น สฺสํปฺปจาทกั อนฺตรมเว คมิตฺสํมิตฺติ สิกฺขา กรณียา ๑

น สฺสํปฺปจาทกั อนฺตรมเว คนฺตพฺพิ สฺสํ ปคฺคเหตุวา
คนฺตพฺพิ ๑ โย อนาทริยํ ปฏิจฺจ สฺสํปฺปจาทกั อนฺตรมเว คจฺจนฺติ
สฺสํ โอตมฺเพนโต อาปคฺติ ทุกฺกฏสฺสํ ๑

อนาปคฺติ อสฺมจฺจิจฺจ อสฺตติยา อชานนุสฺสํสํ คิตานสฺสํ
อาปทาสุ อุมฺมตฺตคฺตสฺสํ อาทิกมฺมิกสฺสํสํติ ๑

[๘๓๙] ล่าวคถ์นทานิ ๑ เคน ไช ปน ส่มเยน นพพคคิยา
ภิกขุ สฺสํปฺปจาทกั อนฺตรมเว นิสฺสทฺตติ สฺสํ โอตมฺเพนตา ๑เป ๑
น สฺสํปฺปจาทกั อนฺตรมเว นิสฺสทฺตํสํมิตฺติ สิกฺขา กรณียา ๑

น สฺสํปฺปจาทกั อนฺตรมเว นิสฺสทฺตพฺพิ สฺสํ ปคฺคเหตุวา

นิตฺตทิตฺตพฺพํ ๑ โย อนาทริยํ ปฏิจฺจุจ สํสํปฺปจาทกํ อนฺตรมเว
นิตฺตทิตฺตํ สํสํ โอตมฺพฺเพโต อปฺตฺติ ทุกฺกฏฺสฺส ๑

อนาปฺตฺติ อสฺสจฺจุจ อสฺสคฺยา อชานนฺตฺสฺส คิถานตฺสฺส
วาสฺสฺสคฺตฺสฺส อปฺทาสฺส อุมฺมตฺตคฺตฺสฺส อาทิกมฺมิกตฺสฺสํติ ๑
อฺชฺชคฺชิกวคฺโค ทฺติโย ๑

ชมฺภกทวคฺโค

[๘๒๐] ตํวคฺตฺถิถานํ ๑ เตน โช ปน สมฺเยน ฉพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ ชมฺภกตา อนฺตรมเว คจฺฉนฺติ ๑เป ๑ น ชมฺภกโต อนฺตรมเว
คมิสฺสํสํมํติ สิกฺขา กรณฺเยา ๑

น ชมฺภกเตน อนฺตรมเว คนฺตพฺพํ ๑ โย อนาทริยํ ปฏิจฺจุจ
เฮกโต วา อฺภโต วา ชมฺภํ กตฺวา อนฺตรมเว คจฺฉนฺติ อปฺตฺติ
ทุกฺกฏฺสฺส ๑

อนาปฺตฺติ อสฺสจฺจุจ อสฺสคฺยา อชานนฺตฺสฺส คิถานตฺสฺส
อปฺทาสฺส อุมฺมตฺตคฺตฺสฺส อาทิกมฺมิกตฺสฺสํติ ๑

[๘๒๑] ตํวคฺตฺถิถานํ ๑ เตน โช ปน สมฺเยน ฉพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ ชมฺภกตา อนฺตรมเว นิตฺตทิตฺตํ ๑เป ๑ น ชมฺภกโต อนฺตรมเว
นิตฺตทิตฺตํสํมํติ สิกฺขา กรณฺเยา ๑

น ชมฺภกเตน อนฺตรมเว นิตฺตทิตฺตพฺพํ ๑ โย อนาทริยํ
ปฏิจฺจุจ เฮกโต วา อฺภโต วา ชมฺภํ กตฺวา อนฺตรมเว นิตฺตทิตฺตํ

อาปคฺติ ทุกฺกฏสฺส ๑

อนาปคฺติ อสฺมจฺจิจฺจ อสฺตียา อชานนุคฺคสฺส คิถานคฺคสฺส
วาศุปกคฺคสฺส อาปทาสฺสุ อุมุมคฺคคฺคสฺส อาทิกมฺมิกคฺคสฺสาคิ ๑

[๘๒๒] สํวคฺคณิทานํ ๑ เตน โห ปน สมฺเยน นพคฺคคิยา
ภิกฺขุ สฺสํสํ ปารุเปตฺวา อนคฺคทรมเว คจฺจนฺติ ๑เป ๑ น โอคฺคณฺจฺโค
อนคฺคทรมเว คมิสฺสํสํมคฺติ สิกฺขา กรณฺียา ๑

น โอคฺคณฺจฺโคเตน อนคฺคทรมเว คนคฺคทพฺพิ ๑ โย อนาทริยํ ปฏฺิจฺจ
สฺสํสํ ปารุเปตฺวา อนคฺคทรมเว คจฺจนฺติ อาปคฺติ ทุกฺกฏสฺส ๑

อนาปคฺติ อสฺมจฺจิจฺจ อสฺตียา อชานนุคฺคสฺส คิถานคฺคสฺส
อาปทาสฺสุ อุมุมคฺคคฺคสฺส อาทิกมฺมิกคฺคสฺสาคิ ๑

[๘๒๓] สํวคฺคณิทานํ ๑ เตน โห ปน สมฺเยน นพคฺคคิยา
ภิกฺขุ สฺสํสํ ปารุเปตฺวา อนคฺคทรมเว นิสฺสํทคฺติ ๑เป ๑ น โอคฺคณฺจฺโค
อนคฺคทรมเว นิสฺสํทคฺคสํมคฺติ สิกฺขา กรณฺียา ๑

น โอคฺคณฺจฺโคเตน อนคฺคทรมเว นิสฺสํทคฺคทพฺพิ ๑ โย อนาทริยํ ปฏฺิจฺจ
สฺสํสํ ปารุเปตฺวา อนคฺคทรมเว นิสฺสํทคฺติ อาปคฺติ ทุกฺกฏสฺส ๑

อนาปคฺติ อสฺมจฺจิจฺจ อสฺตียา อชานนุคฺคสฺส คิถานคฺคสฺส
วาศุปกคฺคสฺส อาปทาสฺสุ อุมุมคฺคคฺคสฺส อาทิกมฺมิกคฺคสฺสาคิ ๑

[๘๒๔] สํวคฺคณิทานํ ๑ เตน โห ปน สมฺเยน นพคฺคคิยา
ภิกฺขุ อุกฺคฏฺฏิกาย อนคฺคทรมเว คจฺจนฺติ ๑เป ๑ น อุกฺคฏฺฏิกาย อนคฺคทรมเว
คมิสฺสํสํมคฺติ สิกฺขา กรณฺียา ๑

น อุกกุฏิกาย อนุตรมเว คนุตพัพ ๑ โย อนาทรियํ ปฏิจจ
อุกกุฏิกาย อนุตรมเว คจฉติ อापคฺติ ทุกกฏฐํ ๑

อนापคฺติ อธฉฉิจจ อธคฺยา อชานนุตถํ คิตานถํ
วาสุปคคถํ อापทาสุ อุมมคคถํ อาทิกมฺมิกถํ ๑

[๘๒๕] สํวคฺถนันทานํ ๑ เตน โช ปน สมเยน ฉพพคฺคฺยา
ภิกขุ ปตฺตคฺคิกาย อนุตรมเว นิสฺสทนฺติ ๑ เป ๑ น ปตฺตคฺคิกาย
อนุตรมเว นิสฺสทํสํมํติ สิกฺขา กรณียา ๑

น ปตฺตคฺคิกาย อนุตรมเว นิสฺสทคฺพพิ ๑ โย อนาทรियํ ปฏิจจ
หคฺคปตฺตคฺคิกาย วา ทุสฺสํปตฺตคฺคิกาย วา อนุตรมเว นิสฺสทคฺ
อापคฺติ ทุกกฏฐํ ๑

อนापคฺติ อธฉฉิจจ อธคฺยา อชานนุตถํ คิตานถํ
วาสุปคคถํ อापทาสุ อุมมคคถํ อาทิกมฺมิกถํ ๑

สมตฺทีส โภชนปฏฺฐิสํยุตฺตา

[๘๒๖] สํวคฺถนันทานํ ๑ เตน โช ปน สมเยน ฉพพคฺคฺยา
ภิกขุ อธกฺกจํ บิณฺชปาคํ ปฏฺฐคฺคณฺหนฺติ ฉคฺคเตตฺตกาโม วีย ๑ เป ๑
ธกฺกจํ บิณฺชปาคํ ปฏฺฐคฺคณฺหนฺติ สิกฺขา กรณียา ๑

ธกฺกจํ บิณฺชปาโต ปฏฺฐคฺคณฺหนฺติ ๑ โย อนาทรियํ ปฏิจจ
อธกฺกจํ บิณฺชปาคํ ปฏฺฐคฺคณฺหนฺติ ฉคฺคเตตฺตกาโม วีย อापคฺติ
ทุกกฏฐํ ๑

๘๒๘] เสด็จยกคณะ ขมภคตวศุโค ส้มคู้ดส์ โภชนปฏิสัยคุตา ๕๔๓

อนาปคฺติ อสฺมจฺจิจฺจ อสฺตียา อชานนุคฺคฺสฺส คิถานสฺส
อาปทาสฺ อุมมตฺตกฺคฺสฺส อาทิกมฺมิกฺคฺสฺสาคิ ฯ

[๘๒๘] สํวตฺถํนิทานํ ฯ เคน โช ปน สมฺเยน นพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ คหํ คหํ โอโถเกนฺตา บิณฺฑปาตํ ปฏิกฺคณฺหนฺติ อาทิกนฺเตมี
อติภฺกนฺเตมี น ชานนฺติ ฯ เป ฯ ปตฺตสฺสณฺณํ บิณฺฑปาตํ ปฏิกฺคเหตฺ-
สํมํติ สิกฺขา ภรณฺเฌยา ฯ

ปตฺตสฺสณฺณินา บิณฺฑปาโต ปฏิกฺคเหตฺพุโป ฯ โย อนาทริยํ
ปฏิจฺจ คหํ คหํ โอโถเกนฺโต บิณฺฑปาตํ ปฏิกฺคณฺหาติ อาปคฺติ
ทุกกฺกฺคฺสฺส ฯ

อนาปคฺติ อสฺมจฺจิจฺจ อสฺตียา อชานนุคฺคฺสฺส คิถานสฺส
อาปทาสฺ อุมมตฺตกฺคฺสฺส อาทิกมฺมิกฺคฺสฺสาคิ ฯ

[๘๒๙] สํวตฺถํนิทานํ ฯ เคน โช ปน สมฺเยน นพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ บิณฺฑปาตํ ปฏิกฺคณฺหนฺตา สุมฺเบยฺว พหุํ ปฏิกฺคณฺหนฺติ ฯ เป ฯ
สํมสฺสฺสํ บิณฺฑปาตํ ปฏิกฺคเหตฺสํมํติ สิกฺขา ภรณฺเฌยา ฯ

สุมฺไป นาม เทว สุมฺปา มุคฺคฺสุมฺไป มาสฺสุมฺไป หตฺถหาริโย ฯ
สํมสฺสฺสโก บิณฺฑปาโต ปฏิกฺคเหตฺพุโป ฯ โย อนาทริยํ ปฏิจฺจ
สุมฺเบยฺว พหุํ ปฏิกฺคณฺหาติ อาปคฺติ ทุกกฺกฺคฺสฺส ฯ

อนาปคฺติ อสฺมจฺจิจฺจ อสฺตียา อชานนุคฺคฺสฺส คิถานสฺส
วสฺสเรเต ฉาตกานํ ปวาริตานํ อณฺณสฺสํตฺถาย อตฺตโน ชเนน
อาปทาสฺ อุมมตฺตกฺคฺสฺส อาทิกมฺมิกฺคฺสฺสาคิ ฯ

[๘๒๘] สํวตฺถัณิทานํ ๑ เตน โข ปน สํเยน ฉพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ ฐปฺปํคํ ฆีณฺหฺปาตํ ปฏิกฺคณฺหนฺติ ๑ เป ๑ สํมติตฺติกํ ฆีณฺหฺปาตํ
ปฏิกฺคณฺหฺสํมํติ สิกฺขา ภรณฺเยา ๑

สํมติตฺติโก ฆีณฺหฺปาโต ปฏิกฺคณฺเหตฺตฺโป ๑ โย อนาทรียํ
ปฏิจฺจ ฐปฺปํคํ ฆีณฺหฺปาตํ ปฏิกฺคณฺหาติ อปาตฺติ ทุกฺกฏฺสฺส ๑

อนาปตฺติ อสฺสยฺจิจฺจ อสฺติยา อชานนฺตฺสฺส อปาทาสฺ
อุมฺมตฺตกฺสฺส อาทิกมฺมิถฺสฺสํติ ๑

ขมฺภกตฺตวฺคฺโค ตติโย ๑

สํกฺกจฺจวฺคฺโค

[๘๓๐] สํวตฺถัณิทานํ ๑ เตน โข ปน สํเยน ฉพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ อสํกฺกจฺจํ ฆีณฺหฺปาตํ ภุณฺชนฺติ อภุณฺชิตฺตฺกามา วิย ๑ เป ๑
สํกฺกจฺจํ ฆีณฺหฺปาตํ ภุณฺชิสฺสํมํติ สิกฺขา ภรณฺเยา ๑

สํกฺกจฺจํ ฆีณฺหฺปาโต ภุณฺชิตฺตฺโป ๑ โย อนาทรียํ ปฏิจฺจ
อสํกฺกจฺจํ ฆีณฺหฺปาตํ ภุณฺชติ อภุณฺชิตฺตฺกาโม วิย อปาตฺติ
ทุกฺกฏฺสฺส ๑

อนาปตฺติ อสฺสยฺจิจฺจ อสฺติยา อชานนฺตฺสฺส กิถานฺตฺสฺส
อปาทาสฺ อุมฺมตฺตกฺสฺส อาทิกมฺมิถฺสฺสํติ ๑

[๘๓๑] สํวตฺถัณิทานํ ๑ เตน โข ปน สํเยน ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ ตหํ
ตหํ โยโตเกนฺตา ฆีณฺหฺปาตํ ภุณฺชนฺติ อากิรณฺเตมี อติภฺกนฺเตมี น

๘๓๓] เสขียกณฺเฑ สกฺกจฺจวคฺโค สฺมคฺคิํสฺส โภชนนปฺปฏฺธิสฺสยฺตฺตา ๕๕๕

ชานนฺตฺติ ๑เป ๑ ปคฺคตฺสณฺณิํ มีนฺชปฺปาคํ ภูณฺชิตฺสํมํติ สิกฺขา กรณฺเฌยา ๑

ปคฺคตฺสณฺณินา มีนฺชปฺปาทฺโต ภูณฺชิตฺตฺตฺตฺตฺ ๑ โย อนาทริยํ ปฏฺิจฺจ

คหิํ คหิํ โอมสฺสิตฺตฺวา มีนฺชปฺปาคํ ภูณฺชติ อปฺปคฺติ ทฺตฺกฏฺฐสฺส ๑

อนาปคฺติ อสฺสณฺจิจฺจ อสฺสคฺติยา อชานนฺตฺสฺส คิถานสฺส

อปฺปทาสฺสุ อุมฺมตฺตกฺกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสสํติ ๑

[๘๓๒] สํวคฺคณฺโถนํ ๑ เตน โช ปน สฺมเยน นพฺพคฺคฺติยา

ภิกฺขุ คหิํ คหิํ โอมสฺสิตฺตฺวา มีนฺชปฺปาคํ ภูณฺชนฺตฺติ ๑เป ๑ สฺปทํ

มีนฺชปฺปาคํ ภูณฺชิตฺสํมํติ สิกฺขา กรณฺเฌยา ๑

สฺปทํ มีนฺชปฺปาทฺโต ภูณฺชิตฺตฺตฺตฺตฺ ๑ โย อนาทริยํ ปฏฺิจฺจ

คหิํ คหิํ โอมสฺสิตฺตฺวา มีนฺชปฺปาคํ ภูณฺชติ อปฺปคฺติ ทฺตฺกฏฺฐสฺส ๑

อนาปคฺติ อสฺสณฺจิจฺจ อสฺสคฺติยา อชานนฺตฺสฺส คิถานสฺส

อณฺเณสฺส เทนฺโต โอมสฺสติ อณฺเณทาสฺสเน อากิรฺนฺโต โอมสฺสติ

อฺจฺจคฺคิรฺนฺเจ อปฺปทาสฺสุ อุมฺมตฺตกฺกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสสํติ ๑

[๘๓๓] สํวคฺคณฺโถนํ ๑ เตน โช ปน สฺมเยน นพฺพคฺคฺติยา

ภิกฺขุ มีนฺชปฺปาคํ ภูณฺชนฺตฺตา สฺมฺเฌยว พหุํ ภูณฺชนฺตฺติ ๑เป ๑ สฺมฺสฺสฺสํ

มีนฺชปฺปาคํ ภูณฺชิตฺสํมํติ สิกฺขา กรณฺเฌยา ๑

สฺสฺสฺสํ นาม เทว สฺสฺสํ มุคฺคสฺสฺสํ มาสฺสฺสํ หตฺตฺตฺตฺตฺ ๑

สฺมฺสฺสํโก มีนฺชปฺปาทฺโต ภูณฺชิตฺตฺตฺตฺตฺ ๑ โย อนาทริยํ ปฏฺิจฺจ สฺมฺเฌยว

พหุํ ภูณฺชติ อปฺปคฺติ ทฺตฺกฏฺฐสฺส ๑

อนาปคฺติ อสฺสณฺจิจฺจ อสฺสคฺติยา อชานนฺตฺสฺส คิถานสฺส

รตฺรเสถ ฌาตกาณํ ปวาริตานํ อณฺเณสฺสคฺคฺคาเย อคฺคฺคโน ชเนน
อาปทาสุ อุมฺมคฺคฺคกสฺส อาทิกมฺมิถสฺสํสาติ ฯ

[๘๓๕] สํวคฺคฺคณิทานํ ฯ เตน โห ปน สํเยน ฉพฺพคฺคฺคิยา
ภิกฺขุ ญฺปโต โอมทฺทิตฺตฺวา มีนฺทฺทปาทํ ภูณฺชนฺติ ฯ เป ฯ น ญฺปโต
โอมทฺทิตฺตฺวา มีนฺทฺทปาทํ ภูณฺชิตฺตฺสํมิตฺติ สิกฺขา กรณฺเีย ฯ

น ญฺปโต โอมทฺทิตฺตฺวา มีนฺทฺทปาทํ ภูณฺชิตฺตฺพฺโพ ฯ โย
อนาทริยํ ปฏฺิจฺจ ญฺปโต โอมทฺทิตฺตฺวา มีนฺทฺทปาทํ ภูณฺชติ อาปคฺคฺติ
ทฺทกฺกฏฺสฺส ฯ

อนาปคฺคฺติ อสฺสณฺจิจฺจ อสฺสคฺคิยา อชานนฺตสฺส คิถานสฺส
ปริคฺคเณ เสเส เอกโค สํกทฺทมิตฺตฺวา โอมทฺทิตฺตฺวา ภูณฺชติ อาปทาสุ
อุมฺมคฺคฺคกสฺส อาทิกมฺมิถสฺสํสาติ ฯ

[๘๓๕] สํวคฺคฺคณิทานํ ฯ เตน โห ปน สํเยน ฉพฺพคฺคฺคิยา
ภิกฺขุ สฺฐํบิ พฺยณฺชนํบิ โอทเนน ปฏฺิจฺจาทฺเทนฺติ ภฺยโยกมฺมุคฺคํ อฺปาทาย
ฯ เป ฯ น สฺฐํบิ วา พฺยณฺชนํ วา โอทเนน ปฏฺิจฺจาทฺเทสฺสํมิตฺติ
ภฺยโยกมฺมุคฺคํ อฺปาทายาติ สิกฺขา กรณฺเีย ฯ

น สฺฐํบิ วา พฺยณฺชนํ วา โอทเนน ปฏฺิจฺจาทฺเททฺทพฺพํ ภฺยโยกมฺมุคฺคํ
อฺปาทาย ฯ โย อนาทริยํ ปฏฺิจฺจ สฺฐํบิ วา พฺยณฺชนํ วา โอทเนน
ปฏฺิจฺจาทฺเทติ ภฺยโยกมฺมุคฺคํ อฺปาทาย อาปคฺคฺติ ทฺทกฺกฏฺสฺส ฯ

อนาปคฺคฺติ อสฺสณฺจิจฺจ อสฺสคฺคิยา อชานนฺตสฺส สํมิกา
ปฏฺิจฺจาทฺเทตฺตฺวา เทนฺติ น ภฺยโยกมฺมุคฺคํ อฺปาทาย อาปทาสุ

๘๓๗] เสขียกณฺเฑ สกฺกจฺจวคฺโค สฺมคฺคิํสฺส โภชนปฺปฏิสํยุคฺคา ๕๔๗

อุมฺมคฺคกสฺสํ อาทิกมฺมิกสฺสํธาติ ๑

[๘๓๖] สํวตฺถํถิหนํ ๑ เตน โข ปน สฺมเยน นพฺพศฺคฺคิยา ภิกฺขุ
สฺมึบฺบิ อิทฺถนํ อคฺคโน อคฺคทาย วิญฺญาเปคฺคา ภูณฺชฺสฺสํธาติ ๑ มนุสฺสํ
อุชฺฌายนฺติ ชฺชํธาติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม สฺมณฺเฑ สกฺกยปฺปคฺคิยา
สฺมึบฺบิ อิทฺถนํ อคฺคโน อคฺคทาย วิญฺญาเปคฺคา ภูณฺชฺสฺสํธาติ กสฺสํ
สฺมปฺนํ น มนํบิ กสฺสํ สํกํ น ฐจฺจํคฺคิ ๑ อสฺสํสํสํ โข
ภิกฺขุ เคสํ มนุสฺสํธาติ อุชฺฌายนฺตานํ ชฺชํนฺตานํ วิปาเจนฺตานํ ๑ เย
เต ภิกฺขุ อปฺปํจฺจลา ๑ เป ๑ เต อุชฺฌายนฺติ ชฺชํธาติ วิปาเจนฺติ
กถํ หิ นาม นพฺพศฺคฺคิยา ภิกฺขุ สฺมึบฺบิ อิทฺถนํ อคฺคโน อคฺคทาย
วิญฺญาเปคฺคา ภูณฺชฺสฺสํธาติ ๑ เป ๑ สจฺจํ กิร คฺคเมห ภิกฺขเว
สฺมึบฺบิ อิทฺถนํ อคฺคโน อคฺคทาย วิญฺญาเปคฺคา ภูณฺชฺสฺสํธาติ ๑ สจฺจํ
ภคฺวาติ ๑ วิคฺรหิ พุทฺโธ ภคฺวา กถํ หิ นาม คฺคเมห โมชฺชปฺริสํ
สฺมึบฺบิ อิทฺถนํ อคฺคโน อคฺคทาย วิญฺญาเปคฺคา ภูณฺชฺสฺสํธาติ เหนํ
โมชฺชปฺริสํ อปฺปสฺนํนํ วา ปสํทาย ปสํนํนํ วา ภิยโยภาวาย
๑ เป ๑ เหวณฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุกฺกสิสฺสํยถ น สฺมึ
วา อิทฺถนํ วา อคฺคโน อคฺคทาย วิญฺญาเปคฺคา ภูณฺชฺสฺสํธาติ สิกฺขา
กธลํเยา ๑ เหวณฺจิทํ ภคฺวตา ภิกฺขุ สิกฺขาปทํ ปณฺณคฺคํ โหติ ๑

[๘๓๗] เตน โข ปน สฺมเยน ภิกฺขุ คิธานา โหนฺติ ๑
คิธานปฺปจฺจกา ภิกฺขุ คิธานํ ภิกฺขุ เอตทวโจ ภูณฺชฺจวโส ชมฺนํ
กจฺจิ ยานํนํธาติ ๑ ปุพฺเพ มยํ อวฺโส สฺมึบฺบิ อิทฺถนํ อคฺคโน

อตุถาย วิมฺวเปตฺวา ภูณฺชาม เคน โน ฆาสุ โหติ อิทานิ
 ปน ภควตา ปฏิภฺชิตฺตฺนฺติ กุกฺกุจฺจายนฺตฺวา น วิมฺวเปม เคน
 โน น ฆาสุ โหคฺคฺติ ฯ ภควโต เขตมคฺคํ อารโจะสุ ฯ อถ
 ภควา เขตฺตฺมํ นินาเน เขตฺตฺมํ ปกฺรณ ฆมฺมํ กถํ กตฺวา ภิกฺขุ
 อามนฺเตสึ อนฺุชานามิ ภิกฺขเว คิตฺตฺนเน ภิกฺขุณา สฺมึปฺปํ โยทฺหนํ
 อตฺตโน อตุถาย วิมฺวเปตฺวา ภูณฺชิตฺตํ เขวณฺจ ปน ภิกฺขเว
 อิมํ สีกฺขาปทํ อุกฺกฺกฺเสยฺยถ น สฺมึปฺปํ วา โยทฺหนํ วา อคิตฺตฺนโน
 อตฺตโน อตุถาย วิมฺวเปตฺวา ภูณฺชิตฺตํ สํมํติ สีกฺขา วรรณฺยา ฯ

น สฺมึปฺปํ วา โยทฺหนํ วา อคิตฺตฺนเน อตฺตโน อตุถาย วิมฺวเปตฺวา
 ภูณฺชิตฺตพฺพํ ฯ โย อนาทริยํ ปฏิจฺจ สฺมึปฺปํ วา โยทฺหนํ วา อคิตฺตฺนโน
 อตฺตโน อตุถาย วิมฺวเปตฺวา ภูณฺชิตฺตํ อปคฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

อนาปคฺติ อสณฺจิจฺจ อสคฺยา อชานนฺตสฺส คิตฺตฺนสฺส
 ฆาตกานํ ปวาริตานํ อณฺตสฺสตุถาย อตฺตโน ฆเนน อปทาสฺ
 อุมมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสํติ ฯ

[๘๓๘] สํวตฺตํนินทานํ ฯ เคน โข ปน สมฺเยน ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ
 อฺุชฺชานสณฺณํ ปเรสํ ปคฺคํ โยโตเกนฺติ ฯ เป ฯ น อฺุชฺชานสณฺณํ
 ปเรสํ ปคฺคํ โยโตเกสฺสํมํติ สีกฺขา วรรณฺยา ฯ

น อฺุชฺชานสณฺณนินา ปเรสํ ปคฺคโต โยโตเกตฺตพฺโพ ฯ โย อนาทริยํ
 ปฏิจฺจ อฺุชฺชานสณฺณํ ปเรสํ ปคฺคํ โยโตเกติ อปคฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ
 อนาปคฺติ อสณฺจิจฺจ อสคฺยา อชานนฺตสฺส ทสฺสํมํติ

๘๕๐] เตชียกณฺเฑ สกฺกจฺจวคฺโค สฺมตฺตีสฺส โภชนปฺปฏิสํยุตฺตา ๕๔๘

วา ทาเปสฺสํสามิตฺติ วา โอโตเกติ นนฺทุณฺณานสฺสณฺณเปสฺสํ อปาทาสฺ
อุมฺมตฺตกถฺสฺส อาทิกมฺมิกถฺสฺสํ ๑

[๘๓๘] สํวตฺถกถฺสฺสํ ๑ เตน โช ปน สฺมเยน ทพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ มหนฺตํ กพฺพํ กโรนฺติ ๑เป ๑ นาคิมหนฺตํ กพฺพํ กวิสฺสํสามิตฺติ
สิกฺขา กรณฺเฑยา ๑

นาคิมหนฺโต กพฺโพ กาคพฺโพ ๑ โย อนาทริยํ ปฏิจฺจ มหนฺตํ
กพฺพํ กโรติ อปาตฺติ ทฺถกถฺสฺสํ ๑

อนาปตฺติ อสฺสณฺณจิจฺจ อสฺสคิยา อชานนฺตฺสฺสํ คิถานสฺสํ
ชชฺชเก ฉตามเต อุตฺตรวิภวฺเก อปาทาสฺ อุมฺมตฺตกถฺสฺส
อาทิกมฺมิกถฺสฺสํ ๑

[๘๕๐] สํวตฺถกถฺสฺสํ ๑ เตน โช ปน สฺมเยน ทพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ ทํหิ อโตเป กโรนฺติ ๑เป ๑ ปริมณฺทํ อโตเป
กวิสฺสํสามิตฺติ สิกฺขา กรณฺเฑยา ๑

ปริมณฺทโต อโตโป กาคพฺโพ ๑ โย อนาทริยํ ปฏิจฺจ
ทํหิ อโตเป กโรติ อปาตฺติ ทฺถกถฺสฺสํ ๑

อนาปตฺติ อสฺสณฺณจิจฺจ อสฺสคิยา อชานนฺตฺสฺสํ คิถานสฺสํ
ชชฺชเก ฉตามเต อุตฺตรวิภวฺเก อปาทาสฺ อุมฺมตฺตกถฺสฺส
อาทิกมฺมิกถฺสฺสํ ๑

สกฺกจฺจวคฺโค จคฺคโต ๑

กพพวคฺโค

[๘๔๓] สํวคฺคัณิทานํ ๑ เตน โช ปน สํมเยน ฉพฺพคฺคิยา
ภิกขุ อนาหเร กพเพ มุขทวารํ ฉิวนฺติ ๑ เป ๑ น อนาหเร
กพเพ มุขทวารํ ฉิวิธัสํมิตติ สิกฺขา กรณียา ๑

น อนาหเร กพเพ มุขทวารํ ฉิวิธคฺคิ ๑ โย อนาหริยํ
ปฺริจฺจ อนาหเร กพเพ มุขทวารํ ฉิวิธติ อปคฺติ ทุกกฺกฺคฺคํ ๑
อนापคฺติ อสณฺจิจฺจ อสคฺคิยา อชานนคฺคฺคํ คิถานคฺคฺคํ
อปาทาสฺ อุมมคฺคคฺคํ อาทิกมฺมิกคฺคฺคํ ๑

[๘๔๔] สํวคฺคัณิทานํ ๑ เตน โช ปน สํมเยน ฉพฺพคฺคิยา
ภิกขุ ภูณฺชมานา สํพฺพิ หคฺคํ มุเช ปกฺขิปนฺติ ๑ เป ๑ น ภูณฺชมาโน
สํพฺพิ หคฺคํ มุเช ปกฺขิบีธัสํมิตติ สิกฺขา กรณียา ๑

น ภูณฺชมาเนน สํพฺโพ หคฺคโถ มุเช ปกฺขิบีธคฺคิ ๑ โย
อนาหริยํ ปฺริจฺจ ภูณฺชมาโน สํพฺพิ หคฺคํ มุเช ปกฺขิปติ อปคฺติ
ทุกกฺกฺคฺคํ ๑

อนापคฺติ อสณฺจิจฺจ อสคฺคิยา อชานนคฺคฺคํ คิถานคฺคฺคํ
อปาทาสฺ อุมมคฺคคฺคํ อาทิกมฺมิกคฺคฺคํ ๑

[๘๔๕] สํวคฺคัณิทานํ ๑ เตน โช ปน สํมเยน ฉพฺพคฺคิยา
ภิกขุ สกพเพน มุเชน พฺยาหริณฺติ ๑ เป ๑ น สกพเพน มุเชน
พฺยาหริธัสํมิตติ สิกฺขา กรณียา ๑

น สกพเพน มุเชน พฺยาหริคคฺคิ ๑ โย อนาหริยํ ปฺริจฺจ

๘๕๐] เสด็จยกคณะ กพพวคโค ส้มคุดีส์ โภชนปฏิบัติขุคุดา ๕๕๑

สังกพะเพน มุเชน พยาหริติ อาปคฺติ ทุกฺกฏฐฺสํ ๑

อนาปคฺติ อสฺณจิจฺจุ อสฺติยา อชานนคฺตฺสํ คิถานคฺตฺสํ
อาปทาสฺ อุมุมคฺตคฺตฺสํ อาทิกมฺมิกคฺตฺสํ ๑

[๘๕๔] สํวคฺตฺถินิทานํ ๑ เตน โช ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ บีณฺคฺกฺเขปํ ภูณฺชนฺติ ๑ เป ๑ น บีณฺคฺกฺเขปํ ภูณฺชิสฺสํมํติ
สิฏฺฐา กรณฺียา ๑

น บีณฺคฺกฺเขปํ ภูณฺชิตพฺพํ ๑ โย อนาทริยํ ปฏิจฺจุ บีณฺคฺกฺเขปํ
ภูณฺชติ อาปคฺติ ทุกฺกฏฐฺสํ ๑

อนาปคฺติ อสฺณจิจฺจุ อสฺติยา อชานนคฺตฺสํ คิถานคฺตฺสํ
ชฺชชเก ผลาณเต อาปทาสฺ อุมุมคฺตคฺตฺสํ อาทิกมฺมิกคฺตฺสํ ๑

[๘๕๕] สํวคฺตฺถินิทานํ ๑ เตน โช ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ
กพพาวจฺเจทกํ ภูณฺชนฺติ ๑ เป ๑ น กพพาวจฺเจทกํ ภูณฺชิสฺสํมํติ
สิฏฺฐา กรณฺียา ๑

น กพพาวจฺเจทกํ ภูณฺชิตพฺพํ ๑ โย อนาทริยํ ปฏิจฺจุ
กพพาวจฺเจทกํ ภูณฺชติ อาปคฺติ ทุกฺกฏฐฺสํ ๑

อนาปคฺติ อสฺณจิจฺจุ อสฺติยา อชานนคฺตฺสํ คิถานคฺตฺสํ
ชฺชชเก ผลาณเต อุกฺคฺตริภฺงเก อาปทาสฺ อุมุมคฺตคฺตฺสํ
อาทิกมฺมิกคฺตฺสํ ๑

[๘๕๖] สํวคฺตฺถินิทานํ ๑ เตน โช ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ
อวคณฺทการกํ ภูณฺชนฺติ ๑ เป ๑ น อวคณฺทการกํ ภูณฺชิสฺสํมํติ

ศีลฺกฺขา กรณียา ฯ

น อวคณฺทการกํ ภูณฺชิตฺตพฺพํ ฯ โย อนาทรียํ ปฏิจฺจํ เอกโค
วา อุกฺโกโต วา คณฺทํ กตฺวา ภูณฺชติ อปฺคฺติ ทุคฺคฏฺฐตฺส ฯ
อนาปคฺติ อสฺมจฺฉิฯ อสฺตียา อชานนฺตตฺส คิถานตฺส
ผลตามเต อापทาสุ อุมฺมคฺคตตฺส อาทิกมฺมิกตฺสํสาติ ฯ

[๔๔๗] สํวคฺคตฺถินิถานํ ฯ เตน โช ปน สฺมเขน ฉพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ หตฺถนิตฺถุณฺทํ ภูณฺชนฺติ ฯ เปฯ น หตฺถนิตฺถุณฺทํ ภูณฺชิตฺสํสามีติ
ศีลฺกฺขา กรณียา ฯ

น หตฺถนิตฺถุณฺทํ ภูณฺชิตฺตพฺพํ ฯ โย อนาทรียํ ปฏิจฺจํ หตฺถนิตฺถุณฺทํ
ภูณฺชติ อปฺคฺติ ทุคฺคฏฺฐตฺส ฯ

อนาปคฺติ อสฺมจฺฉิฯ อสฺตียา อชานนฺตตฺส คิถานตฺส
กจฺจวํ ฉพฺพเทนฺโต หตฺถํ นิตฺถุณฺติ อापทาสุ อุมฺมคฺคตตฺส
อาทิกมฺมิกตฺสํสาติ ฯ

[๔๔๘] สํวคฺคตฺถินิถานํ ฯ เตน โช ปน สฺมเขน ฉพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ สิตฺถวการกํ ภูณฺชนฺติ ฯ เปฯ น สิตฺถวการกํ ภูณฺชิตฺสํสามีติ
ศีลฺกฺขา กรณียา ฯ

น สิตฺถวการกํ ภูณฺชิตฺตพฺพํ ฯ โย อนาทรียํ ปฏิจฺจํ สิตฺถวการกํ
ภูณฺชติ อปฺคฺติ ทุคฺคฏฺฐตฺส ฯ

อนาปคฺติ อสฺมจฺฉิฯ อสฺตียา อชานนฺตตฺส คิถานตฺส
กจฺจวํ ฉพฺพเทนฺโต สิตฺถํ ฉพฺพคฺคิยา อापทาสุ อุมฺมคฺคตตฺส

๘๕๑] เสด็จยถนเต สรรุสรวคฺโค สมนคฺคัส โภชนปฺปฏิสํยุตฺตา ๕๕๑

อาทิกมฺมิกัสสาติ ฯ

[๘๔๘] สํวตฺถัณฺโหนํ ฯ เตน โข ปน สมนเยน นพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ
ชีวฺหานิจฺฉารกํ ญฺชติ ฯ เป ฯ น ชีวฺหานิจฺฉารกํ ญฺชติสํสามํติ
สํกฺขา กรณํยา ฯ

น ชีวฺหานิจฺฉารกํ ญฺชติพฺพํ ฯ โย อนาทริยํ ปฏิจฺจ
ชีวฺหานิจฺฉารกํ ญฺชติ อาปคฺติ ทฺถกฺกฺกฺสํ ฯ

อนापคฺติ อสณฺจิจฺจ อสคฺคิยา อชานนฺตสํสํ คิตานสํสํ
อาปทาสํ อุมฺมตฺตกสํสํ อาทิกมฺมิกัสสาติ ฯ

[๘๕๐] สํวตฺถัณฺโหนํ ฯ เตน โข ปน สมนเยน นพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ จฺปฺจฺปฺการกํ ญฺชติ ฯ เป ฯ น จฺปฺจฺปฺการกํ ญฺชติสํสามํติ
สํกฺขา กรณํยา ฯ

น จฺปฺจฺปฺการกํ ญฺชติพฺพํ ฯ โย อนาทริยํ ปฏิจฺจ จฺปฺจฺปฺการกํ
ญฺชติ อาปคฺติ ทฺถกฺกฺกฺสํ ฯ

อนापคฺติ อสณฺจิจฺจ อสคฺคิยา อชานนฺตสํสํ คิตานสํสํ
อาปทาสํ อุมฺมตฺตกสํสํ อาทิกมฺมิกัสสาติ ฯ

กพฺพคฺโค ปณฺจโม ฯ

สรวคฺโค

[๘๕๑] เตน สมนเยน พฺทฺโข ภคฺวา โกสฺมพิยํ วิหริติ ไชยฺสิตา-
ราเม ฯ เตน โข ปน สมนเยน อณฺณตเรน พฺราหฺมณฺเนน สํจฺจสํสํ

๘๕๕] เสด็จยกนฤเพ สรรุรุวโค ส่มคู้ตี่ส โภชนปฏิสัยคุดา ๕๕๕

น หตุณิตเดหก็ ภูณชิตพัพ ๑ โย อนาทรียั ปฏิจจ หตุณ-
นิตเดหก็ ภูณชติ อาปคฺติ ทุกฏฐสฺส ๑

อนาปคฺติ อสณฺจิจจ อสฺติยา อชานนคฺตสฺส คิถานสฺส
อาปทาสฺ อุมมคฺตคฺตสฺส อาทิกมฺมิกสฺสํสํติ ๑

[๘๕๓] สํวคฺตึถินทํ ๑ เตน โช ปน สมฺเยน นพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ
ปคฺตนิตเดหก็ ภูณชนฺติ ๑ เป ๑ น ปคฺตนิตเดหก็ ภูณชิตสํมํคิ
สิทฺธา กรณฺเยา ๑

น ปคฺตนิตเดหก็ ภูณชิตพัพ ๑ โย อนาทรียั ปฏิจจ
ปคฺตนิตเดหก็ ภูณชติ อาปคฺติ ทุกฏฐสฺส ๑

อนาปคฺติ อสณฺจิจจ อสฺติยา อชานนคฺตสฺส คิถานสฺส
ปคฺตคฺเก สํเส เอกโต สํกคฺคิมิตฺวา นิตฺเตหิตฺวา ภูณชติ อาปทาสฺ
อุมมคฺตคฺตสฺส อาทิกมฺมิกสฺสํสํติ ๑

[๘๕๔] สํวคฺตึถินทํ ๑ เตน โช ปน สมฺเยน นพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ
โอฏฺฐนิตเดหก็ ภูณชนฺติ ๑ เป ๑ น โอฏฺฐนิตเดหก็ ภูณชิตสํมํคิ
สิทฺธา กรณฺเยา ๑

น โอฏฺฐนิตเดหก็ ภูณชิตพัพ ๑ โย อนาทรียั ปฏิจจ
โอฏฺฐนิตเดหก็ ภูณชติ อาปคฺติ ทุกฏฐสฺส ๑

อนาปคฺติ อสณฺจิจจ อสฺติยา อชานนคฺตสฺส คิถานสฺส
อาปทาสฺ อุมมคฺตคฺตสฺส อาทิกมฺมิกสฺสํสํติ ๑

[๘๕๕] เตน สมฺเยน พุทฺโธ ภควา ภคฺเชสฺสู วิหริติ สํสุมารคิเว

เกสทพาวเน มิคทาเย ๑ เตน โข ปน สมนเยน ภิกขุ โลกนเท
 ปาสาทะ สามีเสณ หตุเถน ปานี้ยถาถกั ปฏิกคณฺหนฺติ ๑ มนุสฺสา
 อฺชฺชฌายนฺติ ชยฺนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม สมนฺวา สกฺขยปฺคฺติยา
 สามีเสณ หตุเถน ปานี้ยถาถกั ปฏิกคเหตฺสฺนฺติ เสงฺยถาปํ คิหิ
 กามโกคิโนติ ๑ อสฺสโสสฺสุ โข ภิกขุ เตสฺ มนุสฺसानํ อฺชฺชฌายนฺตานํ
 ชยฺนฺตานํ วิปาเจนฺตานํ ๑ เย เต ภิกขุ อปฺปวีจฺฉา ๑ เป ๑ เต
 อฺชฺชฌายนฺติ ชยฺนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม ภิกขุ สามีเสณ
 หตุเถน ปานี้ยถาถกั ปฏิกคเหตฺสฺนฺตํติ ๑ เป ๑ สจฺจํ กิร ภิกฺขเว
 ภิกขุ สามีเสณ หตุเถน ปานี้ยถาถกั ปฏิกคณฺหนฺตํติ ๑ สจฺจํ
 ภคฺวาติ ๑ วิคฺรหิ พุทฺโธ ภคฺวา กถํ หิ นาม เต ภิกฺขเว โมช-
 ปฺริสา สามีเสณ หตุเถน ปานี้ยถาถกั ปฏิกคเหตฺสฺนฺติ เนตํ ภิกฺขเว
 อปฺปสฺนฺนํ ๑ วา ปสฺสาทาย ปสฺนฺนํ ๑ วา ภิชฺชโยภาวาย ๑ เป ๑
 เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อฺทฺทฺธิเสยฺยถน น สามีเสณ
 หตุเถน ปานี้ยถาถกั ปฏิกคเหตฺสฺนฺตํติ สิกฺขา ภรณฺียา ๑

น สามีเสณ หตุเถน ปานี้ยถาถโก ปฏิกคเหตฺสฺนฺติ ๑ โย
 อนาทริยํ ปฏิจฺจ สามีเสณ หตุเถน ปานี้ยถาถกั ปฏิกคณฺหาติ
 อาปคฺติ ทฺถกฺกฺกฺสฺส ๑

อนาปคฺติ อสฺสณฺจิจฺจ อสฺสคฺยา อชานนฺตฺสฺส คิถานตฺสฺส
 โรจิสฺสํตีติ ๑ วา โรจเวปฺสฺสํตีติ ๑ วา ปฏิกคณฺหาติ อาปทาสุ
 อุมฺมตฺตกฺกฺสฺส อาทิกมฺมิกตฺสฺสํติ ๑

๘๕๖] เสด็จยกคณะ สรรุสรวุคโค สมนคฺคิส โภชนปฏิจังยุคคา ๕๕๗

[๘๕๖] เคน สมนเณ พุทฺโฆ ภควา ภคฺเคสุ จิหฺรติ สฺมฺมาริกเว
ภตฺถกพาวเน มิคทาเย ฯ เคน โฆ ปน สมนเณ ภิกฺขุ โลกนเท
ปาสาทะ สฺลิตฺถกํ ปตฺตโคธนํ อนฺตรมเว ฌทฺเทสนฺติ ฯ มนุสฺสา
อฺชฺฌายนฺติ ชฺยนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม สมนเว สกฺขยปฺตฺติยา
สฺลิตฺถกํ ปตฺตโคธนํ อนฺตรมเว ฌทฺเทสนฺตฺติ เสดฺยถาบี คิหิ
กามโภคินฺติ ฯ อสฺสสฺสํ โฆ ภิกฺขุ เคสํ มนุสฺसानํ อฺชฺฌายนฺตานํ
ชฺยนฺตานํ วิปาเจนฺตานํ ฯ เย เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺฌา ฯ เป ฯ เต
อฺชฺฌายนฺติ ชฺยนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม ภิกฺขุ สฺลิตฺถกํ
ปตฺตโคธนํ อนฺตรมเว ฌทฺเทสนฺตฺติ ฯ เป ฯ สจฺจํ กิร ภิกฺขเว
ภิกฺขุ สฺลิตฺถกํ ปตฺตโคธนํ อนฺตรมเว ฌทฺเทถาติ ฯ สจฺจํ ภควาติ ฯ
วิคฺรหิ พุทฺโฆ ภควา กถํ หิ นาม เต ภิกฺขเว โมฆปฺริสา
สฺลิตฺถกํ ปตฺตโคธนํ อนฺตรมเว ฌทฺเทสนฺตฺติ เนตํ ภิกฺขเว
อปฺปสฺนฺนํ วา ปสฺนํทาย ปสฺนํนํ วา ภิชฺยโยภาวาย ฯ เป ฯ
เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุกฺกิสฺเสยฺยาถ น สฺลิตฺถกํ
ปตฺตโคธนํ อนฺตรมเว ฌทฺเทสนฺตฺติ สิกฺขา กถนฺนํยา ฯ

น สฺลิตฺถกํ ปตฺตโคธนํ อนฺตรมเว ฌทฺเทคพฺพํ ฯ โย อนาทรีย
ปฏิจฺจ สฺลิตฺถกํ ปตฺตโคธนํ อนฺตรมเว ฌทฺเทติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสํ ฯ

อนาปตฺติ อสฺนฺจิจฺจ อสฺตฺติยา อชานนฺตสฺสํ คิตานสฺสํ
อฺทฺทฺทริตฺวา วา ภินฺทิตฺวา วา ปฏิกฺคเห วา นหฺริตฺวา ฌทฺเทติ
อาปทาสฺสํ อุมมตฺตกสฺสํ อาทิกมฺมิกสฺสํสาติ ฯ

โสฬส ฐมมเทศนาปฏิยัตถุตา

[๘๕๗] ต้าวตถุณิทานัน ๑ เตน โช ปน สัมเขน นพพคฺคิยา
 ภิกฺขุ ฉตฺตปาณิสฺส ฐมฺมํ เทเสฺนติ ๑ เข เต ภิกฺขุ อปฺปํจฺฉา ๑เป ๑ เค
 อฺชฺชฌายนฺติ ฐึยนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม นพพคฺคิยา ภิกฺขุ ฉตฺต-
 ปาณิสฺส ฐมฺมํ เทเสฺสฺสนฺตํติ ๑เป ๑ สจฺจํ กิร คฺมุเห ภิกฺขเว ฉตฺต-
 ปาณิสฺส ฐมฺมํ เทเสถาติ ๑ สจฺจํ ภควาติ ๑ จิรหิ พุทฺโธ ภควา
 กถํ หิ นาม คฺมุเห โมชฺชปฺริสา ฉตฺตปาณิสฺส ฐมฺมํ เทเสฺสฺสถ เนตฺติ
 โมชฺชปฺริสา อปฺปสฺถนฺนํ วา ปสฺถาทาย ปสฺถนฺนํ วา ภิยฺโยภาวาย
 ๑เป ๑ เหวณฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สีกฺขาปทํ อุตฺถิเสยฺยถ น
 ฉตฺตปาณิสฺส ฐมฺมํ เทเสฺสฺสํมํติ สีกฺขา กรณฺเีย ๑ เหวณฺจิทํ
 ภควตา ภิกฺขุณํ สีกฺขาปทํ ปณฺณตฺตํ โหติ ๑

[๘๕๘] เตน โช ปน สัมเขน ภิกฺขุ ฉตฺตปาณิสฺส คิถานสฺส
 ฐมฺมํ เทเสฺตํ กุกฺกฺจฺจายนฺติ ๑ มนุสฺสํ อฺชฺชฌายนฺติ ฐึยนฺติ
 วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม สัมณํ สกฺขยปฺคฺติยา ฉตฺตปาณิสฺส
 คิถานสฺส ฐมฺมํ น เทเสฺสฺสนฺตํติ ๑ อสฺสสฺสํ โช ภิกฺขุ เตสํ
 มนุสฺสํ อฺชฺชฌายนฺตํ ฐึยนฺตํ วิปาเจนฺตํ ๑ อถโช เต
 ภิกฺขุ ภควโต เอตมตฺถํ อวโรเจสฺสุ ๑ อถโช ภควา เอตสฺมํ
 นิทานเ เอตสฺมํ ปกรเณ ฐมฺมํ กถํ กถฺวา ภิกฺขุ อามนฺเตสิ
 อนฺชานามิ ภิกฺขเว ฉตฺตปาณิสฺส คิถานสฺส ฐมฺมํ เทเสฺตํ เหวณฺจ

๑ เขภฺยฺเขน เทสิสฺสํมํติ ปจฺฉนฺติ ๑ เหว สัพพตฺถ ฌาตพฺพํ ๑

๘๕๘] เสขิยคณฺเฑ สຸຸຸຸຸຸຸໂຄ ໂສພສ ຫມຸມເທສ໌ນາປຸງສຸຍຸຕຸຕາ ๕๕๘

ປນ ກິກຸຂເວ ອີມໍ ສິກຸຂາປທໍ ອຸທຸທິເສຍຸຍາຄ ນ ຄຕຸຕປານີສຸສໍ
ອຄິຕານສຸສໍ ຫມຸມໍ ເທເສສຸສໍຕໍາມິຕິ ສິກຸຂາ ກວຣ໌ນຢາ ។

ຄຕຸຕໍ ນາມ ຕໍຣິນີ ຄຕຸຕານີ ເສຕຸຈຸຄຕຸຕໍ ກິດໄພຊຸຄຕຸຕໍ ປຣຸຣເຈ-
ຄຕຸຕໍ ມຣຸທທຸຕພຸທຸ ສໍຕາຄພຸທຸ ະ ຫມໂມ ນາມ ພຸທຸກາສິໂຕ ສໍາວ-
ກາສິໂຕ ອິສິກາສິໂຕ ເທວຕາກາສິໂຕ ອຕຸຕຸປຣຸສຸຍຸທິໂຕ ຫມຸມຸປຣຸສຸຍຸທິໂຕ ະ
ເທເສຍຸຍາຕິ ປເທນ ະ ເທເສຕິ ປເທ ປເທ ອາປຕຸຕິ ທຸກຸກຸງສຸສໍ ະ
ອຄຸຂຸຣາຍ ເທເສຕິ ອຄຸຂຸຣກຸຂຸຣາຍ ອາປຕຸຕິ ທຸກຸກຸງສຸສໍ ະ ນ
ຄຕຸຕປານີສຸສໍ ອຄິຕານສຸສໍ ຫມໂມ ເທເສຕຸຸໂຟ ະ ໂຍ ອນາທຣິຍໍ
ປຸງິຈຸ ຄຕຸຕປານີສຸສໍ ອຄິຕານສຸສໍ ຫມຸມໍ ເທເສຕິ ອາປຕຸຕິ
ທຸກຸກຸງສຸສໍ ະ

ອນາປຕຸຕິ ອສຸຍຸຈິຈຸ ອສຸຕິຍາ ອຊານນຸຄສຸສໍ ກິຕານສຸສໍ
ອາປທາສຸ ອຸມຸມຸຕຸຕກສຸສໍ ອາທິກມຸມິກສຸສໍຕາຕິ ະ

[๘๕๘] ສໍາວຕຸຕິນິທານໍ ະ ຕຸນ ໂຂ ປນ ສໍມເຍນ ຄພຸພຸກິຍາ
ກິກຸຂ ທຸນຸທປານີສຸສໍ ຫມຸມໍ ເທເສນຸຕິ ະເປ ະ ນ ທຸນຸທປານີສຸສໍ
ອຄິຕານສຸສໍ ຫມຸມໍ ເທເສສຸສໍຕໍາມິຕິ ສິກຸຂາ ກວຣ໌ນຢາ ະ

ທຸນໂກ ນາມ ມຊຸເມີມສຸສໍ ປຸຣິສຸສໍ ຈຕຸທຸໂກ ທຸນໂກ ະ ຕໂຕ
ອຸກຸກຸງໂຈ ອທຸນໂກ ໂອມໂກ ອທຸນໂກ ະ ນ ທຸນຸທປານີສຸສໍ
ອຄິຕານສຸສໍ ຫມໂມ ເທເສຕຸຸໂຟ ະ ໂຍ ອນາທຣິຍໍ ປຸງິຈຸ ທຸນຸທ-
ປານີສຸສໍ ອຄິຕານສຸສໍ ຫມຸມໍ ເທເສຕິ ອາປຕຸຕິ ທຸກຸກຸງສຸສໍ ະ

๑ ບຍໍ ປາໂຈ ວິຈາເຣຕຸຸໂຟ ມາຕິດາຍໍ ອວິຊຸຊຸມານຕຸຕາ ະ

อนาปคฺติ อสฺฉจฺจุจ อสฺตฺยยา อชานนฺตฺสฺส คิถานฺตฺสฺส
อาปทาสฺสุ อุมฺมคฺตฺกฺกฺสฺส อาทิกมฺมิกฺสฺสํสํติ ฯ

[๘๖๐] ตํวตฺตํถิถานํ ฯ เตน โห ปน สฺมเยน ฉพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ สฺตฺกฺกฺปานิสฺสฺส อุมฺมํ เทเสฺนฺติ ฯ เป ฯ น สฺตฺกฺกฺปานิสฺสฺส
อคิถานฺตฺสฺส อุมฺมํ เทเสฺสฺสํมํติ สิกฺขา กวณฺเฑยา ฯ

สฺตฺกํ นาม เอกโคธาวํ อุกฺโกธาวํ ปุหฺรณฺนิ ฯ น สฺตฺกฺก-
ปานิสฺสฺส อคิถานฺตฺสฺส อุมฺโม เทเสคฺคฺพฺโพ ฯ โย อนาทริยํ ปฏฺิจฺจ
สฺตฺกฺกฺปานิสฺสฺส อคิถานฺตฺสฺส อุมฺมํ เทเสฺติ อาปคฺติ ทฺกฺกฺกฺกฺกฺสฺส ฯ

อนาปคฺติ อสฺฉจฺจุจ อสฺตฺยยา อชานนฺตฺสฺส คิถานฺตฺสฺส
อาปทาสฺสุ อุมฺมคฺตฺกฺกฺสฺส อาทิกมฺมิกฺสฺสํสํติ ฯ

[๘๖๑] ตํวตฺตํถิถานํ ฯ เตน โห ปน สฺมเยน ฉพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ อาวุชฺชปานิสฺสฺส อุมฺมํ เทเสฺนฺติ ฯ เป ฯ น อาวุชฺชปานิสฺสฺส
อคิถานฺตฺสฺส อุมฺมํ เทเสฺสฺสํมํติ สิกฺขา กวณฺเฑยา ฯ

อาวุชฺชํ นาม จาโป โภทณฺโฑ ฯ น อาวุชฺชปานิสฺสฺส อคิถานฺตฺสฺส
อุมฺโม เทเสคฺคฺพฺโพ ฯ โย อนาทริยํ ปฏฺิจฺจ อาวุชฺชปานิสฺสฺส อคิถานฺตฺสฺส
อุมฺมํ เทเสฺติ อาปคฺติ ทฺกฺกฺกฺกฺกฺสฺส ฯ

อนาปคฺติ อสฺฉจฺจุจ อสฺตฺยยา อชานนฺตฺสฺส คิถานฺตฺสฺส
อาปทาสฺสุ อุมฺมคฺตฺกฺกฺสฺส อาทิกมฺมิกฺสฺสํสํติ ฯ

สุวฺวคฺโค ฉฺชฺชํ ฯ

๘๖๔] เสวียนกนฺเท ปาทุกาวคฺโค โสฬส ชมฺมเทสนาปฏิสํยุตฺตา ๕๖๓

ปาทุกาวคฺโค

[๘๖๒] สํวคฺคณิทานํ ๑ เคน โช ปน สมฺเยน นพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ ปาทุการุฬฺหสฺส ชมฺมํ เทเสฺนติ ๑เป ๑ น ปาทุการุฬฺหสฺส
อภิกฺขานสฺส ชมฺมํ เทเสฺสํสํมิตฺติ สิกฺขา กรณียา ๑

น ปาทุการุฬฺหสฺส อภิกฺขานสฺส ชมฺโม เทเสฺตพฺโพ ๑ โย
อนาทริยํ ปฏิจฺจ อภกฺกนฺตสฺส วา ปฏิมุฏฺกสฺส วา โอมุฏฺกสฺส วา
อภิกฺขานสฺส ชมฺมํ เทเสฺติ อาปตฺติ ทุกฺกฏฺสฺส ๑

อนาปตฺติ อสฺมฺจิจฺจ อสฺติยา อชานนฺตสฺส คิถานสฺส
อาปทาสุ อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิทฺสํสํติ ๑

[๘๖๓] สํวคฺคณิทานํ ๑ เคน โช ปน สมฺเยน นพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ อฺปาหนารุฬฺหสฺส ชมฺมํ เทเสฺนติ ๑เป ๑ น อฺปาหนารุฬฺหสฺส
อภิกฺขานสฺส ชมฺมํ เทเสฺสํสํมิตฺติ สิกฺขา กรณียา ๑

น อฺปาหนารุฬฺหสฺส อภิกฺขานสฺส ชมฺโม เทเสฺตพฺโพ ๑ โย
อนาทริยํ ปฏิจฺจ อภกฺกนฺตสฺส วา ปฏิมุฏฺกสฺส วา โอมุฏฺกสฺส วา
อภิกฺขานสฺส ชมฺมํ เทเสฺติ อาปตฺติ ทุกฺกฏฺสฺส ๑

อนาปตฺติ อสฺมฺจิจฺจ อสฺติยา อชานนฺตสฺส คิถานสฺส
อาปทาสุ อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิทฺสํสํติ ๑

[๘๖๔] สํวคฺคณิทานํ ๑ เคน โช ปน สมฺเยน นพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ ยานคตฺสฺส ชมฺมํ เทเสฺนติ ๑เป ๑ น ยานคตฺสฺส อภิกฺขานสฺส
ชมฺมํ เทเสฺสํสํมิตฺติ สิกฺขา กรณียา ๑

ยานํ นาม วยุทํ วัโถ สกฺกํ สหฺมทานิกา สิวิกา ปาฏุงฺกํ ฯ
 น ยานคคตฺสํ อคิตานตฺสํ ชมฺโม เทเสตฺพฺโพ ฯ โย อนาทริยํ
 ปฏฺิจฺจ ยานคคตฺสํ อคิตานตฺสํ ชมฺมํ เทเสติ อาปคฺติ ทุกกฺกฏตฺสํ ฯ
 อนาปคฺติ อตฺถจฺจิจฺจ อตฺถคฺยา อชานนตฺสํ คิตานตฺสํ
 อาปทาสุ อุมฺมตฺตคคตฺสํ อาทิกมฺมิกตฺสํธาติ ฯ

[๘๖๕] สํวตฺถุณฺนิทานํ ฯ เตน โช ปน สฺมเยน นพฺพคฺคฺยา
 ภิกฺขุ สยนคคตฺสํ ชมฺมํ เทเสนฺติ ฯ เป ฯ น สยนคคตฺสํ อคิตานตฺสํ
 ชมฺมํ เทเสตฺสํธาตฺมิ สิกฺขา กรณฺยา ฯ

น สยนคคตฺสํ อคิตานตฺสํ ชมฺโม เทเสตฺพฺโพ ฯ โย อนาทริยํ
 ปฏฺิจฺจ อนตฺมโส ฌมายปฺปี นิปนฺนตฺสํ อคิตานตฺสํ ชมฺมํ เทเสติ
 อาปคฺติ ทุกกฺกฏตฺสํ ฯ

อนาปคฺติ อตฺถจฺจิจฺจ อตฺถคฺยา อชานนตฺสํ คิตานตฺสํ
 อาปทาสุ อุมฺมตฺตคคตฺสํ อาทิกมฺมิกตฺสํธาติ ฯ

[๘๖๖] สํวตฺถุณฺนิทานํ ฯ เตน โช ปน สฺมเยน นพฺพคฺคฺยา
 ภิกฺขุ ปตฺตคฺคฺกกาย นิสฺสํนตฺสํ ชมฺมํ เทเสนฺติ ฯ เป ฯ น ปตฺตคฺคฺกกาย
 นิสฺสํนตฺสํ อคิตานตฺสํ ชมฺมํ เทเสตฺสํธาตฺมิ สิกฺขา กรณฺยา ฯ

น ปตฺตคฺคฺกกาย นิสฺสํนตฺสํ อคิตานตฺสํ ชมฺโม เทเสตฺพฺโพ ฯ
 โย อนาทริยํ ปฏฺิจฺจ หตฺถปตฺตคฺคฺกกาย วา ทุตฺสํปตฺตคฺคฺกกาย วา
 นิสฺสํนตฺสํ อคิตานตฺสํ ชมฺมํ เทเสติ อาปคฺติ ทุกกฺกฏตฺสํ ฯ

๑ ยุ. ม. ฌมายปฺปี ฯ

๘๐๘] เสขยิกณฺเฑ ปาทุกาวคฺโค โสฬส ฌมฺมเทสฺสนาปฏิสํยุตฺตา ๕๖๓

อนาปคฺติ อสฺมจฺจิจฺจ อสฺตคฺยา อชานนฺตสฺส คิถานสฺส
อาปทาสฺสุ อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสํสํสํติ ฯ

[๘๐๙] สํวคฺคณฺโถทํ ฯ เตน โช ปน สฺมเยน ฉพฺพคฺคคฺยา ภิกฺขุ
เวจฺจิสฺสํสํสํ ฌมฺมํ เทเสฺนติ ฯ เป ฯ น เวจฺจิสฺสํสํสํ อคิถานสฺสํ
ฌมฺมํ เทเสฺสํสํมํติ สิกฺขา กรณฺเฑยา ฯ

เวจฺจิสฺสํสํสํ นาม เกสฺนคํ น ทสฺสํเปตฺวา เวจฺจิสฺสํสํสํ โหติ ฯ
น เวจฺจิสฺสํสํสํ อคิถานสฺสํ ฌมฺโม เทเสฺตพฺโพ ฯ โย อนาทริยํ
ปฏิจฺจ เวจฺจิสฺสํสํสํ อคิถานสฺสํ ฌมฺมํ เทเสฺติ อาปคฺติ ทุกฺกฏสฺสํ ฯ

อนาปคฺติ อสฺมจฺจิจฺจ อสฺตคฺยา อชานนฺตสฺส คิถานสฺส
เกสฺนคํ วิวราเปตฺวา เทเสฺติ อาปทาสฺสุ อุมฺมตฺตกสฺส อาทิ-
กมฺมิกสฺสํสํติ ฯ

[๘๑๐] สํวคฺคณฺโถทํ ฯ เตน โช ปน สฺมเยน ฉพฺพคฺคคฺยา
ภิกฺขุ โยคฺคณฺเจจฺจิสฺสํสํสํ ฌมฺมํ เทเสฺนติ ฯ เป ฯ น โยคฺคณฺเจจฺจิสฺสํสํ
อคิถานสฺสํ ฌมฺมํ เทเสฺสํสํมํติ สิกฺขา กรณฺเฑยา ฯ

โยคฺคณฺเจจฺจิสฺสํสํ นาม สฺสํสํ ปารุโต วุจฺจติ ฯ น โยคฺคณฺเจจฺจิสฺสํ
สํสํสํ อคิถานสฺสํ ฌมฺโม เทเสฺตพฺโพ ฯ โย อนาทริยํ ปฏิจฺจ
โยคฺคณฺเจจฺจิสฺสํสํสํ อคิถานสฺสํ ฌมฺมํ เทเสฺติ อาปคฺติ ทุกฺกฏสฺสํ ฯ

อนาปคฺติ อสฺมจฺจิจฺจ อสฺตคฺยา อชานนฺตสฺส คิถานสฺสํ สํสํ
วิวราเปตฺวา เทเสฺติ อาปทาสฺสุ อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสํสํติ ฯ

[๘๑๑] สํวคฺคณฺโถทํ ฯ เตน โช ปน สฺมเยน ฉพฺพคฺคคฺยา

ภิกฺขุ ฌมายํ นิสฺสํทิตฺวา อาสเน นิสฺสนฺตํ ฌมฺมํ เทเสฺนฺติ ฯ ๑ ๒ ๑
น ฌมายํ นิสฺสํทิตฺวา อาสเน นิสฺสนฺตํ อคิตานฺตํ ฌมฺมํ เทเสฺสํสํมํติ
ตฺถิชา ภวณฺเีย ฯ

น ฌมายํ นิสฺสํทิตฺวา อาสเน นิสฺสนฺตํ อคิตานฺตํ ฌมฺโม
เทเสฺตพฺโพ ฯ โย อนาทริยํ ปฏิจฺจ ฌมายํ นิสฺสํทิตฺวา อาสเน
นิสฺสนฺตํ อคิตานฺตํ ฌมฺมํ เทเสฺติ อาปคฺติ ทุกฺกฏฺสํตํ ฯ

อนาปคฺติ อสณฺจิจฺจ อสคฺยา อชานนคฺสํตํ คิตานฺตํ
อาปทาสฺสุ อุมฺมคฺตคฺสํตํ อาทิกมฺมิกสํสํติ ฯ

[๘๗๐] สํวคฺตฺถินทานิ ฯ เตน โช ปน สมฺเยน นพฺพคฺคฺยา
ภิกฺขุ นึเจ อาสเน นิสฺสํทิตฺวา อฺจฺเจ อาสเน นิสฺสนฺตํ ฌมฺมํ
เทเสฺนฺติ ฯ ๒ เเต ภิกฺขุ อปฺปํจฺฉา ฯ ๑ ๒ ๑ เเต อฺชฺฉายนฺติ
ชฺยนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม นพฺพคฺคฺยา ภิกฺขุ นึเจ อาสเน
นิสฺสํทิตฺวา อฺจฺเจ อาสเน นิสฺสนฺตํ ฌมฺมํ เทเสฺสํสํมํตฺติ ฯ ๑ ๒ ๑
สํจํ กิร คฺคฺเมห ภิกฺขเว นึเจ อาสเน นิสฺสํทิตฺวา อฺจฺเจ อาสเน
นิสฺสนฺตํ ฌมฺมํ เทเสฺถาติ ฯ สํจํ ภคฺวาติ ฯ วิคฺรหิ พุทฺโธ
ภคฺวา กถํ หิ นาม คฺคฺเมห โมชฺปฺริสฺสา นึเจ อาสเน นิสฺสํทิตฺวา
อฺจฺเจ อาสเน นิสฺสนฺตํ ฌมฺมํ เทเสฺสํสํถ เหนฺติ โมชฺปฺริสฺสา
อฺปฺปสํนฺนํ วา ปสํทาย ปสํนฺนํ วา ภฺยโยภาวาย ฯ ๑ ๒ ๑
วิคฺรหิตฺวา ฌมฺมํ กถํ กตฺวา ภิกฺขุ อามนฺเตสิ ฯ

๑ ย. ม. ฌมาย ฯ

๘๗๑] เสขียกณฺเฑ ปาทุกาวคฺโค โสฬส ชมฺมเทสฺนาปฏิสํยุตฺตา ๕๖๕

[๘๗๑] ภูตปุพฺพํ ภิกฺขเว พาวราณสึยํ อญฺญตฺรสุตํ ฉวกฺสุตํ
ปชฺชาปติ คพฺภินํ อโหสิ ๑ อถโฆ ภิกฺขเว สํ ฉวกฺ^{๕๖} ตํ ฉวกฺ
เอตทโวจ คพฺภินิมฺหิ อyyยฺยุตฺต อิจฺฉามิ อมฺพํ ชาทิกฺขุณฺติ ๑ นคฺติ
อมฺโพ อกาโต อมฺพสุตํ ๑ สเจ น ตภิสฺสุตํ มริตฺสุตํ ๑
เตน โฆ ปน สมเยน รณฺโวย อมฺโพ ชฺวณฺโต โหติ ๑ อถโฆ
ภิกฺขเว โส ฉวโก เยน โส อมฺโพ เตนฺปสงฺกมิ อฺยุตฺสงฺกมิตฺวา
ตํ อมฺพํ อภิวฺหิตฺวา นิสฺสโน อจฺฉิ ๑ อถโฆ ภิกฺขเว ราชา ปุโรหิตฺเณ
พฺรหฺมเณน สทฺธิ เยน โส อมฺโพ เตนฺปสงฺกมิ อฺยุตฺสงฺกมิตฺวา
อฺยุเจ อาสเน นิสฺสิตฺวา มนฺตํ ปรียาปฺนาคิ ๑ อถโฆ ภิกฺขเว
คตฺสุตํ ฉวกฺสุตํ เอตทโหสิ ยาว อชฺมมฺโก อyy ราชฯ ยตฺร
หิ นาม อฺยุเจ อาสเน นิสฺสิตฺวา มนฺตํ ปรียาปฺนนิสฺสิตฺติ อyy
พฺรหฺมเณน อชฺมมฺโก ยตฺร หิ นาม น้เจ อาสเน นิสฺสิตฺวา
อฺยุเจ อาสเน นิสฺสนฺตํ มนฺตํ วาเจตฺตติ อหณฺจฺมฺหิ อชฺมมฺโก
โยหํ อคฺคิยา การณา รณฺโวย อมฺพํ อวหฺรามิ สพฺพมิตํ ๑
ปรีคตฺนติ ๑ คคฺเถว ปรีปติ ๑

อฺโย อคฺคํ น ชานฺนติ อฺโย ชมฺมํ น ปสฺสเว
โย จายํ มนฺตํ วาเจติ โย จาชฺมเมน ชยฺยติ ๑
สํตํ โอทโน ภคฺโต สฺจิมฺสฺสฺบเสจโน
คตฺมา ชมฺเม น วคฺตฺวา ชมฺโม อวิเยภิ วณฺณนิโต ๑

๑ ย. ม. ฉวกฺสุตํ ๑ ๒ ย. ม. ฉวกํ ๑

ชิวตุถุ คัม รนตารัม ยธตาราญจ พุราหุมน
 ยา ดุตุติ วินิปาเตน อชมมจวณน วา ๑
 ปริพพช มหาพหุเม ปจจนตณฺเฒบี ปาณินโน ๑
 มา คัม อชฺโม อาจวโร อธฺมา กุมฺภมิวาทิ ๑

[๘๗๒] ตทาบิ เม ภิกฺขเว อมณาปา นี้เจ อาธเน นิสฺสํติจฺวา
 อฺจุเจ อาธเน นิสฺสนฺธํ มนฺคํ วาเจคฺคํ กิมฺจคฺคํ ปน เอตฺรหิ น
 อมณาปา ภวิสฺสํติ นี้เจ อาธเน นิสฺสํติจฺวา อฺจุเจ อาธเน นิสฺสนฺธํ
 ชมฺมํ เทเสคฺคํ เนคฺคํ ภิกฺขเว อปฺปสฺสนฺทานํ วา ปสฺสาทาย ปสฺสนฺทานํ
 วา ภิชฺชโยภาวาย ๑ เป ๑ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ
 อฺกุทธิเสยฺยถ น นี้เจ อาธเน นิสฺสํติจฺวา อฺจุเจ อาธเน นิสฺสนฺธํ
 อคิตานฺธํ ชมฺมํ เทเสธฺสํมํติ สิกฺขา กรณฺเญยา ๑

น นี้เจ อาธเน นิสฺสํติจฺวา อฺจุเจ อาธเน นิสฺสนฺธํ อคิตานฺธํ
 ชมฺโม เทเสคฺคพฺโป ๑ โย อนาทริยํ ปฏฺิจฺจ นี้เจ อาธเน นิสฺสํติจฺวา
 อฺจุเจ อาธเน นิสฺสนฺธํ อคิตานฺธํ ชมฺมํ เทเสคิ อาปคฺติ
 ทฺุกฺกฏฺสฺสํ ๑

อนาปคฺติ ธธฺจิจฺจ ธธฺคิยา อชานนฺธํ คิตานฺธํ
 อาปทาสฺ อฺมฺมคฺคกฺสฺสํ อาทิกมฺมิกฺสฺสํติ ๑

[๘๗๓] สํวคฺคณฺิทานํ ๑ เตน โช ปน สมฺเยน ลพฺพคฺคิยา
 ภิกฺขุ จิตา นิสฺสนฺธํ ชมฺมํ เทเสนฺติ ๑ เป ๑ น จิโต นิสฺสนฺธํ
 อคิตานฺธํ ชมฺมํ เทเสธฺสํมํติ สิกฺขา กรณฺเญยา ๑

๗๗๕] เสขียกณฺเห ปาทุกาวคฺโค โสฬส ฌมฺมทេສนาปฏិទံຍុคฺคา ๕๗๗

น จีเคน นิสินฺนุตฺตํ อคิตานุตฺตํ ฌมฺโม เทเสตพฺโพ ๑ โย
อนาทริยํ ปฏิจฺจ จีโค นิสินฺนุตฺตํ อคิตานุตฺตํ ฌมฺมํ เทเสติ อปคฺติ
ทุกฺกฏุตฺตํ ๑

อนापคฺติ อตฺตญฺจิจฺจ อตฺตียา อชานนุตฺตํ คิตานุตฺตํ
อปาทาสฺ อุมฺมตฺตกตฺตํ อาทิกมฺมิกตฺตํสาติ ๑

[๗๗๕] สํวคฺถ์นันทานํ ๑ เตน โช ปน สฺมเยน ญพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ ปจฺจนโต คจฺจนตฺตํ ปุโรโต คจฺจนตฺตํ ฌมฺมํ เทเสนฺติ ๑ เป ๑
น ปจฺจนโต คจฺจนโต ปุโรโต คจฺจนตฺตํ อคิตานุตฺตํ ฌมฺมํ
เทเสตฺตํสามีติ สิกฺขา ภรณฺเีย ๑

น ปจฺจนโต คจฺจนเตน ปุโรโต คจฺจนตฺตํ อคิตานุตฺตํ ฌมฺโม
เทเสตพฺโพ ๑ โย อนาทริยํ ปฏิจฺจ ปจฺจนโต คจฺจนโต ปุโรโต
คจฺจนตฺตํ อคิตานุตฺตํ ฌมฺมํ เทเสติ อปคฺติ ทุกฺกฏุตฺตํ ๑

อนापคฺติ อตฺตญฺจิจฺจ อตฺตียา อชานนุตฺตํ คิตานุตฺตํ
อปาทาสฺ อุมฺมตฺตกตฺตํ อาทิกมฺมิกตฺตํสาติ ๑

[๗๗๕] สํวคฺถ์นันทานํ ๑ เตน โช ปน สฺมเยน ญพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ อฺบฺบเลณ คจฺจนตฺตํ ปเลณ คจฺจนตฺตํ ฌมฺมํ เทเสนฺติ ๑ เป ๑
น อฺบฺบเลณ คจฺจนโต ปเลณ คจฺจนตฺตํ อคิตานุตฺตํ ฌมฺมํ
เทเสตฺตํสามีติ สิกฺขา ภรณฺเีย ๑

น อฺบฺบเลณ คจฺจนเตน ปเลณ คจฺจนตฺตํ อคิตานุตฺตํ ฌมฺโม
เทเสตพฺโพ ๑ โย อนาทริยํ ปฏิจฺจ อฺบฺบเลณ คจฺจนโต ปเลณ

คจฺจนฺตสฺส อคิตานสฺส ฆมฺมํ เทเสติ อปตฺติ ทฺถกฺขสฺส ๑
 อนาปตฺติ อสณฺจิจฺจ อสฺตียา อชานนฺตสฺส คิตานสฺส
 อาปทาสุ อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสํสาติ ๑

ตโย ปกิณฺณกา

[๘๗๖] สํวตฺถัณฺนิทานํ ๑ เตน โข ปน สมฺเยน นพฺพคฺคิยา
 ภิกฺขุ จีตา อจฺจารมฺมํ ปสฺสํวามฺมํ กโรนฺติ ๑ เป ๑ น จีโต
 อคิตานอ อจฺจารํ วา ปสฺสํวํ วา กวิสฺสํมํติ สิกฺขา กรณฺเีย ๑
 น จีเตน อคิตาเนน อจฺจาโร วา ปสฺสํวา วา กาทพฺโพ ๑
 โย อนาทรียํ ปฏฺิจฺจ จีโต อคิตานอ อจฺจารํ วา ปสฺสํวํ วา กโรติ
 อาปตฺติ ทฺถกฺขสฺส ๑

อนาปตฺติ อสณฺจิจฺจ อสฺตียา อชานนฺตสฺส คิตานสฺส
 อาปทาสุ อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสํสาติ ๑

[๘๗๗] สํวตฺถัณฺนิทานํ ๑ เตน โข ปน สมฺเยน นพฺพคฺคิยา
 ภิกฺขุ หริเต อจฺจารมฺมํ ปสฺสํวามฺมํ เขพมฺมํ กโรนฺติ ๑ เป ๑
 น หริเต อคิตานอ อจฺจารํ วา ปสฺสํวํ วา เขพํ วา กวิสฺสํมํติ
 สิกฺขา กรณฺเีย ๑

น หริเต อคิตาเนน อจฺจาโร วา ปสฺสํวา วา เขโพ วา
 กาทพฺโพ ๑ โย อนาทรียํ ปฏฺิจฺจ หริเต อคิตานอ อจฺจารํ วา
 ปสฺสํวํ วา เขพํ วา กโรติ อาปตฺติ ทฺถกฺขสฺส ๑

๘๗๘] เสด็จยกถนนเท ปาทุกาวคโค ตโย ปกิดนฤณา ๕๖๘

อนาปคฺติ อสณฺจิจฺจุ อสฺตียา อชานนุคฺตฺส คิถานสฺตฺส
อปหริเต กโค หริคํ โอบุคฺกรติ อปทาสุ อุมมตฺตกสฺตฺส อาทิ-
กมฺมิกสฺตฺสชาติ ฯ

[๘๗๘] เตน สมฺเยน พุทฺโธ ภคฺวา สํวตฺถิณํ วิหริติ เขตฺตเว
อนาถปิตฺตํ กสฺส อารามे ฯ เตน โธ ปน สมฺเยน ฉพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ อุกฺเก อจฺจุจารมฺมํ ปสฺสํวามฺมํ เขพฺมํ กโรนฺติ ฯ มนุสฺสํ
อฺชฺชฌายนฺติ อฺชฺชนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม สมฺเจเว สกฺขยปฺปคฺติยา
อุกฺเก อจฺจุจารมฺมํ ปสฺสํวามฺมํ เขพฺมํ กโรนฺติ สฺสํยถาปํ คิถํ
กามภิกฺโขนฺติ ฯ อสฺสํสํ โธ ภิกฺขุ เคสํ มนุสฺสํ อฺชฺชฌายนฺตํ
อฺชฺชนฺตํ วิปาเจนฺตํ ฯ เย เต ภิกฺขุ อปฺปํจฺจุจ ๑ เป ๑ เต
อฺชฺชฌายนฺติ อฺชฺชนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ
อุกฺเก อจฺจุจารมฺมํ ปสฺสํวามฺมํ เขพฺมํ กโรนฺติ สฺสํยถาปํ ๑ เป ๑ สจฺจํ
กิริ ตฺตฺเมห ภิกฺขเว อุกฺเก อจฺจุจารมฺมํ ปสฺสํวามฺมํ เขพฺมํ กโรนฺติ ฯ
สจฺจํ ภคฺวาติ ฯ วิคฺรหิ พุทฺโธ ภคฺวา กถํ หิ นาม ตฺตฺเมห
โมชฺชปฺปรีธา อุกฺเก อจฺจุจารมฺมํ ปสฺสํวามฺมํ เขพฺมํ กโรนฺติ เหนํ
โมชฺชปฺปรีธา อปฺปสฺสํนํ วา ปสฺสํทาย ปสฺสํนํ วา ภิกฺขโยภาวาย
๑ เป ๑ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุกฺกิสฺสํยถา น อุกฺเก
อจฺจุจารํ วา ปสฺสํวํ วา เขพฺมํ วา กโรนฺติ สิกฺขา กโรนฺติ ฯ
เอวญฺจิทํ ภคฺวาติ ภิกฺขุณํ สิกฺขาปทํ ปณฺณตฺตํ โหติ ฯ

[๘๗๘] เตน โธ ปน สมฺเยน คิถานา ภิกฺขุ อุกฺเก อจฺจุจารมฺมํ

ปัสสัดาวมฺหึ เชนมฺหึ กาคุํ กุกุกุจายนฺติ ฯ ภควโต เอตมตฺถํ
 อาโรเจสุํ ฯ อถโฆ ภควา เอตฺถมฺหึ นีทานเณ เอตฺถมฺหึ ปกฺรเณ
 ชมฺหึ กถํ กถวา ภิกฺขุ อามนฺเตสึ อุนฺชานามิ ภิกฺขเว คีตาเนน
 ภิกฺขุณา อุกฺเก อุกฺจาวมฺหึ ปัสสัดาวมฺหึ เชนมฺหึ กาคุํ เหวณฺจ
 ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุกฺกิสฺเสยฺยถ น อุกฺเก อคิตาโน
 อุกฺจาวํ วา ปัสสัดาวํ วา เชนํ วา กวิสฺถามฺหึติ สิกฺขา ภรณฺเฑยา ฯ

น อุกฺเก อคิตาเนน อุกฺจาวโร วา ปัสสัดาวโร วา เชนโฬ วา
 กาทพฺโฬ ฯ โย อนาทริยํ ปฏฺิจฺจ อุกฺเก อคิตาโน อุกฺจาวํ วา
 ปัสสัดาวํ วา เชนํ วา กโรติ อาปคฺติ ทุกฺกฏฺฐสฺส ฯ

อนาปคฺติ อสฺสณฺจิจฺจํ อสฺสคิยา อชานนฺตสฺส คีตานสฺส ถเต
 กโต อุกฺกํ โอตฺถรติ อาปทาสฺสุ อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสํธาติ ฯ
 ปาทุกาวคฺโค สฺสคฺคโม ฯ

อุกฺกิสฺสา โฆ อายสฺมนฺโต เสชฺชียา ชมฺมา ฯ ตตฺถายสฺมนฺเต
 ปุจฺฉามิ กจฺจิตฺถ ปวิสฺสุทฺธา ทุคฺคิมฺหึ ปุจฺฉามิ กจฺจิตฺถ ปวิสฺสุทฺธา
 ตคฺคิมฺหึ ปุจฺฉามิ กจฺจิตฺถ ปวิสฺสุทฺธา ปวิสฺสุทฺเตถายสฺมนฺโต
 ตสฺมา ตฺถนฺหึ ฯ เหวเมตํ ชารยามฺหึติ ฯ

เสชฺชยกณฺฑํ นิยฺยจิติ ฯ

อชิกรณสมถา ฐมา

[๘๘๐] อิมะ โห ปนายสมนโต สคต อชิกรณสมถา ฐมา อุกุเทส อากจณนติ ๑ อูปปนุหุปปนุหานัน อชิกรณานัน สมถาย วุปลมาย สมมุชา-
วินโย ทาทพโพ สติวินโย ทาทพโพ อมฺพหวินโย ทาทพโพ ปฏิญญา
กาเวตพพํ เขภฺยยสิกา คตฺส ปาบียสิกา ทิณวตฺถารโกติ ๑

อุกฺทิจฺจํ โห อายสมนโต สคต อชิกรณสมถา ฐมา ๑
คตฺถายสมนเต ปุจฺจามิ กจฺจิตฺถ ปริสฺสฺฐธา ทฺติยมฺบี ปุจฺจามิ
กจฺจิตฺถ ปริสฺสฺฐธา ทฺติยมฺบี ปุจฺจามิ กจฺจิตฺถ ปริสฺสฺฐธา ปริ-
สฺสฺฐเขตฺถายสมนโต คตฺสมา ตฺณฺหํ ๑ เอวเมตํ ชารยามีติ ๑

อชิกรณสมถา ฐมา นิฏฺฐิตา ๑

[๘๘๑] อุกฺทิจฺจํ โห อายสมนโต นิทานัน อุกฺทิจฺจํ จตฺตารโ
ปาราชิกา ฐมา อุกฺทิจฺจํ เทรส สจฺจมาทิสเสสา ฐมา อุกฺทิจฺจํ
เทว อนียตา ฐมา อุกฺทิจฺจํ คีส นิสฺสคฺคิยา ปาจิตฺติยา ฐมา
อุกฺทิจฺจํ เทวณฺวติ ปาจิตฺติยา ฐมา อุกฺทิจฺจํ จตฺตารโ ปาฏิ-
เทสนียา ฐมา อุกฺทิจฺจํ เสชฺชียา ฐมา อุกฺทิจฺจํ สคต
อชิกรณสมถา ฐมา ๑ เอตฺตํ คตฺส ภควโต สฺสฺสฺสาคคํ สฺสฺส-
ปฺริยาปนฺนํ อนฺวตฺถมมาสํ อุกุเทส อากจณนติ ๑ คตฺถ สพฺเพเว
สมคฺเคหิ สมโมทมาเนหิ อวิทมาเนหิ สิกฺขิตพฺพนฺติ ๑

มหาวิภงฺโก นิฏฺฐิตो ๑

ปทภาษนียานุกุมโม

อกฏานุกรมโม	ปพฺพ	๖๗๐	องฺกุ	๔๓๘
อกตํ	„	๓๓๐	„	๘๕
อกถจิวํ	„	๓๔	„	๓๘
อคุคัพพํ	„	๓๕๕	„	๒๓๔
อคุคพฺพจฺปนํ	„	๓๘๘	„	๒๖๓
อคิตาโน	„	๔๗๒, ๕๑๘, ๗๘๓	„	๓๐๗, ๓๔๒, ๕๒๔
อจุจายิกา กวณฺเษยา	„	๗๔๘	„	๔๘๖
อจุเจกจิวํ	„	๑๖๒	„	๓๔๒
อจุฉนาเทสฺสํ	„	๖๓	„	๔๖
อจุฉนาเทหิ	„	„	„	๔๗
อจุฉนินทาเปยฺย	„	๓๕๐	„	๓๓๐
อจุฉนินทเยยฺย	„	„	„	„
อจุฉนินจิวโร	„	๕๕	„	๓๘
อเจตโก	„	๕๒๘	„	๓๔๘
อชวาคา ปจฺจ	„	๓๕๐	„	๒๓๐
อชฺชฌวารโม	„	๗๔๓	„	๔๘๓
อชฺชฌวาสโก	„	„	„	„
อชฺชโณกาโส	„	๒๘	„	๓๕

อณฺณคฺว	ปพฺเพ	๓๒	อฺงฺเก	๓๐
อณฺณคฺว วิณฺณนา ปุริสฺวิคฺคฺเห	”	๓๐๓	”	๒๐๖
อณฺณจาทโก	”	๓๖๒	”	๒๓๘
อณฺณาตพฺพิ	”	๖๘๓	”	๔๕๓
อณฺณาติกา	”	๔๓	”	๒๕
อฏฺโฏ	”	๓๗	”	๓๒
อฏฺฐิ	”	๗๕๒	”	๔๘๘
อติริคฺคฺ	”	๕๐๓	”	๓๒๘
อติเรกจฺจวํ	”	๓	”	๓
อติเรกปคฺโค	”	๑๓๘	”	๓๐๓
อตุฏฺฐคเต สฺริเย	”	๔๖๒	”	๒๗๖
อทิฏฺฐิ	”	๓๗๕	”	๓๕๕
อทินฺนํ	”	๕๒๔	”	๓๔๕
อตุฏฺธานคมนตฺมโย	”	๔๘๓. ๖๓๖	”	๓๓๔. ๔๐๒
อตุฏฺธานมคฺคฺปฏฺธิปฺนฺนตฺต	”	๘๘	”	๘๓
อโธคามินิ	”	๔๕๘	”	๒๘๖
อนติริคฺคฺ	”	๕๐๓	”	๓๒๘
อนคฺตมโน	”	๓๕๐	”	๓๓๐
อนคฺตรฆริ	”	๗๘๒	”	๕๓๖
อนคฺตรฆเร	”	๑๖๖	”	๑๔๗

ปทภาษณีนานุกรกโม

๕๗๕

อนนุชวรี	ปพฺพ	๒๘๖	อจฺเก	๓๘๒
อนนุชวรมมาตี	”	๖๘๐	”	๔๕๖
อนาทรียี	”	๕๘๓	”	๓๘๓
อนาธา	”	๘๓	”	๖๘
อนาปคฺติ	”	๘. ๓๓	”	๕. ๓๖
อนาปุจฺณี วา คจฺเจยฺย	”	๓๗๖	”	๒๔๕
อนิกฺขนฺตวราชเก	”	๗๓๕	”	๔๘๗
อนิกฺคตฺรตเน	”	”	”	”
อนิมฺนฺติโต	”	๗๘๓	”	๕๒๔
อนินฺท	”	๕๗๒	”	๓๘๐
อนนุชฺเฌยฺย	”	๗๐๔	”	๔๖๓
อนนุชชฺช	”	๓๘๔	”	๒๕๓
อนนุปรท	”	๒๘๖	”	๓๘๒
อนนุปรตฺมฺปนฺโน	”	๒๘๕	”	๓๘๓
อนนุพฺยณฺชนิ	”	๒๘๖	”	๓๘๒
อปจฺจุทฺถวาทิ	”	๖๒๔	”	๔๐๗
อปคฺโต	”	๓๓๘	”	๓๐๔
อปนิธาเปยฺย	”	๖๒๘	”	๔๓๐
อปนิเชยฺย	”	”	”	”
อปปฏิสํวทิตฺติ	”	๗๘๖	”	๕๒๘

อปฺปฏิสัทธิโต	ปพฺพ ๗๓๕	ขงฺเก ๔๗๗
อปฺปวาริโต	” ๓๕๗	” ๓๓๘
อปฺปสทฺโท	” ๗๑๒	” ๕๓๗
อปฺปหริเต	” ๓๘๗	” ๒๖๓
อพนฺธโนกาโส ปตฺโต	” ๓๓๓	” ๓๓๐
อภินิปรุเขยฺย	” ๓๘๕	” ๒๕๗
อภินิสัเทยฺย	” ”	” ”
อภินุจฺจุ ปวาเรยฺย	” ๕๘	” ๔๓
อมุคํ	” ๓๗๕	” ๓๕๕
อมุถกํ	” ๗๐๔	” ๔๖๓
อຍံ คตฺถ สํมัจฺฉิ	” ๔๘๗	” ๓๒๖
อวคณฺหการกํ	” ๗๔๐	” ๕๕๒
อวิญฺญาตํ	” ๓๗๕	” ๓๕๕
อวิสัฏฺฐเสตฺถวา	” ๗๗	” ๗๔
อสนฺหเต หารเก	” ๘๗	” ๗๓
อสนฺหโต ภิกฺขุ	” ๗๔๗	” ๔๘๖
อสนฺมโต	” ๔๐๗	” ๒๖๘
อสุสฺสุคํ	” ๓๗๕	” ๓๕๕
อสุโส	” ๕๖๔	” ๓๗๕
อากงฺขมาเนน	” ๓๕	” ๓๘

ปทภษณีนยานุกุม

๕๗๗

อากงขมาโน	ปพเพ ๓๖๖	อุงเก ๓๔๗
อาทาทพพิ	” ๖๒๐	” ๔๐๕
อามิสตมโกโค	” ๖๗๐	” ๔๓๘
อามิสเหตุ	” ๔๓๕	” ๒๘๒
อารณณกั	” ๑๖๖	” ๓๔๖
อารณณกั เสนาสนั	” ๗๘๖	” ๕๒๘
อาราโม	” ๒๕	” ๓๔
อาโรเจยย	” ๓๐๘	” ๒๓๒
อาโตกตฺนุธิปรกมฺมาย	” ๓๘๘	” ๒๖๓
อาวสทปี่ณโท	” ๔๗๒	” ๓๐๗
อาวรุธิ	” ๘๖๓	” ๕๖๐
อาตาทนาเปกฺโข	” ๕๐๕	” ๓๓๓
อาหจฺปาทกั ปี่จี่	” ๓๘๔	” ๒๕๘
อาหจฺปาทโก มณฺโโจ	” ”	” ”
อาหาโร	” ๕๒๔	” ๓๔๕
อินฺทขัตฺตํ อติกกฺกาเมยฺย	” ๗๓๕	” ๔๘๗
อินฺทขัโต	” ”	” ”
อิมินา จีวรเจตฺยาปเนน	” ๖๓	” ๔๖
อิสฺสาโส	” ๖๓๓	” ๔๓๒
อุกฺกฏฺฐี กมฺมึ	” ๑๘๐	” ๑๖๕

อุกุกฏฐัจ โคตุคั	ปพฺพ ๓๘๘	อังกเ ๓๖๕
อุกุกฏฐัจ นามั	” ๓๘๘	” ”
อุกุกฏฐัจ ถึงคั	” ๓๘๓	” ๓๖๖
อุกุกฏฐัจ สิปเป	” ๓๘๓	” ”
อุกุกฏฐัจ ชาติ	” ๓๘๗	” ๓๖๔
อุกุกฏฐัจ อุกโกโส	” ๓๘๖	” ๓๖๖
อุกุกฏฐัจ อพาโ	” ๓๘๒	” ”
อุกุกฏฐัจ ปตโต	” ๓๓๘	” ๓๐๓
อุกุกฎิกาย	” ๘๒๔	” ๕๔๓
อุกุกวิตุตกาย	” ๘๐๘	” ๕๓๕
อุกุกคณหาเปยฺย	” ๓๐๖	” ๘๓
อุกุกคณฺหฺย	” ”	” ”
อุกุกชฺคฺมิกาย	” ๘๓๐	” ๕๓๖
อุกุกฉาปนกั	” ๓๗๐	” ๒๔๓
อุกุกชฺายาสนา ปกุกเมยฺย	” ๗๒๐	” ๔๗๓
อุกุกหฺสมโย	” ๖๓๖	” ๔๐๒
อุกุกตฺวิตฺตฺปณฺจจฺวาจาหิ	” ๓๐๓	” ๒๐๖
อุกุกตฺวิทฺวิตฺตฺตฺวิตฺตฺคั	” ๒๕๓	” ๓๘๕
อุกุกตฺวิมฺหุตฺตฺมฺโม	” ๓๐๗	” ๒๓๓
อุกุกเก หุตฺตฺมฺโม	” ๕๘๗	” ๓๘๘

ประเภทหนังสือานุกรม

๕๗๘

อุทิศที่สุดมาเน	ปพฺพ ๖๘๖. ๖๘๐	ปิฎก ๔๕๓. ๔๕๖
อุทฺทคามินี	” ๔๕๘	” ๒๘๖
อุปกต	” ๔๘๖	” ๓๒๕
อุปฏฐาเปยย	” ๖๗๗	” ๔๔๖
อุปนิกุชิตุค	” ๓๐๖	” ๘๓
อุปฺปชฺชเยย	” ๓๔	” ๓๘
อุปฺปชฺชเยย	” ๘๘	” ๘๓
อุปฺปตาเปยย	” ๖๗๗	” ๔๔๖
อุปฺปวสุต	” ๓๖๖	” ๓๔๖
อุปฺปตฺตํกมิตฺตวา	” ๖๓. ๔๓๓	” ๔๖. ๒๗๘
อุปฺปตฺตํกมิตฺตํ ติฏฺฐเยย	” ๗๓๒	” ๔๖๘
อุปฺปตฺตํกมิตฺตํ กจิเน	” ๓	” ๓
อุภินัน	” ๖๗	” ๕๓
อุโภ ว สฺนฺตา เอน	” ”	” ๕๒
อุยฺยตฺตฺตา เณ	” ๕๖๔	” ๓๗๕
อุยฺโยชเยย	” ๕๓๒	” ๓๕๓
อุยฺโยชิต	” ๕๗๒	” ๓๘๐
อุณฺณพฺพพฺพนฺโน ปตฺโต	” ๓๓๓	” ๓๓๐
อุณฺณวตฺตวสุต	” ๖๕๓	” ๔๒๔
อุณฺณวตฺต ปาริปุริยา	” ๓๖	” ๓๘

เอกกุตตสฺส อุกุโทตีโต	ปพฺเพ	๓๖	อฺงฺเก	๓๒
เอกกุตตสฺส นิเวสนํ	„	๓๕	„	๓๓
เอโก เอํกาย	„	๔๖๗. ๕๔๔	„	๓๐๓. ๓๖๐
เอตเทว ปจฺจยํ กิริตฺวา อนนฺณํ	„	๓๘๔. ๕๓๒	„	๒๕๓. ๓๕๓
เอวฺรํ ฺวา เอวฺรํ ฺวา	„	๖๓	„	๔๗
เอวฺรปานิ	„	๕๓๘	„	๓๔๒
เอวํ วเทยฺย	„	๔๓๖	„	๒๘๒
โอรุชิตฺตจกฺขุ	„	๘๐๖	„	๕๓๔
โอรุณฺจิตตํ	„	๘๖๘	„	๕๖๓
โอรุณฺจิตโต	„	๘๒๒	„	๕๔๐
โอมโก ปตฺโต	„	๓๑๘	„	๓๐๔
โอมสฺวาโท	„	๓๘๖	„	๓๖๔
โอรณ ฌนํ วตฺถํ	„	๘๘	„	๗๔
โอรณทฺฆมาตํ	„	๖๓๖	„	๔๐๒
โอรวเทยฺย	„	๔๐๘. ๔๒๖	„	๒๖๘. ๒๗๖
กณฺฑปฺปญฺจนาถํ	„	๗๖๘	„	๕๐๗
กตํ	„	๓๓๐	„	๘๕
กตาทกํ	„	„	„	„
กตฺติกเตมาสีปฺปญฺณมํ	„	๓๖๒	„	๓๔๒
กตฺติกปฺปญฺณมํ	„	๓๖๖	„	๓๔๖

ปทภาษณีนยานุกถโม

๕๘๓

กททโม	ปพฺพ	๒๒๐	อญฺเฏ	๔๐๕
กปมบีย	”	๓๐๖	”	๘๓
กมุตมโย	”	๒๓๖	”	๔๐๒
กยวิกุกย	”	๓๓๔	”	๘๘
กตุยาณกมุขคิ อฺปาทาย	”	๖๓	”	๔๗
กตทชาตานิ	”	๗๓๒	”	๔๖๘
กายปฺปจาดก	”	๘๓๔	”	๕๓๗
กายพนฺุชน	”	๖๒๘	”	๔๓๐
การยมาเนน	”	๘๓	”	๖๘
การาเปตฺวา	”	๘๘	”	๗๔
การาเปยฺย	”	๗๕, ๗๕๒	”	๖๔, ๔๘๘
กาพก	”	๗๘	”	๖๗
กาพสาม	”	๖๒๐	”	๔๐๕
กิตถปฺปทาน	”	๓๐๘	”	๒๓๒
กิตถา	”	๓๘๔	”	๓๖๖
กุกุกจฺ อฺปทเหยย	”	๗๐๘	”	๔๖๖
กุกฺโต	”	๓๕๐	”	๓๓๐
กุกฺโต อนตฺตมโน	”	๖๘๖	”	๔๕๘
กุก	”	๔๘๖	”	๓๒๕
กุกตฺ จาริตฺติ อปชฺเชยฺย	”	๕๕๒	”	๓๖๖

โกจุณิ	ปพฺพเพ ๓๗๖	อฺงฺเก ๒๔๔
ขณฺนาเปยฺย	” ๓๕๓	” ๒๓๐
ขณฺเณยฺย	” ”	” ”
ขคฺคฺติโย	” ๗๓๕	” ๔๘๖
ขนฺนุชฺพชฺฉิ	” ๓๕๕	” ๒๓๓
ขมฺภกฺโก	” ๘๒๐	” ๕๔๐
ขาทนฺนํ	” ๕๐๓	” ๓๒๘
ขิปฺปเมว กาวเรตฺตพฺพิ	” ๓๕	” ๑๘
ขัณฺนรณฺมมํ	” ๗๒๔	” ๔๗๖
ขัณฺ	” ๕๓๘	” ๓๔๒
เขตฺติ	” ๒๓	” ๓๓
คณฺโภชนํ	” ๔๘๓	” ๓๓๔
คหฺปตฺตานํ	” ๕๕	” ๓๘
คหฺปติ	” ”	” ”
คหฺปติโก	” ๗๓	” ๕๘
คามํ	” ๕๓๒	” ๓๕๓
คามํ ปวิเสยฺย	” ๗๔๘	” ๔๘๖
คามนฺตวํ	” ๔๕๓	” ๒๘๒
คาโม เขกฺุปฺจาโร	” ๓๔	” ๓๐
คาโม นานฺนุปฺจาโร	” ”	” ๓๓

ประเภทชื่อยานุกรม

๕๘๓

กิตานต์มโย	ปัพเพ ๕๘๓. ๕๘๓	อังกู ๓๓๕. ๓๒๐
กิตานา อิกุขุณี	,, ๕๓๓	,, ๒๗๘
กิตาโน	,, ๕๓๘. ๗๘๓	,, ๓๕๒. ๕๒๕
กิตินมารมโท	,, ๕๖๓	,, ๓๐๐
โคจริยานิ	,, ๘๓	,, ๖๘
จกขุสฺส รโห	,, ๕๖๗	,, ๓๐๓
จาคุมาสฺปจฺจยปวารณา	,, ๕๕๗	,, ๓๗๓
จิวรการตมโย	,, ๕๘๓	,, ๓๓๕
จิวรกาตตมโย	,, ๓๖๒	,, ๓๕๓
จิวรเจตานิ	,, ๖๓	,, ๕๖
จิวรทานตมโย	,, ๕๘๓	,, ๓๓๕
จิวริ	,, ๓	,, ๓
จิวเร อิกปบี อापชฺเชยฺย	,, ๓๕๘	,, ๓๓๘
เจตาเปตฺวา	,, ๖๓	,, ๕๖
เจตาเปยฺย	,, ๓๓๓	,, ๓๓๐
นคฺคิ	,, ๘๕๘	,, ๕๕๘
นพฺพสฺสํนิ	,, ๘๘	,, ๗๕
นารคฺคปรมิ	,, ๓๖๖	,, ๓๕๗
ชาตฺตฺตฺตฺตฺ	,, ๓๐๖	,, ๘๐
ชาตา ปจฺจ	,, ๓๕๐	,, ๒๓๐

ชาติ	ปพฺพ	๓๘๗	อังก	๓๖๔
ชาน	„	๔๐๓	„	๒๖๓
ชานาคิ	„	๓๗๐, ๓๘๔	„	๓๕๐, ๒๕๓
ชีวิตา โวโรเปยฺย	„	๖๓๒	„	๔๓๒
โชติ	„	๖๐๗	„	๓๘๖
ฉาน	„	๓๐๘	„	๒๓๓
ฉาณ	„	„	„	๒๓๒
จีเตน อธิฏฺฐาตพฺพ	„	๓๘๘	„	๒๖๓
คณฺเ	„	๖๘๐	„	๔๕๖
คโต เ	„	๕๘	„	๔๒
คโต เ อคฺคตฺร	„	๕๘	„	๔๒
คโต เ อคฺคตฺร นิฏฺฐิเปยฺย	„	๓๗, ๓๖๒	„	๓๘, ๓๔๓
คโต นีหริตฺวา	„	๔๘๗	„	๓๒๖
คถารุเปสฺสุ	„	๓๖๖	„	๓๔๗
คถาวาทินา	„	๖๗๐	„	๔๓๘
คณฺตวาเยหิ	„	๓๕๔	„	๓๓๓
คโย ปคฺคตฺสฺส วณฺณนา	„	๓๓๘	„	๓๐๓
คตฺสฺสคฺคิํ อคฺคิเรยฺย	„	๗๐๐	„	๔๖๒
คิ	„	๖๗๐	„	๔๓๘
คิ อคฺคิถกามยโต	„	๓	„	๓
คิจฺจวเรน	„	๓๒	„	๘

ชฌนกรณั	ปพฺพ	๒๔	อญฺเฏ	๓๔
ชมฺมตมฺโปกโค	„	๖๗๐	„	๔๓๘
ชมฺมานาทวียั	„	๕๘๓	„	๓๘๓
ชมฺมิกั กมฺมั	„	๗๑๖	„	๔๗๓
ชมฺโม	„	๒๘๖	„	๓๘๒
น อุกฺขราเปยฺย	„	๓๗๖	„	๒๔๕
นฏฺฐจฺจิวโร	„	๕๕	„	๓๘
นวณฺตี	„	๑๔๓	„	๑๒๒
นงั	„	๘๓	„	๖๘
นงั จฺจิวโร	„	๖๒๐	„	๔๐๕
นโถ ปคฺโค	„	๓๓๓	„	๓๓๐
นุหาเยยฺย	„	๖๓๖	„	๔๐๒
นानปฺปการกั	„ ๓๓๐. ๓๓๔		„	๘๕. ๘๘
นानากุตฺตตฺ อุกฺโขทิสฺสโต	„	๑๖	„	๑๒
นานากุตฺตตฺ นินเวตฺถนั	„	๑๕	„	๑๓
นาวา	„	๒๓	„	๓๓
นาวาภิรฺรหณตฺมโย	„	๔๘๓	„	๓๓๔
นิกฺกขฺขมาเปยฺย	„	๓๘๘	„	๒๕๔
นิกฺกขฺขตฺตเยยฺย	„	„	„	„
นิกฺกขฺขปิตฺตพฺพิ	„	๗๔๒	„	๔๘๒

ปทภาษ่นียานุกถโม

๕๘๗

นิคม	ปพฺพ	๕๓๒	ปิฎก	๓๕๓
นิจฺจปวารณา	„	๕๕๗	„	๓๗๓
นิจฺจจิตฺตจํวรมํ	„	๓	„	๓
นินนฺติตา ฏญฺชนฺติ	„	๗๘๕	„	๕๓๘
นินนฺติตโต	„	๕๕๒. ๗๘๓	„	๓๖๕. ๕๒๔
นิตฺตคฺคิยํ	„	๓. ๓๒	„	๓. ๓๐
นิตฺตชฺช กปฺเปยฺย	„	๔๖๗. ๕๓๖	„	๓๐๓. ๓๕๔
นิตฺตทํ	„	๘๔	„	๘๐
นิตฺ	„	๖๒๐	„	๔๐๕
เนว อุตฺถเรยฺย	„	๓๗๖	„	๒๔๕
เนว เกตฺตชฺชปฺริยนฺตานิ ฆตฺตปฺริยนฺตานิ	„	๕๕๘	„	๓๗๓
โน จสฺส ปาวินฺนุ	„	๓๖	„	๓๘
ปจฺจโย	„	๓๖๖	„	๓๔๗
ปจฺจจาสํจํวริ	„	๓๗	„	๒๐
ปจฺจนาภตฺตํ	„	๕๕๒	„	๓๖๖
ปฏิจฺจนฺนํ อาสํ	„	๕๔๐	„	๓๕๗
ปฏิจฺจนาเทยฺย	„	๖๔๕	„	๔๓๘
ปฏิสํวทิตํ	„	๗๘๖	„	๕๒๘
ปฏิสายนํยานิ เกตฺตชฺชานิ	„	๓๔๓	„	๓๒๒
ปจฺจ	„	๓๕๐	„	๒๒๘

ปณัตโกชนานิ	ปพฺพเพ	๕๓๘	อฺงฺเก	๓๔๓
ปตฺตคคาหาปกสฺส อฺงฺคานิ	”	๓๓๒	”	๓๓๓
ปตฺตคคาหาปโก	”	”	”	”
ปตฺตคฺคณฺณิ	”	๘๒๗, ๘๓๓	”	๕๔๓, ๕๔๕
ปตฺตฺติ	”	๕๖๔	”	๓๗๕
ปตฺโต	”	๓๓๘	”	๓๐๓
ปทโส	”	๒๗๖	”	๓๘๒
ปทโส ฐมฺโม	”	”	”	”
ปทํ	”	”	”	”
ปรมฺปรโกชนํ	”	๔๘๓	”	๓๒๐
ปรมฺมุขากิบบฺปนา	”	๖๒๔	”	๔๐๗
ปรินคํ	”	๓๗๐	”	๓๕๐
ปรินฺนหิตพฺพํ	”	๖๘๓	”	๔๕๓
ปรินฺปาเจติ	”	๔๖๓	”	๓๐๐
ปรินฺปุณฺนิตพฺพํ	”	๖๘๓	”	๔๕๓
ปรินฺพพาสโก	”	๕๒๗	”	๓๔๘
ปรินฺพพาสิกา	”	”	”	”
ปรินฺนุชฺเชยฺย	”	๖๒๔	”	๔๐๗
ปรินฺนุทตํ นิวาเสตพฺพํ	”	๘๐๐	”	๕๓๒
ปรินฺนุทตํ ปารุเบตพฺพํ	”	๘๐๓	”	”

ปทภาษ่นียานุกุโม

๕๘๘

ปริยาย	ปพฺพ	๓๘๘	ปิงฺเก	๒๖๓
ปริพาหสมโย	„	๒๓๒	„	๔๐๒
ปลดตฤทิกาย	„	๘๒๕	„	๕๔๒
ปวาริโต	„	๕๐๓	„	๓๒๘
ปหาริ ทเทยฺย	„	๒๘๖	„	๔๕๘
ปาโน	„	๒๓๒	„	๔๓๒
ปาริฉุฏฐกา	„	๔๘	„	๓๒
ปาสาทิ	„	๓๘	„	๓๒
ป็นุทปาโต	„	๓๕๘, ๔๖๓	„	๓๓๘, ๓๐๐
ป็นุชฺช	„	๕๗๖	„	๓๘๕
ป็นุ	„	๓๗๖	„	๒๔๔
ปุกฺคตนาทริย	„	๕๘๓	„	๓๘๓
ปุนปวารณา	„	๕๕๗	„	๓๗๓
ปพฺพ อปฺปวาริโต	„	๖๓	„	๔๖
ปฺรฺวณจิวริ	„	๔๓	„	๒๕
ปฺรฺวณสนฺถติ	„	๘๔	„	๘๐
ปฺรฺเวทติ	„	๕๕๒	„	๓๖๖
ปฺรฺวิ	„	๔๘๖	„	๓๒๕
เปสฺสนุณิ	„	๒๕๖	„	๓๘๔
ผลสฺสจฺฉิกิริยา	„	๓๐๘	„	๒๓๒

ผุพฐั	ปพุเพ ๓๕๕	ปงุเก ๒๓๓
ผณิศั	” ๓๔๓	” ๓๒๒
พนุชโนกาโส ปตุโต	” ๓๓๓	” ๓๓๐
พยุคตุ	” ๖๘๓	” ๔๕๐
พุราหุมน	” ๗๓	” ๕๘
พตคั	” ๕๗๒	” ๓๘๐
พหุหิ	” ๕๘	” ๔๓
พาหุปรจาตถิ	” ๘๓๖	” ๕๓๘
พฐั	” ๓๕๕	” ๒๓๔
ภณุชนชาตานิ	” ๗๓๒	” ๔๖๘
ภิกุชุ	” ๔๓	” ๒๕
ภิกุชุนิ	” ”	” ”
ภิกุชุนุปรตุโย	” ๔๓๓	” ๒๗๘
ภิกุชตุมมุคยา	” ๓๒	” ๓๐
ภิกุชุ อุกุทิสุ	” ๖๓	” ๔๖
ภิกุชตุ	” ๓๕๐	” ๓๓๐
ภิสิ	” ๓๗๖	” ๒๔๔
ภิสัเปยยุ	” ๕๘๘	” ๓๘๓
ภุคคาวิ	” ๕๐๓	” ๓๒๘
ภุคคาโม	” ๓๕๕	” ๒๓๓

ปทภาษัณยานุกถโม

๕๘๓

เกตุขุขปริยนุตา จ รัตติปริยนุตา จ ปพเพ	๕๕๘	อังก	๓๗๓
เกตุขุขปริยนุตา ปวารณา	”	”	”
โกษณัณ	”	๕๐๓	”
มคคภาจนา	”	๓๐๘	”
มจโน	”	๕๓๘	”
มชณิมิ ปตโต	”	๓๓๘	”
มณโจ	”	๓๗๖	”
มช	”	๓๔๓	”
มณถิ	”	๔๘๖	”
มหตถโก จิหาร	”	๓๘๘	”
มหาสมโย	”	๔๘๓	”
มัส	”	๕๓๘	”
มาตุคาโม	”	๒๘๕, ๕๔๔	”
มาโต	”	๓๘	”
มาตปรม	”	๓๖	”
มุต	”	๓๗๕	”
มุตฐาภิสติโต	”	๗๓๕	”
มุตพช	”	๓๕๕	”
เมรโย	”	๕๗๖	”
โมโห อารโเบตพโพ	”	๖๘๐	”

ยถาขมฺมํ	ปพฺพเพ ๖๔๐	อญฺเฏ ๔๓๖
ยถาสํนุคฺคํ	„ ๗๒๔	„ ๔๗๖
ยานํ	„ ๘๖๔	„ ๕๖๒
ยาจฺจํวราภตฺตมยํ นิกฺขมฺปีตพฺพํ	„ ๓๖๒	„ ๓๔๓
ยาจฺ ทฺวารโกถํ	„ ๓๘๘	„ ๒๖๓
โย	„ ๔๓	„ ๒๕
รชตํ	„ ๓๐๖	„ ๘๓
รตนสํมมตํ	„ ๗๔๓	„ ๔๘๓
รตนํ	„ „	„ „
รคฺติปริยฺนตา	„ ๕๕๘	„ ๓๗๓
รโก	„ ๕๖๔	„ ๓๗๕
รโห	„ ๔๖๗	„ ๓๐๓
ราชโกคฺโค	„ ๗๓	„ ๕๘
ราชา	„ „	„ „
รุกฺขมฺมุตํ	„ ๒๗	„ ๓๕
ตาโก	„ ๓๗๐	„ ๓๕๐
วสฺสํสํสํวฏฺกจํวํ	„ ๓๔๖	„ ๓๒๖
วสฺสํสํสํวฏฺกา	„ ๗๗๓	„ ๕๐๘
วาเจยฺย	„ ๒๘๖	„ ๓๘๒
วาคฺคฺจฺจิสํโย	„ ๖๓๖	„ ๔๐๒

ประเภทชื่อนิยามทุกโม

๕๘๓

วាយาเปยย	ปพฺพ	๓๕๘	อฺงฺเก	๓๓๘
วิกฺกปฺปนี	”	๒๒๔	”	๔๐๗
วิกฺกปฺปํ อปาชฺชเชยฺย	”	๒๓	”	๔๗
วิกฺกาโต	”	๕๐๘	”	๓๓๖
วิญฺญาตํ	”	๓๗๕	”	๓๕๕
วิญฺญ	”	๓๐๓	”	๒๐๖
วิษัณฺณตา จิตฺตคฺคฺคํ	”	๓๐๘	”	๒๓๒
วิปฺปวเสยฺย	”	๓๒	”	๘
วิโมกฺโข	”	๓๐๘	”	๒๓๓
วิวาทาปนุณานํ	”	๗๓๒	”	๔๖๘
วิธํสฺสชฺเชตฺตฺวา	”	๘๘	”	๗๔
วิธานํ	”	๗๕๒	”	๔๘๘
วิธํวณาเปกฺโข	”	๖๐๗	”	๓๘๖
วิหาโร	”	๒๖. ๓๘๘	”	๓๔. ๒๖๓
วิหฺสโก	”	๓๖๓	”	๒๓๘
เวจฺจิตฺตํ	”	๘๖๗	”	๕๖๓
เวยฺยวอจฺจกโร	”	๗๓	”	๕๘
เวหาตฺถุญฺญํ	”	๓๘๔	”	๒๕๘
โวธํสํหํ	”	๗๘๕	”	๕๓๘
ตฺถกฺกจํ ปินฺนทปาโต ปฏิกฺคฺคเหตุพฺโพ	”	๘๒๖	”	๕๔๒

ตถกัจจํ บิณฑุปาโต ภูณชิตพุโพ	ปพฺเพ ๘๓๐	องฺเก ๕๔๔
ตถฺฆาติเตเตน	” ๗๐๔	” ๔๖๓
ตถฺฆิกํ	” ๓๗๐	” ๓๕๐
ตถฺฆิกโก วิหาโร	” ๓๘๐	” ๒๔๘
ตถฺฆเ วินิจฺฉยกถา	” ๗๒๐	” ๔๗๓
ตถฺฆิจฺจ	” ๖๓๒	” ๔๓๒
ตติยา ปจฺจาตําย	” ๓๖	” ๓๘
ตตฺตาทปรมํ	” ๓๔๓	” ๓๒๒
ตตฺตคฺคมนํโย มคฺโค	” ๔๕๓	” ๒๘๒
ตตฺตํ	” ๘๖๐	” ๕๖๐
ตตฺตโก	” ๒๒	” ๓๓
ตตฺตํ	” ๔๕๓	” ๒๘๓
ตตฺตตฺตตฺตปรมํ	” ๕๘	” ๔๒
ตตฺตํ ภิภุชฺชํ	” ๕๕๒	” ๓๖๖
ตตฺตโต ภิภุชฺช	” ๗๔๘	” ๔๘๖
ตตฺตตํ	” ๗๕	” ๖๔
ตตฺตตราเปตฺตวา	” ๓๗๖	” ๒๔๔
ตตฺตตฺตตฺตวา	” ”	” ”
ตตฺตตฺตตฺตารกํ	” ๕๓๓	” ๓๓๘
ตตฺตทานํ	” ๘๓๒	” ๕๔๔

ปทภาษัณัยานุกุโม

๕๘๕

สปรุฎิกั	ปพุเพ ๑๖๖. ๔๕๓	ปิฎเก ๑๔๖. ๒๘๒
สปรุปานั	” ๖๓๖	” ๔๑๔
สปรุมี	” ๑๔๑	” ๑๒๒
สปรุคุโต	” ๕๕๒	” ๓๖๕
สปรุโกษนั กุถั	” ๕๓๖	” ๓๕๔
สปรุคุโค สปรุโฆ	” ๗๒๔	” ๔๗๖
สปรุณภคุคุสปรุโย	” ๔๘๓	” ๓๑๔
สปรุณคุเทโส	” ๖๗๕	” ๔๔๕
สปรุคิตุคิ	” ๘๒๘	” ๕๔๔
สปรุณภาคิตุคิ	” ๖๖๕	” ๔๓๕
สปรุสปรุ	” ๘๒๘. ๘๓๓	” ๕๔๓. ๕๔๕
สปรุมาทหาเปยยุ	” ๖๐๗	” ๓๘๗
สปรุมาทเหยยุ	” ”	” ๓๘๖
สปรุมาธิ	” ๓๐๘	” ๒๑๑
สปรุมาปชเชยุ	” ๑๑๐. ๑๑๔	” ๘๕. ๑๐๐
สปรุมาปคุติ	” ๓๐๘	” ๒๑๒
สปรุมุขานมุสาวาโท	” ๑๗๔	” ๑๕๔.
สปรุมกุณเชยุ	” ๖๗๐	” ๔๓๘
สปรุมุโมโต	” ๔๒๖	” ๒๗๖
สปรุมุขาคิปรุปนา	” ๖๒๔	” ๔๐๗

ตยนคตตฺส	ปพฺพ	๘๖๕	อฺงเก	๕๖๒
ตยนี้ฆวี	„	๗๓๕	„	๔๘๗
ตฺห	„	๒๘๓	„	๓๘๖
ตฺหฆมฺมิกิ	„	๖๘๓	„	๔๕๐
ตฺห เตยฺยํ กปฺเปยฺย	„	๖๗๐	„	๔๓๘
ตํวเตยฺย	„	„	„	„
ตํวิชย	„	๔๕๓, ๔๕๘	„	๒๘๓, ๒๘๖
ตํทียเยยฺย	„	๕๘, ๓๐๖	„	๔๒, ๘๓
ตํมณเฑวี	„	๖๒๔	„	๔๐๗
ตํมณเฑโว	„	„	„	„
ตํมํ	„	๓๕๐, ๓๕๔	„	๓๓๐, ๓๓๓
ตํมนฺดา	„	๘๔	„	๘๐
ตํตงฺกํ	„	๓๖๖	„	๓๔๖
ตํกฺขมานา	„	๖๒๔	„	๔๐๗
ตํกฺขมาเนน	„	๖๘๓	„	๔๕๓
ตํณฺจาเปยฺย	„	๔๐๔	„	๒๖๔
ตํณฺเจยฺย	„	„	„	๒๖๓
ตํพฺพาเปยฺย	„	๔๔๘	„	๒๘๘
ตํพฺเพยฺย	„	„	„	„
ตํสํปฺจาตํ	„	๘๓๘	„	๕๓๘

ปทภาษ่นยานุกุโม

๕๘๗

ศุคตจิวรปฺปรมาณ	ปพฺพ	๗๗๗	อังก	๕๑๓
ศุณฺณาคาเร อภิวติ	”	๓๐๘	”	๒๑๒
ศุคฺ	”	๑๗๕	”	๓๕๕
ศุคฺ	”	๑๕๔	”	๑๓๓
ศุบฺบิจฺจนโน	”	๘๐๒	”	๕๓๒
ศุรา	”	๕๗๖	”	๓๘๕
ศุตฺตฺโต	”	๘๐๔	”	๕๓๓
ศุจิมฺ	”	๖๒๘	”	๔๓๐
ศุโป	”	๘๒๘	”	๕๔๓
เสกฺขสมฺมตฺ กุถ	”	๗๘๑	”	๕๒๔
เสนา	”	๕๖๔	”	๓๗๕
เสนาพฺยุหิ	”	๕๗๒	”	๓๘๐
เสยฺย	”	๓๘๐	”	๒๔๘
เสยฺย กปฺเปยฺย	”	๒๘๑. ๓๘๔	”	๑๘๖. ๒๕๑
เสยฺยา	”	๒๘๑	”	๑๘๖
โสคตฺตฺส รโ	”	๔๖๗	”	๓๐๓
หตฺถ	”	๕๖๔	”	๓๗๕
หมฺมิมิ	”	๒๐	”	๑๓
หริค	”	๓๘๘	”	๒๖๑
หิณ กมฺม	”	๑๘๐	”	๑๖๕

หั้น โคคฺคั	ปพฺเพ ๓๘๘	องฺเก ๓๖๕
หั้น นามั	” ๓๘๘	” ”
หั้น ลิงฺคั	” ๓๘๓	” ๓๖๖
หั้น สิปฺปั	” ๓๘๓	” ”
หั้นา ชาติ	” ๓๘๗	” ๓๖๔
หั้นโน อกฺโกโส	” ๓๘๖	” ๓๖๖
หั้นโน อาพาโธ	” ๓๘๒	” ”

สถิติอาณาณกานัน อสาธารณนามานี

อนาถบิณชัโก คหปติ	ปพฺพเพ ๗๕๐	อญฺเเก ๔๘๐
อนรุทฺโฆ เถโร สกฺขปฺตฺโต	„ ๒๘๕	„ ๓๘๘
อริยฺโฆ ภิกฺขุ มิจฺฉานาทิยฺจโก	„ ๖๖๒	„ ๕๓๓
อานนฺโท พุทฺธชฺชฺชาโก ปจฺฉิม	„ ๒	„ ๒
อุทายี ภิกฺขุ	„ ๔๒	„ ๒๓
อุปนนฺโท ภิกฺขุ สกฺขปฺตฺโต	„ ๕๓	„ ๓๔
อุปลเณ ภิกฺขุ วรฺคณฺตปฺตฺโต	„ ๘๒	„ ๗๖
อุปาทิ ทวารโก	„ ๖๕๘	„ ๕๒๓
อุปาทิ ฉินยสงฺคาหโก เถโร	„ ๕๕	„ ๓๗
อุปลตวณฺณา ภิกฺขุณี	„ ๕๖	„ ๒๘
กณฺขโก สมนฺตฺเทโส มิจฺฉานาทิยฺจโก	„ ๖๗๓	„ ๕๕๓
กตโมรทิสฺสโก ภิกฺขุ เทวทตฺตสฺหาโย	„ ๕๖๓	„ ๒๘๘
กาณมาตา อุปาสิกา	„ ๕๘๕	„ ๓๒๓
กาณา กาณมาตุยา ชีตา	„ „	„ „
โกกาทิโก ภิกฺขุ เทวทตฺตสฺหาโย	„ ๕๖๓	„ ๒๘๘
ขณฺขเทวียา ปฺตฺโต ภิกฺขุ เทวทตฺตสฺหาโย	„ „	„ „
จฺพนนฺโท เถโร	„ ๕๒๔	„ ๒๗๕
ฉนฺโน ภิกฺขุ	„ ๓๕๘	„ ๒๓๕

	ปพฺพ	๓	องฺเก	๓
ณพพคฺคิยา ภิกขุ				
ณพพคฺคิยา ภิกขุณีโย	„	๗๘๔	„	๕๓๘
ณพพคฺคิโย ภิกขุ	„	๕๗๓	„	๓๗๘
ชฏฺโถ คิตฺติโย	„	๕๗๕	„	๓๘๒
กุตฺตนหฺนฺทา ภิกขุณี	„	๔๖๓	„	๒๘๘
ทพฺโพ มถฺตปฺตฺโต อรหํ	„	๓๖๘	„	๒๔๐
เทวทฺตฺโต ภิกขุ	„	๔๖๓	„	๒๘๘
นนฺทิวสํโถ พถิพฺพฺโถ	„	๓๘๓	„	๓๖๓
นนฺโท ภิกขุ ภควฺโถ มาตฺตฺจฺจนฺตฺโต	„	๗๗๐	„	๕๓๓
ปเสนฺทิ โกสฺโถ ราช	„	๕๖๒	„	๓๗๔
บีดินฺทวฺจฺฉ โเถโร	„	๓๓๘	„	๓๓๗
ปุโรหิตฺโถ พฺรหฺมโณ	„	๘๗๓	„	๕๖๕
พิมฺพิสํโถ ราช มาคฺโธ	„	๓๓๘	„	๓๓๗
พฺพฺโธ สฺพพญฺญ	„	๓	„	๓
ภควา สฺตฺถา เทวมนฺตฺตํ	„	„	„	„
มถฺตฺถา ปเสนฺทิโกสฺตรณฺโณ เทว	„	๗๓๒	„	๔๘๓
มหากจฺจฺจโน เถโร	„	๔๖๓	„	๒๘๘
มหากปฺปโน เถโร	„	„	„	„
มหาโกฏฺจฺจิตฺโถ เถโร	„	„	„	„
มหาจฺจนฺโท เถโร	•	„	„	„

สถิติวิทยานิพนธ์ อักษรนามานี

๖๐๓

มหานาโม สกโก	ปพฺพเพ ๕๕๕	ขงฺเก ๓๖๘
มหาปชาปติ โคตมํ ภิกฺขุณฺโณ	” ๓๐๓	” ๘๕
มหาโมคฺคฺคตฺตนา โขคฺคสวโก	” ๔๖๓	” ๒๘๘
เมตฺตยภุมฺมชกา ภิกฺขุ	” ๓๖๘	” ๒๔๐
ราหุโต เถโร ภควโต โอรโส	” ๔๖๓	” ๒๘๘
ราหุโต สามเนโร ภควโต โอรโส	” ๒๘๐	” ๓๘๕
เววโต เถโร	” ๔๖๓	” ๒๘๘
วิสาธา มิคารมาตา	” ๗๓๘	” ๔๘๘
เวพฺพฐิสฺสโต อานนฺทตฺตเถรธฺมฺม อปฺปชฺฌาโย	” ๕๓๒	” ๓๓๗
สํตฺตรสวคฺคิยา ทารกา	” ๖๔๘	” ๔๒๓
สํตฺตรสวคฺคิยา ภิกฺขุ	” ๓๗๘	” ๒๔๗
สํมุทฺตทตฺโต ภิกฺขุ เทวทตฺตสหาโย	” ๔๖๓	” ๒๘๘
สํคโต ภิกฺขุ	” ๕๗๕	” ๓๘๒
สํวปฺปโต โขคฺคสวโก	” ๒	” ๒
หคฺคโต ภิกฺขุ สกฺขยปฺปโต	” ๓๗๓	” ๓๕๓

อวิญญานกานี อสังขารณนามานี

อภุคฺคาพวํ อภวิยํ เจตियํ	ปพฺพเพ ๗๕	อญฺเฏ ๖๓
อจิรวคฺคํ สํวคฺคิยํ นทํ	” ๕๗๐	” ๓๗๗
อนุชวณํ สํวคฺคิยํ วณํ	” ๔๖	” ๒๗
อมุพฺพิตฺตํ ภาทฺทวตฺติกาณํ ติตฺตํ	” ๕๗๕	” ๓๗๒
อาพวํ นครํ	” ๗๕	” ๖๓
กมฺบีดวคฺคฺ นครํ	” ๓๐๓	” ๗๕
กาธํ ชนปฺโท	” ๗๕๐	” ๔๘๐
กฺุฎฺฐาคารสํวตา มหาเวเน สํวตา	” ๗๗	” ๖๖
โกกนโท สํสุมฺมาติเร ปาสํวโท	” ๗๕๕	” ๕๕๖
โกธมฺพํ นครํ	” ๓๓	” ๘
โกธถํ ชนปฺโท	” ๖๕๗	” ๔๒๗
โคตมกํ เวสํวติยํ เจตियํ	” ๓	” ๓
โฆสฺสิตารวโม โภธมฺพियํ อวราโม	” ๓๕๗	” ๒๓๕
เจตियो ชนปฺโท	” ๕๗๕	” ๓๗๒
เชตวณํ สํวคฺคิยํ อนาถมฺบิณฺฑิการวโม	” ๓๐	” ๗
ตกฺกสฺสิตา นครํ	” ๓๗๓	” ๓๖๓
ตโปทา ราชคเห นทํ	” ๖๓๐	” ๓๗๗
นิโคจฺจวราโม กมฺบีดวคฺคฺสุมิ อวราโม	” ๓๐๓	” ๗๕

อภินิเวศนภาพัน อักษรณนามานี

๖๐๓

ปฏฺยยาโตโก	ปพฺพเพ ๔๘๕	อญฺเก ๓๒๔
พทฺรึการวามิ โภสมุพิยฺ ขาววามิ	” ๒๘๐	” ๓๘๕
ภคฺโค ชนปโท	” ๖๐๔	” ๓๘๕
ภทฺทวตฺติกา เจติเยสุ คามิ	” ๕๗๕	” ๓๘๒
ภเสถกถาวนํ สํสุมารฺคิเร มิคทายิ	” ๖๐๔	” ๓๘๕
มหาวนํ เวสํติยํ พุทฺทาวนํ	” ๗๘	” ๖๖
ราชคหํ นครํ	” ๔๖	” ๒๘
วคฺคุมุทฺทา เวสํติยํ นทํ	” ๓๐๔	” ๒๐๘
วชฺชํ ชนปโท	” ”	” ”
เวสํติยํ นครํ	” ๑	” ๑
เวพฺพนํ ราชคเห ขาววามิ กถนุทกนินฺวาโป	” ๔๖	” ๒๘
สํกุโก ชนปโท	” ๑๐๓	” ๘๕
สํสุมารฺคิภคฺโค นครํ	” ๖๐๔	” ๓๘๕
สํเกตํ นครํ	” ๒	” ๒
สํวตฺถํ นครํ	” ๓๐	” ๗

คาถานํ ปรํจํปาทา

อธิเจตโต อปฺปมชฺชโต	ปพฺเพ ๔๒๔	องฺเก ๒๗๔
อธมฺมตถฺตถฺกตา อฺปฺสํสํย-	” ๔๖๘	” ๓๐๔
อุโป อตฺถํ น ชานนฺติ	” ๘๗๘	” ๕๖๕
โกธียา สํทฺธเทวภาคา	” ๓๓๖	” ๓๐๓
ทเสกรตฺติ มาโส จ	” ๗๓	” ๖๒
เทว จ ปตฺตานิ เกสฺสฺสํ	” ๓๗๓	” ๓๕๓
ปฺนิโท คณํ ปรี ปรุํ	” ๕๒๖	” ๓๔๖
ปรุํ กโปกนฺนทสฺสํ	” ๕๗๔	” ๓๘๓
ภูตํ อณฺณาย อฺชณฺณาย	” ๔๐๕	” ๒๖๔
มนาปเมว ภาเสยฺย	” ๓๘๔	” ๓๖๔
มุตฺตาโอมสฺเปสฺสณฺณํ	” ๓๕๓	” ๒๓๓
รณฺโณ จ รตนํ สฺนํ	” ๗๗๘	” ๕๓๒
สณฺณิจฺจ วรสฺปฺปานํ	” ๖๗๘	” ๔๔๘
สฺหรมฺมวិวนฺณณฺจ	” ๗๓๐	” ๔๘๐
สุวรา องฺคฺติ ทาโส จ	” ๖๓๐	” ๔๓๓

ปทศุถปฺปเกโท

ทุกิ

	ปพฺเพ ๑๘๖	ปิฏเก ๑๖๖
อกุโกธา		
อนาทริยานิ	„ ๕๘๓	„ ๓๘๓
อาพาธา	„ ๑๘๒	„ ๑๖๖
กมุมานิ	„ ๑๘๐	„ ๑๖๕
กาพถิ	„ ๗๘	„ ๖๗
โคศุคฺคานิ	„ ๑๘๘	„ ๑๖๕
ชาติ	„ ๑๘๗	„ ๑๖๔
นามานิ	„ ๑๘๘	„ „
นัถานิ	„ ๖๒๐	„ ๔๐๕
ปชัฎิ	„ ๓๕๐	„ ๒๒๘
ปตฺโต	„ ๓๓๘	„ ๓๐๓
เปสุฉณฺสสุส อาการว	„ ๒๕๖	„ ๑๘๔
ภควโต ปฏิจฺจุณฺาย อาการว	„ ๓๐๕	„ ๒๑๓
รห	„ ๔๖๗	„ ๓๐๓
ติงฺคานิ	„ ๑๘๓	„ ๑๖๖
วิกปฺปนา	„ ๖๒๔	„ ๔๐๗
สมฺโภคา	„ ๖๗๐	„ ๔๓๘

ทุกิ

สิปปานิ	ปพฺพ ๓๘๓	อิงฺเก ๓๖๕
สุปปา	” ๘๒๘	” ๕๔๓
	คิกิ -	
นคฺคานิ	” ๘๕๘	” ๕๕๘
คิฉิฉริ	” ๓๒	” ๘
คฺคานิ	” ๗๖๐	” ๕๐๓
ปคฺคตฺตฺส วณฺณนา	” ๓๓๘	” ๓๐๓
ปทานานิ	” ๓๐๘	” ๒๓๒
ฉินฺฉรณตา	” ”	” ”
วิโมกฺกชา	” ”	” ๒๓๓
สฺมาธิ	” ”	” ”
สฺมาปคฺคิโย	” ”	” ๒๓๒
สฺมฺปชานมฺสฺตาวาทตฺตฺส อากาวา	” ๗๖	” ๓๕๕

จคฺคกฺกิ

อชิกฺกวณานิ	” ๖๔๓	” ๔๓๗
อนิํกิ	” ๕๗๒	” ๓๘๐
กมฺมฺมานิ	” ๗๓๖	” ๔๗๓
กฺคานิ	” ๔๘๖	” ๓๒๕
ณานานิ	” ๓๐๘	” ๒๓๓

ปทศุถุปรุเกโท

๖๐๗

จตุกุกั

ปวารณา	ปรุพเพ	๕๕๘	อุงเก	๓๗๓
ปัสจันนิ	,,	๓๗๖. ๗๕๖	,,	๒๔๔. ๕๐๐
มณฺจจา	,,	๓๗๖. ,,	,,	๒๔๔. ,,
สุมุปรุชานมุสัาฉาทสุสั อาการวา	,,	๓๗๖	,,	๓๕๕
สุณฺณาคาเว อภิริติ	,,	๓๐๘	,,	๒๓๒
เสณา	,,	๕๖๔	,,	๓๗๕

ปรุณฺจกั

พัสชานนิ	,,	๓๕๕	,,	๒๓๓
ภิสสิโย	,,	๓๗๖	,,	๒๔๔
เกสัชชานนิ	,,	๓๔๐	,,	๓๒๓
โกชชานนิ	,,	๕๐๓	,,	๓๒๘
รุปรุบิยจตุททกสุสั อุงคานนิ	,,	๓๐๖	,,	๘๒
สุมุปรุชานมุสัาฉาทสุสั อาการวา	,,	๓๗๖	,,	๓๕๕

ฉกุกั

สุมุปรุชานมุสัาฉาทสุสั อาการวา	,,	,,	,,	,,
สุคฺคตานิ	,,	๓๕๔	,,	๓๓๓

สัคฺคกั

สุมุปรุชานมุสัาฉาทสุสั อาการวา	,,	๓๗๖	,,	๓๕๖
--------------------------------	----	-----	----	-----

๖๐๘

ปกคฤงปรภทโท

อฏฐกั

ครุฑมูมา	ปรพุเพ ๔๓๐	อฏฐเก ๒๗๐
ภิกขุโนวาทกฐัถ อฏฐคานิ	” ๔๐๗	” ๒๖๘

ทฐกั

โอมสวาทฐัถ อาการา	” ๓๘๖	” ๓๖๔
ราชนุเตปรุปรุเวสเน อาทัณฑว	” ๗๓๓	” ๔๘๔

ไสชนปศุคัม

อสุทฺถปาไซ	สุทฺถปาไซ		
อาปคฺค	อาปคฺคิ	องฺเก	๔
อมฺเหหิ	อมฺเหหิ	„	๔๐
จํวเรห	จํวเรหิ	„	๔๓
ปจฺจุปฺภุจฺฉิเตห	ปจฺจุปฺภุจฺฉิเตหิ	„	๕๒
นทฺทิสฺสิ	นทฺทิสฺสิ	„	๕๕
เทต	เทติ	„	๖๓
ภิกฺขุสฺสมฺมตยา	ภิกฺขุสฺสมฺมตฺติยา	„	๗๔
โกสฺยวคฺคฺสฺส	โกสฺยวคฺคฺสฺส	„	๓๐๓
สฺคฺคฺมสฺสิกฺขาปทํ	ฉฺฉฺสิกฺขาปทํ	„	๓๓๓
นิตฺติโน	นิตฺติโน	„	๓๓๗
ปรีณเต	ปรีณเต	„	๓๕๓
ปฺพุเพวสฺส	ปฺพุเพ วสฺส	„	๓๕๕
[๓๗๘	[๓๗๘	„	๓๕๘
วณิชาย	วณิชาย	„	๓๖๓
ปฏิกงฺขาติ	ปฏิกงฺขาติ	„	๓๖๗
ขุสฺเสคฺคาโมติ	ขุสฺเสคฺคาโม	„	๓๗๒
นพาการา	นพการา	„	๓๗๖
ปานาติ	ปานาติ	„	๒๐๓

อสุทฺธปาโจ	สุทฺธปาโจ	
อาโรเจยฺยาติ	อาโรเจยฺยาติ	อังกุ ๒๒๓
มฺหฬิขํ	มฺหฬิขํ	” ๒๓๓
ทฺขยสิกฺขาปทํ	ทฺขยสิกฺขาปทํ	” ๒๓๕
อนฺุปชชฺช	อนฺุปชชฺช	” ๒๕๐
”	”	” ๒๕๓
อาปตฺต	อาปตฺติ	” ๒๖๒
สํกํ อาณตฺโต	สํกํ อาณตฺโต	” ๒๖๔
ภิกฺขุสงฺฆํ	ภิกฺขุสงฺฆํ	” ๒๗๓
ภถํ ห	ภถํ หิ	” ๒๗๕
อนฺุณาติกฺสณฺณํ (ตฺตียวาเร)	ณาติกฺสณฺณํ	” ๒๗๖
อาคจฺจนฺตฺติ ๑	อาคจฺจนฺติ ๑	” ๒๗๗
อนฺุณาติกฺสณฺณํ (ตฺตียวาเร)	ณาติกฺสณฺณํ	” ๒๗๘
คามนฺุตรมฺบิ	คามนฺุตรมฺบิ	” ๒๘๒
โย ปน ภิกฺขุ	โย ปน ภิกฺขุ	” ๓๐๐
อปริปาจิตฺสณฺณํ	อปริปาจิตฺสณฺณํ	” ๓๐๓
ครหิ	วิครหิ	” ๓๐๒
อติเรกทฺวิคฺคิปตฺตปฺุเร (ปจฺมวาเร)	อติเรกทฺวิคฺคิปตฺตปฺุเร	” ๓๒๖
ปฏฺุคฺคณฺุหาติ	ปฏฺุคฺคณฺุหาติ	” ๓๓๖
ภเถชฺชปรยฺนฺุตา	ภเถชฺชปรยฺนฺุตา	” ๓๗๑

ไฉนปคตํ

๒๓๓

อสุทฺธปาโจ	สุทฺธปาโจ	
อหฺยคฺคตฺสณฺณํ (ตติยวาระ)	อหฺยคฺคตฺสณฺณํ	องฺเก ๓๗๖
วปาเจนฺติ	วิปาเจนฺติ	” ๓๗๘
อนุปลมฺปนฺนสฺสณฺณํ (ปจฺมวาระ)	อนุปลมฺปนฺนสฺสณฺณํ	” ๓๗๗
ทฺตยสฺสิกฺขาปทํ	ตติยสฺสิกฺขาปทํ	” ๓๗๘
ภิกฺขุ สหฺมมิกํ	ภิกฺขุหิ สหฺมมิกํ	” ๔๔๘
ปาจิตฺตยสฺส	ปาจิตฺตยสฺส	” ๔๕๓
ตฺรจฺจนกถํ	ตฺรจฺจนกถํ	” ๔๘๓
อนุชานาม	อนุชานามิ	” ๔๘๕
ปฏิกฺกมฺน	ปฏิกฺกมฺนํ	” ๔๘๗
วิณฺญาเปเนติ	วิณฺญาเปเนติ	” ๔๘๘
วิณฺญาเปเถติ	วิณฺญาเปเนตฺติ	” ”
ปาจิตฺตยกณฺเฑ	ปาจิตฺตยกณฺเฑ	” ๔๘๘
ปจฺฉนฺโตปํ	ปจฺฉนฺโตปํ	” ๕๐๕
อปรฺมาณิกาน	อปรฺมาณิกานิ	” ”
ชาติสฺสํสามิ (ปจฺมวาระ)	ชาติสฺสํสามิ	” ๕๑๖
เสชฺยกณฺเฑ	เสชฺยกณฺเฑ	” ๕๕๓
นคฺคฺคเฑเถติ	นคฺคฺคเฑเนตฺติ	” ๕๕๗
ปเทน ๑	ปเทน	” ๕๕๘
อาโตกสฺสนฺธิปรกมฺมํ	อาโตกสฺสนฺธิปรกมฺมํ	” ๕๗๗

